BESCHRIJVINGSBRIEF

Buitengewoon congres 4 en 5 februari 1984

RAI-Congrescentrum Amsterdam

1984 - 1985

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Inleiding op de beschrijvingsbrief buitengewoon CPN Congres

Algemeen

Het congres in februari moet een lange termijn program vaststellen, dat ons als Communistische Partij van Nederland in staat stelt om een initiatiefnemende en verenigende rol te spelen in de strijd tegen afbraak van verworvenheden en voor fundamentele maatschappelijke veranderingen.

-De Nederlandse communisten hebben recht op een program, waarin de verschillende strijdtradities die het gezicht van de CPN bepaald hebben en bepalen, verwerkt worden tot een samenhangend geheel, dat de basis vormt voor gezamenlijk optreden van communisten.

-De Nederlandse communisten zijn in staat om zo'n program te maken. De partij beschikt over een rijkdom aan (soms zeer uiteenlopende) ervaringen, inzichten en kennis, die het mogelijk maken om een program vast te stellen dat geënt is op de Nederlandse verhoudingen van de jaren tachtig.

Dat blijkt o.a. ook uit een groot aantal amendementen, waarin de huidige tekst verbeterd of uitgewerkt wordt. En hoewel deze uitwerkingen als zodanig onmogelijk op het congres behandeld kunnen worden, is het politieke belang ervan niet minder groot. Dergelijke amendementen laten zien dat een lange-termijn-program verbonden kan worden met aktuele strijdvragen.

-Het vaststellen van een program vereist echter nog iets anders. Het vereist een politieke wil om gezamenlijk tot een program te komen en in dat kader meningsverschillen over de te volgen koers zo zakelijk mogelijk uit te vechten. Om dat te bewerkstelligen is politiek verantwoordelijkheidsbesef nodig voor alle deelnemers aan de menings- en besluitvorming over het program. Daarbij draagt het partijbestuur een specifieke verantwoordelijkheid: zij heeft in de huidige fase van het programdebat als eerste taak het scheppen van mogelijkheden om democratische menings- en besluitvorming over het program te garanderen. Dat vormt het centrale uitgangspunt voor de opzet van deze beschijvingsbrief.

Besluitvorming op hoofdlijnen

Bij de verwerking van de meer dan drieduizend amendementen is het partijbestuur uitgegaan van de stelling dat democratische menings- en besluitvorming door het congres alleen mogelijk is wanneer deze gericht wordt op hoofdlijnen:

-Besluitvorming wordt onmogelijk wanneer het congres zichzelf zou opvatten als een redactiecommissie. M.a.w.: redactionele amendementen dienen (hoe belangrijk ze ook zijn) niet ter stemming te worden voorgelegd aan het congres, maar dienen gedelegeerd te worden aan een door het partijbestuur in te stellen redactiecommissie, die op basis van de door het congres vastgestelde inhoud de redactionele amendementen verwerkt.

-Besluitvorming wordt onmogelijk wanneer het congres zich gaat buigen over uitwerkingen van hoofdlijnen, soms in de richting van deelprogramma's op bepaalde terreinen of in de richting van aktie- en eisenprogramma's voor de huidige situatie. Menings- en besluitvorming over uitwerkingen en concretisering van het program kan beter plaatsvinden nadat de hoofdlijnen zijn vastgesteld.

Noodzaak van overzichtelijke besluitvorming

Het voorstel van het PB aan het congres om de besluitvorming toe te spitsen op de hoofdlijnen van het program is nog volstrekt onvoldoende om een voor alle congresafgevaardigden overzichtelijke besluitvorming te garanderen.

Want ook op de hoofdpunten van het program zijn er honderden amendementen ingediend.

Een verdere inperking van het aantal amendementen dat ter stemming wordt voorgelegd, is onvermijdelijk.

Het is ook mogelijk:

-In de eerste plaats zijn er amendementen die betrekking hebben op hoofdlijnen van het ontwerp en daar accentverschuiving of volledige verandering voorstellen, velen die elkaar vrijwel dekken of slechts kleine variaties t.o.v. elkaar vertonen.

-In de tweede plaats hebben diverse amendementenindieners gepoogd een bepaalde stellingname konsekwent te verwerken in een reeks tekstveranderingen door het hele program (of door een heel hoofdstuk) heen. Besluitvorming over de betreffende stellingname hoeft zich echter niet telkens te herhalen. Het is dus in principe mogelijk om in deze gevallen de besluitvorming te beperken tot één stemming, waarbij redactionele verwerking van de betreffende stellingname in de rest van het program gedelegeerd kan worden naar de eerder genoemde redactiecommissie.

Opzet van de beschrijvingsbrief

Op basis van de hierbovengenoemde uitgangspunten is een beschrijvingsbrief opgesteld, die 1) beoogt de besluitvorming te richten op hoofdkwesties die in het program en het programdebat aan de orde zijn gesteld en 2) recht doet aan de verscheidenheid van opvattingen in de partij over deze hoofdkwesties en die 3) overzichtelijke menings- en besluitvorming mogelijk maakt.

Om deze doelstellingen te realiseren zijn de ruim drieduizend amendementen per hoofdstuk en per paragraaf als volgt ingedeeld:

I Amendementen die door het partijbestuur zijn overgenomen: Dit betreft amendementen door het PB als (tekst)verbetering of als positieve aanscherping van het ontwerp worden beoordeeld.

II Amendementen die ter stemming worden voorgelegd: Dit betreft amendementen op hoofdpunten, die inzet moeten zijn van besluitvorming van het congres.

III Amendementen die niet ter stemming worden voorgelegd. Dit betreft verschillende soorten amendementen:

CPN ledenkrant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —
Ledenkrant-CPN nr. 1 - 1984
Congresuitgave

A — amendementen die een verdubbeling zijn van of kwa intentie gedekt worden door de onder I of II genoemde amendementen (NB — Deze amendementen worden bij I of II zoveel mogelijk vermeld).
B — amendementen die een uitwerking of konkretisering van hoofdlijnen bevatten en waarover in het kader van het debat over een lange termijn-program nu geen besluiten genomen hoeven of kunnen worden.
C — amendementen die geen duidelijke of slechts gedeeltelijke tekstverbeteringen bewerkstelligen.
D — amendementen die kwesties aansnijden die elders (bij andere paragrafen of hoofdstukken) in het program (beter) behandeld (kunnen) worden.
Deze opzet maakt het mogelijk om de besluitvorming te beperken tot ongeveer 200 stemmingen. Het is de stellige overtuiging van het partijbestuur, dat via deze stemmingen de verscheidenheid van opvattingen over hoofdkwesties in voldoende mate tot uitdrukking kan komen en het congres zijn werk kan afronden.

Mogelijkheden tot wijziging van de beschrijvingsbrief

In de tweede helft van december is gewerkt aan een zo zorgvuldig mogelijke indeling van amendementen. Het partijbestuur beseft ten volle dat het succes van de door haar gevolgde procedure grotendeels afhangt van de medewerking van de indieners van amendementen en de congresafgevaardigden.
De gevolgde procedure leidt er toe, dat een deel van de amendementen niet ter stemming wordt voorgelegd. Dat is naar de mening van het partijbestuur onvermijdelijk: een congres over 3000 (en hetzelfde geldt voor 2000, 1000 of 500) amendementen leidt niet tot een program. Het partijbestuur doet daarom een dringend beroep op de partij en met name de indieners van amendementen om zich rekenschap te geven van deze noodzakelijke beperking van het aantal amendementen waarover een congres reëel kan besluiten.
Desondanks moet het mogelijk zijn om het partijbestuur te corrigeren. Want hoe intensief er ook gewerkt is aan een verantwoorde indeling van amendementen, er kunnen toch beoordelingsfouten gemaakt zijn waardoor bepaalde amendementen ten onrechte niet ter stemming worden voorgelegd.
Uiteraard is het in laatste instantie het congres zelf dat uitmaakt welke amendementen wel en welke niet ter stemming worden voorgelegd. Maar om te voorkomen dat het congres overspoeld wordt door een reeks ordedebatjes om bepaalde amendementen alsnog op de agenda te zetten, stelt het partijbestuur de volgende regeling voor:
a) Het partijbestuur stelt een COMMISSIE VAN BEROEP in, bestaande uit partijleden die niet direct betrokken zijn bij de opstelling van het ontwerpprogram (d.w.z. geen leden van de programcommissie en geen leden van het partijbestuur), en die gezamenlijk het vertrouwen genieten van de partij.
b) Elke indiener kan, een met reden omkleed, bezwaar aantekenen tegen de indeling van zijn of haar amendement in de beschrijvingsbrief.
c) De commissie brengt advies uit aan het partijbestuur en congres, en hanteert daarbij als beoordelingsmaatstaf: de mate waarin door het niet ter stemming voorleggen een hoofdkwestie van het programdebat of een bepaalde visie inzake een hoofdkwestie buiten de besluitvorming blijft.
d) Het partijbestuur accepteert de adviezen van de commissie als bindend en wijzigt dienovereenkomstig de beschrijvingsbrief.
e) Het partijbestuur verzoekt het congres de adviezen van de commissie eveneens als bindend te aanvaarden.

Om deze regeling te effektueren wordt naast de beschrijvingsbrief in beperkte oplage een afzonderlijk amendementenboek verspreid waarin alle amendementen vermeld worden, die niet ter stemming worden voorgelegd. Middels een korte omschrijving of code wordt aangegeven waarom het betreffende amendement niet ter stemming is voorgelegd. Op deze wijze kunnen alle indieners betrekkelijk snel achterhalen wat de beweegredenen van het partijbestuur zijn om de betreffende amendementen niet op de congresagenda te plaatsen.
Bezwaren dienen schriftelijk via het partijsecretariaat aan de COMMISSIE VAN BEROEP ingediend te worden, voor 25 januari a.s.
De Commissie van Beroep zal bestaan uit de volgende leden:
Tineke van den Klinkenberg (A'dam), Wim Kremer (Emmen), Hekon Pasman (Gouda).

Preadvisering van de amendementen

Bij de verwerking van de ingediende amendementen zijn door het partijbestuur conclusies getrokken over mogelijke en wenselijke bijstellingen van de ontwerptekst.
Voor een deel komt deze inhoudelijke verwerking tot uiting in de reeks amendementen die door het partijbestuur zijn overgenomen.
Voor wat betreft de preadvisering van de ter stemming voorgelegde amendementen is in deze beschrijvingsbrief bij het begin van elk hoofdstuk een samenvatting gegeven van de belangrijkste kwesties die in het betreffende hoofdstuk aan de orde worden gesteld en een korte argumentatie waarom bepaalde amendementen wel of niet worden overgenomen.
Uitgangspunt van de preadvisering is de algemene conclusie die het partijbestuur uit de eerste fase van het programdebat heeft getrokken.
De CPN zal een program tot stand moeten brengen waarin de vernieuwing van onze politiek wordt uitgewerkt: Een program dat ons in staat stelt te werken aan de invulling van een doelgerichte politiek van progressieve machtsvorming en in het verlengde ligt van de besluiten die op het 28ste partijcongres zijn genomen.
Het partijbestuur is van mening, dat de hoofdlijnen van het ontwerp een goed vertrekpunt vormen voor een definitief program met een verenigende werking, zowel naar binnen als naar buiten.

Amsterdam, 29 dec. '83

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

Preadviezen amendementen reglement van orde

Zonder stemming overnemen

Pr. 2 over art. 10-5 (Hilvers). Na verslaggeving en diskussie in de delegaties.

Pr. 5 over art. 9 (Ruiter). Het door de voorzitter(ster) van het kongres uitgesproken oordeel, gelet op art. 2,...

Pr. 11 over art. 10-5 (Ruiter). ...vindt een definitieve stemming per amendement plaats.

Pr. 18 over art. 9-2 (Haarlemmermeer). ...vindt er een keer een herstemming plaats.

Pr. 25 algemeen (Vermeulen). Rookverbod in de zaal.

Ter stemming voorleggen

Pr. 2 over art. 5-2 (Hilvers): Onder voorstel van orde wordt ook verstaan een voorstel tot het nemen van een besluit over het al dan niet toelaten van een nieuw amendement of een door/namens indiener(ster) gewijzigde tekst.

Preadvies: —

(geen nieuwe amendementen, afgezien mogelijkheid kompromisteksten).

Pr. 2 over art. 6-2 (Hilvers). Amendementen mogen slechts met toestemming van de indiener(ster) worden verwerkt tot kompromisteksten.

Preadvies: —

(Strijdig met werkwijze t.a.v. verwerking amendem.).

Pr. 2 over art. 8-3 (Hilvers). Als de stemmen staken moet niet alleen het betreffende amendement als verworpen worden beschouwd, maar eveneens het tekstgedeelte van het ontwerp waarop het amendement betrekking heeft.

Preadvies: —

(Een meerderheid voor het ontwerp blijft mogelijk.)

Pr. 4 (Min, Weijdenveld). Hoofdstuk I als laatste behandelen.

Preadvies: —

Pr. 7 over art. 10 (Ruiter, TBN, Visser): schrappen (geen kommissies).

Preadvies: —

Pr. 12 over art. 4-1 (Ruiter): max. 3 amendementen per spreker(ster) per termijn.

Preadvies: —

Pr. 16 over art. 10-1 (Haarlemmermeer): het kongres kan besluiten het kongres in te delen in kommissies.

Preadvies: —

(De beperking tot 3 kommissies zou vervallen.)

Pr. 19-20 over art. 9-2 (Haarlemmermeer): na stemming kan er onmiddellijk bezwaar aangetekend worden...

Preadvies: —

(Onduidelijk hoe het bezwaar moet worden aangetekend.)

Pr. 22-23 over art. 3-4 (TBN, Lameris). De beraadslaging vindt plaats in twee ronden.

Preadvies: —

(Vrije sprekerslijst in tweede ronde kost tijd.)

Pr. 24 over art. 4-2 (Haarlemmermeer). Twee minuten in de tweede termijn.

(Teveel tijd.) **Preadvies: —**

Pr. 30 over art. 1-2-3. (Dammen). Art. 3 vervalt. Art. 1-2 vervangen door: Het buitengewoon congres van de CPN, bijeen op 4 en 5 februari 1984 draagt de leiding van dit congres op aan een pluriform samengesteld presidium.
Art. 2. Het presidium, gehoord het congres, deelt de beschikbare spreektijd toe.

Preadvies: —

(Tussen het 28ste en 29ste congres wordt de partij geleid door het zittend pb. Een presidium vervangt een afgetreden pb.)

Pr. 30 over art. 3-1 en 6-1 (Dammen). In beide artikelen schrappen: 'en leden van het partijbestuur'.

Preadvies: —

(Geen spreekrecht voor het pb, voor zover niet gedelegeerd, betekent dat pb-leden het program niet kunnen verdedigen.)

Pr. 32 over 3-2 (de Jong). Nieuwe tekst: Op ieder voorstel c.q. amendement kan een toelichting gegeven worden door/namens de indiener(ster), eventueel in alle kommissies als bedoeld in art. 10 lid 1 en indien nodig...

Preadvies: +

(Het verdient inderdaad aanbeveling dat indieners ten alle tijde kunnen toelichten, ook als ze niet in de betrokken kommissie zitten.)

Pr. 33 over art. 8 (Lameris Gro). Bij stemmingen is een besluit aangenomen wanneer tenminste de helft van het aantal stemgerechtigden voor is.

Preadvies: —

(Voorkeur voor art. 8, lid 2 en 3.)

Niet ter stemming voorleggen

Pr. 1 (de Leeuwe). Opmerkingen, die niet op het reglement van orde slaan.)

Pr. 3 (N. Luirink). Geen konkrete voorstellen over congresorde.)

Pr. 6-8-9-10-14-17-30-31 (Ruiter, idem, idem, Visser, TBN, Dammen, v. Dam c.s.). (Herhaling van amendement Pr. 7.).

Pr. 13 (Scheveningen). Wil twee congressen over hoofd- resp. bijzaken. Maakt geen deel uit van reglement van orde.

Pr. 15 (Lijmbach). Handelt niet over de orde.

Pr. 21 (Haarlemmermeer). Overbodige toevoeging over spreektijd, die elders wordt geregeld.

Pr. 29 (Zie Pr. 3: zelfde tekst.).

Pr. 34 (Abbink). Mogelijkheid tot verlenging van congres. (Is altijd aanwezig.)

Moties van orde

In een 13-tal reacties, verspreid over een groter aantal voorstellen en moties, wordt het congres voorgesteld het komende buitengewone congres niet plaats te laten vinden. De argumentaties hiervan verschillen en worden hieronder in vijf posities samengevat.

Pos. A: Ter stemming voorleggen

Het ontwerp programma wordt vervangen door de bijdrage van het HOC aan de discussies. Die bijdrage dient als basisstuk en kan dan ook ook geamendeerd worden.
Bloemhof, vgl. Bosma (Zwolle).

Preadvies: —

Pos. B: Ter stemming voorleggen

Het CPN-congres bijeen op 4 en 5 februari 1984 konstaterende en overwegende dat er geen gehoor is gegeven aan de oorspronkelijke opdracht — gegeven op het 26ste congres — betreffende het schrijven van een nieuw ontwerp program op basis van het marxisme-leninisme, besluit het nu voorliggende ontwerp program af te wijzen.
Utrecht-Noord 2x, vgl. Landsmeer, Peters (Tilburg) 2x, Bergen op Zoom, v.Zutpen (R'dam).

Preadvies: —

Pos. C: Ter stemming voorleggen

Het congres van de CPN, bijeen op 4 februari 1984 te Amsterdam, besluit om het 'Ontwerp-partijprogram van de CPN' zoals door het partijbestuur voorgesteld, niet in behandeling te nemen. Ook als de voorgestelde wijzigingen op het ontwerp in aanmerking worden genomen, vormt het geen passend voorstel voor een partijprogram, in het bijzonder omdat het niet verenigend, maar juist verdelend in de partij werkt. Het congres draagt het partijbestuur op om binnen een jaar een nieuw voorstel voor een partijprogram aan een buitengewoon partijcongres voor te leggen.
v. Kalken (Jordaan), Cozijnsen (Jordaan).

Preadvies: —

Pos. D: Ter stemming voorleggen

Het CPN-congres bijeen op 4 en 5 februari 1984 konstateert, dat in het ontwerpprogram veel herhalingen staan, waardoor het geheel vaag en onnodig lang wordt; dat het taalgebruik in het ontwerpprogram te ingewikkeld is, waardoor de tekst moeilijk te begrijpen is; dat er sprake is van tegenstrijdigheden in de tekst van het ontwerpprogram, waardoor wollig, verhullend en vaag taalgebruik optreedt; dat er sprake is van tegenstrijdigheden tussen tekst en toelichting van het ontwerpprogramma; dat herhalingen en tegenstrijdigheden in de tekst van het ontwerpprogram en wollig, verhullend en vaag taalgebruik de tekst nauwelijks amendeerbaar maken; dat de tijd te kort was om uitgebreid op het ontwerpprogram te reageren; en overwegende dat het van het allergrootste belang is dat grote groepen uit de partij mee discussiëren over het ontwerpprogram; besluit, dat er een nieuwe tekst geschreven moet worden die tegemoet komt aan het hierboven gestelde.
Utrecht-Noord 2x, vgl. Nelissen (St. Michielsgestel), Koning (Zutphen), Versluis e.a. (Dordrecht).

Preadvies: —

Pos. E: Ter stemming voorleggen

Hoofdstuk I tot en met VIII regel 1 t/m 3430. Tekst ter nadere studie terugnemen.
Voorstel: Nieuw program uitstellen tot er binnen de partij een tekst kan worden gemaakt die verenigend werkt en die als grondslag heeft het wetenschappelijk socialisme.
Langedijk, Utrecht, Heuvelrug.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Dammen (Bijlmer), Beerta, Haarlem, Bosma, Utrecht-N 3x, Landsmeer, Peters (Tilburg) 2x, Bergen op Zoom, v. Zutphen, Nelissen (St. Michielsgestel), Koning (Zutphen), Versluis e.a. (Dordrecht), Utrecht-Heuvelrug.

HOOFDSTUK I

Toelichting bij hoofdstuk I.

De eerste stemming gaat over een amendement dat **het hele hoofdstuk** wil vervangen door een tekst met een geheel andere politieke richting en opbouw. Het PB stelt het congres voor dit amendement te verwerpen. Dit geldt ook voor de amendementen die verschillende paragrafen willen schrappen (stemming bij par. 1 en 2; par. 4, 5 en 6; par. 7; par. 9; par. 12).
In vrijwel alle paragrafen heeft het PB politieke verbeteringen van de tekst overgenomen.
Paragraaf 1 is in de opbouw van het ontwerp een inleidende paragraaf die het algemene karakter van de CPN omschrijft. De amendementen willen dat wijzigen of delen daarvan schrappen.
In **paragraaf 2** concentreert de besluitvorming zich op de verwerking van de eigen geschiedenis, met name van de kritiek op stalinistische patronen. De amendementen die dit uit het program **willen schrappen** of wezenlijk afzwakken (stemmingen 1, 2 en 3) worden met een negatief pre-advies aan het congres voorgelegd. In stemming 4 wordt in het amendement voorgesteld om „het stalinisme" op een bepaalde wijze te omschrijven en in de tekst van het program uit te werken en dat te verwerpen. Ook hier een negatief pre-advies van het PB.
De stemmingen in **paragraaf 3** gaan over de doelstellingen van de CPN. In stemming 3 komt een amendement aan de orde dat een meer algemene formulering wil introduceren (een klasseloze maatschappij) — het PB acht de ontwerp-tekst beter. De daarop volgende stemmingen in deze paragraaf bevatten amendementen die verschillende kenmerken van het socialisme waar de CPN naar streeft, willen schrappen. Een amendement dat inhoudt dat de CPN streeft naar maatschappelijk bezit van álle produktiemiddelen wordt hier niet in stemming gebracht omdat dit beter in hoofdstuk IV kan worden behandeld. Aan de hand van die besluitvorming moet dit onderdeel van deze paragraaf dan redactioneel worden aangepast.
In **paragraaf 4** wordt een amendement in stemming gebracht dat de democratische rechten onder socialistische verhoudingen fundamenteel wil inperken (stemming 1). Stemmingen 2, 3 en 4 hebben betrekking op de passage over de relatie tussen staatspolitiek en religie, ideologie, partijpolitiek. Het PB adviseert het congres de ontwerp-tekst van deze paragraaf te handhaven.
Ook in **paragraaf 5** heeft het PB een aantal belangrijke verbeteringen overgenomen. De stemming beperkt zich tot een voorstel tot een geheel andere tekst. Op deze paragraaf zijn een aantal amendementen ingediend over het verbod op racistische organisaties. Deze worden niet hier, maar in hoofdstuk VI ter besluitvorming voorgelegd. Zowel in paragraaf 6 als 7 zijn voorstellen ingediend die betrekking hebben op de relatie tussen klassenstrijd en andere strijdterreinen. Hierover wordt besloten in hoofdstuk III. Ook de voorstellen die dé leidinggevende rol van de partij willen uitwerken komen hier niet ter stemming, maar in hoofdstuk VIII.
Dit heeft tot gevolg dat de stemming in **paragraaf 6** zich beperkt tot een voorstel om de paragraaf als zodanig te schrappen.
In **paragraaf 7** staat het vraagstuk van het bondgenootschap centraal. Het voorstel om de hele paragraaf te schrappen wordt uiteraard negatief gepre-adviseerd. Het PB adviseert het congres om twee amendementen over te nemen: stemming 3 (versterking van de betekenis van het eigen program in coalitievorming) en stemming 5 (beslissende rol van aktie). Dit geldt niet voor stemming 2 (andere tekst voor de paragraaf) en stemming 4 (het schrappen van de formulering over het overbruggen van verstarde scheidslijnen).
In **paragraaf 8** wordt kernachtig geformuleerd dat het voorkómen van een atoomoorlog de hoogste prioriteit van de CPN is. Het PB stelt het congres voor deze tekst te handhaven; de amendementen willen dit wijzigen.
In **paragraaf 9** gaat de besluitvorming over het meerpartijenstelsel. De amendementen willen de keuze voor een democratisch-parlementaire staatsvorm onder socialistische verhoudingen inperken. Verschillende gradaties daarvan worden aan het congres voorgelegd met het advies ze allen te verwerpen. In meer uitgewerkte vorm komt dit trouwens terug in hoofdstuk VI. Het is van groot belang dat het congres zich in deze ondubbelzinnig uitspreekt.
In **paragraaf 10** komen geen stemmingen voor omdat de daarop ingediende amendementen (voorzover ze geen redactionele inhoud hebben) terugkomen in de besluitvorming over hoofdstuk II.
De besluitvorming over **paragraaf 11** heeft betrekking op de inspiratiebronnen, resp. grondslagen van het optreden van de CPN. De amendementen op de ontwerp-tekst van het PB laten een sterke diversiteit aan benaderingen zien en tevens een groot aantal nuances daarbinnen. Om de besluitvorming hierover zo helder mogelijk te maken, zonder nuances uit het oog te verliezen, onderscheiden we een vijftal invalshoeken, waarbij steeds een representatief amendement ter stemming wordt voorgelegd. Stemming 1: het invoeren van het marxisme-leninisme als de grondslag van de partij. Stemming 2: het marxisme als theoretisch uitgangspunt. Stemming 3: zowel marxisme als feminisme als theoretische grondslag. Stemming 4: revolutionair marxisme als strijdtraditie. Stemming 5: expliciete erkenning van pluriformiteit met het program als basis van de partijpolitiek. Alle voorstellen om een specifieke levensbeschouwing of theoretische grondslag voor het optreden van de CPN vast te leggen, zijn door het PB om die reden negatief gepre-adviseerd. Het geheel van amendementen vervolgens overziende, houdt het PB voorkeur voor de voorgelegde (afgewogen) ontwerp-tekst en heeft daarom ook andere voorstellen van een negatief pre-advies voorzien. Negatieve pre-advisering betekent dus niet in alle gevallen dat het PB een aantal visies principieel verwerpt. Het betekent dat naar de mening van het PB de ontwerp-tekst de meeste ruimte biedt om recht te doen aan de diversiteit van benaderingen die er onder onder CPN-leden bestaat.
De besluitvorming in **paragraaf 12** (partij-organisatie) verloopt in verschillende etappes. Allereerst gaat het over de vraag of, en zo ja hoe, in het program de term „democratisch-centralisme" gebruikt kan worden (stemmingen 2, 3, 5, 6 en 7). Het PB is van mening dat de democratische organisatiestruktuur van de partij niet omschreven kan worden met behulp van het begrip „democratisch-centralisme". De amendementen die dat beogen zijn om die reden negatief gepre-adviseerd. Dat is ook het geval met de amendementen die afwijzing van hét democratisch centralisme bepleiten. Het amendement dat beoogt de betrokken passage uit het program te halen (stemming 7) is positief gepre-adviseerd (dit ligt ook in de lijn van de toelichting bij het ontwerp). Vervolgens vinden er een aantal stemmingen plaats over de concrete uitwerking van het functioneren van de partij-organisatie. Dit concentreert zich dan in eerste instantie op de vraag hoe de partij omgaat met politieke pluriformiteit in haar midden (stemmingen 8 t/m 10). De overige drie stemmingen betreffen veranderingen op onderdelen van de ontwerp-tekst.

HELE HOOFDSTUK

Ter stemming voorleggen

1 Schrappen regels 1 tot met 281 (hele hoofdstuk 1)

wijzigen in:

Algemene doelstellingen en beginselen

De Communistische Partij van Nederland stelt zich ten doel de maatschappelijke krachten te mobiliseren ter verwezenlijking van een communistische maatschappij. Daaronder verstaat de CPN een maatschappij waarin maatschappelijke klassen zullen zijn verdwenen en waarin geen uitbuiting en onderdrukking meer bestaan. In die maatschappij draagt niet slechts ieder naar vermogen bij tot de maatschappelijke produktie maar deelt ook ieder naar behoefte in de opbrengst daarvan. Aangezien in zo'n samenleving de belemmeringen voor alzijdige sociale en individuele ontwikkeling overwonnen zullen zijn, deelt men er naar behoefte in maatschappelijke verworvenheden van welke aard ook.
Om haar doel te bereiken zet de CPN zich in voor de totstandkoming van de historische overgangsfase die socialistische maatschappij in engere zin heet en die naar de mening van de CPN uitmondt in de communistische maatschappij. In deze zoëven bedoelde socialistische maatschappij zal democratie zich op de best mogelijke wijze kunnen ontplooien, doordat de politieke macht in handen is van de arbeidersklasse met haar bondgenoten; de kapitalistische produktieverhoudingen worden er opgeheven en vervangen door socialistische, waarbij de voornaamste produktiemiddelen in handen van de gemeenschap worden gebracht; de produktie en verdeling vinden plaats volgens plan; de drijfveer tot produktie is niet meer winstbejag maar de produktie wordt afgestemd op sociale en individuele behoefte; dit laatste geldt er met betrekking tot de leefwijze in het algemeen.
Het betreft een omwenteling van de maatschappij tot in zijn grondslagen. Maar reeds nu treedt de CPN ononderbroken op voor de belangen van alle maatschappelijke groepen die op welke manier ook bloot staan aan uitbuiting en treedt daarbij evenzo op tegen alle hiermee direkt of verwijderd samenhangende vormen van onderdrukking, waaronder die welke gebaseerd zijn op onderscheid naar ras, herkomst, leeftijd, geslacht en seksuele voorkeur. De CPN ziet kapitalisme en in het bijzonder imperialisme als de beslissende bron van uitbuiting en de ermee samenhangende onderdrukking in onze tijd.
Daar het gevaar van daadwerkelijk gebruik van kernwapens ook naar de mening van de CPN het voortbestaan van het mensdom akuut bedreigt, geeft de CPN hoge prioriteit aan de strijd voor de vrede, tegen kernwapenwedloop en voor verhoeding van een kernoorlog.
In haar strijd tegen kapitalisme en voor socialisme in Nederland weet de CPN zich verboden met de strijd voor socialisme, vrede en onafhankelijkheid in de hele wereld. Een volstrekt vereiste acht de CPN daarom daadwerkelijke anti-imperialistische internationale solidariteit.
De CPN wil in de strijd voor socialisme en comunisme in Nederland eer. zo sterk mogelijke krachtenbundeling helpen tot stand brengen. Daartoe wil de CPN leiding geven aan economische, politieke en ideologische strijd van de Nederlandse arbeidersklasse. Dit moet bijdragen tot de groei van het politiek bewustzijn, tot de organisatie en tot de eenheid van de arbeidersklasse in Nederland en tot de samenwerking van de arbeidersklasse met haar bondgenoten.
In de strijd voor bovenstaande doelstellingen gaat de CPN uit van de beginselen van het marxisme-leninisme. (Zie volgende hoofdstukken).
De CPN ziet haar partij-organisatie als een onmisbaar middel om in het licht van het voorgaande haar doelstellingen te bereiken.
Van Bentveld e.a. (Ommoord, Alexanderpolder)/Karman (TBN)

Preadvies: —

Vergelijkbaar met:
Van de Ster (Kralingen), Lanser (Haarlemmermeer), Grobben (Landlust), Staatsliedenbuurt. En dus niet ter stemming voorleggen.

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

r. 1 wijzigen: 'CPN' in: *'Communistische Partij van Nederland'*
John (Rijswijk).

r. 1-2 wijzigen: 'streven naar' in: *'strijden voor'*
Wouters (Asd).

r. 1-2 toevoegen: na vrijheid: *'vrede'*
Wouters (Asd)/Middelkoop (Asd).

r. 3 schrappen: 'en socialisme'
Lameris (Oosterpoort, Gr).

r. 5-6 invoegen: na 'die dit in de weg staan': *'in socialistische zin'.*
Lameris (Oosterpoort, Gr).

Hiermee zijn tevens de amendementen verwerkt, die er op wezen dat 'socialisme' van een andere orde is dan de andere in de aanhef genoemde begrippen.
Schuttelndreier (Utr.-N.), Verheul (R'dam), Bloemhof, De Groot (Morgenstond), Broekema (Vruchten), Kruythof (Haarlem), Guyking (Winschoten), v. d. Molen (Arnhem).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1-40 schrappen:** paragraaf 1 en 2.
Staatsliedenbuurt.

Preadvies: —
Preadvies: —

2 **r. 1-10 schrappen en wijzigen in:** 'De leden van de Communistische Partij van Nederland streven in de eerste plaats naar omverwerping van de bestaande kapitalistische maatschappij met het doel een socialistische, resp. communistische samenleving tot stand te brengen.'
Atsma (Enkhuizen), vergelijkbaar met Algra (Den Helder), Stek e.a. (Gr), De Ruyter (Morgenstond), Vaarwerk (Haaksbergen-Neede), Muris (Vogelenbuurt Utr.) Wubs e.a. (Utr. N), Breuring (Bijlmermeer), Dammen (Bijlmermeer).

3 **r. 6-10 schrappen.**
Unger e.a. (Ind.brt. Asd.), Delft, Van de Hoef (Delft), Ut-C, Van Beuzekom (Ut).

Preadvies: —

4 **r. 6-10 wijzigen in:** 'toetreden tot de CPN kan iedereen die de statuten en beginselen van de partij onderschrijft'
Stadionbuurt, (Asd).

Preadvies: —

5 **r. 8 schrappen:** 'communistische'
Van Gemst (Haarl.meer).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Uhlenbelt (Leiden), Beentjes (Leiden), Kremer (Emmen), De Jong (Alkmaar), Meelker (Asd), Haenen (Scheveningen), De Vos (Bergen op Zoom), Visser (Lemmer), Gorredijk, Van Erp (Eindhoven), Van Zutphen (Rdm), Beerta, Stadionbuurt, Govers (Vogelenbuurt Ut), Jansma (Stadionbuurt), John (Rijswijk), Ter Vaarwerk (Haaksbergen-Neede), Den Bosch, Huizen, Holendrecht, Van de Berg (Osdorp), Van Beuzekom (Ut), Ut.C., La Rooy (Jordaan Asd), Van Esch (Vlissingen), Schuttelndreier (Ut N), Verheul (Ro), Nieuwegein, Bloemhof (Ro), De Groot (M. stond), Wouters (Asd), Coumou (Tilburg), Kruythof (Haarlem), Guyking (Winsch.), V.d. Molen (Arnhem), Weesp, Geerligs (A'foort), Wouters (Asd), V.d. Siepkamp (Ut), Hoekstra (Holendrecht), Van Hezel (Zwolle), Krimpen-Lekkerkerk, Dammen (Bijlmermeer), Breuring (Bijlmermeer), Moris (Vogelenbuurt), Wubs e.a. (Utr.-N), Broekema (Vruchten), Algra (Den Helder), Stek e.a. (Gr.), De Ruyter (Morgenstond).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. 14 toevoegen: na 'tradities' *en ervaringen*
v.d. Berg (Osdorp).

r. 25 toevoegen: na 'kolonialisme...': *'en neo-kolonialisme'*
Van Wou.

r. 25 schrappen: *'eigen aandeel van de CPN daarin'*
Van Beuzekom (Ut.-Z.), De Jong (Alkmaar)

Ter stemming voorleggen

1 **r. 30-35 schrappen:** *'Dit geldt... in de weg staan'*
Beerta, Riemersma (Drachten).
Ut.-C., Veerling (Oud West), Aarts e.a. (Langedijk), Jansen e.a. (Gro), v. Zutphen (Noord-Ro.), Knukkel (Enkhuizen), De Jong (Nijmegen), Weesp, K. Stek e.a. (Gro.), Hilvers (Den Haag), vergelijkbaar met Bloemhof (Ro.), Bakema (Veendam), Platje (Emmercompascuum).

Preadvies: –

2 **r. 28-35** 'Tegelijk... in de weg staan' **schrappen en vervangen door** 'Negatieve tendensen, afkomstig uit de tijd van Cominform en Comintern en sectarisme in de communistische politiek van weleer die een revolutionair optreden en een effectieve progressieve machtsvorming in de weg staan, moeten worden bestreden'
Wubs e.a. (Ut.-N.)
Vergelijkbaar met: Koning (Zutphen) en Weteringbuurt.

Preadvies: –

3 **r. 30-35 schrappen en wijzigen in:** 'Dit geldt in het bijzonder de kritiek op patronen die politieke en organisatorische verstarring in de hand werken en die van revolutionair optreden en effectieve progressieve machtsvorming in de weg staan'
Schoonenberg (Purmerend)
Vergelijkbaar met: Lameris (Oosterpoort), De Ruiter (Morgenstond) en De Jong (Alkmaar).

Preadvies: –

4 **r. 28-35 schrappen en wijzigen in:** 'Tegelijk wil het program bijdragen aan een kritische verwerking van die geschiedenis. Dit geldt in het bijzonder het stalinisme en de daarmee verbonden organisatie opvattingen. De daaruit voortvloeiende patronen hebben er toe geleid dat mensen vanwege hun opvattingen werden aangetast in hun integriteit. Het zijn patronen die een hardnekkig bestaan leiden. Naast een geduldige en gewetensvolle verwerking van het verleden is het daarom nodig te werken aan omgangsvormen die zijn gebaseerd op respekt voor de menselijke waardigheid.
In het verlengde hiervan ligt ook het opgeven van voorhoedepretenties. Deze pretenties staan open en opbevangen onderlinge verhoudingen in de weg en sluiten duurzame coalities met anderen uit.'
Molin, (Rivierenbuurt). Vergelijkbaar met: Tabak (Nijmegen), Wierden (Leiden).

Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

Van Erp (Eindhoven), Staatsliedenbuurt, Beentjes (Leiden), v. Gemst (Haarl.meer), Bloemhof, De Jong (Alkmaar), Fontijn (Vruchten), Terwispel, Gorredijk, v. Wierdum (Leiden), Coumou (Tilburg), v. Gemst (Haarl.meer), Huizen, Platje (Emmercompascuum), v. Beuzekom (Ut.-Z.), De Groot (Morgenstond), Unger e.a. (Indische buurt (Ut.-C.), v.d. Molen, (Arnhem), Strijker, (Arnhem), Zeilemaker, (Alkmaar), De Jong, (Alkmaar), De Vos (Bergen op Zoom), Peeters (Eindhoven), v.d. Berg (Osdorp), Enkhuizen 2x, Wouters (Bijlmermeer), La Rooy e.a. (Jordaan), Ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), John (Rijswijk), v. Esch (Vlissingen), Riemersma (Drachten), Den Tabak (Nijmegen), Koning (Zutphen), Weteringbuurt (A'dam), Bloemhof (R'dam), Bakema (Veendam), Platje (Emmercompascuum), Lameris (Oosterpoort Gron), De Ruiter (Morgenstond), De Jong (Alkmaar).

PARAGRAAF 3/4/5

Ter stemming voorleggen

1 **r. 41-80 schrappen en wijzigen in:** (par. 3, 4 en 5) *'Om haar doel te bereiken zet de CPN zich in voor... onderdrukking in onze tijd'.* Zie alinea 2 en 3 van het amendement bij 'hele hoofdstuk'.
Wubs e.a. (Utr. N.), Muris (Utrecht), v. Erp e.a. (Eindhoven), Ter Vaarwerk (Haaksbergen).

Preadvies: –

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 48 toevoegen: *'en het democratisch beheer'* na bezit.
Ingediend door: Divendal (Haarlemmermeer), Puyman (Utr), van Rooy (Oud West), Wouters (Bijlmermeer), vergelijkbaar met Koekoek (Wormerveer), v.d. Heem e.a. (Zoetermeer), Haarlemmermeer.

r. 52-54: 'vrouwen, mannen en kinderen' wijzigen in *'mensen'.*
V.d. Pal (Haarlem), Guiking (Winschoten), Unger e.a. (Indische buurt), Meelker (Transvaal).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 41-45 schrappen.**
v. Beuzekom (Utr. Z.), Uhlenbelt (Leiden).

Preadvies: –

2 **r. 41-45 schrappen en wijzigen in:** 'De CPN streeft naar verwerkelijking van een klasseloze maatschappij waar voor ieder gelijke rechten, vrijheden en ontplooiingsmogelijkheden dienen te worden vastgelegd.'
De Jong (Alkmaar), Enkhuizen, Splunter (Oostzaan), H. de Ruiter (Z.H.), vergelijkbaar met Algra (Den Helder), Vinkhuizen (Gr), v. E (Eindhoven).

Preadvies: –

3 **r. 57 schrappen.**
Strijker (Arnhem).

Preadvies: —

4 **r. 58 en 59 schrappen.**
Van Beuzekom (Ut.)

Preadvies: —

5 **r. 60-62 schrappen.**
Odink (TBN), en La Rooy (Jordaan), v.d. Pal (Haarlem).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Staatsliedenbuurt, van Dijk (Ut), John (Rijswijk), Wouters (Asd), Benschop, La Rooy (Asd), Benschop (Asd), van Rooy (Oud West), van Sevenhuysen (D. H.), Huizen, de Vos (Bergen op Zoom), Weteringbrt., Haenen (Scheveningen), Holendrecht, van Beuzekom (Ut.), v.d. Hoef-Hordijk (Delft), Lijmbach (Scheveningen), de Jong (Nijmegen), v.d. Molen (Arnhem), Molin (Riv. brt.), v.d. Heem e.a. (Zoetermeer), ter Vaarwerk (Haaksbergen), Broekert (Ooststellingerwerf), Staphorst (Purmerend), Benschop, van Rooy (Asd), de Boef (Asd), Desconez (Betondorp), Uhlenbelt (Leiden), van Dijk (Ut.), van Splunter (Oostzaan), Beentjes (Leiden), Hilvers (Rijswijk), Dokkum e.a., Krimpen, v. Gemst (Haarl.meer), Odink (TBN), de Vos (Bergen op Zoom), Staatsl.brt., van Rooy (Asd), Haarl. meer, Bongers (Delft), Lameris e.a. (Gr), v. Zutphen (N 33), Strijker (Arnhem), Nieuwegein, v. Esch (Vlissingen), Den Hartog (N. 33), v. Dijk (Waterlooplein), Vinkhuizen (Gr), v. Erp (Eindhoven), Utr.-C.

Ter stemming voorleggen

Paragraaf 4/5/6

1 **r. 63-94 schrappen:** paragraaf 4, 5 en 6.
Stadionbuurt

Preadvies: —

PARAGRAAF 4

Zonder stemming overnemen

r. 65 toevoegen: na 'aan': *'klassenprivileges en andere'*
Benschop e.a. (Jordaan, Asd), vergelijkbaar met Van Erp e.a. (Eindhoven), Krimpen, Haenen (Scheveningen).

r. 71 schrappen: *'dus'*
Hordijk (Delft), Haenen (Scheveningen), Delft, Utr.-C.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 65-70 wijzigen in:** '... en dienen gelijke politieke en sociale rechten gewaarborgd te zijn voor ieder die niet de terugkeer naar uitbuiting en klassenmaatschappij voorstaat...'
De Leeuwe (D H), vergelijkbaar met v. Zutphen (Ro), De Ruiter (DH).

Preadvies: —

2 **r. 71-74 schrappen.**
Beerta, Veerling (Oud West), V. Beuzekom (Ut), Van Lierop (Nijmegen), Peters (Tilburg), Bloemhof (Ro), Keizer (Ro), Kremer (Emmen), De Leeuwe (DH).

Preadvies: —

3 **r. 71-72 schrappen.**
Spijkenisse, V. Broekhoven (Nijmegen), V.d. Heem (Zoetermeer), V. Esch (Vlissingen), De Groot (DH).

Preadvies: —

4 **r. 72 schrappen:** 'of een bepaalde ideologie'
Atsma (Enkhuizen), Indische Buurt, Odink (TBN), Kruithof (Haarlem), vergelijkbaar met Ut-C, Riemersma (Drachten).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Schoonen (Wageningen), De Leeuwe (DH), De Jong (Alkmaar), Haarlemmermeer (Asd), Brandon e.a. (Hoeksewaard), La Rooy e.a. (Jordaan Asd), Rietveld (Apeldoorn), Van Zuthem (Staatsliedenbuurt Asd), Wouters (Bijlmermeer), Keizer (Vlaardingen), De Groot (DH), Lieten (Krommenie), Uhlenbelt (Leiden), Staatsliedenbuurt, Beentjes (Leiden), De Jong (Nijmegen), De Vos (Bergen op Zoom), Wubs e.a. (Utr.-N), Descormez (Betondorp), Maris (Vogelenbuurt), Holendrecht, Kremer (Emmen), de Groot (Morgenstond), Krimpen, Haenen (Scheveningen), v. Zutphen (Ro), de Ruyter (D.H.), Utr.-C, Riemersma (Drachten).

PARAGRAAF 5

Zonder stemming overnemen

r. 76 wijzigen in: na onderdrukking *'tegen fascisme, tegen racisme en anti-semitisme, tegen sexisme en homohaat'*
Lijmbach (Scheveningen), Odink e.a. (TBN), Drent (Nijmegen), Wouters (Bijlmermeer), La Rooy e.a. (Jordaan), Van Beuzekom (Ut.-Z.), Broekert (Ooststellingerwerf), vergelijkbaar met Haarl.meer, Schoonenberg (Purmerend), De Groot (Purmerend, De Jong (Alkmaar).

r. 79-80 toevoegen: *'economisch'*... na politiek
Odink e.a. (TBN), Wouters (Bijlmermeer), Ut.-Z., Van Beuzekom, (Ut.-Z.), Stubbe (Schoonoord), Drent (Nijmegen), Van de Hoef, Hordijk (Delft), La Rooy (Jordaan), Lijmbach (Scheveningen), Spijkenisse, Den Hartog (Noord-33), De Vos (Bergen op Zoom).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 75-80 wijzigen in:** 'De CPN treedt op tegen alle onderdrukking die onmiddelijk of verwijderd samenhangt met uitbuiting, zoals bij seksisme, racisme, anti-semitisme en hiermee vergelijkbare verschijnselen. Evenzo treedt de CPN op tegen alle desbetreffende diskriminatie.'
De Leeuwe (Vruchten)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Bloemhof, Van Esch (Vlissingen), Stek e.a. (Gro.), Unger e.a. (Indische Buurt Asd), Arnhem, Karel (Den Helder), La Rooy e.a. (Jordaan), v. Gemst (Haarl.m.), Purmerend, Van Beuzekom (Ut.-Z.), v. Gogh e.a. (Gr.), Haarl.meer, Schoonenberg (Purmerend), De Groot (Purmerend), De Jong (Alkmaar), v. Erp (Eindhoven), de Vos (Bergen op Zoom), v. Gemst (Haarlemmerm.).

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 83 toevoegen: *'uitbuitings-'* na 'bestaande'
Stek e.a. (Gr.), vergelijkbaar met v.d. Berg (A'dam).

r. 85 schrappen: *'directe'*
Wouters (Asd), vergelijkbaar met v. Gemst (Haarl.meer), Unger e.a. (Indische Buurt Asd), Brandon (Hoeksewaard).

r. 90-93 schrappen: vanaf 'De CPN' en wijzigen in: *'De CPN wil vanuit haar communistische toekomstvisie een inbreng leveren in een gezamenlijk handelen van vooruitstrevende mensen en groeperingen en, waar mogelijk, politieke overeenstemming bevorderen'*
Middelkoop (Oosterpark, Asd), vergelijkbaar met Lameris (Gro.), Spijkenisse.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 81-93 schrappen.**
v. Beuzekom (Ut.)

Niet ter stemming voorleggen

Unger e.a. (Indische Buurt, Asd), Haarl.meer, De Jong (Alkmaar), Krimpen, Ut.-C., Algra (Den Helder), Haenen (Scheveningen), Wouters (Asd), Stadionbuurt, Middelkoop (Asd), v. Zutphen (Rotterdam), Verkerk (R'dam), J. Broekma (D. H.), Peters (Tilburg), Lijmbach (Scheveningen), vd Boogaard (Osdorp), vd Molen (Arnhem), Veerling (Oud West, Asd), v. Gemst (Haarl.meer), ter Vaarwerk (Haaksbergen), Terwispel (Gorredijk), Visser (Lemmer), v. d. Berg (A'dam), v. Gemst (Haarlemmermeer), Unger e.a. (Ind. Buurt), Brandon (Hoeksewaard), Beentjes (Leiden), v. Heezel (Zwolle), Drenth (Nijmegen), Spijkenisse, A'dam, v. d. Hoef-Hordijk (Delft), Wubs e.a. (Utr.), Stek e.a. (Gr.), v. Erp (Eindhoven), v. Splunter (Oostzaan).

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r. 108 invoegen: *'in deze richting'* voor 'positief'
Benschop (Jordaan), vergelijkbaar met Hilvers (D.H.) en Zeilemaker (Alkmaar).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 94-128 schrappen.**
Wubs e.a. (Utrecht), v. Erp e.a. (Eindhoven).

Preadvies: —

2 **r. 94-128 schrappen en wijzigen in:** De CPN streeft naar zo groot en breed mogelijke aaneensluiting van alle krachten die koersen op maatschappijverandering. In coalities en bondgenootschappen voor concrete doeleinden en omverwerping van bestaande maatschappelijke verhoudingen beschouwt de CPN haar eigen program als richtsnoer. Voor het tot stand brengen van deze coalities en bondgenootschappen wil de CPN verenigend optreden. De CPN ziet het tot stand brengen en de inhoud van socialisme in ons land als resultaat van een gemeenschappelijk optreden van allen die het socialisme willen in de strijd tegen hen die de kapitalistische verhoudingen in stand willen houden.
Visser (Lemmer), vergelijkbaar met Terwispel (Gorredijk), Utr. C., Nieuwegein.

Preadvies: —

3 **r. 100 invoegen:** 'essentiële' voor bijdrage.
Puyman (Utr.), vergelijkbaar met Sprengers (Tilburg), de Vos (Bergen op Z.).

Preadvies: +

4 **r. 126-128 schrappen.**
Tilburg en Akkermans (Lewenborg).

Preadvies: —

5 **r. 128 toevoegen:** 'Communisten zullen zich bij het verwezelijken van de doelstellingen van hun program en in de samenwerking met anderen steeds inzetten voor het bouwen aan vormen van democratische (massa)-aktie, en de solidariteit die daarbij hoort.
Dit is meestal nodig en vaak beslissend voor het bereiken van resultaten in de belangenstrijd en om politieke doorbraken te bewerkstelligen. Aktie is bovendien van onmisbare betekenis in het proces van progressieve machtsvorming vanaf de basis van de mensen zelf.'
Niemeyer (Delft).

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

Niet van toepassing, elders aan de orde.
Algra (Den Helder), Beentjes (Leiden), van de Boogaard (Osdorp), Schoonenberg (Purmerend), v.d. Molen (Arnhem), Dammen (Bijlmermeer), Stadionbuurt, van Lierop (Nijmegen), Uhlenbelt (Leiden), Tabak (Nijmegen), van Onck (Den Bosch), van Erp (Eindhoven), van Erp (Eindhoven), van Beuzekom (Utrecht), Middelkoop (Oosterpark, Amsterdam), Purmerend, v.d. Berg (Osdorp), de Jong (Nijmegen), Hilvers (Rijswijk), Sprengers (Tilburg), de Vos (Bergen op Zoom), Fontijn (Vruchten), Hilvers (Rijswijk), Strijker (Arnhem), de Jong (Alkmaar), John (Rijswijk), Benschop (Jordaan), van Dijk (Waterloopl.), van Erp (Eindhoven), Haarlemmermeer, Verheul (Nieuwe Westen), de Jong (Alkmaar), van Wirdum (Leiden), Bongers e.a. (D.H.) 3x, Zuurman Centrum (R'dam), Stubbe (Schoonoord), v. Beuzekom (Utr.), Lijmbach (Scheveningen), Maaskant (Noord R'dam), v.d. Haak (Oosterp. Asd), La Rooy e.a. (Jordaan), v. Gemst (Haarl. meer), Hilvers (D.H.), Zeilemaker (Alkmaar), Terwispel (Gorredijk), Utr.-C, de Jong (Alkmaar), Sprengers (Tilburg), v. Zuthem (A'dam), de Vos (Bergen op Zoom), Schoonenberg (Purmerend), Beuzekom (Utr.), Hischenmöller (Haarlem), Flesseman (Rivierenbuurt), Ter Vaarwerk (Haaksbergen), Bakhuys (Duinoord), Bloemhof, Broekman (D.H.), Kramers (Jordaan), Wouters (Bijlmermeer), Stadionbuurt, v. Lierop (Nijm.), Uhlenbelt (Leiden), De Ruyter (Morgenstond).

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

r. 135 toevoegen: na 'terugdringen': *'en uiteindelijk uitbannen'.*
Drent (Nijmegen), vergelijkbaar met Lijmbach (Scheveningen), Zimmerman (Ro.-C), La Rooy (Jordaan), V. Gemst (Haarlemmermeer), Odink e.a. (TBN), Huizen e.a., Spijkenisse, Monnickendam.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 129-139 schrappen en wijzigen: 'Voorkomen atoomoorlog en milieubescherming hoogste prioriteiten':** 'Strijd voor vrede, het terugdringen van bewapening en militarisering en bescherming van het milieu zijn wezenlijk voor het karakter van de door ons gewenste maatschappelijke en menselijke verhoudingen. Als hoogste prioriteit geldt voor de CPN met inspanning van alle krachten de gemeenschappelijke strijd te richten op het terugdringen van de atoombewapening en op de bevordering van een leefbare wereld. Een atoomoorlog en vervuiling van het milieu bedreigen het voortbestaan van het menselijk leven op aarde. De strijd ter voorkoming hiervan zien wij als allesbeheersende taak van deze tijd.'
Van Hees (J. v. Galen)

Preadvies: —

2 **r. 133-139 schrappen.**
V.d. Helm e.a. (Zoetermeer)

Preadvies: —

3 **r. 133 wijzigen:** 'hoogste' in 'hoge'.
Ut.-Z., Stronks (Hengelo).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Huizen, Dokkum e.a., Van Erven (Tilburg), Bloemhof (Ro), Van Wirdum (Leiden), John (Rijswijk), La Rooy (Jordaan), Wouters (Asd), Cleuren e.a. (Sittard), De Vos (B. op Zoom), Van Wirdum (Leiden), Purmerend (2x), V.d. Weyden (Tilburg), Broekert (Ooststell.W.), Haarl.meer, Van Gemst (Haarl.m.), V. Zutphen (Ro), Lemmer, Nieuwegein, Transvaal (Asd), V. Erven (Tilburg), De Vos (Bergen op Zoom), Jansen e.a. (Gr.), Beentjes (Leiden), Gorredijk, Wubs e.a. (Utr.-N), v. Beuzekom (Utr.-Z.), Bloemhof (Ro.).

PARAGRAAF 9

Ter stemming voorleggen

1 **Paragraaf schrappen.**
Wubs, e.a. (Utr.), vergelijkbaar met de Leeuwe (Vruchten).

Preadvies: —

2 **r. 146-152 wijzigen in:** 'Binnen het kader van de socialistische demokratie zijn politieke strukturen vereist die de verschillende belangengroepen in staat stellen hun opvattingen en belangen direkt of via vertegenwoordiging tot gelding te brengen. Bij de ontwikkeling van zulke strukturen dient in ons land rekening te worden gehouden met de ervaringen aangaande parlementaire demokratie. Volgens de CPN is er in een Nederlandse socialistische demokratie plaats voor politieke partijen die zich — verschillend naar inspiratiebron en naar maatschappelijke basis — inzetten voor de opbouw van socialisme. Daarentegen zal er volgens de CPN bij socialistische demokratie geen plaats kunnen zijn voor organisaties die zich ten doel stellen kapitalistische verhoudingen te doen herrijzen.'
Luys (Tilburg), vergelijkbaar met Visser (Lemmer), v. Zutphen (Noord-33), v. Vliet (Arnhem), Bloemhof, Bakhuis (Duinoord), Beentjes (Leiden), Peeters (Tilburg), Veerling (Oud-West), Utr. C.

Preadvies: —

3 **r. 148-152 wijzigen in:** 'Dat betekent dat er sprake is van het recht om partijen te vormen wat ook tot uiting kan komen bij regeringsvorming en het beheren van de staatsorganen. Steun op massabeweging en wettelijke maatregelen moeten terugkeer naar het kapitalisme onmogelijk maken'.
Jansen e.a. (Gr.), vergelijkbaar met Vermaas (Duinoord).

Preadvies: —

4 **na r. 150 invoegen:** 'voor zover deze niet als doelstelling hebben de socialistische verhoudingen te ondermijnen'.
Odink, v. Sloten (TBN), vergelijkbaar met Akkermans (L'borg), Terwispel (Gorredijk), ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede).

Preadvies: —

5 **r. 148-152 wijzigen in:** 'Dat betekent dat er sprake kan zijn van een meerpartijenstelsel'.
Beerta, vergelijkbaar met v. Hattum, v. Praag (Krimpen/Lekkerkerk), Atsma (Enkhuizen), de Vos (Bergen op Zoom).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Broekert (Ooststellingerwerf), Holendrecht, Wessel, Slot (Weteringbuurt), Staal (Hoogezand/Sappemeer), Pothoven, v.d. Helm, de Vries (Zoetermeer), v. Zuthem (Asd), Overvecht, de Groot (Morgenstond), v.d. Helm, de Vries (Zoetermeer), la Rooy, Bentinck (Jordaan), van Windelen (Leiden), Uhlenbelt (Leiden), Janssen (Arnhem), Nieuwegein, Bakema (Veendam), ten Thij (Asd), de Vos (Bergen op Zoom), Atsma (Enkhuizen), Den Bosch, v. Hattum, v. Praag (Krimpen/Lekkerkerk), v. Hattum (Krimpen/Lekkerkerk), Utr. C., Vermaas (Duinoord), Veerling (Oud West), Peters (Tilburg), Beentjes (Leiden), Bakhuys (Duinoord), R. Cleuren e.a. (Sittard), Bloemhof (R'dam), v. Zutphen (Noord-33), v. Vliet (Arnhem), Visser (Lemmer), v.d. Ster (Kralingen), v.d. Erp (Eindhoven), de Leeuwe (Vruchtenkwartier), ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), Gorredijk, Terwispel, Tijnje, Akkermans (L'borg), Wouters (Bijlmer), Urgen e.a. Indische brt (Asd), Odink e.a. (TBN), v. Wirdum (Leiden), La Rooy (Jordaan), Uhlenbelt (Leiden), Delft, v. Hattum, v. Praag (Krimp./Lekkerkerk), Atsma (Enkhuizen), de Vos (Bergen op Zoom), De Jong (Alkmaar), De Leeuwe (Vruchten), Vermaas (Duinoord), Akkermans (Gr), Terwispel e.v., Ter Vaarwerk (Haaksb./Neede).

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 163: *'Nederland'* i.p.v. ons land
John (Rijswijk).

Niet ter stemming voorleggen

V. Beuzekom (Utrecht), Bloemhof (R'dam), Peters (Tilburg), Vonk (Oostzaan), Bakema (Veendam), Bostoen (Leiden), Wubs e.a. (Utr.), Muris (Vogelenbrt), Bostoen (Leiden), Beentjes (Leiden), Hilvers (Rijswijk), Bloemhof, Peters (Tilburg), Vonk (Costzaan), Bakema (Veendam).

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r. 171 wijzigen: 'of' in *'noch op een enkel'*
vd Helm e.a. (Zoetermeer), v. Rooy (Oud West, Asd).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 169-182 schrappen en wijzigen in:** 'De CPN baseert haar politiek op de grondslagen van marxisme-leninisme. Juist daarom hecht de CPN belang aan maatschappij-kritisch onderzoek dat binnen zowel als buiten het marxisme wordt ontwikkeld. De CPN onderschrijft de marxistische en leninistische traditie, dat alle leden van de communistische partij doelstelling en methode van de partij dienen te onderschrijven en medewerking dienen te verlenen aan uitvoering van de partijbesluiten maar dat zij uiteraard individueel recht hebben op een wereldbeschouwing die afwijkt van de wetenschappelijk gefundeerde dialektisch-materialistische filosofie'.
De Leeuwe (Vruchten), vergelijkbaar met Dammen (Bijlmermeer), Gomes (Heiloo), Bloemhof (R'dam), Stempher (Jan van Galen, Asd), De Vos (Bergen op Zoom), Uhlenbelt (Leiden), Van Vliet (Arnhem), Stek e.a. (Gro.), De Ruiter (Morgenstond), Hilvers (Rijswijk), Lieten (Krommenie), Van Erp (Eindhoven), Van Zutphen (Ro.), Luys (Tilburg), Muris (Ut.), Wubs e.a. (Ut.), Van Buuren (Asd), Riemersma (Drachten), Staal (Hoogezand-S.), Bakema (Veendam), Peters (Tilburg), Visser (Lemmer).

Preadvies: —

2 **r. 169-178 schrappen en wijzigen in:** 'De CPN bewaart, hanteert en waardeert bij haar optreden een aantal tradities, theorieën en inspiratiebronnen. De CPN blijft zich baseren in haar maatschappijbeoordeling en politiek optreden op het revolutionaire marxisme, dat inspiratie bood en biedt aan een wereldwijde beweging tegen kapitalistische uitbuiting en onderdrukking. Zij beschouwt dit marxisme niet als een afgeronde levens- of wereldbeschouwing of als een gesloten wetenschappelijk stelsel, maar als een open en beweeglijke visie die een wezenlijk theoretisch uitgangspunt is voor analyse en actie'
Dit amendement is ontstaan door samenvoeging van amendementen van: Lameris (Gr.), Algra (Den Helder), Haenen (Scheveningen), De Groot (DH), Ut.-C., De Jong Alkmaar, Zaandam-O., Van Lierop (Nijmegen), Lijmbach (Sche.), Broekman (DH), Haenen (Sche.), Griffioen (Haarl.meer), Kox (Den Bosch), Desconez (Betondorp Asd), Liem, e.a. (Gr.), Beerta, Koning (Zutphen), Hoekstra (Holendrecht), Schoon e.a. (Zaandam), Van Praag (Krimpen), Zwart e.a. (Langedijk), Van Splunter (Oostzaan), De Jong (Nijmegen), Van Dijk (Oosterpark Asd), De Boer (Oostzaan), Enkhuizen, Wildbredt (Geuzenveld), Kroon (Osdorp Asd), Verheul (Ro.), Middelburg/Vl., Kroon (Osdorp), Van Dijk (Ut.).

Preadvies: —

3 **r. 165-206 schrappen en wijzigen in:** 'Het bestrijden van de tegenstellingen tussen de klassen, de seksen en de rassen met het uiteindelijke doel uitbuiting en onderdrukking op basis van klasse, sekse en ras uit te bannen, ziet de CPN als haar revolutionaire taak. De vooruitgang die door de arbeidersbeweging, de vrouwenbeweging, door de volkeren in hun strijd voor zelfbeschikking historisch is geboekt, evenals de successen in de strijd tegen fascisme en overheersing, vormen de inspiratiebronnen voor onze hedendaagse strijd tegen iedere vorm van uitbuiting en onderdrukking. Om de heersende verhoudingen in revolutionaire zin te wijzigen, om inzicht te ontwikkelen in de bestaande maatschappelijke verhoudingen en de machtsstrukturen en systemen waarop die verhoudingen zijn gebaseerd erkent de CPN het belang van een revolutionaire theorie.
In samenhang met voortdurend veranderende maatschappelijke verhoudingen moet zij nieuwe vraagstukken tegemoet treden. Zo'n theorie moet zowel voortbouwen op het erfgoed dat de arbeidersbeweging en vrouwenbeweging ons aan revolutionaire theorievorming heeft nagelaten, als op vernieuwende ideeën en inzichten die door bewegingen vanuit hun strijd worden of nog zullen worden voortgebracht. De theoretische grondslag vormt voor de CPN zowel het revolutionaire marxisme als de vernieuwende inzichten die met name door het feminisme zijn voortgebracht.'
F. Odink e.a. (TBN), vergelijkbaar met (Ut.), Sche.

Preadvies: —

4 **r. 169 t/m 178 schrappen en wijzigen in:** 'De CPN gaat in haar politiek niet uit van een afgeronde levens- of wereldbeschouwing. In haar maatschappijbeoordeling en -optreden baseert de CPN zich op het marxisme, dat inspiratie bood en biedt aan een wereldwijde beweging tegen kapitalistische uitbuiting en onderdrukking'.
Platje (Emmer-Co), vergelijkbaar met Verschuuren (DH), Keizer (Vlaardingen), Van de Siepkamp (Ut.), Den Bosch, Spakman (Haarlem), Capel e.a. (Purmerend), Lok (Enkhuizen), Akkermans (Lewenborg), Aarts e.a. (Langedijk), Korthuis (Transvaal).

Preadvies: —

5 **r. 165-208 schrappen en vervangen door: 'Inspiratie- en informatiebronnen.**
De leden van de CPN verenigen zich op basis van de politieke uitganspunten en doelstellingen die in het program van de partij zijn vastgelegd. De CPN erkent en waardeert verschillende strijdtradities en levensbeschouwingen die voor communisten inspiratiebron zijn en meerdere theoretische stromingen die voor hen als bron van informatie dienen.
a. De CPN komt voort uit en is onderdeel van de ontwikkeling van de Nederlandse arbeidersbeweging, die in haar optreden uitdrukking geeft aan haar traditie van revolutionaire klassenstrijd. De leden van de CPN ontlenen hun inspiratie en motivatie aan verschillende historische en actuele strijdervaringen en aan meerdere wereld- en levensbeschouwelijke opvattingen.
b. In haar beoordeling van de maatschappelijk ontwikkelingen maakt de CPN gebruik van zeer uiteenlopende ervaringen, inzichten en theorieën, welke bron van informatie en kennis zijn voor doelgericht politiek optreden. De CPN hecht groot belang aan maatschappijkritisch onderzoek en theorievorming. Als partij doet zij geen uitspraken over waarheidsgehalte van wetenschappelijke theorieën of geschiedschrijvingen. De communisten bouwen voort op het werk van hen die vanuit marxistisch perspectief het inzicht in de maatschappelijke verhoudingen hebben verdiept en op inzichten in de voorwaarden, vormen en perspectieven van progressieve machtsvorming voor socialisme. De tegenstellingen die nieuwe progressieve bewegingen aan het licht hebben gebracht en de vragen en inzichten die zij in hun theorievorming voortbrengen zijn daarom voor de CPN van groot belang.'
Benschop (Jordaan), Wouters (Bijlmermeer), Boyeng (Jordaan), vergelijkbaar met Van Rooy (Oud West Asd), Delft (Indische Buurt Asd), La Rooy e.a. (Jordaan Asd), Wouters (Bijlmerm. Asd), Van Beuzekom (Ut.), Zimmerman (Ro.), Drent (Nijmegen).

Preadvies: —

6 **r. 169-171 schrappen.**
Akkermans (Leeuwenborg), Stempher (Jan van Galen Asd), Algra (Den Helder), Hilvers (Rijswijk).

Preadvies: —

7 **r. 182 invoegen:** 'Bijzondere waarde kent de CPN daarbij toe aan de inzichten die ontstaan en worden ontwikkeld vanuit de feministische wetenschappelijke studies en analyses.'
Van Onck (Den Bosch), vergelijkbaar met Drent (Nijmegen), Spijkenisse, Kox (Den Bosch), Zimmerman (Ro.)

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

Staal (Hoogezand, Sappemeer), Wouters (Bijlmer) 5x, Slotervaart, Zaandam-Z., Spijkenisse, Zimmerman (Ro.-C.) 3x, Van Beuzekom (Ut.Z.) 4x, De Groot e.a. (morgenstond), Delft 4x, Gorredijk-T-T-, Middelkoop (O.park, Asd.) 2x, Roberti (Schoonoord), Bakema (Veendam) 2x, Beentjes (Leiden), Zeeuws-Vlaanderen, Almere, Liem e.a. (Gro.) 2x, Stek e.a. (Gro.), Beuk e.a. (D.H.) 7x, Beerta, Van Dijk (O.park, Asd.), Akkermans (Lewenborg), Goossens (Hoorn), Van Esch (Vlissingen) 3x, Hoorn, Van der Molen (Arnhem) 2x, Van Dijk (Waterl.plein), De Vos (Bergen op Zoom), Nannen (Morgenstond), La Rooy (Jordaan), Verheul (Nwe.Westen), Muris (Vogelenbrt.), Wubs e.a. (Ut.N) 2x, Bongers e.a. (Delft) 2x, De Haan (Staatsl.brt.), Zaandam-O., Hessels (Kralingen), Bloemhof, Min (Enschede), Ter Vaarwerk (Haaksbergen), Biezenaar (Haaksbergen), Hilvers (Rijswijk) 2x, Van Gemst (Haarlemmerm.), De Jonge (Nijmegen), Dammen (Bijlmermeer), Gomes (Heiloo), Bloemhof (R'dam), Stempher (Jan van Galen, Asd), De Vos (Bergen op Zoom), Uhlenbelt (Leiden), Van Vliet (Arnhem), Stek e.a. (Gro.), De Ruiter (Morgenstond), Hilvers (Rijswijk), Lieten (Krommenie), Van Erp (Eindhoven), Van Zutphen (Ro.), Luys (Tilburg), Muris (Ut.), Wubs e.a. (Ut.), Van Buuren (Asd), Riemersma (Drachten), Staal (Hoogezand-S.), Bakema (Veendam), Peters (Tilburg), Visser (Lemmer), Govers (Ut), Drent (Nijmegen), Spijkenisse, Kox (Den Bosch), Zimmerman (Ro.), Van Rooy (Oud West Asd), Delft (Indische Buurt Asd), La Rooy e.a. (Jordaan Asd), Wouters (Bijlmerm. Asd), Van Beuzekom (Ut.), Zimmerman (Ro.), Drent (Nijmegen), Lameris (Gr.), Algra (Den Helder), Haenen (Scheveningen), De Groot (DH), Ut.-C., De Jong Alkmaar, Zaandam-O., Van Lierop (Nijmegen), Lijmbach (Sche.), Broekman (DH), Haenen (Sche.), Griffioen (Haarl.meer), Kox (Den Bosch), Descormez (Betondorp Asd), Liem, e.a. (Gr.), Beerta, Koning (Zutphen), Hoekstra (Holendrecht), Schoon e.a. (Zaandam), Van Praag (Krimpen), Zwart e.a. (Langedijk), Van Splunter (Oostzaan), De Jong (Nijmegen), Van Dijk (Oosterpark Asd), De Boer (Oostzaan), Enkhuizen, Wildbredt (Geuzenveld), Kroon (Osdorp Asd), Verheul (Ro.), Middelburg/Vl., Kroon (Osdorp), Van Dijk (Ut.), Verschuuren (DH), Keizer (Vlaardingen), Van de Siepkamp (Ut.), Den Bosch, Spakman (Haarlem), Capel e.a. (Purmerend), Lok (Enkhuizen), Akkermans (Lewenborg), Aarts e.a. (Langedijk), Korthuis (Transvaal).

PARAGRAAF 12

Ter stemming voorleggen

1 **r. 204** De hele paragraaf voorlopig weglaten. de Jong (Nijmegen)

2 **r. 204 t/m 281 schrappen en wijzigen in: Organisatiebeginselen van de CPN.**
De doelstellingen van de CPN vereisen van de zijde van de partij zowel een offensief als een verdedigend optreden, een en ander zowel onder kapitalistische verhoudingen als bij de overgang naar en opbouw van een socialistische samenleving.
Dit maakt demokratisch centralisme organisatorisch noodzakelijk. Het centralisme dient onmiddellijk tot het optreden van de partij als eenheid. Maar zonder voortdurende brede konsultatie, eigen inbreng door leden en door vergaderingen en meningenstrijd vervalt de demokratie en verwordt het centralisme tot bureaucratie.
Zonder eenheid van optreden verliest de partij haar slagvaardigheid en heeft de neiging uiteen te vallen. Zonder brede consultatie, zonder eigen inbreng van leden en vergaderingen en zonder meningenstrijd zijn marxisme-leninisme, en de toepassing daarvan echter even onmogelijk als zonder eenheid van optreden.
Het demokratisch centralisme veriest krachtige leidingen op diverse niveaus, demokratisch gekozen, dus na zorgvuldige, open en kameraadschappelijke beoordeling, in en door ledenvergaderingen.
Bij alle aktiviteiten, van leidingen en andere leden, zijn congresbesluiten het uitgangspunt; zij dienen te worden uitgevoerd. Individuele leden behouden uiteraard het recht op een afwijkende eigen wereldbeschouwing. Maar dat ontslaat hen niet van de plicht om te voldoen aan hetgeen hierboven is vermeld.
De leidingen in de partij zorgen er met woord en daad voor, dat alle leden de gelegenheid krijgen zich de beginselen van de partij eigen te maken, voorts dat alle leden als gelijkwaardigen kunnen optreden en dat alle leden aan de werkzaamheden van de partij kunnen deelnemen.
Afdelingen en bedrijfsgroepen vormen de basis van de partijorganisatie. Partijbestuur, districtsbesturen en afdelingsbesturen kunnen themawerkgroepen instellen. Deze functioneren onder verantwoordelijkheid van en aan die besturen.
De leidingen zorgen voor een intensief kontakt tussen enerzijds de partij in al zijn betrokken geledingen en anderzijds de CPN-ers in vertegenwoordigende, zoals parlementaire, organen.
Het redaktioneel beleid van de communistische pers of andere communistische massamedia is een bestanddeel van de partijpolitiek. Deze dient ter uitvoering van congres- en andere partijbesluiten.
Van Zutphen (Bo)

Preadvies: —

3 **r. 228.** Toevoegen: 'Het organiserend beginsel van de partij is het demokratisch-centralisme.'
H. de Ruiter

Preadvies: —

4 **r. 260 t/m 264 schrappen en wijzigen in:** Het partijcongres legt daarbij de hoofdlijnen van de partijpolitiek vast die uitgevoerd worden door respectievelijk partijbestuur, distrikts- en afdelingsbesturen; elk vanuit de eigen verantwoordelijkheid t.o.v. de organen die hen gekozen hebben.
Daarbij zijn meerderheidsbesluiten bindend en wordt er naar gestreefd om elk lid ervan te overtuigen zich voor de uitvoering van de aldus genomen besluiten in te zetten.
Jansen e.a. (Gr.)

Preadvies: —

5 **r. 217-253 schrappen en wijzigen in:** De organisatievormen, het partijleven en de partijkultuur moeten daaraan beantwoorden. Bij het toetreden tot de communistische partij, bij het aanvaarden van algemene doelstellingen, brengt men de eigen opvattingen, inzichten en ervaring in. Deze dragen bij tot een veelzijdige ontwikkeling van de partij. Bij een demokratische, gefeminiseerde partijorganisatie geldt als uitgangspunt dat alle leden gelijke rechten en mogelijkheden hebben tot deelname aan het menings- en besluitvormingsproces en de aktiviteiten van de partij. Dat houdt ook in het bevorderen van zodanige organisatie- en omgangsvormen dat bestaande belemmeringen op grond van maatschappelijke ongelijkheid en achterstelling worden weggenomen.
Een monoliet denken en handelen dat geen ruimte biedt aan bovenstaande uitgangspunten wordt door de CPN afgewezen. Dit betekent het afwijzen van het demokratisch-centralisme, dat in de praktijk heeft geleid tot het afdwingen van een monolitische organisatievorm, tot monolitisch denken, tot verstarring in alle partijgeledingen en verstopping in ideeën en theorievorming.
Tabak (Nijmegen)

Preadvies: —

6 **r. 248-253 schrappen en wijzigen in:** 'Dit betekent afwijzing van het demokratisch-centralisme.'
Zilverberg (Krimpen)

Preadvies: —

7 **r. 254 t/m 281 schrappen en wijzigen in:** De CPN is een politieke organisatie die erop gericht is strijd te voeren voor haar doelstellingen. Dat vereist een eensgezind optreden van communisten op basis van een open, democratische oordeels- en besluitvorming, waarbij democratische controle op de uitvoering van de besluiten gewaarborgd moet zijn.
De besluitvorming in de partij richt zich voornamelijk op hoofdpunten die van belang zijn voor het optreden van de partij. Het gaat daarbij om besluiten welke betrekking hebben op de doelstellingen die bepalend zijn voor alle partijaktiviteiten.
Het partijleven heeft ten doel een zo breed mogelijke oordeel vorming over de aan de orde zijnde vraagstukken tot stand te brengen. Uitgangspunt is daarbij dat verschillende opvattingen en denkrichting onder communisten aan bod moeten kunnen komen en in de besluitvorming aan de orde kunnen zijn, dat meningsverschillen niet met disciplinaire methodes worden benaderd, en dat minderheidsopvattingen worden erkend en gerespecteerd. In deze geest wordt de partijdemocatie ontwikkeld. Daarbij gelden meerderheidsbesluiten als uitgangspunt voor het optreden.
Platje (Emmer-Compascuum)

Preadvies: +

8 **Na r. 253 (of na 247, als 248-253 geschrapt is)** Hiertoe is het noodzakelijk dat de diskussie in de CPN geleid wordt door de gekozen besturen. Voorkomen moet worden dat leden van de partij zich organiseren rond bepaalde standpunten omdat daarmee de gelijkwaardige inbreng van de leden en een demokratische menings- en besluitvorming worden geblokkeerd.
Lameris e.a. (Gr.)

Preadvies: —

9 **Na de CPN r. 254 t/m aktiviteiten r. 281: schrappen. wijzigen in**
Het partijleven heeft tot doel een zo breed mogelijke oordeelsvorming over aan de orde zijnde vraagstukken tot stand te brengen.
Uitgangspunt is daarbij dat de verschillende opvattingen en denkrichtingen binnen de partij, om zo goed mogelijk aan bod tekomen, het recht hebben zich in voorbereiding van de besluitvorming te organiseren.
Op deze wijze worden minderheidsopvattingen niet alleen erkend en gerespekteerd maar krijgen zij in een open en openbare diskussie ook een betere gelegenheid op de meerderheid of andere minderheden van hun opvattingen te overtuigen.
In de brede oordeelsvorming moet ernaar gestreefd worden voor besluiten een zo breed mogelijk draagvlak te verkrijgen en in de besluitsvormingsfase zoveel mogelijk leden voor de meerderheidsopvatting te winnen.
De besluitvorming in de partij richt zich vnl. op hoofdpunten die van belang zijn voor het optreden van de partij.
Het gaat hierbij om besluiten die betrekking hebben op de doelstellingen die bepalend zijn voor alle partijaktiviteiten.
De CPN is geen kiesvereniging maar een politieke organisatie die erop gericht is strijd te voeren voor haar doelstellingen.
Dat vereist een eensgezind optreden van communisten.
Daarbij gelden meerderheidsbesluiten als uitgangspunt voor het optreden, waarbij de demokratische controle op de uitvoering van de besluiten gewaarborgd moet zijn.
Na genomen besluiten verplichten de georganiseerde denkrichtingen zich te ontbinden.
Individuele leden behouden ten alle tijde het recht op het hebben van afwijkende meningen, en kunnen op basis hiervan nooit disciplinair worden benaderd.
In deze geest wordt de partijdemokratie ontwikkelt en worden de voorwaarden gelegd voor een slagvaardig optreden van de partij.
Odink/v. Sloten (TBN)

Preadvies: –

10 **a. r. 254-264 schrappen**
b. r. 276-281 schrappen en wijzigen in: Daartoe is het noodzakelijk dat er een duidelijk onderscheid gemaakt wordt tussen het ontwikkelen, vaststellen en uitvoeren van het beleid en dat de taken en bevoegdheden van alle partijorganen in elk van de verschillende fases helder en nauwkeurig omschreven zijn om een demokratische oordeels- en besluitvorming alsmede een demokratische kontrole op de uitvoering van de, op basis van een meerderheid tot stand gekomen, besluiten te verzekeren.
Dit vereist het opstellen van nieuwe reglementen en statuten, waarin tevens het tendensrecht, d.w.z. het recht van minderheden in de partij om zich met elkaar te verstaan en te streven om hun standpunt in een meerderheidsstandpunt te doen veranderen, wordt vastgelegd. Verder zal in deze reglementen en statuten uitgegaan worden van het beginsel van openbaarheid van bestuur.
De principiële keuze van de partij t.a.v. coalitiepolitiek vereist dat de besluitvorming zich zal moeten richten op hoofdlijnen die van belang zijn voor de hele partij. Deze besluiten vormen een kader waarbinnen districten en afdeling zelfstandig een beleid kunnen ontwikkelen dat de politieke en maatschappelijke verhoudingen in de betreffende regio of plaats tot uitgangspunt neemt.
Tabak (Nijmegen)

Preadvies: –

11 **r. 208-213 schrappen.**
Wubs (Ut)

Preadvies: –

12 **r. 234:** „gefeminiseerde" schrappen.
Bloemhof

Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

V.d. Hoef (Delft) Wouters, Asd; Beerta, Benschop-Asd, Hilvers (Rijswijk). v. Beuzekom-Ut; Bloemhof. Indische buurt-Asd. Beuk Leiden; Kuster, Jan v. Galen; Middelkoop, Asd. Beerta. Lameris, Gr. Van Hattum, Krimpen. Odink, TBN. Langendijk, Hessels (Ro), Muris (Vogelenbrt.) Wubs e.a. (Ut). Bakhuis (DH), Stadionbrt. Peters Tilburg Duiker (Asd), Dammen (Asd).
Akkermans (DH); Enkhuizen; Blok (Bergen); Bongers e.a. (DH) 4x Hilvers (Rijswijk) 8x; van Erp (Tilburg); Tijnje-T.; van Vliet (Arnhem) Zeilemaker (Alkmaar); Molin (Asd); Ut. Zd; Huizen; v.d. Hoef (Delft) 3x Delft 3x; Ruiter (Lekkerkerk); De Jong (Alkmaar); Middelkoop (Asd) 1x Sprangers (Tilburg); Riemersma (Drachten) 4x; Communisme en vakbeweging (Asd); De Ruiter (DH), De Vos (Bergen op Z) 1x; Andijk Vlaardingen; De Groot (Morgenstond) 1x; Jordaan; Van Dijk (Waterloopl.); Platje (Emmer-c.c.); Jansen e.a. (Gr.) 4x; Persijn (Zld) 5x Ulenbelt (DH); van Beuzekom (Ut.Z) 4x; Bleeker (B.wijk) Van Gemst (Haarl.m.) 6x; Kinds (Odoorn); Van der Helm (Zoeterm.) 2x; John (Rijswijk) 4x; Bakhuys (DH) 3x; Spakman (H.lem); De Vries (Zoetermeer); Middelburg -V; Hessels (Ro) 1x; Coumoe (Tilburg); van Praag (Krimpen); Slotervaart; van Hattum (Krimpen) Beerta 3x; Bloemhof 1x; van Wijk (Oostzaan) De Leeuw; Griffioen (Haarl.m.); v.d. Stek (Kralingen) 1x; ter Vaarwerk (Haaksbergen) 1x; v.d. Heuvel (Maastricht); Spijkenisse 3x; Strijker (Arnhem) 3x; la Rooy (Jordaan) 4x Staal (Hoogezand-S); Langedijk 1x; Beentjes (Leiden) 1x; Wouters (Bijlmermeer) 11x; Visser (Lemmer); Zdm.Z 1x; V. Esch (Vlissingen) 2x; V. Putten (DH) 3x; V. Hattum (Krimpen); Keizer (Vlaardingen) Bakema (Veendam); Sevenhuijsen (DH); Beuk (Leiden) 8x; Zeilemaker (Enschede); Fontijn (DH) 2x; Lieten (Kr.nie); Weteringbuurt Benschop (Asd) 1x; v.d. Boogaard (Asd); v.d. Molen (Arnhem) Wubs e.a. (Ut.N); Desconez e.a. (Betondorp); Utrecht; Duyker (Waterloop) Ut.-C 4x; v. Onck (Den Bosch) Zimmerman (Ro) 1x; Lijmbach (Sche) 1x; Stubbe (Schoonoord); Algra (Den Helder); Haenen (Sche) 5x Akkerman (Lewenborg); Boelsma e.a. (Ro); Visser (Hoeksew.); Drent (Nijmegen); Hoorn; Adriaansen (Vogelenbrt) 1x; Griffioen (Haarl.m.) Keizer (Vlaardingen); Indische Buurt (Asd) 4x; Gemmeke (Ut.O); Hilverden (Tilburg).

(NA DE BEHANDELING VAN DE PARAGRAFEN)

Niet ter stemming voorleggen

Amendementen m.b.t. volgorde van de paragrafen.
Wouters (Bijlmermeer), Geerligs (Amersfoort), v. Erp (Eindhoven) 2x Weydeveld (Gro.).

HOOFDSTUK II

Preadvies bij amendementen op hoofdstuk II

Uit de binnen gekomen amendementen blijkt dat het in dit hoofdstuk gaat om de volgende centrale vraagstellingen;
Wat is de verhouding van de CPN tot de bestaande socialistische landen? tot de ,,internationale communistische beweging'' of delen daarvan; hoe verhoudt de CPN zich tot de afzonderlijke communistische socialistische partijen die regeringsmacht hebben in die landen.
Hoe gaat de CPN om met vernieuwingsbewegingen in die landen?
Daarnaast gaat het om de opstelling van de CPN tot de NAVO de EEG en de VN.
Hoe stelt de CPN zich op ten aanzien van de beweging van niet gebonden landen?
Uit dit alles vloeit voort hoe stelt de CPN zich op ten aanzien van de blokken en het vraagstuk van de nationale onafhankelijkheid?

De behandeling van dit hoofdstuk begint met een nogal ingrijpend amendement van Fontijn (Den Haag) wat voorstelt het gehele hoofdstuk te verplaatsen naar het eind van het program. Dit is voorzien van een negatief preadvies omdat de positiebepaling van het eigen land ten nauwste samenhangt met de internationale verhoudingen. Daarbij is het internationalisme een fundamenteel uitgangspunt voor communisten.
Dan liggen er verschillende amendementen voor die voorstellen de term ,,derde wereld landen'' te veranderen zie amendementen van b.v. Van Esch, de Groot. Het partijbestuur stelt voor de term te handhaven.
Een zelfde vraagstuk ligt bij staatssocialistische landen b.v. amendement Algra stelt voor door het gehele program te spreken van socialistische landen.
Dan liggen er voorstellen het gehele hoofdstuk te schrappen en te vervangen door een alternatieve tekst. Afgeleid hiervan zijn voorstellen de verschillende paragrafen te schrappen en te vervangen. Het partijbestuur wijst deze voorstellen af.

Voor **paragraaf 1** geldt dat er een reeks van pogingen gedaan zijn de gehele paragraaf te herschrijven of delen daarvan met behoud van de strekking. Veelal werden in deze pogingen onderdelen vergeten of weggelaten (b.v. koloniaal verleden, anti-fascistisch verzet e.d.) waardoor verbeteringen op onderdelen toch geen werkelijke tekstverbetering opleverden.
In **paragraaf 3** gaat het om de strijd tegen ,,atoombewapening'' of ,,massavernietigingswapens'' als centrale keuzestelling. Andere beslissingen zijn al genomen in hoofdstuk 1 paragraaf 8.
In de paragrafen 4 en 5 liggen slechts enkele tekstuele verbeteringen voor.
In **paragraaf 6** gaat het om amendementen, die de strijd voor democratische rechten afhankelijk maken van het nivo van de strijd voor economische democratie. (Voornaamste produktiemiddelen in handen van volken). Ook zijn er amendementen die voorstellen ,,waar ook ter wereld'' te schrappen.
De daardoor gesuggereerde inperking van solidariteit met strijd tegen vertrapping van democratische rechten acht het partijbestuur onaanvaardbaar.
Par. 7 bestaat uit twee delen: het eigenlijke uitgangspunt dat loopt van r.403-412. En daarna de uitweking, die niet op deze plaats hoort: r.413-440.
Wij stellen voor het amendement Benschop over te nemen. Zodat deze deling alsnog duidelijk wordt. Dit houdt in dat de paragrafen 25 tot en met 28 komen te vervallen en dat hiervoor in de plaats komt het tweede deel van par. 7 als nieuw par. 25.
Dit betekent, dat de amendementen ingediend op r.413-440 behandeld worden bij de nieuwe par. 25.
De op de oude par. 25 t/m 28 ingediende amendementen kunnen vervallen omdat het met uitzondering van het amendement van v. Lierop (Nijmegen) redactionele veranderingen of aanvullen betreffen. Het partijbestuur wijst het amendement van v. Lierop af.
Indien dit voorstel niet wordt overgenomen, komen de ingediende amendementen bij de ,,oude'' tekst aan de orde.
Bij **par. 9** zijn diverse voorstellen gedaan om regel 469-471 over de fixatie op het militaire machtsdenken in de Sowjet-Unie te schrappen. Andere voorstellen gaan in de richting van een afzwakking van de formulering. Het partijbestuur wijst deze voorstellen af.
De besluitvorming over par. 9 heeft consequenties voor par. 10, omdat daarin de verhouding tussen vredesstrijd en anti-imperialistische strijd en de positie van de Sowjet-Unie in dat verband aan de orde komt.
Bij **par. 11** zijn diverse amendementen ingediend over de verhouding van de CPN tot vernieuwingsbewegingen in socialistische landen.
Deze komen tot uiting in de verschillende formuleringen die ter stemming voorliggen. Het partijbestuur geeft de voorkeur aan de huidige tekst.
Paragraaf 13 gaat over de verhouding tot de Navo. Hiervoor liggen een aantal stemmingen. Het P.B. is voor handhaving van de bestaande tekst.
In de **paragrafen 14 en 15** liggen vooral een aantal politiek geladen schrappingsvoorstellen tegenover de bestaande tekst.
Met name rond de regels 628-633 en regels 644-658 zijn amendementen ingediend die de stellingname in het ontwerp over de blokken afwijzen.
Voor **paragraaf 16** liggen amendementen voor die het nut betwijfelen van de VN als niet eerst het kapitalisme vernietigd is.
Voor **paragraaf 17** ligt een voorstel om minder belang te hechten aan de beweging van niet gebonden landen dan nu het geval is.
Paragraaf 18 heeft als voorstel om ,,voor uittreding van de EG onder kapitalistische verhoudingen'' te zijn.
Paragraaf 25 (nieuw) is oud paragraaf 7 regel 412-440.
Hierin gaat het om de positiebepaling van de CPN binnen de wereldwijde beweging voor vrede, socialisme en democratie.
Er liggen voorstellen tot schrappen en om het ,,bondgenoot zijn van de wereldwijde communistische beweging'' op te nemen. Dit wordt in zekere zin herhaald als het gaat om de term ,,nieuw socialistisch internationalisme''. Het partijbestuur is voor handhaving van de bestaande tekst.

Bij de overige hierboven niet genoemde paragrafen gaat het vooral om verbeteringen die door het partijbestuur zijn overgenomen en/of om detailleringen of kwesties die al in eerdere paragrafen ter besluitvorming worden voorgelegd en dus niet (meer) ter stemming voorgelegd hoeven te worden.

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

r. 308 wijzigen: 'deelname' in *'deelneming'*
John (Rijswijk.

r. 313-318 schrappen en wijzigen in: *'de onderdrukte volkeren in ruim honderd koloniën wisten zich te bevrijden, waardoor nieuwe mogelijkheden werden geschapen in de strijd voor vrede, demokratie en opheffing van armoede.*
Hun ontwikkeling werd geblokkeerd doordat de imperialistische mogendheden hen de rol toewezen in de wereldeconomie van leveranciers van goedkope grondstoffen en arbeidskrachten'
van Zuthem (A'dam).

r. 319 wijzigen in: *'Deze nationale en internationale ontwikkelingen en tendensen hebben...'*
v. Onck (Den Bosch), v. Gemst (Haarlemmermeer).

r. 342-343: schrappen 'de bestaande militaire machtsblokken'
Ritsema (Groningen).

r. 351 schrappen: 'en beperkingen'
Meerman (Transvaal, Asd).

Niet ter stemming voorleggen

de Jong (Alkmaar) 3x, den Boef (Leiden) 5x, Lanser (Haarlemmermeer), v. Dijk (Utrecht), Meerman (Transvaal Asd), v.d. Berg (Osdorp), Haack (Heiloo), Middelburg/Vlissingen, Broekert (Ooststellingwerf), v. Esch (Vlissingen) 3x, Beerta, Hilvers (Rijswijk), de Vos (Bergen op Zoom), Sprangers (Tilburg) 2x, v. Wees (Stadionbuurt), v. Gemst (Haarl.meer), v. Onck (Den Bosch) 2x, Haenen (Scheveningen), Keizer (Vlaardingen) 2x, Visser (Lemmer).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. 354 wijzigen: 'vanaf haar oprichting doortrokken geweest in':
'vanuit haar ervaringen gericht op'
Morriën (Holendrecht).

Niet ter stemming voorleggen

ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), den Boef (Leiden) 2x, v. Splunter (Oostzaan), v. Hezel (Zwolle).

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 372 wijzigen: 'een' in *'de'*
Dokkum e.a., Lewenborg.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 370 wijzigen** 'atoombewapening' in 'massavernietigingswapens (atoom-bactariologische, chemisch enz.).
Dokkum, vgl. Bloemhof, Utrecht-Overvecht, v.d. Weijden (Tilburg), Holendrecht.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), Bloemhof, Utrecht-Overvecht, Sprangers (Tilburg), Rijstenbil (Utr.), Wubs (Utr.), de Beer (Utr.), v.d. Weijden (Tilburg), Holendrecht.

PARAGRAAF 4

Zonder stemming overnemen

r. 383-386 wijzigen in: *'De CPN staat op het standpunt dat soevereine staten die met elkaar betrekkingen (willen) onderhouden, hun wederzijdse betrekkingen dienen te baseren op vreedzame coëxistentie, niet-inmenging, culturele uitwisseling en wederzijds belang.'*
John (Rijswijk), vgl. Mulder (A'dam).

Niet ter stemming voorleggen

Visser (Hoeksewaard), Hartstra (Tilburg), v. Esch (Vlissingen), Den Boef (Leiden), Zaandam-Zd., Middelkoop (O.park A'dam), Mulder (TBN), Persijn (Zeeland), Bloemhof, Vleessnijder (Arnhem), De Groot (Den Haag).

PARAGRAAF 5

Niet ter stemming voorleggen

Geerligs (Amersfoort), v. Hezel (Zwolle), Liem (Gron), v. Zuthem (Staatsliedenbrt.), Cussel (Leiden), v. Onck (Den Bosch), v. Kampen (A'dam).

PARAGRAAF 6

Ter stemming voorleggen

1 **r. 399 toevoegen:** na 'rechten' 'Vrijheid, zelfbeschikking en democratische rechten kunnen pas dan tot volledige ontwikkeling worden gebracht als de voornaamste produktiemiddelen in handen van de volkeren zelf zijn gekomen.'
Hilvers (Rijswijk), vgl. Ter Vaarwerk (Haaksbergen).

Preadvies: —

2 **r. 402 schrappen:** 'waar ook ter wereld'.
Beerta.

Preadvies: —

3 **Toevoegen:** na 'ter wereld': 'Dat geldt ook voor schending van mensenrechten in landen waar de communistische partij aan de macht is gekomen.
v. Onck (Den Bosch).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Lieten (Krommenie), v. Beuzekom (Utr.), Beentjes (Leiden), Breuring (Bijlmermeer), ten Vaarwerk/Biezenaar (Haaksbergen) 2x, De Jong (Nijmegen), Rijstenbil/Wubs/de Boer (Utr.), De Groot (Morgenstond), Hilvers (Rijswijk) 2x.

PARAGRAAF 7

Ter stemming voorleggen

1 **r. 403-412** stelling 7 in zijn geheel schrappen en wijzigen in: 'De CPN is solidair met (anti-imperialistische) bevrijdingsbewegingen in de neo-koloniaal uitgebuite gebieden, met de reëel bestaande socialistische staten en met de anti-kapitalistische krachten in andere hoogontwikkelde kapitalistische landen. In die geest onderhoudt zij intensieve contacten op basis van volledige autonomie en niet-inmenging.
Rijstenbil (Utr.-N), vgl. Beerta.

Preadvies: —

2 **r. 403-408 wijzigen in:** 'Het optreden voor socialisme, vrede en nationale onafhankelijkheid is voor de CPN onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit, samenwerking en dialoog tussen vooruitstrevende, socialistisch-gezinde bewegingen en partijen over de gehele wereld."
Lok (Enkhuizen).

Preadvies: —

3 **r. 403-408 wijzigen in:** Het optreden voor vrede, nationale onafhankelijkheid en socialisme in Ned. is voor de CPN onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit, samenwerking en dialoog tussen communistische partijen, vooruitstrevende bewegingen en progressieve partijen over de gehele wereld.
de Jong sr. (Alkmaar).

Preadvies: +

4 **r. 882-960 wijzigen in r. 412-440** Hiermee vervallen de huidige paragrafen 25, 26, 27 en 28.
Benschop (Jordaan).

Preadvies: +

5 **r. 422-432 schrappen.**
v. Beuzekom (Utrecht), vgl. den Boef (Leiden).

Preadvies: —

6 **r. 424 toevoegen:** 'De CPN beschouwt zichzelf eveneens als bondgenoot van de wereldwijde communistische beweging zoals die ook in landen met een socialistisch productiestelsel aan de dag treedt'.
de Groot, e.a. Morgenstond (Den Haag).

Preadvies: —

7 **r. 433-440 schrappen**
den Boef (Leiden), v. Esch (Vlissingen), Beerta, Hilvers (Rijswijk), Verhoeven (Asd), de Groot (DH).

Preadvies: —

8 **r. 434-440 wijzigen in:** 'De CPN streeft naar goede relaties met alle progressieve partijen en andere politieke organisaties ter wereld. In het bijzonder hecht zij belang aan betrekkingen met alle communistische en andere marxistische partijen en met de bevrijdingsbewegingen in de derde wereld.
De CPN pleit voor betrekkingen — en zonodig herstel daarvan — tussen alle communistische partijen ter wereld. In het bijzonder zet zij zich in voor goede contacten tussen de communistische partijen in West-Europa, onder andere om een gezamenlijk optreden in het kader van de EG mogelijk te maken.
Voor alle rechtstreekse contacten geldt, dat zij alleen zinvol zijn indien ruimte aanwezig is voor werkelijke meningsuitwisseling en voor wederzijdse kritiek.'
van Lierop (Nijmegen), vgl. D. Akkermans (Lewenborg).

Preadvies: —

NB: indien stemming 4 positief voor amendement Benschop, van Lierop verplaatst uit oude paragraaf 28.

9 na land **r. 434 r. 434, 435, 436** laten vervallen voor en dienen **r. 437** worden overbrugd laten vervallen na land **r. 434** toevoegen nieuwe tekst.
A. Platje (Emmercompascuum).

Preadvies: —

10 **r. 434-440 wijzigen in:** De CPN streeft naar een socialistisch internationalisme waarin ongefundeerde scheidslijnen binnen de arbeidersbeweging worden overbrugd. Nieuwe progressieve en democratische bewegingen dienen als onmisbare deelgenoot hun plaats te kunnen krijgen. Van groot belang acht de CPN daarbij samenwerking met partijen en bewegingen in de zgn. Derde Wereld.
de Ruiter (DH), vgl. v.d. Spar (Ro).

Preadvies: —

11 **r. 434 schrappen:** na 'een nieuwe socialistisch' en **wijzigen in:** 'democratisch'.
v. Onck (Den Bosch).

Preadvies: —

12 **r. 434 schrappen:** 'socialistisch'
Middelkoop (Asd),

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

r. 403-411 v. Wirdum (Leiden), Staal (Hoogezand-Sappermeer), Hilvers (Rijswijk), Beerta, v.d. Molen (Arnhem), Griffioen (Haarl-.meer).

r. 412-440 van Beuzekom (Ut.), Middelkoop (Asd) 2x, Griffioen (Haarl.meer), Beentjes (Leiden), Sprangers (Tilburg) 2x, Ten Vaarwerk (Haaksbergen) 2x, de Groot (DH), de Jong (Nijmegen), Hoorn, Huizen e.a., Akkermans (Lewenborg), van Wirdum (Leiden) 2x, Aarts (Helmond), Kox (Den Bosch), v.d. Spar (Rotterdam), de Jong (Nijmegen), Leferink (Den Haag).
NB: Indien het amendement-Benschop wordt aangenomen is de tekst van r- 412-440 de tekst van de nieuwe paragraaf 25. De oude paragrafen 25 t/m 28 komen dan te vervallen. Zie de inleidende opmerkingen bij dit hoofdstuk.

PARAGRAAF 8

Ter stemming voorleggen

1 **r. 441-457 schrappen'** v. Esch (Vlissingen).

Preadvies: —

2 **r. 453-457 schrappen.**
Rijstenbil e.a. (Utr.-N.), vgl. Vlaardingen, Sprangers (Tilburg), Haenen (Scheveningen), Korthuis (Transvaal), Hilvers (Rijswijk), De Groot (Den Haag), Persijn (Zeeuws-Vlaanderen).

Preadvies: —

3 **r. 453-457 wijzigen in:** 'De ideologie van militarisme, en dus ook bewapening, heeft patriarchale kenmerken. Het systeem is gebaseerd op afschrikking, overheersing, overwicht, superioriteit en angst voor wat vreemd is.'
v. Kampen (Staatsliedenbrt.), vgl. v. Beuzekom (Utr.).
Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Mendelts (A'dam), Gorredijk, Terwispel, Tijnje, De Groot (Morgenstond), Min (Enschede), v. d. Molen (Arnhem), v. Onck (Den Bosch), Dammen (Bijlmermeer), ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede) 1x, Vlaardingen, Sprangers (Tilburg), Haenen (Scheveningen), Kosthuis (Transvaal), Hilvers (Rijswijk), De Groot (Den Haag), Persijn (Zeeuws-Vlaanderen), van Wees (A'dam), Spijkenisse, de Jong sr. (Alkmaar).

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r. 458-460: schrappen tot 'Verenigde' **wijzigen** in: *'Tijdens de Tweede Wereldoorlog verenigden de krachten die het fascisme bestreden zich, ondanks belangentegenstellingen, in de anti-Hitlercoalitie. Na de oorlog ontwikkelde zich op initiatief van de…'*
Morrien (Holendrecht).

r. 465 wijzigen: 'in Europa…' in: *'allereerst in West-Europa en later in Oost-Europa'.*
Wolff (J. v. Galen).

r. 477 wijzigen: laatste woord van die regel 'is' in: *'zijn'.*
John (Rijswijk).

r. 479 toevoegen: tussen 'worden' en 'niet' het woordje *'echter'.*
Bakhuys (Duinoord).

r. 498 wijzigen: 'terugdringen' in *'uitbannen'.*
Spijkenisse, vgl. Huizen.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 469-471 schrappen.**
Sprangers (Tilburg), Adema, Leeuwarden, v. Leeuwen (Wormerveer), Weydeveld (Noorderplantsoen), Breuring (Bijlmermeer) 2x Akkermans (Lewenborg), v. d. Ster (Kralingen), v. Suchtelen (Transvaal A'dam), Nanne (Morgenstond), Veerling (Oud West), Lameris (Groningen), Zaandam-Zuid, Aarts e.a. (Langedijk).
Preadvies: —

2 **r. 467-471:** na de r. 467 'grootste' laten vervallen. r. 468 handhaven. r. 469 de fixatie op' laten vervallen. r. 470-471 handhaven.
Platje (Emmer Compascuum).

3 **r. 469-471 wijzigen in:** 'Maar de invloed die het militaire machtsdenken in reactie daarop in de SU heeft gekregen, heeft mede bijgedragen tot de uitzichtloosheid van deze wapenwedloop.'
D. Haenen (Scheveningen), Blankesteijn (Leiden).

4 **r. 487-492 schrappen.**
Ritsema (Gron), vgl. ten Vaarwerk (Haaksberg).
Preadvies: —

5 **r. 487-492 wijzigen in:** 'Voor het doorbreken van de wapenwedloop is het nodig in de landen met een kapitalistisch produktiesysteem het agressieve kapitalisme te bestrijden. Dit is allereerst nodig omdat bewapening een parasitaire kracht is in de maatschappelijke produktie en omdat het militaire apparaat een instrument is in handen van de heersende klasse. Ten tweede is dit nodig uit solidariteit met de volkeren in landen met een socialistisch produktiestelsel om hen in staat te stellen hun maatschappelijke krachten meer aan de opbouw van het socialisme en minder aan militaire produktie te besteden.
Ilsink (Den Haag).
Preadvies: —

6 **r. 488-489 schrappen:** 'al dan niet vermeende'
Goudswaard (Den Haag).
Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), de Jong sr. (Alkmaar), Dammen (Bijlmermeer), v. Lierop (Nijmegen), Visser (Lemmer), Persijn (Zeeuws Vlaanderen), Rijstenbil e.a. (Utr. N.), Weydeveld (Noorder Plantsoen), Ritsema (Lewenborg), Ilsink (Den Haag), de Vos (Bergen op Zoom), Den Boef (Leiden), Middelkoop (O.park, Asd.), Hilvers (Rijswijk), Sprangers (Tilburg), de Vos (Bergen op Zoom), Bloemhof, Zaandam Zuid, Ritsema Lewenborg), Blankenstein (Leiden), Den Boef (Leiden), Gorredijk, Terwispel, Tijnje, Waterlooplein, Lameris (Gron), Adriaansen (Vogelenbrt.), Govers (Vogelenbrt.), v. Esch (Vlissingen), de Ruiter (Den Haag), Descormez (Betondorp), Bakhuys (Duinoord), de Vos (Morgenstond), Ilsink (Den Haag), Sprangers (Tilburg), Adema (Leeuwarden), v. Leeuwen (Wormerveer), Weydeveld (Noorder Plantsoen), Breuring (Bijlmer), Akkermans (Lewenborg), v. d. Ster (Kralingen), v. Suchtelen (Transvaal), Nanne (Morgenstond), Veerling (Oud-West), Lameris (Gron), Zaandam-Zuid, Aarts e.a. (Langedijk), ter Vaarwerk (Haaksbergen), Zaandam-Zuid, Griffioen (Haarlemmermeer), van Splunter (Oostzaan), de Vos (Bergen op Zoom), Huizen, Ritsema (Lewenborg), Transvaal (A'dam), de Vos (Molenwijk), Middelkoop (Oosterpark A'dam), ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), v. Beuzekom (Utr.-Z.), Beerta, Mendelts (Ind. Brt. A'dam), Ilsink (Den Haag), Goudswaard (Meerwijk), Broekert (Ooststellingwerf), Blankenstein (Leiden), Ritsema (Lewenborg), Sprangers (Tilburg), Guiling (Winschoten), Waterlooplein, de Vos (Bergen op Zoom), Ritsema (Lewenborg), Koen (Leiden), Koen (Leiden), Beerta.

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 506 wijzigen: laatste woord van die regel *'roept'* in *'roepen'*
John (Rijswijk).

r. 512 toevoegen: …en volkeren…, waardoor deze regel wordt: *'… vergiftigt de verhouding tussen staten en volkeren,…'*
Geerligs (Amersfoort).

r. 529-530 wijzigen: *'Europa'* in *'West-Europa'*
v. Beuzekom (Utrecht Zuid).

r. 540: *'… welke beslissende betekenis de strijd voor de vrede in deze landen heeft'*
Geerligs (Amersfoort).

Ter stemming voorleggen

r. 519-541 schrappen en wijzigen in: De CPN geeft hoge prioriteit aan de strijd voor opheffing van de mens en natuur bedreigende (nucleaire) bewapeningswedloop. Daarbij gaat ze ervan uit dat in het imperialistische stadium de oorzaken van oorlog en oorlogsvoorbereiding primair te vinden zijn in de machtsstructuren die de kapitalistische eigendomsverhoudingen met zich meebrengen. Militair vormen de Sowjet-Unie en haar bondgenoten de voornaamste belemmering voor de nucleaire oorlogsplanners in (met name) de Verenigde Staten.
De CPN plaatst de vredesstrijd dus in een anti-imperialistisch kader. Vanuit die invalshoek is zij een aktief onderdeel van de zeer divers gevoerde Nederlandse en internationale vredesbeweging.
Rijstenbil e.a. (Utrecht Noord).
Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

de Jong sr. (Alkmaar), Dammen (Bijlmermeer), ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), de Vos (Bergen op Zoom), den Boef (Leiden), Sprangers (Tilburg), Sprangers (Tilburg), den Boef (Leiden), Schoonen (Wageningen), den Boef (Leiden), Broekert (Ooststellingwerf), v. Esch (Vlissingen), Weydeveld (Noorderplantsoen), Sprangers (Tilburg), v. Lierop (Nijmegen).

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r. 556-557 schrappen: *'in de communistische beweging geformuleerde'*
van Hezel (Zwolle).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 542-571 schrappen.**
Beerta, v. Esch (Vlissingen).
Preadvies: —

2 **r. 542-547 schrappen.**
Den Boef (Leiden).
Preadvies: —

3 **r. 555 toevoegen:** 'De Sowjet-Unie treedt het streven naar nationale en politieke verzelfstandiging in het Warchaupact tot dusver tegemoet vanuit de opvatting dat handhaving van de heersende politieke systemen in landen binnen haar invloedssfeer een belang vertegenwoordigt, dat het gebruik van politiek-militair geweld in de internationale betrekkingen rechtvaardigt'
Bosma (A'dam).
Preadvies: —

4 **r. 561-567 schrappen.**
Strijker (Arnhem), Persijn (Zeeuws Vl.), Den Boef (Leiden), Sprangers (Tilburg).
Preadvies: —

5 **r. 561-567 wijzigen in:** Ook in het socialistische kamp treden als gevolg van verregaande verstatelijking van het maatschappelijke leven, de vervaging van het onderscheid tussen partij en staat, het gebrek aan democratische rechten en het overheersen van militair machtsdenken in de buitenlandse politiek, diepgaande krisisverschijnselen op.
v. Onck (Den Bosch).
Preadvies: —

6 **r. 568-571 schrappen.**
Aarts, v. Splunter (Oostzaan), v.d. Ster (Kralingen), Langedijk.
Preadvies: —

7 **r. 568-571 wijzigen in:** 'De CPN is solidair met en steunt personen en bewegingen in deze landen, die democratie, nationale onafhankelijkheid en vrede nastreven.'
Molin (A'dam), Middelkoop (A'dam).
Preadvies: —

8 **r. 568-571 wijzigen in:** De CPN steunt bewegingen in deze landen die demokratie, nationale onafhankelijkheid en vrede nastreven. Het ontwikkelen van solidariteit met zulke demokratische bewegingen heeft prioriteit. Betrekkingen met regerende partijen mogen daarvoor geen belemmering zijn.
Bosma (A'dam), v. Onck (Den Bosch).
Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Utrecht-Noord, de Jong (Alkmaar), Leferink (Duinoord), de Ruyter (D. H.), de Leeuwe (Vruchtenkwartier), v.d. Ster (Kralingen), Vlissingen, van Splunter (Oostzaan), de Groot (D. H.), Griffioen (Haarlemmermeer), van Onck (Den Bosch), Huizen e.a., van Lierop (Nijmegen), Meelker (Transvaal), van Esch (Vlissingen), Weijdeveld (Noorderplantsoen), ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), Broekert (Friesland), den Boef (Leiden), van Esch (Vlissingen), Mulder (TBN), Middelburg (Vlissingen), Spranger (Tilburg), de Vos (Bergen op Zoom), van Splunter (Oostzaan), Spijkenisse, Guiking (Winschoten), Spangers (Tilburg), van Hezel (Zwolle), Mendelts (A'dam), Spijkenisse, de Vos (Bergen op Zoom), den Boef (Leiden), Middelkoop (A'dam), Ritsema (Lewenborg).

PARAGRAAF 12

Zonder stemming overnemen

r. 572 wijzigen: de 'meeste' in *'meest'*
Weijdeveld (Noorderplantsoen).

r. 578 wijzigen: 'zijn' in *'worden'.*
v. Beuzekom (Utrecht), vgl. Guiking (Winschoten), Broekert (Ooststellingerwerf).

r. 588: toevoegen: *'en het terugdringen van het imperialistisch machtsstreven naar grondstoffen en afzetgebieden.'*
v.d. Berg (Osdorp).

Niet ter stemming voorleggen

de Jong (Alkmaar), Hessels (Rd), van Esch (Zeeland), Beerta, Sprangers (Tilburg), Staal (Hoogezand-S), de Groot (DH), van Esch (Zeeland), Sprangers (Tilburg), Huizen, Weijdeveld (Gr.), ter Vaarwerk (Haaksbergen).

PARAGRAAF 13

Zonder stemming overnemen

r. 600 toevoegen: *'omschakeling van wapenproduktie naar civiele produktie.'*
v. Hezel (Zwolle).

r. 600 wijzigen: 'deelname' in *'deelneming'*
John (Rijswijk).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 601-604 schrappen:** 'vrijmaken-… den duur' na 'Navo': een punt, rest regel 603 en 604 vervalt.
Nieuwe tekst wordt: 'een heroriëntatie van de buitenlandse politiek gericht op het uittreden uit de Navo.'
Hoogendam (Delft).
Preadvies: –

2 **r. 601-604** wijzigen in: 'Een heroriëntatie van de buitenlandse politiek gericht op concrete stappen om Nederland vrij te maken van de NAVO met als uiteindelijk doel de opheffing van de militaire blokken'
Tabak (Nijmegen).
Preadvies: –

3 **r. 602-603** 'gericht op het... uit de NAVO' wijzigen in: 'allereerst gericht op het maximaal benutten en vergroten van de speelruimte binnen de NAVO.'
v. Beuzekom (Utr.-Z).
Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

Atsma (Enkhuizen), Strijker (Arnhem), v.d. Weijden (Tilburg), Amersfoort, Mulder (TBN), Den Bosch 2x, Kox (Den Bosch), Wickel (Bijlmermeer), Bloemhof, Huizen e.a., Koekoek (Wormerveer), Monnickendam, Korkmaz Mijenen (Afrikaanderwijk), de Vos (Bergen op Zoom), Geerligs (Amersfoort), Kox (Den Bosch), Algra (Den Helder), v.d. Siepkamp (Utr.), Spijkenisse, Grooten e.a. (Hoogezand), de Boef (Leiden), Weijderveld (Noord.plantsoen), Persijn (Z.Vl.), v. Esch (Vlissingen), Lok (Enkhuizen), Bloemhof, Sprangers (Tilburg).

PARAGRAAF 14

Zonder stemming overnemen

r. 624 toevoegen: na 'deze' - *'bijna'*
Guiking (Winschoten).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 608-633 schrappen:** paragraaf 14
Rijstebil e.a., v. Esch (Vlissingen), Meyeren (R'dam).
Preadvies: –

2 **r. 608-613 schrappen**
v. Beuzekom (Utrecht).
Preadvies: –

3 **r. 614-633 schrappen**
Beerta.
Preadvies: –

4 **r. 628-633 schrappen:**
Ritsema (Lewenborg).
Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

Wickel (Bijlmermeer), Bloemhof (R'dam), de Vos (Bergen op Zoom), de Groot (DH) 2x, Hoekstra (Holendrecht), Verhoeven (A'dam), de Vos (Moerwijk).

PARAGRAAF 15

Zonder stemming overnemen

r. 651 en r. 654 wijzigen: 'ze' in *'het'*
v. Beuzekom (Utrecht), John (Rijswijk).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 642-658 schrappen/toevoegen:** De CPN ondersteunt dit proces
Beerta, de Leeuwe (Den Haag).
Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

Wickel (A'dam), Visser (Lemmer), Persijn (Zw. Vlaanderen), v. Esch (Vlissingen), Rijstebil e.a. (Utr.), Delahay (Alkmaar), Broekert (Ooststellingerwerf), de Vos (Bergen op Zoom), de Leeuwe (Den Haag), Spijkenisse (R'dam), Hessels (R'dam), Adriaanse (Utr.), Ritsema e.a. (Gr.) 1x, Hakkens (Nijmegen), Bloemhof, de Ruiter (DH), v. Onck (Den Bosch), Algra (Den Helder), Weijdeveld (Groningen), Mendelts (A'dam).

PARAGRAAF 16

Zonder stemming overnemen

r. 676 wijzigen: 'Kunnen propageren' in *'moeten propageren'*
John (Rijswijk).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 659-678 schrappen**
van Esch (Vlissingen).
Preadvies: –

2 **r. 659-668 wijzigen in:** 'Het bewaren van de vrede hangt ervan af, dat het progressieve deel van de bevolking, de arbeidersklasse en haar bondgenoten in de landen met een kapitalistisch productiestelsel er zal slagen het agressieve, expansieve kapitalisme met succes te bestrijden. Pas dan ook zullen internationale organisaties als de Verenigde Naties niet meer gedomineerd worden door monopolistische belangen en zullen kunnen bijdragen in duurzame politieke oplossingen van geschillen.'
Ilsink (Den Haag).
Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

Slotervaart, Ruber/Visser (Hoeksewaard), de Jong (Nijmegen), Bloemhof (Rotterdam), de Vos (Bergen op Zoom), Broekert (Ooststellingerwerf), Spijkenisse, Gorredijk e.a., de Groot (Morgenstond), Lijmbach (Scheveningen).

PARAGRAAF 17

Ter stemming voorleggen

r. **677-695: schrappen** paragraaf 17, **toevoegen** aan paragraaf 16: 'Ook kan de groei van de beweging van niet-gebonden landen aan de strijd voor ontspanning en ontwapening een belangrijke bijdrage leveren.'
Rijstenbil e.a. (Utr.-N.)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), Ritsema e.a. (Gron), Lieten (Krommenie), van Esch (Vlissingen), de Vos (Bergen op Zoom), Barendse (A'dam), Vonk (Oostzaan), Sprangers (Tilburg), Bloemhof (R'dam), Sprangers (Tilburg), Weijdeveld (Noorder Plantsoen).

PARAGRAAF 18

Zonder stemming overnemen

r. **714 toevoegen:** Voor 'inbreng' *'gezamenlijke'.*
Brandon e.a. (Zaandam).

Niet ter stemming voorleggen

v. Beuzekom (Utr.), de Vos (Bergen op Zoom), Akkermans (Gron), Sprangers (Tilburg), Haack (Heiloo), Weijdeveld (Gron), v. d. Molen (Arnhem), Ritsema (Lewenborg), Bloemhof.

PARAGRAAF 19

Zonder stemming overnemen

r. **729 wijzigen:** 'maar' in: *'en'.*
Akkermans (Lewenborg).

r. **764 toevoegen:** *'uitgaande van een beleid tegen grondstoffenroof en voor het behoud en de bescherming van natuur en milieu in die landen'.*
Lijmbach (Scheveningen).

Niet ter stemming voorleggen

v. Onck (Den Bosch), v. Kampen (A'dam), Unger (Leiden), v. Zuthem (Staatsliedenbrt.), Hoorn, Mendelts (A'dam), de Jong (Nijmegen), v. d. Zeyden (Krimpen/Lekkerkerk/, Liem (Gron), Kox (Den Bosch), Griffioen (Haarlemmermeer), de Vos (Bergen op Zoom).

PARAGRAAF 20

Zonder stemming overnemen

r. **774 t/m 775 wijzigen in:** *'havenactiviteiten, energieprodukten, verwerking van grondstoffen en export van agrarische produkten en is daardoor afhankelijk van een...'*
Kremer (Emmen).

r. **786-792 wijzigen in:** *'De bevoogding die vanuit de EG plaatsvindt op vele terreinen van de ekonomische en financiële politiek leidde tot een afbrokkeling van de macht van nationale regeringen en parlementen en ondermijnde de weerstand tegen de internationaal heersende crisis van het kapitalisme.'*
Keizer (Vlaardingen).

r. **799-803 vervangen door:** *'ook gunstige richtlijnen tot stand gekomen zoals op het gebied van gelijke beloning van mannen en vrouwen en het stakingsrecht.'*
v. Beuzekom (Utr.).

Niet ter stemming voorleggen

de Bruin (Haarlem), Lieten (Krommenie), Bleeker (Beverwijk), de Vos (Bergen op Zoom), Keizer (Vlaardingen).

PARAGRAAF 21

Zonder stemming overnemen

r. **814-815 toevoegen:** na economische samenwerking *'op basis van gelijkheid en souvereiniteit'*
Broekert (Ooststellingwerf).

Ter stemming voorleggen

r. **803-814 schrappen.**
v. Beuzekom (Utr. Z.).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Guiking (Winschoten), Kox (Den Bosch), Guiking (Winschoten), van Beuzekom (Utr. Z.), Akkermans (Lewenborg).

PARAGRAAF 22

Niet ter stemming voorleggen

Unger (Leiden), Gomes (Heiloo), Beerta, de Vos (Bergen op Zoom), de Jong (Nijmegen).

PARAGRAAF 23

Zonder stemming overnemen

r. **823-824 schrappen:** ...'door multinationale ondernemingen beheerste'.
van Lierop (Nijmegen).

Niet ter stemming voorleggen

Keizer (Vlaardingen), van der Molen (Arnhem), Dammen (Bijlmermeer), Dol (Zeist), Griffioen (Haarlemmermeer), Keizer (Vlaardingen), De Groot (Morgenstond), v. Esch (Vlissingen).

PARAGRAAF 24

Zonder stemming overnemen

r. **874 toevoegen:** na 'Medebeslissingsrecht': *...meer zeggenschap...*
Jansen (Annen).

r. **879 wijzigen:** „...zouden... kunnen..." in *„moeten".*
John (Rijswijk).

r. **881 wijzigen:** „...van wezenlijke betekenis." in *„...dringend noodzakelijk."*
Bloemhof.

Niet ter stemming voorleggen

v. d. Molen (Arnhem), Leferink (Duinoord), Hoorn, Guiking (Winschoten), de Groot (Den Haag), Amsterdam, Huizen, Kox (Den Bosch) 2x, Griffioen (H'meer), Akkermans (Lewenborg), v. Esch (Vlissingen), Barendse (Buitenveldert), Beerta, Cussel (Leiden), Veenstra e.a. (Krommenie).

PARAGRAAF 25

Indien in paragraaf 7 amendement-Benschop wordt aangenomen vervallen deze paragrafen inclusief de amenderingen, behalve voorzover nieuwe elementen op paragraaf 7 van toepassing waren.

Zonder stemming overnemen

r. **883-893 schrappen:**
Benschop (A'dam).

Niet ter stemming voorleggen

Dammen (A'dam), Beerta, Beentjes (Leiden), van Esch (Vlissingen), Ilsink (Den Haag), van Esch (Vlissingen), Ritsema e.a. (Gr.).

PARAGRAAF 26

Zonder stemming overnemen

r. **894-904 Schrappen**
Benschop (Asd), van Beuzekom (Ut.).

r. **903 toevoegen:** na 'brengen van een' gezamenlijk i.p.v. gecoördineerd.
v. Onck (Den Bosch).

Niet ter stemming voorleggen

Middelkoop (Asd) 3x.

PARAGRAAF 27

Zonder stemming overnemen

r. **904-929 schrappen**
Benschop (Asd).

r. **907 toevoegen;** na solidariteits- *'milieu'*
Berkhouwer (Purmerend).

Niet ter stemming voorleggen

Algra (Den Helder), van Onck (Den Bosch), Middelkoop (Asd), Cussel (Leiden), Griffioen (Haarlemmermeer), van Esch (Vlissingen) 2x, Lieten (Krommenie), Guiking (Winschoten), Rijstenbil e.a. (Ut.).

PARAGRAAF 28

Zonder stemming overnemen

r. **930-960 schrappen.**
Benschop (A'dam).

r. **955-956 schrappen:** 'optreden en'.
v. d. Molen (Arnhem).

r. **949 toevoegen:** na kennisnemen en: *'kritisch verwerken van'.*
Huizen.

Ter stemming voorleggen

Bij handhaving van deze paragraaf dient wel rekening gehouden te worden met de beslissingen die reeds in paragraaf 7 zijn genomen.

1 r. **930-943 wijzigen in:** 'De CPN zal zich in zetten voor intensivering van de contacten tussen de communistische partijen over de gehele wereld en voor herstel van breuken tussen partijen onderling. Hierbij gaat zij uit van de autonomie van iedere partij. De CPN gaat daarbij het leveren van en luisteren naar opbouwende kritiek niet uit de weg.
Rijstenbil e.a. (Utr.).

2 r. **930-960 invoegen:** 'De CPN streeft naar goede relaties met alle progressieve partijen en andere politieke organisaties ter wereld. In het bijzonder hecht zij belang aan betrekkingen met alle communistische en andere marxistische partijen en met de bevrijdingsbewegingen in de derde wereld.
De CPN pleit voor betrekkingen — en zonodig herstel daarvan — tussen alle communistische partijen ter wereld. In het bijzonder zet zij zich in voor goede contacten tussen de communistische partijen in West-Europa, onder andere om een gezamenlijk optreden in het kader van de EG mogelijk te maken.
Voor alle rechtstreekse contacten geldt, dat zij alleen zinvol zijn indien ruimte aanwezig is voor werkelijke meningsuitwisseling en voor wederzijdse kritiek.'
v. Lierop (Nijmegen), Akkermans (Lewenborg).

Niet ter stemming voorleggen

Beerta (Gron), Goossens (Hoorn), Verhoeven (A'dam), van Kampen (A'dam), Middelkoop (A'dam), Den Boef (Leiden), De Jong (Nijmegen), Spijkenisse, Rijstenbil e.a. (Utr.), Middelkoop (A'dam), Griffioen (Haarlemmerm.), Bloemhof (R'dam), De Groot (Den Haag), Sprangers (Tilburg), Guiking (Winschoten), van Esch (Vlissingen), v. Lierop (Nijmegen), Akkermans (Gron), Beentjes (Leiden), Huizen.

HOOFDSTUK III

Preadvies bij amendementen hoofdstuk III

Op dit hoofdstuk zijn vele amendementen ingediend die zich hoofdzakelijk toespitsen op de volgende drie thema's:
1e: De verhouding tussen kapitalistische klassentegenstellingen en andere maatschappelijke tegenstellingen.
2e: De analyse van kapitalistische klassentegenstellingen als zodanig; vooral de arbeidersklasse is hierbij inzet van politiek-theoretische meningsverschillen.
3e: De analyse/beoordeling van sexentegenstellingen; ook hierbij vormen verschillende politiek-theoretische benaderingen de achtergrond van min of meer omvangrijke voorstellen tot tekstwijziging, met name bij par. 9.

Ad 1: Wat betreft de verhouding tussen klassentegenstellingen en andere maatschappelijke tegenstellingen wijst het PB amendementen af, waarin wordt voorgesteld de verscheidenheid van maatschappelijke tegenstellingen direct of indirect te herleiden tot klassentegenstellingen. In het verlengde hiervan liggen de amendementen waarin strijdbewegingen hiërarchisch worden gerangschikt naar betekenis die ze hebben voor de strijd tegen klassenuitbuiting en -onderdrukking.
Tenslotte wijst het PB enerzijds amendementen af waarin geen onderscheid wordt gemaakt tussen posities die verschillende bewegingen in het geheel van de krachtsverhoudingen innemen (bijv. voorstellen om in par. 6 de term 'essentiële rol' van de arbeidersklasse bij maatschappijverandering te schrappen of te vervangen door de weinig zeggende term 'belangrijke rol'). Anderzijds wijst het PB amendementen af waarin aan de positie van de arbeidersklasse in het geheel van de krachtsverhoudingen een zodanig exclusief gewicht wordt toegekend, dat politieke onderschatting van de rol van andere sociale krachten het gevolg zou zijn (bijv. voorstellen om de term 'essentiële rol...' te vervangen door 'beslissende' of 'doorslaggevende rol'). Het PB heeft wel een aantal amendementen overgenomen, die een meer heldere formulering op dit punt bewerkstelligen. Bovendien adviseert zij het congres om het voorstel van Zeilemaker (Alkmaar) aan het slot van par. 3 te herschrijven over te nemen.

Ad 2: Wat betreft de beoordeling van de verhoudingen tussen en binnen de klassen heeft het PB een aantal amendementen overgenomen, die tot duidelijke tekstverbeteringen (van m.n. par. 6) leiden. Daarnaast zijn er enkele amendementen die betrekking hebben op de manier waarop in het ontwerp de termen 'arbeidersklasse' en 'loonafhankelijken' worden gebruikt. Er is een voorstel om het begrip 'arbeidersklasse' te vervangen door 'beroepsbevolking' en er zijn voorstellen om de term loonafhankelijken overal te vervangen door 'arbeidersklasse'.
Het PB gaat er van uit, dat een program van een communistische partij de in en buiten de partij aanwezige inzichten in de kapitalistische klassenverhoudingen zo goed mogelijk moet gebruiken. Tegelijkertijd moet een partijprogram voldoende ruimte bieden voor verdere ontwikkeling van deze inzichten: door politieke beslissingen kan men geen debatten over verschillende klassentheorieën beslissen.
Vanuit deze uitgangspunten is het partijbestuur van mening, dat de huidige tekst de voorkeur verdient, omdat daarin voldoende ruimte is om de meningsvorming in de partij op dit punt verder te ontwikkelen.
Het bezwaar tegen de genoemde voorstellen is, dat de daarin voorgestelde begripsverruiming geen aanknopingspunten meer lijken te bieden voor beoordeling van de klassenverhoudingen in het kapitalisme en i.h.b. de klassenrelaties binnen de loon- en uitkeringsafhankelijke delen van de beroepsbevolking. Het PB neemt wel het voorstel over om de term 'loon- en uitkeringsafhankelijken' te hanteren, wanneer beide categorieën bedoeld worden. (Zie verder de toelichting bij par. 6 van hoofdstuk III van het ontwerp.)

Ad 3: Wat betreft de analyse van de sexentegenstellingen is het partijbestuur bij de preadvisering uitgegaan van vergelijkbare uitgangspunten: Het program dient hier de door feministen ontwikkelde inzichten zo goed mogelijk te verwerken. Tegelijkertijd willen wij ons in het partijprogram niet vastleggen op een bepaalde theoretische positie binnen het feminisme.. Daarom geeft het PB de voorkeur aan amendementen die ruimte bieden voor verder debat tussen verschillende feministische posities en adviseert zij het congres de partij niet vast te leggen op bepaalde theoretische verklaringsmodellen van vrouwenonderdrukking, resp. tegenstellingen op het gebied van de sexualiteit.
Daarnaast komen in de amendementen duidelijke verschillen naar voren in de beoordeling van het gezin en het geheel van heterosexuele normen. Deze verschillen hebben belangrijke politieke konsekwenties. Om die reden worden een aantal amendementen ter stemming voorgelegd, waarin de verscheidene standpunten zo duidelijk mogelijk tot uitdrukking komen.

PARAGRAAF 1

Ter stemming voorleggen

1 par. I wijzigen in: Nederland: tegen kapitalische uitbuiting en onderdrukking

1. algemeen uitgangspunt
Het kapitalisme bevindt zich in een algemene crisis. Dat wil zeggen, dat de crisis zich niet alleen economisch maar ook politiek op wereldschaal uit. Hoewel tijdelijke opbloei of stabilisering mogelijk is, al het kapitalisme zich uiteindelijk als maatschappelijk systeem niet kunnen handhaven.
De snelle ontwikkeling van de produktiekrachten opent mogelijkheden voor een verhoging van het materiële en geestelijke levenspeil van de bevolking. Maar de kapitalistische produktieverhoudingen staan de verwezenlijking daarvan in de weg. In plaats daarvan schept het kapitalisme massale (deels structurele) werkloosheid. Het zoekt een uitweg in militarisering en drijven naar oorlog, waarbij fascistische tendensen telkens weer de kop opsteken. Er vindt een verscherpte uitbuiting plaats van de bevolking in de hoogontwikkelde kapitalistische landen en van de volkeren die leven onder neokoloniale verhoudingen.
Tegen die achtergrond treedt de CPN consequent op voor de dagelijkse belangen, van materiële en niet-materiële aard, van de arbeidersklasse en haar bondgenoten.

2. monopolisering en internationale oriëntatie van de Nederlandse economie
In vergelijking met andere Westeuropese landen is in Nederland de industrialisatie laat op gang gekomen. Voor een deel is dat te verklaren uit de sterke positie van het handelskapitaal, dat zich voor het behalen van winsten richtte op de koloniale handel, beleggingen in het buitenland en in binnenlandse staatsfondsen.
Maar na 1890 groeide de industriële sector snel. In de eerste helft van de twintigste eeuw ontstonden multinationale ondernemingen als Shell, Unilever en Philips die thans tot de grootste ter wereld behoren. Nederland is het land van de monopolies geworden. In de jaren zeventig werd reeds 70% van het nationale inkomen beheerst door het internationale monopoliekapitaal. Het concentratie- en centralisatieproces van industrie en financiën is hier verder voortgeschreden dan in enig ander ontwikkeld kapitalistisch land, de Verenigde Staten inbegrepen.
De eertijds machtige nationale bourgeoisie verloor haar positie aan de multinationals en conglomeraten (als V&D, C&A). Deze ontwikkeling liep parallel aan het verdwijnen van 'oude'industrieën die in belangrijke mate produceren voor de binnenlandse markt (textiel-, schoenen-, machine- en scheepsbouwindustrie). Thans beheersen niet-monopolistische ondernemingen minder dan 50% van de industriële produktie.
De overheersende rol van multinationals in het economische, sociale en politieke leven is verder versterkt door hun dubbel-rol van industrie- en bankkapitaal. Van de tientallen handelsbanken die aan het eind van de 2-de wereldoorlog nog bestonden zijn slechts drie mammoetbanken overgebleven. Eenzelfde concentratie heeft plaatsgevonden in het hypotheek- en verzekeringswezen.
Het bedrijfsleven gaat om zijn winsten te handhaven en te vergroten voortdurend over tot vernieuwing en rationalisatie van het produktieapparaat. Hierdoor neemt het kapitaalintensieve karakter van het produktieapparaat steeds toe. De monopolistische ondernemingen, zelf door die ontwikkeling ontstaan, voeren die proces versneld door.
Een nieuwe tendens is dat de automatisering vooral toegepast wordt op het beheer en de sturing van het produktieproces.
De structuur van de Nederlandse arbeidersklasse verandert hierdoor snel. Met het slinken van het aantal arbeiders in de traditionele bedrijfstakken vond een verschuiving plaats enerzijds naar een beperkt aantal functies waarvoor een hogere opleiding nodig is, anderzijds naar functies waar weinig op geen scholing voor nodig is. De voortgaande automatisering van beheer en sturing van het produktieproces bedreigt evenwel ook de positie van de zgn. hooggekwalificeerde arbeid.
Een tweede kenmerk van de Nederlandse economie is haar sterk internationaal gerichte structuur. Meer dan 50% van het nationale inkomen wordt door de buitenlandse handel gerealiseerd. Daarbij komt de eenzijdige oriëntering van de handel op de E.(E.)G.-landen, in het bijzonder op de Bondsrepubliek Duitsland. Deze situatie maakt Nederland extra gevoelig voor crisisinvloeden vanuit het buitenland.

3. de staat
Het staatsapparaat wordt beheerst door de monopolies. Hun belangen geven de grenzen aan van de parlementaire demokratie. Werkelijke politieke en sociale demokratie kunnen dus pas verwezenlijkt worden als de economische macht van het monopoliekapitaal wordt gebroken en de arbeidersklasse en haar bondgenoten de staatsmacht in handen nemen. De CPN richt in samenwerking met anderen haar strijd in eerste instantie daarop.
Onder invloed van de voortschrijdende monopolisering zijn, vooral na de 2-de wereldoorlog, de bemoeienissen van de staat met het economische en sociale leven toegenomen. Strikt genomen draagt dat ingrijpen het karakter van het bevorderen van het concentratie- en centralisatieproces middels herverdeling van het nationale inkomen ten gunste van de monopolies en ten koste van de arbeidersklasse en haar bondgenoten. Effectieve controle — via wetgeving of anderszins — op kapitaalsbeweging en bedrijfsvoering wordt verhinderd of belemmerd.
De verstrengeling tussen economische en politieke macht komt tot uiting in personele bindingen. Oud-ministers worden bijvoorbeeld beloond met commissariaten; concernleiders nemen plaats in de regering en andere organen.
Zo is de staat materieel en ideologisch met het monopoliekapitaal verbonden. Dat geldt voor de staatsbureaucratie, het belastingstelsel, geheime diensten, justitie, leger, politie, enz., maar ook in vergaande mate voor de wetgevende en uitvoerende macht.
Niettemin zijn door de arbeidersbeweging en anderen, binnen de boven aangegeven grenzen, verworvenheden bevochten op het terrein van grondwet (kiesrecht, grondrechten) andere wetgeving en overheidsbemoeienissen. De CPN treedt op voor verdediging en uitbreiding daarvan.

4. maatschappelijke tegenstellingen
De arbeidersklasse speelt door haar positie in het produktieproces en in de economische machtsverhoudingen een doorslaggevende rol in de strijd voor een socialistische maatschappijformatie. Deze klasse kan, in tegenstelling tot vroegere uitgebuite klassen, haar eigen uitbuiting alleen maar afschaffen door iedere vorm van uitbuiting op te heffen. Voorwaarde om een klassenloze maatschappij tot stand te brengen is het veroveren van de politieke macht door de arbeidersklasse.
Deze klassenstrijd uit zich in samengrijpende economische, politieke en ideologische aspecten.
In de ruimste zin omvat de arbeidersklasse alle loon- en uitkeringsafhankelijken. Na de 2-de wereldoorlog heeft de structuur van de arbeidersklasse zich snel en ingrijpend gewijzigd. Er heeft een verschuiving plaatsgevonden van arbeid in traditionele produktiesectoren naar enerzijds zgn. hooggekwalificeerde arbeid anderzijds naar arbeid waarvoor weinig of geen scholing nodig is. Het aantal loonafhankelijken in overheidsdienst of semi-overheidsdienst is fors toegenomen. Als gevolg van de verscherping van de crisis van het kapitalisme zijn en worden bovendien honderdduizenden uit het arbeidsproces gestoten of, zoals in het geval van vooral jongeren en vrouwen, hebben nog nooit aan het arbeidsproces kunnen deelnemen. Voeg daarbij dat sinds de zestiger jaren duizenden arbeiders van buiten Nederland zich in Nederland hebben gevestigd. Evenals dat voor vrouwen geldt is hun aandeel in de ongeschoolde of weinig scholing vereisende arbeid relatief groot.
Deze opbouw van de arbeidersklasse leidt tot diversiteit in strijdposities, strijdvormen en klassebewustzijn. De CPN erkent dit en rekent het tot haar taak bij te dragen tot de eenheid en bewustwording van de arbeidersklasse. Onverminderd geldt voor de CPN dat in de kapitalistische maatschappij de hoofdtegenstelling wordt gevormd tussen loonarbeid en kapitaal. Deze twee zijn onverzoenlijk, dat wil zeggen dat de tegenstelling slechts op te lossen is door opheffing van de klassenmaatschappij.
Andere tegenstellingen, zoals die tussen stad en platteland, tussen mannen en vrouwen, tussen jongeren en ouderen, tussen diverse minderheden en een minderheid zijn in principe overbrugbaar. De CPN benadert ook deze tegenstellingen vanuit haar klassestandpunt maar zal tevens in haar stellingname betrekken dat deze tegenstellingen niet direct tot de klassentegenstellingen te herleiden zijn. Dit houdt in dat de instelling van socialistische produktieverhoudingen niet automtisch zal leiden tot opheffing van vormen van onderdrukking en achterstelling die uit deze tegenstellingen voortvloeien.
De CPN treedt op tegen onderdrukking van vrouwen door mannen voor het doorbreken van de arbeidsdeling die gebaseerd is op de maatschappelijke verschillen tussen mannen en vrouwen en voor het recht van vrouwen en mannen op een zelfstandig bestaan. Zij gaat hierbij vanuit, dat de aard van de arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen niet louter wordt bepaald door het kapitalistische systeem, omdat de oorsprong ervan veel verder in de geschiedenis terugreikt.
De CPN treedt ook op tegen discriminatie wegens ethnische herkomst of seksuele voorkeur.

5. economische en sociale strijd
Economische en sociale strijd zijn in ons land uitingsvormen van de tegenstelling tussen loonarbeid en kapitaal die het kapitalisme kenmerkt. Vanuit een socialistisch perspectief leiding geven aan deze klassenstrijd is het fundament van een communistische partij.
In de organisatie van de arbeidersklasse nemen de vakbonden een centrale plaats in. Terecht heeft de arbeidersbeweging felle strijd gevoerd ook voor erkenning en bescherming van vakbondsrechten. Die strijd is een voortdurende noodzaak doordat de vakbeweging, als klasseorganisatie van de arbeiders, een permanente bedreiging vormt voor de macht van het kapitaal. De CPN treedt onvoorwaardelijk op voor het bestaan van zelfstandige en van de bourgeoisie onafhankelijke vakbonden. Zij roept op tot aktief deelnemen aan het vakbondswerk.
Aktiecomités kunnen een positieve rol vervullen in de ontwikkeling van strijd en uiteindelik in de versterking van de vakbeweging.
Als politieke partij van de arbeidersklasse bestrijdt de CPN standpunten die leiden tot aanpassing aan een berusting in kapitalistische verhoudingen met inbegrip van standpunten die de eenheid van de arbeidersklasse bedreigen. Zij treedt dus op voor handhaving en uitbreiding van de koopkracht van alle loonafhankelijken en uitkeringsgerechtigden; zij wijst arbeidstijdverkorting met inlevering van loon van de hand; zij komt op voor volledige werkgelegenheid; ze zet zich in voor verbetering van de arbeidsomstandigheden; ze ondersteunt akties ter verlaging van de woonlasten en tegen verdere verhoging van overheidstarieven.
Daartoe is het systematisch opbouwen en versterken van bedrijfsafdelingen van de CPN een eerste prioriteit. Deze afdelingen functioneren als de andere afdelingen van de partij. Aandacht moet worden besteed aan het winnen van arbeiders uit de nieuwere produktiesectoren, in het bijzonder bij de multinationals, en van in Nederland werkende buitenlandse arbeiders.
De CPN ontwikkelt perspectieven op volwaardig werk voor honderdduizenden werklozen in Nederland, in het bijzonder voor jongeren en vrouwen. Ze verbindt deze strijd met die van werkenden. Uitkeringen dienen gekoppeld te zijn aan de lonen.

6. de kwaliteit van het bestaan
Aan de strijd voor het behoud van met name de collectieve voorzieningen zit niet alleen een werkgelegenheidsaspect. De collectieve voorzieningen (onderwijs en vorming, gezondheidszorg, sociale 'zekerheid', cultuur en wetenschap) zijn een belangrijke verworvenheid van de bevolking en dragen bij tot de kwaliteit van het bestaan. De CPN streeft bij voortduring naar behoud en uitbreiding van dit voorzieningenpakket, ook onder kapitalistische verhoudingen.
De CPN treedt aktief op voor bescherming van het natuurlijk milieu, het leefmilieu. Ondernemingen dienen, ook onder socialistische verhoudingen, verantwoording af te leggen voor de mate waarin ze het milieu belasten. Gestreefd wordt naar invoering van technologieën die zo min mogelijk schade toebrengen aan het milieu. Gekozen zal worden voor technologieën die zo spaarzaam mogelijk met grondstoffen omspringen. Kernenergie voor toepassing in Nederland dient bij de huidige stand van technologie te worden afgewezen als zijnde uiterst gevaarlijk voor het leven. Goedkoop openbaar vervoer dient te worden gestimuleerd. Hergebruik van afvalstoffen kan mede tot verbetering van het milieu kunnen bijdragen. Gebieden van grote landschappelijke en biologische waarde zullen tot beschermd natuurgebied moeten worden aangewezen. Het uitgebreide militair gebruik van vele natuurgebieden zal moeten worden teruggedrongen.
Op het ruime terrein van de kwaliteit van het bestaan zijn vele bewegingen aktief. Veel van wat deze bewegingen doen vertoont sterk anti-kapitalistische kenmerken (b.v. strijd tegen hoge woonlasten en tegen speculatie bij de kraakbeweging, het militair-industrieel complex bij de vredesbeweging, strijd tegen de sociaal-economische en ideologische omstandigheden die de onderdrukking van de vrouw in stand houden).
De CPN erkent deze bewegingen als autonoom, stimuleert en benadrukt het aspect van klassenstrijd maar onderkent hier tevens het bestaan van tegenstellingen die niet louter samenhangen met klassenmaatschappij.

7. de positie van het midden en kleinbedrijf
Boeren, middenstanders, en andere bezitters van kleine of middelgrote goederenproducerende of dienstverlenende bedrijven maken een belangrijk deel uit van de werkende bevolking. Hun rol in voedselwinning, de kleine industrie en distributie alsmede hun beroepskennis zijn van grote betekenis voor de Nederlandse economie, ook onder socialistische verhoudingen.
De monopolisering van de economie door de multinationals, in het bijzonder door de banken, verschaft velen van hen een onzeker bestaan. Evenals de arbeidersklasse vormen zij een objectief anti-monopolistische macht.
De CPN zet zich in voor een duurzaam bondgenootschap van deze groepen met de arbeidersklasse.

8. strijd tegen fascisme, racisme, anti-semitisme en vergelijkbare discriminatie
De CPN is trots op haar traditie van strijd tegen fascisme, racisme, anti-semitisme; de Februari-staking is ook een roemrijke gebeurtenis uit de partijgeschiedenis.
De CPN gaat dus ook voorop in het bestrijden van fascistische tendensen, waarbij vormen van racisme en vergelijkbare soorten van discriminatie (b.v. verregaand seksisme) nooit ontbreken. Zij wil aansluiting bij de brede anti-fascistische traditie in Nederland.
Voor communisten is anti-fascistische strijd demokratisch, anti-kapitalistisch en verbonden met de verdediging van het levensp
Het is een demokratische strijd omdat fascisme de onder het kapitalisme bereikte demokratische verworvenheden voor de werkende bevolking bedreigt en vernietigt. Zulke demokratische verworvenheden vormen echter een springplank voor verdere de

kratisering en ter voorbereiding van socialisme. Concreet blijkt het pro-kapitalistische karakter van fascisme hieruit:
— de door de fascisten beraamde afbraak van de burgerlijke democratie dient de belangen van het meest gressieve deel van het monopoliekapitaal, dat eveneens belang heeft bij afschaffing van de democratische verworvenheden;
— het fascisme tracht de werkende bevolking te verdelen, wat in crisistijd te schadelijker is voor het verzet tegen de kapitalistische afbraakpolitiek;
— daarbij maakt het fascisme gebruik van de door de kapitalistische crisispolitiek veroorzaakte onvrede en tracht de daaruit voortvloeiende negatieve gevoelens onder delen van de arbeidersklasse en middengroepen aan te wakkeren, ze te gebruiken tegen de georganiseerde arbeidersbeweging.

Bentveld e.a. (Ommoord/Alexanderpolder), vgl. ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede).

Niet ter stemming voorleggen

Beentjes (Leiden), Ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede), V. Berge Henegouwen (R'dam-N), Leeuwerik/Jansen (Gron), v. Esch (Vlissingen), Utrecht-C, Molenaar (Haarlem), Den Boef (Leiden).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. **977-980 wijzigen in:** *'De kapitalistische verhoudingen in ons land worden overwegend bepaald door een produktiewijze die gebaseerd is op particulier eigendom van beheer van produktiemiddelen. De kapitalistische produktie is daarbij gericht op zo hoog mogelijke winsten op basis van de uitbuiting van degenen die slechts beschikken over hun arbeidskracht.'*
v. d. Berg e.a. (Krommenie), v. Gemst (Haarlemmerm.), Zeilemaker (Alkmaar), Lok (Enkhuizen), Spijkenisse.

r. **984 schrappen:** 'Vooral'.
Haenen (Scheveningen).

r. **990-991 wijzigen in:** *'tussen mens en natuur als gevolg van verspilling van grondstoffen en energiebronnen'.*
Haenen (Scheveningen), vgl. v. Beuzekom (Utr.-Z), vgl. Holendrecht (A'dam).

r. **1003-1010 wijzigen in:** *'De maatschappelijke verhoudingen worden eveneens gekenmerkt door het bestaan van sexentegenstellingen. De patriarchale onderdrukking van vrouwen en het systeem waarin heterosexualiteit dwingende norm is, vinden hun uitdrukking in een discriminerende arbeidsdeling en in onderdrukking op het gebied van de sexualiteit.'*
Griffioen (Haarlemmerm.), John (Rijswijk), Den Boef (Leiden), vgl. Min e.a. (Gron.), La Rooy (A'dam), Wolthuis (Gron), Spijkenisse.

r. **1011-1014 wijzigen in:** *'De CPN gaat bij haar optreden uit van het bestaan van deze maatschappelijke tegenstellingen en onderkent zowel onderlinge verwevenheid als de afzonderlijke dynamiek van deze tegenstellingen.'*
Utr.-C, Spijkenisse.

Ter stemming voorleggen

r. **977-987 wijzigen in:** 'De huidige Nederlandse maatschappij is een kapitalistische maatschappij. Deze maatschappij is gebaseerd op het privébezit van produktiemiddelen en de uitbuiting van loonarbeid. Winstbejag vormt de voornaamste drijfveer tot de produktie. De economische en politieke heerschappij van de kapitalistenklasse is gebaseerd op het feit dat deze klasse de produktiemiddelen in handen heeft. Tegenover de kapitalistenklasse staat de arbeidersklasse die geen produktiemiddelen bezit, maar aangewezen is op de verkoop van haar arbeidskracht om in haar levensonderhoud te voorzien. De arbeidersklasse produceert zo de meerwaarde die de kapitalistenklasse zich toeëigent. Dit is de kern van de kapitalistische uitbuiting. Velen ervaren deze uitbuiting dagelijks in de vorm van verlaging van lonen en uitkeringen, prijsverhogingen, lichamelijke en psychische overbelating, werkloosheid enzovoorts. De tegenstelling tussen arbeidersklasse en kapitalistenklasse is de meest wezenlijke tegenstelling in de Nederlandse maatschappij. Zij doordringt vele gebieden van het maatschappelijk leven en zet een stempel op maatschappelijke tegenstellingen, ook wanneer die niet te herleiden zijn tot deze klassentegenstelling.'
Leeuwerik/Jansen (Gron.), vergelijk Adriaansen (Utr.), Stadionbuurt (A'dam).

r. **1003-1010 wijzigen in:** 'Ook zijn de maatschappelijke verhoudingen doortrokken van een sexe-geslachtssysteem, dat mannen en vrouwen onderscheiden posities toewijst in de arbeid en sexualiteit. Het is gericht op de produktie van een bepaald soort mannelijkheid en een bepaald soort vrouwelijkheid, het schept tegenstellingen tussen mannen en vrouwen wat betreft verlangens en verwerkelijkingsmogelijkheden en plaatst alles wat van de heterosexuele norm afwijkt buiten de normaliteit.'
J. Berge Henegouwen (R'dam), vgl. v. d. Haak (A'dam), Wanders (Scheveningen).

r. **1003-1010 wijzigen in:** 'De maatschappelijke verhoudingen worden eveneens gekenmerkt door onderdrukking van vrouwen, lesbiennes en flikkers. Deze onderdrukking en de vanzelfsprekendheid waarmee heterosexualitiet als norm wordt gesteld, niet alleen voor het vormgeven van liefde en intimiteit, maar ook in het hele verdere maatschappelijke leven, vinden hun uitdrukking in een discriminerende sexegebonden arbeidsdeling en in onderdrukking op het gebied van de sexualiteit.'
Limbacht (Scheveningen), vgl. de Haan (Den Haag).

r. **1011-1014 wijzigen in:** 'De CPN gaat er bij haar optreden van uit dat de tegenstelling tussen loonarbeid en kapitaal in een kapitalistische maatschappij de hoofdtegenstelling is, die de maatschappelijke ontwikkeling bepaalt. Deze tegenstelling is slecht op te lossen door opheffing van de klassenmaatschappij. De CPN stelt daarom het klassekarakter van de verschillende maatschappelijke tegenstellingen in voorop. In haar stellingname en optreden zal zij daarbij ook rekening houden met het feit dat niet alle tegenstellingen volledig tot deze klassentegenstelling te herleiden zijn.'
Leeuwerik/Jansen (Gron), vgl. Arts (Helmond), Hessels (R'dam), Zaandam-Z, Bloemhof, de Rijke e.a. (Langedijk).

Niet ter stemming voorleggen

Adriaanse (Utr.-Z), Broekert (Ooststellingwerf), Holendrecht, Spijkesse, Hoorn/J. v. Dijk (Utr.), Stadionbrt. (A'dam), La Rooy (A'dam), Hoorn/Lijmbach (Scheveningen), Guiling (Winschoten), Akkermans (Gron), Stadionbrt (A'dam), Min e.a. (Gron), La Rooy e.a. (A'dam), Wolthuis e.a. (Gron), Spijkenisse, Zaandam-Z, Hessels (R'dam), Bloemhof, R. Visser (Lemmer), Langedijk, Veenstra e.a. (Krommenie), Mulders (TBN A'dam), Arts (Helmond), Dammen (Bijlmerm.), v. Utphen (R'dam).

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 1022 vervangen: 'werkers' door: *'vrouwen en mannen'.*
v. Onck (Den Bosch).

r. 1037-1054 schrappen: (Verdubbeling met H.VIII).
Benschop (A'dam), Veenstra e.a. (Krommenie), Den Boef (Leiden), v. Beuzekom (Utr.).

r. 1063-1066 wijzigen in: *'Conflicten en spanningen tussen deze verschillende terreinen en diverse vormen van strijd zijn niet uitgesloten.'*
Unger e.a. (Ind. buurt A'dam).

r. 1071-1072 wijzigen: 'Waar de wil t/m zoekt zij' in: *'Zij zoekt'.*
La Rooy/Bentinck (Jordaan A'dam).

Ter stemming voorleggen

1 **r.1023-1075:** Voeg na 'vakbeweging' in r. 1023 toe: 'zowel als daarbuiten'; schrap r. 1023-1054, en wijzig r. 1061-1075 (vanaf: 'maatschappij'.) in: 'De CPN erkent dat de trijd tegen de economische grondslag van het kapitalisme van doorslaggevende betekenis is voor de verandering van de maatschappij.'
Beerta, vgl. Veenstra e.a. (Krommenie), Ilsink (Den Haag).

2 **r. 1055-1075 wijzigen in:** 'De CPN stelt zich ten doel leiding te geven aan de klassenstrijd, en die door te zetten tot de omverwerping van het kapitalisme en de opbouw van een socialistische maatschappij. Vanuit deze inzet zal de CPN bewegingen die strijden tegen verschillende vormen van uitbuiting en onderdrukking beoordelen, en haar bijdrage daaraan bepalen. De CPN streeft ernaar om het anti-kapitalistische element in de sociale en economische strijd, de strijd voor de vrede, voor vrouwenbevrijding, voor politieke democratie, tegen de vernietiging van het natuurlijk milieu en tegen discriminatie op grond van ras of herkomst te versterken, opdat deze strijd een bijdrage kan leveren aan de strijd voor een socialistische maatschappij. De erkenning van het feit dat niet alle maatschappelijke tegenstellingen volledig te herleiden zijn tot de tegenstellingen tussen kapitaal en arbeid brengt met zich mee dat de CPN, zowel onder kapitalistische verhoudingen, als na instelling van socialistische produktieverhoudingen, niet alleen zal optreden tegen kapitalistische uitbuiting en onderdrukking, maar ook tegen alle vormen van uitbuiting en onderdrukking die gebaseerd zijn op onderscheid naar ras, herkomst, leeftijd, geslacht en sexuele voorkeur. Bewegingen die optreden voor deze doeleinden zullen, met respectering van hun zelfstandigheid, door de CPN gesteun worden.'
Leeuwerik/Jansen (Gron), de Ruiter (Den Haag).

3 **r. 1055-1075 wijzigen in:** 'De CPN stelt zich ten doel ertoe bij te dragen dat strijd voor vrede, voor vrouwenbevrijding, voor politieke democratie, voor een leefbare aarde en voor gelijkwaardigheid van diverse ethnische-culturele groepen verbonden wordt met het perspectief van en de strijd voor opheffing van de klassetegenstellingen, voor een socialistische maatschappij.
Daarbij is ze er zich van bewust dat er een indirect verband bestaat tussen de strijd op al deze gebieden. De CPN erkent deze veelzijdigheid, ziet ze als een verrijking van de strijd voor socialisme en verwerpt elke hierarchische rangschikking van bewegingen.
Zij gaat uit van de betekenis van de onderling samenhangende strijdterreinen en van de eigen dynamiek die bewegingen ontwikkelen. Zij probeert de verbindingen tussen bewegingen en tussen strijdterreinen te verhelderen en probeert politieke overeenstemming te bereiken om nieuwe vormen van actie mogelijk te maken.'
Zeilemaker (Alkmaar), vergelijk (R'dam), Broekman (Den Haag), v. Esch (Vlissingen), Elbers (Haarlem), de Groot (Den Haag), Griffioen (Haarlemmerm.).

4 **r. 1067-1069 wijzigen in:** 'De CPN erkent deze veelzijdigheid, daarbij niet uit het oog verliezend, dat in klassenmaatschappijen de hoofdtegenstelling steeds die tussen de heersende en de uitgebuite klasse(n) blijkt te zijn. De CPN loochent hiermee geenszins de betekenis van de afzonderlijke...'
de Leeuwe (Vruchten), vgl. Hoorn, Bloemhof, Arts (Helmond v. Lierop (Nijmegen), v. Splunter (Oostzaan).

5 **r. 1067-1068 schrappen:** vanaf: 'en verwerpt...'
Hoorn, vergelijk v. Dijk (Utr.-N), Utr.-C, Bloemhof (R'dam).

Niet ter stemming voorleggen

Zaandam-Z, Haenen (Scheveningen), v.Gemst (Haarlemmerm.), Leeuwerk/Jansen (Gron), Elbers (Haarlem), Veenstra e.a. (Krommenie), Hilvers (Rijswijk), Broekman (Den Haag), Verheul (R'dam), Fonteijn (Vruchten), Unger e.a. (Ind. Buurt), Moriën (Holendrecht), v. d. Molen (Arnhem), Lijmbach (Scheveningen), Algra (Den Helder), v. Splunter (Oostzaan), v. Esch (Vlissingen), Broekman/Lijmbach, de Groot (Morgenstond), Launsbach (Oosterpark), v. Beuzekom (Utr.-Z), Broekert (Ooststellingwerf), de Groot (Morgenstond), Verheul (R'dam), v. Lierop (Nijmegen), Huizen e.a., Klaus (R'dam), Govers (Utr.), de Ruiter (Morgenstond), v. d. Berg e.a. (Krommenie), de Groot (Den Haag), Schöttelndreier (Utr.-N), Bloemhof, Elbers (Haarlem), v. Dijk (Utr.-N), Arts (Helmond), Griffioen, Ilsink, Hartstra, Wolthuis, Utr.-C, La Rooy, Niemeijer.

PARAGRAAF 4

Zonder stemming overnemen

r. 1080 wijzigen: 'Het systeem' in: *'Het kapitalistische systeem...*
Unger/Bot/Bodamus (Ind. Buurt A'dam).

r. 1092 en 1121 vervangen: 'financieringskapitaal' door: *'financierskapitaal'*
Keizer (Vlaardingen), vgl. Hoorn.

r. 1094 wijzigen: 'centra' door: *'landen'.*
Holendrecht.

r. 1101 wijzigen: 'benut' door: *'gebruikt'.*
John (Rijswijk).

r. 1102-1104 schrappen: 'rekening houdt met de noodzaak van een evenwichtige internationale/economische arbeidsdeling'.
Griffioen (Haarlemmerm.), Hoorn.

r. 1108-1112 wijzigen in: *'natuur en met regionale onderontwikkeling. Daarna ging stagnatie van die groei gepaard met massale uitstoot van arbeidskrachten uit het kapitalistische arbeidsproces, met bestaansonzekerheid voor steeds grotere bevolkingsgroepen, achteruitgang van de kwaliteit van de arbeid, vernietiging van vakbekwaamheid en kennis en aantasting van het levenspeil.'*
Morriën (Holendrecht), vergelijk Hoorn, Vogelenbuurt (Utr.), Lijmbach.

r. 1112 toevoegen na: 'levenspeil': *'Ook heeft deze ontwikkeling ernstige gevolgen gehad voor het midden- en kleinbedrijf. Enerzijds heeft de door de concerns aangewakkerde inflatie de kosten voor deze bedrijven verhoogd. Anderzijds zijn veel van deze bedrijven steeds afhankelijker van grote concerns geworden.'*
Koning (Wageningen).

r. 1113-1116 wijzigen in: *'De crisis in de kapitalistische ontwikkeling verscherpt de tegenstellingen tussen loon- en uitkeringsafhankelijken en de kapitaalsbelangen.'*
v. Esch (Vlissingen), vergelijk Fonteyn (Vruchten), Utr.-C.

r. 1116-1121 wijzigen in: *'Bovendien leidt deze crisis tot een ernstige aantasting van de inkomens van kleine zelfstandigen. Waar deze inkomens worden beschermd door de overheid, zoals in de land- en tuinbouw, komt die bescherming zwaar onder druk te staan.'*
Koning (Wageningen), vergelijk v. Esch (Vlissingen).

r. 1124 wijzigen: 'structuurhervormingen' door *'structuurveranderingen'.*
De Jong (Hoogeveen).

r. 1126 wijzigen: 'aangetast' door: *'afgebroken'.*
Broekert (Ooststellingwerf), vgl. Enkhuizen, Zeilemaker.

r. 1133 wijzigen in: *'te benutten voor blijvende welvaart, zinvolle werkgelegenheid en'.*
v. Hees (A'dam), Hoorn.

r. 1135 toevoegen: Achter 'en': *'vervuiling van'.*
Hoorn.

r. 1135 wijzigen: 'Daarom' door: *'Daarvoor'.*
Haenen (Scheveningen).

Niet ter stemming voorleggen

Cussel (Leiden), Leeuwerik/Jansen, Twigt (Ro), De Groot (DH), Leeuwerik/Jansen (Gro), Huizen e.a., Moriën (A'dam), Den Boef (Leiden), Hessels (Ro), Beerta, John (Rijswijk), Leeuwerik/Jansen (Gro), Keizer (Vlaardinen), Schöttelndreier.

PARAGRAAF 5

Zonder stemming overnemen

r. 1152-1155 wijzigen in: *'In deze periode van hoogconjunctuur en extreem hoge winsten werden onder druk van de arbeidersbeweging en andere sociale en democratiseringsbewegingen belangrijke sociale en culturele verbeteringen afgedwongen.'*
v. Onck (Den Bosch), vgl. den Boef (Leiden).

r. 1156-1157 wijzigen in: *'Een stelsel van — zij het onvoldoende — collectieve verzekeringen en sociale zekerheid werd tot stand gebracht.'*
John (Rijswijk).

r. 1144 wijzigen: 'intensieve benutting' in: *'intensief gebruik'.*
John (Rijswijk).

r. 1173 wijzigen: 'democratisering van het sociaal-economisch beleid' in: *'omwenteling van de economische machtsverhoudingen'.*
gen'.
Hoorn.

r. 1176 toevoegen: na 'sociale': *'en collectieve'.*
v. Onck (Den Bosch).

Niet ter stemming voorleggen

Broekert (Ooststellingwerf), Wolthuis (Gro), den Boef (Leiden), La Rooy e.a. (A'dam), Leeuwerik/Jansen (Gro), Ilsink (Vruchten), Beerta.

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 1187 toevoegen: Voor 'arbeid': *'produktieve en reproduktieve'.*
v. Onck (Den Bosch).

r. 1192 toevoegen: Na 'werkloosheid': *'De toenemende uitstoot uit het domein van de betaalde arbeid verscherpt de verschillen tussen hen die betaalde arbeid verrichten en diegenen die dat niet doen. Deze laatste groep is niet homogeen, maar bestaat uit mensen met verschillende levensperspectieven.'*
La Rooy e.a. (Jordaan), vgl. v. Onck (Den Bosch).

r. 1193-1198 herformuleren in: *'De bestaande arbeidsverdeling tussen mannen en vrouwen en de aanwezigheid van honderdduizenden arbeiders in ons land uit andere landen maken de verscheidenheid extra gecompliceerd.'*
v. d. Berg (Osdorp A'dam), vergelijk v. Onck (Den Bosch), Utr.-C.

r. 1220-1228 herformulering: *'De CPN stelt zich ten doel om het uitspelen van de verschillende groepen loon- en uitkeringsafhankelijken tegenover elkaar te verhinderen. Zij breidt dit uit tot categorieën zelfstandigen die qua inkomen en arbeidssituatie met loon- en uitkeringsafhankelijken vergelijkbaar zijn. Zij stelt zich ten doel om uitgaande van de gemeenschappelijke belangen en verlangens van al deze roepen, waar mogelijk in bondgenootschap met andere niet-monopolistische groepen een ontwikkeling naar een fundamenteel andere maatschappelijke orde tot stand te brengen. Een maatschappelijke orde die niet beheerst wordt door de...'*
Koning (Wageningen), vgl. de amendementen van: Lijmbach, den Boef, Utr., Wolthuis, v. Onck, v. Gemst.

r. 1231 toevoegen: *'en is gericht op verbetering van de relatie mens-natuur.'*
Hoorn, vgl. Lijmbach.

r. 1232-1238 herformulering: *'Om een hechtere samenwerking te ontwikkelen in de strijd van verschillende delen van de loonafhankelijke bevolking streeft de CPN naar onderlinge uitwisseling en verwerking van strijdervaringen om zodoende bij te kunnen dragen aan de ontwikkeling van inzicht in de eigen positie van de diverse groeperingen en van het bewustzijn van de noodzaak van gemeenschappelijk optreden voor maatschappijverandering en vernieuwing in progressieve zin.'*
v. d. Berg (Osdorp), vergelijk Haenen (Scheveningen).

r. 1215-1219 verplaatsing: naar r. 1181 achter 'uitbereid'.
Zeilemaker.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1179-1185 schrappen en vervangen door:** 'De arbeidersklasse bestaat uit diegenen die niet beschikken over produktiemiddelen, en voor hun levensonderhoud zijn aangewezen op de verkoop van hun arbeidskracht. Een steeds groter deel van de bevolking behoort tot deze klasse. De CPN gaat ervan uit dat de arbeidersklasse een doorslaggevende rol speelt in de strijd voor het socialisme. Door haar centrale rol in de maatschappelijke produktie is de arbeidersklasse in staat de kapitalistische uitbuiting te bestrijden door het kapitalisme in zijn kern, de meerwaardevorming, lam te leggen. Door haar verbondenheid met de ontwikkeling van de produktiekrachten kan de arbeidersklasse een essentiële rol spelen bij de opbouw van een socialistische maatschappij. De arbeidersklasse kan haar uitbuiting slechts opheffen door een eind te maken aan iedere vorm van

uitbuiting van de ene klasse door een andere. Hiervoor is een klassenloze maatschappij noodzakelijk. De CPN stelt zich ten doel de strijd van de arbeidersklasse te stimuleren en te richten op de opheffing van het kapitalisme en het tot stand komen van een socialistische maatschappij. De samenstelling van de arbeidersklasse verandert met de ontwikkeling van de kapitalistische produktiewijze.'
Leeuwerik/Jansen (Gron), vergelijk Ilsink.

Preadvies: —

2 **r. 1206-1214 schrappen.**
Beerta, Leeuwerik/Jansen, vgl. Lijmbach.

Preadvies: —

3 **r. 1206-1214 schrappen en wijzigen in:** 'Deze brede ontplooiing van actie, de versterking van de eenheid in de vakbeweging, de ontzuiling en de loonnivellering hebben ertoe bijgedragen dat de onderlinge verschillen en de maatschappelijke afstand tussen de diverse groepen loonafhankelijken de laatste decennia sterk zijn verminderd.'
v. d. Berg (Osdorp), vergelijk Zeilemaker (Alkmaar).

Preadvies: +

4 **r. 1215-1219 schrappen:** Over 'de essentiële rol' van de arbeidersklasse bij maatschappijverandering.
Lijmbach, vergelijk Leeuwerik, Jansen.

Preadvies: —

5 **r. 1215-1219:** 'kan de arbeidersklasse in haar brede samenstelling een belangrijke rol spelen'.
Huizen e.a.

Preadvies: —

6 **r. 1215-1219 wijzigen:** 'essentiële' in: 'beslissende' of 'doorslaggevende'.
Beerta, vgl. Platje (Emmercompascuum), Schöttelndreier, Utr.-N., Bloemhof.

Preadvies: —

7 **r. 1219 toevoegen:** achter: 'Deze brede samenstelling stelt eisen aan strategieën en organisatie die rekening houden met de onderscheiden posities die binnen en buiten het produktieproces worden ingenomen.'
La Rooy/Bentinck (Jordaan).

Preadvies: +

8 **Over het gebruik van de term 'arbeidersklasse'.**
Een aantal indieners van amendementen hebben voorstellen gedaan om bij deze en andere paragrafen één bepaalde terminologie te gebruiken. De belangrijkste keuzemogelijkheden zijn hier bij elkaar gezet. Dit zijn:

Keuze 1: Gebruik de term 'beroepsbevolking' in plaats van 'arbeidersklasse'.
v. Gemst (Haarl.m.).

Keuze 2: Vervang overal de term 'loonafhankelijken' door 'arbeidersklasse'.
Min e.a. (Gron), v. Onck (Den Bosch), Wolthuis (Gron).

Keuze 3: Gebruik de term 'loon- en uitkeringsafhankelijken' (of: 'uitkeringsgerechtigden') wanneer beide categorieën worden bedoeld.
Lijmbach (Schev.), Benschop (A'dam), Utrecht-C.

Niet ter stemming voorleggen

v. d. Haak, v. Onck 7x, Min, Zeilemaker, Lijmbach, Utr.-C., Ilsink, Lijmbach, Ind. Buurt A'dam, Zeilemaker, Huizen e.a., Lijmbach, Utr.-C. Zeilemaker, v. Gemst, v. d. Halm, Ilsink, de Jong, Beerta, Huizen e.a., Wolthuis e.a., v. Gemst, den Boef, de Boer, Stadionbuurt, v. Zutphen, v. Hezel, Wolthuis.

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r. 1265-1266 wijzigen: 'niet rechtsstreeks en uitsluitend terug te brengen zijn tot het bestaan' in: *'niet onmiddellijk oplosbaar zijn door het breken van de'*
Hoorn

r. 1268-1270 wijzigen in: *'De CPN wijst het gebruik van kernenergie voor de energievoorziening af, zolang de veiligheids- en afvalproblemen nog onvoldoende zijn opgelost. De CPN staat een ontwikkeling van de produktiekrachten voor, die gekenmerkt wordt door een verantwoord gebruik…'*
Leeuwerik/Jansen (Gr.).

r. 1273-1274 wijzigen: 'menswaardigheid … milieu' door: *'…en niet-schadelijkheid voor milieu en gezondheid'.*
v. Beuzekom (Utr.-Z.).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1247-1267 vervangen door:** 'Onder kapitalistische verhoudingen gaat de industriële ontwikkeling gepaard met aantasting van de menselijke gezondheid, vernietiging van het natuurlijk milieu en uitputting van grondstoffen.' **r. 1272-1267 schrappen.**
Leeuwerik/Jansen (Gron), vergelijk v. Meijeren (R'dam), Broekert (Ooststellingwerf)

2 **r. 1248 schrappen:** 'met name onder kapitalistische verhoudingen'.
Kleine (Hoogeveen).

Niet ter stemming voorleggen

v. Beuzekom (Utr.-Z), Snoeks/v. Dorp (Weteringbrt. A'dam), v. Esch (Vlissingen), v. Mijeren (Afrikaanderwijk), Broekest (Ooststellingenwef), Wolthuis (Gro), Beentjes (Leiden), Ilsink (Vruchten), John (Rijswijk), Utrecht-C.

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

r. 1276 toevoegen: na 'industriële': *'en technologische'*
v. Gemst.

r. 1279 wijzigen: 'massa's' door: *'mensen'.*
Haarlem, John (Rijswijk).

r. 1281 toevoegen: na 'neo-koloniale': *'uitbuiting en…'*
Leeuwerik/Jansen (Gro).

r. 1287 toevoegen: voor 'centra': *'kapitalistische'*
Hilvers, Rijswijk.

r. 1298 toevoegen: na 'niet': *'automatisch'*
Dokkum e.o.

r. 1301 wijzigen: 'deze' in: *'racisme'*
v. Beuzekom, Utr.-Z, De Groot (Morgenstond).

r. 1332 wijzigen: 'en gaat er daarbij vanuit' in: *'Zij stelt vast…'*
Utr.-C.

r. 1336 wijzigen in: *'zet zich geheel in dit tot een culturele verrijking te doen uitgroeien.'*
v. Halm (R'dam).

Niet ter stemming voorleggen

Duyker (Waterlooplein), v. Dijk (Utr.), v. Esch (Vlissingen), Zimmerman (R'dam), Smit (Noord 33), Broekert (Ooststellingwerf), v. Lierop (Nijmegen), v. Esch (Vlissingen), Bloemhof, v. Beuzekom (Utr.-Z), v. Esch (Vlissingen), den Boef (Leiden), Duyker (Waterlooplein), Mulder (TBN), Spijkenisse, v. Beuzekom (Utr.-Z), Utr.-C., Wolthuis (Gron), v. Gemst (Haarl.meer), Beerta, Koimer (Morgenstond), Leeuwerik e.a. (Gro), Staal (Hoogezand), Utr.-C., Schöttelndreier (Utr.).

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r. 1340 toevoegen: achter 'zich': *'onder andere'.*
Coumou (Tilburg)

r. 1347 schrappen: 'mannelijke'.
v. d. Rijt (Leiden), Leeuwerik e.a. (Gron).

r. 1357 schrappen.
Utr.-C., v. d. Reijt (Leiden), Griffioen (Haarl.meer).

r. 1358-1360 wijzigen in: *'Homosexuele verhoudingen die niet persé bijdragen aan de reproduktie van de maatschappelijke orde worden als abnormaal beschouwd.'*
Unger e.a. (Ind. Buurt A'dam), vgl. den Boef (Leiden), Haenen (Scheveningen), de Jong (Hoogeveen).

r. 1363 schrappen: 'daarmee samenhangende'.
Griffioen (H'meer A'dam), Vrouwenoverleg (Gron), Min e.a.

r. 1367-1374 wijzigen in: *'De CPN ziet de strijd tegen vrouwenonderdrukking en voor homobevrijding als revolutionerende factoren voor een fundamentele maatschappijverandering.'*
Griffioen (H'meer A'dam), v. Beuzekom (Utr.-Z.), Stubbe (Schoonoord), den Boef (Leiden), vgl. Zimmerman (R'dam), Algra (Den Helder).

r. 1378-1381 wijzigen in: *'zelfstandig economisch bestaan van een ieder, de vermaatschappelijking van de huishoudelijke en verzorgende arbeid.'*
Zimmerman (R'dam), Lith (Assen), Hoorn.

r. 1382-1384 wijzigen in: *'het bestrijden en doorbreken van bepalingen en opvattingen die de traditionele onderlinge afhankelijkheidsrelaties tussen vrouwen en mannen bevestigen.'*
v. Onck (Den Bosch), Eberhardt (Odoorn), Min (Gron).

r. 1391-1394 wijzigen in: *'het mogelijk maken van andere woon- en leefmogelijkheden; dit betekent ook het bestrijden van de overheersende positie van de gezinsideologie.'*
Middelburg/Vlissingen, v. Dijk (Utr.-N), vgl. Griffioen (H'meer), v. Onck (Den Bosch), Koning (Zutphen), den Boef (Leiden), Zaandam-Z., Huizen e.a., Kroon (A'dam), Hoorn, de Jong (Hoogeveen).

r. 1397 schrappen: 'homo's en hetero's'.
Beentjes (Leiden).

Ter stemming voorleggen

1 **Hele par. 9: schrappen.**
v. Zutphen (R'dam), v. d. Ster (Kralingen).

2 **Hele par. 9: vervangen door:**
'De CPN gaat uit van het bestaan van sexetegenstellingen en tegenstellingen op het gebied van sexualiteit, die niet van nature gegeven zijn, maar alles te maken hebben met de manier waarop maatschappelijk de verhoudingen tussen de sexen geregeld zijn en van biologische sexen maatschappelijke geslachten wordt gemaakt. De sexenverhoudingen hebben vorm gekregen in het gezin en in de positie van het gezin in de maatschappij.
De huidige maatschappelijke sexenverhoudingen die patriarchaal en heterosexueel van karakter zijn, houden onderdrukking van vrouwen en homo's in en leiden tot verschillende vormen van verzet.
De meerderheid van vrouwen levert arbeid en wordt opgevoed tot het leveren van arbeid, die in dienst staat van de produktie en reproduktie van mannelijke arbeidskracht: huishoudelijke arbeid, kinderverzorging en -opvoeding en verzorgende beroepen. Voor het overige op bepaalde produktieplaatsen en als arbeidsreserveleger.
De overheersende verhouding waarin mannen en vrouwen tot elkaar geplaatst worden staat in dienst van de produktie en reproduktie van het biologisch leven en van de produktie en reproduktie van arbeidskracht. Het systeem maakt mannen en vrouwen op ongelijke wijze onderling van elkaar afhankelijk, economisch, emotioneel en sexueel.
Het is overheersend heterosexueel. Verhoudingen tussen vrouwen en verhoudingen tussen mannen, die niet perse tot de reproduktie van de maatschappelijke orde bijdragen, maar enkel sexueel en erotisch zijn, plaatst het buiten de normaliteit.
De erkenning van het bestaan van sexentegenstellingen en tegenstellingen op het gebied van sexualiteit heeft consequenties voor de inzet, de standpunten, strategie en organisatie van de CPN.
De CPN ziet de strijd van feministen, potten en flikkers als autonome revolutionaire faktoren in het geheel van bevrijdingsstrijd. Het opheffen van de genoemde tegenstellingen vereist radikale veranderingen; het gaat dan om:
— het opheffen van de arbeidsdeling naar sexe, welke arbeid het ook betreft. Hiervoor is in ieder geval nodig de vermaatschappelijking van de huishoudelijke arbeid en een andere organisatie van de kinderopvoeding en -verzorging;
— loskoppeling van het biologisch en sociale moederschap; dit ontslaat moeders van de beklemming van de feitelijke alleenverantwoordelijkheid voor kinderen en geeft anderen de mogelijkheid bij de kinderopvoeding en -verzorging betrokken te zijn. Voor kinderen ontstaat hiermee de mogelijkheid relaties met meerdere volwassenen aan te gaan.
— het bevorderen van andere woon- en leefmogelijkheden, zoals verschillend samengestelde woongroepen. Dit betekent het bestrijden van de heersende gezinsideologie.
— zelfbeschikkingsrecht van een ieder over lichaam, sexualiteit en vruchtbaarheid, dus uitbanning van sexuele onderdrukking en geweld (tegen vrouwen, potten en flikkers) zowel bij de wet als in omgangsvormen; het verbreken van de heterosexuele norm en zijn insluitende en uitsluitende werking.
De CPN beschouwt de strijd van feministen, potten en flikkers als integraal deel van de strijd voor socialisme. Een socialisme dat aan de doelstellingen van hun strijd gestalte moet geven en ruimte moet scheppen voor zijn verdere ontplooiing.'
Bentinck e.a. (Jordaan), vgl. Lijmbach (Scheveningen), Indische Buurt (A'dam), Min e.a. (Gron), v. Beuzekom (Utr.-Z.)

2A Indien amendementen bij tweede stemming wordt overgenom
Vervang: 'De sexenverhoudingen hebben … vormen van verz
door: 'Dit sexe-geslachtssysteem brengt ongelijkheden voort,
aanleiding zijn tot verschillende vormen van verzet.'
v. d. Haak (A'dam), v. Berge Henegouwen (R'dam-N), vgl. Wand
(Scheveningen), Bussink (Spijkenisse).

3 **r. 1337-1344 vervangen door:** 'De CPN gaat uit van het bestaan v
patriarchale onderdrukkingsverhoudingen en het systeem van hete
sexualiteit. Deze onderdrukking uit zich in de maatschappel
arbeidsdeling tussen sexen en onderdrukking op het gebied v
sexualiteit. Het gezin is de neerslag van deze verhoudingen.'
Min, Vrouwenoverleg (Gron).

4 **r. 1337-1374 vervangen door:** 'De CPN gaat uit van het bestaa
van sexentegenstellingen en van tegenstellingen op het gebied v
de sexualiteit. De patriarchale onderdrukkingsverhoudingen mak
mannen en vrouwen op ongelijke wijze onderling van elkaar afhan
lijk, zowel in economisch, emotioneel als sexueel opzicht. Patriarch
le onderdrukking en achterstelling van vrouwen spelen in bijna a
maatschappelijke verhoudingen en organisaties een rol en dring
diep door in het persoonlijke leven en intieme relaties. Dit manif
teert zich zowel in een discriminerende arbeidsverdeling naar sexe
onderwijs, opvoeding en binnen gezinsrelaties, als op het gebied v
de sexualiteit, de cultuur en in de politiek. Ondanks de vooruitgang d
vooral dank zij de feministische beweging is bereikt, is de agen
voor vrouwenbevrijdingsstrijd nog lang niet afgewerkt.
De sexuele onderdrukking in onze maatschappij wordt mede
standgehouden door dwingende heterosexuele normen. Hierdo
worden homosexuele relaties en niet-traditionele heterosexue
vormen van sexualiteit en erotiek nog steeds gediscrimineerd of a
'abnormaal' beschouwd.
Van een monopoliepositie van de gezinsvorm is feitelijk allang ge
sprake meer. Andere woon- en samenlevingsvormen worden ech
nog steeds sterk benadeeld, vanaf belastingwet tot aan het bouwb
leid, door huwelijkswetgeving en exclusieve normen die aan gezin
deologieën worden ontleend.
Tegen al deze ongelijkheids- en afhankelijkheidsverhoudingen is er
omvattende en rijkgeschakeerde emancipatiebeweging ontstaa
waarin feministische organisaties, organisaties van homosexuelen e
progressieve jongerenbewegingen een essentiële rol spelen. De CP
ziet de strijd tegen vrouwenonderdrukking en voor homobevrijding a
revolutionaire factoren voor een fundamentele wijziging van leefwij
en samenlevingsvormen.
Benschop (Jordaan A'dam), vgl. Holendrecht (A'dam), Algra (D
Helder), v. Esch (Vlissingen), de Vré (Heilo/Egmond/Limmen).

5 **r. 1342-1344 schrappen:** v. Beuzekom (Utr.), v. Haperen (Tilbur
Den Helder, Wildbret (Slotermeer), Griffioen (H'meer), Leeuwerik e
(Gron).

6 **r. 1393-1394 schrappen:** vanaf 'Dit'.
de Boef (Holendrecht), Griffioen (H'meer), Kroon (Osdorp), Kromm
nie, Beentjes (Leiden), Wolthuis e.a. (Gron), Benschop (A'dam).

Niet ter stemming voorleggen

Min (Vrouwenoverleg Gron.), Hoorn, John (Rijswijk), Oosterp
(A'dam), Beentjes (Leiden), de Vré (Heiloo, Egmond, Limme
Langedijk, Brandon e.a. (Zaandam Poel/Pel), Hilvers (Rijswi
Menon (Krommenie), Griffioen (H'meer), Wolthuis (Gron), Akkerma
(Lewenborg), Holendrecht, Hoorn, Utrecht-C., Middelburg/Vlissing
v. d. Reijt (Leiden), Min (Gron), v. Beuzekom (Utrecht-Z.), v. E
(Vlissingen), d. Hartog (R'dam-N.), v. d. Reijt (Leiden), Leeuwerik e
(Gron), Hilvers (Rijswijk), Zimmerman (R'dam-C.), v. Beuzek
(Utr.), Delft, Beentjes (Leiden), Huizen e.a., Coumou (Tilbu
Wolthuis (Gron), Hoorn, Min (Gron), Zaandam-Zuid, Huizen e
Kroon (Osdorp), Hoorn, de Jong (Nijmegen), den Boef (Leide
Zimmerman (R'dam-C), Stubbe (Schoonoord), v. Beuzek
(Utrecht), Arts e.a. (Helmond), Huising (TBN A'dam), Buss
(Spijkenisse), Bot (Ind. Buurt A'dam), Sevenhuizen (Den Ha
Schoonen, Snoeks.

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 1413-1414 schrappen: 'Belangrijk'
Den Boef (Leiden).

r. 1445 toevoegen: na 'besluitvorming': *'Dat is ook het geval m
een belangrijk gedeelte van de bewapening, waarover de besluite
de NAVO worden genomen.'*
John (Rijswijk).

r. 1446 wijzigen: *'doeltreffende'* i.p.v. 'doelmatige'
v. Onck (Den Bosch).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1464-1465 schrappen en wijzigen in:** 'Vanuit bovengenoem
overwegingen acht de CPN het noodzakelijk om in haar optred
voor de democratie telkens het onvolledige karakter daarvan er
noodzaak van de democratisering van de produktie door socialis
van de produktiemiddelen aan de orde te stellen.'
Liem (Gro).

Niet ter stemming voorleggen

Leeuwerik (Oude Pekela), Beerta, Utr.-C., v. Beuzekom (Utr.-C
Gemst (Haarl.meer), v. Beuzekom (Utr.), Hilvers (Rijswijk), Leeuwe
(Oude Pekela), de Groot (Morgenstond), Utr.-C., Lanser (Haarle
mermeer), van Gemst (Haarl.meer), Bloemhof.

HOOFDSTUK IV

De besluitvorming in dit hoofdstuk spitst zich toe op de volgende thema's:

1. Herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid/individualisering van inkomen
Tal van amendementen bepleiten op verschillende onderdelen in dit hoofdstuk een meer nadrukkelijke stellingname, met name gericht op het doorbreken van de bestaande arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen. Het gaat hierbij om een discussie die al eerder rond het laatste verkiezingsprogram en congres aan de orde is geweest. Het partijbestuur stelt het congres voor in paragraaf 5 (Recht op een betaalde baan) het amendement van Bohnen (Amsterdam) over te nemen.
Belangrijk middel voor een dergelijke herverdeling van arbeid is drastische arbeidstijdverkorting. Het partijbestuur stelt voor het amendement vanuit diverse vrouwenoverleggen bij paragraaf 8 (arbeidstijdverkorting) over te nemen, waarin een duidelijker verband wordt gelegd tussen arbeidstijdverkorting en herverdeling van arbeid.
Nauw hiermee verbonden is de discussie over individualisering van inkomen. Het partijbestuur stelt voor bij paragraaf 9 (inkomenspolitiek) het amendement van Moock (Amsterdam) over te nemen, waarin de individualisering nadrukkelijker als uitgangspunt van inkomenspolitiek wordt geformuleerd.
Het partijbestuur wijst daarbij amendementen af die neerkomen op een verzwakking van de stellingname over verdediging en uitbreiding van de koopkracht van loon- en uitkeringsgerechtigden, zoals van Tabak (Gelderland) bij par. 5.

2. Koppeling van inkomen en arbeid
Bij paragraaf 9 (inkomenspolitiek) zijn amendementen ingediend o.m. van Disse (Limburg) die loskoppeling van arbeid en inkomen bepleiten en zich voorstander tonen van een basisinkomen. In het program wordt uitgegaan van het recht op betaalde arbeid voor eenieder, het partijbestuur wijst genoemde amendementen dan ook af.

3. Werkbeweging
Sommige amendementen, o.a. van D. van Zutphen (R'dam) keren zich tegen de stellingname in het ontwerp over de positieve betekenis van de werkbeweging in paragraaf 7 (zeggenschap over arbeid). Het partijbestuur stelt het congres voor dat amendement niet over te nemen, maar juist de positieve betekenis van de werkbeweging te benadrukken door wel het amendement van Bugter (Amsterdam) over te nemen.

4. De rol van nationalisaties in de socialistische economie
Verschillende amendementen, o.a. van Beerta en Hoorn bepleiten nationalisatie als doorslaggevend middel tot socialistische planning. Dergelijke amendementen kiezen vanuit die opzet heel principieel voor het schrappen van hele paragrafen in het gedeelte socialistische en democratische economie (par. 10 t/m 20), zie bijv. ook J. Hessels (R'dam).
Het partijbestuur stelt het congres voor in grote lijnen vast te houden aan de tekst van het ontwerp.
Nationalisatie wordt daarin als een belangrijk, maar uitdrukkelijk niet het enige instrument van socialistische planning beschouwd. Daarnaast ziet het ontwerp ook een rol voor een zelfstandig midden- en kleinbedrijf en planning op regionaal niveau (afwijzen amendement Beerta bij par. 12 en 13 en amendement Hoorn bij par. 13).

Stemmingen vooraf

1) Schrap Hstk. IV, V en VI en vervang deze door HOC-tekst (4.1 t/m 4.5)
L. van Bentveld e.a., Ommoord/R'dam.

Preadvies: —

2) Hoofdstuk IV: Schrap par. 1, 4 t/m 8, 10, 11, 18, 19, 20.
Beentjes (Leiden)

Preadvies: —

3) Hoofdstuk V: Schrap par. 1, 10, 12 t/m 15, 17, 19.
Hoorn

Preadvies: —

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

r. 1468 wijzigen: 'structurele' in *'fundamentele'*
Bakhuis (Duinoord).

r. 1481: *'zijn'* i.p.v. 'haar'.
John (Rijswijk)

r. 1483 wijzigen: 'het arbeidsbestel' in *'hun baan'*
Zeilemaker (Alkmaar).

r. 1488-1490: Wijzigen in: *'werk verlangen, in het bijzonder vrouwen en jongeren'.*
van Zalm. Vgl. de amendementen van van Hees (J. v. Galen, A'dam), van Zeyden (Krimpen), Lucassen (Nijmegen), Zimmerman (Centrum, R'dam), Bloemhof, Middelburg/Vlissingen.

r. 1490: Toevoegen: *De achterstandspositie van de vrouw op de arbeidsmarkt in Nederland is óók in vergelijking met andere West-Europese landen schrikbarend. De traditionele opvattingen over vrouw en werk in ons land evenals het mede ten gevolge daarvan ontbreken van voldoende en adequate voorzieningen voor werkende vrouwen vormen een ernstige belemmering voor deelneming aan het arbeidsproces.*
van Onck (Den Bosch).

r. 1493 wijzig: 'duwen' in *'duwt'*
Fonteyn (Vruchten).

r. 1508 wijzig: 'produceren we' in *'we produceren'.*
Haenen (Scheveningen).

Ter stemming voorleggen

1 **Schrap par. 1 helemaal en vervang deze door de volgende tekst:**

a) de huidige kapitalistische maatschappij verkeert in een diepe strukturele crisis. De massawerkloosheid en de afnemende bestaanszekerheid voor grote delen van de loonafhankelijke bevolking is in vele landen een probleem van de eerste orde geworden en vormen een direkte bedreiging voor de stabiliteit van het naoorlogse systeem. Het kapitalisme blijkt niet in staat de door haar ontwikkeling voortgebrachte problemen en klassentegenstellingen met de oude methoden en politiek te beheersen.
Dit gaat gepaard met een grootscheepse militarisering van de ekonomien vande kapitalistische staten en het toenemen van het militair-industrieel komplex in deze staten.

b) Hoewel de afzonderlijker kapitalistische landen een ongelijkmatige ontwikkeling doormaken, heeft de economische crisis onmisbaar een internationale dimensie. De afzonderlijke kapitalistische hoogontwikkelde landen hebben een serie gemeenschappelijke en identieke problemen.
1) de huidige crisis die omstreeks 1971 inzette omvatte alle landen
2) de internationale coördinatiesystemen, waarmee onder Amerikaanse hegemonie de wereldmarkt wordt 'gereconstrueerd' funktioneren steeds minder. Met de dollarcrisis van 1971 stortte het monetaire stelsel ineen en vormt sindsdien een bron van instabiliteit. Ook binnen de EEG zijn desintegratietendenties werkzaam, en het gevaar van opdeling van de wereldmarkt in protektionistische blokken is aktueel.
3) In een aantal centrale bedrijfstakken zin enorme overcapaciteiten ontstaan: ijzer en staalindustrie, chemie, elektrotechniek enz. Deze leiden tot onderbezetting van de produktie, achterwege laten van vervangingsinvesteringen en grootschalige herstructureringsprocessen.
4) Door de reusachtige kredietverlening van partikuliere banken en internationale instanties als IMF aan de 3e wereldlanden is er sprake van een krisisachtige situatie in het internationale geldwezen.
5) De werkloosheid is overal belangrijk boven het gemiddelde van de jaren 1950-1970 gestegen.
6) De werkloosheid heeft bovendien een groeiende strukturele component, waardoor grote groepen van de loonarbeiders/sters blijvend uit het produktieproces worden gestoten of in het geheel niet toegelaten worden. Vooral vrouwen, jongeren en minderheden zijn de dupe.
7) Het gehele systeem van economische en sociale staatsinterventie (de verzorgingsstaat) funktioneert steeds minder. De staat lost de economische problemen niet meer op, maar is zelf een probleem van de eerste orde geworden.
8) De omvang van deze crisisverschijnselen, hun algemeenheid, hun chronisch karakter en gelijktijdigheid geven aan de spanningen en tegenstellingen, die eruit ontstaan, een zulke draagwijdte dat er sprake is van een diepgaande krisis van het systeem. Op basis van vervlechtingen en wisselwerkingen van de diverse economische, politieke, kulturele en andersoortige nivo's heeft de krisis een globaal karakter.
9) Het laat-kapitalisme bewijst zich niet bij machte de grote nationale en internationale problemen op te lossen en de belangrijke maatschappelijke behoeften te bevredigen. Omdat zij de wetenschappelijke technische revolutie ten nadele van de belangen van de loonafhankelijken benut, remt zij dit ontwikkeling zelf.
De antagonische tegenstellingen tussen de enerzijds vermaatschappelijking en de objectieve ontwikkeling van de produktiekrachten, die een radikale verandering van de maatschappelijke verhoudingen verlangen en anderzijds de groeiende macht van het monopoliekapitaal over de maatschappij die zich met alle middelen verzetten tegen een dergelijke verandering, verdiept de krisis zich meer en meer.
10) Zowel de mogelijkheden als de noodzakelijkheid tot een andere, een socialistische maatschappijvorm, dienen zich aan. Een dergelijke maatschappij veronderstelt de opheffing van de politieke en economische monopolie-strukturen, de overgang van de belangrijkste produktiemiddelen in handen van de gemeenschap, de democratisering van de staat evenals de politieke machtsuitoefening door de arbeidersklasse en haar politieke bondgenoten.
11) Hoewel het socialisme een historische noodzakelijkheid is geworden zal de revolutionaire overgang van het laat-kapitaal naar het socialisme slechts de bewuste handeling van de arbeidersklasse en de met haar verbonden democratische krachten kunnen zijn. Voor de kommunisten geldt dat de bevrijding van de arbeidersklasse slechts het werk van de arbeidersklasse zelf kan zijn.

Nederlands kapitalisme en de crisis
1) Door de crisisverschijnselen is de maatschappelijke realiteit sterk veranderd. In de wereldeconomie worden de kaarten opnieuw geschud, zoals ook tijdens de dertiger jaren is gebleken. Nationaal worden de economische strukturen drastisch veranderd en staat het industriële vestigingsklimaat aan ingrijpende herzieningen bloot.
Met zijn scherpe daling van de industriële productie en werkgelegenheid neemt Nederland een bijzondere plaats in ten opzichte van de andere kapitalistische landen in het Westen.
Het industriële potentieel dat vooral na de Tweede Wereldoorlog open uitgebouwd is, slinkt zienderogen. Traditionele bedrijfstakken als de textiel, leer, scheepvaart en zware metaalindustrie zijn weggevaagd of staan onder grote druk.
Binnen de traditionele industrieën als chemie, aardolie en basismetaal, electrotechniek hebben omvangrijke herstruktureringsprocessen plaatsgevonden hetgeen een verlies van vele arbeidsplaatsen opgeleverd heeft. Behalve de afbraak van de industrie zien we anderzijds ook een versterking van de internationale expansie en integratie (internationalisatie) van het grote kapitaal. Het Nederlandse kapitaal spreidt zijn belangen over de hele wereld met een accent op de Verenigde Staten. Ook de op de EEG en de binnenlandse industriële structuur georiënteerde delenvan de monopolie-bourgeoisie (Philips, Akzo, bouwconcerns) verlegt haar zwaartepunt naar de Verenigde Staten. De heroriëntatie op economisch terrein betekent een verder aanhalen en versterken van de banden met het Amerikaanse imperialisme.
2) De afbraak van de industrie en de heroriëntatie binnen de monopolie-bourgeoisie is een van de meest wezenlijke struktuurveranderingen in het Nederlands kapitalisme van dit moment, en bepalend voor de klassenverhoudingen.
3) De vernietiging van het industrieel potentieel betekent een verzwakking van de maatschappelijke positie van de industriële bourgeoisie en de in de industrie betrokken maatschappelijke klassen.
Vanuit politiek en sociaal oogpunt bezien vormen die sektoren van het Nederlands kapitalisme de ruggegraat van de corporatieve staatsordening en opvattingen. De zo typerende politiek van klassensamenwerking en klassenharmonie is daarmee van een van haar hechte fundamenten beroofd.
4) In en door de crisis heeft het bank- en internationaal georiënteerde kapitaal een gemeenschappelijke tegen de arbeidersklasse en beweging confrontatie politiek ontwikkeld.
Alles duidt erop dat binnen en tussen de diverse frakties van het monopolie- en bankkapitaal nieuwe machtsverhoudingen zich uitgekristalliseerd hebben, en neue koalities hun intrede doen.
De zogenaamde Commissie Wagner is bij uitstek de institutie waar de grote private kapitaalsbelangen op elkaar afgestemd worden, en waar met behulp van de regering, de toppen van de ministeries, en de Maatschappij voor Industriële Projekten deze belangenkonstellatie omgezet wordt in staatspolitiek. Hoewel de uit korporatieve tradities ontstane instituties als de SER door blijven funktioneren is het algemene sociaal-economische en in het bijzonder het industriebeleid grotendeels onttrokken aan beïnvloedingsmogelijkheden vande kant van de arbeidersbeweging.
Binnen de monopolie-bourgeoisie lijkt de neo-liberale fraktie van het kapitaal, van oudsher geconcentreerd rond multinationals als de Shell, de ABN, een hegemoniale rol ten opzichte van de andere frakties te spelen.
Die neo-liberale fraktie is de meest internationalistische, arbeidersvijandige en reaktionaire vleugel van de bourgeoisie.
Was de strategie van de bezittende klasse en haar politieke vertegenwoordiging in de jaren 1950-1970 te kenschetten als domineren en integreren, in de huidige fase van het kapitalisme heeft het overleg model plaats moeten maken voor de confrontatie-politiek. Steeds meer grijpt en moet de bourgeoisie naar autoritaire middelen grijpen om haar politiek door te zetten.

Onzekerheid van de huidige situatie
1) Verdedigd door een belangrijk deel van de burgerlijke pers en koaliserende burgerlijke partijen oefent de monopolie-bourgeoisie direct via de kapitalistische onderneming en indirect via het staatsapparaat een geconcentreerde druk uit op de samenleving en in het bijzonder de arbeidersklasse ter bescherming van haar belangen.
2) In die hechte politieke eenheid ligt zowel de kracht als de zwakte van de bourgeoisie. Nog nooit in de geschiedenis van het Nederlandse kapitalisme is het burgerlijk monopolie over de staat zozeer bedreigd als momenteel, onder de crisisverhoudingen. De politieke verhoudingenzijn uiterst labiel.
De geconcentreerde druk van de bourgeoisie op het levenspeil van de massa versterkt de eenheidstendenties, die objectief binnen de arbeidersklasse tot ontwikkeling komen.
3) De derde technologische revolutie met zijn automatisering en robotisering heeft talrijke veranderingen in de burgerlijse samenleving tot gevolg gehad.
De levens- en arbeidsomstandigheden van de loonafhankelijke bevolking nadert elkaar steeds meer. De sociaal-politieke druk van de bezittende klasse op de loonafhankelijke bevolking schept de tendens en de mogelijkheden, dat de sociaal-ekonomische homogeniteit ook omgezet wordt in grotere politieke en ideologische eenheid. Dat proces voltrekt zich niet automatisch, maar in en door de klassenstrijd. Voor communisten ligt daarin juist de taak, die objectieve eenheid van de loonafhankelijke bevolking tot uitdrukking te brengen. Daarom moet de CPN optreden voor het tot stand brengen van de eenheid binnen de massa van de loonafhankelijke bevolking. Deze eenheid wordt m.n. bemoeilijkt door de overheersing van de burgerlijke ideologie. Het parlementarisme is de heerschappij van de bougeoisie op een bepaalde trap van de economische ontwikkeling, waar de politieke vrijheid van brede, uitgebuite massa's een economisch-sociale noodzakelijkheid is geworden waar dienovereenkomstig de klassebelangen van de heersende klasse met bijzondere methoden doorgevoerd moetenworden. Overeenkomstig deze situatie ontstaat een zeer gekompliseerd apparaat waarvan het doel de desorganisering, de automisering van deze massa's is, teneinde ze zodoende te beletten hun 'vrijheid' klassegewijs te benutten (school, kunst, wetenschap, pers). De verschijningsvorm van de burgerlijke wetenschap begunstigt dit proces, schept in de voorstelling, in de verbeelding zo'n atomatisering. Voor de ontwikkelingsgang van de arbeidersbeweging ontstaan hier uiterst belangrijk ideologische en organisatorische problemen.
Pogingen deze verpulverisering, deze desorganisering te overwinnen, de arbeidersklasse die samenhang te geven, die deze objectief-economisch bezit, die ze echter niet 'spontaan' kan produceren, voor de realisatie van die samenhang is enerzijds theoretische duidelijkheid en anderzijds praktisch-organisatorisch konsekwenties trekken ut die duidelijkheid, noodzakelijk.
Omdat de arbeidersbeweging niet in het luchtledige opereert, maar in een kapitalistische samenleving, omdat de arbeidersbeweging niet alleen een economisch-politieke strijd tegen de bourgeoisie moet voeren, maar tegelijkertijd ononderbroken de desorganiserende werking van de burgerlijke ideologie in zichzelf moet overwinnen, kan het niet zo zijn dat het hier om een kaarsrechte, eenduidige ontwikkeling handelt.
Werkgroep Communisme en vakbewegingsvraagstukken (A'dam)

Preadvies: —

2 **Schrap par. 1 helemaal**
Hoorn, Beentjes.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

van Zelm (Alkmaar) 2x, Bugter (Ind. Brt., A'dam), Delahay (Alkmaar) 2x, Bakhuys (Duinoord) 3x, Zeilemaker (Alkmaar), Hoek (Alkmaar-N.), Plasmeijer (Noorderplantsoen) 2x, Eberthardt (Odoorn), Huizen, Utrecht-Z., v. Praag (Krimpen), van Onck (Den Bosch), de Jong (Alkmaar), Holendrecht, Hessels (Kralingen).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. 1509-1511 wijzigen in: *'Het falen van de kapitalistische economie stelt een progressieve richtingverandering in economische en sociale politiek voor een dubbele opgave'*
Van Gemst, Zeilemaker, vgl. met Plasmeijer (Noorderplantsoen).

r. 1515-1516 wijzigen in: *'orientatie nodig is. Een richtingverandering van de etc'* (dus schrappen: 'Uitgangspunt van de CPN is')
Vgl. de Groot (Morgenstond), Griffioen, H'meer.

r. 1521 wijzigen in: *'de strijd ter verdediging en verbetering van de levensvoorwaarden en het optreden'*
Vgl. de Groot (Morgenstond).

r. 1526 vervang: 'uitgangspunt' door *'vertrekpunt'*
v.d. Zalm (Alkmaar), Bouman (R'dam).

r. 1527-1531 wijzigen in: *'De kapitalistische en patriarchale verhoudingen moeten worden doorbroken'*
Bugter (A'dam).

Ter stemming voorleggen

1 **Hele paragraaf schrappen en vervangen door:**
'1. Het offensief dat de bourgeoisie direkt via de kapitalistische ondernemingen en indirekt via het staatsapparaat voert tegen de arbeidersklasse en de arbeidersbeweging verdediging van de direkte, nabijliggende materiële belangen van het allergrootste belang. Voor de communisten is de verdediging van het inkomen, de werkgelegenheid en de sociale en kollektieve voorzieningen, die de werkende bevolking ten goede komen een eerste noodzaak. Drastische verkorting van de arbeidsdag tot 5 uur, een werkweek van 25 uur met behoud van loon is een centrale eis. Hierdoor kan een fundamentele herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid plaats vinden.
2. De communisten gaan bij de verdediging van werk, inkomen en sociale zekerheid uit van het belang van het gehele proletariaat, en verwerpen de opgedrongen keuzen tussen inkomen, werk en sociale zekerheid. Uitgaande van het belang van het gehele proletariaat zien de communisten als een van hun belangrijkste taken het organiseren van de uitkeringsafhankelijken.
3. De arbeidersbeweging kan zich echter niet tevreden stellen met enkel verdediging en noch minder met een program waarvan de basisuitgangspunten grote overeenstemming zouden vertonen met de burgerlijke politiek. De ervaring heeft geleerd dat 'sociaal-democratische regeringen' die binnen de burgerlijke staat funktioneren en het fundament van de kapitalistische samenleving zelf niet ter discussie stellen, onvermijdelijk uitlopen op een verdediging van de kapitaalsbelangen.

Sociaal-ekonomische strijd
De sociaal-ekonomische politiek van de partij dient in de crisis in de eerste plaats gericht te zijn op de ontwikkeling en uitvoering van een nationaal program, voor mannen en vrouwen, voor arbeiders en kleine zelfstandigen, dat tot doel heeft meer mensen in staat te stellen hun eigen levensonderhoud te produceren. Er is geen andere weg om de crisis te keren. Daarbij zijn de volgende elementen van belang:
— Het aan banden leggen van de kapitaalsexport
— He kreëren van nieuwe binnenlandse ekonomische aktiviteit
— Demokratisering van het bedrijfsleven
— Arbeidstijd verkorting
— Ontwikkelen van milieu beschermende programma's
— Democratische planning van ekonomische activiteiten en het staatsapparaat
— Vergroting van de maatschappelijke kontrole op grote energie en voedselproducenten
— Nationalisaties van de banken, multi-nationale ondernemingen en beleggers'.
Werkgr: Comm en vakbew. (A'dam).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Bongers e.a. (Delft), Delft, Velema/Schaaf (Gro.), van Onck (Den Bosch), Molin (Riv. brt.), Govers (Vogelenbrt.), de Groot (Morgenstond), van Zutphen (Noord, R'dam), Noordwijkerhout, de Leeuwe (Vruchten).

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 1538 toevoegen: na 'produktiemiddelen': *'en banken'*
Beerta, vgl. van Zelm (Alkmaar).

r. 1548-1549 wijzigen in: *'het werk buitenshuis als binnenshuis'*
Stubbe (Schoonoord), Lijmbach (Scheveningen), Goedhart, Snoek (Maastricht).

r. 1552-1554 vervangen door: *'het op heffen van de scheiding tussen uitvoerende en leidinggevende arbeid, het vrijmaken van de creatieve vermogens in de arbeid'*
Bugter, Benschop (A'dam).

r. 1558 vervang: 'die bijdraagt aan' door *'die gericht is op'*
Bugter (A'dam).

r. 1564-1565 wijzigen in: *'voor een produktie en verbruik die het voortbestaan garanderen en de kwaliteit van het menselijk bestaan verbeteren'*
Buys (A'dam).

r. 1570-1575 schrappen: (staat al in r. 1520 e.v.)
v. Gemst, Hordijk, vgl. Bloemhof.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1537 schrappen:** 'voornaamste'
Beerta, Bloemhof, Huizen e.a., Goossens (Hoorn).

Preadvies: —

Vgl. de pre-adviezen bij par. 16 (hier en in de ontwerp-tekst zijn argumenten gegeven tegen 'totale' nationalisering).

2 **na. r. 1549 toevoegen:** '—een drastische verkorting van de arbeidstijd, gekoppeld aan een algehele verdeling van inkomens en werk, alsmede aan het realiseren van een zelfstandig inkomen voor ieder individu'
Hordijk (Delft), vergelijk Bugter (A'dam).

Preadvies: +

3 **na r. 1569 toevoegen:**
'— het stimuleren van economische zelforganisatie waar deze in individuele en maatschappelijke behoeften kan voorzien en adekwaat kan reageren op veranderingen daarin;
— een nauwgezette afbakening tussen enerzijds een bewuste sturing van de economische ontwikkeling door democratisch gekozen landelijke en lokale overheden en anderzijds de beslissingsbevoegdheid bij economische zelforganisatie.'
Plasmeier (Gron).

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

De Groot (Morgenstond), de Jong (Nijmegen), van Onck (Den Bosch), van Beuzekom (Utrecht), Hordijk (Delft), Griffioen (H'meer), van Zelm (Alkmaar), Wormerveer, Bloemhof, Broekert (Oostst.werf).
Broekert (Oostst.werf).

PARAGRAAF 4

Zonder stemming overnemen

r. 1577 toevoegen: tussen 'ten koste van' en 'bepaalde' *'de bevolking of'*
Cussel (Leiden), vgl. Descormez (A'dam).

r. 1581 vervangen: *'wapenproduktie'* i.p.v. 'bewapeningsproduktie'
De Vos

r. 1583-1586 vervangen door: *'De CPN neemt en ondersteunt initiatieven in de strijd tegen de sociale gevolgen van de kapitalistische crisis'*
De Jong sr, vgl. Gorredijk.

r. 1586-1590 vervangen door: *'Initiatieven als arbeidstijdverkorting en steun aan kleine en middelgrote ondernemingen zijn wel noodzakelijke, maar geen voldoende stappen om de structurele werkloosheid te overwinnen'*
Haenen (Scheveningen), vgl. Lucassen (Nijmegen).

Ter stemming voorleggen

1 **Schrap par. 4 helemaal.**
Beentjes, Haenen (Scheveningen), Hordijk (Delft).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Koimer (Morgenstond), van Esch (Vlissingen), Cussel (Leiden), de Groot (Morgenstond), van Zutphen (Noord, R'dam), Beerta, Akkermans (Lewenborg), Velema/Schaaf (Gr.), Hoorn, Steeman (Nijmegen), Gorredijk e.a., den Hartog (Noord, R'dam), den Boef (Leiden), Klamer (Jordaan), Verheul (Nwe Westen).

PARAGRAAF 5

Zonder stemming overnemen

onderkop schrappen: nieuwe tekst: *'Betaalde arbeid voor iedereen'*
Disse (Maastricht).

r. 1631 toevoegen nieuw punt: *'Het voorkomen dat betaalde banen worden omgezet in vrijwilligerswerk of in werk dat verricht wordt met behoud van uitkering en het herwinnen van arbeidsplaatsen waar dit al gebeurd is'*
Maaskant (R'dam), vgl. Bohnen (Amsterdam).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1598-1606 schrappen en vervangen door:** De CPN gaat uit van het recht op betaalde arbeid als een noodzakelijke voorwaarde voor een vrije ontplooiing van mensen en voor deelname aan belangrijke aspekten van het maatschappelijk verkeer.
Het recht op betaalde arbeid wordt geblokkeerd door het huidige grote tekort aan arbeidsplaatsen terwijl bovendien vrouwen buiten betaalde arbeid worden gehouden door de bestaande sexegebonden verdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Realisering van het recht op arbeid kan alleen door de bestaande arbeidsverdeling te doorbreken en door een gerichte werkgelegenheidspolitiek te voeren.'
Bohnen, Van Moock, vgl. Bugter.

Preadvies: +

2 **r. 1625-1628 wijzigen in:** 'het terugdringen van de inkomensongelijkheid'
Tabak (Gelderland).

Preadvies: —

3 **r. 1625-1628 wijzigen in:** 'het verdedigen en verhogen van de koopkracht van de loon- en uitkeringsafhankelijken'
Toelichting: verdeling van de maatschappelijke koopkracht kan beter behandeld worden in par. 9, inkomenspolitiek.
Bugter (A'dam).

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

Zimmerman (Centrum, R'dam), Maaskant (Noord, R'dam), Spijkenisse, Pingen e.a. (Nijmegen), Huizen, Wormerveer, Haarlem (Kennemerland), Bohnen (Bijlmer), Geerligs (Amersfoort), Dugter (Ind. brt.-A'dam), Launspach (Oosterpark, A'dam), Zaandam-Zuid, Utrecht-Zuid, Den Haag, John (Rijswijk), Lijmbach (Scheveningen), de Jong (Alkmaar), Platje (Emmercompascuum), Plasmeijer (Noorderplantsoen), Disse (Maastricht), de Ruiter (Morgenstond), Koimer (Morgenstond), Descomez (Betondorp), van Splunter (Oostzaan), v.d. Haar (Utrecht-Noord), Bloemhof, Cussel (Leiden), Hordijk (Delft), van Hezel (Zwolle), Bleeker (Beverwijk), Griffioen (H'meer), Staal (Hoogezand).

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 1642-1648 schrappen en vervangen door: *'— een economische ontwikkeling, die gebaseerd is op een zuinig gebruik van grondstoffen en energie, een hergebruik van materialen, het voorkomen van produktie van schadelike afvalstoffen'*
Lijmbach (Scheveningen), Hoorn, Griffioen (Haarlemmermeer).

r. 1648 Na 'voedselproductie' invoegen: *'en consumptie'*
Hordijk (Delft).

r. 1651-1652 schrappen en vervangen door: — *omschakeling van de wapenproduktie naar civiele produktie'*
Weijdeveld (Noorderplantsoen), van Zelm (Alkmaar), Slotervaart, Huizen.

r. 1653 invoegen voor 'kerncentrales' *'alle'*
Bloemhof.

r. 1655 schrappen: 'de leefbaarheid van'
Haenen (Scheveningen), Beuzekom (Utrecht-Z).

r. 1659 toevoegen na 'van de mensen;' *'het uitbreiden en verbeteren van voorzieningen die een voorwaarde zijn voor deelneming van vrouwen aan het arbeidsproces (kinderopvang, enz.)'*
van Onck (Den Bosch), vergelijk Bohnen, van Moock, Bijlmermeer.

r. 1660 vervangen: 'ontwikkelen' door *'verbeteren en uitbreiden'*
Haenen (Scheveningen).

r. 1664 toevoegen: *'sociaal cultureel werk'*
Kroon (Osdorp).

r. 1666 toevoegen: 'en onderwijs' (verkleining klassen)
van Beuzekom (Utrecht-Z).

Niet ter stemming voorleggen

Lucassen (Nijmegen), Spijkenisse (R'dam) 2x, de Jong (Alkmaar), van Hezel (Zwolle), Lijmbach (Scheveningen).

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r. 1674 — Vooraf laten gaan door nieuwe tekst: *'het bevorderen van openbaarheid van informatie over de economische besluitvorming'*
van Dijk (Utrecht).

r. 1687 invoegen: voor 'inhoud': *'anti-patriarchale'.*

r. 1689 schrappen: 'klein schalig'
Koning (Wageningen, Vellema-Schaaf (Ind. Buurt) en Oosterpark Groningen.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1676-1685. schrappen en vervangen door:** — 'zeggenschap van georganiseerde werknemers over de keuze en aanwending van de produktiemethoden, zodat automatisering niet ten koste gaat van werkgelegenheid en arbeidsomstandigheden;
— zeggenschap van georganiseerde werknemers over de investeringen en produktie, zodat initiatieven en plannen van werknemerszijde ten aanzien van de produktie gerealiseerd worden;'
Hoorn

Preadvies: —

2 **r. 1676-1694. schrappen en vervangen door:** De CPN ziet het stichten van zogenaamde 'alternatieve, kleinschalige bedrijven' niet als oplossing van de huidige kapitalistische krises. Dit omdat dergelijke bedrijven zich over het gemeen niet kunnen handhaven tegenover de konkurrentie van de grote monopolies. De weinige van dergelijke bedrijfjes die zich wel kunnen handhaven, werken konkurrentievervalsend tegenover de bestaande kleine bedrijfjes, zodat per saldo geen vermindering van de werkloosheid optreedt. Bovendien kan een dergelijk escapisme ook nog potentieel strijdbare mensen van de klassenstrijd afhouden.
Zutphen, (R'dam).

Preadvies: —

3 **r. 1686-1694 schrappen en vervangen door:** b. De CPN steunt de initiatieven,waarin vrouwen en mannen zelf hun eigenwerk scheppen. In deze initiatieven wordt aan het 'recht op werk' veelal een direkte, anti-kapitalistische en anti-patriarchale inhoud gegeven. Ondernemingen, waarbij in produktie, handel en dienstverlening de mens voorop staat, en die het milieu zoveel mogelijk willen ontzien, kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan een ontwikkeling naar een socialistische en democratische economie.
Niet alleen aan de direkt betrokkenen bieden alternatieve bedrijven, projekten en coöperaties een perspektief. De werkbeweging als geheel biedt aan velen een perspektief, waar in de praktijk, ondanks alle tegenwerking, wordt aangetoond, dat economische alternatieven mogelijk en realiseerbaar zijn. De CPN is van mening dat de betuttelende en onnodige beperkende regelgeving in de sfeer van sociale zekerheid, bedrijfssteun etc. met name ook voor de initiatieven uit de werkbeweging doorbroken moet worden. In het bijzonder is de CPN voor het stimuleren van zelfbestuur en van coöperatieve vormen van arbeid.
Bugter (Ind. Buurt,-A'dam).

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

Griffioen (H'meer), Bloemhof, Hoorn, Gorredijk e.a., van Zelm (Alkmaar, van Hezel (Zwolle), van de Helm (Zoetermeer), de Groot (Morgenstond), Bugter (Ind. Brt.-A'dam), Hottentot (Oostzaan), Lin (Osdorp).

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

r. 1711 toevoegen: na 'bestaande': *'en te creëren'*
Van Gemst.

r. 1714 toevoegen: *'onder meer door vervroegde pensionering'*
Koekoek (W'veer).

r. 1732 toevoegen: na 'huishoudelijke': *'en verzorgende'*
Lijmbach (Scheveningen).

r. 1739-1740 schrappen: Arbeidsintensivering, rationalisatie en automatisering.
Griffioen (Haarlemmermeer).

Ter stemming voorleggen

1 **r.1695-1740 schrappen:** m.u.v. bepalingen over financiering en **wijzigen in:** 'De CPN is voorstander van een drastische en maatschappelijk gecontroleerde arbeidstijdverkorting tot 25 uur per week. Arbeidstijdverkorting tot 25 uur per week is een belangrijk middel om herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid tot stand te brengen en tevens het recht op betaalde arbeid voor iedereen te realiseren. Een aanzienlijke verkorting van de arbeidstijd voor iedereen kan een belangrijke maatschappelijke vernieuwing betekenen, kan bijdragen aan een grotere deelname aan het sociale, culturele en politieke leven, kan bijdragen tot een vrijer leven.
Arbeidstijdverkorting wordt economisch mogelijk gemaakt door de ontwikkeling van de arbeidsproduktiviteit over een reeks van jaren en is sociaal gewenst door het groeiend aantal mensen dat een betaalde baan buitenshuis verlangd. Arbeidstijdverkorting kan evenmin los worden gezien van een hogere waardering van onbetaalde arbeid.
a. arbeidstijdverkorting schept betere voorwaarden voor deelname van vrouwen aan het arbeidsproces en biedt meer mogelijkheden voor een evenwichtige verdeling van huishoudelijke activiteiten binnen de huishouding. Deelname aan het arbeidsproces kan worden bevorderd door wettelijke maatregelen die een gelijke verdelng van arbeidsplaatsen dwingend voorschrijft. Arbeidstijdverkorting betekent daarmee een stap in de richting tot opheffing van de machtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen.
b. arbeidstijdverkorting maakt het mogelijk om de belasting door het werk te verminderen, die een gevolg is van intensivering van de arbeid en rationalisering van de produktieprocessen. Maatregelen dienen te worden genomen om te voorkomen dat arbeidstijdverkorting leidt tot een hogere belasting van afzonderlijke werknemers/sters.
c. arbeidstijdverkorting kan bijdragen aan het terugdringen van de erkloosheid door een gelijkmatiger verdeling van bestaande arbeid over werkers en werkzoekenden. In de plaats van een duurzame werkloosheid voor velen streeft de CPN naar meer vrije tijd voor iedereen. Hoge prioriteit heeft daarbij het terugdringen van werkloosheid onder vrouwen en jongeren.
d. om te garanderen dat arbeidstijdverkorting wordt omgezet in uitbreiding van arbeidsplaatsen en vermindering van de arbeidsbelasting moeten in de bedrijven en instellingen de controlerechten van de werkenden worden uitgebreid. Zonder dat is het niet mogelijk antwoord te geven op tegenstrategieën van de ondernemers. Daarbij moet ook aandacht worden besteed aan maatschappelijke activiteiten en scholingsmogelijkheden binnen werktijd.

Samenvoeging van: Meelker e.a. (Transvaal A'dam), Vrouwenoverleg Groningen, J. Gerards e.a., Wouters e.a. (Vrouwenconferentie), Van Onck (Den Bosch), Vgl. M. Min (Gron), A. Maaskant (R'dam).

2 **r. 1697-1698-1724-1725 schrappen:** met behoud van loon
a. schrappen zonder meer
Huizen e.a., Stuijker, Tabak e.a.
b. en vervangen door: 'met behoud van individuele koopkracht'.
Haenen, Lijmbach.
c. en vervangen door: 'met behoud van loon voor de minima en modaal'.
Min (vrouwenoverleg Gron.)

Niet ter stemming voorleggen

De Jong (Alkmaar), Hordijk (Delft), Gorredijk e.a., v. Zuthem (Staatsliedenbrt.), Friedel (Holendrecht), Plasmeijer (Noorderplantsn.), Spijkenisse, Molin (Rivierenbrt.) 3x, Velema/Schaaf (Gron) 2x, Pingen (Nijmegen), Disse (Maastricht), John (Rijswijk), Launspach (Oosterpark - A'dam), Klamer (Jordaan), Bloemhof, Wormerveer, Beerta, van Zelm (Alkmaar), Hoorn, Weydeveld (Gron), Griffioen (H'meer), Utr.-Z., v. d. Reyt (Leiden), Min e.a. (Vr.overleg Gron.), R. Tabak e.a.

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r. 1745-1748 schrappen na 'inkomensstrijd' t/m 'uitkeringen' en **vervangen door:** *'van loonafhankelijken in bedrijven en de overheidssektor, van zelfstandigen die qua inkomen en arbeidssituatie met loonafhankelijken overeenkomen, en van mensen die afhankelijk zijn van sociale uitkeringen'*
Koning (Wageningen).

r. 1755 toevoegen: na 'inkomenspolitiek'. *'De CPN steunt de strijd van kleine zelfstandigen voor een beschermde marktordening die redelijke inkomens en bestaanszekerheid mogelijk moet maken, zoals de evenredige vrachtverdeling in het geval van binnenschippers of een beter landbouwinkomensbeleid in het geval van boeren en tuinders'.*
Koning (Wageningen).

r. 1758 schrappen 'zelfstandig' **en toevoegen:** *'waarvan men zelfstandig kan bestaan'*
Friedel, Mooren (Holendrecht), John (Rijswijk).

r. 1759 vervangen: 'zelfstandig inkomen' door *'inkomen, waarvan men zelfstandig kan bestaan'*
John (Rijswijk).

r. 1771 schrappen: 'in bedrijfsleven of ambtelijke sfeer'
Haenen (Scheveningen), vgl. de Groot (Morgenstond), de Boef (Leiden).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1741-1771 wijzigen in:**
a. betekenis van de inkomensstrijd
Inkomensstrijd is en blijft een centraal onderdeel van de sociaal-economische politiek van de CPN gericht op de verdediging en verbetering van de directe arbeids- en levensomstandigheden van werkenden en uitkeringsgerechtigden en van mensen die nu helemaal geen recht hebben op een inkomen zoals een groot aantal vrouwen en jongeren.
Uitgaande van de doelstelling: economische zelfstandigheid voor eenieder ondersteunt de CPN de inkomensstrijd op het gebied van sociale uitkeringen, in de bedrijven en de overheidssector. De CPN baseert zich hierbij op de overtuiging dat de inkomensstrijd van betekenis is, niet alleen vanuit sociaal oogpunt, maar tegelijkertijd een rol vervult ten aanzien van progressieve machtsvorming.

b. herverdeling van inkomens
De CPN stelt zich ten doel middels inkomenspolitiek het recht van eenieder op een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is te realiseren. Hierbij gaat het om inkomen verkregen uit betaalde arbeid als via de sociale zekerheid.
De bestaande inkomensstructuur is zeer onrechtvaardig, waarbij tegenover de financiële positie van mensen met zeer hoge inkomens de geheel economische afhankelijkheid van veel vrouwen en jongeren, die van ieder inkomen verstoken zijn, staat.
Om economische zelfstandigheid van eenieder mogelijk te kunnen maken is een herverdeling van inkomens noodzakelijk, een herverdeling, waarbij de winstinkomens van banken en ondernemingen én van hogere individuele inkomens aangesproken moeten worden.
Het is tevens een noodzakelijke voorwaarde voor herverdeling van macht. De CPN is van mening dat een dergelijke herverdeling van inkomens essentieel is voor een rechtvaardig inkomensbeleid, waarbij de individuele koopkracht voor eenieder wordt gegarandeerd.
De inkomenspolitiek van de CPN is mede gericht op de volgende uitgangspunten:
— het handhaven van de wettelijke garantie van minimuminkomens gekoppeld aan de ontwikkeling van de lonen
— handhaving van de koppeling van ambtenarensalarissen en uitkeringen aan de loonontwikkeling
— vernieuwing en verbetering van het stelsel van sociale zekerheid
— afschaffing van de leeftijdsgrens voor de geldigheid van de minimumloonwet; de minimumloonwet moet ook van toepassing zijn voor mensen jonger dan 23 jaar, waarmee het minimumjeugdloon vervalt
— handhaving van de automatische prijscompensatie
— het uitbannen van persoonlijke inkomens die voortvloeien uit grote vermogens en bevoorrechte posities
— hervorming van het belastingstelsel tot instrument voor herverdeling van inkomens
Van Moock/Bohnen (Bijlmer).

Preadvies: +

2 **r. 1757 t/m 1761 vervangen door:**
a. het recht op een zelfstandig inkomen voor allen (arbeidsloos inkomen)
b. het scheppen van de mogelijkheid voor een ieder zelfstandig inkomen door arbeid te verwerven
Disse (Maastricht), vgl. met Pingen e.a. (Nijmegen), Bloemhof, v. Beuzekom (Utrecht-Z), Spijkenisse.

Preadvies: —

3 **r. 1759 t/m 1761 vervangen door:** b) het recht op een zelfstandig inkomen voor allen die buiten het betaald arbeidsproces staan
Min e.a. (Gr.), Klamer (Jordaan), Grubben (Dordrecht), de Jong (Nijmegen).

Preadvies: —

4 **r. 1765 t/m 1768 schrappen:**
Disse, (Maastricht).

Preadvies: —

5 **r. 1765-1768 schrappen en vervangen door:** d. een nivellering van de huidige inkomensongelijkheid en een opheffen van de onderwaardering van handarbeid t.o.v. hoofdarbeid
Hordijk (Delft), vgl. met Plasmeijer, Groningen, Den Haag, Utrecht-Zuid.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

v. Onck (Den Bosch), Beerta, Cussel (Leiden), Plasmeijer (Gr.), Zimmerman (Centrum R'dam), Maaskant (Noord, R'dam), Staal (Hoogezand), Puyman (Utr.), Dammen (A'dam), Korthuis (Transvaal-A'dam), Pingen e.a. (Nijmegen), Vermaas, Duinoord (Den Haag), Griffioen (H'meer), Erichs (TBN), Korthuis (Transvaal A'dam), Utr.-Zd., v. d. Zwaard (R'dam-C), Hoorn, v. Beuzekom (Utr.-Zd.), Hordijk (Delft).

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 1777-1780 schrappen na 'fasegewijs'
van Eck, (Hoogeveen), vergelijk Wolthuis (Gr.).

r. 1797-1802 vervangen door: *'Voor dit hele veranderingsproces is progressieve machtsvorming en eenheid van de anti-kapitalistische krachten onontbeerlijk. De CPN zet zich in, om langs de weg van samenwerking in een democratische besluitvormingsproces een zo groot mogelijke eenheid in doelen, prioriteiten en strategieën tot stand te brengen'*
de Groot (Morgenstond), Vgl. ook de amendementen van: Velema/Schaaf, Bloemhof, Lieten e.a., van Eck.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1780 toevoegen:** 'De kwalitatieve overgang van een overheersend kapitalistisch naar een overheersend socialistisch produktiestelsel zal zich nooit zonder een harde en indirecte confrontatie met het groot-kapitaal en haar verdedigers kunnen verwerkelijken'
Vgl. Verheul (Ro), Bakhus (Den Haag), v. Zutphen (R'dam); Morgenstond.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Bakhuis (Duinoord), van Zutphen (R'dam), Milikan (Noord, R'dam), Velema/Schaaf (Groningen), Nannen (Morgenstond), Lieten (Krommenie), de Groot (Morgenstond), Weydeveld (Gro), de Ruiter (Morgenstond), Beerta.

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r. 1812 schrap: 'monopolistische'.
den Boef (Leiden).

Ter stemming voorleggen

1 **Schrappen:** hele paragraaf.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Lieten e.a. (Krommenie), Den Hartog (Ro), Hoorn, Kox (Den Bosch), Plasmeijer (Noorderplantsoen).

PARAGRAAF 12

Ter stemming voorleggen

1 **Hele paragraaf schrappen**
Delahay (Alkmaar).

Preadvies: —

2 **r. 1819-1821 schrappen:** 'dat zoveel mogelijk ruimte geeft aan een zelfstandige regionale en bedrijfstaksgewijze planning en sturing.'
Beerta.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Delahay (Alkmaar), v. Beuzekom (Utrecht-Z.), Plasmeijer (Noorderplantsoen).

PARAGRAAF 13

Zonder stemming overnemen

r. 1840 wijzigen: 'benut' door *'gebruikt'.*
John (Rijswijk)

r. 1844 wijzigen: 'blijvende' door *'duurzame'.*
H. Koning (Zutphen).

r. 1846-1849 schrappen: 'zowel in de ... dienstverlening'.
Bugter (A'dam).

r. 1849-1850 wijzigen in: *'De vrijheid van zelfstandig initiatief dient daarom binnen dit planningskader gegarandeerd te zijn'.*
Velema, Schaaf, Siepkamp (Utr.), vgl. de Ruiter.

r. 1851-1856 wijzigen in: *'Financiële middelen, technische en andere voorzieningen dienen voor kleinere, niet-genationaliseerde ondernemingen evenzeer toegankelijk te zijn als voor het staatsbedrijf'.*
Veenstra e.a. (Krommenie).

r. 1856 toevoegen: *'Bescherming en stimulering van de hoogontwikkelde land- en (glas-)tuinbouw, veeteelt en visserij moeten in harmonieuze samenhang met vraagstukken van de natuurlijke omgeving plaatsvinden.*
v. d. Berg (A'dam).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1845-1846 schrappen:** 'zelfstandig midden- en kleinbedrijf, alsmede aan...'
Beerta.

Preadvies: —

2 **r. 1849-1850 schrappen.**
Huizen, Veenstra e.a. (Krommenie).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Lanser (H'meer) 2x, Plasmeijer, Beerta, den Boef (Leiden).

PARAGRAAF 14

Stemming vooraf

1 **Paragrafen 14 t/m 20 schrappen.**
Hessels (R'dam).

Preadvies: —

Zonder stemming overnemen

r. 1860-1861 schrappen: 'parlementaire zeggenschap'.
Bloemhof

r. 1868 wijzigen: 'hun' door *'haar'.*
v. Beuzekom (Utr.-Z).

r. 1871-1873 wijzigen in: *'Besluitvorming over de globale kaderplanning geschiedt door het gekozen staatsorgaan'.*
Dekker (Alkmaar).

Niet ter stemming voorleggen

de Ruiter (Morgenstond), Cusell (Leiden), v. Zelm (Alkmaar).

PARAGRAAF 15

Zonder stemming overnemen

r. 1885 schrappen: 'grote'.
Dol (Zeist).

Ter stemming voorleggen

1 **Paragraaf 15 schrappen.**
Beerta.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Weydeveld (Gron), John (Rijswijk), Kox (Den Bosch), Spijkenisse, Splinter (Utrecht).

PARAGRAAF 16

Zonder stemming overnemen

r. 1925 toevoegen: *'Het uitbreiden van overheidsinstituties waarlangs maatschappelijk gewenste investeringen kunnen worden gekanaliseerd kan onder meer geschieden door taakuitbreiding van de Postbank.'*
Plasmeijer (Gron).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1928-1931 schrappen.**
den Boef (Leiden), Weijdeveld (Gron), v. Zutphen (R'dam).

Preadvies: —

2 **r. 1932-1933 wijzigen in:** 'De CPN acht nationalisaties nodig om maatschappelijke controle over ondernemingen in het gehele economische proces te bewerkstelligen'.
Beerta

Preadvies: —

3 **r. 1935-1948 wijzigen in:** 'In dat verband streeft de CPN naar nationalisatie van bodemschatten, van financieringsinstellingen en van grote marktbeheersende ondernemingen.'
Hoorn, Velema/Schaaf.

Preadvies: —

4 **r. 1935-1937 wijzigen in:** 'In dat verband streeft de CPN naar nationalisatie van bodemschatten en van financieringsinstellingen'.
Beerta, Roelema (R'dam).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

v. Zutphen (R'dam).

PARAGRAAF 17

Zonder stemming overnemen

r. 1962 toevoegen: na instellingen' *'woonwijken'.*

r. 1964 toevoegen: na 'personeelsvertegenwoordiging' *'bewonerscomités.*
Govers (Vogelenbrt.), Lijmbach (Scheveningen).

Niet ter stemming voorleggen

Kox (Den Bosch), Splinter (Utrecht).

PARAGRAAF 18

Zonder stemming overnemen

r. 1978 schrappen: 'zowel in private als publieke'.
Hessels.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 1967-1989 schrappen en wijzigen in:**
'Democratisering van de economie betekent in de eerste plaats het teniet doen van autocratische vormen van beheer en bestuur die zowel voor individuen als voor groepen de ontplooiing remmen en schade toebrengen. Het realiseren van medezeggenschap en medebeslissingsrecht van mensen en hun vertegenwoordigende organen in bedrijven en instellingen is van wezenlijke betekenis voor het vinden van antwoorden op de problemen waarmee men op bedrijf en instelling wordt geconfronteerd. Het gaat hier om een onder Nederlandse verhoudingen tot stand te brengen arbeiderszelfbestuur. Bij zowel economische, technische als sociale en personele beslissingen moet de medezeggenschap en het beslissingsrecht van producenten worden gegarandeerd. Dit zelfbestuur dient in alle economische — zowel private als publieke — sectoren ontwikkeld te worden. Dit vereist zowel een verruiming van de mogelijkheden voor de vakbeweging om in de bedrijven en instellingen invloed uit te oefenen op het beleid, als een vergroting van de rol van de ondernemingsraden en andere vertegenwoordigende en personeelsorganen. Er dient een

wettelijk kader te komen dat de vakbeweging het recht en de mogelijkheid geeft om binnen de bedrijven en instellingen vakbondswerk op te zetten. In dit verband dienen de bestaande rechten van personeelsleden en hun vertegenwoordigingen t.a.v. arbeidsomstandigheden en werk in snel tempo te worden uitgebreid. De normen voor de verplichting tot het opzetten van ondernemingsraden en medezeggenschapscommissies dienen te worden verlaagd. Het adviesrecht van ondernemingsraden t.a.v. investeringen, van belangrijke financiële transacties, fusies en internationalisering moet worden omgezet in instemmingsrecht, terwijl het initiatiefrecht moet worden uitgebreid. Voor democratisering van de economie is het van groot belang dat de ondernemingsraad en andere vertegenwoordigende lichamen de wettelijke verplichting en de materiële mogelijkheid krijgen om tenminste meerdere malen per jaar aan de achterban verantwoording af te leggen.'
Splinter (Utrecht).

Niet ter stemming voorleggen

Griffioen (H'meer), v. Zutphen (Ro), John (Rijswijk), de Jong (Nijmegen), Kox (Den Bosch), Beerta, Plasmeijer (Noorderplantsoen), Algra (Den Helder), de Leeuwe (Vruchten).

PARAGRAAF 19

Zonder stemming overnemen

r. 2008-2011 wijzigen in: *'Dit vereist versterking van de rol die gemeenteraden en provinciale staten kunnen spelen op economisch terrein. Daarnaast zijn nieuwe democratische vormen nodig via welke de direct en indirect betrokkenen hun invloed kunnen uitoefenen.'*
Hoogendam (Delft).

Niet ter stemming voorleggen

Griffioen (H'meer), John (Rijswijk), de Ruiter (Morgenstond), de Jong (Nijmegen), Splinter (Utrecht).

PARAGRAAF 20

Zonder stemming overnemen

r. 2015-2021 wijzigen in: *'In een economisch systeem dat zich in socialistische richting ontwikkelt, dienen vakverenigingen een belangrijke rol te spelen bij de sturing van democratisering van de economie. De vertegenwoordigingen van loon-afhankelijken, uitkeringsgerechtigden, consumentenorganisaties en vertegenwoordigingen van kleine producenten en coöperaties hebben een ... etc.'*
Hoorn, vgl. Beerta, Elbers (Haarlem).

r. 2027-2036 wijzigen in: *'Voor een verantwoorde uitoefening van uitvoerende en controlerende bevoegdheden is een zelfstandige vakbeweging die beschikt over volledige onderhandelingsvrijheid en gegarandeerd grondwettelijk stakingsrecht van wezenlijk belang'.*
Middelburg/Vlissingen, vgl. Holendrecht.

Ter stemming voorleggen

1 **Hele paragraaf schrappen en wijzigen in:**
1. De CPN ziet als haar voornaamste taak ondersteuning van de strijd van de Nederlandse arbeidersklasse door het ontwikkelen van het klassebewustzijn van de arbeiders, door het bevorderen van de organisatie en door hun historische doel van de strijd — de economische emancipatie van de arbeidersklasse — te wijzen.
2. Voor de CPN is de vakbeweging de klasseorganisatie bij uitstek van het proletariaat waarin het zijn dagelijkse gevechten met het kapitaal voert.
3. De CPN erkent de autonomie en de noodzaak van autonomie voor zover dat begrip betrekking heeft op autonomie tegenover overheid en kapitaal.
4. Van autonomie van de vakbeweging ten opzichte van de politieke organisaties van de arbeidersklasse is in wezen nooit sprake geweest, en allerminst gewenst. De economische en de politieke strijd van de arbeidersklasse hebben in wezen hetzelfde fundament. In de achter ons liggende periode van hoogcunjunctuur en stapje voor stapje politiek heeft de politieke en de economische strijd van de arbeidersklasse zich van nature in grote mate verzelfstandigd. Zo sterk zelfs dat de schijn kon ontstaan dat het hier om verschillende zaken zou gaan. Voor de communisten in tegenstelling tot andere arbeiderspartijen, heeft die verzelfstandiging in woord en daad niet bestaan. De verzelfstandiging van economische en politieke strijd, de autonomie van vakbeweging ten opzichte van de politieke klasseformaties van de arbeidersklasse is een natuurlijk produkt geweest van een 'vreedzame situatie van het kapitalisme'. In de huidige crisistoestand vallen economie en politiek meer en meer samen. De grote stakingsbewegingen waren nadrukkelijk politieke bewegingen: niet alleen gericht tegen de staat maar ook de strijd om de macht over de staat. Nu de bezittende klasse zich op alle mogelijke manieren opmaken voor de strijd en eensgezind en op alle fronten de confrontatie zoeken met de arbeidersbeweging leidt uitspraken over de autonomie van de vakbeweging en politieke partijen tot een verzwakking van het arbeidersfront, tot verdeeldheid en verwarring. De CPN ziet het daarom als haar taak de ideologische eenheid van de arbeidersklasse op economisch-sociaal en politiek terrein te bevorderen.
5. Partijactiviteiten op de werkplek zijn daarom noodzakelijk. De CPN ziet het als haar taak vormen van bedrijvenwerk in de verschillende sectoren van de economie tot ontwikkeling te brengen. Zwaar accent in het partijwerk zal het ideologische en organiserende werk bij het bank- en internationale kapitaal moeten hebben.
6. Met kracht zal het werk onder uitkeringsgerechtigden ter hand genomen moeten worden.
Werkgroep 'Communisme en vakbewegingsvraagstukken' (A'dam).
Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Stadionbuurt.

HOOFDSTUK V

Preadvies bij amendementen op hoofdstuk V

— In diverse amendementen op dit hoofdstuk wordt bezwaar gemaakt tegen het onderbrengen van kunst- en cultuurpolitiek in een hoofdstuk, dat hoofdzakelijk over sociale politiek gaat. Het partijbestuur heeft daarom het voorstel aangenomen om dit hoofdstuk te splitsen in een hoofdstuk sociale politiek en een hoofdstuk cultuurpolitiek.
— Er zijn nogal wat amendementen ingediend, waarin paragrafen volledig herschreven worden. Het partijbestuur heeft een aantal van deze herschrijvingen overgenomen wanneer het duidelijke verhelderingen betreft of een verdieping van de tekst bewerkstelligt.
— Bij het onderdeel sociale zekerheid worden een aantal amendementen ter stemming voorgelegd, die betrekking hebben op de hoofdlijnen van de sociale zekerheidspolitiek:
a. In paragraaf 5 wordt gepleit voor handhaving van een koppeling tussen betaald arbeidsverleden en uitkeringen, rekening houdend met levensomstandigheden van uitkeringsgerechtigden. Het partijbestuur wijst amendementen af waarin deze factoren geschrapt worden als elementen van een vernieuwd stelsel van sociale zekerheid;
b. Bij paragraaf 8 zijn amendementen ingediend die het scheppen van mogelijkheden om te werken met behoud van uitkering afwijzen als element van een nieuwe arbeidspolitiek. Belangrijk motief daarbij is dat verruiming van deze mogelijkheden bestrijding van werkloosheid en een politiek die gericht is op het scheppen van betaalde banen zou doorkruisen. Naar de mening van het partijbestuur wordt in deze benadering een onjuiste tegenstelling gecreëerd. In het ontwerp wordt gepleit voor een nieuwe arbeidspolitiek, die zowel gericht is op scheppen van betaalde banen als op het creëren van soepele overgangen tussen de verschillende vormen van betaalde en niet-betaalde arbeid;
c. Bij paragraaf 6 zijn voorstellen gedaan om als uitgangspunt voor financieringsstelsel toe te voegen dat van hogere inkomens een grotere bijdrage verwacht wordt. Deze toevoeging is door het partijbestuur overgenomen.
— Bij het onderdeel „medische en sociale zorg" wijst het partijbestuur voorstellen af om in het program nationalisatie van de gezondheidszorg op te nemen. In dit verband kan verwezen worden naar hoofdstuk IV van het ontwerp, t.a.v. nationalisatie als middel en naar de preadviezen bij de daar ingediende amendementen.
— Bij het onderdeel „onderwijs en wetenschap" wordt bij paragraaf 18 voorgesteld onderwijspolitiek ook wat betreft de inhoud van het onderwijs direct te verbinden aan de belangen van de arbeidersklasse.
Dit voorstel betekent naar de mening van het partijbestuur een ongewenste inperking van de in deze paragraaf genoemde doelstellingen en brengt bovendien het gevaar met zich mee om onderwijs tot politiek instrument te degraderen.
Bij paragraaf 19 wordt in verschillende amendementen een uitspraak tegen het bijzonder onderwijs gevraagd. Het partijbestuur wijst erop dat deze voorstellen niet alleen ingaan tegen de oriëntatie van het ontwerp op dit punt: erkenning van de vrijheid van onderwijs dient gepaard te gaan met afbraak van ondemocratische verhoudingen zowel in het bijzonder, als in het openbaar onderwijs. Deze voorstellen gaan bovendien in tegen de strijdtradities, die communisten juist op dit terrein in de afgelopen decennia hebben ontwikkeld.
— Bij het onderdeel „kunst" zijn enkele amendementen ingediend waarin kunst vooral gewaardeerd wordt als instrument in de strijd voor maatschappelijke veranderingen.
Het partijbestuur adviseert het congres om een dergelijk voorstel niet over te nemen. Belangrijkste bezwaar is dat een dergelijke benadering er onvermijdelijk toe leidt, dat op basis van politieke criteria, keuzes gemaakt worden die de artistieke vrijheid aan kunnen tasten.

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

paragraaf 2 en paragraaf 18 t/m 27 van hoofdstuk V worden uit dit hoofdstuk gehaald, en ondergebracht in een apart hoofdstuk Cultuurpolitiek.

r. 2036 kop: Bestaanszekerheid vervangen door *'Leefbaar bestaan'*
Mulder (TBN), Stadionbuurt, Pingen e.a. (Nijmegen), Divendal, Gnirrep, Eshuis, v. Rooy, Snoek, Legène, (Asd), Akkermans (Lewenborg)

r. 2040-2042 wijzigen in: a. het verbeteren en uitbreiden van voorzieningen, die bijdragen tot bestaanszekerheid en vrije ontplooiing.
b. het verbeteren en uitbreiden van vrijheden en rechten op medisch, cultureel, educatief en recreatief terrein.
b, c, d. worden resp. c, d en e
P. v. Gemst (Haarlemmermeer), Noordwijkerhout, Stadionbuurt, Pingen, v. Bruggen (Nijmegen), Spijkenisse, Mulder, (TBN), Platje (Emmercompascuum).

r. 2050 Na: voorzieningen **r. toevoegen:** *vanuit deze overwegingen is er een nauwe samenhang tussen de in dit hoofdstuk beschreven sociale politiek en de cultuurpolitiek van de CPN.*
Divendal e.a. t/m Legène (Asd).

Niet ter stemming voorleggen

Ut.-C. 1x, Van Hezel, (Zwolle), Mulder, (TBN) Stadionbuurt, Noordwijkerhout, Van Beuzekom, (Ut.-Z.) Keizer (Vlaardingen).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. 2074 wijzigen: traditionele in *'heersende'*.
v. Onck (Den Bosch), Pingen e.a. (Nijmegen), Spijkenise, Stubbe, (Schoonoord).

r. 2075-2076 schrappen: *de culturele t/m vrouwenbevrijding.*
wijzigen in: *'Ook de feministische strijd op het gebied van cultuur'*
Divendal e.a. (Asd), Zimmerman (Ro).

r. 2083 Na dubbele punt toevoegen: *'Opheffen van achterstellingen waarmee culturele minderheden geconfronteerd worden'*
Ut.-Zd.

r. 2086 toevoegen: *'alle'* voor *andere discriminerende uitingen*
Noordwijkerhout.

r. 2087-2089 wijzigen in: plaatsen; na *regel 2089 punt na uitingen in r. 2087*
Mulder (TBN).

r. 2093 toevoegen: voor cultuuruitingen *'eigen'*
Stadionbuurt.

r. 2095 toevoegen: *'patriarchale'* voor: of *'staatsbelangen'*
Mulder (TBN).

Niet ter stemming voorleggen

Koning (Zutphen), Griffioen, (Haarlemmermeer), Pingen e.a. (Nijmegen), Spijkenisse 2x, Stubbe, (Schoonoord), Spijkenisse, den Boef, (Leiden), De Ruiter, (Morgenstond) Hoorn, v.d. Haak, (Asd.) 1x, Zimmerman, (Ro. C.), Spijkenisse, Zimmerman (Ro. C.), Mulder, (TBN) 2x, Haecken, (Ut.), Bloemhof 1x, Stadionbuurt 1x, De Leeuwe (Den Haag) 1x, Beerta.

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 2097 wijzigen in: culturele politiek in: *'cultuurpolitiek'*
Zimmerman (R'dam C), Divendal e.a. (A'dam), Flesseman (Rivierenbuurt).

r. 2108 schrappen: *'beslissende'*
Transvaal (Asd).

r. 2110 toevoegen na: 'De algemene principes... sociale': *educatieve, medische, culturele*
Bolten e.a. (Onderwijsgroep), Grn. (Onderwijsgr.)

Niet ter stemming voorleggen

Huising)TBN), Witsenhausen, (Delft), Ut.-C. 1x, Zeilemaker (Alkmaar).

PARAGRAAF 4

Zonder stemming overnemen

r. 2114-2138 wijzigen in: *Vernieuwing noodzakelijk. Het stelsel van sociale zekerheid is in een jarenlange strijd verworven. Het vormt een correctie op de onzekerheden van de kapitalistische arbeidsmarkt en biedt in zekere mate een bescherming tegen een aantal risico's.*
Dit verworven stelsel vertoont echter gebreken. Deze komen onder andere tot uiting in het miskennen van rechten voor vrouwen, jongeren en buitenlanders, doordat het bestaande stelsel uitgaat van de traditionale gezinsstructuur en het kostwinnersbeginsel bij het toekennen van het recht op een uitkering en bij het berekenen van de uitkeringshoogte, worden vele mensen geheel of gedeeltelijk economisch afhankelijk gemaakt; in het inperken van de mogelijkheid voor uitkeringsgerechtigden om hun eigen leven in te richten; en in het gebrek aan democratische uitvoering en beheer van het stelsel.

De CPN treedt op voor een wezenlijk vernieuwd en verbeterd stelsel van sociale zekerheid. Van afbraak van verworven rechten kan geen sprake zijn. Evenmin kan kritiekloos worden gestreden voor het behoud van het bestaande. Verbetering van het stelsel moet tot stand komen in een breed democratisch proces, waarin vakbeweging, organisaties van uitkeringsgerechtigden en maatschappelijke organisaties zeggenschap kunnen hebben. Voor de CPN is het optreden voor zo'n vernieuwing onlosmakelijk verbonden met een ander inkomensbeleid en nieuwe werkgelegenheids- en arbeidspolitiek.
Bohnen, Van Moock (Bijlmermeer), Maaskant (Ro.), Den Bosch.

Niet ter stemming voorleggen

Hoogevelt e.a. (Delft), Witsenhausen (Delft), Stadionbuurt, Maaskant (R'dam-Noord 33) (3x), Ut.-C., Staal (Hoogezand/Sappermeer), Eberhardt (Odoorn), Mooren, (Holendrecht), De Jong, (Nijmegen), Flesseman (Rivierenbrt.).

PARAGRAAF 5

Zonder stemming overnemen

r. 2146-2147: Na 'ouderen' punt. **Rest schrappen. Toevoegen:** Na 'ouderen': *en de gelijkberechtiging van ingezetenen met een andere nationaliteit.*
Duyker (Waterlooplein).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2139-2157 wijzigen in:**
5. Uitgangspunt.
De CPN is van mening dat een stelsel van sociale zekerheid dient uit te gaan van gelijke rechten voor alle individuen op voldoende inkomen om in eigen levensonderhoud te kunnen voorzien. Dit is een voorwaarde voor economische zelfstandigheid van vrouwen, mannen, jongeren en ouderen. Zo kan de gelijkheid en solidariteit tussen mensen en generaties vorm krijgen.
Het stelsel van sociale zekerheid dient als bodem een minimum inkomen te garanderen, waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is en dat maatschappelijk aanvaardbaar is. Dit vormt een wezenlijk element voor een stelsel van sociale zekerheid waarin het recht op een mensen waardig bestaan voor iedere vrouw en man gewaarborgd kan worden.
Bohnen/v. Moock (Bijlmermeer).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Den Bosch, Bugter (Ind. Buurt A'dam), Mooren (Holendrecht), Zimmerman (R'dam-C) 3x, Klamer (Jordaan), Maaskant (R'dam-N.), Stadionbuurt, Bloemhof, v. Esch (Vlissingen), Pingen e.a. (Nijmegen), John (Rijswijk), Lanser (H'meer), Mulder (TBN) 2x, Puyman (Vogelenbuurt Utr.), Platje (Emmercompascuum), Transvaal (A'dam), Friedel (Holendrecht), Utr.-Z., Stubbe (Schoonoord), Beentjes (Leiden), v. Dijk (Vogelenbuurt), Onderwijsgroep 3x, Hoorn.

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 2158-2167 schrappen: *'De CPN streeft'* t/m *'premiegrenzen.'*

r. 2158-2167: wijzigen: in: *'De CPN streeft naar een verschuiving van de kosten van de sociale zekerheid naar de faktor kapitaal. Premieheffing over de kapitaalsom per werknemer(ster) zal betekenen dat kapitaalintensieve bedrijven een veel grotere bijdrage leveren aan de financiering van de sociale zekerheid dan nu het geval is. Arbeidsintensieve bedrijven worden dan niet meer gestraft voor het feit dat ze werkgelegenheid bieden.*
Van de hogere inkomens mag ook een grotere bijdrage aan de kosten van de sociale zekerheid verlangd worden.
Bugter (Indische Buurt-A'dam) / Den Bosch

Niet ter stemming voorleggen

Witsenhausen (Delft), Bohnen/Van Moock (Bijlmer), Lankamp (Hengelo), Van Ham (Dordrecht), Beerta, Disse (Maastricht), Benschop (Jordaan), Nieuwegein.

PARAGRAAF 7

Niet ter stemming voorleggen

Ut.C., Den Bosch, Bugter, (Indische buurt, Asd), Bohnen/van Moock (Bijlmerm.), Ut.Z., Huizen.

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

r. 2158 e.v. wijziging: volgorde par. 6, 7, 8. 8 wordt *6 Ruimte voor nieuwe arbeidspolitiek.* 6 wordt *7 Financiering.* 7 wordt *8 Democratisering*
Bohnen/Van Moock (Bijlmermeer).

r. 2190-2194 toevoegen: *de mogelijkheid om op vrijwillige basis met behoud van uitkering onbetaalde arbeid te verrichten*
Adema, Dijkstra (Leeuwarden).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2183-2196 wijzigen in:** 'Er is een grote hoeveelheid werk te doen: in het onderwijs, in de gezondheidszorg, t.b.v. het milieu, de kolenmijnen kunnen weer geopend worden e.d.
In de huidige crisis zien we, dat niet alleen veel van dit werk niet gedaan wordt, maar zelfs wordt afgestoten (bv. onderwijs). Op deze wijze wordt het land economisch verzwakt, wordt er minder gedaan om de gezondheid van de bevolking op peil te houden, het milieu nog erger vervuild etc.
De CPN zal ervoor optreden, dat dit soort werk wel gedaan wordt, en wel in de vorm van normale arbeidsplaatsen tegen normaal loon en met alle reguliere rechten.'
Akkermans, (Lewenborg)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Zeilemaker e.a. (Enschede), Dokkum, Beerta, Flesseman, (Rivierenbuurt), Mulder (TBN), Transvaal (Amsterdam) 2x, Klamer, (Jordaan), Hoorn, Bohnen/Van Moock (Bijlmerm.).

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r.2209 'zijn' i.p.v. *'haar'*
John (Rijswijk).

r. 2209 'Een huur en energiebeleid' **wijzigen in** *'een woonlastenbeleid'.*
Bloemhof.

r. 2213 toevoegen: Na 'overeenstemming' *'zonder kwaliteitsverlies van de woningbouw'*
Zeilemaker (Enschede).

Niet ter stemming voorleggen

Witsenhausen (Delft), Kuster (J. van Galenb.), Strouks (Hengelo), Spijkenisse.

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r. 2244 wijzigen:'giganties' in *'goed'*
v.d. Halm (Noord-33, R.).

r. 2244: na programma: van achterstallig onderhoud en renovatie **vervangen door:** *voor uitvoering van renovatie en achterstallig onderhoud*
Holendrecht.

r. 2229 toevoegen: *'en te collectiveren'*
Mulder (TBN).
Invoegen na: 'woon' invoegen: *'recreatie'*
Haarlemmermeer.

Niet ter stemming voorleggen

Hoogvelt (Delft), Kelly (Hoogeveen), V. Hezel (Zwolle), Kroon (Osdorp), Ut.C., Mak (Wormer) 1x, Stadionbuurt.

PARAGRAAF 13

Zonder stemming overnemen

r. 2246 t/m 2255 wijzigen in: *'Sociale en medische zorg dient in principe gratis en voor iedereen toegankelijk te zijn. Verwerkelijking van gelijke rechten op deze zorg vereist een sociale politiek, die gericht is op het ontwikkelen van een pakket voorzieningen van goede kwaliteit. Er dient een volksverzekering voor ziektekosten te komen met premie naar draagkracht.'*
Buys (Holendrecht)

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2260-2261 wijzigen in:** 'De sociale en medische zorg dient genationaliseerd te worden, werknemers zijn derhalve in overheidsdienst en gebruik is gratis en voor iedereen toegankelijk.'
Bloemhof.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Noordwijkerhout, Mak (Wormer), Smit (R'dam-Noord), Witte (Den Bosch), Beerta, Buitenveldert, Weesp 1x, Mulder (TBN), V. Esch (Vlissingen), Weesp, Staal (Hoogezand/Sappemeer), Spijkenisse, Nieuwegein.

PARAGRAAF 14

Zonder stemming overnemen

r. 2267 toevoegen: Na 'medische' *geestelijke'*
Stubbe (Schoonoord).

Niet ter stemming voorleggen

Witsenhausen (Delft), Stadionbuurt, Mak (Wormer).

PARAGRAAF 15

Zonder stemming overnemen

r. 2288 toevoegen: Na 'met' *'toegankelijke'*
Hoorn.

Niet ter stemming voorleggen

Hoogvelt (Delft), Lanser (Haarlemmermeer) 1x, Makkelie (TBN).

PARAGRAAF 16

Zonder stemming overnemen

r. 2292 toevoegen: na 'industriële' *'en levensbeschouwelijke'*
den Boef, (Leiden).

Niet ter stemming voorleggen

Bloemhof.

PARAGRAAF 17

Niet ter stemming voorleggen

Mak (Wormer).

PARAGRAAF 18

Zonder stemming overnemen

r. 2318 schrappen: 'vooral' en *'basis'*
Hoogvelt (Delft).

Ter stemming voorleggen

1 **Par. wijzigen in:** De CPN zet zich in voor een onderwijspolitiek die uitgaat van het belang van optimale onderwijs- en opleidingsmogelijkheden voor de arbeidersklasse/massa van de bevolking.
Zij eist dat de staat daartoe de nodige voorwaarden creeërt en de nodige financiële middelen ter beschikking stelt.
Bedoelde onderwijs- en opleidingsmogelijkheden zullen de massa van de bevolking op z'n minst in staat moeten stellen zich te kwalificeren.
Dit houdt overigens in dat de strijd voor een dergelijke onderwijspolitiek niet los kan worden gemaakt van de strijd voor een economische politiek die de arbeidersklasse meer zeggenschap garandeert over de ontwikkeling van de functiestructuur in de bedrijven, en dergelijke.
De CPN erkent daarnaast dat het onderwijs zou moeten bijdragen tot een meerzijdige vorming en ontwikkeling. Zij zet zich in voor het scheppen van mogelijkheden om vraagstukken van uitbuiting en onderdrukking in velerlei vorm, binnen het onderwijs aan de orde te stellen.
Onderwijsgroep, (Gro.), Botten.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Witsenhausen (Delft), Mak (Wormer), Delft, Ut.C., Botten, e.a. (Gro.), Ro. N., Huizen, Hoek, (Alkmaar), Hollander (Ro.), Scheveningen, Stadionbuurt, Puyman, (Vogelenbuurt, Ut.), Pingen e.a. (Nijmegen), Bot (Dordrecht) 1x, Akkermans (Lewenborg), Spijkenisse, Zeilemaker (Alkmaar), Hoogvelt (Delft) 1x, Haenen, (Scheveningen), Den Boef, (Leiden).

PARAGRAAF 19

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2345 toevoegen:** 'In beginsel kiezen wij voor openbaar onderwijs. De mogelijkheid om onderwijs te krijgen op het gebied van geloofs- of levensovertuiging moet binnen het openbaar onderwijs gewaarborgd worden. Op termijn denkt de CPN aan opheffing van het systeem van bijzonder onderwijs.'
Van Ham (Dordrecht)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Huizen, Korthuis (Transvaal, Amsterdam), Peters (Tilburg), Ut. C., Za. C., Den Hartog (Ro.-N), Pingen e.a. (Nijmegen), Bot (Dordrecht), Hollander (Ro.-C), Haenen (Scheveningen), Hoogvelt(Delft), Akkermans (Lewenborg) 1x, Nieuwegein, Boelsma (Ro.-C), Witzenhausen (Delft), Za.-Z., Eikelboom e.a. (Dordrecht), Onderwijsgroep (Gro.) 2x, Botten e.a. onderwijsgroep (Groningen) 2x, John (Rijswijk), Zeilemaker e.a. (Enschede), Bloemhof, Kox (Den Bosch), Hoorn.

PARAGRAAF 20

Niet ter stemming voorleggen

John (Rijswijk), Mulder (TBN), V.d. Boogaard (Osdorp), Van Hezel (Zwolle), De Leeuwe (D. Ha.), Botten (Onderwijsgroep Gro.), Onderwijsgroep (Gro.), Flesseman (Rivierenbuurt).

PARAGRAAF 21

Niet ter stemming voorleggen

Hoorn, Keizer (Vlaardingen), Delahay (Alkmaar), Bloemhof, Van Zutphen (Ro-N.), Spijkenisse.

PARAGRAAF 22

Niet ter stemming voorleggen

Uhlenbelt (Leiden) 2x, Barendse (Buitenveldert), Beentjes (Leiden).

PARAGRAAF 23

Niet ter stemming voorleggen

Govers (Ut.).

PARAGRAAF 24

Niet ter stemming voorleggen

V.d. Berg (Osdorp), Schötteldreien (Ut.), Harkes (Haarlem), Hakkens (Nijmegen).

PARAGRAAF 25

Zonder stemming overnemen

r. 2412-2421 wijzigen in: *'Kunst is van essentiële betekenis voor de kwaliteit van het leven. Ze heeft een scheppende betekenis in zichzelf en als zodanig een maatschappelijke betekenis. Deze maatschappelijke betekenis is nog duidelijker waar kunst maatschappelijke verhoudingen en ontwikkelingen zichtbaar kan maken en mede beïnvloedt. Zowel ten aanzien van kunst als toegepaste kunst acht de CPN een bloeiend kultureel leven en een aktieve betrokkenheid van mensen op deze gebieden van belang. De CPN gaat daarbij uit van het principe van artistieke vrijheid van kunstenaars en wijst onderschikking van kunst aan economische en politieke doelen en belangen van de hand.'*
Divendal t/m Legêne (Oosterpark Asd), Strijken (Arnhem), Wolff (Jan v. Galen).

r. 2429-2439 wijzigen in: *'Een dergelijk voorwaardenscheppend kunstbeleid maakt een pluriforme ontwikkeling in de kunst mogelijk. Daarbij heeft de overheid tot taak om de mogelijkheden voor ontwikkeling van die kunstuitingen te beschermen, die onder invloed van ekonomische of politieke maatregelen worden bedreigd. Afschaffing of drastische vermindering van overheidssubsidies ten aanzien van kunst zou enerzijds leiden tot onbetaalbaarheid van kunst, anderzijds tot verschraling van de verscheidenheid in de kunstproduktie.'*
Divendal t/m Legêne Oosterpark Asd

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2412-2432 wijzigen in: 'Titel' in: 'Kunst als maatschappelijk produkt'.** 'De CPN acht een bloeiend kultureel leven van groot belang. Zij gaat daarbij enerzijds uit van de autonome positie van kunstenaars en anderzijds van een kritiese analyse van de positie van kunst en kunstenaars in de Nederlandse maatschappij. Om ruimte te scheppen voor pluriforme kunstontwikkeling is een subsidiestelsel nodig dat de produktie van kunst zonder voorwaarden, van te voren gesteld, mogelijk maakt. Gebaseerd op ervaringen met kunst en kunstbeleid. Tot op heden in Nederland konstateert de CPN een vergaande kommercialisering en vervlakking in de meerderheid van kunstzinnige en kulturele uitingen. Deze kommercialisering sluit enerzijds veel zg. kontroversiële kunstenaars uit van een geregeld inkomen en een geregelde relatie tot het publiek. Anderzijds heeft de kommercialisering tot gevolg dat kunstwerken die in de belangstelling staan voor haar publiek geen andere waarde meer heeft dan die van een geldverslindende of -opleverende vrijetijdsbesteding, ontdaan van enige andere betekenis.

De CPN streeft ernaar die kunstpraktijken te bevorderen, die ten eerste staan in de praktijk van bewegingen en akties waarvoor zij als partij opkomt en die ten tweede ingebakken gewoontes van waarneming en waardering pogen te doorbreken.
Daarbij steunt de CPN waar mogelijk ontwikkelingen in de strijdkultuur en de produktie van de eigen kunst van immigranten en andere minderheden in Nederland.'
Hollaender (Ro. C), Bot (Ro.)

Preadvies: –

Niet ter stemming voorleggen

Jurg (Gro), Cleuren (Sittard), Ut. C., Lok (Enkhuizen), Transvaal (Asd), Lehman (TBN), V. Zutphen (Noord-33).

PARAGRAAF 26

Zonder stemming overnemen

r. 2437-2439 wijzigen in: *Belangrijk daarin is een zo groot mogelijke spreiding van zowel de verschillende vormen van kunstuitingen, als van de mogelijkheden om daarmee in aanraking te komen. Demokratische organisatie van het kunstleven betekent tevens het onderkennen en op open wijze omgaan met de spanningen die kunnen bestaan tussen verschillende betrokkenen. De CPN wil bijdragen aan vergroting van de acceptatie van verschillende opvattingen en ontwikkelingen in de kunst die door verschillende delen van de bevolking van belang worden gevonden.*
De CPN erkent de bijzondere waarde van kunstzinnige vorming en amateuristische kunstbeoefening voor de ontwikkeling van mensen en treedt op voor een krachtige ondersteuning en stimulering hiervan.
Divendal (Oosterpark Asd) e.a.

Niet ter stemming voorleggen

Hollander (Ro.-C.)

PARAGRAAF 27

Zonder stemming overnemen

r. 2456 toevoegen: na 'culturen' *Voor culturele vernieuwing dient in het bijzonder ruimte te worden geboden.*
Van Dijk (Vogelenbrt. Ut).

Niet ter stemming voorleggen

Buenting (TBN), Beerta, Pingen e.a. (Nijmegen), Hoorn 2x, Bloemhof, Haarlemmermeer, V. Dijk (Vogelenbrt. Ut.).

HOOFDSTUK VI

Preadvies bij amendementen op Hoofdstuk VI

Politieke democratie als doel:
Op dit hoofdstuk zijn een aantal amendementen ingediend, die de in het ontwerp voorgestelde koers afwijzen en een andere richting inslaan.
In het ontwerp wordt politieke democratie opgevat als een zelfstandige doelstelling, waarvoor de CPN zich inzet als onontbeerlijk kenmerk van het socialisme, waar zij naar streeft.
Een aantal amendementen gaan uit van democratie als middel van het socialisme: uitbreiding van democratische rechten voor progressieve en socialistische machten zou gepaard moeten gaan met beperking van democratische rechten voor reactionaire en niet-socialistische machten (zie amendementen die ter stemming worden gebracht bij par. 1, 2, 5 (stemming 1 en 2), 7 (stemming 1), 9 (stemming 2), 10, 15 (stemming 1).
Het PB beschouwt deze amendementen principieel onverenigbaar met de strekking van het hele ontwerp.
— Wat betreft bestrijding van fascisme, racisme en andere vormen van discriminatie; wordt door overname van het amendement van afd. Spijkenisse de tekst van het ontwerp aangescherpt. Ruimere formuleringen, zoals ,,verbod partijen die democratische grondrechten niet erkennen'' zijn buitengewoon riskant (zoals de Westduitse praktijken, waar dit soort formuleringen gehanteerd worden, aantonen). (Zie stemming 3 van par. 5)
— Wat betreft de verhouding tussen directe en vertegenwoordigende democratie zijn verschillende amendementen ingediend, die door het PB niet overgenomen worden:
Tussentijdse afzetbaarheid van gekozen vertegenwoordigers (zie stemming 2 bij par. 12) is niet wenselijk. Een bepaalde niet al te korte zittingsduur voor gekozen vertegenwoordigers is onontbeerlijk om greep op de zaak te krijgen.
Wel is het van belang dat controle door zowel partijen als kiezers op handel en wandel van gekozen vertegenwoordigers versterkt wordt. Andere amendementen (directe verkiezing van burgemeesters en rechters) zijn evenmin goede oplossingen voor de gebreken van de parlementaire democratie (zie stemming 2 van par. 13 en stemming 2 van par. 20).
Versterking van de rol van gekozen organen wordt evenmin gerealiseerd door opheffing van het dualisme tussen parlement en regering (zie stemming 2 van par. 12).
— Wat betreft de rol van de staat is de passage in par. 5 verduidelijkt door overname van de amendementen van v. d. Berg (Osdorp) en Middelkoop (Oosterpark-Asd). Wellicht is stemming 3 van deze par. daardoor overbodig geworden.
— Wat betreft de decentralisatie heeft het PB het amendement van Keizer (Vlaardingen) overgenomen, omdat de par. 13 en 14 tegen de bedoeling opgevat worden als pleidooi voor ongeremde decentralisatie. Wellicht zijn daardoor ook stemming 1 bij par. 13 en stemming 1 bij par. 14 overbodig.
— Wat betreft de grondrechten is het PB principieel voorstander van de vrijheid van onderwijs en wijst om deze reden het amendement van Akkermans (Lewenborg) bij par. 6 af.
— Wat betreft de overige amendementen geeft het PB in het algemeen de voorkeur aan de huidige tekst. Wel geeft zij t.a.v. de taken van de krijgsmacht (par. 19) het amendement van Middelkoop (Oosterpark-Asd) een positief preadvies.

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

r. 2474 schrappen van de mensen
v. Beuzekom (Ut.Zd)

r. 2478-2480 wijzigen: na: zichzelf
'zij moet ook in een socialistische maatschappij verder ontwikkeld worden'
v. Beuzekom (Ut.-Zd)

r. 2482 toevoegen na: maakt
de woorden *'dan ook'*
de Groot (Morgenstond)

Ter stemming voorleggen

1 **paragraaf wijzigen in:**
Kop: Socialistische democratie als doelstelling'
'De CPN treedt, ook na verovering van de staatsmacht door de arbeidersklasse met haar bondgenoten, vóór de werkende bevolking en tegen de grote bourgeoisie en de direkte helpers van die bourgeoisie op. Binnen zo'n kader neemt de bevolking deel aan alle processen van besluitvorming en bestuur op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau.'
J. de Leeuwe (Vruchten)

Democratie voor de arbeidersklasse en haar bondgenoten is onverbrekelijk aan het socialisme verbonden. Democratie voor de arbeidersklasse betekent echter onderdrukking van de verslagen uitbuitersklasse (= dictatuur van het proletariaat).
De socialistische democratie strekt zich ook uit tot de werkomgeving. In tegenstelling tot de socialistische democratie staat de burgerlijke democratie. Het staatsapparaat in de burgerlijke democratie is staatsmonopolistisch. Dat wil zeggen dat de monopolies nauw met het staatsapparaat verbonden zijn om de winsten van de monopolies veilig te stellen en het imperialistische stelsel in stand te houden. Hieruit volgt dat de burgerlijke democratie slechts formeel democratisch is.
v. Zutphen, (No-Ro)/de Ruiter (Morgenstond), Staal (Hoogezand, Sappemeer), de Groot (Morgenstond)

Preadvies: —

2 **r. 2476-2480 schrappen**
Liem (Gron)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

de Ruiter (Morgenstond), Staal (Hoogezand. S.), de Groot (Morgenstond), v. Zutphen (Ro), v.d. Hoeve (Ro), v. Beuzekom (Ut.Z.), Beentjes (Leiden).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. 2495-2498 schrappen
van Beusekom (Utr-Zd.)

r. 2512-2514 wijzigen in:
'Fascistische organisaties en andere organisaties die discriminatie propageren, dienen verbonden en ontbonden te worden.'
Spijkenisse/van Haenen (Scheveningen), Zuidema (Utr.), Oosterpark (Asd).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2503-2508 Wijzigen in:**
Bij de strijd voor de verdediging en uitbreiding daarvan is voor de CPN wezenlijk: vrijheid van meningsuiting, vrijheid van organisatie en vergadering, algemeen vrij, gelijk en geheim aktief en passief kiesrecht, gelijke kansen voor alle politieke partijen die zich richten op het tot stand brengen van het socialisme.
Beerta/de Leeuwe (Vruchten).

Preadvies: —

2 **r. 2514 wijzigen in:** na... worden:
Ditzelfde geldt voor partijen en/of groeperingen, die, nadat het gemeenschappelijk bezit van de productiemiddelen een feit is geworden, ijveren voor herstel van kapitalistische verhoudingen en/of in meer algemene zin de socialistische opbouw ongedaan willen maken.
Hilvers (Rijswijk)/de Leeuwe (Vruchten)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Haenen (Scheveningen), de Leeuwe (Vruchten), Oosterpark (Asd).

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 2527-2531 schrappen
Benschop (Jordaan)

Niet ter stemming voorleggen

de Boef (Holendrecht), v. Zutphen (Nrd.-33), Hakkens (Nijmegen), Beentjes (Leiden), v. Beuzekom (Ut. Zd.)

PARAGRAAF 4

Zonder stemming overnemen

r. 2533 toevoegen: Tussen 'alle' en 'onderdrukkingsverhoudingen' *'uitbuitings- en'*
Esseveldt (Gro)

r. 2538 toevoegen: *'De politieke democratie wordt beperkt door de macht van de grote kapitalistische ondernemingen, die vitale onderdelen van de burgerlijke staat beheersen.'*
de Ruiter (Morgenstond)

r. 2540-2542 schrappen: v. Beuzekom (Utr.-Z.)

r. 2543 wijzigen: 'politieke' in *'staatkundige'.*
de Bruin (Haarlem).

Niet ter stemming voorleggen

Griffioen (H'meer), van Hezel (Zwolle), Za-Zu, van Zutphen 2x.

PARAGRAAF 5

Zonder stemming overnemen

r. 2560 schrappen 'voor allerlei vormen van'
van Beusekom (Ut.-Z.)

r. 2565 wijzigen in: 'Daarom' in *'In dit opzicht'.*
v.d. Berg (Osdorp), Middelkoop (Oosterpark, A'dam)

r. 2564 wijzigen in: 'tot gelding' in *'in het geding'*
Griffioen (Haarlemmermeer)

r. 2572-2579 wijzigen in: *'De aktiviteiten van de staat moeten aan zodanige regels onderworpen zijn dat de bescherming van het individu tegen willekeur van de staat onder alle omstandigheden gewaarborgd is.'*
Bindels (Haarlem)

Ter stemming voorleggen

1 **Paragraaf 5 schrappen**
de Leeuwe, (Vruchten)

Preadvies: —

2 **r. 2565-2567 schrappen**
v. Beusekom (Ut.-Z.)/de Ruyter (Morgenstond), v. Zuthpen (Ro-N)

Preadvies: —

3 **r. 2583-2588 schrappen**
Akkermans (Lewenborg), van Zutphen (Noord-33).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

de Ruyter (Morgenstond), van Zutphen (Noord 33), Verheul (Nieuwe Westen).

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 2592-2593 wijzigen in: *rechten waarbij het verbod van discriminatie van centrale betekenis is*
de Leeuwe, (Vruchten)

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2600 schrappen** 'vrijheid van onderwijs'
Akkermans (Lewenborg)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Oosterpark (Asd), Oosterpark (Asd), Maaskant (Nrd. 33.)

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r. 2601 toevoegen:na 'geheel van' *'hierboven genoemde'*

r. 2604 Toevoegen: *'De CPN zal zich inzetten voor uitbreiden van grondrechten, en de politieke strijd voor invulling van die rechten.'*
Rutgers (Maastricht), Duyker (Waterlooplein)

r. 2608 toevoegen: na 'opname' *'en behandeling'*
Middelkoop (Oosterpark, Asd)

r. 2610 toevoegen: na 'totaalweigeraars' *'gedetineerden en TBR-ers'*
M. Min (Gron)/Staal (Hoogezand-Sappermeer).
Staal (Hoogezand-Sappermeer).

r. 2612 toevoegen: voor arbeid *'betaalde'*
Min, (Gro)

r. 2615-2622 wijzigen in: *'Het is noodzakelijk om de grondrechten ook te verlenen aan groepen, die daarvan tot nog toe zijn uitgesloten. In dat verband streeft de CPN naar het verruimen van politieke rechten van niet-Nederlanders, die in Nederland wonen.*
Het is voorts van belang om de werking van grondrechten te garanderen. Dat betekent o.m. dat bescherming van vrouwen en kinderen tegen sexueel geweld en misbruik een wettelijke basis krijgt. Het gehele stelsel van huwelijks- en erfpacht, zeggenschap over kinderen, naamgeving is gebaseerd op ongelijkheid voor man en vrouw en van gehuwde en ongehuwde staat. Dit stelsel zal grondig herzien en van elk sexistisch karakter ontdaan moeten worden.'
v. Beuzekom (Ut.Z.). R. Duyker, (Waterlooplein), Ut. Overvecht.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2601-2604:** 'Het geheel van rechten en vrijheden dat in de grondwet is neergelegd en dat beschermd en gewaarborgd zal moeten worden, dient ter verwezenlijking van een socialistische produktie- en levenswijze ten dele te worden gewijzigd door uitbreiding enerzijds en inperking anderzijds.'
de Leeuwe, (Vruchten), van Zutphen (Nrd. 33).

Preadvies: —

2 **r. 2620 wijzigen in:** 'het verruimen van' in 'gelijke'
Disse, Rutgers (Maastricht)/Hoorn.

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

Friedel (Holendrecht), Staal (Hoogezand-Sappermeer), Min, (Groningen), Akkermans, (Lewenborg), van Onck, (Den Bosch), van Dijk (Utrecht) Utrecht-Overvecht, Duyker, (Waterlooplein), Hoorn, van Zutphen (N-33), Huizen, Anzion (Nijmegen).

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

Kop wijzigen in *'Erfelijke staatsfuncties uit de tijd'*

r. 2624-2625 wijzigen: 'als een anachronisme beschouwt' in *'uit de tijd vindt'*
Smelt, (N-33)
Barendse (Buitenveldert)

r. 2630 wijzigen in: 'als volgt beginnen' *'Maar in het kader...'*
Haenen (Scheveningen)

r. 2632-2633 schrappen: 'van haar kant' en 'naar haar mening'
Slotervaart

Ter stemming voorleggen

1 **Schrappen: par. 8 en 9**
Beerta

Preadvies: —

2 **par. 8 wijzigen in:** 'De CPN streeft naar een socialistische democratische republiek en verwerpt daarom onze constitutionele monarchie'
Atsma (Enkhuizen)

3 **r. 2623 t/m 2638 wijzigen in:** 'Erfelijke staatsfuncties zijn onverenigbaar met de democratische beginselen van de CPN. De huidige constitutionele monarchie, waarbij de bevoegdheden van het staatshoofd beperkt blijven tot die omschreven in de grondwet behoeft naar de mening van de CPN geen beletsel te zijn om een begin te maken met een hervorming van de maatschappij. Op langere termijn is in het kader van het streven naar een socialistische maatschappij de overgang van een constitutionele monarchie naar een democratische republiek echter onvermijdelijk.'
de Bruin (Haarlem), den Boef (Leiden), Utr.-Z./Strijken (Arnhem), Oosterpark (Asd), Schoonen (Wageningen), v. Splunter (Oostzaan), Overvecht, Algra (Den Helder).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Barendse (Buitenveldert), Algra (Den Helder), Strijken (Arnhem), Oosterpark (Asd), Schoonen (Wageningen), v. Splunter (Oostzaan), Overvecht.

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r. 2648-2649 wijzigen in: *...van fascistische partijen en andere partijen, die discriminatie propageren.*
Spijkenisse, Meelker (Transvaal, Asd), Dol (Zeist), Haarlemmermeer, Spijkenisse, Noordwijkerhout, Kuster (J. v. Galen), Verheul (Nwe. Westen), Utrecht Zd., Hulsman (Holendrecht), Witte (Den Bosch), Algra (Den Helder).

r. 2651 toevoegen: Voor 'democratische-parlementaire' *'vernieuwde'*
Algra, (Den Helder)

Ter stemming voorleggen

1 **par. 9 schrappen .**
Beerta.

Preadvies: —

2 **Par. 9 tot 18 schrappen.**
Beentjes (Leiden).

Preadvies: —

3 **r. 2648 toevoegen:** na 'partijen' 'die de democratische grondrechten niet erkennen, in het bijzonder partijen...'
Haarlemmermeer, Witte (Den Bosch)

Preadvies: —

4 **r. 2644 schrappen:** 'afhankelijk van hun visie op de maatschappij' en

Preadvies: —

5 **r. 2649 toevoegen:** 'en partijen die naar het verslagen kapitalisme, naar uitbuiting en naar de klassenmaatschappij terug willen.' en

Preadvies: —

6 **r. 2652 toevoegen:** 'onder socialistische verhoudingen.'
(combinatie van Hoorn, de Leeuwe (Vruchten), Hilvers, (Rijswijk), Bruin (Bijlmer), Pijnacker (Transvaal-A'dam), Akkermans (Lewenborg), Staal (Hoogezand-Sappermeer), Haenen (Scheveningen), Strijken, (Arnhem), van Vliet, (Arnhem), de Ruiter, Morgenstond (2x), Hilvers, (Rijswijk), van Zutphen (N-33), Govers (Vogelenbuurt).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Griffioen (Haarlemmermeer), Benschop (Jordaan), Noordwijkerhout, Haarlemmermeer, Spijkenisse, Hulsman (Holendrecht), Den Helder, van Zutphen (Nrd. 33), Breuren (Bijlmer), Pijnacker (Transvaal-Asd), Akkermans (Lewenborg), Staal (Hoogezand-Sappermeer), Haenen (Scheveningen), Strijken (Arnhem), v. Vliet (Arnhem), de Ruyter (Den Haag), Hilvers (Rijswijk), Govers (Vogelenbuurt), v. Onck (Den Bosch), Hoekstra (Holendrecht).

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 2655 toevoegen: *'zonder kiesdrempels'*
Min, (Groningen); Hoekstra, (Holendrecht).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2660-2663 schrappen**
van Zutphen, (N-33).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Griffioen (Haarl.meer); van Gemst (Haarl.meer).

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r. 2670 wijzigen: 'niet alleen' in: *'allereerst'*
Wolff, (J. v. Galen).

r. 2693 toevoegen: na 'betrokkenen' *'zoveel mogelijk'* na

r. 2695 toevoegen: *'waar mogelijk vormen van direkte democratie.'*
Disse Rutgers (Maastricht).

Niet ter stemming voorleggen

v. Waard (Haarlem), van Halm (N-33).

PARAGRAAF 12

Zonder stemming overnemen

r. 2702 toevoegen na: 'besluitvorming' *'en controle over staatsorganen en kabinet'*
Waterlooplein.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2715 toevoegen:** '— het kreëeren van mogelijkheden vertegenwoordigers in het parlement na toetsing van hun werk tussentijds af te zetten.'
van Dijk (Utrecht), Sevenhuyzen (Den Haag), van Zutphen (Nrd-33).

Preadvies: —

2 **r. 2715 toevoegen:** 'Verdere versterking van deze centrale positie dient gezocht te worden in de opheffing van de scheiding in verantwoordelijkheid tussen parlement en regering (wetgevende en uitvoerende macht)'
Sevenhuysen (Den Haag), van Zutphen (Nrd-33).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Waterlooplein 2x, Min (Gro), Luirink (Hoofddorpplein), van Zutphen (N-33), Schoonhoven (Wageningen).

PARAGRAAF 13

Zonder stemming overnemen

r. 2720-2725 schrappen.
Keizer (Vlaardingen)/; van Waard (Haarlem).

r. 2730 toevoegen: *'waarbij de autonomie van de gemeente ook tegenover de provincie wordt versterkt.'*
Hoorn.

r. 2732 toevoegen: *'respektievelijk een door provinciale staten gekozen voorzitter.'*
de Bruin (Haarlem)/; Anzion (Nijmegen).

Ter stemming voorleggen

Par. 13 en 14 schrappen.
Huising (TBN)/Akkermans (Lewenberg)

Preadvies: —

r. 2731 schrappen: 'door de gemeenteraad'
Koning, (Zutphen).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Akkermans (Lewenborg), van Waard (Haarlem), Anzion (Nijmegen).

PARAGRAAF 14

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2739-2744 schrappen**
Keizer (Vlaardingen), Transvaal (Amsterdam), Spijkenisse, Lewis (TBN), Holendrecht, Oosterpark (Amsterdam), Verbakel (Dordrecht), La Rooy, Bentinck (Jordaan).

Preadvies: +

2 **r. 2741 wijzigen:** 'indien' **in:** 'op een zodanige wijze dat'
Broekman, (Den Haag).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Arends, (Nw. Charlois), Leferink, (Duinoord), Min, (Groningen).

PARAGRAAF 15

Zonder stemming overnemen

kop van paragraaf: 'pluriform' **wijzigen in:** *'democratisch'*
Beerta.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2745-2749** Ook in een socialistisch land is daadwerkelijke vrijheid van drukpers, behalve voor contra-revolutionaire krachten, van wezenlijk belang voor het democratisch functioneren van het politieke leven.
Daadwerkelijke vrijheid van drukpers wordt gerealiseerd door onteigening van de monopolies die de media in handen hebben.
van Zutphen, (Noord-33).

Preadvies: —

2 **r. 2760-2764 schrappen** tot aan het woordje 'om'
Beerta, W. de Bruin (Haarlem).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Keizer (Vlaardingen), Verheul (Rechter Maasoever), Hoekstra (Holendrecht), van Zutphen (Nrd-33).

PARAGRAAF 16

Zonder stemming overnemen

r. 2272-2275 wijzigen in: *De mogelijkheden, zowel voor gekozen organen als rechtstreeks voor de bevolking om controle uit te oefenen op uitvoerende staatsorganen, dienen te worden vergroot.*
Slotervaart.

PARAGRAAF 17

Zonder stemming overnemen

r. 2789 wijzigen: 'Deze' **in** *'de'*
Slotervaart

Niet ter stemming voorleggen

van Zutphen (Noord-33), Griffioen (Haarlemmermeer), Huizen.

PARAGRAAF 19

Zonder stemming overnemen

r. 2815 toevoegen: *'Overigens zonder daarbij gebruik te maken van kernwapens, chemische wapens en andere wapens die bij het gebruik het voortbestaan van de gehele mensheid of grote delen daarvan op het spel zetten.'*
Dol (Zeist).

r. 2817 toevoegen: *'of te misbruiken als ordehandhaver en stakingsbreker'*
Zeilemaker (Enschede).

r. 2821 toevoegen: *'De CPN is voor afschaffing van het militair tuchtrecht'*
Koekoek (Wormerveer), Utr.-Z.

r. 2822 BVD, voluit schrijven
Dokkum, e.o.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2815 toevoegen:** na '(ge-)bieden' 'en tot taken in VN-verband'
Middelkoop (Oosterpark, Amsterdam)

Preadvies: +

2 **r. 2824 toevoegen:** Voor 'BVD' 'huidige'
Wolff (Jan van Galen), Middelkoop (Oosterpark, Asd.), v.d. Siepkamp (Ut.-Zuid), Algra (Den Helder), Huizen, van Zutphen (Nrd.-33)

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

Latiers (Utr.-Z.), van Zutphen (Nrd.-33), v.d. Haar (Ut.-W), Bindels (Haarlem), Huizen) Koekoek (Wormerveer).

PARAGRAAF 20

Zonder stemming overnemen

r. 2831 schrappen: 'dat wil zeggen'
Slotervaart

r. 2839 wijzigen: 'dienen' **in** *'dient'*
Slotervaart

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2833-2841 schrappen**
Schoonen (Wageningen)/Bindels (Haarlem).

Preadvies: –

2 **r. 2842-2844 wijzigen in:** 'Benoeming van de rechterlijke macht dient plaats te vinden door het parlement c.q. door de bevolking van het betreffende rechtsgebied.'
van Halm (Noord 33)

Niet ter stemming voorleggen

Bindels (Haarlem), van Zutphen (Noord 33).

HOOFDSTUK VII

Preadvies bij amendementen op hoofdstuk VII

— Op dit hoofdstuk zijn een aantal amendementen ingediend, die de in het ontwerp voorgestelde strategie afwijzen en uitgaan van andere uitgangspunten. Het gaat daarbij om twee uiteenlopende politiek-strategische opvattingen die in de toelichting op het ontwerpprogram bestreden worden:

a. Enerzijds zijn er een aantal amendementen die uitgaan van een strategie, die gericht is op het opbouwen van een „dubbele macht", waarmee door een gecentraliseerde aktie de politieke en ekonomische macht van de monopoliebourgeoisie onmiddellijk onttrokken wordt en waarmee de huidige staat vernietigd kan worden teneinde een nieuwe staatsmacht te vormen, die als onderdrukkingsinstrument van de arbeidersklasse moet functioneren.
(Zie stemming nieuwe tekst hoofdstuk VII en stemmingen bij par. 1, 3, 4, 8, 9 (1e stemming), 10, en 11.)
Het partijbestuur acht deze voorstellen irreëel in de Nederlandse verhoudingen en principieel onwenselijk vanuit de doelstelling, dat het door de CPN nagestreefde socialisme fundamenteel democratisch dient te zijn.

b. Anderzijds zijn er enkele amendementen waarin gepleit wordt voor een parlementair-democratische weg en waarin óf de problemen van legalisme, waarin een dergelijke strategie kan verzanden, omzeild worden (zie amendement Van Onck, par. 7) óf waarin rechtstreeks erkenning van de rechtsorde bepleit wordt en het daaruit voortvloeiende in principe positief beoordeeld wordt (Zie amendement Saris, par. 9.) Naar de mening van het partijbestuur staan deze voorstellen haaks op de in het ontwerp geformuleerde strategie, die mede gebaseerd is op de noodzaak om de beperkingen en barrières van parlementarisme te doorbreken.
Behalve de hiervoor genoemde amendementen zijn een aantal amendementen overgenomen die leiden tot tekstverduidelijkingen en bij paragraaf 6 is een herschrijving van W. de Jong sr. overgenomen, die een aanzienlijke tekstbesparing oplevert.

PARAGRAAF 1

Prealabele stemming:

r. 2854-3066: Geheel **schrappen en wijzigen** in onderstaande nieuwe tekst.

Paragraaf 1. Uitgangspunt: Uitgaande van het huidige staatsmonopolistische kapitalisme is de anti-monopolistische democratie het politieke systeem dat in de overgang naar het socialisme gehanteerd dient te worden.
De anti-monopolistische democratie is nog geen socialisme, maar ook geen staatsmonopolistisch kapitalisme meer, maar een ontwikkelingsstadium in het revolutionaire proces.
In de anti-monopolistische democratie beschikken de arbeidersklasse en haar bondgenoten al over zoveel kracht en parlementaire invloed, dat zij gezamenlijk de staats- en regeringsmacht kunnen bevechten.
In nauwe samenwerking met de massa-acties van de werkers worden de democratische alternatieven van het anti-monopolistische bondgenootschap verwezenlijkt.
Onvermijdelijk zal dit op verzet van het monopoliekapitaal stuiten. Een 'dubbele macht' van de arbeidersklasse is vereist; d.w.z. het weerbaar maken en organiseren van de arbeidersklasse om contra-revolutionaire ontwikkelingen te kunnen bestrijden.
Alleen door definitieve verovering van de politieke macht, door het omzetten van de anti-monopolistische democratie in een socialistische revolutie, kunnen de verworvenheden van de arbeidersklasse en haar bondgenoten definitief veilig worden gesteld.

Paragraaf 2. De Nederlandse weg naar het socialisme.
De overgang van kapitalisme naar socialisme in engere zin, is objectief noodzakelijk in een hoog ontwikkeld kapitalistisch land als het onze. De kapitalistische produktieverhoudingen vormen er meer en meer een belemmering voor verdere ontwikkeling van de produktiekrachten, van welke laatste de mens de belangrijkste is. In het bijzonder komt de kapitalistische toeëigening van het voortgebrachte meerprodukt in steeds scherper botsing met de maatschappelijke aard van de hedendaagse produktie. Aldus raakt het kapitalistische systeem, nationaal en internationaal, steeds vaster in de greep van een onomkeerbare crisis.
Het behoort tot de taken van de CPN om in samenwerking met andere anti-kapitalistische strijdgroeperingen op basis van de bovenaangegeven objektieve noodzaak het ingrijpen te bewerkstelligen oor alle nationale krachten die een socialistisch Nederland nastreven. Hiertoe is mede een geduldige en vastberaden ideologische strijd nodig, omdat de levens- en zienswijze die voortvloeit uit kapitalistische eigendomsverhoudingen, in de methoden, gewoonten en ideeën van een belangrijk deel van het Nederlandse volk verankerd zijn.
De grondslag van de overgang van kapitalisme naar socialisme wordt gelegd door middel van een revolutionair optreden van de arbeidersklasse en haar bondgenoten, waarbij de hele werkende bevolking deelneemt aan de volledige onttrekking van de politieke macht aan de feitelijke dragers en instandhouders van het kapitalistische systeem met inbegrip van hun voornaamste direkte helpers; dit moet gepaard gaan met de onmiddellijke onttrekking van alle economische macht aan de monopolie-bourgeoisie over beslissende aangelegenheden die de Nederlandse samenleving in de breedste zin betreffen. Alleen dan kan, mede steunend op reeds onder kapitalistische verhoudingen bevochten verworvenheden, een socialistische maatschappij worden opgebouwd.
Tot mislukking zijn daarentegen naar de mening van de CPN pogingen gedoemd om de macht van monopolie-bourgeoisie bij stukje en beetje te breken en dan liefst nog louter langs burgerlijk-legale lijnen.
Wel kunnen ook onder kapitalistische verhoudingen de monopolisten in de dagelijkse strijd met succes door de arbeidersklasse en haar bondgenoten tot concessies worden gedwongen. Dit kan op zich echter nooit uitmonden in aantasting van de wortels van het kapitalisme.
In een socialistische maatschappij draagt een ieder naar vermogen bij tot de maatschappelijke voortbrenging. Tijdens deze overgangsperiode tot communistische verhoudingen wordt evenwel datgene dat men ontvangt nog bepaald door de geleverde inspanning, onverminderd algemene voorzieningen en de rechten van kinderen, bejaarden, zieken en daarmee vergelijkbare personen.

Paragraaf 3. De arbeidersklasse en haar bondgenoten.
De socialistische revolutie en de opbouw van het socialisme zijn blijkens het bovenstaande geen zaken van de arbeidersklasse alleen. Het grootste deel van de Nederlandse bevolking is in zijn belangen bedreigd door het monopolistisch kapitalisme.
De CPN stelt alles in het werk — en zal dit blijven doen — om de meerderheid van de bevolking te winnen voor het standpunt, dat binnen het raam van het kapitalistisch stelsel geen toekomst van vrede en welvaart mogelijk is en dat zo'n toekomstperspektief slechts en feit kan worden door een beslissende overwinning aan de zijde van de verenigde krachten die het socialisme nastreven.
Zonder bondgenoten zal de CPN op korte en op lange termijn haar doeleinden niet kunnen verwezenlijken. De partij streeft daarom naar samenwerking met andere partijen en verdere organisaties en bewegingen die zich inzetten voor vrede resp. tegen het kapitalisme en voor het socialisme.
De CPN streeft vooral naar machtsvorming door gezamenlijk optreden, welke machtsvorming maatschappijverandering ter voorbereiding van overgang naar socialisme kan betekenen of machtsvorming bij die overgang zelf.
Daarbij is eenheid van optreden binnen de arbeidersklasse een vereiste. De CPN wil alles doen om die eenheid te bevorderen. Werkenden en niet-werkenden dienen hier schouder aan schouder te gaan. De CPN is ook voorstander van een verenigde vakbeweging.
Bij het bondgenootschappelijk handelen behoudt elke organisatie of beweging eigen zelfstandigheid en verantwoordelijkheid. sommige meningsverschillen zijn onverzoenlijk, maar dan gaat het niet over (mogelijke) bondgenoten als zodanig. Meningsverschillen mogen verder geen belemmering zijn voor gezamenlijk optreden.
Uitwisseling van opvattingen en ervaringen kan leiden tot doeltreffender aanpak bij allen die aan samenwerking deel hebben.
De grondslag van gemeenschappelijke strijd vormt samenwerking aan de basis. Deze kan gestimuleerd worden door samenwerking op bestuurlijk en vertegenwoordigend niveau of kan, omgekeerd, daarin uitmonden.

Paragraaf 4. Revolutionair, democratische weg
Een anti-monopolistische en later socialistische omwenteling is alleen mogelijk, indien de massa in meerderheid hiervoor is gewonnen. Een werkelijke omwenteling tegen de belangen van de monopolies en de kapitalistische staat is alleen mogelijk indien de werkende bevolking, onder leiding van de arbeidersklasse en haar marxistisch-leninistische partij, vastbesloten is zich in te zetten voor de revolutionaire omwenteling. De klassetegenstander zal op alle mogelijke manieren proberen de revolutionaire omwentelng te voorkomen of ongedaan te maken. De uitbuitersklasse zal nooit vrijwillig haar macht afstaan en desnoods met geweld proberen haar posities terug te winnen.
De CPN streeft uiteraard een vreedzame, democratische weg naar het socialisme na. De steun onder de werkende bevolking kan zo groot zijn, dat het de bourgeoisie niet zal lukken met geweld een socialistische revolutie te voorkomen. Hiervoor is evenwel noodzakelijk dat getracht wordt (een deel van) het leger en politie an de kant van de volksbeweging te krijgen, of in ieder geval te neutraliseren en dat, indien nodig ook de arbeiders bewapend worden. Een garantie voor een vreedzame weg is niet te geven, omdat de uitbuitersklasse de arbeidersklasse kan dwingen om zich met wapenen te verdedigen.
Verwacht mag worden dat de revolutionaire omwenteling schoksgewijs verloopt. Ongeacht de tussenstadia is het onvermijdelijk in de beslissende fase de oude staatsmacht te verbrijzelen en een nieuwe staatsmacht, als onderdrukkingsinstrument van de arbeidersklasse, te vormen.
Hiervoor is al aangegeven, dat het een illusie is te menen dat het socialisme langs burgerlijk-parlementaire weg bereikt kan worden.
Van Zutphen (Nrd. 33).

Preadvies: —

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2857-2860 wijzigen in:** De CPN stelt zich ten doel om de arbeidersklasse in al haar geledingen bewust te maken van de noodzaak van een dergelijke maatschappijverandering. Naast de praktische strijd is hiervoor vooral ook een ideologische strijd noodzakelijk tegen de levens- en zienswijzen, die voortvloeien uit en behoren bij de kapitalistische eigendomsverhoudingen. Deze ideologische strijd moet ook na de verandering van deze eigendomsverhoudingen worden voortgezet.
Den Boef (Leiden), Verheul (Nieuwe Westen).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Den Boef (Leiden), Zeilemaker (Alkmaar), Beentjes (Leiden).

PARAGRAAF 2

Zonder stemming overnemen

r. 2865-2866wijzigen: 'het ... leven' in *'de ... verhoudingen'*.
Den Boef (Leiden).

Niet ter stemming voorleggen

Akkermans (Lewenborg).

PARAGRAAF 3

Zonder stemming overnemen

r. 2868-2869 wijzigen: 'fundamentele aantasting' in: *'afbraak'*.
Van Dijk (Vogelenbrt).

r. 2870 toevoegen: na 'trachten': *'en heersende ideologieën'*.
v. d. Siepkamp (Utr.-Z.).

r. 2872-2873 schrappen: 'Een revolutionaire weg is dus onontbeerlijk'
Den Boef (Leiden).

Ter stemming voorleggen

1 De werkende klasse is de eerste klasse in de geschiedenis, die de produktiekrachten en de nationale rijkdommen in handen kan nemen op het moment dat zij zich economisch emancipeert en de politieke macht tot zich trekt. Zonder de macht van de burgerlijke staat omver te werpen, kan zij de fabrieken niet duurzaam in bezit nemen, terwijl zij evenmin de macht van het kapitaal voorgoed kan breken, zonder zich meester te maken van de heerschappij van de produktie. De omverwerping van de burgerlijke staat eist daarom een bewuste en gecentraliseerde aktie.
Friends (Nrd. 33).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Den Boef (Leiden), Hilvers (Rijswijk).

PARAGRAAF 4

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2893 toevoegen:** 'De beslissende revolutionaire fase van dit proces zal gekenmerkt zijn door de onmiddellijke onttrekking van de politieke en economische macht aan de monopolie-bourgeoisie.'
De Ruyter (Morgenstond)/, Van Lierop (Nijmegen), Hilvers (Rijswijk), De Leeuwe (Vruchtenkwartier).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Den Boef (Leiden) 1x, Huizen, Van Lierop (Nijmegen), Zaandam-Zuid, Hilvers (Rijswijk), De Leeuwe (Vruchtenkwartier).

PARAGRAAF 5

Zonder stemming overnemen

Kop wijzigen: 'strategische coalitie' in: *'duurzaam bondgenootschap'*.
Niemeijer (Delft)/Arends (Feijenoord, R'dam).

r. 2897 toevoegen: na 'op basis van': *'gezamenlijke strijd van de mensen zelf op grond van'*
Cussel (Leiden).

Niet ter stemming voorleggen

Den Boef (Leiden), Hilvers (Rijswijk), Arends (Feijenoord).

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 2908-2933 wijzigen in: *'Voor een sociale en politieke omwenteling van de machtsverhoudingen in Nederland is brede instemming en actieve deelname van de bevolking vereist.*
De CPN beschouwt zich daarbij als deel van de maatschappelijke krachten en bewegingen die streven naar het overwinnen van de kapitalistische en andere fundamentele tegenstellingen, naar een nieuwe economische en sociale ontwikkeling en naar democratisering van de instellingen en het bestuur van de staat.
Voor de CPN is daarbij het overwinnen van de onderlinge verdeeldheid tussen de progressieve krachten een wezenlijke voorwaarde om overeenstemming te bereiken over hoofdpunten van een socialistische politiek, die tegemoet komt aan de belangen en aspiraties van de bevolking.
De Jong (Alkmaar).

Niet ter stemming voorleggen

Den Boef (Leiden) 1x, De Ruijter (Morgenstond), Huizen, Delahay (Alkmaar).

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r. 2943-2948 schrappen.
Benschop (Jordaan), De Ruyter (Morgenstond).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 2966 toevoegen:** De principiële keuze voor een vreedzame, parlementair-demokratische weg voor maatschappelijke veranderingen, schept nieuwe tegenstellingen, spanningen en verwachtingen. Het is niet bij voorbaat duidelijk hoe verschillende vormen van demokratie zich tot elkaar zullen verhouden, hoe gewenste veranderingen in de rechtsorde zich verhouden tot de verdediging van de rechtsstaat; evenmin of nieuwe strijdmethoden (denk aan de aktuele diskussie over burgerlijke ongehoorzaamheid) die niet 'wettig' zijn, al of niet aanvaardbaar zijn. Daarvoor zijn nadere normen en kriteria nodig. De CPN stelt zich voor daaraan een bijdrage te leveren.
Van Onck (Den Bosch).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

De Ruyter (Morgenstond), Bostoen (Leiden), Den Boef (Leiden), Arends (Feijenoord), Van Wirdum (Leiden), De Boef (Holendrecht).

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

r. 2977-2980 wijzigen in: *'Zij acht daarbij de ontwikkeling van nieuwe vormen van politieke en sociale democratie vereist.'*
De Jong (Alkmaar)/Van Lierop (Nijmegen).

Ter stemming voorleggen

1 **Par. 8 wijzigen in:**
'Fundamentele maatschappijveranderingen in de richting van het socialisme kunnen alleen worden bereikt door een revolutionair optreden van de arbeidersklasse, waarbij de politieke macht moet worden onttrokken aan de feitelijke dragers en instandhouders van het bestaande systeem. Dit moet gepaard gaan met de onttrekking van alle ekonomische macht aan de monopolie-bourgeoisie. Alleen dan kan, mede steunend op reeds onder kapitalistische verhoudingen bevochten voorrechten, een socialistische maatschappij worden opgebouwd.
Parlementaire organen vormen één van de terreinen, waarop de strijd van progressieve krachten zich dient af te spelen. Echter, het staatsapparaat wordt beheerst door de monopolies. Hun belangen geven de grenzen aan van de parlementaire demokratie. Werkelijke politieke en sociale demokratie kunnen dus pas verwezenlijkt worden als de ekonomische macht van het monopoliekapitaal wordt gebroken en de arbeidersklasse en haar bondgenoten via een systeem van direkte demokratie de staatsmacht in handen nemen.
De gedachte dat fundamentele maatschappijveranderingen in de richting van het socialisme langs parlementaire weg kunnen worden bewerkstelligd is een illusie.'
Damen (Sylvolde)/, De Ruyter (Morgenstond), Delahay (Alkmaar).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Wierdum (Leiden), v. Lierop (Nijmegen), Boeston (Leiden), Arends (Feijenoord), Hakkens (Nijmegen), De Ruyter (Morgenstond), De Lahay (Alkmaar), Akkermans (Lewenborg).

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r. 2995-3002 wijzigen: *'Een communistische strategie die gericht is op radicale democratisering en in dat kader ook de betekenis van de parlementaire democratie onderkent, kan zich niet laten opsluiten binnen de grenzen van de heersende rechtsorde. Zij neemt als politiek richtsnoer uitsluitend de principes van de democratische rechtsstaat.'*
Den Boef (Leiden), Flesseman (Rivierenbrt. A'dam).

Ter stemming voorleggen

1 **Par. 9 schrappen.**
H. de Ruyter (Morgenstond)

Preadvies: —

2 **r. 2995-3001 wijzigen in:** 'De erkenning van de rechtsstaat, de scheiding der machten en de onafhankelijkheid van de rechtspraak houdt een erkenning van de rechtsorde in.
Tegelijk konstateren we dat de huidige wetgeving op een aantal gebieden een belemmering is voor de realisering van de politieke doeleinden van dit program en van de bewegingen die deel uitmaken van de door ons gewenste progressieve krachtenbundeling.
Voor de verandering en beïnvloeding van politieke besluiten staan ons allerlei legale middelen ter beschikking die in een langdurige strijd verworven zijn. Over de vraag welke middelen toelaatbaar zijn en welke middelen groepen mogen gebruiken om hun doel te bereiken zijn geen algemene uitspraken te doen.
Het erkennen van de rechtsstaat en het bestrijden van onderdelen daarvan kan op sommige momenten tot tegenstrijdigheden leiden die door een zorgvuldige afweging per geval moeten worden opgelost.
Daarbij dient het besef dat, wanneer iedereen voor zichzelf uitmaakt of hij/zij zich aan de wet houdt, dit zal leiden tot het recht van de sterkste en uiteindelijk tot autoritaire oplossingen, leidraad te zijn van de afweging.'
Saris (Hoofddorppl. A'dam).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Hilvers (Rijswijk) 1x, Koning (Zutphen), Delahay (Alkmaar), Huizen (Gooi), Bostoen (Leiden).

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 3041 toevoegen: Na 'zodanig': *'ernstig'.*

r. 3044 toevoegen: *'Dit kan betekenen dat er een situatie ontstaat dat illegitiem geweld van behoudende krachten ook met geweld beantwoord moet worden.*
Middelkoop (Oosterpark A'dam)/, v. d. Haar (Utr.N.).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3027-3032 wijzigen in:** 'Een belangrijke voorwaarde daartoe is, dat de bourgeoisie alle politieke macht wordt ontnomen en alle pogingen van die zijde om zich te hergroeperen wordt belet.'
De Ruyter (Morgenstond).

Preadvies: —

2 **r. 3040-3044 wijzigen in:** '...bewandelen die de socialistische rechtsstaat in gevaar brengen of dreigen te brengen. De arbeidersklasse en haar bondgenoten dienen niet te aarzelen aanvallen van binnen of van buiten op de gevestigde grondslagen van socialistische produktie- en levenswijze te verhoeden. De noodzaak om in te grijpen als het kwaad al een kans heeft gekregen of zich al heeft voltrokken, dient zo veel als mogelijk is te worden verhoed.'
De Leeuwe (Vruchtenkwartier)/, Fonteyn (Vruchtenkwartier), Akkermans (Lewenborg).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Strijken (Arnhem), Oosterpark (Amsterdam), Verheul (Nwe. Westen), Lanser (Haarlemmermeer), Bostoen (Leiden), Akkermans (Lewenborg), Fonteyn (Vruchtenkwartier), v. d. Haan (Utr.-N.).

PARAGRAAF 11

Zonder stemming overnemen

r. 3052 wijzigen: 'pluriforme eenheid' in: *'een hechte eenheid in daden en actie'.*
De Groot (Morgenstond), Brandon (Poelenburg).

r. 3049-3050 schrappen: 'De krachten zijn daarvoor aanwezig'.
Den Boef (Leiden).

r. 3054-3055 wijzigen: 'van de oplossing waaraan' in *'aan de oplossing waarvan'.*
Slotervaart

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3056-3062 schrappen.**

Preadvies: —

2 **r. 3065 schrappen'** 'de democratische weg naar'
Hilvers (Rijswijk), De Ruiter (Morgenstond).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Strijken (Arnhem), Min (Enschede), Brandon e.a. (Zaandam).

HOOFDSTUK VIII

Preadvies bij amendementen op hoofdstuk VIII

— Socialisme als perspectief van coalitiepolitiek:
Op dit hoofdstuk zijn een aantal amendementen ingediend, waarin het socialistisch perspectief van coalitiepolitiek met meer nadruk geformuleerd wordt. Waar mogelijk en zinvol zijn deze amendementen zonder stemming overgenomen. Sommige amendementen worden vanwege herhalingseffecten niet ter stemming voorgelegd.
Het is echter niet wenselijk om het socialistisch perspectief zodanig te hanteren, dat mogelijkheden voor bondgenootschappen en democratische machtsvorming onnodig ingeperkt worden. Om die reden worden enkele amendementen, die ter stemming worden voorgelegd, afgewezen: Het specifiek socialistische gehalte van de strijd wordt daarin als een te exclusieve graadmeter van concrete stappen in de coalitiepolitiek geformuleerd.

— Partijpolitieke samenwerking en/of hergroepering:
In diverse amendementen wordt voorgesteld om in het program explicitie prioriteiten en keuzen vast te leggen ten aanzien van partijpolitieke samenwerking.
Daarbij wordt onderstaande prioriteitsvolgorde gesuggereerd:
a. samenwerking en/of hergroepering van de stroming links van de sociaal-democratie;
b. samenwerking met de sociaal-democraten en
c. met progressieve democratisch-liberalen en christelijk-socialen.
Het partijbestuur is van mening, dat de ontwikkeling van coalitiepolitiek en democratische machtsvorming niet gediend is met dergelijke schema's en staat daarom afwijzend tegenover voorstellen om in een lange termijn-program dit soort keuzen op volgordes vast te leggen. In dat verband worden ook amendementen, waarin hergroepering als doelstelling expliciet ondersteund of afgewezen wordt, niet overgenomen door het partijbestuur.
Het partijbestuur is van mening, dat voor de komende periode de laatste congresuitspraken voldoende basis vormen voor politiek optreden van de partij en acht het tegelijkertijd voorbarig om in een lange termijn-program definitieve uitspraken over partijpolitieke hergroepering vast te leggen.
— Regeringsdeelname:
In enkele amendementen wordt gepoogd om de voorwaarden en uitgangspunten voor regeringsdeelname aan te scherpen. Het amendement van Lierop, (stemming 1, bij paragr. 20) is echter een zodanige aanscherping, dat regeringsdeelname vrijwel uitgesloten zou worden. Het amendement Wouters, (stemming 3 bij paragr. 20) verdient van de ter stemming voorgelegde alternatieven de voorkeur, omdat de in dat amendement gebruikte formulering de mogelijkheid biedt om (afhankelijk van de omstandigheden) specifieke voorwaarden voor regeringsdeelname op te stellen.

PARAGRAAF 1

Zonder stemming overnemen

r. 3078 wijzigen: 'veranderingskrachten' in: *'vooruitstrevende krachten'*
(Slotervaart)

r. 3091 wijzigen: 'door samen te gaan' in: *'door gezamenlijke strijd'*
Stek e.a. (Gr)/, De Groot (Morgenstond)

r. 3092-3094 schrappen.
Stek e.a. (Gr.)

Ter stemming voorleggen

1 **Schrap:** hoofdstuk VIII.
Van Esch (Vlissingen.

Preadvies: —

2 **r. 3084-3086 wijzigen in:** 'Het streven naar mobilisatie van alle krachten die het kapitalisme kunnen bestrijden en een socialistische maatschappij tot stand kunnen brengen is wezenlijk voor de politiek van de CPN. Daartoe streeft de CPN naar democratische machtsvorming door een zo breed mogelijk bondgenootschap voor het socialisme.'
Stek e.a. (Gr.).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Van Bentveld (Ommoord/Alexanderpolder), Van Zutphen (R'dam) 1x, Beulakker (Zeist) 1x, Hilvers (Rijswijk), De Groot (Morgenstond).

PARAGRAAF 2 en 3

Zonder stemming overnemen

r. 3095-3131: Wijzigen in: *'Coalitiepolitiek veronderstelt een wil tot aaneensluiting voor gemeenschappelijke doelen. Uitgaande van de diversiteit van doelstellingen binnen het rijk geschakeerde geheel aan maatschappelijke krachten en bewegingen, uiteenlopende strijdtradities en leefwijzen van de betreffende bevolkingsgroepen en de verschillende terreinen en niveaus waarop strijd gevoerd moet worden, zal — naast het optreden voor reeds aanwezige gemeenschappelijke strijdpunten — ook expliciet gestreefd moeten worden naar gemeenschappelijke doelen. In coalities vat de CPN het mede op als haar taak om discussie tussen bewegingen en partijen met verschillende doelstellingen te stimuleren. Met als uiteindelijk doel: een gezamenlijke strijd voor het socialisme.*
De CPN staat daarom een coalitiepolitiek voor die: a. de ontplooiing van de strijd van de afzonderlijke progressieve bewegingen voor eigen doelstellingen mogelijk maakt en stimuleert; b. wederzijdse beïnvloeding en onderlinge solidariteit van de verschillende bewegingen mogelijk maakt, op basis van gelijkwaardigheid, autonomie en eigen verantwoordelijkheid. c. In dit kader levert de CPN een specifieke bijdrage aan coalities van progressieve krachten door op basis van eigen optreden, doelstellingen en uitgangspunten te streven naar gemeenschappelijke doelen van progressieve krachten.'
Lijmbach (Scheveningen) 1x/, Hilvers (Rijswijk), Stek (Gron.).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3128-3131 schrappen.**
Algra (Den Helder), Siepkamp (Utr.-Z).

Niet ter stemming voorleggen

De Leeuwe (Vruchten), Hilvers (Rijswijk), De Ruiter (Den Haag), Lijmbach (Scheveningen) 1x, Stek e.a. (Gron) 1x.

PARAGRAAF 4

Niet ter stemming voorleggen

v. Waard (Haarlem), v. Dijk (A'dam) 1x, Stek e.a. (Gron), den Boef (Leiden), Cussel (Leiden).

PARAGRAAF 5

Niet ter stemming voorleggen

Huizen e.a., v. Tol/Roozenburg (Delft), Stek e.a. (Gron).

PARAGRAAF 6

Zonder stemming overnemen

r. 3155 wijzigen in: *'tegen de kapitalistische uitbuitings- en onderdrukkingsverhoudingen'.* De titel van de paragraaf wordt: *'Tegen kapitalistische uitbuiting en onderdrukking'*
Stek e.a. (Gron).

r. 3157-3169 wijzigen in: *'a. Vereniging van alle loon- en uitkeringsafhankelijken. De CPN neemt en ondersteunt initiatieven van gezamenlijk optreden en onderlinge solidariteit van alle lagen van de arbeidersklasse. Zij treedt op voor het afbreken van oude scheidslijnen en wederzijdse vooroordelen tussen en binnen de arbeidersklasse en andere loonafhankelijke groepen. Zij zet zich in het bijzonder in voor de eenheid van werkenden en werklozen, voor gezamenlijk optreden van buitenlanders en Nederlanders, van mannen en vrouwen. De CPN streeft naar een verenigde krachtige vakbeweging, die optreedt voor de belangen van alle loon- en uitkeringsafhankelijken.'*
Benschop (Jordaan).

r. 3173-3177 wijzigen in: *'Zij ondersteunt bewegingen onder deze groepen, die zich verzetten tegen hun toenemende afhankelijkheid van bankkapitaal en grote concerns, en die opkomen voor een beleid dat hen een redelijk inkomenspeil en bestaanszekerheid verzekert.'*
Koning (Wageningen).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3170-3186 wijzigen in:** *'b. Bondgenootschappen met anderen. Waar de belangen van kleine zelfstandigen, middengroepen of ondernemers in midden- en kleinbedrijf parallel lopen met die van een democratische machtsvorming tegen kapitalistische onderdrukking, ondersteunt de CPN bewegingen voor die belangen. De CPN ondersteunt activiteiten gericht op coöperatieve vormen van arbeid die ontstaan zijn als reactie op autoritaire kapitalistische produktieverhoudingen.'*
Sevenhuysen (Den Haag), Utrecht-Zuid.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Utrecht-Zuid, Stek 1x, v. Beuzekom, Utr., Huizen, v. Zutphem 1x.

PARAGRAAF 7

Zonder stemming overnemen

r. 3194 wijzigen: 'de verenigende' in *'tot'.*
Oosterpark (A'dam), John (Rijswijk).

r. 3195 toevoegen na: 'opvattingen': *'zowel binnen de eigen organisatie als daarbuiten'.*
La Rooy e.a., A'dam, Dol, Zeist.

r. 3195-3197 schrappen: 'die... de weg staan'.
Utr.Z, den Boef.

r. 3198 schrappen: 'initiatiefnemend en verenigend'.
Oosterpark.

Ter stemming voorleggen

1 **Par. 7 en 9:** Samenvoegen onder de titel: *'Tegen patriarchale verhoudingen, sexisme en homohaat'.*
Beuzekom (Utr.-Z), La Rooy e.a., A'dam, Utr.-Z.

Preadvies: —

2 **Par. 7 en 9 samenvoegen en wijzigen in:**
'De CPN erkent dat de feministische vrouwenbeweging en de flikker- en pottenbeweging nieuwe inzichten hebben ontwikkeld inzake de man/vrouwverhouding en het heteroseksuele systeem. De CPN steunt genoemde bewegingen in hun strijd, en stelt zich ten doel hun inzichten zowel binnen haar eigen organisatie als in de bondgenootschappen waarin zij staat te verwerken en uit te dragen en de consequenties daarvan te nemen:
— zij zal meewerken aan het doorbreken van de arbeidsdeling naar sekse o.a. door herverdeling van betaalde arbeid buitenshuis, verzorgende en huishoudelijke arbeid. Andere woonvormen kunnen hierin een stimulerende rol spelen;
— zij zal seksistische en homovijandige praktijken binnen haar eigen gelederen en elders bestrijden;
— zij zal meewerken aan het scheppen van medische, juridische, sociale en praktische voorwaarden die het voor iedereen die dat wil, mogelijk maken om voor kinderen te zorgen. Daarbij is inbegrepen het loskoppelen van biologisch en sociaal moederschap, en het wegnemen van discriminerende regels t.a.v. potten, flikkers, groepen en zelfstandig wonenden inzake adoptie;
— zij zal opkomen voor het zelfbeschikkingsrecht van een ieder over lijf, seksualiteit en vruchtbaarheid.'
v. Beuzekom/La Rooy.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

v. Zutphen, Slotervaart, Stek, Utrecht-Z, v. Beuzekom, Cussel (Leiden).

PARAGRAAF 8

Zonder stemming overnemen

Hele paragraaf wijzigen in: *'Strijd tegen fascisme en racisme. De CPN streeft naar brede bondgenootschappen van alle groepen die op democratische grondslag strijden tegen fascisme, racisme en antisemitisme.'*
Algra (Den Helder), v. Dijk (A'dam), Goudswaard (Den Haag).

Na r. 3206 toevoegen: *'De CPN ondersteunt de strijd van democratische organisaties van buitenlanders voor het verbeteren van de rechtspositie van inwonenden van Nederland die niet de Nederlandse nationaliteit hebben. De CPN streeft samen met de democratische organisaties van buitenlanders en anderen naar het verwijderen van de honderden discriminerende bepalingen ten aanzien van niet-Nederlanders in de Nederlandse wetgeving.'*
Verhoeven (Staatsl.brt.).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3205 schrappen:** 'alle'.
Den Boef (Leiden).

Niet ter stemming voorleggen

Algra (Den Helder), v. Dijk (A'dam), Goudswaard (Den Haag).

PARAGRAAF 9

Zonder stemming overnemen

r. 3209 wijzigen: 'en' in: *'van'*
Slotervaart, Holendrecht, John, La Rooy e.a.

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3211-3215 schrappen:** Wanders (Scheveningen), Den Boef (Leiden).

2 **r. 3214-3215 wijzigen:** 'homosexuele vrouwen en mannen' in: *potten en flikkers'.*
La Rooy (Jordaan), Utr.-Z.

Niet ter stemming voorleggen

Cussel (Leiden), Utr.-Z.

PARAGRAAF 10

Zonder stemming overnemen

r. 3218-3219 wijzigen in: *welke een bedreiging vormen van natuur, milieu en het menselijk bestaan en de kwaliteit ervan.'*
Dol (Zeist).

Niet ter stemming voorleggen

Utr.-Z., Stek e.a. (Gron).

PARAGRAAF 11

Niet ter stemming voorleggen

v. Lierop (Nijmegen), Stek e.a. (Gron.), Den Boef (Leiden).

PARAGRAAF 12

Niet ter stemming voorleggen

Stek e.a. (Gron), Algra (Den Helder), v. d. Hoeven (R'dam).

PARAGRAAF 13

Zonder stemming overnemen

r. 3244-3249 wijzigen in: *'De CPN zet zich op verschillende terreinen in voor het realiseren van haar doelstellingen vanuit het besef dat politieke, economische en ideologische strijd zowel gevoerd wordt in bedrijven, in buurten, in sociale en culturele instellingen, als in parlementaire organen.'*
Stek e.a.

r. 3260 schrappen: 'nieuwe'.
Den Boef (Leiden).

r. 3250-3254 wijzigen in: *'Kern van de coalitiepolitiek is dat door gemeenschappelijke inzet van vooruitstrevende bewegingen en politieke partijen, progressieve meerderheden tot stand worden gebracht.'*
Sotervaart.

Niet ter stemming voorleggen

v. Zutphen, Hilvers (Rijswijk), Ten Thij (Milieucie), Middelkoop (A'dam).

PARAGRAAF 14

Ter stemming voorleggen

1 **Hele paragraaf. Schrappen en wijzigen in:** 'Progressieve bewegingen zijn onafhankelijk en hebben een eigen verantwoordelijkheid in de strijd voor maatschappijverandering. Met hun eigen dynamiek kunnen zij een bijdrage leveren aan het doorbreken van traditionele politieke patronen en aan de ontwikkeling van nieuwe politieke doelstellingen en strategieën.'
Lierop (Nijmegen)/, Verheul (R'dam).

Niet ter stemming voorleggen

Verheul (R'dam), v. Zutphen (R'dam).

PARAGRAAF 15

Niet ter stemming voorleggen

Stek. e.a.

PARAGRAAF 17

Zonder stemming overnemen

r. 3334 schrappen: 'De pluriforme samenstelling van de CPN' ('de' wijzigen in: *'De'*)
Stek e.a. (Gron).

r. 3337 toevoegen: Na 'verandering' *'en de eenheid van optreden'*.
Hilvers (Rijswijk).

r. 3339 toevoegen: Na 'verbindende' *'en/of initiërende'*.
Algra (Den Helder).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3334-3339 wijzigen in:** 'Communisten treden op in diverse bewegingen. In al die bewegingen zullen ze hun communistische standpunten inbrengen. Dit maakt het mogelijk voor de CPN als klassebewuste strijdorganisatie verenigend op te treden.'
De Ruiter, v. Zutphen.

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

Stek, Delahay, Rensen, Den Boef.

PARAGRAAF 18

Zonder stemming overnemen

r. 3350 wijzigen: 'in het perspectief van' in: *'mede gericht op'*.
Wouters (A'dam).

PARAGRAAF 19

Zonder stemming overnemen

r. 3353-3356 wijzigen in: *'De CPN streeft naar het doorbreken van die scheidslijnen tussen de politieke organisaties van de arbeidersbeweging en progressieve politieke partijen, die samenwerking en krachtenbundeling in de richting van het socialisme verhinderen.'*
De Groot (Morgenstond).

r. 3360 toevoegen: achter 'radicalen': *'en anarchisten'*.
v. d. Haar (Utr.-N.).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3356 toevoegen:** 'Daartoe zal in de komende periode een keuze gemaakt moeten worden t.a.v. de te volgen strategie. Bij de keuze zijn op dit moment in hoofdzaak twee alternatieven aan de orde. Of de CPN gaat voort op de weg naar „hereniging van de arbeidersbeweging", lees: de samenwerking tussen communisten en sociaaldemocraten of zij kiest voor versterking van de stroming links van de PvdA, gericht op samenwerking daarvan mèt de PvdA èn andere groeperingen en zet de nodige stappen voor het scheppen van vertrouwen en van politieke, programmatische en organisatorische voorwaarden daartoe. Bij andere groeperingen wordt hier gedoeld op groeperingen in het midden van de Nederlandse politiek, waartoe openingen moeten komen om een progrèssieve meerderheid tot stand te brengen.'
Tabak (Nijmegen).

Preadvies: —

2 **r. 3366 toevoegen:** 'Versterking van de posities in parlementaire organen is daarvoor van belang. De CPN stelt zich ten doel de huidige partijpolitieke scheidslijnen, die samenwerking en linkse samenwerking in de weg staan te overbruggen. Ze streeft daarbij naar versterking van de politieke stroming ter linkerzijde van de PvdA. Ze spant zich hiertoe in om zowel psychologische barrières te slechten alsook door het scheppen van politieke, programmatische en organisatorische voorwaarden, om te komen tot hergroepering binnen deze stroming en tot samenwerking daarvan met de PvdA en andere groeperingen die streven naar duurzame coalities van progressieve krachten.
v. Onck/Bosma.

Preadvies: —

3 **r. 3356 toevoegen:** 'waarbij ook een organisatorische hergroepering niet per definitie wordt uitgesloten.'
Dol (Zeist).

4 **r. 3359-3371 wijzigen in:** 'communisten, socialisten, pacifisten, radicalen en ook sociaaldemocraten. In de diversiteit…'
'gemeenschappelijk optreden van progressieve partijen, in eerste instantie met socialisten, radicalen en pacifisten. Naar de mening…'
Achter 'met' toevoegen: 'in tweede instantie de sociaaldemocratie en in derde instantie met…'
Den Boef (Leiden).

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

v. Zutphen (R'dam), v. d. Haar (Utr.-N), Den Boef (Leiden), John (Rijswijk).

PARAGRAAF 20

Zonder stemming overnemen

r. 3374 wijzigen: 'regeringsdeelname' in *'regeringsdeelneming'*.
John (Rijswijk).

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3374-3376 wijzigen in:** 'De CPN is bereid deel te nemen aan een regering die steunt op progressieve machtsvorming, wanneer daardoor een bijdrage geleverd kan worden aan het tot stand brengen van een socialistisch Nederland.'
Stek e.a. (Gron.).

Preadvies: —

2 **r. 3383-3386 wijzigen in:** 'Uitgangspunt voor de CPN is, dat een dergelijk programma verbonden is met de strijd van progressieve bewegingen en een grondslag dient te zijn voor het verwezenlijken van een fundamentele verandering van de maatschappij in socialistische zin.'
Stek e.a. (Gron).

Preadvies: —

3 **r. 3374-3386 wijzigen in:** 'De CPN ondersteunt initiatieven die een progressieve regering naderbij kunnen brengen. Zo'n regering moet steunen op een gemeenschappelijk program van zo veel mogelijk progressieve partijen en organisaties. Een dergelijk program moet een diepgaande hervorming van de maatschappij in de richting van het socialisme garanderen. Op deze voorwaarden wenst de CPN deel te nemen aan de regering.'
v. Lierop (Nijm.).

Preadvies: —

4 **r. 3374-3378 wijzigen in:** 'De CPN is te allen tijde bereid regeringsverantwoordelijkheid te dragen op basis van haar verkiezingsprogramma. De CPN streeft naar het tot stand brengen van een duurzame progressieve meerderheidscoalitie. De CPN ondersteunt initiatieven die zo'n regeringsformatie naderbij kunnen brengen.'
Wouters (A'dam).

Preadvies: +

Niet ter stemming voorleggen

v. Zutphen (Nrd. 33), De Groot (Morgenstond).

PARAGRAAF 21

Zonder stemming overnemen

r. 3398-3399 wijzigen: Vanaf 'Het aangaan…' in *'Waar het nodig is compromissen te sluiten, dienen deze te zijn gericht op het versterken van de eenheid in de gezamenlijke strijd en op het realiseren van gemeenschappelijke doelstellingen.'*
Stek e.a. (Gron).

Niet ter stemming voorleggen

Beentjes (Leiden), De Groot (Morgenstond), Lijmbach (Scheveningen).

PARAGRAAF 22

Ter stemming voorleggen

1 **r. 3430 toevoegen:** 'De CPN roept de arbeidersklasse en alle progressieve mensen in Nederland op om met haar te strijden voor het verwerkelijken van dit programma voor een socialistisch Nederland.'
Stek e.a. (Gron).

Niet ter stemming voorleggen

Stek e.a. (Gron), Hilvers (Rijswijk), Hoogendam (Delft).

Moties naronde

Ter stemming voorleggen

1 Term 'het socialisme' vervangen door 'socialisme' of 'het socialisme waar de CPN voor staat'.
Wouters (A'dam), v. d. Haar, Utr.-N., CPN-milieucommissie.
Preadvies: Waar taalkundig mogelijk de laatste formulering hanteren.

2 Term 'vrouwenbevrijding' vervangen door 'feminisme'.
Hoorn, Goedhart e.a. (Maastricht), Spijkenisse.
Preadvies: voorkeur voor huidige tekst.

3 Term 'arbeidersklasse' vervangen door 'loonafhankelijke klasse'.
Witte (Den Bosch).
Preadvies: Niet overnemen. Het zijn geen identieke begrippen. Afhankelijk van de passage kan het wenselijk zijn om dit voorstel wel te volgen.

4 Geamendeerde tekst moet geredigeerd worden door een door het congres in te stellen redactiecommissie.
Utr.-Noord.
Preadvies: Niet overnemen. Het partijbestuur dient verantwoordelijk te zijn voor de eindredactie.

Niet ter stemming voorleggen

Verzoek aan het partijbestuur haar zetels ter beschikking te stellen en op korte termijn een congres te organiseren waar een nieuw partijbestuur gekozen kan worden.
Uhlenbelt (Leiden).
Preadvies: Niet aan de orde.

Congresdelegaties

Naar aanleiding van de laatst bekende en dus gecorrigeerde ledenstanden per district is de omvang van de delegaties naar het buitengewoon congres op 4 en 5 februari 1984 opnieuw vastgesteld. Vandaar nu enkele kleine verschuivingen in het aantal gedelegeerden per districtsdelegatie.

	Gedelegeerden met stemrecht	Reserves zonder stemrecht
Amsterdam	250	15
Brabant	25	3
Drente	14	2
Friesland	27	3
Gelderland	27	3
Gooi/Eemland	13	2
Groningen	66	6
Den Haag	76	7
Kennemerland	22	3
Limburg	20	2
Noord-Holland-Noord	35	4
Rotterdam	50	5
Twente	20	2
Utrecht	43	4
Vecht/IJsseldelta	14	2
IJsselstreek	8	1
Zaanstreek	35	4
Zeeland	5	1
	750	71

Het congres is openbaar: toegangskaarten aan te vragen via het partijsecretariaat vóór 30 januari 1984.

CPN
HOOGTE KADIJK 145
1018 BH AMSTERDAM
telefoon: 020- 239704/262565

20 januari 1984 nº 2 verschijnt 10 maal per jaar

Programdebat ..... pg 1, 5, 6 en 9
Correctie beschrijvingsbrief ..... pg 7 en 8
Verslag actieberaad CPN ..... pg 2
Voortgang Eur. Verk. ..... pg 3
Internationale contacten ..... pg 4
Rotterdamse gemeenteraad ..... pg 10
Nieuwe brochures ..... pg 11
Tegen racisme ..... pg 12

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

CPN ledenkrant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

programdebat

aanvullingen en verbeteringen op de beschrijvingsbrief pag. 7 en 8

Op weg naar het partijprogramma van de CPN:

Machtsvorming voor een socialistisch Nederland

INLEIDING

Op het moment dat deze ledenkrant uitkomt, beginnen de meeste districtsconferenties over het ontwerpprogram en het buitengewoon congres. Iedereen weet dat het partijbestuur voor de moeilijke opgave stond om meer dan 3.000 amendementen zodanig te verwerken, dat democratische menings- en besluitvorming mogelijk zou zijn. Wie de moeite heeft genomen te tellen hoeveel amendementen volgens het partijbestuur zonder stemming kunnen worden aangenomen, heeft er een kleine 600 geteld. Bij de uiteindelijke redactionele afronding na de politieke besluitvorming op het februaricongres zullen ook de amendementen mee kunnen wegen die waardevolle suggesties gaven maar toch niet in hun geheel overgenomen konden worden. Op die manier kunnen waarschijnlijk zo rond de 1.000 amendementen omgezet worden in verbeteringen of welkome aanscherpingen van de tekst.
Daarnaast liggen zo'n 250 stemmingen op de politieke hoofdlijnen voor. Daarvan zullen er vele afvallen, omdat bij een reeks van stemmingen rond één onderwerp de resterende stemmingen afvallen als een voorgaande de meerderheid haalt. Er zullen er vele afvallen omdat besluiten in voorgaande hoofdstukken en paragrafen beslissend zijn voor latere stemmingen. Wellicht zullen er via de beroepscommissie ook weer bijkomen. Hier en daar wordt op dit moment gevreesd voor een onwerkzame situatie: een eenvoudige rekensom zou immers leren dat elke stemming op z'n hoogst 5 minuten in beslag zou mogen nemen. Dat zou er toe kunnen leiden dat het congres verwordt tot een soort stemmachine. Die zorg is zeer begrijpelijk en het is ook de zorg van het partijbestuur. Maar het is belangrijk te beseffen dat het bij die 250 stemmingen niet om 250 afzonderlijke onderwerpen gaat. In dit artikel zullen daarom een aantal van de onderwerpen uit de beschrijvingsbrief, die de meeste amendementen en stemmingen kennen, door het programma heen gevolgd worden.
Het is een belangrijke opgave voor de districsconferenties en de daar gekozen delegaties om zich een precies beeld te vormen van de voorliggende politieke kwesties en de meningen daaromtrent. Dit kan aan de hand van ontwerpprogram, beschrijvingsbrief en de correcties op deze beschrijvingsbrief elders in deze ledenkrant.
Daarnaast is het mogelijk, dat het werk van de beroepscommissie leidt tot enige aanvullingen op de beschrijvingsbrief. Alle gedelegeerden worden daarvan zo mogelijk vóór (of anders bij aanvang van) het congres op de hoogte gesteld.

LEESWIJZER VOOR DE BESCHRIJVINGSBRIEF

Hoofdlijnen in de amendementen

Bij nadere bestudering van de beschrijvingsbrief zal blijken dat een reeks van stemmingen niet over volkomen nieuwe inzichten en ideëen gaat, maar dat het vaak gaat om politieke vraagstukken die al jaren in debat zijn en die deels ook in eerder genomen congresbesluiten tot uiting zijn gekomen. Nieuw is uiteraard dat afzonderlijke besluiten nu in een omvattend politiek perspectief aan de orde zijn.
Het partijbestuur heeft de amendementen gepre-adviseerd: daarbij is niet volstaan met louter minnen en plussen. Bij de belangrijkste kwesties wordt een argumentatie gegeven in een algemene toelichting op de pre-adviezen bij het begin van ieder hoofdstuk.

Moties over het totale program en de congresorde

In de beschrijvingsbrief worden een 20-tal stemmingen aangegeven die aan het begin van het congres aan de orde zijn. In de eerste plaats zijn er een aantal orde-moties, die het congres voorstellen het ontwerp af te wijzen of niet in behandeling te nemen. Een deel van deze moties gaat in tegen de besluiten van het 28ste congres. Daar werd immers het door het congres gekozen partijbestuur opgedragen een nieuw ontwerp te maken op basis van het ontwerp-Hoekstra en de discussies erover, om vervolgens uiterlijk eind 1983 een programcongres te organiseren. Deze opdracht is door het partijbestuur met kleine vertraging uitgevoerd, waarbij het uiteraard niet aftredend is, maar als presidium het ontwerp en de pre-adviezen op de ingediende amendementen zal verdedigen. Er liggen enkele proceduremoties voor, die deze statutair voorgeschreven gang van zaken onderuit willen halen en die negatief gepre-adviseerd zijn evenals uiteraard de ordemoties tot afwijzing van behandeling.
Bij de procedure is voorts aan de orde of het congres zichzelf in 3 commissies moet opsplitsen om de behandeling te bespoedigen. Het idee, om deze commissies achter de hand te houden voor het geval het congres zich met honderden minder essentiële tekstuele verbeteringen of verslechteringen zou moeten bezighouden, is afkomstig uit een periode waarin de keuze voor een congres met besluitvorming op hoofdlijnen nog niet op de nu voorgestelde wijze was gemaakt. Het ligt daarom voor de hand, dat aan het congres het voorstel wordt gedaan **om niet in commissies te vergaderen.** Er zouden dan een aantal procedurestemmingen komen te vervallen.

Uitgangspunten pre-advisering

Het partijbestuur is ervan overtuigd dat de hoofdlijnen van het ontwerp een goed vertrekpunt vormen voor een definitef programma. De beschrijvingsbrief is erop gericht om democratische en inzichtelijke besluitvorming te garanderen. Als aanvulling op en ter ondersteuning van deze beschrijvingsbrief, volgt hieronder een beknopte samenvatting van de stemmingen op een aantal van de meest bewerkelijke hoofdpunten: het gaat hier om 13 onderwerpen die samen 152 ofwel twee derde van het totaal aantal stemmingen in beslag nemen. Deze samenvatting dient als leeswijzer voor de beschrijvingsbrief.

Vervolg op pagina 5

Tussentijdse balans

Lessen uit de ervaringen bij de acties

HOE NU VERDER ?

door Leo Klatser

Verslag van het landelijk beraad van 7 januari

Na een speciale discussiebijdrage van Ditte Brouwer, betrokken bij de acties van de kunstenaars in het Stedelijk Museum, werd f 260,- ingezameld als financiële steun voor de actie.

Wanneer leden van de CPN terugkijken op zes weken adembenemende acties dan merkt men meteen op dat zo'n bijeenkomst geen feestje van handen wrijven en schouder kloppen is. Een lange rij van actievoerders onderwierpen het geheel van de activiteiten en hun eigen optreden daarin aan een kritisch onderzoek.
Het spreekt vanzelf dat het beleid van de regering Lubbers, als weerspiegeling van de algemene sociaal-economische tendensen in onze maatschappij, van verschillende kanten onder de loep genomen werd.
Frank Biesboer beet het spits af met zijn panoramische schets van omstandigheden en gebeurtenissen.
Hij begon met vast te stellen: ,,Enkele dagen voor oud en nieuw vierde de Amsterdamse Effectenbeurs feest. En daar was ook alle reden toe: het afgelopen jaar was sprake van een toename van de aandelenomzet met maar liefst 121%.
Een soortgelijke jubelstemming valt ook andere ondernemerskringen ten deel. Exportcijfers namen het afgelopen kwartaal toe met meer dan 10%. Ook bij de eerste aankondigingen van de nieuwe kwartaalcijfers is het hosanna: voor het komende jaar wordt een spectaculaire winstgroei verwacht.
Alom klinkt het verhaal: we gaan de goede kant op.
Nu slaat dat wel op een heel bepaalde en selecte groep. Het zijn vooral de grote en op export gerichte concerns en financiële instellingen die profiteren van de huidige opleving.
Wat dit betreft levert het huidige beleid van het kabinet Lubbers inderdaad resultaten op."

Welk herstel?

Daarmee had hij al direct de vinger gelegd op de doeleinden die door dit gezelschap ondernemers en bankiers worden nagestreefd.
,,Want het is toch daarvoor dat de ambtenaren hebben moeten inleveren; het is daarvoor dat de sociale zekerheid onderuit gehaald moet worden; het is daarvoor dat kunstenaars uit de BKR moeten worden gestoten.
Tijdens zijn nieuwjaarsrede waarschuwde Duisenberg, de directeur van de Nederlandse Bank de regering vooral vast te houden aan het huidige afbraak- en bezuinigingsbeleid. Positieve ontwikkelingen mogen de regering er niet toe verleiden de teugels wat losser te laten, aldus deze oud-minister van de PvdA.
Zulke wenken aan het adres van Lubbers, Van Aardenne en Ruding zijn niet aan dovemansoren gericht.
In weerwil van alle verhalen over economisch herstel moet men toegeven dat er van herstel van de werkgelegenheid op deze manier geen sprake kan zijn."
In het debat kwam dit punt voortdurend terug als argument om te streven naar een gesloten front van economisch actieven en uitkeringsgerechtigden.
Het reilen en zeilen van ons maatschappelijk systeem werd voor één van de sprekers, Fré Meis, gekarakteriseerd als een permanente crisis in het bestaan van loontrekkenden en uitkeringsgerechtigden.
Ook de inleider stelde vast dat: ,,de regering haar beleid baseert op een situatie van een voortdurende en hardnekkige werkloosheid.
Deze rechtse politiek is er vooral op gericht om alle verworvenheden van de arbeidersbeweging, die werknemers en werkneemsters beschermen tegen kapitalistische willekeur, af te breken.
Zo is er nu in de verschillende beschouwingen rond het nieuwe jaar een aanval geopend op het in ons land bestaande loonsysteem.
Dat zou veel te star zijn en een herstel van de werkgelegenheid in de weg staan.

De CAO-rechten

Ondanks alle mooie woorden is dit niets anders dan een aanval op bestaande CAO-rechten.
Zoals ook verschillende ondernemers in het kader van de arbeidstijdverkorting allerhande CAO-rechten met betrekking tot overwerk aantasten in het kader van de zogenaamde flexibele arbeidstijden."
Met grote nadruk werd van alle kanten gewezen op het gevaar om de betekenis te onderschatten van de aanval die is ingezet op de inkomenspositie van allen die, om welke reden dan ook, buiten het produktieproces zijn komen te staan.
Daarom werd er door Siem v/d Helm op aangedrongen vooral de positieve elementen die zichtbaar worden in de gevoerde acties steeds opnieuw in het licht te plaatsen en in de komende maanden zo goed mogelijk te benutten. Zeker in de wetenschap dat we: ,,aanzienlijke verscherping te verwachten hebben van wat we de afgelopen tijd al aan maatregelen hebben meegemaakt.
Heeft de regering rond de laatste 1 januari-operatie al definitief de koppeling tussen lonen en uitkeringen doorgesneden, in het komend halfjaar wil de regering alle uitkeringen structureel en zeer drastisch verlagen."
Fré Meis kwam tot de conclusie dat ondanks de vele positieve kanten, de vakbeweging door het voeren van verstrooide acties de verdeeldheid bevorderde, waar een algemene staking het aangewezen middel geweest zou zijn om die verdeeldheid te voorkomen.
Dat is des te meer van belang als we kijken naar de opsomming die Frank Biesboer gaf van hetgeen de regering Lubbers concreet voor ogen staat: ,,alle uitkeringspercentages naar 70%, zowel voor de werkloosheidswetten als voor de WAO en zowel voor degenen die nu reeds een uitkering hebben als voor wie er nog een beroep op zal gaan moeten doen. Dit betekent dat meer dan 90% van alle uitkeringsgerechtigden op een uitkeringsniveau rond het minimum zal terechtkomen. Daarnaast is de regering van plan de uitkering volgens de Ziektewet te verlagen van 80 naar 70%, waarbij al deze maatregelen zowel voor mensen in het particuliere bedrijf als voor ambtenaren zullen gelden."
Uit het Distrikt Groningen kwam dan ook het voorstel om door middel van openbare vergaderingen de bevolking in beweging te brengen ter verdediging van ons stelsel van sociale zekerheid, inclusief de slechte kanten die er aan kleven.
Dat werd door allen tot de belangrijkste taak verklaard, nu de regering plannen smeedt om de CAO's open te breken om zodoende de bepalingen die bovenwettelijke uitkeringen garanderen, ongeldig te kunnen verklaren. Daarmee zouden zowel de regeling voor 57½-jarigen, de loonaanvulling voor WAO-ers en de aanvulling op de uitkering van het ziekengeld ongedaan gemaakt moeten worden. Een poging om wat de regering Den Uyl drie jaar geleden niet gelukt is nu wel door de Kamer te jagen.

Samenwerken

Bij alle teleurstelling wegens de niet altijd consequente houding van vakbondsbestuurders, was er bij de deelnemers grote waardering voor de wijze waarop men heeft kunnen samenwerken met mensen die met de meest uiteenlopende achtergronden in het leven staan. Het stemde velen tot tevredenheid dat juist op dit punt de leden van de partij die bij de acties betrokken waren, een belangrijke bijdrage geleverd hebben.
Arnold Jansma bleef van mening dat het partijapparaat als zodanig niet in de acties gefunctioneerd heeft. Hij achtte dat bewezen door het uitblijven van een goede reactie op het gebruik van de rechterlijke macht bij het breken van stakingen en het nauwelijks of niet deelnemen aan de discussie over het FNV-plan.
Te veel hangt af van de inzet van enkelingen. Er is dringend behoefte aan een samenhangend plan van eisen en actie.
Eerder was al bij de inleiding van de conferentie gesteld: ,,in een situatie waarin de regering zelf voorspelt dat de werkloosheid slechts zal toenemen, de hoofdtaak voor onze partij moet zijn om ons daar keihard tegen te verzetten en al het mogelijke te doen om een zo krachtig mogelijk maatschappelijk verzet tegen de plannen van de regering te organiseren.
In een situatie van langdurige massawerkloosheid moet als inzet van de partij nu meer dan ooit aan de orde zijn de noodzaak om de positie van uitkeringsgerechtigden te versterken en te verbeteren.
Dat is ook de inzet van de WAO-beweging, van de bijstandsvrouwen die verhoging van hun uitkering verlangen, van de beweging tegen de stringente sollicitatieplicht, van voorstellen in de FNV om de positie van langdurig werklozen te verbeteren.
Onze partij heeft uitgangspunten geformuleerd hoe de positie van uitkeringsgerechtigden kan worden verbeterd en een dezer dagen zal hierover een partijuitgave verschijnen.
Dat is ook de inzet van ons optreden voor de bescherming en verbetering van de positie van de minima.
Tegelijkertijd is duidelijk: elke discussie over verbetering van het stelsel van sociale zekerheid, over veranderingen vooral ten gunste van jongeren en vrouwen, heeft alleen betekenis als de plannen van de regering voor het komend halfjaar van tafel verdwijnen."

Industrie-politiek

Met dit perspectief voor ogen werd door velen hard ingegaan tegen de industriepolitiek die door de leiding van de Industriebond FNV gepropageerd wordt. Zoals één van de sprekers constateerde is ,,die politiek al genoeg veroordeeld door de geestdrift waarmee de ideeën van Visser en Vos begroet zijn door de VVD." De overeenstemming die wordt aangetroffen tussen zulke vakbondsfunctionarissen en de zakrekenmachinespecialisten in de PvdA vormt een bedreiging voor de toekomst, maar ook een stimulans om de bij de acties ontstane samenwerking uit te bouwen en te verbreden. Daarover kan geen misverstand bestaan: ,,een progressieve strategie, die er op gericht is de positie van zieken, werklozen en arbeidsongeschikten te beschermen, kan niet volstaan met de verdediging of verbetering van het stelsel van sociale zekerheid.
Nu de crisis het karakter aanneemt van blijvende, langdurige werkloosheid is een strategie noodzakelijk die met die noodlotskring breekt en gericht is op het scheppen van nieuwe werkgelegenheid, op drastische arbeidstijdverkorting en zeggenschap over grote geldstromen.
Strijd voor sociale zekerheid heeft geen perspectief als ze niet verbonden is met de strijd voor een fundamenteel ander sociaal economisch beleid.

Over het formuleren van dergelijke alternatieven is de diskussie in onze partij en binnen heel links volop aan de gang.
Daarbij is vooral aan de orde op welke wijze alternatieven kunnen worden verbonden met machtsvorming voor een andere politiek, op welke wijze eisen kunnen worden geformuleerd, waarbij de afzonderlijke eisen van mensen in verschillende posities op elkaar afgestemd kunnen worden.
Toetssteen voor het tot stand brengen van alternatieven is dat werkers in de particuliere sector, ambtenaren, uitkeringsgerechtigden, vrouwen en jongeren niet tegenover elkaar komen te staan en gedwongen worden een keuze te maken maar dat de verschillende groepen elkaar weten te vinden op de punten van overeenstemming", aldus Frank Biesboer.

a.t.v.

In aansluiting op de verwijzing van Wim Jansen naar de eisen van de vakbeweging in de Bondsrepubliek (35-urige werkweek) sprak Ina Brouwer over de internationale dimensie van de huidige problemen.
Het gevecht van de ondernemers om de markten moet gefinancierd worden uit de afbraak van het bestaande inkomensstelsel en de sociale verworvenheden. Lubbers' bewering dat hij de rol van de Staat wil terugdringen, is alleen bedoeld om de goede kanten van de verzorgingsstaat te vernietigen en de staat in dienst te stellen van de grote ondernemingen.
Evelien Eshuis onderstreepte dit nog eens door er op te wijzen dat de ondernemers de grote profiteurs van de staat zijn en enorme bedragen uit de schatkist weten te putten.
Omgekeerd zou door het handhaven van lonen en uitkeringen de koopkracht behouden blijven en zou een maatschappelijk draagvlak geboden worden voor de werkgelegenheid.
In de loop van de beraadslagingen werd grote overeenstemming bereikt over de noodzaak van progressieve samenwerking op basis van de gemeenschappelijke behoefte om met het huidige beleid te breken. In dit verband werd van alle zijden erkend dat de achter ons liggende acties van enorme betekenis zijn geweest.
Met het oog op wat ons te wachten staat van nu tot 1 juli 1984 zullen we naar alle kanten de partij moeten voorbereiden op een zware strijd, waarbij alle sectoren van de samenleving betrokken moeten worden, respectievelijk duidelijk gemaakt dat ze er direct of indirect bij betrokken zijn.
Dat schept voor de CPN een grote verantwoordelijkheid.

Geen alternatieven?

Het gebrek aan moed bij de PvdA om zich in het progressief overleg duidelijk uit te spreken over alternatieven voor het Lubbers beleid, en de levensgevaarlijke verwijdering die sommige vakbondsbestuurders met hun enge belangenverdediging van hun bedrijfstak veroorzaken binnen de FNV, dwingt de CPN en haar leden tot grote inspanningen om verdere rampen af te wenden.
Reeds bij de Dialoog van Driebergen is overeengekomen om op 3 maart een landelijk actieberaad te organiseren. Nu reeds staat vast dat daar de plaatselijke initiatieven gebundeld zullen worden in een landelijk samenwerkingsverband.
Men was het er over eens dat de partij haar optreden moet versterken op grond van eigen inzichten.
Men was van mening dat het fundament voor onderlinge solidariteit moet zijn de versterking van de samenwerking op plaatselijk niveau van de partij, vakbondsafdelingen, mensen uit progressieve partijen en actiecomitées.
Tot de vanzelfsprekende taken van onze partijleden behoort eveneens de verdediging van eenheid en samenwerking van vakbonden en de gehele vakbeweging.
Ten slotte zullen ervaringen en actieresultaten vaker binnen de partij moeten worden uitgewisseld en geanalyseerd om aan de hand van de uitkomsten het sociaal-economisch werk nieuwe impulsen te geven, die ook ten goede zullen komen aan het eigen werk van de partij op alle niveaus.

Walther Schoonenberg praat met Ton van Hoek

Europese verkiezingen en linkse samenwerking

Na maanden van onderhandelingen tussen PSP, CPN, PPR, Groene Platform en EVP ligt er, zoals bekend, een akkoord voor de Europese Verkiezingen. Na de laatste vergadering in november vorig jaar moesten er over het akkoord besluiten genomen worden. De EVP heeft, zoals bekend, besloten niet aan deze verkiezingen deel te nemen; het Groene Platform is uiteen gespleten in een deel dat ,,ja'' zegt en een deel dat een nieuwe politiek niet toevertrouwt aan PSP, CPN en PPR. Op het ogenblik moeten er besluiten genomen worden over de verdere uitwerking van het program, de samenstelling van de lijst en de verkiezingskampanje. Met Ton van Hoek, de onderhandelaar voor de CPN, hadden we over Europese Verkiezingen en linkse samenwerking een gesprek. Op zijn bureau lag een speelgoedje: een plastic ,,spiegelei'', zo'n ding waarmee spoorwegpersoneel het verkeer in goede banen leidt. Dat ding heb ik bij de onderhandelingen gebruikt, zegt Ton van Hoek.

Staat het akkoord na het besluit van de EVP en het uiteenvallen van de Groenen nog overeind?

Ja, het program, en dat is het hoofdbestanddeel van het akkoord, staat nog overeind. Het is een program op hoofdpunten, waarvan ik op de partijkonferentie heb gezegd dat het verdedigbaar is. Wel zal er een diskussie komen over de zetelverdeling. Ik kan niet vooruit lopen op die diskussie, maar ik hoor wel geluiden: in feite is van het Groene Platform alleen de PPR overgebleven en zitten we met twee PPR's rond de tafel. Er zijn mensen die zeggen: de lijstvolgorde moet opnieuw bezien worden. Dat hangt af van de vraag hoe je de splitsing in het Groene Platform beoordeeld.

Hoe beoordeel je die?

Veel hangt af van de vraag of het afgespleten deel van het Groene Platform aan de Europese Verkiezingen gaat meedoen. Voor een deel zijn de overwegingen die hebben geleid tot het akkoord aangetast. Maar dat verandert niets aan het program.

Wat waren die overwegingen?

Het krijgen van overeenstemming op zaken die van belang zijn, het vergroten van mogelijkheden van vertegenwoordiging en voorkomen dat zich ter linkerzijde versnippering zou voordoen. Vanuit die overwegingen is het akkoord nog steeds goed.

Maar de versnippering is niet tegengehouden!

Dat hangt ervan af, of de Groene Partij aan de Europese Verkiezingen gaat deelnemen. Het EVP doet dat in ieder geval niet.

Maar het gaat toch niet alleen om verkiezingen?

We praten nu over verkiezingen. Dat is iets anders dan bijv. aktie tegen kruisraketten. Het ingewikkelde bij verkiezingen is dat de positie van partijen centraal staat, terwijl het er voor ons om gaat dat links-progressieve partijen en bewegingen worden verenigd. We hebben het uiterste willen doen om met een gezamenlijke lijst uit te komen.

Die opzet staat nog recht overeind. Dat is een resultaat. Ik hoop van harte dat deze gezamenlijke lijst de enige links-progressieve lijst naast PvdA en D'66 zal zijn.

Wat nu als dat niet het geval zal zijn?

De Groene Partij zal het dan moeilijk krijgen dit aan de mensen uit te leggen. Voor ons geldt dan de vraag: wat is je opstelling in de kampanje naar die groep toe? We blijven bereid met de Groene Partij, wat dat verder ook voorstelt, samen te werken. Veel zal afhangen van hoe zij zich in de kampanje zullen gedragen. Maar dit alles is speculatie.

Komt er een lijstverbinding met de PvdA?

We hebben als Partijbestuur, toen we constateerden dat er een gezamenlijke lijst met PPR en PSP en ook anderen zou komen, gezegd dat het voor de hand ligt aan te sturen op een lijstverbinding met de PvdA. Om geen stem verloren te laten gaan voor het linkse kamp. Maar er zit ook een politieke kant aan: een lijstverbinding zou een nieuw feit in de Nederlandse politiek zijn. Op landelijk niveau is er nooit sprake geweest van een lijstverbinding tussen PvdA en CPN. Wel op Staten niveau (in 6 Staten) en dat heeft tot nogal wat discussie geleid in de PvdA, vooral door de reaktie vanuit het CDA. Een lijstverbinding nu zou betekenen dat links zich niet meer uit elkaar laat drijven door rechts en betekent het overwinnen van scheidslijnen die voor het feitelijke politieke werk niet terzake doen. De aktuele noodzaak van een vredespolitiek, een andere sociaal-economische politiek, e.d. dwingt ons tot progressieve machtsvorming.

Wat is de betekenis van de gezamenlijke lijst van PSP, CPN en PPR voor de klein-linkse samenwerking?

Bewezen is dat CPN, PSP en PPR als zodanig vrij vergaande stappen tot samenwerking kunnen zetten. Op grond van het feit dat deze drie partijen het in de afgelopen jaren steeds meer eens zijn geworden. Dit is met name van belang nu er gedachten bij leden binnen de drie partijen bestaan dat die samenwerking alleen maar mogelijk is met delen van de drie partijen. (Gedoeld wordt hier op uitlatingen van de zijde van de Linkse-Doorbraakkring. red.).

Gedachten dat de PPR alleen met CPN en PSP kan samenwerken als zij de Groenen kwijtraakt, dat de PSP alleen met CPN en PPR kan samenwerken als zij de stroming die vindt dat de PSP zich duidelijk moet profileren, kwijtraakt en dat de CPN alleen met PSP en PPR kan samenwerken als zij de Horizontalen kwijtraakt. Daar ben ik het dus niet mee eens. Die opvatting kan tot een verarming van links leiden. Met wat de partijen nu voorstellen, kun je tot reële machtsvorming komen; als je er stukken afhakt, wordt je invloed alleen maar minder. Natuurlijk is het niet eenvoudig. Het is eenvoudiger samen te werken met monolithische, gelijkvormige partijen. Het is een uitdaging van de eerste orde om al die posities en stromingen in een linkse politiek mee te nemen. Afhakken is geen samenwerkingsconcept. Het besef groeit dat links het van samenwerking moet hebben. Dat is nu nog toegespitst op drie partijen. Maar het is opvallend dat die drie vinden dat je ook met de PvdA zaken kunt doen. Ook in de PSP zijn er ontwikkelingen. Samenwerking beïnvloedt elkaars denken. Het proces wat nu aan de gang is, is mogelijk doordat in de periode hiervoor vooroordelen ten opzichte van elkaar zijn afgebroken. Dat heeft te maken met veranderingen in alle drie de partijen.

Komt er een gemeenschappelijke verkiezingskampanje?

Voor een deel zal de kampanje gezamenlijk gebeuren, maar iedere deelnemer heeft zijn eigen werkgebied, voor een deel ook een eigen achterban, dus zal niet alles gezamenlijk kunnen gebeuren. Maar daar er geen reden tot onderlinge concurrentie is, kan er een gemeenschappelijk kampanjebureau komen. Het is onze politiek om tot een hechte samenwerking te komen. Dat is wat het Partijcongres heeft gewild. Het akkoord was geen manoeuvre zonder consequenties. Dat is ook wat we willen met de diskussie met de PvdA. Hechte samenwerking is de enige basis voor verandering van de regeringspolitiek.

CPN-wethouders tegen regeringsbeleid

Onlangs hebben de CPN-wethouders uit verschillende steden een verklaring opgesteld over de rol die gemeentebesturen kunnen vervullen in het verzet tegen het kabinetsbeleid. Hierbij drukken we de tekst van die verklaring af.

De actuele politieke situatie in ons land wordt gekenmerkt door een regeringspolitiek, waarbij vanuit Den Haag aan de lopende band maatregelen worden afgekondigd tegen werkenden en niet-werkenden.
De positie van loon- en salaristrekkers, van de uitkeringsgerechtigden, wordt voortdurend aangetast. De z.g. kortingswetten die de regering-Lubbers erdoor heeft gedrukt met behulp van een krappe meerderheid in het parlement, vormen daarvan andermaal een voorbeeld. Tezelfdertijd worden ook de gemeenten in ons land bedolven onder een stroom van bezuinigingen, waarvan de bevolking eveneens de dupe wordt, omdat er minder geld beschikbaar komt voor noodzakelijke gemeentelijke voorzieningen. Tegenover deze politiek van bezuinigingen, als gevolg waarvan de werkloosheid en de verarming van de bevolking toeneemt, is actief verzet meer dan ooit geboden. De jongste acties van ambtenaren en van uitkeringsgerechtigden overal in het land laten zien, dat er een grote strijdbaarheid bestaat om dit kabinet de weg te versperren en nog verder in het isolement te dringen. De CPN-wethouders zijn van mening, dat ook vanuit de gemeentebesturen zowel afzonderlijk als gezamenlijk verdere stappen moeten worden ondernomen tegen dit regeringsbeleid.

Wij wijzen de politiek van de regering met betrekking tot het profijtbeginsel van de hand.
— De woonlasten moeten omlaag.
— De gemeenten dienen hogere uitkeringen uit het gemeentefonds te ontvangen.

De wethouders van de CPN, die hun eigen verantwoordelijkheid niet uit de weg wensen te gaan, zijn van oordeel dat de gemeenten onder geen beding doorgeefluiken kunnen en mogen zijn van de funeste regeringspolitiek van bezuinigingen. Het is noodzakelijk dat de gemeentelijke autonomie tegen verdere uitholling van de kant van de rijksoverheid wordt beschermd en nieuwe aanslagen op het voorzieningenniveau worden tegengegaan. Tegenover de dictaatpolitiek van het kabinet-Lubbers is het meest brede verzet noodzakelijk, vanuit gemeentebesturen, de vakbeweging, politieke partijen, maatschappelijke organisaties, door allen, die deze rechtse regering zo gauw mogelijk willen zien verdwijnen. Daarvoor zijn nieuwe, strijdbare initiatieven nodig. Door de strijd op alle mogelijke manieren en in grote eensgezindheid overal in het land te versterken moet het mogelijk zijn uiteindelijk een andere politiek in ons land tot stand te brengen.

21 december 1983,

Amsterdam:	*R. Walraven*
	T. van den Klinkenberg
Zaanstad:	*W. Nieuwenhuyse*
Beerta:	*K. Stek*
Muntendam:	*D. Grofsmid*
Oude-Pekela:	*L. Leeuwerik*
Termunten:	*E. Boersma*
Nieuweschans:	*F. Stek*
Finsterwolde:	*A. Schwertman*
	T. Ahlers-Luppens

In memoriam Willem van den Berg

Woensdag 21 december bereikte ons het schokkende bericht van het overlijden van Willem van den Berg. Zijn collega's partijbestuurders, velen in en buiten de partij, die hem kenden uit zijn werk en uit zijn vriendschap zullen hem ontzettend missen.

Wie Willem was, en wat er door ons heen ging, willen we weergeven door de toespraak die Tineke van den Klinkenberg, tijdens de crematie uitsprak.

,,Willem was een communist uit het anti-revolutionaire hout. Principieel en standvastig als hij was hebben we hem leren waarderen en kennen als een bruggebouwer.

Op meer dan één manier droeg Willem de drang uit naar een andere, een betere maatschappij door zo breed mogelijke aaneensluiting van mensen. In Willem heeft zich een eigentijdse communist geopenbaard.

Het is niet mogelijk om in kort bestek recht te doen aan de trits van activiteiten die door Willem zijn ontplooid.

Het is ook niet nodig. Want zoals we hier bij elkaar zijn, vormen we daar gezamenlijk de uitdrukking van. Ieder van ons weet wat Willem allemaal gedaan heeft en we hebben ons allemaal verbaasd over de energie en daadkracht die Willem op al die verschillende terreinen aan de dag legde.

Zelfs op die terreinen waar Willem geen directe verantwoordelijkheid droeg sprong hij in de bres als dat nodig was. Zo zijn er de afgelopen tijd veel stukken van hem verschenen in De Waarheid onder het kopje ,,van een medewerker''. Zo werd hij naast de vele andere activiteiten die hij ontplooide, ook nog even co-directeur van De Waarheid om z'n intelligentie en moed in te zetten om De Waarheid overeind te houden.

Willem was ervan overtuigd dat we ook binnen onze partij de problemen tot een oplossing kunnen brengen wanneer we maar de wil hebben om daar gezamenlijk op de hoofdpunten aan te gaan staan.

,,Niet mauwen in de marge, maar knokken in het centrum!''

Dát en nog veel meer kunnen we van hem meenemen.

Willem was er voor de volle honderd procent. Hij had ontzettend veel in zich. Te veel voor één mens, zou je haast denken. Zijn grenzeloze inzicht en daadkracht bleken op gespannen voet met datgene wat hij in z'n persoonlijk leven graag had willen hebben.

Ook op dat terrein stelde Willem hoge eisen aan zichzelf. De onrust en eenzaamheid die daardoor zijn deel zijn geworden heeft hij niet anders kunnen oplossen dan hoe hij dat heeft gedaan.

Wij zijn ervan overtuigd dat hij ook daarin tot het uiterste is gegaan.

Hij heeft ons niet in de steek willen laten en ons ook niet de schuld willen geven. Ook dat heeft hij ons nog laten weten.

Lieve Willem, mede namens Mieke, rust in vrede.''

Internationale contacten rond strijd tegen raketten

Rol van kleine landen is van grote betekenis

Voor de zomervacantie besloot het partijbestuur tot een nieuwe reeks van internationale contacten, waarbij het vooral ging om de komende Europese verkiezingen en de strijd tegen de nieuwe atoomraketten en het doorbreken van de wapenwedloop. Ter voorbereiding van dit laatste onderwerp publiceerde het dagelijks bestuur de notitie „Strijd voor vrede en ontwapening", die in de ledenkrant van september is gepubliceerd. In diezelfde ledenkrant verscheen een verslag van het eerste bezoek na de zomervacantie van Ina Brouwer en Jaap Wolff aan de CPSU.
In bijgaand artikel tekenen we met Elli Izeboud, John Geelen en Karel Hoogkamp de belangrijkste bevindingen op van de internationale contacten die nadien hebben plaatsgevonden gericht op de strijd tegen de nieuwe atoomrakketen. Het betreft een bezoek van John Geelen en Truus Divendal aan de communistische partijen van Roemenië en Bulgarije, (eind september), van Elli Izeboud en Siem van der Helm aan de Hongaarse socialistische werkerspartij en de Joegoslavische communistenbond (begin november) en van John Geelen en Fenna Bolding aan de communistische partij van Italië (half november). Voorts heeft een delegatie van de Franse communistische partij in ons land gesproken met Joke van Kampen, Karel Hoogkamp, Simone Walvisch en Jaap Wolff. Bezoeken die plaatsvonden in het kader van de voorbereiding van de Europese verkiezingen zullen in een komende ledenkrant aan bod komen.

Het vastlopen van de onderhandelingen in Genève, de voorbereiding van de plaatsing van nieuwe raketten in Engeland, Italië en West-Duitsland, de dreiging van de kant van de Sowjet-Unie met tegenmaatregelen, dat waren de nieuwe feiten in de periode dat de gesprekken plaatsvonden. En waarbij als meest klemmende vraag aan de orde is: zullen de internationale verhoudingen bevroren worden in een nieuwe koude oorlog, of zijn er kansen en mogelijkheden om een tegenwicht te vormen tegenover de nieuwe escalatie in de kernwapenwedloop?
Eerst de gesprekken met genoemde partijen in Oost-Europa. Wat in hun houding opvalt is het streven om niet te escaleren, om terughoudend te reageren op de plaatsing in het westen.
Elli Izeboud: „Wij hebben gezegd dat we tegenmaatregelen afwijzen; het vraagstuk van de atoomwapenwedloop is niet in militaire termen op te lossen (in de zin van een evenwicht in wapens), maar vereist politieke maatregelen.
De noodzaak daarvan is door de Hongaren volledig onderschreven. Zijn staan ook erg kritisch tegenover mogelijke tegenmaatregelen van de zijde van het Warschau-pact. Hongarije heeft op dit ogenblik geen atoomwapens en wil dat ook zo houden."
John Geelen: „De Roemenen hebben van hun kant benadrukt, dat de onderhandelingen in Genève niet beslissend kunnen zijn voor wat er in alle Europese landen gebeurt. Zij hechten, net als wij, veel meer waarde aan bijvoorbeeld de conferentie in Stockholm, waar alle landen als volwaardig gesprekspartner deelnemen.
De Roemenen verlangen een terughoudende reactie op het westerse plaatsingsbesluit en zijn vastbesloten om hun eigen koers gericht tegen de atoombewapening voort te zetten. Hoewel ze daaraan toevoegen dat dat niet eenvoudiger is geworden.
Bij de Bulgaren lijken de accenten iets anders te liggen. Daar wordt toch veel meer nadruk gelegd op de loyaliteit ten aanzien van het Warschau-pact en wordt veel meer betekenis gehecht aan de gang van zaken in Genève."

Niet plaatsen in Nederland schept ruimte

Uit de contacten wordt duidelijk, dat het beeld als zou de plaatsing in West-Europa onmiddellijk leiden tot een hernieuwde koude oorlog, en dat ontwikkelingen zich laten inperken tot simpele blokschema's niet op gaat. Juist de kleine landen zoeken naar een eigen opstelling, een eigen invulling van hun positie binnen blokken.
Elli Izeboud: „In de gesprekken die we hebben gehad wordt ook de betekenis onderstreept om in ons land plaatsing te verhinderen. Daarover bestaat binnen de Nederlandse vredesbeweging soms twijfel. In de zin van: wat maakt een Nederlands besluit nog uit nu er toch in West-Europa nieuwe raketten worden geplaatst. Uit de contacten blijkt juist, dat een Nederlands nee ruimte schept in de internationale situatie, mogelijkheden schept om de blokkenpolitiek te doorbreken. De betekenis daarvan, juist ook om zelf ruimte te hebben, om zelf eigen stappen te zetten, is door hen benadrukt."
Dit eigen nadenken over de rol van kleine landen, over de mogelijkheid van zelfstandige stappen is duidelijk beïnvloedt door de vredesbewegingen, ook die in hun eigen landen. Er zijn de afgelopen tijd nieuwe realiteiten tot stand gekomen, waarin het vraagstuk van de atoombewapening niet meer het domein is van generaals en diplomaten, maar van de politiek. Waarin de bevolking haar eigen stem tot gelding wil brengen. Die mondigheid, die drang om mee te beslissen, is een onomkeerbaar proces, dat ook in die landen, met alle gradaties die erbij horen, plaatsvindt.

Vredesbewegingen

John Geelen: „In Roemenië functioneert een redelijk onafhankelijke vredesbeweging, die breed is opgezet, in bedrijven, buurten en dorpen, met een eigen rol van vrouwen, kunstenaars, artsen e.d. De acties daar, en waarvan we ook tijdens ons bezoek getuige waren, richten zich niet alleen op het westen, maar stellen ook de rol van de Sowjet-Unie aan de orde, en richten zich ook op de betrokkenheid van landen als Frankrijk en Engeland.
Daarbij is in de gesprekken duidelijk geworden dat in de Roemeense partij wordt erkend, dat een dergelijke beweging zich ook wel eens bezig kan gaan houden met andere vraagstukken, die bijvoorbeeld de binnenlandse politiek betreffen.
Het debat daarover staat nog aan het begin, maar ze is al wel heel reëel gaande.
De invloed daarvan blijkt ook wel uit het feit dat de Roemenen afgelopen jaar hun defensieuitgaven hebben bevroren en op dit ogenblik verlaging overwegen.
Dat heeft te maken met hun eigen visie op de bewapening, maar ook heel duidelijk met de noodzaak om in hun land economische problemen het hoofd te bieden, en waarin zij de bewapening als een loden last beschouwen.
Dat is toch wel een verschil met Bulgarije, waar de vredesbeweging die overigens ook heel massaal is, toch meer het karakter heeft van ondersteuning van de regeringspolitiek.
Elli Izeboud: „Ook in Hongarije is een intensief debat gaande over de rol en betekenis van de vredesbeweging. Het is heel interessant te zien hoe daar, net als bij ons, het vraagstuk van de relatie tussen de partij en de beweging aan de orde is. Natuurlijk onder heel andere omstandigheden en verhoudingen. Maar het vraagstuk is soortgelijk. Dat betekent ook dat daarover een zeer nuttig debat mogelijk is, dat ervaringen van onze partij over dit vraagstuk daar ook van belang worden geacht.
In de Hongaarse vredesbeweging spitst de discussie zich vooral toe op de vraag hoe de persoonlijke verantwoordelijkheid van ieder mens voor een wereld zonder atoomwapens en voor vrede gestalte kan krijgen. Bijvoorbeeld door veel meer nadruk te leggen op bewegingen van kunstenaars, schrijvers e.d. Vooral van de kant van de jongeren is er een kritische benadering van de gevestigde vredesbewegingen. Zij kiezen daarbij uitdrukkelijk niet voor een dissidente positie, waarmee ze zich buiten elke ontwikkeling zouden plaatsen, maar streven naar een eigen positie in het kader van de Hongaarse vredesbeweging. Zij willen vooral dat de vredesbeweging als een zelfstandige kracht een functie gaat vervullen."

Atoomwapenvrije Balkan

De vraag is, waarin zien deze landen de mogelijkheid om een eigen rol te vervullen, welke concrete invulling wordt daaraan gegeven.
Uit de gesprekken komt naar voren dat een van de belangrijkste thema's is het streven naar een atoomwapenvrije zône in de Balkan. Ook in de notitie van het dagelijks bestuur wordt een dergelijke stap genoemd als tegenwicht tegen het denken in militair evenwicht. Vooral de Hongaren en Roemenen zijn warm voorstander van een atoomvrije zône van de Balkan.
John Geelen: „De Bulgaren hebben zich er ook altijd positief over uitgelaten. Maar tijdens de gesprekken werd van hun kant twijfel geuit nu Italië heeft besloten tot het plaatsen van raketten op Comiso, en dat ligt vlak bij de Balkan. Wij hebben van onze kant grote nadruk gelegd op de betekenis van eigen stappen, juist tegenover het plaatsingsbesluit. En dan is het heel goed om een maand later te lezen dat de Bulgaarse president Zhivkov in een gesprek met de Grieken heeft verklaard, dat het streven naar een atoomwapenvrije zône door moet gaan, ook al worden er in Italië raketten geplaatst.
Hoe serieus de Bulgaren hiermee bezig zijn blijkt ook wel uit het feit dat zij bereid zijn oplossingen te vinden voor het probleem van de Amerikaanse bases in het Aziatische deel van Turkije. Hun stelling is dat een atoomwapenvrije Balkan zich kan beperken tot het Europese deel."
En dan de Joegoslaven, waarover nog weinig is gemeld, vooral omdat zij een heel eigen positie hebben: zij zijn geen onderdeel van enig blok maar spelen juist een belangrijke rol in de beweging van ongebonden landen.

Ongebonden landen

Elli Izeboud: „Over de atoomwapenvrije Balkan zijn de Joegoslaven op zich positief. Maar tegelijk valt op dat ze dat idee heel sterk verbinden met het oplossen van andere vraagstukken b.v. in de relaties met buurlanden.
Hun visie op de Europese vredesbeweging bleek ook duidelijk anders dan in bijvoorbeeld Hongarije. De Joegoslaven vinden dat de vredesbeweging zich te veel beperkt tot de Europese problemen. Als je dat hoort dan lijkt dat in eerste instantie een nogal pessimistische beoordeling, een onderschatting van de betekenis van die Europese vredesbeweging. Maar tegelijkertijd word je gedrukt op de veelheid van gewapende conflicten die niet met atoomwapens worden uitgevochten, op de enorme problemen om daar oplossingen voor te vinden, op het contrast van de bewapening in de Derde Wereld en de honger, armoede en uitbuiting. Ons bezoek vond plaats juist op het moment dat de VS Grenada binnenviel. Dat kan dus zomaar gebeuren.
Het onderstreept de noodzaak om op wereldschaal zodanige relaties te scheppen, dat er gezamenlijk iets voor de vrede kan worden gedaan tegen de politiek die wordt bepaald door blokken met dominerende staten. Het vereist bondgenootschappen van vredelievende krachten in Europa en Amerika met de beweging van niet-gebonden landen.
Daarin komt ook nog eens de betekenis naar voren van bijvoorbeeld de solidariteitsbeweging in ons land met Nicaragua en El Salvador."

Comiso

En dan de Italiaanse en Franse partij.
Hun positie is natuurlijk een heel andere, en is ook onderling heel verschillend.
Op het moment dat het gesprek met de Italiaanse partij plaats vond was in het Italiaanse parlement het debat gaande over de plaatsing van nieuwe atoomraketten op de basis van Comiso, terwijl Frankrijk buiten de militaire organisatie van de Navo staat maar wel beschikt over een eigen atoommacht.
John Geelen: „In de Italiaanse partij is volop debat over de vraag: wat kunnen we nu tegenover de plaatsing van die raketten stellen. Hun centrale uitgangspunt daarbij is om die plaatsing niet als voldongen feit te accepteren, maar ruimte te creëren, tijd te winnen en nieuwe feiten te scheppen die het mogelijk maken de plaatsing terug te draaien. Zij wijzen dan ook, net als onze partij, tegenmaatregelen af en overwegen om — in navolging van de Engelse Labour-partij — als politiek item te lanceren: als wij het voor het zeggen hebben dan gaan die raketten eruit."
Karel Hoogkamp: „De Franse partij heeft ons in het kader van een „Tour d'Europe" bezocht, vooral om hun eigen standpunt te verduidelijken. Ze vinden dat ze in het buitenland te veel vereenzelvigd worden met de standpunten van de regering Mitterand, waarin de communisten slechts een minderheidspositie hebben.
De plaatsing van de nieuwe atoomraketten in Europa (zoals bekend worden er gaan Navo-raketten in Frankrijk geplaatst - red.) heeft de Franse partij altijd afgewezen. De kritiek van Mitterand op het nieuwe rakettenstandpunt van de SPD (die zich nu tegen plaatsing keren - red.), is door de Franse delegatie van de hand gewezen."
Zowel de Franse als de Italiaanse partij denken gelijkluidend over de betekenis van de onderhandelingen in Genève: de ontwikkelingen in Europa mogen niet door de supermachten worden bepaald; alle landen van Europa dienen bij de onderhandelingen te worden betrokken.

Partijpolitieke scheidslijnen

Hoe is het met de relatie van beide partijen tot de vredesbewegingen?
In Italië is de partij zeer actief betrokken bij het verzet rond Comiso.
John Geelen: „Probleem in Italië is dat de vredesbeweging daar nog heel sterk is gebonden aan partijpolitieke scheidslijnen. Bij de laatste demonstratie in Rome was er sprake van enige doorbraak, maar van een echte brede vredesbeweging is nog geen enkele sprake. Zoals trouwens in alle verhoudingen in Italië zeer scherpe scheidslijnen lopen. Dat heeft ook te maken met bijvoorbeeld de sociale toestand: Italië kent helemaal geen sociale wetgeving zoals in ons land het geval is.
De Italianen hechten ook veel waarde aan de vredesbewegingen in Oost-Europa. Zij spelen met de gedachte: kunnen we niet een internationaal appèl vormen van allen die zowel in Oost als West tegen de plaatsing van de nieuwe raketten zijn."
Heel anders ligt de verhouding van de Franse partij tot de vredesbeweging.
Karel Hoogkamp: „In de Franse vredesbeweging is een splitsing die gaat over het vraagstuk van de eigen Franse atoombewapening. We hebben tegen de Franse partij gezegd nogal verontrust te zijn over de verschuiving van het standpunt. Eerst waren ze tegen de „force de frappe," later aanvaardden ze haar als voldongen feit en recent heeft de Franse partij zich voorstander getoond van modernisering van de Franse atoombewapening.
Van hun kant leggen ze sterke nadruk op het feit dat ze geen deel uit maken van de militaire organisatie van de Navo en zelf staan voor de nationale veiligheid en onafhankelijkheid van Frankrijk. Naar hun beoordeling wordt die bedreigd en is om die reden modernisering nodig. Daarbij hebben ze gezegd dat alleen stappen tot verminderen van Franse atoomwapens mogelijk zijn als zowel de VS als de Sowjet-Unie over te gaan tot wapenvermindering.
De Franse communisten hebben wel uitdrukkelijk herhaald tegen de productie van de neutronenbom, ook in Frankrijk, te zijn."

Europees veiligheidssysteem?

Laatste thema is „de Europese veiligheid."
John Geelen: „Vorig jaar is het zgn. Hagarupp-rapport gepubliceerd (o.m. door de PCI, de PvdA e.a.) waarin de hoofdlijnen van een Europese vredespolitiek worden uiteengezet. Voor de Italiaanse communisten is een belangrijk discussiepunt: kan een Europees Navo-overleg een breekijzer vormen tussen beide supermachten. Wij hebben ons daarover terughoudend opgesteld, met nadruk op de autonomie van afzonderlijke landen. Gezien de toenemende discussie over dit vraagstuk zal ook onze partij verder moeten nadenken over de eigen rol van Europa. Vooralsnog heb ik er groot bezwaar tegen om de Europese veiligheidspolitiek te koppelen aan de EEG. Tegelijk is er wel behoefte aan een Europees platform gericht op een streven naar vrede en ontspanning. Zoals gezegd, over dit vraagstuk is verdere discussie in de partij nodig."

F.B.

P.S.
De gesprekken vonden plaats met o.a. de volgende personen.
Bulgarije:
Balew, lid dag. best.; Stanisjew, lid centr. comitee, hfd. int. afd. BCP.
Frankrijk:
M. Cremetz, secr. buitenland, lid centr. comitee; L. Guillou, secretariaat buiten-

Vervolg op pagina 9

voortzetting van pagina 1

1. Socialisme en democratie

Eén van de rode draden door het ontwerp is dat sociąlisme en democratie onafscheidelijk moeten zijn. Politieke democratie wordt in het ontwerp opgevat als zelfstandige doelstelling, waarvoor de CPN zich inzet. Het gaat daarbij zowel om verdediging van de door progressieve krachten veroverde democratische verworvenheden als om de strijd voor verdere ontplooiing van de politieke democratie. Dat vereist afbraak van alle onderdrukkingsverhoudingen, die deelneming aan de politieke besluitvorming feitelijk beperken voor onderdrukte en gediscrimineerde groepen. Verdediging en versterking van de politieke democratie gaat samen met principiële bestrijding van politieke en sociale krachten die erop uit zijn verworven democratische rechten aan te tasten.

Deze uitgangspunten worden in het ontwerp vastgelegd en uitgewerkt (Hfdst, I.3, 4 en 9 resp. Hfdst VI). Maar ook in alle andere hoofdstukken werkt deze stellingname door: de CPN is solidair met strijd tegen vertrapping van democratische rechten waar ook ter wereld (Hfdst. II.6); de CPN treedt op voor versterking en vernieuwing van de parlementaire democratie (Hfdst. III.10); de CPN ziet een socialistische economie in het licht van de ontplooiing van democratische controle en zeggenschap van werkers en uitkeringsgerechtigden (Hfdst. IV. V) enz. Tegenover het ontwerp staat in het debat de opvatting waarin democratie slechts als **middel** van socialistische politiek wordt beschouwd. De konsekwentie daarvan is dat in deze visie uitbreiding van democratische rechten voor progressieve en socialistische krachten samen moeten gaan met een beperking resp. opheffing van democratische rechten voor hen die niet als zodanig beschouwd worden.

De botsing tussen deze twee opvattingen is al in hoofdstuk I aan de orde: in de visie van het ontwerp wordt het principieel democratische recht op partijvorming en oppositie onderschreven, terwijl in de andere visie dit recht op oppositie onder socialistische verhoudingen wordt betwijfeld, beknot of aangevochten [1]).

Ook is ze aan de orde waar de garantie van democratische rechten als doelstelling van het socialisme in Nederland in het geding is [2]).

Een bepaalde uitslag van de stemmingen in hoofdstuk I zou logischerwijs gevolgen moeten hebben voor alle stemmingen op dit punt in de rest van het ontwerp [3]).

Het vraagstuk van de democratie vormt de kern van een 25-tal stemmingen. Het partijbestuur wijst erop dat de strekking van elk van de voorliggende amendementen onverenigbaar is met die van het hele ontwerp. Samenhang in de besluitvorming is op dit punt zeer wenselijk.

[1]) Alle stemmingen van Hfdst. I.9; stemming 1 van hfdst I.4.
[2]) Stemming 4 van hfdst. I.3.
[3]) Stemming 1 en 2 van II.6; stemming 1 van hfdst. III; alle stemmingen van Hfdst. VI.1, VI.2, VI.9, VI.10 en VI.15 en stemming 1 van VI.5 en VI.7.

2. Democratische weg naar het socialisme

De strategie, die het ontwerp schetst, is een democratische weg naar het socialisme. Deze strategie wordt afgegrensd naar twee kanten: enerzijds de parlementaristische weg, anderzijds de weg van het in één klap en eventueel buiten het parlement om veroveren van de staatsmacht (zie tekst en toelichting 4 bij VII). Op die hoofdstuk VII over de democratische weg zijn amendementen ingebracht vanuit beide richtingen.

a. Enerzijds zijn er een aantal amendementen die uitgaan van een strategie, die gericht is op het opbouwen van een „dubbele macht", waarmee door een gecentraliseerde actie in één klap alle politieke en economische macht aan de monopoliebourgeoisie wordt onttrokken. Uitgangspunt is dat de huidige staat vernietigd moet worden en dat een nieuwe staatsmacht gevormd moet worden als onderdrukkingsmacht in handen van de arbeidersklasse[4]). Een aantal van deze komen weer terug bij de onderwerpen nationalisaties en socialistische economie in hoofdstuk IV.

Het partijbestuur acht deze voorstellen irreëel in de Nederlandse verhoudingen en principieel onwenselijk vanuit de doelstelling dat het door de CPN nagestreefde socialisme democratisch dient te zijn. De stemmingen bij 1.4 en 1.9 beslissen daarom voor een belangrijk deel ook de stemmingen in hoofdstuk VII.

b. Anderzijds zijn er amendementen waarin de democratische weg verengd wordt tot een parlementaire en waarbij erkenning van de bestaande rechtsorde een meer of minder expliciet uitgangspunt vormt 5). Deze voorstellen staan eveneens haaks op de strategie in het ontwerp, die mede is gebaseerd op de noodzaak om de beperkingen en barrières van parlementarisme en legalisme te doorbreken.

Dit vraagstuk van de strategie beslaat hier 12 stemmingen.

4) Stemming vooraf bij hfdst. VII 1, VII 3, VII 4, VII 5, VII 8, VII 10 en VII 11 en stemming 1 van hfdst. VII 9.
5) Stemming bij hfdst. VII 7 en stemming 2 bij hfdst. VII 9.

3. Naar een democratische en socialistische economie

Het ontwerpprogram is uiteraard niet alleen gericht op democratisering van het politieke leven maar van de democratisering van het economische en het gehele maatschappelijke leven. Daarbij gaat het om het veroveren van zeggenschap in bedrijven, om democratische machtsvorming gericht op maatschappelijke controle op alle nivo's zodat democratische sturing en planning van de economische ontwikkeling mogelijk wordt.

De stellingname van het ontwerp in dit vraagstuk wordt aan de ene kant onderscheiden van sociaal-democratische sturingsmodellen die praktisch weinig anders betekenen dan medebeheer van de kapitalistische marktekonomie en aan de andere kant van de overgecentraliseerde staatsplanningssystemen in een aantal socialistische landen die de perspectieven op een werkelijke democratisering van de economische sturing in de weg staan. Ten aanzien van planovereenkomsten, beleggingsvoorschriften en nationalisaties zijn in het ontwerp voorstellen uitgewerkt, terwijl tegelijkertijd de noodzaak van en de ruimte voor democratisering van het economisch leven en de basis en zelfbestuur in bedrijven bepleit wordt (zie hfdst. IV. 15-18).

Tegenover de schets van dit proces van democratische machtsvorming staat de al bij het vorige punt naar voren komende idee dat het socialisme door een sterk gecentraliseerde macht zowel politiek als economisch tot stand kan en moet worden gebracht.

De economische macht van de monopoliebourgeoisie zou overgeheveld moeten worden aan een nieuwe gecentraliseerde staatsmacht. In deze zienswijze wordt nationalisatie opgevat als uiteindelijke doelstelling van economische politiek. Vanuit deze benadering zijn amendementen ingediend waarbij veel paragrafen in het gedeelte „Naar een socialistische en democratische economie" geschrapt worden. In andere amendementen wordt vermaatschappelijking van alle productiemiddelen voorgesteld, of vraagtekens geplaatst bij de rol van regionale planning en de rol van een zelfstandige middenstand. Tenslotte zijn er amendementen waarin nationalisatie van de gezondheidszorg wordt voorgesteld 6).

Het partijbestuur stelt het congres voor bij deze stemmingen in grote lijnen vast te houden aan de benadering van het ontwerp. Daarin wordt nationalisatie niet opgevat als doel maar als een van de middelen, die nodig zijn om een democratische sturing van de economie mogelijk te maken.

6) Stemming 1 van hfdst. IV. 3, IV. 11, IV. 12, IV. 13, IV. 14, IV. 15, IV. 16 en hfdst. V. 13.

4. Nieuw socialistisch internationalisme

In het hoofdstuk over „Internationale politiek" spreekt het ontwerp zich uit voor een actieve eigen rol voor de CPN gericht op versterking van internationale solidariteit en samenwerking van progressieve krachten. De CPN beschouwt zichzelf als deel van een wereldwijde beweging van progressieve krachten die streven naar vrede, socialisme en democratie. Nieuwe internationale samenwerkingsverbanden ontstaan op veel concrete punten. De CPN streeft in het verlengde van haar nationale coalitiepolitiek naar nieuwe internationale vormen van samenwerking, waarin de verschillende stromingen van de arbeidersbeweging progressieve politieke krachten en democratische bewegingen als onmisbare deelgenoot zouden moeten begroeten: een nieuw socialistisch internationalisme (hfdst. II. 7, idem in II 28).

In de amendementen worden tegenover deze visie andere posities ingenomen, die tot verschillende stemmingen leiden met diverse nuances wat betreft prioriteit en/of inperking van internationale samenwerking. Er is een benadering, waarbij onze solidariteit ook de „reëel bestaande socialistische staten" betreft 7).

Een met deze benadering verwant voorstel is om aan de ontwerptekst toe te voegen dat de CPN zichzelf als bondgenoot beschouwt van de wereldwijde communistische beweging, zoals die ook in landen met een socialistisch produktiestelsel aan de dag treedt 8).

Er is ook een voorstel om in het program op te nemen, dat de CPN in het bijzonder belang moet hechten aan betrekkingen met alle communistische en andere marxistische partijen en met bevrijdingsbewegingen in de derde wereld 9).

Daarnaast is er een benadering waarbij de internationale samenwerking in de eerste plaats socialistische gezinde bewegingen betreft 10).

Er wordt op basis van de ontwerptekst voorgesteld het begrip „nieuw socialistisch internationalisme" te vermijden 11).

Er liggen tenslotte voorstellen om te spreken over „socialistisch internationalisme" 12), over „nieuw internationalisme 13) en over „democratisch internationalisme" 14).

Er liggen ook schrappingsvoorstellen in II.7 voor, die er wellicht van uitgaan dat het geschrapte nog een keer terugkomt in de latere uitwerking (II.25-28). Bij nadere studie en vergelijking blijken de paragrafen II.25 en 26 ten opzichte van II.7 niets nieuws toe te voegen. De inhoud van II.27 blijkt kort samengevat te staan in II.7, r. 425-432. En de strekking van II.28 is letterlijk de slotalinea van II.7. Het gaat dus in feite om een omvangrijke redactioneel schrappingsvoorstel. Want de amendementen op II.25-28 dekken nagenoeg amendementen op II.7.

Vandaar dat het partijbestuur voorstelt een amendement over te nemen om de paragrafen II.25-28 te schrappen en er het tweede deel van II.7 (r. 412-440) voor in de plaats te stellen 15). Met dit onderwerp zijn maximaal 14 stemmingen gemoeid.

7). stemming 1 van hfdst. II.7
8). stemming 6 van hfdst. II.7
9). stemming 8 van hfdst. II.7
10). stemming 2 van hfdst. II.7
11). stemming 9 van hfdst. II.7
12). stemming 10 van hfdst. II.7
13). stemming 12 van hfdst. II.7
14). stemming 11 van hfdst. II.7
15). stemming 4 van hfdst. II.7

5. Bewapening, militaire blokken en kapitalisme

In het ontwerp wordt in het onderdeel „Noodzaak van actieve vredespolitiek" (II.8-13) uiteengezet dat de huidige internationale spanningen tussen en binnen de militaire machtsblokken en de wapenwedloop het resultaat zijn van meerdere op elkaar inwerkende krachtenvelden (dynamieken): a. er is sprake van een algemene dynamiek die erop gericht is de verhoudingen en daarmee de status quo (bestaande situatie) tussen en binnen de machtsblokken te handhaven; b. er is een dynamiek die kenmerkend is voor de imperialistische tendenzen van het kapitalisme die erop gericht is een machtsoverwicht ten opzichte van socialistische landen en ontwikkelingslanden te bereiken en; c. er is sprake van een dynamiek die kenmerkend is voor landen van het Warschaupact, waar de neiging bestaat de bewapeningswedloop louter in termen van militaire machtspolitiek te beantwoorden.

Het ontwerp grenst zich in de algemene toelichting bij het hoofdstuk over „Internationale politiek" af van tweeërlei opvattingen:

Aan de ene kant van de opvatting dat de wapenwedloop uitsluitend herleid kan worden tot agressieve imperialistische tendenzen, waarbij de landen van het Warschaupact de natuurlijke of belangrijkste bondgenoten zouden zijn in de strijd voor vrede en veiligheid;

aan de andere kant van de opvatting dat de supermachten in Oost en West één pot nat zijn en dat de militaire machtsblokken als zodanig de enige verklaringsgrond zijn voor de wapenwedloop en de internationale spanningen.

Overeenkomstig deze benadering worden (in II. 9-11) in het kader van een actieve vredespolitiek achtereenvolgens relaties aangegeven tussen bewapening en militaire machtsblokken; bewapening en kapitalisme en bewapening en socialisme. De anti-imperialistische stellingname (in 11.10) leidt tot de conclusie dat de vredesstrijd in de kapitalistische landen van beslissende betekenis is.

In amendementen wordt het ontwerp inderdaad vanuit twee verschillende invalshoeken aangescherpt, afgezwakt of verworpen.

Daar is in de eerste plaats de volledige verwerping van deze benadering vanuit een analyse waarin de dynamiek van het imperialisme centraal wordt gesteld. 16) Ook zijn er amendementen die de grote lijnen van het betoog willen corrigeren. Door de meest kritische passages ten opzichte van met name de Sowjet-Unie te schrappen 17) of te nuanceren. 18)

Deze kritiek op de analyse in het ontwerp van de verhoudingen tussen en binnen de machtsblokken komt terug als het gaat om de formulering van de politiek van nationale onafhankelijkheid en het doorbreken van de opdeling van de wereld in invloedssferen van de sterke mogendheden. 19)

Het partijbestuur zal het ontwerp verdedigen tegenover deze amendementen. Dit vraagstuk omvat een 12-tal stemmingen.

16) Stemming vooraf bij II, stemming 1 van II.7 en II.10
17) Stemming 1 van II.9
18) Stemming 2, 4 en 5 van II.9
19) Stemming 1 en 3 van II.14 en stemming 1 van II.15

6. Bewapening en socialisme

In het ontwerp worden conclusies getrokken uit ervaringen van de afgelopen tientallen jaren (Tsjechoslowakije, Afghanistan, Polen, e.d.), die laten zien dat socialistische landen met een grotere politieke militaire macht er niet voor terugschrikken deze macht te gebruiken als middel om geschillen te beslechten. Een eigenlijke historische analyse ontbreekt bij deze beschouwing over „bewapening en socialisme" (II.11), maar is aanwezig als Toelichting (bij II.7 en 28). Voortborduurend op de concrete besluiten van het 28e congres wordt algemeen geformuleerd dat de CPN bewegingen in socialistische landen steunt, die vanuit socialistische en vredesbevorderend perspectief democratie en nationale onafhankelijkheid nastreven. De kritiek op deze stellingname komt uit verschillende invalshoeken:

In een aantal amendementen wordt (in het verlengde van de kritiek op de benadering in het ontwerp van de wapenwedloop) voorgesteld om deze paragraaf of de slotzin te schrappen 20). Daartegenover zijn er voorstellen die passages uit de in de gegeven analyse in de toelichting invoegen vanuit de overweging dat ze een welkome aanscherping van de programtekst betekenen 21)

Tenslotte zijn er voorstellen tot aanscherping van de slotzin. In het eerste geval 22) wordt de door het partijbestuur gehanteerde formulering waarin de steun aan bewegingen, die streven naar democratie en nationale onafhankelijkheid geplaatst wordt in een „socialistisch en vredesbevorderend perspectief" als een beperking opgevat. In dat amendement wordt gepleit voor een formulering waarbij solidariteit ook betrekking heeft op personen en waarbij het socialistisch perspectief van deze strijd niet nadrukkelijker genoemd wordt. Deze als aanscherping bedoelde formulering is niet overgenomen, omdat daarmee slechts r. 400-402 verdubbeld zou worden. In het tweede geval wordt aan de solidariteit met democratische bewegingen prioriteit gegeven bóven betrekkingen met de regerende partijen in socialistische landen 23). Daarover dienen geen algemene uitspraken te worden gedaan, maar dienen in concrete omstandigheden (zoals op het 28e congres gebeurd is) beslissingen te worden genomen op basis van de richtlijnen van dit ontwerp.

Dit vraagstuk beslaat acht stemmingen.

20) Stemming 1,4 en 6 van II.11
21) Stemming 3 en 5 van II.11
22) Stemming 7 van II.11
23) Stemming 8 van II.11

7. Over NAVO en EG

In het ontwerp wordt gepleit voor een heroriëntatie van de buitenlandse politiek, gericht op het vrijmaken van en op den duur uittreden uit de NAVO in het perspectief van opheffing

ervan. Tegenover deze formulering, waarin de actuele strijd tegen de NAVO-politiek niet automatisch gekoppeld wordt aan de eis ,,onmiddellijk uittreden uit de NAVO", staan vele amendementen die het uittreden uit de NAVO wél als actuele strijdvraag aan de orde stellen. 24)
Daartegenover staat één amendement waarin juist wordt voorgesteld eerst de speelruimte binnen de NAVO maximaal te vergroten en te benutten. 25)
Tenslotte is er een amendement, dat meer in de lijn van het ontwerp ligt, maar een meer globaal perspectief van opheffing van blokken stelt 26).
In de kritiek op de benadering van de EG worden verschillende accenten gelegd: aan de ene kant wordt de uittreding uit de EG onder kapitalistische verhoudingen voorgesteld 27) en aan de andere kant wordt een afzwakking voorgesteld van negatieve formuleringen op het sociaal-economisch-juridische terrein 28), in het kader van de noodzaak van vergrote Europese samenwerking. (Niet op het militaire vlak).
Het partijbestuur verdedigt in deze het ontwerp in de voorliggende 5 stemmingen.

24) Stemming 1 van II.13
25) Stemming 3 van II.13
26) Stemming 2 van II.13
27) Stemming 1 van II.18 (zie correctie beschrijvingsbrief)
28) Stemming 2 van II.18 (zie correctie beschrijvingsbrief)

8. Klassenstrijd en andere strijdterreinen; arbeidersklasse

In het ontwerp worden de verschillende maatschappelijke tegenstellingen aangegeven, waarbij de CPN zowel de onderlinge verwevenheid als het relatief zelfstandige karakter onderkent (in III.2). Het partijbestuur wijst amendementen af, waarin wordt voorgesteld de verscheidenheid van maatschappelijke tegenstellingen direct of indirect te herleiden tot klassentegenstellingen 29).
In het verlengde hiervan liggen amendementen, waarin de strijdbewegingen worden gerangschikt naar de betekenis die ze hebben voor de strijd tegen klassenuitbuiting en -onderdrukking 30).
In het ontwerp wordt wél onderscheid gemaakt tussen de posities die verschillende strijdbewegingen in het geheel van de krachtsverhoudingen innemen; waarbij de ,,essentiële rol" van de arbeidersklasse in zijn brede samenstelling voor de weg naar een socialistisch Nederland wordt erkend. Het partijbestuur wijst aan de ene kant voorstellen af om de term ,,essentiële rol" te schrappen of te vervangen door ,,belangrijke rol" (31), maar wijst evenzeer voorstellen af om aan de positie van de arbeidersklasse in het geheel van de krachtsverhoudingen een zodanig gewicht toe te kennen (b.v. door de term ,,beslissende rol") dat de politieke onderschatting van de rol van andere sociale krachten het gevolg zou zijn (32).
Daarnaast speelt een debat over het gebruik van de term ,,arbeidersklasse". Het partijbestuur gaat er vanuit dat een program van een communistische partij de aanwezige inzichten in de kapitalistische klassenverhoudingen zo goed mogelijk moet gebruiken. Tegelijk moet een programma voldoende ruimte bieden voor verdere ontwikkeling van deze inzichten: door politieke beslissingen kan men geen debatten over verschillende marxistische klassentheorieën beslissen.
Daarom vindt het partijbestuur dat de huidige tekst de voorkeur verdient omdat daarin bewust voldoende ruimte is om de meningsvorming op dat punt verder te ontwikkelen (33) (zie verder het pre-advies bij Hoofdstuk III ad 2).
Bij deze vraagstukken gaat het om een 15-tal stemmingen.

29) Stemming vooraf bij III.1 en stemming 1 en 4 bij III.2
30) Stemming 1, 2, 4 en 5 bij III.3; vergelijkbaar met stemming 2 bij I.3 en stemming 1 bij I.5.
31) Stemming 4 en 5 bij III.6
32) Stemming 1 en 6 bij III.6
33) Stemming 8 bij III.6 en de voorstellen ,,zonder stemming overnemen" bij VIII.6

9. Opheffing sexentegenstellingen

Het partijbestuur wil de door feministen ontwikkelde inzichten zo goed mogelijk verwerken. Maar net als bij de behandeling van de klassenverhoudingen en het begrip ,,arbeidersklasse" wil het partijbestuur het partijprogram hier niet vastleggen op één bepaalde theoretische positie.
Daarom is er een voorkeur voor formuleringen, die ruimte bieden voor verder debat tussen verschillende feministische posities en adviseert zij het congres de partij niet vast te leggen op bepaalde theoretische verklaringsmodellen van vrouwenonderdrukking resp. tegenstellingen op het gebied van de sexualiteit. Het gaat hierbij om een aantal amendementen waarin ófwel expliciet het ,,sexe-geslachtssysteem" als verklaringsmodel wordt gehanteerd, ófwel anderszins van één bepaald analysemodel wordt uitgegaan.)34
Bij deze amendementen valt op dat, in tegenstelling tot het ontwerp, niet gesproken wordt over (patriarchale) onderdrukking van vrouwen. Bovendien wordt hierin geen onderscheid gemaakt tussen de positie van vrouwen en die van homosexuele vrouwen en mannen.
In een ander amendement)35 wordt juist een nadrukkelijk onderscheid gemaakt (nadrukkelijker dan in het ontwerp) tussen enerzijds patriarchale onderdrukkingsverhoudingen en anderzijds het systeem van heterosexualiteit.
Verder komen in de amendementen duidelijke verschillen naar voren in de beoordeling van het gezin in relatie tot het bestaan van sexentegenstellingen en het systeem van heterosexualiteit. Kort (en simpel) samengevat gaat het hierbij om de keus tussen een positie die betekent: ,,weg met het gezin" of een positie waarin niet de strijd tegen het gezin als zodanig, maar de strijd tegen onderdrukkingsverhoudingen daarbinnen centraal wordt gesteld en tevens de monopoliepositie van het gezin t.o.v. andere samenlevingsvormen wordt aangevochten.
In het ontwerp wordt een relatie gelegd tussen patriarchale onderdrukkingsverhoudingen en de maatschappelijke arbeidsdeling tussen de sexes. Er wordt gesteld dat deze mede vorm heeft gekregen in de positie van het gezin.
Verder komt aan de orde: het bestrijden van de heersende gezinsideologie en het bevorderen van andere woon- en leefmogelijkheden.

Hier tegenover zijn naar twee kanten amendementen geplaatst:

— aan de ene kant een amendement waarin het gezin wordt aangeduid als neerslag van patriarchale onderdrukkingsverhoudingen en het systeem van heterosexualiteit.)36 De formulering met betrekking tot het gezin is hier scherper dan in de ontwerp-tekst. Bovendien ontbreekt hier een relatie met de maatschappelijke arbeidsdeling tussen de sexen;

— aan de andere kant wordt in een amendement gesteld dat van een monopoliepositie van het gezin feitelijk al lang geen sprake meer is)37, en wordt dan ook niet over het gezin gesproken, maar over onderdrukkingsverhoudingen die in bijna alle maatschappelijke verhoudingen en organisaties een rol spelen en die diep doordringen in het persoonlijke leven en intieme relaties. Er wordt evenmin voorgesteld om andere leef- en woonmogelijkheden ten opzichte van het gezin te bevorderen, maar om de discriminatie van andere woon- en samenlevingsvormen op tal van terreinen ongedaan te maken.
Indien de omvattende herformuleringen worden afgewezen, blijven enkele schrappingsvoorstellen over die qua strekking verwant zijn met het laatstgenoemde amendement)38.
Dit vraagstuk beslaat in totaal een 10-tal stemmingen.

34) Stemming 2 en 3 van hfdst. III.2; stemming 2 en 2A van hfdst III.9; stemming 1 en 2 van hfdst VIII.7.
35) Stemming 4 van hfdst III.9
36) Stemming 3 van hfdst III.9
37) Stemming 4 van hfdst III.9
38) Stemming 5 en 6 van hfdst. III.9

10. Recht op arbeid; arbeidstijdverkorting; inkomenspolitiek

Een aantal amendementen bepleit hier een aangescherpte en meer samenhangende stellingname m.b.t. de doorbreking van de bestaande arbeidsdeling tussen vrouwen en mannen en individualisering van inkomens. Deze zijn van een positief preadvies voorzien. Het gaat daarbij om:

— een amendement waarin doorbreking van de sexegebonden arbeidsdeling duidelijk aan de orde is)39.

— een amendement waarin met groter nadruk de noodzaak van drastische arbeidstijdverkorting tot 25 uur aan de orde wordt gesteld in het kader van herverdeling van arbeid en een socialistische toekomstvisie)40.

— een amendement over inkomenspolitiek, dat nauw verweven is met de voorgaande amendementen. Hierin wordt individualisering nadrukkelijk als uitgangspunt genomen)41. Door overneming van deze amendementen ontstaat er een duidelijker verband tussen de stellingnames m.b.t. het recht op betaalde arbeid, de noodzaak van doorbreking van de sexegebonden arbeidsdeling, drastische arbeidstijdverkorting en het recht op een zelfstandig inkomen. Dit verband is ook als toevoeging van de uitgangspunten van hoofdstuk IV aan de orde)42.

De door de overgenomen amendementen aangescherpte visie staat nu tegenover amendementen, die loskoppeling van arbeid en inkomen en/of een bepaald type basisinkomen bepleiten)43.
Bij overneming van de positief geadviseerde amendementen, worden andere stemmingen overbodig)44
De visie van het ontwerp staat ook tegenover het amendement waarin drastische arbeidstijdverkorting tot 25 uur als centrale eis wordt gekoppeld aan de eis ,,met behoud van loon". (Zie stemming 1 van IV.2

In het eerste amendement bij inkomenspolitiek, (IV.9) worden algemene uitgangspunten geformuleerd, zoals herverdeling van inkomens (aantasting winsten en hogere inkomens) en behoud van individuele koopkracht. Bewust wordt de noodzaak van drastische arbeidstijdverkorting losgekoppeld van de kwestie van financiering. Behandeling van deze vraagstukken vindt plaats in twee afzonderlijke paragrafen (zie IV. 8 en IV.9)
Het partijbestuur wijst verder amendementen af, die neerkomen op een verzwakking van de stellingname over verdediging en verhoging van de koopkracht van loon- en uitkeringsafhankelijken)45.
In het hoofdstuk over sociale zekerheid tenslotte wordt in een amendement over de uitgangspunten van een vernieuwd stelsel in het midden gelaten of de koppeling tussen betaald arbeidsverleden en uitkeringen, rekening houdend met levensomstandigheden van de uitkeringsgerechtigden, gehandhaafd blijft. Het partijbestuur wijst dit amendement af)46.
Deze problematiek beslaat een 15-tal stemmingen.

39) stemming 1 van hfdst. IV.5
40) stemming 1 van hfdst. IV.8.
41) stemming 1 van hfdst. IV.9.
42) stemming 2 van hfdst. IV.3.
43) stemming 2 en 3 van hfdst. IV.9
44) stemming 2 van hfdst. IV.8; stemming 4 en 5 van hfdst. IV.9
45) stemming 2 van hfdst. IV.5.
46) stemming 1 van V5

11. Inspiratiebronnen van communisten

De besluitvorming over paragraaf 11 heeft betrekking op de inspiratiebronnen, resp. grondslagen van het optreden van de CPN. De amendementen op de ontwerp-tekst van het partijbestuur laten een sterke diversiteit aan benaderingen zien en tevens een groot aantal nuances daarbinnen.
Het partijbestuur is van mening dat in de nu ter stemming voorgelegde amendementen de verschillende benaderingen en nuances daarbinnen voldoende tot hun recht komen. Tegenover de ontwerp-tekst staan een vijftal voorstellen.
Het eerste amendement)47 wil vastleggen dat de CPN haar politiek baseert op de grondslagen van het marxisme-leninisme, en in het verlengde daarvan op ,,de wetenschappelijk gefundeerde dialectisch-materialistische filosofie." Het partijbestuur wijst dit amendement nadrukkelijk af.
Daarnaast zijn er voorstellen waarin op uiteenlopende wijze een theoretische grondslag van de partij wordt benoemd. In het ene geval is sprake van het revolutionaire marxisme als ,,een wezenlijk theoretisch uitgangspunt")48; in het andere wordt zowel het revolutionaire marxisme als ,,de vernieuwende inzichten" van ,,met name het feminisme" als de theoretische grondslag aangeduid)49. Beide zijn door het partijbestuur negatief gepreadviseerd, omdat zij een specifieke theoretische grondslag vastleggen.
Een volgend amendement)50 benoemt marxisme niet als theoretische grondslag, maar als strijdtraditie. De strekking van dit amendement is in dat opzicht min of meer vergelijkbaar met de toelichting van het ontwerp. Tegelijk echter suggereert dit amendement t.a.v. de inspiratiebronnen een exclusieve positie van de marxistische strijdtraditie t.o.v. andere strijdtradities. Bovendien zouden bij overname van dit amendement wezenlijke delen van de ontwerptekst komen te vervallen. Het laatste amendement rondom dit vraagstuk)51 gaat — evenals het ontwerp — uit van expliciete erkenning van pluriformiteit met het program als basis van de partijpolitiek. In deze formulering wordt echter de specifieke historische en actuele traditie van het marxisme miskend.
Het geheel van amendementen overziende, houdt het partijbestuur voorkeur voor de voorgelegde (afgewogen) ontwerptekst. Deze wijst elke exclusiviteit van theoretische grondslagen en tradities en van inspiratiebronnen af. Tegelijkertijd erkent ze de historische en actuele betekenis van het revolutionaire marxisme als strijdtraditie van de communistische beweging.

47) stemming 1 van hfdst. I.11
48) stemming 2 van hfdst. I.11
49) stemming 3 van hfdst. I.11
50) stemming 4 van hfdst. I.11
51) stemming 5 van hfdst. I.11

12. Over de communistische partij

De besluitvorming in paragraaf 12 (partij-organisatie) verloopt in verschillende etappes. Allereerst gaat het over de vraag of, en zo ja hoe, in het program de term ,,democratisch-centralisme" gebruikt kan worden)52.
Het PB is van mening dat de democratische organisatiestructuur van de partij niet omschreven kan worden met behulp van het begrip ,,democratisch-centralisme". De amendementen die dat beogen zijn om die reden negatief gepreadviseerd. Dat is ook het geval met de amendementen die afwijzing van het democratisch centralisme bepleiten. Het amendement dat beoogt de betrokken passage uit het program te halen)53 is positief gepreadviseerd (dit ligt ook in de lijn van de toelichting bij het ontwerp).
Vervolgens vinden er een aantal stemmingen plaats over de concrete uitwerking van het functioneren van de partijorganisatie. Dit concentreert zich dan in eerste instantie op de vraag hoe de partij omgaat met politieke pluriformiteit in haar midden)54. Het partijbestuur is van mening dat het bij de besluitvorming in dit program gaat om de uitgangspunten van de partijorganisatie)55, en dat nadere discussie over de uitwerking nu niet aan de orde is. Dat kan gebeuren op een conferentie over de organisatie (besluit 28ste congres) en op het volgende huishoudelijke congres. Daarom preadviseert het partijbestuur negatief, ongeacht haar oordeel over de specifieke inhoud van de amendementen in kwestie.
De overige drie stemmingen betreffen veranderingen op onderdelen van de ontwerptekst.

52) stemmingen 2, 3, 5, 6 en 7 van hfdst. I.12
53) stemming 7 van hfdst. I.12
54) stemming 8, 9, 10 van hfdst. I.12
55) stemming 1 tot 7 van hfdst. I.12

13. Coalitiepolitiek: partijpolitieke samenwerking en/of hergroepering

In diverse amendementen wordt voorgesteld om in het program expliciete prioriteiten en keuzen vast te leggen ten aanzien van partijpolitieke samenwerking.
Het partijbestuur is van mening, dat voor de komende periode de laatste congresuitspraken voldoende basis vormen voor politiek optreden van de partij en acht het tegelijkertijd voorbarig om in een lange termijn-program definitieve uitspraken over partijpolitieke hergroepering vast te leggen)56.

56) stemming 1 t/m 4 bij VIII. 19

Tot zover de samenwerking van de meest centrale hoofdlijnen, die inzet zijn van besluitvorming op het congres.

COÖRDINATIEGROEP VAN
DE CONGRESCOMMISSIE

Errata

Door verschillende oorzaken zijn er enkele fouten geslopen in de beschrijvingsbrief voor ons buitengewoon congres. Hieronder staan de wijzigingen.
Wij verzoeken jullie deze fouten in de beschrijvingsbrief te corrigeren.

Het congressecretariaat.

Met betrekking tot de preadvisering

De belangrijkste positieve en negatieve preadviezen, dus de preadvisering op hoofdpunten, zijn vermeld in de toelichtingen op de preadviezen bij de hoofdstukken in de beschrijvingsbrief (eerste kolom)
De andere positieve of negatieve preadviezen hebben een minder zwaar gewicht. Zij geven veelal de voorkeur van de meerderheid van het partijbestuur aan, dus in veel gevallen voorkeur voor de formulering van het ontwerpprogram.
In de hoofdstukken waar ze niet vermeld zijn, staan dus ook de preadviezen op hoofdpunten in het voorwoord en geldt voor de rest ook de voorkeur van het partijbestuur voor de tekst van het ontwerpprogram.

HOOFDSTUK I

Bij de Toelichting

Voorafgaande aan de toelichting toevoegen: 'In dit hoofdstuk worden de algemene doelstellingen en uitgangspunten van de CPN omschreven. Het grote aantal op dit hoofdstuk ingediende redactionele amendementen (waaronder zeer vele tekstverbeteringen) zijn vrijwel allen via categorie 'Niet ter stemming voorleggen' (C) naar de redactiecommissie verwezen.

PARAGRAAF 4

Bij stemming 3:

Toevoegen na 'schrappen': 'is dus ... en'

PARAGRAAF 7

In de rubriek 'Niet ter stemming voorleggen':
schrappen de regel:
'Niet van toepassing, elders aan de orde'.

bij de 2e stemming: na Haenen vgl. tussenvoegen.

PARAGRAAF 12

Hier is een stemming weggevallen.
Na stemming **6** invoegen:

Nr. 248 t/m 253 schrappen.
Platje (E.compasc.), Benschop (Jordaan), Van Dijk (Waterloopl.), Wouters (Bijlmer), Zaandam-Z., Van Esch (Vlissingen), V. Putten (Den Haag), Delft, V. Hattum (Krimpen), Keizer (Vlaardingen), V. Beuzekom (Utrecht-Z), Persijn (Zws. Vlaanderen) Vgl. Bloemhof, Vlaardingen, De Groot, Andijk, Hilvers (Rijswijk), Ter Vaarwerk (Haaksbergen), Beerta. V.d. Heuvel (Maastricht), Bakema (Veendam), Jansen e.a. (Groningen).

preadvies +

(in de toelichting moet de verwijzing naar ,,stemming 7'' worden gelezen als ,,stemming 6a'')

bij stemming 2
Amendement Van Zutphen. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Hilvers (Rijswijk), V. Vliet (Arnhem), Zeilemaker (Alkmaar), Van Erven (Eindhoven), Gorredijk-T.T., Wubs e.a. (Utr.), Communisme en Vakbeweging, De Ruiter (Den Haag), Peeters (Tilburg), Dammen (Bijlmer), Enkhuizen, Lok (Bergen).

Bij stemming 3
Amendement De Ruiter. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Wubs (utr.), Muris (Vogelenbrt.), Akkermans (Lewenborg), Beerta, Zaandam, Griffioen (Haarl.m.), V.d. Ster (Kralingen), Ter Vaarwerk (Haaksbergen).

Bij stemming 4
Amendement Jansen. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Riemersma (Drachten), Van Hattum (Kralingen), Hilvers (Rijswijk), Staal (Hoogezand).

Bij stemming 5
Amendement Tabak. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Molin (Riv. brt.), Utrecht-Z, V. Gemst (Haarl.m.).

Bij stemming 7
Amendement Platje. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Beentjes (Leiden), Desconez (Asd).

Bij stemming 8
Amendement Lameris. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Haanen (Sche.), Utrecht-C., V. Wijk (Zaandam), V. Hattum (krimpen), Kuster (J. v. Galen), Visser (Hoeksewaard).

Bij stemming 9
Amendement Odink. Vergelijkbaar is het amendement van: Akkermans (Lewenborg).

Bij stemming 10
Amendement Tabak. Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Boelsma (R.dam-C), V. Gemst (haarl.m.).

Bij stemming 12
Amendement Bloemhof/Middelburg, V. Praag (Lekkerkerk), V.d. Haaf (Delft), Persijn (ZW Vlaanderen), Hilvers (Rijswijk), Bakhuis (Den Haag), V. Esch (Vlissingen), Fontijn (Den Haag), Lieten (Kr. nie), Weteringbrt., Benschop (Asd), V.d. Bogaard (Asd), V.d. Molen (Arnhem).Vergelijkbaar zijn de amendementen van: Comou (Tilburg), Zeilemaker (Enschede).

HOOFDSTUK II

Stemming vooraf:

Ter stemming voorleggen

1 **Hoofdstuk 2 geheel schrappen en wijzigen in:**

Internationale verhoudingen:
IMPERIALISME
EN SOCIALISME

2.1 Algemene uitgangspunten. De CPN is een internationalistische partij. In dit tijdperk, waarin de algemene crisis van het kapitalisme de overgang naar het socialisme historisch nodig en mogelijk maakt, verscherpt zij haar strijd tegen het imperialisme. Daartoe stelt zij zich de taak in de eerste plaats de anti-kapitalistische krachten in eigen land te versterken. Met de klassenstrijd ter verdediging en behartiging van de dagelijkse belangen van de bevolking verbindt zij de bewuste sturing in de richting van het socialisme.
Nederland neemt door de — al sinds het koloniale tijdperk — sterk internationale oriëntatie van zijn economie, vooral sinds de Tweede Wereldoorlog tot uitdrukking komend in de overheersende positie van een gering aantal machtige multinationals, een belangrijke plaats in onder de imperialistische staten. Internationale solidariteit met anti-imperialistische strijd elders in de wereld is dan ook direct van belang voor een Nederlandse weg naar het socialisme, zoals omgekeerd de verwezenlijking van een socialistische maatschappij hier te lande van gewicht is voor de anti-imperialistische krachten buiten Nederland.
De CPN is solidair met (anti-imperialistische) bevrijdingsbewegingen in de neokoloniaal uitgebuite gebieden, met de reëel bestaande socialistische staten en met de anti-kapitalistische krachten in andere hoogontwikkelde kapitalistische landen. In die geest onderhoudt zij intensieve internationale contacten, op basis van volledige autonomie en niet-inmenging.
De internationale politiek van een communistische partij kan worden samengevat onder de noemer ,,proletarisch internationalisme''. Het proletarisch internationalisme is uitgangspunt van de ideologie en politiek van de arbeidersklasse en haar marxistisch-leninistische partij, dat alle aspecten van de strijd van de arbeidersklasse ter verwezenlijking van haar historische missie, die naar haar aard internationaal is, omvat. Een juiste toepassing van het proletarisch internationalisme garandeert de autonomie van de afzonderlijke partijen.
De CPN beschouwt het anti-sowjetisme — in al zijn verschijningsvormen — als het wezen van het anti-communisme. De CPN zal daarom elke vorm van anti-sowjetisme, als gevaarlijkste en meest voorkomende vorm van anti-communisme bestrijden. Proletarische klassepolitiek en afwijzing van het bestaande socialisme zijn onverenigbaar.

2.2 Het ontstaan van de machtsblokken. De Oktoberrevolutie markeert een keerpunt in de wereldgeschiedenis. Voor het eerst werden de grondslagen gelegd van een socialistische produktiewijze. Als inspiratiebron heeft de Oktoberrevolutie nog steeds actuele betekenis.
Sinds haar bestaan staat de Sowjet-Unie bloot aan bedreiging en aanvallen van de kant van imperialistische staten. Een hoogtepunt vormde daarin de inval van nazi-legers tijdens de Tweede Wereldoorlog. Ten koste van circa 20 miljoen burgers en ruïnering van het land slaagde het Sowjet-volk onder leiding van de Communistische Partij erin de nazi-troepen vernietigend te verslaan. Mede door de overwinning van het Rode Leger op het fascisme kon in Oost-Europa direkt na de Tweede Wereldoorlog een reeks nieuwe socialistische staten ontstaan. In 1949 ontstond de Volksrepubliek China.
De uitbreiding van het socialisme en de toenemende kracht van de arbeidersklasse in West- en Zuid-Europa leidden tot een confrontatiepolitiek onder leiding van de Verenigde Staten. Door het toen exclusief bezit van het atoomwapen dwongen de Verenigde Staten andere kapitalistische staten zich te scharen in hun machtsblok, waarvan de Navo de speerpunt vormt. Via dit systeem voerde het imperialisme middels strategieën als ,,containment'' en ,,roll back'' een harde confrontatie tegen de socialistische staten en de in en door de Tweede Wereldoorlog zich versterkende nationale en socialistische bewegingen in de koloniale gebieden. Als reactie op deze politiek ontstond in 1955 het Warschau-pact.

2.3 Nieuwe confrontatie-politiek. Die Amerikaanse politiek is mislukt. Drie faktoren spelen daarbij een rol. Nieuwe successen voor de nationale onafhankelijkheidsstrijd en anti-imperialistische strijd in arme landen (Cuba, het eerste socialistische land op het Amerikaanse continent); het ontstaan van militair-strategische gelijkheid tussen de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie; de tegenstellingen binnen het kapitalistische kamp, vooral tot uiting komend in de opkomst van het zgn. Euroblok en Japan. De nederlaag van het Amerikaanse imperialisme in Indo-China is zowel een eindpunt als een begin van die ontwikkeling. Ze bevorderde nieuwe resultaten in de anti-imperialistische strijd, met name in (Zuidelijk-)Afrika en Midden-Amerika.
Aan het eind van de zeventiger jaren — na de nederlaag in Iran — introduceren de Verenigde Staten een nieuwe confrontatie-ronde tegen de socialistische landen, de bevrijdingsbewegingen en de anti-kapitalistische krachten in het algemeen. Ze kenmerkt zich door de invoering van nieuwe atoomwapens en nieuwe atoom-strategieën; door een nieuwe ,,roll-back'' tegen staten en bewegingen in Zuidelijk Afrika en Midden-Amerika; door verscherping van de situatie in het Midden-Oosten; door sabotage van de ontspannings- en ontwapeningsdialoog. Tegelijk benutten de V.S. die confrontatiepolitiek (opnieuw) om Europese en Japanse kapitaalsmachten aan zich te onderschikken.

2.4 Aktieve vredespolitiek. De CPN geeft hoge prioriteit aan de strijd voor opheffing van de mens en natuur bedreigende (nucleaire) bewapeningswedloop. Daarbij gaat ze ervan uit dat in het imperialistische stadium de oorzaken van oorlog en oorlogsvoorbereiding primair te vinden zijn in de machtsstructuren die de kapitalistische eigendomsverhoudingen met zich mee brengen. Militair vormen de Sovjet-Unie en haar bondgenoten de voornaamste belemmering voor de nucleaire oorlogsplanners in (met name) de Verenigde Staten.
De CPN plaatst de vredesstrijd dus in een anti-imperialistisch kader. Vanuit die invalshoek is zij een aktief onderdeel van de zeer divers gevoede Nederlandse en internationale vredesbeweging.
Zij baseert haar politiek en strategie in de strijd voor vrede en terugdringing van atoomwapens mede op solidaire verbondenheid met de strijd voor onafhankelijkheid en socialisme in landen van de zgn. Derde Wereld. De atomaire macht van de Sovjet-Unie, hoewel bestanddeel van een haar opgedrongen, levensgevaarlijke wedloop, fungeert ook als een schild voor die strijd. De enorme uitgaven voor militaire doeleinden steken schril af tegen de schrijnende armoede van de ontwikkelingslanden. Vredesstrijd is dus ook verbonden met de strijd tegen uitbuiting en achterstelling door het imperialisme van de ontwikkelingslanden.
Nederlandse initiatieven gericht op het beëindigen van de bewapeningswedloop zijn van groot belang. Die moeten deels liggen in een ander buitenlands beleid. Verwijdering van atoomwapens van ons grondgebied, het afstoten van alle kerntaken, koersen op uittreding uit het Navo-pact, economische hulp aan landen die zich bevrijden of bevrijd hebben van neokoloniale uitbuiting en overheersing en bevorderen van internationaal overleg — b.v. via de Verenigde Naties — over vrede en veiligheid zijn daar de voornaamste kenmerken van.
Daarnaast is verscherpte klassenstrijd nodig tegen het steeds meer door het militair-industriële complex beheerste monopolie-kapitaal. Inzet daarbij is zowel het afslaan van de door de bewapeningsuitgaven veroorzaakte aanslagen op het levenspeil van de bevolking als de omschakeling van produktie voor oorlogsdoeleinden naar civiele produktie (conversie). Vredesbeweging en vakbeweging hebben hier samenvallende strijdterreinen.

2.5 Internationalisme. Vanuit haar anti-kolonialistische traditie weet de CPN zich in het bijzonder verbonden met de volkeren van Indonesië, Suriname en de Nederlandse Antillen. De CPN ondersteunt met alle kracht die in haar is de onderdrukte Indonesische communisten. Zo ook steunt zij de pogingen van het Surinaamse volk, dat eeuwenlang in slavernij is gehouden of anderszins uitgebuit en onderdrukt door Nederlandse kolonialisten, zich los te maken uit neokolonialistische verhoudingen.
De CPN maakt deel uit van de Internationale Communistische Beweging. Ze baseert zich hierbij op de principes van autonomie, internationale solidariteit en niet-inmenging, zoals die geformuleerd zijn op de Berlijnse conferentie van Europese communistische partijen in 1976. Die uitgangspunten, die een afwijzing betekenen van zekere schadelijke Comintern- en Cominformmethoden, maken gemeenschappelijk optreden en uitwisseling van ideëen en ervaringen mogelijk.
Van groot belang acht de CPN een hechte band tussen communistische partijen uit de kapitalistische en socialistisch landen in Europa met partijen en bewegingen uit de zgn. Derde Wereld. Hegemonistische politiek heeft een negatieve invloed op de ontwikkeling van de Internationale Communistische Beweging. De breuk tussen de CPSU en de CPChina in het begin van de zestiger jaren is voor een deel hieruit te verklaren. De CPN spant zich in om de tekenen van herstel van betrekkingen ook vanuit de Internationale Communistische Beweging te bevorderen. Tegelijk veroordeelt de CPN de maoïstische stellingen die vijandig zijn aan het marxisme-leninisme (bijvoorbeeld de supermachtentheorie) en de daaruit voortvloeiende politiek van de Chinese Volksrepubliek. Deze kwam en komt tot uiting in anti-sowjetisme, grensoorlogen met Vietnam, de steun aan het moordenaarsbewind van Pol Pot in Cambodja en tot voor kort overal ter wereld steun geven aan de meest zwarte reactie.
In de Westeuropese kapitalistische landen draagt de CPN bij tot versteviging van de internationale contacten tussen de daar opererende communistische partijen. Dit is in het bijzonder het geval voor de E.G.-landen, waar de grote monopolies sterk zijn. Ze nemen gezamenlijk besluiten tot ontmanteling van nationale industriesectoren en tot belegging in nieuwe sectoren en regio's. Dit brengt ook belangrijke gevolgen voor de werkgelegenheid en het milieu met zich mee. Gezamenlijk optreden van de communistische partijen kan in deze noodzakelijk of wenselijk zijn.
De CPN wijst ook op internationaal niveau centristische stromingen zoals het eurocommunisme, af. Kenmerkend voor het centrisme is dat getracht wordt een derde weg tussen sociaal-democratie en communisme te formuleren. Centrisme leidt uiteindelijk tot een onderschikking van het klassestandpunt onder formeel democratisme en abstract morele opvattingen.

2.6 Opheffing van de militaire machtsblokken. Het door de Verenigde Staten beheerste militaire machtsblok is gericht tegen de zich in en na de Tweede Wereldoorlog versterkende socialistische krachten in de wereld, inzonderheid tegen de Sovjet-Unie.
In 1947 verliet de Amerikaanse bourgeoisie definitief de al gehavende politiek van het isolationisme. Deze lijn die de zich op de binnenlandse markt, ruimer: de Amerikaanse markten, gerichte produktie weerspiegelde, beantwoordde niet langer aan de vooral door de Tweede Wereldoorlog gigantisch ontwikkelde macht van het financierskapitaal.
Zo had de Amerikaanse wereldoverheersing niet slechts de functie van bestrijding van socialistische staten en bewegingen, maar ook die van verovering van nieuwe markten. Middels het Marshall-plan beheersten de Verenigde Staten de Europese markt. Tegelijk dwongen zij de Europese kapitaalsmachten die al niet in staat waren geweest hun koloniën tegen de nationalistische en socialistische bewegingen te verdedigen, toe te staan dat Amerikaans kapitaal toegang kreeg tot de (voormalige) koloniale markt. Daar waar de politieke onafhankelijkheid (vooralsnog) geen belemmeringen opwierp tegen het doordringen van Amerikaans kapitaal, steunden de V.S. de dekolonisatie. Zo ontwikkelden zich neokolonialistische verhoudingen.
De overheersing door het Amerikaanse imperialisme betekent voor de in zijn greep verkerende volkeren een feitelijke uitschakeling of op zijn minst drastische beperking van de politieke en economische soevereiniteit. Ook uit zich die overheersing in de verbreiding (b.v. via de media) van op het imperialisme geënte normen en opvattingen.
De CPN draagt in haar politiek optreden bij tot de wereldwijde strijd die nodig is om de Amerikaanse wereldoverheersing te beëindigen. Een buitenlands beleid, gericht op uittreden van Nederland uit de Navo, is een concrete taak van de hiertoe noodzakelijk te organiseren nationale coalitie.
Het door de Sovjet-Unie geleide militaire machtsblok is zowel de neerslag van de overwinning op het fascisme als van de verdediging tegen de door de V.S. gestarte confrontatie-politiek. In die zin beschouwt de CPN het als een noodzakelijke tijdelijke voorziening. De militaire macht van met name de Sovjet-Unie vormt ook een schild voor volkeren die zich losmaken uit neokolonialistische verhoudingen en kiezen voor een eigen socialistische ontwikkeling.
Daarbij staat vast dat de noodzakelijke bestendiging van het militaire machtsblok de oplossing belemmert van negatieve verschijnselen die optreden bij de opbouw van een socialistische produktiewijze en de ontwikkeling van socialistische demokratie. Ten dele hangt dit laatste samen met de confrontatie-politiek die het het imperialisme bedrijft. Die vereist bovendien een gigantische investering in militaire produktie, die ook onder socialistische verhoudingen ten koste gaat van het

levenspeil van de bevolking. Overigens geldt deze beoordeling in haar algemeenheid ook voor socialistische staten die niet tot het Warschau-pact behoren.
Waar negatieve verschijnselen in socialistische landen optreden, neemt de CPN daartegen openlijk maar vanuit ons klassestandpunt stelling. Onder negatieve verschijnselen dient het afwijken in denken en handelen van het marxisme-leninisme verstaan te worden. Opbouwende kritiek mag niet tot betweterij leiden. Ook opbouwende kritiek door de socialistische landen op het politiek handelen van de CPN dient serieus te worden genomen.
De CPN zet zich in voor de opheffing van de bestaande militaire machtsblokken en invloedssferen. Daartoe is het verslaan van het imperialisme een eerste taak. Ook kan de groei van de beweging van niet-gebonden landen tot de opheffing van machtsblokken op termijn bijdragen. Via o.a. de Verenigde Naties dient Nederland de onafhankelijke koers van die landen te steunen.
2.7 Nationale onafhankelijkheid en internationale samenwerking. De CPN stelt zich strikt op het standpunt van de onvervreemdbaarheid van de Nederlandse soevereiniteit. Samenwerking(-sverbanden) met andere staten dient (dienen) gebaseerd te zijn op het uitgangspunt van wederzijds voordeel onder erkenning van volledige gelijkwaardigheid en soevereiniteit van betrokken landen. In die zin neemt de CPN stelling tegen het opgeven door Nederland van politieke en economische zelfstandigheid in het kader van Navo-verplichtingen en/of voorschriften van de Europese Gemeenschap.
De CPN is voorstander van een actieve bevordering van de Nederlandse export. Daarbinnen hecht zij grote waarde aan het versterken van de positie van het (niet-monopolistische) midden- en kleinbedrijf. De handelsbetrekkingen met de socialistische landen moeten worden uitgebreid.
De Europese Gemeenschap gaat in haar oorsprong terug op het streven van Amerikaanse concerns om de Europese markt te beheersen. Daartoe verbonden zij aan de toedeling van Marshall-„hulp" de verplichting tot vergaande politieke en economische integratie los van de controle van nationale regeringen, parlementen en belangenorganisaties.
De Europese multinationale ondernemingen schikten zich tijdelijk in de Amerikaanse oppermacht en profiteerden mee van de met Amerikaanse steun op kosten van de werkers, de Amerikaanse belastingbetalers en neokoloniaal uitgebuite volkeren tot stand gebrachte kapitalistische hoogconjunctuur.
Aan het eind van de jaren vijftig groeiden de tegenstellingen tussen het Amerikaanse en het herstelde Westeuropese, vooral Franse en Westduitse kapitaal. Dat kreeg zijn beslag in de pogingen eerst van Gaullistisch Frankrijk, daarna van de Duitse Bondsrepubliek de Europese Economische Gemeenschap uit te bouwen tot een met de V.S. en Japan concurrerend machtsblok. Met name vanuit de Duitse Bondsrepubliek werd gekoerst op aanvullende politieke en militaire integratie; Frankrijk oriënteerde zich op de ontwikkeling van een eigen nucleaire macht en de vestiging van neokolonialistische verhoudingen met zijn voormalige koloniën.
De toenemende spanningen tussen Amerikaanse en Westeuropese kapitaalsmachten bevorderden politieke, economische en culturele contacten tussen de socialistische staten en Westeuropese landen.
Met inachtneming van het bovenstaande dient Nederland deel te nemen aan de Europese Gemeenschap. Concreet moet o.a. worden opgetreden voor: intomen van de macht van de multinationals; bescherming en bevordering van midden- en kleinbedrijf; aanpak van grensoverschrijdende milieuproblemen; uitbreiding van de economische betrekkingen met de socialistische landen en op basis van doorbreking van neokolonialistische verhoudingen versterken van de betrekkingen met ontwikkelingslanden.

Van Zutphen (N.33) vgl. V. Bentveld e.a. (Ommoord, Alexanderpolder), Dammen (Bijlmer)

Preadvies: —

2 **Hoofdstuk II verplaatsen naar hoofdstuk VIII**
Fontijn (Vruchten)

Preadvies: —

PARAGRAAF 7

Ter stemming voorleggen

9 **r. 433 ⅓m 437 stemming 9 moet worden:** In het verlengde van haar coalitiepolitiek in eigen land wil de CPN in haar internationale betrekkingen politieke scheidslijnen binnen de arbeidersbeweging helpen overbruggen en dienen... enz..
Platje (Emmercompascuum)

Preadvies: —

PARAGRAAF 18

Ter stemming voorleggen

1 **Hele paragraaf schrappen en wijzigen in:** De CPN is voor afschaffing van, en Nederlandse uittreding uit (staatsmonopoliekap.) organen als de Nato en de EEG onder kapitalistische verhoudingen.
Ritsema e.a. (Lewenborg).

Preadvies: —

2 **r. 705 ⅓m 709 schrappen en wijzigen in:** De CPN staat daarom kritisch tegenover verdergaande integratie in EG-kader. Anderzijds is zij overtuigd van het feit dat een aantal dringende problemen van vandaag uitsluitend middels internationale samenwerking tot oplossing te brengen zijn. Dit geldt bijvoorbeeld voor de bewapeningswedloop, de economische crisis en de milieuproblematiek. Een minimumvoorwaarde bij internationale samenwerking op deze gebieden is dat de democratische controle-mogelijkheden van vrij verkozen parlementaire organen op geen enkele wijze beperkt worden.
Haack (Heilo, Egmond -L)

Preadvies: —

Niet ter stemming voorleggen

In dit hoofdstuk ontbreken onderstaande indieners/sters van amendementen.

paragraaf 1
Ritsema (Lewenborg), Van Kampen (Staatsliedenbuurt), Utrecht-Noord, Van Zutphen (Rotterdam), Van Bentveld e.a. (Ommoord).

paragraaf 2
Dammen (Bijlmermeer).

paragraaf 3
Broekert (Ooststellingerwerf).

paragraaf 4
Ter Vaarwerk (Haaksbergen/Neede)

paragraaf 10
Blankenstein (Leiden), Hoekstra (Holendrecht).

paragraaf 11
Dammen (Bijlmermeer), V. Gemst (Haarl. meer), Van Kampen (Staatsliedenbuurt), Strijker (Arnhem).

paragraaf 12
Broekert (Ooststellingerwerf), Keizer (Vlaardingen), Blankenstein (Leiden), Schoonen (Wageningen).

paragraaf 14
Verheulen (Nieuwe Westen).

paragraaf 15
Schoonen (Wageningen), De Jong (Nijmegen).

paragraaf 16
Rijstebil (Utrecht-Noord).

Paragraaf 19
Van Kampen (Staatsliedenbuurt).

paragraaf 22
Van Onck ('s Hertogenbosch).

paragraaf 23
Den Boef (Leiden), Wels (Haarlemmermeer), Brandon (Zaandam).

paragraaf 28
Van de Molen (Arnhem).

HOOFDSTUK III

PARAGRAAF 3

Bij Zonder stemming overnemen

r. 1037-1054: Tussen 'Benschop' en 'Veenstra' moet staan: *vgl.*

Bij Ter stemming voorleggen, stemming 2

r. 1055-1075: Tussen 'Leeuwerik/Jansen' en 'De Ruiter' moet staan: *vgl.*

HOOFDSTUK IV

PARAGRAAF 16

Bij Zonder stemming overnemen

r. 1925 toevoegen: tekst
vgl. Plasmeijer (Gron.).

Niet ter stemming voorleggen

In dit hoofdstuk ontbreken onderstaande indieners(sters) van amendementen:

PARAGRAAF 2: Plasmeijer (Gron), Griffioen (H'meer).

PARAGRAAF 4: Desconez (Betondorp), Lucassen (Nijmegen), Griffioen (H'meer).

PARAGRAAF 6: Griffioen (H'meer), Bohnen (Bijlmer), Haenen (Sche), afd. Huizen.

PARAGRAAF 10: Jansma (Asd).

PARAGRAAF 15: Afd. Van Wou.

PARAGRAAF 16: Plasmeijer (Gron).

PARAGRAAF 19: Afd. Van Wou.

PARAGRAAF 20: Holendrecht, Beerta, Elbers (Haarlem).

HOOFDSTUK VI

PARAGRAAF 1

stemming 1 splitsen

1 Amendement van Van Zutphen is herschrijving van de hele paragraaf, inclusief de kop.

2 Amendement van J. de Leeuwe is een vervanging van de passage van r. 2470-2475 ('De CPN treedt... mondigheid van de mensen).

Toevoegen aan Niet ter stemming voorleggen:
Zuidema (Utr.), Koning (Zutphen).

PARAGRAAF 2

Toevoegen aan Niet ter stemming voorleggen:
Zuidema (Utr.).

PARAGRAAF 8

stemming 2 toevoegen:

Preadvies: —

PARAGRAAF 9

Stemming 4, 5 en 6 betreffen één samenhangende tekstwijziging en dient dus als geheel in stemming te worden gebracht.
(nb.: Bij stemming 4 moet staan '**on**afhankelijk...' enz.)

Na stemming 2 toevoegen: stemming 2^A

2A **r. 2643-2649 wijzigen in:** In het socialisme dienen voor alle partijen de grondwettelijke rechten en het functioneren in vertegenwoordigende en besturende lichamen volledig gewaarborgd te zijn.
Indiener onbekend.

Preadvies: —

PARAGRAAF 15

2A **Stemming 2 vervangen door: 2^A**
r. 2757-2760 schrappen tot aan 'om'.
Beerta, vgl. De Bruin (Haarlem).

2B **r. 2760-2764 schrappen.**
Vgl. De Bruin (Haarlem).

Preadvies: —

PARAGRAAF 20

stemming 2

Preadvies: —

Bij een aantal overgenomen of ter stemming voorgelegde amendementen is niet altijd duidelijk onderscheid aangebracht tussen indieners/sters en degenen die vergelijkbare amendementen hebben ingezonden. In het algemeen is de eerstgenoemde de indiener/ster. De daarachter vermelde namen betreffen degenen die vergelijkbare amendementen hebben ingediend.

HOOFDSTUK VII

Bij alg. preadvies (meest linkse kolom van pagina 21), 9e regel van onderen: na 'vloeiende' invoegen: 'legalisme'.
Middelste kolom: „paragraaf 1" de kop schrappen
Rechter kolom: na de tweede alinea (voor ter stemming voorleggen) invoegen kop 'paragraaf 1'
Bij een aantal overgenomen of ter stemming voorgelegde amendementen is niet een duidelijk onderscheid aangebracht tussen indieners/sters en degenen die vergelijkbare amendementen hebben ingezonden. In het algemeen is de eerstegenoemde de indiener/ster. De daarachter vermelde namen betreffen degenen die vergelijkbare amendementen hebben ingediend.

HOOFDSTUK VIII

PARAGRAAF 2 en 3

Bij Zonder stemming overnemen (r. 3095-3131) moet tussen Lijmbach (Scheveningen) en Hilvers (Rijswijk) worden ingevoegd: vgl.

PARAGRAAF 14

Bij Ter stemming voorleggen
Tussen 'Lierop' en 'Verheul' moet staan: vgl.

PARAGRAAF 19

Bij Zonder stemming overnemen (r. 3360) moet staan: *vgl.* V.d. Haar
Toevoegen aan Niet ter stemming voorleggen: De Ruiter (Den Haag).

PARAGRAAF 20

Bij ter stemming voorleggen:
Stemming 3 wordt stemming 1
Stemming 1 en 2 wordt stemming 2
Stemming 4 wordt stemming 3
(Hiermee is de volgorde van stemming tevens in overeenstemming met het algemene preadvies bij Hoofdstuk 8).

Bij moties naronde toevoegen:

5 **Ter stemming voorleggen**

Term „derde wereld landen" vervangen door „onderontwikkelde landen" of „ontwikkelingslanden".
Groot (Morgenstond), V. Esch (Vlissingen), vgl. Van Dijk (Ut.Nr).

Preadvies: —

Toelichting: Termen door elkaar blijven gebruiken. Aan elke term kleven voor- en nadelen.

6 Term „staatssocialistische landen" vervangen door „socialistische landen" of „landen waar communistische partijen aan de macht zijn" of „zich socialistisch noemende".
Weijdeveld (Noorderpl.), Algra (Den Helder), De Ruiter (Morgenstond), Schoonen (Wageningen), V. Onck (Den Bosch), Den Boef (D.H.) vgl. Mendelts (Ind. brt.-Asd).
Termen zoals nu gebruikt door elkaar blijven gebruiken.

Preadvies: —

(zie Toelichting7 en 28, Hoofdstuk II in Ontwerptekst, pag. 4).

Versterk de financiële actie

Vrijdagavond zes januari j.l. waren op een landelijke conferentie de partijfinanciën aan de orde, t.w. het financieel verslag '82-'83 en de begroting voor '83-'84. Dit had al eerder zullen gebeuren op de conferentie van eind november waar ook de Europese Verkiezingen besproken werden. Wegens tijdgebrek moest toen het agendapunt m.b.t. de financiën worden uitgesteld. Dit is nu dus behandeld op de zesde januari.

Eén van de uitkomsten van de conferentie was dat het dringend noodzakelijk is de donatiecampagne weer snel van de grond te krijgen.

Ieder kan aan de hand van de begrotingscijfers (zie ledenblad van november) vaststellen, dat we als partij de ons voorgenomen aktiviteiten alleen rond kunnen krijgen als de inkomsten verzekerd zijn. Naast de contributieafdrachten is dat vooral het geld dat middels de financiële campagne binnenkomt. Zoals bekend is het doel om met de financiële campagne één miljoen gulden bijeen te krijgen d.m.v. een Kerst- en Paasenvelop en met de donatiecampagne. De Kerstenvelop, die half december van start is gegaan heeft op het moment dat dit geschreven wordt een stand bereikt van meer dan *f* 145.000,-. Aan donaties is er op dit moment een totaalbedrag ingetekend van *f* 222.650,-.

Donatiecampagne doorzetten

Het is nu de vijfde maand van dit lopende financiële jaar. Er zal dus nog erg veel aan de financiële akties gedaan moeten worden, met name aan de donatiecampagne. In feite mag de aandacht hiervoor geen ogenblik verslappen. Daarvoor hangt er teveel vanaf.

De partij kan haar aktiviteiten nu eenmaal niet alleen financieren met de contributie-opbrengsten. Dat was nooit mogelijk. Er is altijd veel extra geld nodig geweest om politiek een faktor te kunnen zijn, om er een dagblad op na te kunnen houden, om een nieuw gebouw en een nieuwe pers te kunnen aanschaffen enz.
Ook nu geldt dat. Er is extra geld nodig om de partij in staat te stellen veel inzet te kunnen leveren in de strijd tegen de regering Lubbers, voor een andere politiek i.p.v. afbraak en bezuinigingen, in de strijd tegen de raketten. Naast de persoonlijke inzet van vele communisten houdt dit ook in het uitbrengen van manifesten, affiches, brochures. Het verschijnen van het dagblad De Waarheid zeker te stellen, het in dienst kunnen hebben van mensen enz. In juni zijn er de Europese Verkiezingen en straks begin februari, het kongres waar we een partijprogram gaan aannemen.
Al deze zaken kosten veel geld. Daar is het al eerder genoemde miljoen gulden voor nodig. Een zeer groot deel hiervan zal met donaties moeten worden bijeen gebracht. Vaste maandelijkse donatiebijdragen maken het mogelijk dat de partij over een redelijk stabiele maandelijkse inkomstenbron kan beschikken. Het partijprogram waarover we straks zullen beschikken is een zeer goede gelegenheid vele nieuwe donateurs voor de partij te winnen.
Het organiseren van de donatiecampagne is een belangrijke politieke aktiviteit zonder welke we als partij niet naar behoren kunnen functioneren. Het is daarom dan ook geen taak die alleen het pakkie-an is van een penningmeester of een andere financiële verantwoordelijke. Het behoort tot de politieke verantwoordelijkheid van de besturen zich het hoofd te buigen over de financiële mogelijkheden van de partij. Plaats de donatiecampagne daarom nog deze maand op de agenda van de bestuursvergadering en bespreek op welke manier er nieuwe donateurs bij gewonnen kunnen worden, zodat er zo spoedig mogelijk nieuwe vaart komt in de donatiecampagne. (Laat ondertussen ook geen Kerstenvelop bij de mensen liggen.)

Truus Divendal

Financieel verslag boekjaar 1982/1983

Vrijdag 6 januari jl. vond het vervolg van de Conferentie van 27 november jl. plaats over het toen uitgestelde agendapunt ,,financieel verslag 1982/1983".
Nadat Marius Ernsting (penningmeester) het financiële verslag 1982/1983 en de begroting voor 1983/1984 mondeling toelichtte gingen een aantal partijgenoten in de discussie in op dit verslag. Hierbij daarvan de belangrijkste uitkomsten van behandeling.
De conferentie stemde in met het financieel verslag, waarna (resulterend uit de discussies) een reeks van aanbevelingen aan het partijbestuur betreffende de begroting 1983/1984 ter stemming werden voorgelegd.
Hieraan vooraf sprak de conferentie zich uit voor het aanhouden van een door Marcus Bakker ingediende motie, tot aan de behandeling van de begroting 1984/1985. Dit voorstel behelsde een verschuiving van aan De Waarheid begrootte steun naar andere drukkosten van materialen in de toekomst. De overige aanbevelingen werden door de conferentie afgewezen.
De conferentie stemde voor het voorstel van Truus Divendal om de donatiefondscampagne 1983/1984 versterkt aan te pakken en nieuwe impulsen te geven.
Tot slot werden een tweetal stemmingen gewijd aan de kascontrolecommissie.
De eerste betrof de door de conferentie te bekrachtigen samenstelling van de commissie. De volgende partijgenoten vormen nu de kascontrolecommissie: Hans Geleijnse (voorzitter) uit Breda, Ed de Witte (2e voorzitter) Rotterdam, Henk Clerx en Alie van Dijk uit Amsterdam, Joop Geerligs uit Amersfoort.
De tweede stemming, die de goedkeuring van de conferentie kreeg, behelsde de in het verslag van de kascontrolecommissie voorgestelde taken van de commissie, te weten:
- een frekwente bewaking van de begroting;
- het signaleren van afwijkingen en knelpunten;
- het geven van adviezen aan conferentie/congres;
- het gevraagd of ongevraagd adviseren van het partijbestuur;
- het cijfermatig controleren der boeken.

De conferentie werd vervolgens afgesloten met een dringende oproep aan alle districten en afdelingen om alle mogelijke ondersteuning te verlenen aan het welslagen van de financiële campagne door de donatiefondscampagne 1983/1984 extra aandacht te geven.

Voor een vernieuwde CPN

De CPN staat voor een beslissing van verstrekkende betekenis.
Op het februaricongres zal de partij besluiten over het nieuwe ontwerpprogram.
Ondergetekenden, leden van de CPN, herkennen zich vanuit eigen invalshoek in hoofdlijnen en richting van het ontwerp-program; Een communistische partij van het nieuwe type heeft volgens hen in ieder geval de volgende kenmerken:
Het moet een partij zijn die voortbouwt op de grote anti-fascistische, anti-koloniale- en anti-kapitalistische tradities van de CPN.
Een partij die zich altijd heeft verzet tegen discriminatie van de ene mens door de andere op grond van nationaliteit, afkomst, geloof, sexe en sexuele voorkeur.
Een partij van mensen die streeft naar vrede, vrijheid, democratische zeggenschap, gelijkwaardigheid, zelfbeschikking en socialisme.
Mensen die zich op grond van meerdere inspiratiebronnen verenigen op een politiek program dat gericht is op omverwerping van de bestaande maatschappelijke verhoudingen, en een democratische weg uitstippelt naar een vrijheidslievend socialisme.
Een pluriforme partij waarin minderheidsopvattingen ook na besluitvorming worden erkend en gerespecteerd. Een partij die opkomt voor de mensenrechten waar zij ook geweld worden aangedaan en solidair is met bewegingen die voor die mensenrechten vechten.
Een partij die initiatieven neemt en mensen verenigt in de strijd voor de vrede, in de sociaal-economische strijd en op tal van andere terreinen, waarbij de autonomie van de vakbeweging en andere bewegingen wordt erkend.
Ondergetekenden roepen allen die voorstanders zijn van een in deze geest vernieuwde communistische partij op om op weg naar het februaricongres allereerst op hun ledenvergaderingen — in zakelijk debat — voor deze doelen op te treden; Pogingen de meningenstrijd te veranderen in machtsstrijd wijzen zij af.

Adhesies te zenden aan:
Fon ten Thij,
Pieter Aertzstraat 55,
1073 SJ Amsterdam.
Telefoon 020-711254 (na 19.00 uur).

Jan Heusdens, Groningen; Frans van Ark, den Haag; Nel van Dijk, Oosterhout; Victor Rutgers, Maastricht; Siem van der Helm, Rotterdam; Thewis Wits, Groningen; Karin de Vré-IJisberg, Egmond; Ruud Soeter, Utrecht; Gijs Bax, Tilburg; Janke Dijkstra, Leeuwarden; San Verschuure, Delft; Rob Huygens, Wormerveer; Jos de Keijzer, Vlissingen; Ate de Jong, Leeuwarden; Jan van Gastel, Huizen; Rieme Wouters, Delft; Sara Horman, Holwerd; Rob Philip, Purmerend; David de Leeuw, Middelburg; Ton Pothoven, Zoetermeer; Pieter van Hoogstraten, Eindhoven; Joop Mantel, Rotterdam; Barend Schreuders, Utrecht; Arie Pieter Hoogendam, Delft; Riet van Putten, Leiden; Henk Teeuwen, Haarlem; Mien Schreuders, Utrecht; René Tabak, Nijmegen; Bert Stevens, Geleen; Wim Nieuwenhuijse, Zaanstad; Hekon Pasman, Gouda; Marjo Drent, Nijmegen; Ide de Vries, Hilversum; Bonne van der Kooi, Assen; Guus van der Linde, Enschede; Evelien van Onck, Den Bosch; Jack Bogers, Wageningen; Roel van Hezel, Hattum; Carel Cussel, Leiden; Ine Klumper, Enschede; Pauwel van de Siepkamp, Utrecht; Gezina van Hezel-Bouwmeester, Hattem; Dik Holvast, Enschede; Mart Peters, Nijmegen; Theo Beneder, Arnhem; Suzanne Lijmbach, Den Haag; Bram Hoeksema, Purmerend; Ingrid Blekman, Utrecht; Rie Spakman, Haarlem; Gea Korte, Groningen; Kees Korevaar, Utrecht; Pieter Elbers, Haarlem; Aaldert Blokzijl, Amsterdam; Paul Wouters, Amsterdam; Carel van Dillen, Amsterdam; Eddy Schwarzwalder, Amsterdam; Rosa Sal, Amsterdam; Peter Prins, Diemen; Jacques Neeven, Ouder Amstel; Tineke van de Klinkenberg, Amsterdam; Joop Stout, Amsterdam; Harry van den Berg, Amsterdam; Bart Blokzijl, Amsterdam; Dik de Boef, Amsterdam; Cok Ditmar, Amsterdam; Harry Visser, Amsterdam; Fon ten Thij, Amsterdam; Frans Odink, Amsterdam; Leo Witte, Amsterdam; Frans Nuits, Amsterdam; Anneke Teunissen, Amsterdam; Wil Schackman, Amsterdam; Ratio Koster, Amsterdam; Joop IJisberg, Amsterdam; Gaby van der Mee, Amsterdam; Harm Leeman, Amsterdam; Anne de Boer, Amsterdam; Douwe de Vries, Amsterdam; Eddy Greidanus, Amsterdam; Simon Korper, Amsterdam; Karin de Vos, Amsterdam; Jan Mannaert, Amsterdam; Coen Veltman, Purmerend; Max van de Berg, Amsterdam; Pieter Appel, Enschede; Henny Grave, Deventer; Berend van Geemen, Amsterdam; Nico Luirink, Amsterdam; Ingrid Ernsting, Amsterdam; Cor Boet, Assendelft; Mevr. Den Hartog, Amsterdam; Jaap Hoekstra, Amsterdam; M. Hofman, Alkmaar; Wim van Waard, Haarlem; Egbert Schwitters, Schagen; Nannie Anderson-Petschy, Amsterdam; Joop Wildbret, Amsterdam; Joop Morriën, Amsterdam; Henk Currière, Amsterdam; Albert Benschop, Amsterdam; Tara Oedayraj Singh Varma, Amsterdam; Joost Divendal, Amsterdam; Clara Visser-De Jong, Amsterdam; Henk Clerx, Amsterdam; Leo Klatser, Amsterdam; Ben van der Veeke, Lage Zwaluwe; Marian v.d. Veeke, Lage Zwaluwe; F. Pennings, Rotterdam; Aat van der Wees, Delft; Rinus Valkenhage, Scheveningen; Fransje Smit, Groningen; Marlou Min, Groningen; Biek van Rooij, Amsterdam; Ron Hendriks, Diemen; Peter Prins, Diemen; Rien van Ormondt, Diemen; Paul Westink, Ouder Amstel; Kees Hulsman, Amsterdam; Frans Vries, Amsterdam.

Het is angstig om middenin de diskussie naar het bijzondere congres te gaan werken met een oproep. Zullen mensen reageren? Betekent het dat er een nieuwe groep in de partij komt naast de al te vaak gebruikte etiketten ,,horizontaal" of ,,doorbraak"? Stoot je niet erg veel mensen voor hun hoofd als ze niet gevraagd worden voor de eerste ondertekening? Allemaal twijfels, maar achteraf bleek de noodzaak groot.
Uit de reakties die ik zowel over de telefoon, in vergaderingen en per brief heb ontvangen bleek dat veel mensen die zich aktief met de praktische politiek van de partij bemoeien zich geïsoleerd voelden. Vermalen in een diskussie die tussen extremen wordt gevoerd en bezorgd over het voortbestaan van de Communistische Partij van Nederland.
In de krant viel al snel een nieuw etiket: ,,Rustige vernieuwers".
De lijst van ondertekenaars en de reakties overziend hebben de kameraden die ondertekend hebben niets rustigs. Iedereen die dacht dat in de CPN een zwijgende meerderheid bestond zal op het congres verbaasd staan over de veelheid van meningen die ook door ondertekenaars van deze oproep tot uitdrukking wordt gebracht.
Een vernieuwde zelfstandige CPN wordt gedragen door strijdbare kameraden; een intentie die ook uit de andere oproepen die in deze ledenkrant staan spreekt.
De bedoeling van de oproep was om diskussie los te maken over de hoofdlijnen van een vernieuwde CPN en niet om zoveel mogelijk handtekeningen te verzamelen. Veel ondertekenaars hebben de oproep in hun afdelingen en distrikten bediskussieerd. Het geeft vertrouwen voor een goed congres.

Fon ten Thij

Oproep aan de leden van de CPN

Het is de diepgewortelde overtuiging van de ondergetekenden dat een principiële, zelfstandige en strijdvaardige Communistische Partij van Nederland onmisbaar is.
Ze was dat in het verleden en ze heeft dan ook in belangrijke episodes van de geschiedenis van deze eeuw een gewichtige rol gespeeld in de Nederlandse en eveneens in de internationale politiek.
Nu, bij crisis en werkloosheid, onder een hardvochtige en autoritaire kapitalistische regeringspolitiek en grote internationale dreigingen, is die bestaansreden niet geringer dan toen.
De partij streeft naar brede bondgenootschappen. Om die te bereiken is een krachtige eigen positie een vereiste.

Op dit ogenblik wordt het bijzondere partijcongres over het program voorbereid. De ondergetekenden nemen ten aanzien van dit program verschillende standpunten in. Sommigen staan positief tegenover de strekking van het program, anderen veel minder.
Wij zijn echter gezamenlijk bezorgd over de problemen die bij de behandeling rijzen. Tekst en wijzigingsvoorstellen zijn moeilijk te overzien. Voor afdelingen, distrikten en leden is het een zeer zware opgave om zich een duidelijk oordeel over het totaal te vormen. Dat kan er toe leiden dat bitterheid, maar ook tegenstellingen tussen groepen en personen, of vooroordelen, de programmatische standpunten gaan bepalen. Daarmee zou de partij zware schade worden berokkend en dat zou datgene wat wij als communisten willen, na het congres met vereende kracht aan de slag te gaan tegen oorlogsdreiging en crisis, ernstig bemoeilijkt kunnen worden.
In de congresvoorbereiding is gebleken dat velen gezocht hebben naar mogelijkheden om zulke botsingen te voorkomen en om elkaar te vinden. Door afdelingen en personen zijn tal van voorstellen ingediend om het program te verhelderen en te versterken, terwijl ze tegelijkertijd beoogden geen zodanige uitspraken te doen, dat daardoor kameraden zouden worden afgestoten.
Zulke voorstellen werden met name geformuleerd op het punt van de grondslagen van de partij, haar organisatie, haar internationale oriëntering en haar politiek van samenwerking en eenheid.
Zij willen de strijdbare marxistische uitgangspunten, de doeltreffendheid van de partijorganisatie, de autonome politiek van de partij en haar zelfstandige rol onderstrepen, als voorwaarden voor de eigen vernieuwing en die van de samenleving als geheel.

Wij, de ondertekenaars, zien zeer wel in dat nog veel discussie nodig is over tal van aspecten van de partijpolitiek. Maar wij achten het nodig en mogelijk om met betrekking tot de hierboven genoemde punten de handen ineen te slaan en, met gebruikmaking van de ingediende voorstellen, tot een belangrijke mate van overeenstemming te komen.
Naar onze mening moet die overeenstemming voor en op het congres worden gezocht.
Gebeurt dat niet, dan is de dreiging reëel dat tegenstellingen in de partij zich verder zullen verdiepen.
Slagen wij er echter in op belangrijke punten als de hier genoemde tot eensgezindheid te komen, dan zal dat een grote stap vooruit zijn bij de totstandkoming van een besluitvaardige en daadkrachtige CPN, die niet aarzelt of passief blijft in de veeleisende strijd welke gevoerd moet worden.

Deze oproep is ondertekend door circa 1100 partijgenoten.
Corr. adres: G. Hoogenberg, Afrikalaan 51, 3526 VK Utrecht. Tel.: 030 - 88498.

Vervolg van pagina 4

land van de PCF; J. Dinet, journ. l'Humanité.
Hongarije:
J. Kádár, eerste secr. centr. comitee; G. Horn, hfd. afd. buitenl. betrekkingen; M. Szürös, secr. van het centr. comitee van de Hongaarse Werkerspartij; N. Sebestyén, voorz. landelijke vredesraad.
Italie:
Buffalini, lid dag. best., voorz. buitenlandcie.; Mechini, coörd. sectie buitenl. PCI.
Joegoslavië:
D. Marković, voorz. centr. comitee; D. Vidić, hfd. int. afd.; Janžič, secr. int. afd.; B. Milošević, lid centr. comitee van de Joegoslavische Communistenbond.
Roemenië:
M. Dubrescu, lid dag. best., secr. centr. comitee voor buitenl. vraagstukken; O. Solomonescu, plaatsv. lid centr. comitee, voorz. int. afd. RCP.
Daarnaast vonden o.a. gesprekken plaats met landelijke en regionale medewerkers van de communistische partijen en vertegenwoordigers van bewegingen zoals de vredes- en vrouwenbeweging en met journalisten.

ROTTERDAM

Vorige maand was het Rotterdamse gemeentebestuur volop in de belangstelling. Vooral de stap van de CPN-gemeenteraadsfractie om het Rotterdamse programaccoord op te zeggen kreeg de nodige aandacht. In De Waarheid van 7 december werd de vraag gesteld of de CPN misschien ,,te emotioneel'' had gereageerd.
Arnold Reyndorp, medewerker van de gemeenteraadsfractie geeft in onderstaand artikel, dat is overgenomen uit het Rotterdamse districtsblad, inzicht in de stap van onze Rotterdamse kameraden.

linkse samenwerking: een brug te ver?

De CPN heeft haar steun aan het college van B en W in Rotterdam opgezegd. Na 3 dagen tot diep in de nacht over een begroting voor het volgend jaar te hebben vergaderd, viel vrijdagmorgen om half vier het doek. Om duidelijk te maken dat de CPN zich niet kan vinden in de politiek van dit college zou de CPN uiteindelijk tegen de begroting stemmen. Te weinig was er van haar voorstellen overgenomen, te weinig ook was de kritiek op de (wan)daden van dit college serieus genomen. Ongetwijfeld een symbolische daad.
Zoals verwacht werd de begroting met stemmen van PvdA, D'66 en PSP/PPR aangenomen.
Voor de totstandkoming had onze fraktie alle wijzigingsvoorstellen serieus en zakelijk beoordeeld en daarvan haar steun laten afhangen, niet rancuneus of wraakgierig, wat niet wegneemt dat de sfeer in de raadszaal zeer gespannen was en bij de raadsleden ter linkerzijde de emoties niet geheel afwezig waren. Was er echt iets moois stukgegaan? Het werd muisstil toen Roel van Veldhuizen de laatste stemverklaring aflegde, die hij eindigde met een niet mis te verstane vingerwijzing zowel naar rechts als naar de PvdA: er is nog steeds een linkse meerderheid in de Rotterdamse gemeenteraad.

linkse samenwerking

Is de linkse samenwerking nou stuk of niet?
Er wordt nog steeds samengewerkt door links, maar de CPN verleent die samenwerking geen krediet meer. Want dat was de inhoud van het programakkoord. Daarin gaven de drie linkse frakties en D'66 het huidige college van B en W krediet voor vier jaar op basis van afspraken over wat dat college zou gaan doen. Vervelende afspraken over bezuinigingen tot hoever, een hele mooie afspraak over een links beleid op allerlei terreinen. Bij het aangaan van dat akkoord was er scepsis, let wel, bij alle vier de ondertekenende partijen.
Na de voorjaarsnota en de daaraan gekoppelde bezuinigingsvoorstellen waardoor de werknemers van de gemeente, de ambtenaren, massaal optrokken tegen dit college, werd die scepsis bij onze partij groter, maar we verleenden opnieuw krediet.
Terwijl de onderhandelingen over de begroting al waren begonnen, moest dit college een aantal malen gecorrigeerd worden wegens voorgenomen optredens tegen stakende ambtenaren, even daarvoor had het gehannes rond de deelgemeente Centrum Noord plaatsgevonden, terwijl het politieoptreden tegen ,,Reforger'' nog heel vers in het geheugen lag.
De onderhandelingen over de begroting zelf verliepen uiterst moeizaam, het leek er wel op of de PvdA vast had besloten over en de ogen te sluiten voor onze argumenten en bij alles wat onze fraktie inbracht dacht: een paar ton minder pikken ze ook wel.
Op dat moment besloot onze fraktie om samen met de steunfraktie en de stadsledenvergadering de balans op te maken en de kredietwaardigheid van dit college te beoordelen. Die balans bleek uiterst negatief en de kredietwaardigheid navenant.

6,6 miljoen tegoed

De 4,8 miljoen bezuinigingen in wijkwelzijnsvoorzieningen waren de druppel. Terwijl onze fraktie — samen met het comite ,,Laten we wel wezen'' en de Abva had uitgevlooid dat de gemeente nog 6,6 miljoen te goed had van het rijk voor deze voorzieningen, moest en zou er bezuinigd worden, want welzijn was geen prioriteit van de PvdA en iedereen moest inleveren.
Hoe wij ook uitlegden wat het belang was van voorzieningen in de wijken, juist nu er 51.000 Rotterdammers werkloos zijn. En dat de CPN vanzelfsprekend niet tegen de prioriteit ,,werkgelegenheid'' is, maar dat wij nog niet zien hoe de aktiviteiten van wethouder Den Dunnen voor die Rotterdammers banen gaan opleveren, werd keer op keer het schema op tafel gelegd: ja de CPN is nu eenmaal meer voor welzijn en de PvdA is in de eerste plaats voor werkgelegenheid.
Alsof dat ook maar een moment door ons tegenover elkaar gezet wordt. En dan komt zo'n wethouder de CPN nog verwijten dat ons wereldbeeld zo grof is, dat we alles maar wijten aan het grootkapitaal en Den Haag.
Waarmee ik omgekeerd niet wil zeggen dat het wereldbeeld van dit college grof is, eigenlijk is het verschrikkelijk eng.
Waarom ging de CPN het programakkoord aan?
Om te laten zien, dat juist in tijden van crisis en rechtse afbraakpolitiek in Den Haag een links gemeentebestuur tot het uiterste knokt voor de belangen van haar bevolking. Dat het voor het merendeel van die bevolking ook duidelijk zou worden dat ,,de politiek'' geen lood om oud ijzer is, dat linkse politiek echt staat tegenover afbraak en vertrapping, dat er met die mensen op het stadhuis zaken te doen zijn en samen aktie te voeren. Voor een dergelijke politiek wilde de CPN ook verantwoordelijkheid dragen.
Maar een dergelijke politiek uit zich, ons inziens, in beelden van wethouders en raadsleden die regelmatig met bussen en aktievoerders richting Den Haag gaan; en niet in regelmatige bezettingen van de stadhuishal door weer een volgende groep woedende Rotterdammers, hoezeer deze hun woede ook uiten door middel van vrolijke liederen en accordeonmuziek, wat voor minder bevattelijke wethouders wellicht de indruk geeft de gevierde gast te zijn op een buurtfeestje.

boekhoudersmentaliteit

Wat wij, door onze kritiek te richten op dit college en niet op de PvdA, aan de PvdA hebben proberen duidelijk te maken is dat het vooral de boekhouders- en managersmentaliteit van een aantal wethouders is, die een linkse politiek die wij voor ogen hebben in de weg staat. Welnu, dat signaal is niet begrepen, horende doof en ziende blind, probeerde de PvdA fraktie uit te rekenen wat de kosten zouden zijn van wat door haar opnieuw als een onderhandelingszet werd beschouwd. Op dat moment hadden wij de rekenmachientjes echter opgeborgen.
De CPN is verweten dat ze te ongeduldig is, dat je na anderhalf jaar geen coalitie kan beoordelen en ook dat de CPN heeft overvraagd. Te beginnen met het laatste, de CPN heeft gevraagd wat zij als absoluut noodzakelijk vond, uitgaande van haar bedoeling met dit linkse akkoord, niet meer en ook niet minder.
Dat we ongeduldig zijn, dat klopt. Van de vier jaar, waren er anderhalf om en van de linkse politiek die wij voor ogen hebben, ja zelfs van dat wat aan linkse politiek in het programakkoord was vastgelegd, was niks tot weinig zichtbaar geworden. En de prille resultaten werden volledig ondergesneeuwd door de recente daden van dit college.

hoe verder?

Hoe nu verder met links in Rotterdam?
De linkse samenwerking staat niet met een linkse samenwerking in de raad. En linkse samenwerking in de raad staat of valt niet met een programakkoord. Zoals Roel van Veldhuizen al zei, er is nog steeds een linkse meerderheid in de raad. Voor de CPN is het alleen: geen krediet meer, boter bij de vis. Konkrete samenwerking op basis van konkrete afspraken. Dat geldt voor de raad, dat geldt ook voor de samenwerking op andere fronten.

1 mei viering

De gezamenlijke 1 mei viering met het FNV gaat in ieder geval door. Zolang we het over een aantal dingen eens zijn, nl. dat Lubbers zo snel mogelijk weg moet, dat de kruisraketten niet geplaatst mogen worden, dat fascisme en racisme geen kans mogen krijgen, dat de minima niet verder mogen worden uitgeknepen, dat de woonlasten omlaag moeten, dat al die zogenaamde minderheden meer ruimte moeten krijgen, juist in de crisis, dan vallen er nog genoeg zaken te doen samen.

Arnold Reijndorp

brieven

Ingezonden brieven max. 400 woorden. Bij overschrijding eerst overleg met de redactie.

CPN congres op een tweesprong

Terug naar af, of doorgaan met vernieuwing

De discussie's krijgen, vooral van de zijde van het ,,horizontaal overleg van communisten'' steeds meer een polarisend karakter. ,,Het gaan tot uitersten'' is wel zo funest voor datgene waar we mee bezig zijn dat ik in alle ernst aan die kameraden vraag daarmee te stoppen.
Het onwrikbaar vasthouden aan totaal verouderde opvattingen met een ,,museaal karakter'', als het ,,democratisch centralisme'', en de ,,voorhoederolpretentie'' om een paar zaken te noemen, betekenen niets meer of minder dan in het maatschappelijk krachtenveld een *halt toe te roepen aan het proces van maatschappijvernieuwing*.
Met name de *voorhoederol* opeisen als wezenlijk bestanddeel van communistische politiek maakt anderen tot medewerkers in de *bijwagen van strijdbare bewegingen*.
Het kan alleen maar betekenen dat ,,andere partijen'' hun activisten die je toch ook tegenkomt in groepen mensen die opkomen voor gezamenlijke belangstrijd ,,ook weer gaan instrueren''. Waarmee dan tevens een eind komt aan de rust van het ,,eigen overleg'' zo nodig om tot gezamenlijk optreden te komen.
En zo de *partijpolitieke belangenstrijd haar intrede doet in de maatschappijvernieuwende bewegingen*, en we weer terecht dreigen te komen in de periode van voor de tweede wereldoorlog. Onderlinge partijvijandigheid. Opleving van de concurrentieslag voor het zieltjes winnen t.b.v. de eigen club. En nog meer van dat soort sectarische toestanden.
En zo de verdere groei en versterking van de samenwerkingsverbanden ernstig wordt belemmerd en zelfs stuk kan gaan. Terwijl dat nu juist het nieuwe is van nu! Want die bewegingen in samenwerkingsverbanden ontbraken toen. Of waren veel zwakker dan nu.
Zo'n proces is natuurlijk alleen mogelijk geworden door de onderkenning van mensen uit de politiek en vakbeweging van het grote belang dat deze nieuwe maatschappelijke bewegingen hadden en hebben.
Mensen uit alle geledingen van de maatschappij. Dat is toch een fijn en groot goed? Of niet soms?
Het is toch een beeld dat geheel overeenkomt met de gelaagdheid van het politieke, geestelijke, sociale en organisatorische leven in ons land. Dat alles te smeden tot een breed front tot democratische machtsvorming kan toch niet zijn weggelegd voor een enkele politieke partij? Daarvoor is heel wat anders nodig.
Bijvoorbeeld een gezamenlijke verklaring van de progressieve politieke partijen waarin ze verklaren geen partijpolitieke claims te leggen op de maatschappijvernieuwende bewegingen.
Zo de autonome rol van die bewegingen nog eens extra te benadrukken. Dat is een belangrijke bijdrage aan die bewegingen. En een goede bijdrage aan de verdere versterking en groei er van.
En ook omgekeerd zal dat een zuigende werking hebben op mensen naar de politiek toe. En zelfs vernieuwingsprocessen binnen andere politieke partijen helpen bevorderen. Dat is ook nodig voor de vernieuwingsprocessen binnen onze eigen partij. Want het vernieuwingsproces binnen onze CPN is onlosmakelijk verbonden met vernieuwingsprocessen buiten de deur. En omgekeerd. De analyse van het werk van die maatschappijvernieuwende bewegingen moet de toetssteen zijn voor de discussie's op het congres van de CPN. Juist over de weg die moet worden ingeslagen met het nieuwe beginselprogram van de CPN. Dat kan niet in polariserende stijl van het ,,HOC'' met de Communistische Partij van Nederland. Dat moet gebeuren met de mensen die hebben gekozen voor de actieve rol in de bondgenootschappelijke samenwerking. Juist daaruit moet blijken of we met dat beginselprogram op de goede weg zijn. Het is juist die schat aan ervaringen die op tafel moet. Voor alle politieke partijen. Ook voor ons!
(Door de redactie ingekort)

TOON KAHLMAN
HOORN

Patriotraket en compensatie

In de CPN-brochure nr. 44 van okt. '83 over de aanschaf van de Patriotraket wordt o.a. ingegaan op het aspekt van de compensatie-orders. Dit is van belang, omdat over dit onderwerp veel fabeltjes de ronde doen. De Nederlandse bijdrage aan deze raket, die in de V.S. wordt ontworpen en geproduceerd, is ca. 1300 miljoen gulden.
Een niet onbelangrijk deel van dit bedrag vindt zijn weg naar de zakken van de couponknippers op de effektenbeurzen. De overige gelden worden besteed aan grondstoffen en arbeidskracht van hen, die hun vakbekwaamheid moeten verkopen ten behoeve van oorlogsproduktie. In het gunstigste geval wordt met het produkt alleen maar geoefend en blijven de extra kosten beperkt; in het ongunstigste geval wordt de vernietigingskracht wel gebruikt.
Een positief resultaat levert de besteding van die *f* 1,3 miljard dus niet op, of de produktie nu in Nederland of in de V.S. plaatsvindt!!! Helaas wordt in de slotconclusie van de CPN-brochure anders gesuggereerd.
Als er in het geheel geen compensatieorders geplaatst worden, zullen de bestede guldens niet naar de Nederlandse oorlogsindustrie, maar op een andere wijze naar de Nederlandse economie terugvloeien; geld rouleert immers. In economisch opzicht dus lood om oud ijzer. Het enige argument bij het eisen van compensatie-orders zou kunnen zijn, het strategisch belang, de NAVO-oorlogsproduktie niet in de V.S. te concentreren, maar over de verschillende NAVO-landen te spreiden.
Van een CPN-brochure zouden we toch moeten kunnen verwachten, dat door de mythe van het werkgelegenheidsargument wordt heengeprikt, helaas ten onrechte.

Kees van Zon, Gouda

Reaktie op Kees van Zon

Kees van Zon meent dat alle gelden voor de Patriot-raket terugvloeien naar de Nederlandse economie. Dit standpunt zou impliceren dat Nederland maar zoveel mogelijk moet bestellen in het buitenland. Omdat ,,geld immers rouleert, vloeit het terug'' zo stelt hij. Op deze wijze zou Nederland automatisch volledige werkgelegenheid kunnen bereiken en nog van alles importeren ook. De praktijk is echter anders. Import leidt niet automatisch tot export.

Zeker niet op het punt van de militaire produktie. De VS kopen vrijwel geen militaire produkten in andere landen. Daarentegen vloeit uit het feit dat de Nederlandse strijdkrachten in hoge mate zijn geïntegreerd in de NAVO nu voort dat Nederland veel in de VS koopt. De Tweede Kamer en ook de regering zijn van mening dat aan die eenzijdige import/export-verhouding een einde moet komen. Deze constatering, dat de aanschaf vanuit economisch oogpunt omstreden is, staat in de slotconclusie van de CPN-brochure. Die constatering is juist gebleken nu de regering heeft beslist om niet in 1983 te bestellen zoals vanuit de VS was geëist.

De brochure beperkt zich overigens niet tot een beschouwing over werkgelegenheidseffecten. In de brochure wordt een aantal militair-strategische overwegingen genoemd die tot de slotsom leiden dat aan de aanschaf van de Patriot-raketten een aantal bezwaren kleven. Die overwegingen hebben onder meer betrekking op de wijze waarop Nederland zich zou moeten verdedigen en wat voor soort wapens daarbij passen. Indien je ervan uitgaat, zoals de CPN, dat wapens voor de verdediging nodig zijn, is niet alleen vanuit strategisch oogpunt van belang om deze zoveel mogelijk in Nederland te produceren, ook vanuit werkgelegenheidsoogpunt kunnen er argumenten zijn om aan binnenlandse produktie de voorkeur te geven. Dit bleek bijvoorbeeld bij het stemgedrag van de partij ten aanzien van de RSV-problematiek.

Piet de Vrije,
lid van de werkgroep
vrede en veiligheid van de CPN.

CPN-brochure over sociale zekerheid

Een muur om tegen te leunen

Stelselwijziging Sociale Zekerheid. Terwijl de Ser nog driftig studeert op de gruwelverhalen van De Graaf, neemt de regering voorschot op voorschot als het om verwezenlijking van die plannen gaat. Voldongen feitenpolitiek: uitbreiding van het kostwinnersbeginsel, beknotting van de rechten van jeugdigen, stapsgewijze uitkleding van de minima (,,echte minima", straks de ,,meerjarige echte minima"?), de drie procentskorting van deze maand, de plannen voor kortingen op de bovenminimale uitkeringen in juli as. Samen een flinke stap op weg naar de droom van De Graaf, Ser of geen Ser...

Officieel gaat het niet alleen om bezuinigen maar ook om vernieuwing, vereenvoudiging en individualisering. Officieel gaat het ook (een beetje, namelijk via de genoemde Ser en de nog niet genoemde Emancipatieraad) om een ,,brede maatschappelijke discussie."

Dus praten we mee:

- over de wildgroei van regelingen en procedures. Historisch misschien te verklaren, in zijn uitwerking ondoorzichtig en ondemokratisch,
- over onnodige betutteling, disciplinering en bemoeizucht;
- over onbetaalbaarheid als wordt vastgehouden aan de huidige financieringsstruktuur waarin loon- en inkomstenbelasting en de loonsom in de arbeids-intensieve bedrijven de klos zijn en de automatiserende, werkloosheid producerende werkgevers vrij uit gaan en beloond worden;
- over de onaangepastheid van het stelsel aan nieuwe realiteiten, zoals de eis van het individueel recht op een menswaardig bestaan, zoals ook het gegeven van steeds meer uitkeringsgerechtigden die zonder arbeidsveleden zijn (schoolverlaters, vrouwen) geen uitkeringsrechten hebben opgebouwd en dus afhankelijk zijn van de ruimte in de rijksbegroting.

Het meepraten over de vernieuwing van de sociale zekerheid gebeurt in de CPN o.a. in de door het partijbestuur ingestelde Commissie Sociale Zekerheid. Deze club, ontstaan rond verkiezingen (deelprogramma's!), is in feite goed van start gegaan met een studiedag in Utrecht (november '82), waar uitkeringsgerechtigden, beroepshalve betrokkenen, studenten en vertegenwoordigers van aktiegroepen en platforms uit alle hoeken van het land gezamenlijk problemen inventariseerden.

Nu, ruim een jaar later, dwz. na nog een studiedag (zomer '83) en talloze probeersels in kleinere kring, is er de brochure ,,Een muur om tegen te leunen", klaar voor gebruik binnen en buiten de partij. Een brochure in drieën: Historische schets van het stelsel; kritiek op de jongste ontwikkelingen (plannen van De Graaf); uitgangspunten voor een nieuw stelsel. Zonder aan de eerste twee hoofdstukken afbreuk te doen, kan vermoed worden dat juist de ,,Uitgangspunten" in de belangstelling staan.

Inderdaad uitgangspunten, geen kant en klare blauwdruk van een per decreet in te voeren of aan te bevelen stelsel maar een bijdrage aan een diskussie die al geruime tijd loopt en zeker nog de nodige verdieping behoeft. Het is van het grootste belang dat de partij zonder omhaal de strijd aanbindt tegen de voorgestelde julikortingen, het is óók van het grootste belang dat de partij serieus werkt aan een alternatief voor dit vastlopende, te kort schietende sociale zekerheidsstelsel.

Brochures (*f* 1,75) zijn te bestellen via het sekretariaat van de Commissie Sociale Zekerheid (Ben Bugter, Javastraat 181 winkel, Amsterdam; Tel. 653283) en de CPN-brochurehandel. Voor inleiders bij diskussie over het stelsel kan gezorgd worden. Reakties op de brochure worden verwerkt in een volgend artikel en worden met belangstelling tegemoet gezien.

Tom Flesseman

Prijs f 1,75 plus f 1,10 porti

Willen we wat we kunnen en kunnen we wat we willen?

Te midden van het woordgeweld in het programdebat verscheen bij de CPN-brochurehandel een tekst van Albert Benschop. In de presentatie lezen we dat ingegaan zal worden op ,,de actuele betekenis en de identiteit van het communisme in sterk veranderde verhoudingen". (Dus niet de verhoudingen die werden aangetroffen in het begin van de 19de eeuw).

Benschop gaat uit van wat volgens hem het mooiste en nog steeds onaangetaste uitgangspunt van Marx voor het communisme is: ,,vrije ontwikkeling van het individu" en waaruit sindsdien het probleem is voortgekomen wat de relatie zou moeten zijn tussen sociale gelijkheid en individuele vrijheid. Een probleem dat tot nu toe onopgelost gebleven is. En dat heeft weer te maken met de wijze waarop Marx gedwongen was zich af te zetten tegen de libertairen die op dit punt onder druk stonden van de liberale opvattingen over de begrippen individuele vrijheid en sociale gelijkheid. Door de bestrijding van die liberale invloed in het libertaire denken werd Marx gehinderd bij het ontwikkelen van eigen omschrijvingen en beschrijvingen van die vrijheid als kernnorm van het communisme. Zo bleef een positieve hantering in de schaduw van de alles overheersende voorkeur die hij meende te moeten geven aan de sociale gelijkheid. Het accent kwam daarmee te liggen op de opheffing van klassentegenstellingen en dat leidde weer tot de burgerlijke aanvallen die als toppunt van vereenvoudiging leidden tot de kreet ,,Vrijheid of socialisme".

Benschop beschouwt dit als een zwakte. In zijn brochure doet hij een poging om voorzichtig een herformulering te vinden die voor onze tijd bruikbaar is. Hij doet dit aan de hand van de lopende diskussies van de marxistische filosofen en politieke theoretici binnen de marxistische traditie.

Het is spijtig dat deze brochure niet in een eerder stadium van het programdebat het licht heeft gezien. Een ieder die het ernstig meent met het zo actueel mogelijk formuleren van de normatieve uitgangspunten van de CPN, of hij het nu met de ideeën van Benschop eens is of niet, kan in deze brochure een sterke stimulans vinden om de eigen opvattingen nog eens kritisch te bekijken.

Weliswaar vormt de nadere definitie van het vrijheidsbegrip de hoofdlijn van de brochure maar is tevens de leidraad voor het door Benschop gedane onderzoek in zakformaat naar de reeks van problemen waarmee de partij in het bijzonder maar ook andere linkse bewegingen in toenemende mate worstelen.

In de vijftig pagina's tekst heeft de schrijver een geslaagde poging gedaan om zijn herformulering op alle mogelijke terreinen te toetsen.

L.K.

VOOR EEN VRIJHEIDSLIEVEND EN DEMOCRATISCH COMMUNISME door Albert Benschop. Uitgave van de Brochurehandel CPN.

Prijs f 1,— plus f 1,60 porti

„DE LIJDENSWEG"

'Een verslag door een politiekgevangene van een tocht door een aantal gevangenkampen in Indonesië'

door **PANDU NUSA**

Deze brochure is te bestellen bij het secretariaat: De Wittenkade 10c, 1051 AA Amsterdam. Door overmaking van *f* 5.00 + *f* 1.60 portokosten. Giro 2940390.

De opbrengst van deze brochure komt ten goede aan projecten, waar ex-politieke gevangenen kunnen werken.

indonesië commissie CPN

VOOR EEN VRIJHEIDSLIEVEND EN DEMOCRATISCH COMMUNISME

Albert Benschop

Volgens een oude gelijkenis kunnen revolutionaire omwentelingen beter vergeleken worden met het beklimmen van een zeer hoge, steile en tot dusver onbeklijfde geëxploreerde berg, dan met het springen over een diepe rotskloof. Hoewel in de lage landen bij de zee een vergelijking met zeevaart-expedities misschien meer op z'n plaats zou zijn, kunnen wij ons de CPN toch voorstellen als een vereniging van bergbeklimmers, die zich vast heeft voorgenomen de berg te bestijgen. Na de oprichting van ongekende moeilijkheden en gevaren was deze vereniging erin geslaagd op deze berg een plateau te bereiken, dat echter nog zeer ver onder de top lag. De alpinisten bevonden zich in een positie, waarin voorwaartse bewegingen in de richting die zij van te voren hadden uitgestippeld niet meer mogelijk was. Een expeditie dreigde te mislukken, want zij wisten heel goed dat het fataal kan zijn om op die grillige berg te lang op een plaats te vertoeven; stilstand vergroot immers de kans op verkleuring. Zij besloten op zoek te gaan naar nieuwe wegen, die alsnog de mogelijkheid konden bieden om de top te bereiken. De afdaling die zij hierbij moesten nemen leverde grote problemen op. De gevaren die zij hierbij moesten overwinnen waren soms nog groter dan bij de klim. Bovendien ontstond er onenigheid onder de alpinisten over de manier waarop naar een nieuwe weg gezocht moest worden. Bij een aantal bergbeklimmers werd de angst voor valpartijen zo groot, dat zij afhaakten en naar de voet van de berg terugkeerden. Een enkeling deed een wanhopige poging alsnog het oude klim-plan te realiseren en bleef klappertandend hangen op het reeds eerder bereikte plateau.

(vervolg op achterkant)

CPN
Sociale zekerheid:
Verdedigen en vernieuwen

Nieuws van de CPN-brochure-handel

Te bestellen bij CPN-brochurehandel, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel.: 239704, Postgiro 612991 tnv Adm. Brochurehandel CPN.

Lubbers op je poef!

Zeven wekenlang werd het dagelijks leven in ons land beheerst door de acties van ambtenaren, trendvolgers en uitkeringsgerechtigden. Zo omvattend is sinds vele jaren geen actie gevoerd aan het sociale front. Daarom was het samenstellen en uitgeven van een fotoboek een lumineus idee.

Omdat actie voeren niet alleen een zaak is van argumenteren, onderhandelen, wikken en wegen maar ook een emotionele en in positieve zin theatrale kant heeft, is de man achter de camera een belangrijke getuige.

Het weerzien met zoveel geestdrift en scheppende strijdvaardigheid is op zichzelf al een bron van inspiratie. Dat geldt niet alleen voor hen die dit alles zelf tot stand brachten maar voor iedereen. We weten maar al te goed dat dit alles, hoe massaal het ook was, niet meer dan het begin is geweest. Lubbers en zijn gang van valsspelers hebben hun mouwen nog vol vuile trucs. Op de nieuwjaarsreceptie van het distrikt Amsterdam werden de eerste exemplaren van dit fraaie album door Max v.d. Berg uitgereikt aan een tiental van de bekendste actieleiders. De stemming die daarbij heerste was geestdriftig wat steeds weer tot uiting kwam in de dankwoorden aan de makers. ,,Als het moet gaan we er morgen weer en met nog meer tegenaan".

Opvallend was dat door alle sprekers werd onderstreept dat de belangen van actieven in overheids- en marktsector samenvallen met de belangen van niet-actieve uitkeringsgerechtigden. In de nabije toekomst zal dat de leidraad blijven bij de acties en steeds duidelijker moeten blijken.

Een boek dat iedereen in huis wil en moet hebben. De prijs van *f* 5.- kan daarvoor nauwelijks een beletsel zijn.

Een Dam van Verzet, een foto-tekst-documentatie.
Uitgave afd. Voorlichting CPN.
Prijs f 5,— plus f 2,30 porti

De lijdensweg

De afgelopen jaren is steeds meer bekend geworden over de omstandigheden, waarin tienduizenden politieke gevangene in Indonesië zonder vorm van proces in gevangenissen en concentratiekampen hebben doorgebracht. Zij waren gearresteerd na de staatsgreep van generaal Suharto in 1965/66 en werden vaak van gevangenis naar gevangenis gesleept, totdat velen van hen tenslotte op het Molukse eiland Boeroe bijeen werden gebracht. In ,,De lijdensweg" vertelt onze Indonesische vriend Pandu Nusa van zijn tocht. Van de pesterijen, de vernederingen, de honger, maar ook van de grote geestkracht en moed, waarmee velen zich teweer hebben gesteld. ,,De lijdensweg" is uitgegeven door de Indonesië-commissie van de CPN en kan worden besteld door overmaking van *f* 5.-- plus *f* 1.60 portokosten op giro 2940390 van de Indonesië-commissie van de CPN, De Wittenkade 10c, Amsterdam.

De opbrengst van de brochure komt ten goede aan projecten, waar expolitieke gevangenen tewerk kunnen worden gesteld. Na hun vrijlating, die onder internationale en nationale druk tot stand kwam, hebben de gevangenen een persoonsbewijs gehad met de stempel Ex-tapol (ex-politieke gevangene). Dat maakt het voor hen extra moeilijk zo niet onmogelijk om een werkkring te vinden. Hulporganisaties zijn actief bij het opzetten van projecten, als visvijvers, kippenboerderijen, meubelfabriekjes enz. De situatie in Indonesië is nog altijd bijzonder moeilijk. Progressieve politieke partijen en massaorganisaties (waaronder de PKI en de vakcentrale SOBSI) zijn verboden. Voor zover Indonesische kranten geen verschijningsverbod werd opgelegd, worden zij voortdurend met censuur en breidel bedreigd. Er is nauwelijks gelegenheid over wantoestanden te schrijven. De mysterieuze moorden — het in strijd met alle rechtsregels neerschieten van personen — hebben internationaal aanleiding tot verontrusting gegeven.

De ontevredenheid met de huidige situatie in Indonesië is groot en van tijd tot tijd is er in uitbarstingen van studentenverzet of stakingen uiting aan gegeven. De Indonesische progressieve beweging zoekt naar wegen om haar krachten te bundelen, maar stuit daarbij op vervolging en onderdrukking. De solidariteit met het Indonesische volk in zijn strijd tegen de militaire dictatuur is daarom onverminderd van betekenis en de Indonesië-commissie van de CPN ziet het als haar taak daaraan in diverse vormen gestalte te geven.

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN). Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg, Alain Stom (red. secr.). Leo Moolenaar (Prog. Deb.). Eindredactie: Frank Biesboer. Vormgeving: Leo Klatser Druk: Dijkman & Co. Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam tel. 020-262565 (tst. 13) Sluitingsdatum copij no. 3 10 februari '84

Verslag landelijk anti- racismeberaad CPN, 26 november

„Willen we in de strijd tegen racisme en fascisme suksesvol zijn, dan dwingt dit ons te zeggen, dat we brede samenwerkingsverbanden met alle demokratische organisaties die daaraan mee willen doen, tot stand moeten zien te brengen. Het stelt ons ook voor de noodzaak om de politiek van progressieve machtsvorming, zoals we die op de laatste congressen en in het ontwerp-partijprogram hebben vastgelegd, door te voeren."
Dit zei Anne de Boer in zijn inleidend woord zaterdagmorgen 26 november op het anti-racismeberaad van de CPN, waar zo'n 80 partijgenoten uit het hele land bij elkaar waren gekomen onder het motto: „Mobilisatie tegen racisme".

Hij omschreef onze communistische identiteit enerzijds als een onverzoenlijke houding tegen racisme en fascisme, maar aan de andere kant is een deel van onze identiteit ook, de wil om eenheid in de arbeidersklasse en progressieve machtsvorming tot stand te brengen.
„Want wie kijkt naar de geschiedenis van de arbeidersbeweging in de dertiger jaren, die beseft dat juist in diepe maatschappelijke crisissituaties, zoals we die nu meemaken, samenwerking en eensgezind optreden bitter noodzakelijk is."
Het was de eerste keer dat er in de CPN op landelijk nivo een speciaal beraad werd georganiseerd over racisme. Negatief, omdat het blijkbaar nodig is. Positief, omdat je als politieke partij je eigen verantwoordelijkheid op je moet nemen om racisme te bestrijden.
De bedoelingen met het beraad zijn goed uit de verf gekomen. Er konden ervaringen worden uitgewisseld die je op doet in de dagelijkse strijd tegen racisme; er kon kennis worden genomen van verschillende aktievormen en resultaten, van verschillende analyses en benaderingen: er konden kontakten worden gelegd en er werden konkrete voorstellen gedaan voor initiatieven en perspektieven voor verder optreden als partij in samenwerking met anderen. Aan het eind van het beraad bleek ook dat er behoefte was aan een vervolg-bijeenkomst. Ik zal op een paar hoofdpunten in de diskussie wat dieper willen ingaan.

Het verbod op de centrumpartij

De CPN wil een verbod op racistische en fascistische organisaties, en omdat het racistische karakter van de centrumpartij overduidelijk is, willen we een verbod van de centrumpartij. Wie de oorzaken van racisme wil bestrijden, moet ook haar organisatoren aanpakken. De centrumpartij motiveert, organiseert en legitimeert het racisme en wordt daarmee een oorzaak van racisme. Frans Vries bepleitte een zorgvuldige juridische strategie, waarbij gedacht kan worden aan het voorleggen van het totaal van de racistische propaganda van de centrumpartij aan de rechter, waarbij er twee aanknopingspunten zijn: een strafzaak tegen de centrumpartij als organisatie (mogelijk d.m.v. art. 51 van het Wetboek van strafrecht) en een strafzaak tegen bestuursleden en andere vertegenwoordigers van de Centrumpartij wegens deelneming aan een rechtspersoon die tot oogmerk heeft het plegen van misdrijven of aan een andere bij de wet verboden rechtspersoon (mogelijkheid d.m.v. art. 140 van het Wetboek van strafrecht).
Vanuit de diskussiegroepen kwam ondersteuning voor deze strategie, waarbij opgemerkt werd dat het tegelijkertijd nodig was om meer politieke druk uit te oefenen.

De rechtspositie van buitenlandse arbeiders

In diskussiebijdragen over dit thema kwam duidelijk naar voren dat de ongelijke rechtspositie van buitenlanders en Nederlanders een weerspiegeling is van het struktureel racisme, maar ook een bron van racisme vormt.

De vreemdelingenwetgeving bijv. plaatst buitenlanders in een inferieure positie. Paspoortkontrole en fouillering kreëren het beeld van de buitenlanders als misdadigers. Lioe Tan noemde een aantal verbeteringen die noodzakelijk zijn, zoals vereenvoudiging van de naturalisatie; de mogelijkheid van een dubbele nationaliteit; een faciliteitenwet die zoveel mogelijk een gelijke rechtspositie kan garanderen (vergelijkbaar met een overeenkomstige wet voor Zuid-Molukkers); verwijderen van diskriminerende bepalingen uit wet- en regelgeving. Het wetsontwerp „Rijkswet op het Nederlanderschap" werd fel bekritiseerd, met name omdat de eis van „inburgering" wordt gesteld.

Organisatievormen

Overal tussendoor stond de organisatie van de anti-racisme beweging ter diskussie en de relatie met de partij. Tara Oedayraj Singh Varma benadrukte de noodzaak van eigen organisaties van „zwarte" mensen, waarbij opgemerkt werd dat de CPN nog steeds gezien wordt als een „witte" organisatie.
Uit de diskussiegroepen kwam ook naar voren dat het belangrijk is dat de autonomie van de anti-racisme beweging erkend wordt, maar dat je wel je eigen politieke verantwoordelijkheid als partij waar moet maken en moet stimuleren om deel te nemen aan anti-racistische aktiviteiten.
Ondanks ons streven naar eenheid in de arbeidersklasse en brede coalities is het van belang om verschillende posities van zwarte en witte mensen in de gaten te houden.
Naast gelijke belangen, zijn er ook verschillende belangen. Bij akties zal hier terdege rekening mee moeten worden gehouden, met de gedifferentieerdheid op de werkplek.

Racisme in de heersende ideologie

De diskussie over dit thema werd van groot belang gevonden. Racisme zit diepgeworteld in onze cultuur en kent vele aspekten. Daarom moet de strijd tegen racisme ook op alle niveau's worden gevoerd. Door verschillende diskussianten werd gewezen op het belang van anti-racistisch onderwijs; op de rol van de media en de overheid. Ook als partij moet je stil staan bij in de partij voorkomend racisme of een partijkultuur die racistische verhoudingen bevestigd.

Herman Meyer maakte duidelijk waaruit die „witte" ideologie dan ook bestaat, door te spreken over een „spiegelreflex": „Uitspraken van witte mensen over zwarte mensen, zijn uitspraken over henzelf. We zij het er toch over eens, dat Hollanders
— ijverig zijn en beschaafd en gehoorzaam;
— niet enkel voor ons plezier leven;
— dat we rein zijn; óf
— dat we eigenlijk niet zo goed kunnen dansen;
— dat we weinig kontakt hebben met elkaar;
— dat we wat stijfjes zijn."

Hij bepleit vervolgens dat we de reproduktie van blank racisme moeten ontrafelen. Waartoe hij samen met anderen in een scholingsgroep anti-fascisme in het distrikt Rotterdam een aanzet heeft gegeven in een stuk dat ook opgenomen is in de informatiemap die beschikbaar was voor dit beraad.
Jan Heusdens sloot het beraad af met een terugblik en een blik op de toekomst. Hij stelde: „We kunnen niet eeuwig doorgaan met strijd te voeren tegen crisis en fascisme. Daarom moeten we in die strijd veel verdere doelen aangeven, nl. dat het een strijd zal moeten worden voor de algehele bevrijding van ons volk van crisis en werkloosheid, van elke vorm van onderdrukking en discriminatie, maar vooral ook een bevrijding van wapenwedloop en oorlogsdreiging."

Naast deze bovengenoemde vier inhoudelijke punten zijn er op dit beraad zeer veel andere kwesties aan de orde geweest. We hopen binnenkort een uitgebreid verslag van het beraad klaar te hebben, dat ter beschikking komt voor de hele partij.

Marlou Min
lid landelijke werkgroep anti-racisme

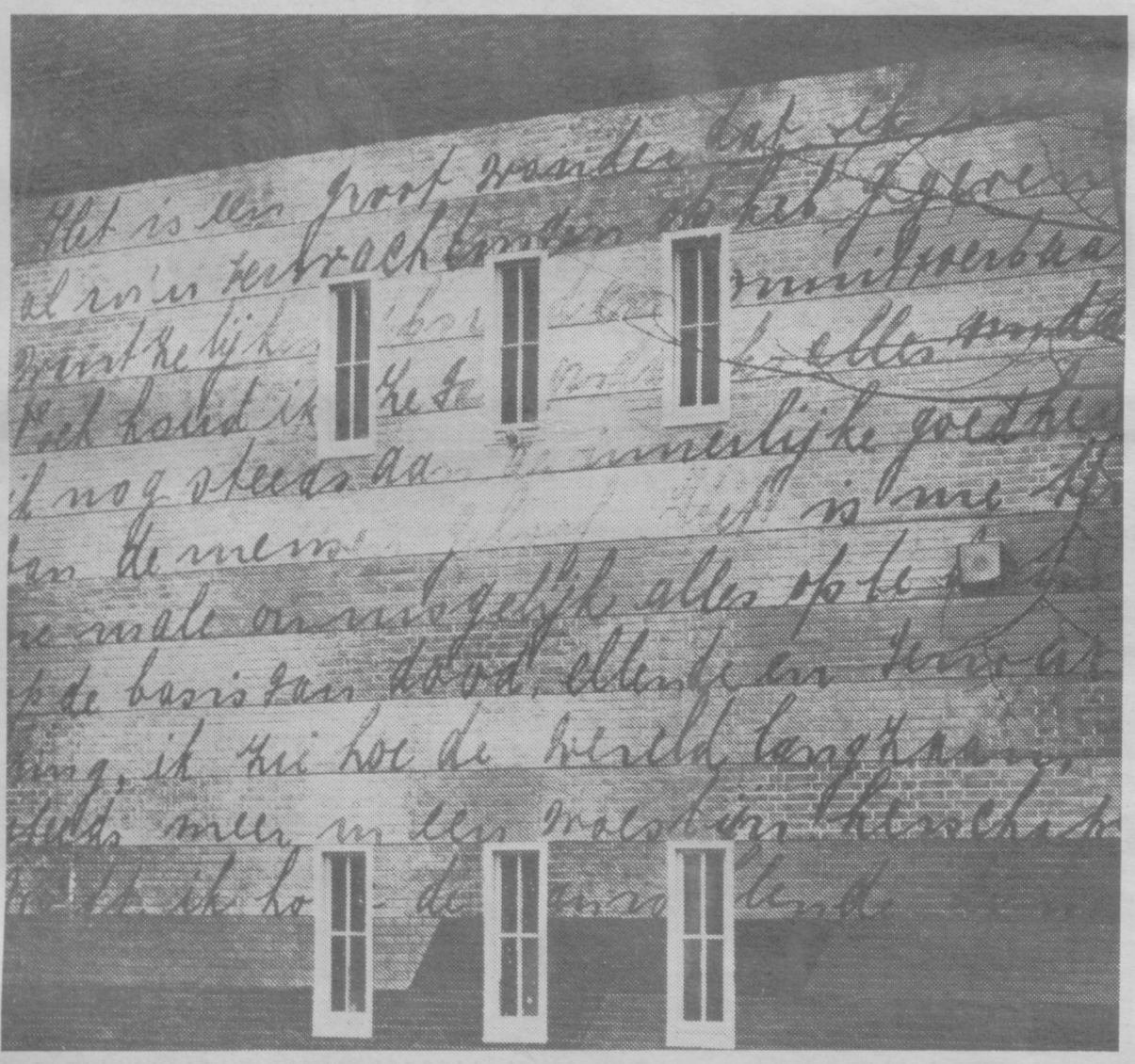

Gevelschildering van Harry Visser aan de Anne Frankschool. *foto Boris Klatser*

Oproep Februari-Herdenkingscomité

Herdenkt de Februaristaking 1941

Op zaterdag 25 februari 1984 zal wederom de Februaristaking 1941 worden herdacht.
De Februaristaking leeft in de herinnering voort als een indrukwekkende daad van verzet, die gedragen werd door honderdduizenden mensen in Amsterdam en omstreken, tegen de terreurmaatregelen van de Duitse nazi's. Zij was gericht tegen het wegvoeren van onze joodse landgenoten door de bezetters.
In het manifest van de illegale CPN („Staakt, staakt, staakt!!!"), dat aan de vooravond van de staking werd verspreid, werd gewezen op de grote betekenis van het gezamenlijk en eensgezind voeren van strijd tegen het fascisme.
Voor velen werd het toen duidelijk: de leuzen „fascisme is moord", maar ook „fascisme is oorlog", weerspiegelden de werkelijkheid.
De Februaristaking was tevens een signaal om de strijd tegen het fascisme voort te zetten. De staking had onder meer ten gevolge dat de vorming van een pro-Duitse Mussertregering in ons land werd verhinderd.
Nu — zovele jaren later — symboliseert het monument „De Dokwerker" op het Jonas Daniël Meyerplein nog altijd die onverzettelijkheid tegen het fascisme en tegen vreemdelingenhaat.
Het is nog steeds geboden om openlijke en heimelijke racistische en fascistische propaganda aan de kaak te stellen, die door al dan niet officieel getolereerde groeperingen wordt bedreven.
Wij wijzen op de activiteiten van de z.g. „Volksunie" en „Vikingjeugd".
Ook van de kant van de Centrumpartij wordt met platvloerse methodes getracht onverdraagzaamheid en haat te verkondigen tegen minderheden in de samenleving en worden racisme, antisemitisme en vreemdelingenhaat opgewekt. Verschillen naar afkomst en huidskleur worden met opzet aangegrepen om een sfeer van discrimatie op te roepen.
Het Februari-Herdenkingscomité, dat anti-fascistische tradities hooghoudt, is van oordeel dat alle democratisch gezinde mensen hun stem moeten verheffen tegen elke vorm van discriminatie.
Het is verheugend, dat een reeks van organisaties en comités initiatieven ontwikkelen en deze sluipende fascistische tendenzen tegengaan.
Deze activiteiten moeten worden ondersteund door de overheid om een effectieve bestrijding mogelijk te maken.
Terecht wordt allerwegen verlangd, dat de overheden gaan onderhandelen naar letter en geest van artikel één van de Grondwet en de internationale verdragen, die daarover gesloten zijn.

Artikel één van de Grondwet luidt: „Allen, die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan".

Het is een zaak van alle betrokkenen om dit toe te passen.
Wij accentueren meer dan voorheen de belangrijke rol van de media en het onderwijs.
Tegenover onverdraagzaamheid en het aanwakkeren van haat- en onrustgevoelens moet saamhorigheid en solidariteit staan.
Dat is dringend nodig nu gepoogd wordt de lasten van de crisis in de samenleving af te wentelen op de meest kwetsbare bevolkingsgroepen.

De werkloosheid treft vooral de jonge generatie erg zwaar. Hun perspectieven op wonen, werken, studeren en op een zelfstandig bestaan dreigen uit te monden in uitzichtloosheid.
Dat mag niet gebeuren.
Ouderen en jongeren, werkenden en niet-werkenden, dienen hun saamhorigheid te versterken om de gevaren en dreigingen van deze tijd te keren.
In dit opzicht hebben de vooroorlogse jaren vele, kostbare ervaringen opgeleverd, die niet vergeten mogen worden.
Velen begrijpen thans welke gevaren er voor de vrede bestaan. Dat is duidelijk geworden met de grootse nationale demonstratie tegen de kernbewapening, die onlangs in Den Haag heeft plaatsgevonden en tot ver buiten onze grenzen liet doordringen, dat vrede en veiligheid slechts gediend zijn met het buiten de deur houden van de levensgevaarlijke atoomwapens. De weg van de atoombewapening moet worden verlaten, in Oost en West, en waar ook ter wereld. Geen atoomraketten op ons grondgebied. Dat is in overeenstemming met de wensen van de overgrote meerderheid van onze bevolking.
De Februaristaking 1941 is een brok geschiedenis, een onvergetelijk gebeuren in het nationale verzet tegen overheersing en onderdrukking, voor de bescherming van de nationale zelfstandigheid, tegen oorlog en fascisme.
Het is tegen deze achtergrond, dat het Februari-Herdenkingscomité een ieder oproept, op grond van eigen overwegingen, deel te nemen aan het defilé langs „De Dokwerker" op het Jonas Daniël Meyerplein.
Wij spreken de verwachting uit, dat zee vele ouderen en jongeren, mannen en vrouwen, die zich rekenschap geven van de betekenis van de Februaristaking 1941 — óók van de inzet en de offers van de organisatoren en de deelnemers(sters) aan deze roemrijke staking — op zaterdag 25 februari 1984 aan de herdenking zullen deelnemen.
Dit defilé zal 's middags om 17.00 uur door het gemeentebestuur van Amsterdam en het Februari-Herdenkingscomité met een kranslegging worden geopend.

Amsterdam, december 1983
Het Februari-Herdenkingscomité
Tinie IJisberg, secretaresse
Antwoord no. 10635
1000 RA Amsterdam
Telefoon: 020-26 34 46

16 maart 1984 no. 3 *Verschijnt 10 maal per jaar.*

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

Verslag Buitengewoon Congres 4, 5, 12 en 26 februari 1984

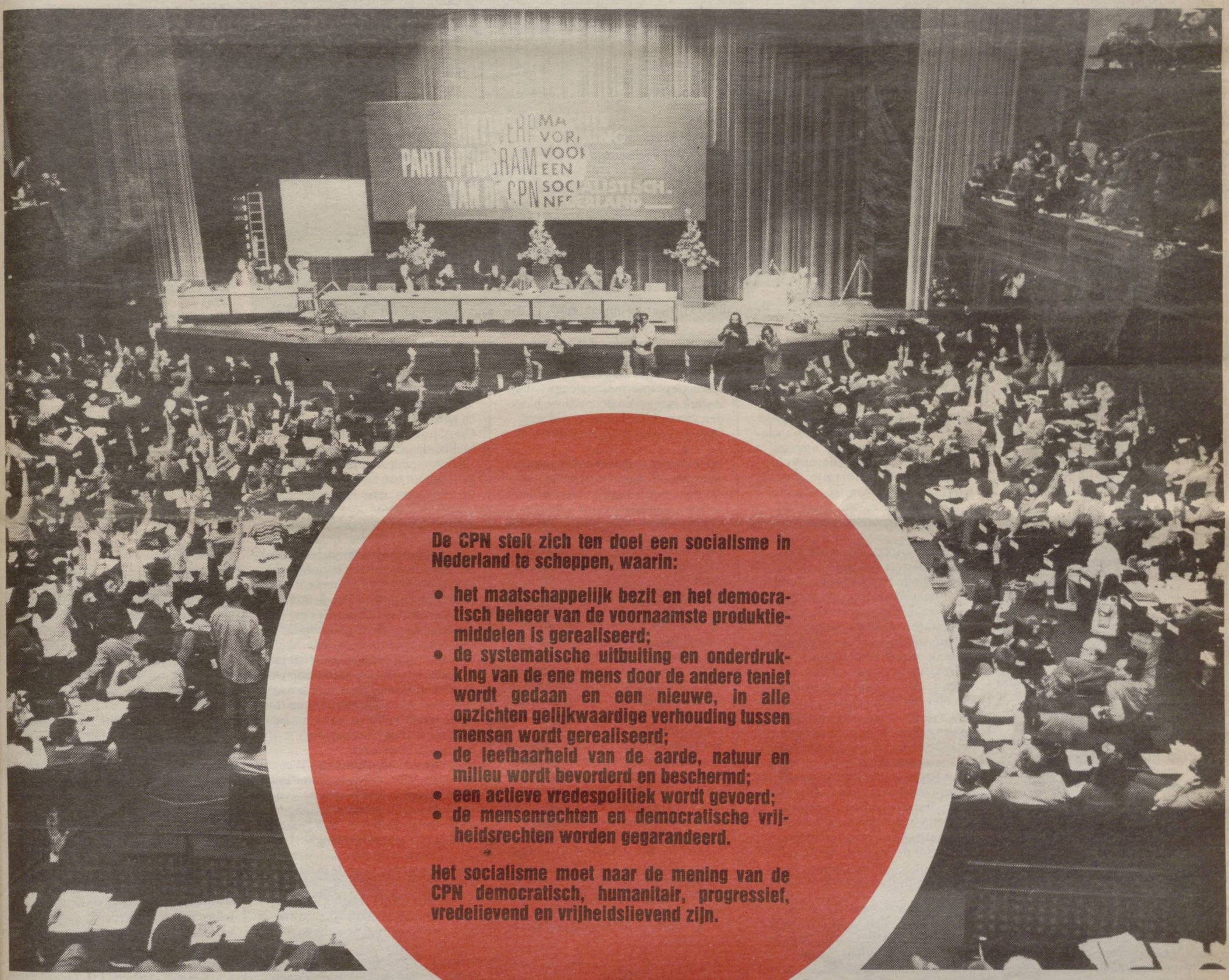

De CPN stelt zich ten doel een socialisme in Nederland te scheppen, waarin:

- **het maatschappelijk bezit en het democratisch beheer van de voornaamste produktiemiddelen is gerealiseerd;**
- **de systematische uitbuiting en onderdrukking van de ene mens door de andere teniet wordt gedaan en een nieuwe, in alle opzichten gelijkwaardige verhouding tussen mensen wordt gerealiseerd;**
- **de leefbaarheid van de aarde, natuur en milieu wordt bevorderd en beschermd;**
- **een actieve vredespolitiek wordt gevoerd;**
- **de mensenrechten en democratische vrijheidsrechten worden gegarandeerd.**

Het socialisme moet naar de mening van de CPN democratisch, humanitair, progressief, vredelievend en vrijheidslievend zijn.

Openingswoord CPN-voorzitster Elli Izeboud

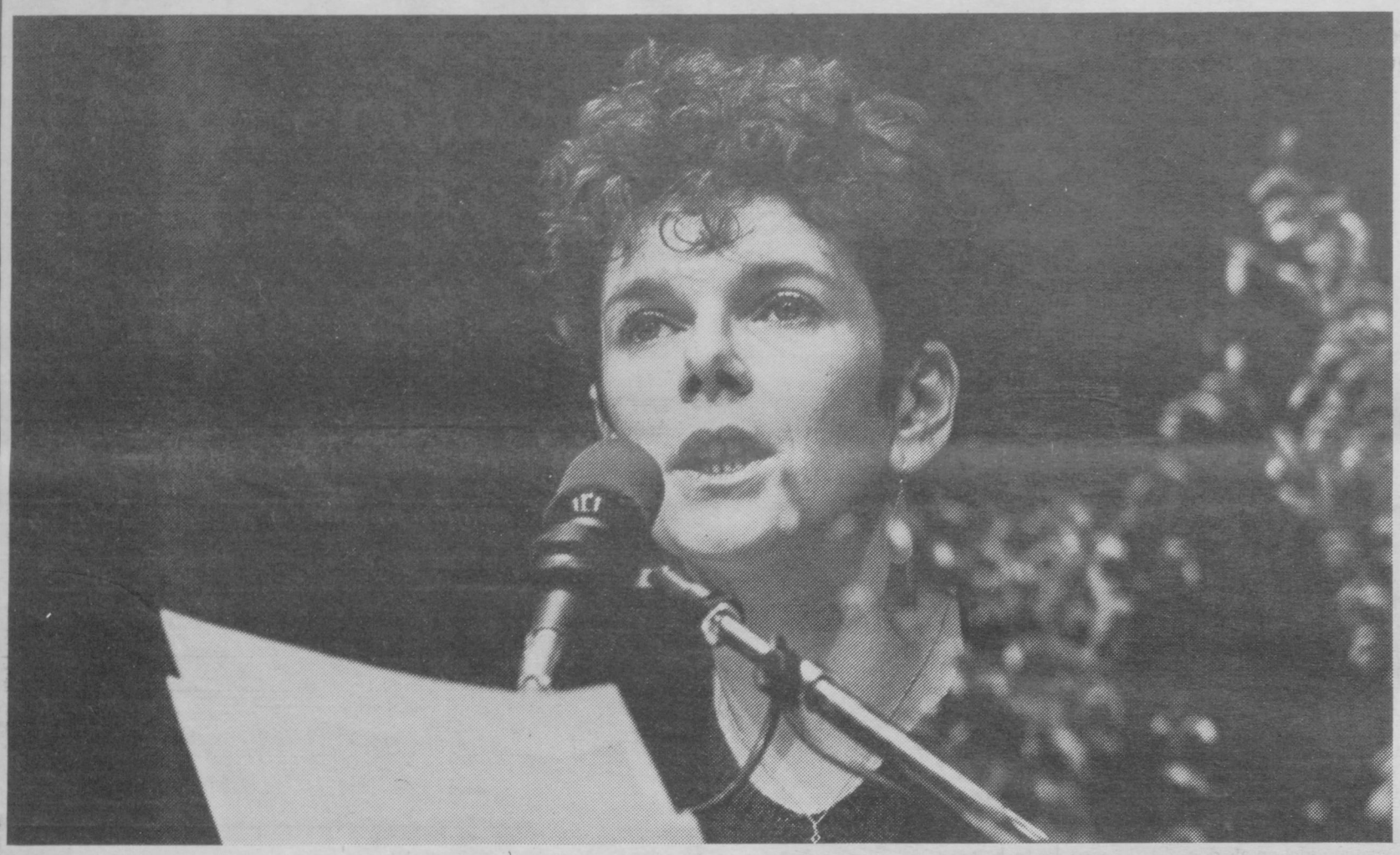

Beste aanwezigen, kameraden,
Dit congres heeft de taak een partijprogram van de CPN vast te stellen en vormt daarmee een afronding van een intensief debat in onze partij. De grote belangstelling voor dit congres — nationaal en internationaal — illustreert de betekenis ervan. De uitkomst, dat lijkt onbetwist, zal meebepalend zijn voor het proces van progressieve machtsvorming in ons land.

Het program, waarover hier besloten wordt, is resultaat van een democratisch proces van menings- en besluitvorming. Het debat dat enige jaren in beslag heeft genomen — is vooral in de voorbereiding van dit congres gekenmerkt door grote intensiteit en betrokkenheid. In nagenoeg alle afdelingen is, vaak vele malen, vergaderd over de voorliggende tekst. Daarnaast heeft beraad over de tekst plaatsgevonden in diverse overleggroepen in de partij zoals in het vrouwenoverleg, in de milieu-werkgroep, in bedrijfsgroepen. Op districtsconferenties werden 750 gedelegeerden naar het congres gekozen, waarbij in het algemeen met veel zorg gewerkt is aan het verkiezen van representatieve delegaties, overeenkomstig de oproep die het partijbestuur daartoe heeft gedaan. Geconstateerd kan worden dat dit congres een weerspiegeling is van de diversiteit aan opvattingen en activiteiten in onze partij. Op dit congres zijn communisten vertegenwoordigd met uiteenlopende ervaringen en inzichten, communisten die op velerlei terrein zich inzetten voor maatschappijvernieuwing en vorm geven aan een eigentijdse communistische politiek.
Duizenden leden van onze partij hebben deelgenomen aan de beraadslagingen. Mensen die barsten van dadendrang en ongeduld, hebben veel energie gestoken in het fundamentele debat over de vraag wat in deze tijd de uitgangspunten en doelstellingen in het optreden van communisten behoren te zijn.

Toekomstbeeld

We hèbben zoveel energie in het programdebat gestopt, omdat we beseffen, dat, wie in deze tijd, met succes actie wil voeren voor eigen belangen en eigen bevrijding, een lange-termijn-visie nodig heeft.
We willen een toekomstbeeld dat inspirerend kan werken op de dagelijkse strijd, en een strategie om gezamenlijk invloed op heden en toekomst te kunnen uitoefenen.
Het ontwerpprogram dat nu voorligt heeft grote pretenties. De doelstellingen zijn hoog gegrepen. Wat ons voor ogen staat is: een eind maken aan alle onderdrukking en uitbuiting. Wat ons voor ogen staat is: socialisme in ons land. Een socialisme dat ,,democratisch, humanitair, progressief, vredelievend en vrijheidslievend" moet zijn. Deze karakteristieken vormen stuk voor stuk wezenlijke zaken, die in de tekst programmatisch worden uitgewerkt.
Een belangrijk deel van het program gaat over de wegen om die doelstellingen te bereiken. Wezenlijk is daarbij het uitgangspunt dat geen van de progressieve partijen of bewegingen in staat is om op eigen kracht fundamentele maatschappijveranderingen te bereiken.
Onze coalitiepolitiek gaat uit van machtsvorming van onderop, van samenwerking in plaats van concurrentie tussen progressieve partijen, en van erkenning van de zelfstandige, onmisbare rol van progressieve, maatschappelijke bewegingen.
Voor het ontwikkelen van deze visie in onze partij zijn de ervaringen in de vredesbeweging van essentieel belang geweest. Onze opvatting, dat de strijd tegen atoombewapening absolute prioriteit heeft, gaf de impuls tot gedurfde stappen om oude scheidslijnen te overwinnen.

Het openstaan voor bewegingen, voor de eisen, alternatieven en argumenten die zij bijdragen, is kenmerkend voor de identiteit van de CPN. Wij, Nederlandse communisten, zijn niet van de status quo — nòch in ons land, nòch in de internationale verhoudingen. Wij, Nederlandse communisten, zijn van de beweging. Wij wensen een socialisme dat beweging niet schuwt, maar verwelkomt. Wij wensen een socialisme dat niet verkrampt reageert op democratische bewegingen, of ze zelfs onderdrukt, maar juist aan bewegingen en personen de ruimte geeft om zich te ontplooien.
In het verlengde van de ervaringen met coalitiepolitiek in eigen land kiest onze partij ook voor een actieve internationale opstelling vanuit een nadrukkelijk autonome positie.

Solidariteit

Het ontwerp-program bepleit in dat kader een nieuw type internationalisme. Wij zijn ervan doordrongen dat daadwerkelijke internationale solidariteit en samenwerking onontbeerlijk is. Uit ervaring weten we dat deze niet gebaseerd kan zijn op illusies, en evenmin op desillusies, maar uit dient te gaan van reële ontwikkelingen. De noodzaak van een actieve internationale opstelling is sterk ingegeven door nauwe banden van solidariteit met strijd van bewegingen en partijen in de derde wereld.
We weten ons bij deze stellingname geïnspireerd door de strijdtradities van onze partij tegen kolonialisme en neo-kolonialisme, met name tot uiting komend in de onverbrekelijke steun aan de strijd in Indonesië.
Dat is één van de tradities waarop het program voortbouwt. Er zijn er meer:
De verdediging van het levenspeil in de breedste zin van het woord; het optreden voor vrije ontwikkeling van kunst, cultuur en wetenschap; het consequent bestrijden van fascisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat; strijd tegen bewapening; het opkomen voor democratische rechten en ontplooiing van de parlementaire democratie.
Dit program trekt de lijn van deze tradities door in een samenhangende visie op het socialisme dat wij wensen. Daarbij zijn ook nieuwe inzichten verwerkt, uitgaande van nieuwe problemen die zich voordoen en opgeworpen worden.
De strijd tegen het allesoverheersende atoomgevaar heeft een nieuwe dimensie gegeven aan onze strijd voor de vrede. De bedreiging van het milieu en de strijd daartegen noopte ook tot het doordenken van onze visie.

Feminisme

Vooral wil ik hier wijzen op de invloed op ons denken en handelen vanuit de feministische beweging. Het feminisme heeft in onze partij vanuit een situatie van oppositie daadwerkelijke invloed verworven. Met name heeft het nieuwe inhoud gegeven aan het debat over de democratie in de partij. Het streven naar integratie van het feminisme heeft nieuwe problemen opgeroepen. Gevaar voor terugval is niet denkbeeldig. Het is een uitdaging aan onze creativiteit om op deze vraagstukken antwoorden te vinden. Wij communisten dienen eraan bij te dragen dat het feminisme inspirerend werkt op het denken en handelen, op de politieke cultuur in de hele progressieve beweging. Immers: overduidelijk is dat een alternatief voor de ,,harde jongens van rechts" niet te vormen is door de ,,harde jongens van links".
Het partijbestuur is er veel aan gelegen dat dit program in hoofdlijnen wordt aangenomen. Daarbij gaat het ons niet om ons gelijk voor een verre toekomst, maar om een visie, waarmee we nù als communisten ons optreden kunnen versterken en onze invloed vergroten.
CDA-fractievoorzitter De Vries hield onlangs zijn fractie voor dat ,,het komende half jaar bepalend is voor het lot van het kabinet". ,,Het zal een zware periode worden", zo vreesde hij. Voor deze keer kan ik het met De Vries eens zijn. De regering stelt zich met haar autoritaire politiek onomwonden ten doel beslissende slagen toe te brengen aan de bevolking. Lubbers wil een besluit tot plaatsing van de atoomraketten doordrukken. Het kabinet wil de al lang aan de gang zijnde aanvallen op de sociale zekerheid voltooien met een complete afbraak van alle verworvenheden, erop gericht de uitkeringsgerechtigden tot beneden het bestaansminimum terug te werpen. Dat is nog maar een deel van wat ons het komende half jaar te wachten staat.
Dé vraag van dit moment is: Wat stelt links daar tegenover? Hoe brengen de progressieve partijen — van wie de leden in tal van bewegingen nauw samenwerken — hun gezamenlijke kracht tot gelding?
De discussie dáárover kan niet verschoven worden naar de inzet bij de verkiezingen in '86, naar electorale verwachtingen en mogelijke partijvorming daarbij. Dat lijkt me niet waar de bevolking, de actievoerders, nu het meest behoefte aan hebben. Teleurstellend is het om via het weekblad de Tijd te vernemen hoe Den Uyl, fractievoorzitter van de PvdA, verklaart van mening te zijn ,,dat een linkse coalitie er niet in zit". In een situatie waarin het regeringsbeleid op hoofdpunten wordt aangevochten door bewegingen van ongekende omvang, in een situatie en ook binnen de regeringscoalitie meningsverschillen aan de dag treden, kan zo'n uitspraak ervaren worden als een klap in het gezicht van honderdduizenden activisten. Activisten, voor wie het behalen van resultaten verbonden is met perspectieven van progressieve meerderheidsvorming. Maar vandaag is niet zozeer de vraag interessant of wij in 1986 bij Den Uyl in de regering mogen, maar wat er nù aan daadwerkelijke solidariteit en initiatieven wordt ontwikkeld.
**Waar het nú om gaat is: Hoe staan de progressieve partijen afzonderlijk en gezamenlijk ten opzichte van de komende acties? Wat kan de vakbeweging, wat kunnen uitkeringsgerechtigden van hen verwachten? Een antwoord daarop van de PvdA zouden wij op prijs stellen. De levenskansen, het lot van dit kabinet, hangen mede af van de mate waarin progressieve krachten zich weten te verenigen — zowel in verzet als in het formuleren van alternatieven.
Onze opstelling is duidelijk:
Alles op alles zetten om gezamenlijk plaatsing van nieuwe atoomraketten in ons land te verhinderen. Onomwonden partij kiezen voor de strijd van uitkeringsgerechtigden en de vakbeweging en onderlinge solidariteit bevorderen.
Met het vaststellen van een nieuw program door dit congres, zal voor ieder duidelijk zijn dat de CPN, vanuit haar eigen identiteit en doelstellingen, een stabiele factor vormt voor progressieve samenwerking.**

Openbaar debat

Wij hebben ter voorbereiding van dit program de weg gekozen van open discussie. We hebben dat gedaan, niet om te scheiden, maar om te verenigen. Een duidelijk inzicht in de diverse standpunten van allen die aan de menings- en besluitvorming deelnemen, was en is voorwaarde om tot overeenstemming over onze doelstellingen te geraken. We hebben gekozen voor een openbaar debat, omdat de vraagstukken waar wij ons over beraden niet alleen òns aangaan, en omdat we weten dat er verwachtingen bestaan. Van onze communistische partij worden daden en visie verwacht. Een groot verleden schept de verplichting tot een dynamisch voortgaan in de strijd, in vernieuwing van praktijk en theorie.
Dat het debat spanningen met zich mee zou brengen en emoties losmaken, hebben we voorzien. Polarisatie in de discussie hebben we niet gewenst, evenmin als het richten van discussies op of tegen personen.

Moed

Zowel de wenselijkheid als de mogelijkheid van een communistische partij van een nieuw type zijn in twijfel getrokken. Het scheppen van nieuwe omgangsvormen en discussiepatronen blijkt niet eenvoudig. Tóch is er alle reden om door oppervlakkige schema's heen te kijken.
Er is reden om trots te zijn op onze partij. Een partij die het heeft aangedurfd om problemen aan de orde te stellen, die ook samenhangen met internationale crisisverschijnselen in de socialistische en communistische beweging. Een partij die daarover het debat is aangegaan om tot een nieuwe opstelling te komen.
Op dit congres maken we daarin keuzes. **Naar mijn mening kunnen we ons daarbij niet uitsluitend laten leiden door de angst om leden te verliezen, maar moeten we ons laten leiden door de overtuiging dat we mensen kunnen winnen om samen te bouwen aan een betere toekomst voor onszelf en voor komende generaties.**
Het vaststellen van een politiek program wat dàárop is gericht, het verenigen van communisten in een partij die ons het middel geeft om bij te dragen aan machtsvorming voor een socialistisch Nederland — dát is de historische taak van dit congres. Door vele leden is de hoop uitgesproken dat dit congres in een sfeer zal debatteren die de geest ademt van de idealen die ons voor ogen staan. Het uitspreken van die hoop kan geen vrijblijvende zaak zijn. Dit congres heeft een grote verantwoordelijkheid!
Wij, afgevaardigden van de CPN uit het gehele land, hebben de mogelijkheid om aan te tonen dat een nieuw type CPN, met een eigentijdse communistische politiek, kán! Dat zij bestáát! Dat is de inzet waarmee het partijbestuur dit congres heeft voorbereid.
Het woord is aan het congres.
Het congres is geopend.

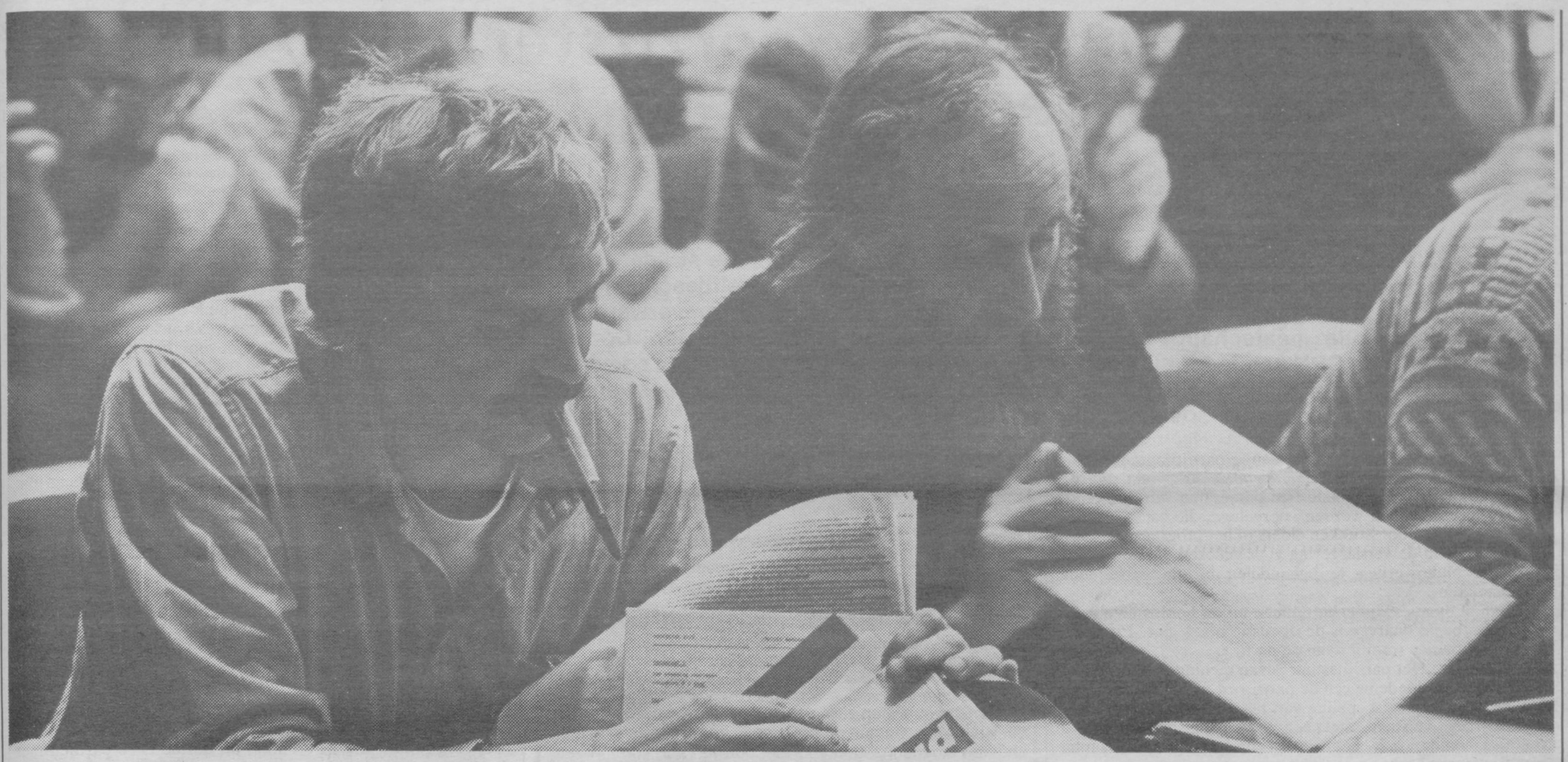

Algemene beschouwingen

„Waar gaat het om op dit buitengewoon congres van de CPN?" Die vraag stelden zich een aantal discussianten in de eerste diskussieronde. Het gaat erom om „...alsnog erin te slagen op belangrijke punten tot eensgezindheid te komen..." „...dan zal dat een grote stap vooruit zijn bij de totstandkoming van een besluitvaardige en daadkrachtige CPN die niet aarzelt of passief blijft..." aldus *Joop Knukkel* (Noordholland-Noord). Volgens *Fré Meis* (Groningen) is het nodig „...dat wij voor een Nederlandse weg naar het socialisme kiezen. Maar tegelijkertijd is het juist daarom nodig... dat er in ons land een zelfstandige communistische partij bestaat. Een communistische partij met haar eigen identiteit met als grondslag het marxistisch denken.". *Marcus Bakker* (Zaanstreek) wees op zijn betrokkenheid bij het initiatief „voor een verenigde CPN" en stelde „we willen een program dat de weg aangeeft naar een socialistische maatschappij. Het gaat daarbij om de essentiële rol van de arbeidersklasse. Maar het beschouwt heel nadrukkelijk het socialisme als meer dan een verandering van de eigendomsverhoudingen. Dat is terecht en onvermijdelijk. De democratie staat daarbij centraal, als strijdmiddel en als doel." Hij voegde daar aan toe dat zo'n program alleen zin heeft „als er een partij achter staat. Voor wat we willen hebben we nodig wat typisch is voor de CPN: strijdvaardigheid, heldere besluiten en daadkracht."

Rudi v.d. Velde (Amsterdam): „Het gaat erom dat elke partijgenoot zélf uitmaakt waarom hij/zij kiest voor de CPN en haar program; het gaat om een vorm van vrijheid van het geweten binnen een communistische partij. ...Zo'n partij mag er zijn, al was het alleen maar voor de linkse samenwerking."

Joop Schepers (Twente) wees erop dat „...communistische partijen in de westerse wereld voor schijnbaar onoplosbare problemen staan, dat partijen uit elkaar vallen omdat ze o.a. te weinig oog hebben voor gewijzigde omstandigheden en opvattingen en voor vernieuwingsprocessen in z'n algemeenheid. Het is daarom noodzakelijk dat wij vernieuwende inzichten en betere demokratiserings-processen hanteren.".

Onno Bosma (Amsterdam) vond dat er keuzes gemaakt moeten worden „...een politieke partij... kan zich niet permitteren om die steeds te ontlopen in vruchteloze pogingen om mensen onder één wollen deken te houden die allang van tafel en bed gescheiden zijn.".

Volgens *René Tabak* (Gelderland) is „...op dit congres niet zozeer de vraag of de CPN blijft bestaan, het gaat veeleer om de vraag wat voor soort CPN er blijft bestaan.".

Joop Mantel (Rotterdam) benadrukte dat „oude vormen en gedachten moeten wijken omdat zij geen antwoorden meer geven op de vraagstukken van deze tijd. Nieuwe vormen en gedachten hebben zich aangediend en zullen zich blijven aandienen. Daarvoor moet ruimte zijn in een partij die de moed kan opbrengen deze vormen en gedachten in zich op te nemen... het ontwerp-program is daar de uitbeelding van.".

In de algemene diskussieronde kwamen ook verschillende punten van kritiek op het program aan de orde: „Er zitten veel aarzelingen in, veel zijweggetjes waarvan niet altijd duidelijk is of ze allemaal weer aansluiting zullen vinden op de hoofdstroom: de weg naar het socialisme." aldus *Tinus Gerritsen* (Friesland). *Otto Schumacher* (Limburg) vond dat „...het uitgangspunt van de werkelijkheid en praktijk... een grotere rol had kunnen spelen bij het opstellen van het ontwerpprogram." Volgens *Andries Visser* (Zaanstreek) was het congres „...een congres dat de geschiedenis zal ingaan als het amendementencongres van de CPN".

Duidelijk klonk bij veel diskussianten de wens door om na het congres gezamenlijk te werken aan de praktische uitvoering ervan. *Bep Spa* (Deventer) hierover: „Wij hechten er zeer aan dat de diskussie over het program, maar zeker ook het optreden van de partij daarna een geest ademen van demokratische vernieuwingszin. Respekt voor het pluriformisme: in de theorie, maar ook in de praktijk!". *Joh. de Koning* (Twente) pleitte ervoor dat „...in de organisatie en werkwijze kameraadschappelijk denken en optreden aanwezig is om zo ook elkaars inspiratie te zijn.".

Paul Wouters (Amsterdam): „Als we willen voortbouwen op de creativiteit die in de partij aanwezig is, als we willen voortbouwen op de vernieuwingen die in de achter ons liggende tientallen jaren tot stand zijn gebracht, dan moeten we nu niet terugdeinzen. ...Dat kunnen we het beste doen door de stootrichting van het ontwerp tot de stootrichting van de CPN te maken".

Bij de start van de diskussie over de Nederlandse weg naar het socialisme kan zeker een opmerking van *Herman Meijer* (Rotterdam) over het program niet onvermeld blijven. Hij stelde: „...de partij krijgt het program dat ze verdient en als de partij fatsoenlijk en gematigd is, dan krijgt ze een program dat fatsoenlijk is en gematigd." en hij sprak de wens uit „...Maar misschien kan dit congres wat verder gaan als het zich laat prikkelen door eigen revolutionaire verlangens".

Bij de stemmingen over de moties van orde, die vooral gericht waren op het in het geheel niet in behandeling nemen van de ontwerptekst, of het vervangen ervan door een tekst ingediend door partijgenoten betrokken bij het Horizontaal Overleg, bleek dat deze alle met een zeer grote meerderheid werden verworpen. Het congres wilde aan de slag, op basis van de ontwerptekst van het partijbestuur en de amendementen uit de beschrijvingsbrief.

Ook het reglement van orde werd ongewijzigd overgenomen, waarbij alleen het voorstel om het congres in commissies in te delen verviel. Tot slot werd door het congres besloten de adviezen van de Commissie van Beroep als bindend voor het congres te beschouwen.

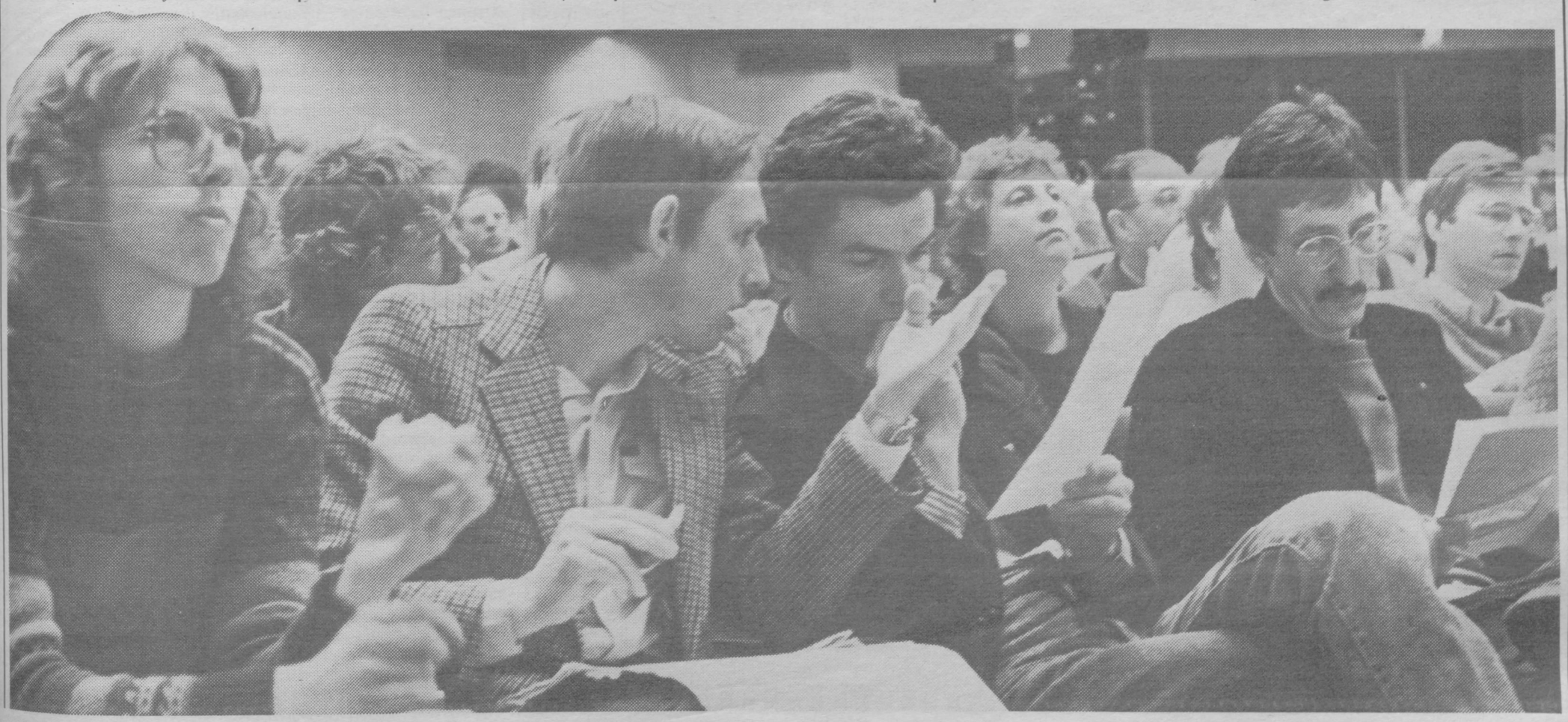

I.1-10 Algemene doelstellingen en uitgangspunten

De Communistische Partij van Nederland is een partij van mensen, die strijden voor vrijheid, vrede, democratische zeggenschap, gelijkwaardigheid, zelfbeschikking en die zich verenigen op een politiek program, dat gericht is op omverwerping van de bestaande maatschappelijke verhoudingen, die dit in de weg staan. Door toetreding tot de CPN kan ieder die dat wil, door gemeenschappelijk optreden communistische idealen tot reële kracht maken in onderlinge solidariteit voor de gewenste maatschappijverandering in socialistische zin.

Zo luidt de eerste alinea van het nieuwe partijprogramma.
In haar toelichting wees *Elli Izeboud* erop dat bij de besluitvorming over de eerste tien paragrafen van dit hoofdstuk een aantal zaken worden voorgelegd, die consequenties hebben voor de hoofdstukken elders in het program.
Daarom is er in de verslaggeving voor gekozen om de discussie over die onderwerpen te behandelen bij de betreffende hoofdstukken.
Een aantal thema's zijn echter alleen bij dit hoofdstuk aan de orde, voorbeeld daarvan is de discussie n.a.v. par. 2 over de achtergronden en tradities van de partij.
Elli Izeboud: ,,Het partijbestuur is van mening dat het er niet om gaat de geschiedenis van de partij vast te leggen, maar om een historische plaatsbepaling van het program. Daarbij kan niet worden volstaan met een verwijzing naar positieve tradities, omdat ook het bewust breken met een aantal tradities, vooral mbt. de partij-organisatie, wezenlijk is voor de ontwikkeling van de politiek van de partij en het doorbreken van verstarring."
Verder keerde ze zich tegen amendementen bij par. 3 die bepaalde kenmerken, die volgens het program wezenlijk zijn voor de strijd voor het socialisme, willen schrappen.
Ook keerde ze zich tegen amendementen bij par. 5 die de strijd tegen discriminatie haar zelfstandige betekenis willen ontnemen ,,Ofwel door alle discriminatie als afgeleide te zien van kapitalistische uitbuitingsverhoudingen, ofwel door alle discriminatie direct te koppelen aan fascisme. In beide gevallen betekent dat een beperking van de strijd tegen discriminatie en voor de rechten van eenieder zoals die in de betreffende paragraaf zijn beschreven."
Tot slot benadrukte ze de betekenis van het toekennen van de hoogste prioriteit aan de strijd tegen atoombewapening en andere massavernietigingswapens. ,,Het is noodzakelijk hier een keus te durven maken, zonder tekort te doen aan de betekenis van de strijd op andere terreinen. Strijd tegen atoombewapening is speerpunt en strategisch uitgangspunt in onze coalitiepolitiek."
De discussie concentreerde zich met name op de beschrijving van de negatieve ervaringen en tradities in onze partij bij par. 2.

Wim Kremer (Drenthe) stelde voor de passages waarin gesproken wordt over ,,stalinistische patronen" te schrappen. Naar zijn mening heeft beschrijving van de geschiedenis alleen zin ,,als je ook oorzaken, de ontwikkelingen die eraan vooraf zijn gegaan, erbij betrekt. Bovendien wekt de passage de indruk dat wij ons alleen maar keren tégen het eerste land in de wereld waar het kapitalisme verslagen is."
Frans Molin (Amsterdam) pleitte voor zijn amendement, dat in de veroordeling van ,,stalinistische patronen" verder gaat dan de ontwerp-tekst. ,,Het gaat om het werken aan leefregels gebaseerd op menselijke waardigheid". Zijn pleidooi werd gesteund door *Hans van Wierden* (Den Haag). ,,Wie verantwoordelijkheid wil nemen voor de positieve tradities kan dat niet zonder verantwoordelijkheid voor de negatieve ervaringen."
Bij de stemmingen werd het amendement van Frans Molin met een tweederde meerderheid verworpen. Amendementen, die de passage over ,,stalinistische patronen" geheel wilden schrappen werden eveneens met een grote meerderheid verworpen, zodat uiteindelijk de tekst van het ontwerp bleef gehandhaafd.

Het amendement van J. Niemeyer over de betekenis van acties. Communisten zullen zich bij het verwezelijken van de doelstellingen van hun program en in de samenwerking met anderen steeds inzetten voor het bouwen aan vormen van democratische (massa)-aktie, en de solidariteit die daarbij hoort.
Dit is meestal nodig en vaak beslissend voor het bereiken van resultaten in de belangenstrijd en om politieke doorbraken te bewerkstelligen. Aktie is bovendien van onmisbare betekenis in het proces van progressieve machtsvorming vanaf de basis van de mensen zelf.'

Voorts werd zowel door *Peter Buys* (Amsterdam) als *Johannes Niemeyer* (Den Haag) gepleit voor het positief gepreadviseerde amendement van Niemeyer bij par. 7.
Peter Buys: ,,Diegenen die de partij in het streven naar duurzame progressieve samenwerking verwijten dat de eigen identiteit verloren gaat hebben ongelijk. Als we dit program aannemen hebben we een schitterende eigen bijdrage, eigen identiteit, in de samenwerking met anderen. Wat we ervan zullen realiseren hangt af van de kracht van onze argumenten en van de kracht die we in de actie kunnen ontwikkelen. Dat laatste wordt terecht in het amendement van Niemeyer aangevuld. Het gaat om een coalitie van heel links, inclusief de PvdA. Als dat zou lukken dan hebben we pas echt een doorbraak."
Het amendement van Niemeyer werd door het congres overgenomen.
Tot slot discussieerde *Simon Korper* (Amsterdam) over de betekenis van de strijd tegen herlevend racisme. ,,Over drie weken herdenken we opnieuw de februaristaking, onze inspiratiebron. Die herdenking is niet alleen gericht op een eerbetoon aan het verleden, maar vooral op de vraagstukken van het heden. Onze partij stelt terecht verbod van racistische organisaties aan de orde: het gaat er nu om richting te geven aan de strijd tegen vreemdelingenhaat, en de jonge generaties weerbaar te maken."

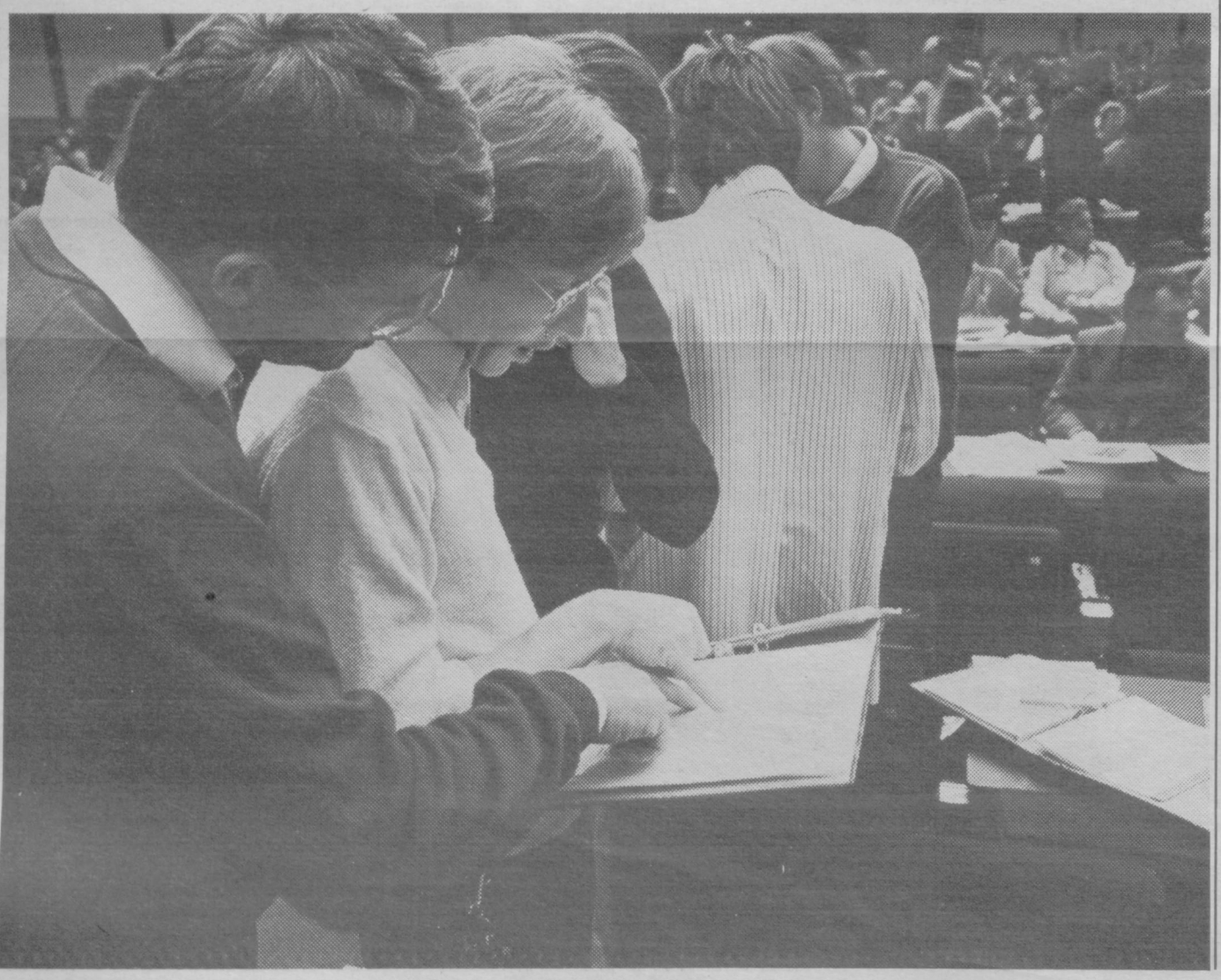

Begroetingen

Een reeks partijen heeft met brieven en telegrammen blijk gegeven van hun belangstelling voor het verloop en de resultaten van ons buitengewoon congres.
De D.K.P. (B.R.D.) was vertegenwoordigd door Werner Sterzenbach, die door zijn jarenlang verblijf in ons land als politiek vluchteling een kenner van Nederland genoemd mag worden.
In een brief aan het partijbestuur sprak de *Griekse K.K.E.* de wens uit dat ons buitengewoon congres vruchten zou afwerpen voor de gemeenschappelijke strijd voor het behoud van de vrede.
Van de zijde van de *Griekse Communistische Partij* (binnenlands verzet) werd ons per telex succes gewenst bij onze strijd voor de gemeenschappelijke doelstellingen.
Het Centraal Comité van de *Italiaanse Communistische Partij* wenste partij, congres en alle progressieve mensen in Nederland toe dat het buitengewoon congres van de CPN een belangrijke bijdrage zou leveren aan onze gemeenschappelijke strijd voor vrede en democratie. Men sprak de hoop uit dat ons werk in het bijzonder een bijdrage zou kunnen worden aan een betere samenwerking en versterking van initiatieven in de strijd tegen de bewapeningswedloop.
De *Koreaanse Werkerspartij* sprak in haar begroeting de wens uit dat het congres succes zou boeken bij het doen van stappen voorwaarts bij het ontwikkelen van activiteiten voor de vrede.
Namens de *Noorse K.P.* sprak de voorzitter van het Centraal Comité Hans I. Kleven, de wens uit dat het buitengewoon congres nieuwe energie zou leveren aan de vaste wil van het vredelievende Nederlandse volk in haar tot nu toe gevoerde **strijd tegen** de plaatsing van raketten in Europa. Namens de N.K.P. sprak hij tevens de hoop uit dat de twee partijen met dit doel de bestaande samenwerking verder zullen versterken.
Namens de *Japanse Communistische Partij,* ANATA, werd de wens uitgesproken dat ons congres een nieuwe bijdrage zou leveren aan de strijd voor de belangen en rechten van alle lagen van de werkende bevolking van Nederland. Door de J.C.P. werd nogmaals instemming betuigd met de mening, die in september 1981 door beide partijen werd uitgesproken, dat onze volkeren met alle krachten moeten strijden tegen de kernwapenrace tussen de V.S. en de S.U., die een toenemende confrontatie van de militaire blokken tot gevolg heeft en die uitloopt op een flagrante aantasting van de soevereiniteit van onze volken. De J.C.P. betuigt haar solidariteit en steunt de breed opgezette Nederlandse vredesbeweging tegen de plaatsing van een nieuwe generatie raketten en voor verwijdering van alle kernwapens uit Nederland, Europa en de hele wereld. Het Centraal Comité van de J.C.P hoopt op basis van de bestaande relaties tussen beide partijen en de wederzijds ontwikkelde nieuwe inzichten die relaties te kunnen verbreden.
Lars Werner, voorzitter van de *Zweedse* Linkse Partij van Communisten (V.P.K.) legde in zijn brief aan ons congres de nadruk op het belang dat de V.P.K. stelt in het verloop van de debatten, die een bijdrage kunnen leveren aan een onafhankelijk politiek beleid, gericht op een socialisme met een democratisch karakter.
Goede wensen voor het verloop van het congres werden eveneens ontvangen van het in Nederland gevestigde comité van het *Brede Front voor Uruguay* (Frente Amplio del Uruguay) en van de *Socialistische Eenheidspartij West-Berlijn (S.E.W.)*

Solidariteitsboodschappen

Het congres verstuurde unaniem een drietal solidariteitsboodschappen naar acties en manifestaties die tijdens het congres plaatsvonden. Hieronder volgt de volledige tekst van die boodschappen:
Telegram aan het comitee Kruisraketten Nee
,,Beste vredesvriendinnen en vrienden,
De C.P.N. in congres bijeen in de RAI te Amsterdam is in de geest volledig bij jullie.
Samen moeten we plaatsing van de kruisraketten in Nederland voorkomen.
Daar zal het om gaan in de komende tijd.
Daarom veel succes met de actie-conferentie en tot spoedig ziens."
Begroeting aan de demonstratie van Marokkanen.
,,Het congres van de C.P.N., bijeen te Amsterdam, spreekt zijn solidariteit uit met de Marokkaanse kameraden die heden in Amsterdam bijeen zijn om te demonstreren voor democratische rechten in Marokko."
Solidariteitsverklaring met de demonstratie ,,Aanrander vrij, vrouwen vogelvrij" in Amsterdam.
,,De gedelegeerden van het landelijk congres van de C.P.N. betuigen hun solidariteit met deze demonstratie.
Voor een werkelijke bevrijding van vrouwen dient een beleid gevoerd te worden dat de gevolgen van sexueel geweld voor vrouwen zéér ernstig neemt.
De gedelegeerden ondersteunen de eisen die in het maandag te houden kort geding worden gesteld.
Wij aksepteren het niet langer, dat het vrouwen steeds moeilijker wordt gemaakt, sexueel geweld aan te klagen en te bestrijden.
Wij willen dat sexueel geweld uit de taboesfeer komt en dat vrouwen de moed kunnen opbrengen om aangifte te doen en kunnen rekenen op een eerlijke behandeling.
Wij zijn solidair met jullie en hadden het liefst meegelopen."

I. 11 Inspiratiebronnen

Leden van de CPN verenigen zich op de uitgangspunten en doelstellingen van het partijprogram
De CPN erkent verschillende revolutionaire strijdtradities, inspiratiebronnen en theorieën zonder exclusiviteit of voorkeursbehandeling
In dit kader onderstreept de CPN de betekenis van marxistische, feministische en andere revolutionaire strijdposities.

De besluitvorming over paragraaf 11 van het eerste hoofdstuk heeft de gemoederen van de gedelegeerden op het eerste congresweekend het meest in beroering gebracht. Op de paragraaf over de zgn. ,,inspiratiebronnen" waren veel amendementen ingediend, waarvan er door het PB een zevental ter stemming waren voorgelegd. Bij de aanvang van de behandeling werd dit tot drie teruggebracht, doordat een aantal indieners hun amendementen samenvoegden (zie nr. 3, 5 en 7 in de beschrijvingsbrief).

Volgens het eerste amendement van De Leeuwe e.a. ,,baseert" de CPN haar politiek op de grondslagen van ,,het marxisme-leninisme" en gaat zij uit van een bepaalde ,,wereldbeschouwing, nml. die van ,,de wetenschappelijk gefundeerde dialektisch-materialistische filosofie". Volgens het tweede amendement van Lameris e.a. blijft de CPN zich baseren op ,,het revolutionair marxisme" en hanteert zij deze ,,open en beweeglijke visie" als een ,,wezenlijk theoretisch uitgangspunt" voor analyse en actie. Volgens het derde amendement van Benschop, Blokzijl e.a. (het zgn. BB-amendement) verenigen de leden van de CPN zich niet op bepaalde inspiratiebronnen, levensbeschouwingen, filosofiën of theoriën, maar op basis van de uitgangspunten en doelstellingen zoals die in het program van de partij zijn vastgelegd. In dit kader wordt op niet exclusieve wijze de positieve betekenis erkend van marxistische en andere revolutionaire strijdposities en oriëntaties.

In haar toelichting benadrukte *Elli Izeboud* dat het bij de discussie over de inspiratiebronnen ,,volstrekt onwenselijk is dat daar waar vereniging mogelijk is over doelstellingen, deze verhinderd zou worden door het vastleggen — of juist afwijzen — van inspiraties- en kennisbronnen. We verenigen ons als communisten, die niet allen marxisten zijn, hoewel we wèl, als dit program wordt aangenomen, gezamenlijk van plan zijn om bijv. de strijd tegen klassenonderdrukking met kracht door te zetten.

Dit uitgangspunt bij de benadering van besluitvorming over inspiratiebronnen geldt des te sterker waar duidelijk is dat het begrip ,,marxisme" zo verschillend gehanteerd en uitgelegd wordt. Er zijn vele marxismen, zoals ook al blijkt uit de discussie voor en tijdens dit congres, wie hèt marxisme(-leninisme) als dé theoretische grondslag wil vastleggen introduceert daarmee tevens de vraag: wie moet daarop toezien?"

Izeboud verdedigde de formulering van het partijbestuur in de ontwerptekst op basis van de volgende uitgangspunten:

— ,,de visie dat de formulering m.b.t. kennis- en inspiratiebronnen geen exclusief karakter mag hebben, waarbij naast het niet uitsluiten van andere inspiratiebronnen ook de erkenning van de betekenis ervan tot uitdrukking moet worden gebracht
— nadruk op een open kritische ontwikkeling van wetenschap, studie, theorievorming, verwerking van ervaringen — een ontwikkeling die niet mag worden belemmerd door het vastleggen van dogma's
— nadruk op de actuele in historische betekenis van marxistische ideeën voor onze partij, als één van de bronnen die we gemeenschappelijk hebben en verweven is met onze tradities, en de betekenis van het marxisme als strijdbare positie in de debatten binnen de arbeidersbeweging
— het uitdrukkelijk noemen van de betekenis van feministische inzichten."

Voorstanders van het amendement van De Leeuwe e.a. (nr. 1 in beschrijvingsbrief) presenteren het marxisme-leninisme als een klassenstandpunt en/of wetenschap zonder welke een communistische partij niet kan bestaan. Alle leden hebben wel het individuele recht om er een andere ,,wereldbeschouwing" op na te houden, maar zij dienen de marxistisch-leninistische grondslagen te onderschrijven.

Volgens *A. Abdelkaui* Utrecht) is het marxisme de ,,enige wetenschap die de problemen niet eenzijdig aanpakt en rekening houdt met de ontwikkeling van de maatschappij". Hij kritiseert de Ontwerp-tekst omdat daarin afscheid genomen zou worden van het marxistisch-leninistisch klassenstandpunt. Volgens *Rene Dammen* (Amsterdam) bevat het marxisme ,,de fundamentele rol van de arbeidsklasse in de strijd voor socialisme" en voegde Lenin hier ,,de oriëntatie op de neokoloniaal uitgebuite volken aan toe. *Gerrit de Groot* (Den Haag) is van mening dat de Nederlandse arbeidersklasse recht heeft op een ,,communistische partij die zich baseert op Marx en Engels" en dat het marxisme-leninisme niet dogmatisch is, ook geen afgeronde levens- of wereldbeschouwing.

Sprekers voor het amendement van Lameris e.a. (nr. 2 in beschrijvingsbrief) stellen vanuit verschillende invalshoeken dat de CPN zich moet baseren op *de* of *een* marxistische grondslag. Vanuit een ideologische invalshoek wordt naar voren gebracht dat de CPN moet kiezen voor een bepaalde levens- of wereldbeschouwing en voor een bepaalde theorie of wetenschap. *Andre Lange* (Limburg) is van mening dat de politiek van de partij ,,gebaseerd" moet zijn op een bepaald ,,mensmaatschappijbeeld" en op een niet-eenzijdige en ,,allesomvattende theorie"; dat is ,,het marxisme" opgevat als materialistische filosofie" en tevens ,,open theorie en methode." Daarom kritiseert hij het Ontwerp waarin niet staat dat de CPN zich ,,baseert op", maar ,,gebruik maakt van" marxistische inzichten. *Louis Peperzak* (Zeeland) stelt dat de CPN moet staan voor een revolutie van de maatschappelijke verhouding en dus voor de theorie hiervan. Volgens *Joop Knukkel* (Noord-Holland-Noord) betekent het loslaten van het dialectisch materialisme als grondslag voor theorievorming een ontkenning van de klassentegenstellingen; dat zal volgens hem tot gevolg hebben dat de strijd wordt geremd. *Henk Koning* (Zutphen) keert zich tegen degenen die ,,het marxistisch karakter van de CPN wat willen verdoezelen (...) terwijl een beginselvaste partij ook nu zo dringend nodig is". Een partij zonder marxistische grondslag kan z.i. geen communistische partij meer zijn.

Andere sprekers benaderen het marxisme minder als levensbeschouwelijke filosofie of theorie, maar meer als samenvattende term voor ,,strijdbare uitgangspunten" en in het bijzonder als principe van revolutionaire klassenstrijd. *Marcus Bakker* (Zaanstreek), *Eduard Koen* (Den Haag) e.a. leggen het accent op het marxisme als revolutionaire strijdpositie en spreken zich uit tegen exclusiviteit. *Annie Stubbe* (Drente) keert zich hierbij zowel tegen ,,simpele verheerlijking" als tegen ,,simpele verguizing" van het marxisme. Zij wil het marxisme niet als enige inspiratiebron van de CPN naar voren schuiven en pleit voor een zowel voor het 2e als het 7e amendement van Van Onck e.a., waarin gesteld wordt dat de CPN bijzondere waarde toekent aan inzichten vanuit ,,de feministische wetenschappelijke studies en analyses".

Voorstanders van het ,,BB-amendement" keren zich tegen het exclusieve karakter van de beide andere amendementen. *Albert Benschop* (Amsterdam) wijst de fictieve keuze tussen program- of beginselpartij van de hand en spreekt zich uit voor een partij die uitgaat van duidelijk omschreven democratisch communistische beginselen, zonder enige exclusiviteit voor welke inspiratiebron of theorie dan ook. De leden van de CPN verenigen zich niet op gemeenschappelijke inspiratiebronnen of theoriën, maar op basis van de principiële uitgangspunten en doelstellingen zoals die in het program van de partij zijn omschreven. Hij citeert uit een brief van Marx waarin deze zich keert tegen het vastpinnen van een partijprogram op specifieke theorieën en vraagt zich af waarom de marxisten op dit punt niet meer orthodox zijn. ,,Zou ons program echt ,,marxistischer" worden als we er in zetten dat het op het marxisme is gebaseerd? Waarom zouden we geen ruimte bieden aan de hele verscheidenheid van analyses, theoriën en inzichten die voorhanden zijn?"

Max van den Berg (Amsterdam) vindt dat het toekennen van betekenis aan het revolutionair marxistisch denken, verbonden met ,,een gelijktijdige erkenning van meerdere inspiratiebronnen", in overeenstemming is met de algemene oriëntatie van het program: ,,machtsvorming van progressieve mensen om langs democratische weg naar een socialistisch Nederland te komen". *R. v.d. Hoek* (Limburg), *Suzanne Lijmbach,* (Den Haag), *Leo Molenaar* (Den Haag) e.a. willen aan het marxisme geen exclusieve basis toekennen en beschouwen het ook niet als enige basis voor de CPN. *Aaldert Blokzijl* (Amsterdam) geeft hierbij aan dat door dit amendement in het program komt te staan, dat CPN voortbouwt op revolutionair marxistische strijdtradities. Het beklemtonen van die strijdtradities betekent niet dat voorrang wordt gegeven boven andere inspiratiebronnen zoals het strijdbare feminisme. Niet uit ,,beleefdheid tegenover het feminisme", maar omdat de geschiedenis van de maatschappij zowel de geschiedenis van klassenstrijd als van sexenstrijd is, vindt hij dat dit eenzelfde beklemtoning verdiend.

Iede de Vries (Gooi-Eemland) keert zich tegen amendementen die de besluiten van het 28e partijcongres willen terugdraaien: ,,Toen besloten jullie dat de CPN niet langer uitsluitend gebaseerd zou zijn op het marxisme, en dat er plaats binnen de partij zou zijn voor mensen die vanuit andere invalshoeken en andere achtergronden toch tot jullie standpunten en strijdterreinen kwamen. Op het 28e partijcongres maakten jullie de weg voor mij vrij, met mijn christelijke achtergrond, om lid te worden van de communistische partij. (...) En toen jullie op het vorige congres niet langer uitspraken dat het marxisme-leninisme de enige inspiratiebron van het partijhandelen was, kon ik mij partijgenoot voelen. De volgende maandagmorgen heb ik me aangemeld. (...) Als je elkaars voedingsbodem niet wilt uitsluiten, als geen exclusiviteit wilt claimen" dan blijven volgens hem alleen de Ontwerp-tekst en het BB-amendement over.

Juist zijn ervaringen in de partij hebben *Jeroen Saris* (Amsterdam) tot de conclusie geleid, ,,dat we ons van elke ideologische of schijnbaar wetenschappelijke rechtvaardiging van onze politiek moeten ontdoen". Voor het uitdenken van een goede coalitiepolitiek zou het wetenschappelijk gelijk van een hoe open en beweeglijk marxisme ook een belemmering vormen. Hij hoopt dat het BB-amendement een ,,historisch compromis" zal worden tussen arbeiders, feministen, vredesstrijders en ecologen.

Volgens *Jan van Gastel* (Gooi-Eemland) was het marxisme voor zijn generatie in de jaren '60 een ware ontdekking. ,,Het heeft vele jongeren in de zeventiger jaren tot de partij doen toetreden, omdat de CPN de enige partij was die de betekenis van dat marxisme door de jaren heen overeind had gehouden". Mensen die hun politieke ervaringen hebben opgedaan in nieuwe bewegingen, hadden en hebben vaak uiteenlopende inspiratiebronnen, maar wat zij gemeen hebben is het inzicht in de noodzaak van maatschappelijke veranderingen. ,,Dat is ook de inzet van het program, namelijk het hebben van gezamenlijke beginselen en doelstellingen, maar met verschillende inspiratiebronnen. Het is dan ook onjuist de partij te grondvesten op één inspiratiebron i.p.v. op beginselen en doelstellingen." Als marxist is hij van mening dat de partij zich niet moet laten verdelen door de kwestie van de inspiratiebronnen. ,,Het zou zeer onmarxistisch zijn indien we ons zouden vastpinnen op een uitsluitend marxistische grondslag".

K. de Boer (Zaanstreek) vindt dat in het Ontwerp wordt afgerekend met ,,het misverstand dat de CPN zich baseert op een bepaalde afgeronde of nog af te ronden levens- en wereldbeschouwing dan wel wetenschappelijke ystemen". Maar het is nog te vaag geformuleerd. De weg die is ingeslagen kan worden voortgezet wanneer de partij er in slaag ,,op te houden met de vreugdeloze, vruchteloze discussies over onze inspiratiebronnen". Hij wil een partij met politieke uitgangspunten en doelstellingen: ,,Welke inspiratiebronnen en wetenschappen daarbij in het geding zijn maakt de partij vooraf niets uit. We stellen samen een programma op basis van onze gemeenschappelijke ervaringen, inzichten, kennis en inzet."

Frans Vries (Amsterdam) bepleit tenslotte een ,,zakelijke" i.p.v. een ,,warme" band met het marxisme en vindt hiervoor de Ontwerptekst het meest geschikt. Dat de CPN gebruikt maakt van marxistische ideeën geeft een zakelijke relatie aan met het marxistisch erfgoed.

I. 12 De partijorganisatie

Een democratische en op actie gerichte partij-organisatie.
Erkenning van het bestaan van meerdere opvattingen in de partij.
Geldigheid en betekenis van meerderheidsbesluiten.
Erkenning en respect voor minderheidsopvattingen.

De nieuwe tekst over inspiratiebronnen

Bestrijding en opheffing van uitbuiting en onderdrukking op basis van met name klasse, sekse en ras, ziet de CPN als haar revolutionaire taak. Bij haar optreden waardeert en hanteert de CPN verschillende strijdtradities, inspiratiebronnen en theorieën. De CPN knoopt aan bij de in ons land bestaande positieve tradities van verdraagzaamheid, geestelijke vrijheid, vrijheid van geweten en denken, afkeer van onderdrukking, racisme en kolonialisme.

De CPN maakt sinds haar ontstaan deel uit van de Nederlandse en internationale arbeidersbeweging.

Zij bouwt voort op marxistische inzichten en theorieën omtrent het funktioneren van de kapitalistische maatschappij en de noodzaak van revolutionaire strijd voor socialisme. Evenzeer bouwt zij voort op inzichten vanuit het feminisme in het bestaan van seksetegenstellingen in de maatschappij en de daaruit voortvloeiende onderdrukking van vrouwen en de strijd daartegen.

De CPN staat open voor nieuwe progressieve inzichten en ontwikkelingen die voortkomen uit de voortdurend veranderende omstandigheden en de daarmee gepaard gaande bewustwordingsprocessen.

De CPN stimuleert de verdere ontwikkeling van revolutionaire theorieën, met verwerking van de ervaringen van de arbeiders- en bevrijdingsbewegingen en de anti-racistische strijd. De tegenstellingen die nieuwe progressieve bewegingen aan het licht hebben gebracht en de inzichten die zij in hun analyses voortbrengen zijn voor de CPN van groot belang.

In die zin wil ze een moderne, open communistische partij zijn die haar strijdposities bepaalt met behulp van de kennis en de inzichten die in jarenlange strijd voor maatschappijverandering zijn voortgebracht.

Na het debat van zaterdag bestond bij de congresleiding het sterke vermoeden dat er bij stemming over voorliggende amendementen oneigenlijk scheidslijnen zouden kunnen ontstaan tussen de voorstanders van het BB-amendement en de voorstanders van het 2e amendement die zich hadden uitgesproken ,,tegen exclusiviteit". Aan het congres werd zondagmorgen voorgesteld een commissie in te stellen die moest onderzoeken of er een mogelijkheid bestond een nieuwe tekst te maken die op instemming van een grotere meerderheid kon rekenen. Het congres stemde met dit voorstel in. Een commissie van de congresleiding (Albert Benschop, Marius Ernsting, Siep Geugjes en San Verschuren) stelde een werktekst op waarover zij gesprekken voerde met een groot aantal gedelegeerden. Het uitgangspunt van deze tekst was 1e) dat de leden van de CPN zich verenigen op de uitgangspunten en doelstellingen zoals die in het program van de partij zijn vastgelegd — zoals reeds besloten was in paragraaf 1 van het hoofdstuk; 2e) dat de CPN verschillende revolutionaire strijdtradities, inspiratiebronnen en theoriën worden erkend zonder geen exclusiviteit of voorkeursbehandelingen; 3e) dat in dat kader de betekenis van zowel de marxistische, feministische en andere revolutionaire strijdposities omschreven diende te worden.

Na afronding van deze ,,consultaties" bleek dat een meerderheid van de Amsterdamse delegatie alsnog een tekstwijziging wilde aanbrengen in de formulering van de betekenis van feminisme. Door het aannemen van een motie van orde gaf het congres toestemming om deze wijziging alsnog aan te brengen in de tekst van de congresleiding. In reactie hierop stelden een aantal gedelegeerden voor ook over de oorspronkelijke amendementen te stemmen. Ook dit voorstel werd overgenomen. Een grote minderheid (44%) stemde voor amendement 2. Het congres nam het gewijzigde voorstel van de congresleiding met een ruime meerderheid over.

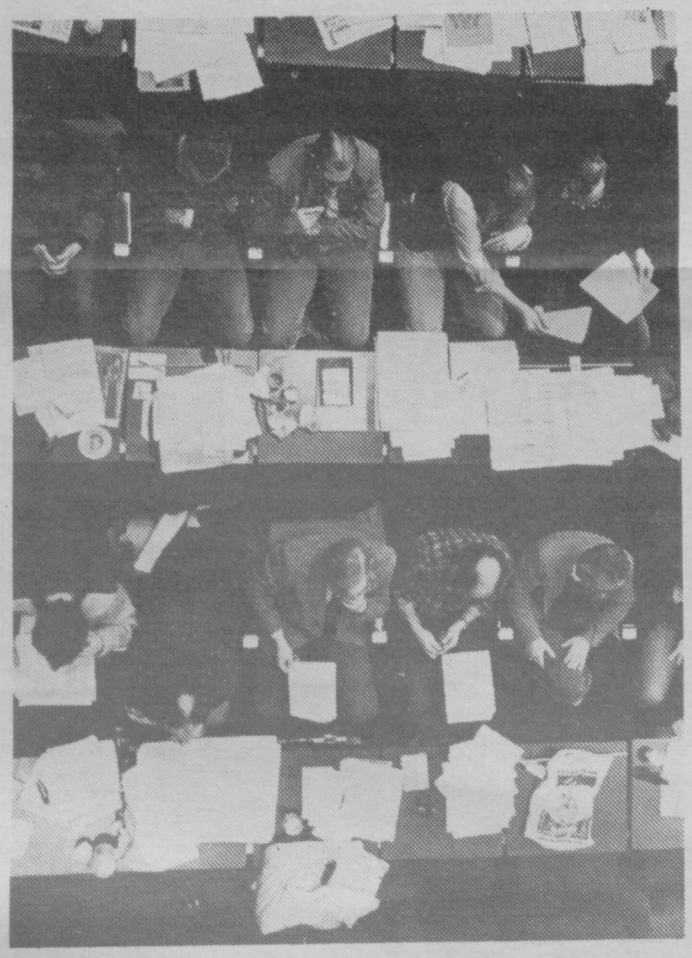

In zijn toelichting benadrukte *Karel Hoogkamp* de uitgangspunten die naar de mening van het partijbestuur gelden voor de partij-organisatie:
- de organisatie dient ruimte te scheppen voor nieuwe inzichten, opvattingen en ervaringen, d.w.z. consequent democratisch te zijn;
- pluriformiteit moet niet alleen worden erkend, maar worden gezien als een positieve bijdrage om de partij tot een op actie gerichte organisatie op een breed terrein verder te ontwikkelen;
- de geldigheid en betekenis van meerderheidsbesluiten moeten worden benadrukt;
- daaraan verbonden geldt respect voor en ook betekenis van minderheidsopvattingen.

Vanuit deze benadering keerde Karel Hoogkamp zich tegen de term democratisch centralisme: ,,Daarover bestaan zeer uiteenlopende opvattingen en interpretaties. *Zo'n term is ongeschikt om de organisatie die ons voor ogen staat te omschrijven.*"
Tot slot riep Karel Hoogkamp het congres op de besluitvorming over de organisatie op hoofdpunten te concentreren, en verdere uitwerking aan een *organisatieconferentie* op te dragen. ,,In districten is sprake van ongelijkmatige ontwikkelingen; bepaalde vraagstukken moeten eerst verder bediscussieerd worden, zoals bevoegdheden en onderlinge verhouding van districten, afdelingen en partijbestuur." Hij pleitte voor het aannemen van het amendement Platje, dat door het partijbestuur van een positief pre-advies was voorzien.

Het amendement van A. Platje over de partij-organisatie.

De CPN is een politieke organisatie die erop gericht is strijd te voeren voor haar doelstellingen. Dat vereist een eensgezind optreden van communisten op basis van een open, democratische oordeels- en besluitvorming, waarbij democratische controle op de uitvoering van de besluiten gewaarborgd moet zijn.

De besluitvorming in de partij richt zich voornamelijk op hoofdpunten die van belang zijn voor het optreden van de partij. Het gaat daarbij om besluiten welke betrekking hebben op de doelstellingen die bepalend zijn voor alle partijaktiviteiten.

Het partijleven heeft ten doel een zo breed mogelijke oordeelvorming over de aan de orde zijnde vraagstukken tot stand te brengen. Uitgangspunt is daarbij dat verschillende opvattingen en denkrichting onder communisten aan bod moeten kunnen komen en in de besluitvorming aan de orde kunnen zijn, dat meningsverschillen niet met disciplinaire methodes worden benaderd, en dat minderheidsopvattingen worden erkend en gerespecteerd. In deze geest wordt de partijdemocratie ontwikkeld. Daarbij gelden meerderheidsbesluiten als uitgangspunt voor het optreden.

Voordat de discussie begon besloot het congres een tweetal nieuwe amendementen, die een samenvoeging vormden van al ingediende amendementen, te accepteren.
In het ene amendement van Noord-Holland-Noord en van Zutphen, werd met name uitgewerkt op welke wijze meerderheidsbesluiten tot gelding en uitvoering moeten worden gebracht. In het andere amendement van Tabak werd uitwerking gegeven aan de rechten van minderheden ten opzichte van meerderheidsbesluiten.
Jan Blok (Noord-Holland-Noord) lichtte het eerste amendement toe: ,,Beslissend bij het debat over de organisatie is een beoordeling van de omstandigheden waaronder onze partij moet opereren. Die omstandigheden zijn minder idyllisch dan we misschien sinds de zestiger jaren gedacht hebben.
Het debat in onze partij heeft laten zien dat we ons keren tegen verkramping, en dogmatische toepassing van het democratisch centralisme, tegen uitschakeling van minderheden, eenrichtingsverkeer van boven naar beneden, persoonsverheerlijking. Maar we moeten met het badwater niet het kind weggooien.
We willen geen situatie zoals in andere partijen waar de zogenaamde democratie neerkomt op de politieke almacht van kamerfracties. Een slagvaardige partij vereist dat meerderheidsbesluiten door de partij worden gedragen en uitgevoerd. Dat zal geen partij zijn zonder felle botsingen, meningenstrijd en nieuwe standpunten. Het zal wel een partij zijn die van alle leden op welke positie dan ook een keus vraagt: een keus voor de twee-eenheid van grondslag en organisatie, van denken en handelen."
Zijn discussie werd gesteund door *Dolph Clahsen* (Twente), *Karel Ploeger* (Gooi-Eemland), en *Geert Lameris* (Groningen).
Het andere amendement werd in eerste instantie verdedigd door *René Tabak* (Gelderland). Ook hij noemde een aantal uitgangspunten voor de partij-organisatie:
- beginsel van openbaarheid en inzichtelijkheid en overzichtelijkheid van besluitvorming, zodat alle leden zo gelijkwaardig mogelijk aan de besluitvorming kunnen deelnemen;
- eigen verantwoordelijkheid van afdelingen en districten bij het uitvoeren van congresbesluiten, teneinde het afstemmen op plaatselijke omstandigheden optimaal mogelijk te maken;
- geldigheid van meerderheidsbesluiten als standpunt van de CPN, dat ten grondslag ligt aan het optreden van de partij;
- degenen die het niet met zo'n standpunt eens zijn mogen niet tot uitvoering ervan worden gedwongen, zonder dat daarmee aan hun loyaliteit t.o.v. meerderheidsbesluiten afbreuk wordt gedaan;
- mogelijkheid voor minderheden om zich rond een standpunt te organiseren, dus uitdrukkelijk niet als een partij in de partij. Ook kan er geen sprake van zijn dat minderheden hun wil aan de meerderheid opleggen. Aan de andere kant voorkomt het vorm geven aan rechten van minderheden dat er een diktatuur van de meerderheid ontstaat."

Deze visie werd gesteund door Gerrit van Hezel en Piet van Gemst.
Gerrit van Hezel (Vecht-IJsseldelta) keerde zich daarbij met name tegen het democratisch centralisme, dat naar zijn mening door haar aard gekenmerkt wordt door centralisme. ,,Zagen Marx en Engels in de arbeidersklasse als geheel de hoofdkracht tot maatschappelijke verandering, Lenin vestigde zijn hoop op een elite, die de leiding moest nemen over een spontaan in de strijd getrokken massa. De partij vormde in zijn opvatting de belichaming van het hoogste bewustzijn en diende een daarbij passende hoogste vorm van organisatie te bezitten, waarin afwijkingen van de juiste theorie niet konden bestaan, d.w.z. een in haar wezen centralistische organisatie. Overigens, dergelijke theorieën vinden we ook terug bij bijv. Kautsky.
Hedendaagse communisten moeten zich vrijmaken van iedere bepalende invloed van de zijde van het partij-apparaat, en hun kollektieve zelfstandigheid daartegenover stellen. Zo kunnen ook de mensen van het partij-apparaat hun souvereiniteit als zelfdenkende communist herwinnen."
Piet van Gemst (Amsterdam) benadrukte van zijn kant ,,dat het er niet om gaat voor minderheidsopvattingen aparte organisaties te vormen, maar om die organisatievormen een onverbrekelijk onderdeel te laten zijn van de partij-organisatie. Al die communisten met hun eigen ervaringen en inzichten hebben recht op een democratisch organisatieprincipe, waarin de rechten en plichten van minderheden ondubbelzinnig worden vastgelegd."
Felle kritiek op deze pleidooien voor een zgn. ,,tendensrecht" werd geuit door *Paul Schaper* (Amsterdam). ,,De mogelijkheid voor de meerderheid om democratisch genoemen besluiten uit te kunnen voeren dreigt plaats te maken voor pressie van kleine en hecht-georganiseerde minderheidsgroepen. Het amendement van Tabak e.a. betekent het in een program vastleggen dat onze partij ten onder zal gaan aan een heilloze machtsstrijd."
Een aantal discussianten sloten zich vanuit eigen ervaringen aan bij de toelichting van Karel Hoogkamp. *Riet van Wees* (Amsterdam) benaderde het organisatievraagstuk vanuit de positie van vrouwen: ,,Er zijn maar weinig vrouwen die binnen de sfeer van machtsstrijd op dit congres willen spreken. Machtsstrijd belemmert de democratie en leidt tot onwerkbare omgangsvormen."
Toch wilde ze discussieren naar aanleiding van de gebeurtenissen rond de publicatie in een ledenkrant over Ravensbrück en de houding van de Russische bevrijdingslegers t.o.v. vrouwen: ,,De scherpe reactie van de landelijke leiding daarop was een teruggrijpen naar het principe van het democratisch centralisme: de leiding weer alle touwtjes in handen.
Maar diezelfde krachtige leidingen hebben er in de achter ons liggende jaren niet voor kunnen zorgen dat vrouwen intensiever gaan deelnemen aan activiteiten binnen de CPN. Besluitvorming moet zich richten op punten, die van belang zijn voor de partij, en in dat kader heeft de leiding een taak."
Voorts pleitte ze tegen het nu al gedetailleerd vastleggen van de organisatie in statuten en reglementen, ook met het oog op zich nog ontwikkelende vormen als vrouwenoverleggen.
Net als *Marx van de Berg* (Amsterdam) bepleitte *Riet van Putten* (Den Haag) het vastleggen van positieve uitgangspunten t.a.v. de organisatie, ,,kernbegrippen daarin zijn dat er nog een hoop democratiseringswerk is te verrichten en tegelijkertijd een kader wordt geschapen om kliek- en fractievorming van welke aard dan ook tegen te gaan. Vraagstukken als de verantwoordelijkheden van partijbestuur, districts- en afdelingsbesturen, waar het de uitvoering van congresbesluiten en het vraagstuk van de preciese positie van minderheden aangaat zullen op een later tijdstip, na uitvoeriger discussie in de partij, moeten worden uitgewerkt." Nadat alle andere amendementen eerst door het congres werden afgewezen werden uiteindelijk de amendementen van Platje aangenomen.

Bij hoofdstuk I zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
Paragraaf 7: stemming 3,
stemming 5,
paragraaf 11, nieuwe tekst
paragraaf 12, stemming 6a
stemming7

II. Internationale politiek

Uitbannen van massavernietigingswapens hoogste prioriteit
Voor het zetten van zelfstandige stappen binnen en buiten de blokken om de atoomwapenwedloop te doorbreken
Een buitenlandse politiek gericht op uittreden uit de Navo

Voor en nieuw socialistisch internationalisme
Samenwerking en dialoog tussen communistische partijen, vooruitstrevende bewegingen en progressieve partijen over de gehele wereld, vanuit onze eigen doelstellingen en verbonden met onze tradities van strijd tegen oorlogsdreiging, kolonialisme en fascisme
Solidair met de strijd tegen diktatoriale onderdrukking en vertrapping van democratische rechten waar ook ter wereld

Ina Brouwer, die dit hoofdstuk namens het partijbestuur toelichtte, legde de nadruk op het vraagstuk van de atoombewapening en op de nieuwe vormen van internationale samenwerking, die door de partij zouden moeten worden nagestreefd.
,,Op dit ogenblik staan twee tot de tanden toe nucleair bewapende blokken tegenover elkaar. Ook al kun je je eigen historisch gelijk beargumenteren — de Navo als gangmaker, het Warschaupakt als antwoord daarop — dat geeft nog geen uitweg uit de dreigende nucleaire catastrofe. Een veiligheidspolitiek kan niet gebaseerd zijn op het geven van militaire antwoorden, maar moet uitgaan van politieke antwoorden, van een systeem van collectieve veiligheid. Daarbij kan onze loyaliteit niet liggen bij één van de twee blokken, maar moet ze liggen bij de eigen bevolking. Dat vereist het *zetten van zelfstandige stappen, binnen en buiten de bondgenootschappen.*"
Bij het streven naar internationale samenwerking legde Ina Brouwer de nadruk op de autonomie van de partij en op het *doorbreken van de oude scheidslijnen tussen communistische, socialistische en progressieve partijen.* ,,Wij zien geen heil in de terugkeer naar oude vormen van internationale samenwerking, maar zien in de praktijk dat andere vormen zich ontwikkelen, die een opener, bredere basis vormen voor internationale samenwerking. Daarbij geldt dat voor ons onze eigen politieke doelstellingen uitgangspunt zijn."
Ze wees er ook op, dat dergelijke benaderingen ,,voortbouwen op de politiek van de partij, zoals die zich al een reeks van jaren heeft ontwikkeld, en die *voortbouwen op onze tradities van internationale strijd tegen onderdrukking, tegen kolonialisme, tegen fascisme.*"
De discussie spitste zich in de eerste plaats toe op de beoordeling zoals die in het ontwerp is gemaakt van de rol van de beide machtsblokken bij de wapenwedloop.
Mary Ritsema (Groningen) maakte bezwaar tegen ,,de introductie van het blokdenken" in plaats van het centraal stellen van de analyse van het imperialisme als motor van de wapenwedloop. Dat bezwaar gold ook ,,de fixatie in het program op het machtsdenken in de Sovjet-Unie. De vredesvoorstellen die door dat land worden gedaan moeten serieuzer en positiever beoordeeld worden."
Ook *Tilly Buth* (Zaanstreek) benadrukte de vredeswil van de Sovjet-Unie en de andere Oost-Europese landen, waaraan in het programma te weinig aandacht wordt besteed. ,,Deze landen hebben door hun productiewijze belang bij de vrede teneinde economisch vooruit te kunnen gaan".
Alle amendementen die de rol van de Sovjet-Unie bij de wapenwedloop uit het program wilden schrappen, werden door het congres verworpen.

Wel nam het congres een amendement over dat was verdedigd door *Pieter van Hoogstraten* (Amsterdam). ,,Onze hoogste prioriteit moet het uitbannen van àlle massavernietigingswapens zijn, niet alleen van de atoomwapens."
Veel discussie was er ook over de rol van staatsdragende communistische partijen in onze internationale contacten.
Mary Ritsema (Groningen) achtte het wenselijk te komen tot een uitbreiding en verdieping van de contacten met communistische en andere revolutionaire partijen over de hele wereld. ,,Juist naar de partijen in de landen van het reëel bestaande socialisme heeft onze partij een bijzondere taak: wij moeten en kunnen juist vanuit onze achtergrond de ontwikkelingen daar uiterst kritisch volgen. Deze kritiek is echter naar onze mening de laatste jaren veel te scherp en ongenuanceerd geweest."
Gerrit de Groot (Den Haag) bepleitte een versterking van de dialoog met de partijen in Oost-Europa als bijdrage aan het verminderen van de spanningen tussen Oost en West. Hij pleitte voor het — door het partijbestuur positief gepreadviseerde — amendement waarin ook wordt gesproken over een dialoog tussen communistische partijen over de gehele wereld.
Juist om die reden keerde *Mauk Pieper* zich tegen dit amendement, omdat hij grote twijfels koesterde ten aanzien van de progressiviteit van een aantal communistische partijen. ,,Het internationale communisme en de strijd voor nationale onafhankelijkheid is niet zo onlosmakelijk met elkaar verbonden als het amendement suggereert."
Bij de stemmingen werden alle amendementen, die de internationale contacten exclusief wilden beperken tot communistische partijen afgewezen: wel werd het amendement aangenomen dat door het partijbestuur positief was gepreadviseerd.
Op één onderwerp week het congres duidelijk af van de mening van het partijbestuur, en dit betrof de positie van Nederland in de Navo. In haar toelichting had *Ina Brouwer* gezegd dat het ,,niet gaat om wat lijken radicale stappen te zijn, b.v. het directe uittreden uit de Navo, maar om stappen die effectief zijn, die resultaten opleveren."
Henk de Haan (Den Haag) noemde de tekst in het program daarover veel te omslachtig en daardoor te vaag. Hij schetste de ontwikkeling van de Navo, haar rol, de opvoering van de bewapening en de beperking van de nationale onafhankelijkheid en pleitte krachtig voor het uittreden uit de Navo.
Het congres volgde hem en nam het amendement over waarin staat, dat de CPN streeft naar ,,een heroriëntatie van de buitenlandse politiek gericht op het uittreden uit de Navo".
In zijn discussiebijdrage uitte *Josef Han* (Brabant) kritiek op het gebruik van de term derde wereld landen. ,,Dat is een term die door het kapitalisme wordt gebruikt om landen aan te duiden die economisch en technologisch ver achter staan t.o.v. de kapitalistische staten." Hij pleitte voor steun aan de ontwikkelingslanden die zich van het imperialisme hebben ontdaan. ,,Voor een communistische partij zijn er geen derde wereld landen maar kolonies en neo-kolonies."
Een onderwerp dat nogal wat aandacht kreeg was het Palestijnse vraagstuk. Zowel *Rik Min* (Enschede) als *Gre Gruppen* (Dordrecht) hielden een pleidooi voor de ,,erkenning van de PLO als enige vertegenwoordiger van het Palestijnse volk en voor een veroordeling van de rol van het zionisme". Beiden ondersteunden een verzoek uit Helmond aan het congres om het partijbestuur op te dragen binnen een half jaar initiatieven te nemen om dit onderwerp bespreekbaar te maken. Het congres ging daar echter niet op in.

Het amendement van De Jong over internationale solidariteit en samenwerking:
Het optreden voor vrede, nationale onafhankelijkheid en socialisme in Ned. is voor de CPN onlosmakelijk verbonden met internationale solidariteit, samenwerking en dialoog tussen communistische partijen, vooruitstrevende bewegingen en progressieve partijen over de gehele wereld.

Bij hoofdstuk II zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
paragraaf 3: stemming 1
paragraaf 7: stemming 3,
stemming 4,
paragraaf 9: stemming 6

III Nederland: maatschappij in beweging

Beschrijving van verschillende maatschappelijke tegenstellingen, die doorwerken in maatschappelijke verhoudingen en die strijdterreinen vormen van grote bewegingen.
Gelijkwaardigheid van strijdterreinen
Erkenning van de verschillende rol van verschillende bewegingen in de maatschappelijke machts- en krachtsverhoudingen.
Essentiële rol van de arbeidersklasse bij maatschappijverandering in socialistische zin.
Het leggen van verbindingen tussen diverse strijdterreinen, zowel in analyse als in het bereiken van politieke overeenstemming

In zijn toelichting wees *Leo Molenaar* op de betekenis van dit hoofdstuk:
In dit hoofdstuk worden enkele centrale tegenstellingen behandeld, die doorwerken in alle maatschappelijke verhoudingen en die strijdterreinen vormen van grote sociale bewegingen.
Het hoofdstuk geeft die centrale tegenstellingen duidelijk aan:
— het gaat om klassentegenstellingen, om klassenstrijd, om opheffing van de klassenonderdrukking;
— het gaat om sexentegenstellingen, om sexenstrijd, om opheffing van de onderdrukking van vrouwen;
— het gaat om de tegenstelling tussen de kapitalistische wereldcentra en de ontwikkelingslanden, om opheffing van uitbuiting en bestrijding van westerse superioriteitswaan, om bestrijding van racisme en discriminatie op grond van huidskleur of land van herkomst;
— het gaat om het ongedaan maken van de schreeuwende roofbouw op natuur en eigen natuur, die de mensheid voor het vraagstuk van haar voortbestaan stelt; het gaat om bevrijding van kernbewapening als eerste prioriteit en het werken aan het herstel van natuur en milieu als bestaansvoorwaarden van de menselijke geschiedenis.

Het gaat in dit hoofdstuk kortom om *tegenstellingen, die ieder op zich in alle mogelijke maatschappelijke verhoudingen doordringen, maar die tegelijk nauw met elkaar verbonden zijn; zowel in het vlak van analyse als in de praktijk.*
De CPN gaat uit van het bestaan van deze diverse tegenstellingen en is actief op alle ermee verbonden strijdterreinen. *Een onderschikking van deze aan gene beweging wijzen wij af:* de strijd van ambtenaren en uitkeringsgerechtigden is niet meer of minder wezenlijk dan de strijd tegen racisme. Wèl treedt de CPN naar haar traditie op voor de verbinding tussen bewegingen en strijdterreinen èn voor het perspectief vàn en de strijd vóór een socialistische maatschappij.
Er liggen amendementen voor die van één centrale- of hoofdtegenstelling uitgaan, namelijk die tussen loonarbeid en kapitaal en die de ermee verbonden klassenstrijd eveneens centraal stellen. Tegelijk wordt dan het begrip 'klassenstrijd' opgerekt, zodat het een omschrijving wordt van het totaal aan economische, politieke en ideologische strijd ìn de maatschappij en vàn de CPN. Alle andere maatschappelijke tegenstellingen worden direct of indirect ondergeschikt gemaakt aan het allesdoordringende klassekarakter, dat een stempel zou zetten op alle maatschappelijke verhoudingen.
In het ontwerp wordt deze benadering van de hand gewezen. Wij benadrukken de wisselwerking en dialectiek tussen de verschillende tegenstellingen; de wederzijdse inwerking. Om een voorbeeld te geven: onderdrukking van vrouwen werkt terug op het bewustzijn van alle vrouwen en mannen; is een voorwaarde voor de huidige reproductie van de arbeidskracht; werkt in op de ontwikkeling van de productiekrachten; geeft mede vorm aan de bestaande klassen- en productieverhoudingen. Sexentegenstellingen zetten eveneens een stempel op alle maatschappelijke verhoudingen.
In de maatschappelijke strijd, in de politieke sfeer, is er geen sprake van één richtingsverkeer, maar van wederzijdse bepalingen en terugkoppelingen. Daarom spreken we in dit hoofdstuk over de *gelijkwaardigheid van strijdterreinen en van meerdere centrale tegenstellingen.*
Een volgende stellingname in dit hoofdstuk is dat het erkennen van die gelijkwaardigheid nog niet wil zeggen dat alles hetzelfde is: een beweging van potten en flikkers voor ieders bevrijding van de dwingende maatschappelijke norm van hetero-sexualiteit speelt in de maatschappelijke machts- en krachtsverhoudingen een andere rol dan de bewegingen van niet-bezitters van productiemiddelen, van ambtenarenbonden en onderwijzers, van indirect loonafhankelijke huisvrouwen en WAO-ers; de beweging voor homobevrijding speelt een andere rol dan de arbeidersklasse in zijn breedste samenstelling. *Door haar positie in het productieproces en in de economische machtsverhoudingen speelt de arbeidersklasse in haar brede samenstelling een essentiële rol bij maatschappijverandering in socialistische zin.* Dàt is voor het ontwerp een hard punt en we verdedigen dit tegenover de amendementen die deze rol tot een uitsluitende of doorslaggevende willen maken en tegelijk tegenover die amendementen die deze essentiële rol willen aanvechten of afzwakken.
Zo'n formulering sluit dus allerminst uit dat andere bewegingen, zoals in de jaren '60 de studenten, en in de jaren '70 die van vrouwen, een voorhoederol kunnen spelen in de strijd en analyse."
In de discussie benadrukte *Elly Schouten* (Noord Holland Noord) dat ,,de CPN verbindingen duidelijk moet maken tussen de verschillende bewegingen en moet streven naar het tot stand brengen van politieke overeenstemming daartussen teneinde verdere strijd te bevorderen. Het marxisme beoogt een dergelijke samenhang der dingen. Zo is bijvoorbeeld voor vrouwen, die vanuit feministische ideeën vechten voor een zelfstandig bestaan, ook strijd tegen kapitalisme noodzakelijk."
Het amendement, waarin een dergelijke benadering scherper tot uitdrukking wordt gebracht is bij de stemmingen door het congres overgenomen. *Ineke Jansen* (Groningen) keerde zich tegen de stellingname van het ontwerp over de gelijkwaardigheid van diverse strijdterreinen: ,,De tegenstelling tussen de arbeidersklasse en de kapitalistenklasse is de meest wezenlijke tegenstelling in ons land. Dat moet worden vastgesteld, omdat daaruit volgt dat de arbeidersklasse de stuwende kracht is in de omwenteling naar een socialistische maatschappij. Bevrijding van de kapitalistische uitbuiting en onderdrukking maakt tevens een einde aan iedere vorm van uitbuiting van de ene klasse door de andere.
Er zijn ook andere vormen van onderdrukking, die niet herleid kunnen worden tot de tegenstelling kapitaal-arbeid, zoals de onderdrukking van vrouwen. Voorzover vrouwenstrijd zich richt tegen de economische, politieke en ideologische macht van de kapitalistenklasse is vrouwenstrijd ook klassenstrijd. De vraag zou centraal moeten staan hóe de klassenstrijd te versterken, hóe aan de noodzakelijke strijd van de bevolking een revolutionaire inhoud te geven."
Deze opvatting over de doorslaggevende rol van de arbeidersklasse werd gesteund door *Henk Kinds* (Drente): ,,In dit hoofdstuk wordt het onderlinge verband tussen de verschillende onderdrukte en strijdende groepen zorgvuldig vermeden. De rol van de arbeidersklasse in haar brede samenstelling bij maatschappijverandering in socialistische zin is doorslaggevend. Het is de taak van de CPN om vanuit marxistische en feministische grondslag onderlinge verbanden te verhelderen, zowel in hun onderdrukkende werking als waar het gaat om de bevrijding daaruit."
Amendementen, waarin de tegenstelling kapitaal—arbeid als de hoofdtegenstelling wordt benoemd en van daaruit de rol van de arbeidersklasse doorslaggevend, zijn allen door het congres afgewezen.
Nadat het congres een onzorgvuldige formulering m.b.t. kernenergie, die in de categorie 'zonder stemming overnemen' was terechtgekomen had afgewezen bij monde van *Susan Lijmbach* (Den Haag), *Fon ten Thij* (Amsterdam) en *Wim Ubachs* (Gelderland) stond centraal de discussie over de 'opheffing van sexentegenstellingen'.

Het amendement van F. Zeilemaker over de verbinding tussen diverse strijdterreinen.
De CPN stelt zich ten doel ertoe bij te dragen dat strijd voor vrede, voor feminisme, voor politieke democratie, voor een leefbare aarde en voor gelijkwaardigheid van diverse ethnische-culturele groepen verbonden wordt met het perspectief van en de strijd voor opheffing van de klassetegenstellingen, voor een socialistische maatschappij.
Daarbij is ze er zich van bewust dat er een indirect verband bestaat tussen de strijd op al deze gebieden. De CPN erkent deze veelzijdigheid, ziet ze als een verrijking van de strijd voor socialisme en verwerpt elke hierarchische rangschikking van bewegingen.
Zij gaat uit van de betekenis van de onderling samenhangende strijdterreinen en van de eigen dynamiek die bewegingen ontwikkelen. Zij probeert de verbindingen tussen bewegingen en tussen strijdterreinen te verhelderen en probeert politieke overeenstemming te bereiken om nieuwe vormen van actie mogelijk te maken.

Het amendement van S. Lijmbach over de onderdrukkende werking van de heterosexuele norm.
De maatschappelijke verhoudingen worden eveneens gekenmerkt door onderdrukking van vrouwen, potten en flikkers. Deze onderdrukking en de vanzelfsprekendheid waarmee heterosexualiteit als norm wordt gesteld, niet alleen voor het vormgeven van liefde en intimiteit, maar ook in het hele verdere maatschappelijke leven, vinden hun uitdrukking in een discriminerende sexegebonden arbeidsdeling en in onderdrukking op het gebied van de sexualiteit.

Als eerste pleitte *Wil van Berge Henegouwen* (Rotterdam) voor het hanteren van de woorden 'potten, flikkers en feministen': ,,Het weigeren om de eigen uitdrukkingswijzen van de bewegingen zelf over te nemen is een terugval."
Dit pleidooi leidde tot het overnemen door het congres van het amendement van Lijmbach bij par. 2
Salomé Bentinck (Amsterdam) pleitte voor het overnemen van haar amendement bij par. 9: ,,In dit amendement gaat het erom duidelijk te maken dat tegenstellingen tussen mannen en vrouwen niet van nature gegeven zijn, maar alles te maken hebben met de manier waarop maatschappelijk de verhoudingen tussen sexen tot maatschappelijke geslachten worden gemaakt, namelijk tot mannelijke mannen en vrouwelijke vrouwen. Zo'n formulering biedt perspectief op verandering. Dat doet recht aan de strijdbaarheid van vrouwen zonder ze vast te zetten op een bepaalde (onderdrukte) positie. Ook het functioneren van mannen wordt in dit amendement aan de orde gesteld, anders dan alleen als overheersers zoals men uit de term patriarchaat zou kunnen lezen.
Het is belangrijk om het maatschappelijke en dwingende karakter van de hetero-sexuele norm in de analyse te betrekken. Zonder dit terug te brengen tot de sexualiteit in enge zin, zoals het ontwerp doet. Het hetero-sexuele systeem maakt vrouwen en mannen op ongelijke wijze van elkaar afhankelijk, op een manier die de vrijheid van individuën in de weg staat. Vrouwen en mannen worden elk op specifieke wijze vastgezet op schablones volgens welke erotiek, liefde en kameraadschap beleefd moeten worden. Dit vormt één van de blokkades in de machtsvorming voor een socialisme van vrije, zelfstandige en zelfbewuste mensen. Daarom is het voor een democratische, communistische partij van belang om deze sexetegenstellingen en tegenstellingen op het gebied van de sexualiteit te willen doorbreken."
Ook *Joke van der Zwaard* (Rotterdam), *Jeanette van Beuzekom* (Utrecht) en *Ries Maaswinkel* (Rotterdam) pleitten voor dit amendement.
Daartegenover stonden pleidooien voor een amendement van *Usha Menon* (Zaanstreek). Zij lichtte haar amendement als volgt toe: ,,Hetero-sexualiteit wordt als oorzaak van de onderdrukking van vrouwen opgevoerd. Dat is onjuist, zowel uit theoretisch als uit empirisch oogpunt. Als dit nl. de oorzaak zou zijn, dan zouden onder socialistische verhoudingen de hetero-sexualiteit moeten verdwijnen, niet alleen als norm, maar ook als praktijk. Dat is een onzinnige opdracht.
Het gaat daarentegen om het verband tussen de sexetegenstellingen en de productiewijze, die de onderdrukking van vrouwen bepaalt. Zo kan bevrijding van vrouwen belemmerd worden door een laag niveau van de produktiekrachten. Vrouwen hebben socialisme dan ook niet alleen nodig voor haar bevrijding als mens, maar ook om gelijk te worden aan de mannen uit onze klasse, wat in kapitalistische verhoudingen onmogelijk is."
Zij werd in haar stellingname gesteund door *Kristoffel Lieten* (Zaanstreek): ,,Dit ontwerp neemt niet langer de maatschappelijke economische verhoudingen als uitgangspunt voor de verklaring van de positie van de vrouw, maar zoekt die in gedragspatronen. Het is belangrijk dat het amendement van Menon daarop terugkomt, en de strijd tegen onderdrukking van de vrouw verbindt met strijd tegen het kapitalisme. Dit amendement stelt zowel de materiële als de ideologische basis van sexenonderdrukking centraal. Met die analyse kan de partij alle groepen in een groot strijdfront verenigen."
Het congres nam tijdens de stemmingen het amendement van Bentinck bij par. 9 over; alle andere amendementen bij deze paragraaf werden afgewezen.

Het amendement van S. Bentinck over de opheffing van sexentegenstellingen.
De CPN gaat uit van het bestaan van sexentegenstellingen en tegenstellingen op het gebied van sexualiteit, die niet van nature gegeven zijn, maar alles te maken hebben met de manier waarop maatschappelijk de verhoudingen tussen de sexen geregeld zijn en van biologische sexen maatschappelijke geslachten wordt gemaakt. De sexenverhoudingen hebben vorm gekregen in het gezin en in de positie van het gezin in de maatschappij.
De huidige maatschappelijke sexenverhoudingen die patriarchaal en heterosexueel van karakter zijn, houden onderdrukking van vrouwen en homo's in en leiden tot verschillen vormen van verzet.
De meerderheid van vrouwen levert arbeid en wordt opgevoed tot het leveren van arbeid, die in dienst staat van de produktie en reproduktie van mannelijke arbeidskracht: huishoudelijke arbeid, kinderverzorging en -opvoeding en verzorgende beroepen. Voor het overige op bepaalde produktieplaatsen en als arbeidsreserveleger.
De overheersende verhouding waarin mannen en vrouwen tot elkaar geplaatst worden staat in dienst van de produktie en reproduktie van het biologisch leven en van de produktie en reproduktie van arbeidskracht. Het systeem maakt mannen en vrouwen op ongelijke wijze onderling van elkaar afhankelijk, economisch, emotioneel en sexueel.
Het is overheersend heterosexueel. Verhoudingen tussen vrouwen en verhoudingen tussen mannen, die niet perse tot de reproduktie van de maatschappelijke orde bijdragen, maar enkel sexueel en erotisch zijn, plaatst het buiten de normaliteit.
De erkenning van het bestaan van sexentegenstellingen en tegenstellingen op het gebied van sexualiteit heeft consequenties voor de inzet, de standpunten, strategie en organisatie van de CPN.
De CPN ziet de strijd van feministen, potten en flikkers als autonome revolutionaire faktoren in het geheel van bevrijdingsstrijd. Het opheffen van de genoemde tegenstellingen vereist radikale veranderingen; het gaat dan om:
— het opheffen van de arbeidsdeling naar sexe, welke arbeid het ook betreft. Hiervoor is in ieder geval nodig de vermaatschappelijking van de huishoudelijke arbeid en een andere organisatie van de kinderopvoeding en -verzorging;
— loskoppeling van het biologisch en sociale moederschap; dit ontslaat moeders van de beklemming van de feitelijke alleenverantwoordelijkheid voor kinderen en geeft anderen de mogelijkheid bij de kinderopvoeding en -verzorging betrokken te zijn. Voor kinderen ontstaat hiermee de mogelijkheid relaties met meerdere volwassenen aan te gaan;
— het bevorderen van andere woon- en leefmogelijkheden, zoals verschillende samengestelde woongroepen. Dit betekent het bestrijden van de heersende gezinsideologie;
— zelfbeschikkingsrecht van een ieder over lichaam, sexualiteit en vruchtbaarheid, dus uitbanning van sexuele onderdrukking en geweld (tegen vrouwen, potten en flikkers) zowel bij de wet als in omgangsvormen; het verbreken van de heterosexuele norm en zijn insluitende en uitsluitende werking.

De CPN beschouwt de strijd van feministen, potten en flikkers als integraal deel van de strijd voor socialisme; een socialisme, dat aan de doelstellingen van hun strijd gestalte moet geven en ruimte moet scheppen voor zijn verdere ontplooiing.

Bij hoofdstuk III zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
paragraaf 2: stemming 3,
paragraaf 3: stemming 3,
paragraaf 6: stemming 3,
stemming 7,
stemming 8.3
paragraaf 7: afgewezen is - zonder stemming overnemen - regel 1268-1270.
paragraaf 9: stemming 2

IV. Economische politiek

Breken met de kapitalistische logica;
verdediging van verworvenheden tegen aanvallen van rechts;
het nemen van initiatieven die een perspectief bieden voor een socialistisch beleid.

In zijn toelichting voor hoofdstuk IV over economische politiek benadrukte *Albert Benschop* de uitgangspunten van het economisch program:
„Het centrale uitgangspunt van het program is, dat een nieuwe economische politiek alleen tot stand kan komen wanneer we *uitgaan van de strijd voor de verdediging en verbetering van de directe arbeids- en levensvoorwaarden.* Op korte termijn zijn maatregelen nodig voor het oplossen van de grote maatschappelijke vraagstukken: een gigantische en nog steeds toenemende werkloosheid, koopkrachtdaling voor de werkenden en uitkeringsgerechtigden, en alle andere misère, welke extra hard aankomt voor vrouwen, jongeren en buitenlandse arbeid(st)ers. Het is van uitermate groot belang een hecht verdedigingsfront in de sociaal-economische strijd op te bouwen. Tegelijkertijd moeten we constateren dat in de defensielijnen waarop we ons terugtrekken steeds weer bressen geslagen worden, waardoor ze vervolgens naar achteren verplaatst moeten worden. Daarom is het *formuleren van een offensieve politiek vereist. Inzet van het programma is: het tot stand brengen van een hechte politieke verbinding tussen twee taken: het verdedigen van verworvenheden tegen aanvallen van rechts en het nemen van initiatieven die een perspectief bieden voor een socialistisch beleid.*
Vervolgens gaf Albert Benschop een samenvatting van de uitgangspunten en doelstelling van de economische politiek, zoals die in de inleidende paragrafen van het ontwerp worden uiteengezet. Deze doelstellingen gaan ver over de grenzen van het kapitalisme heen. Strijd voor deze doelstellingen vereist inzicht in de machtsverhoudingen. Dat kan niet door schematische constructies zoals in het amendement van communisme en vakbeweging bij par. 1 wordt gedaan.
In het program worden in de eerste plaats concrete doelstellingen geformuleerd voor de sociaal economische strijd. Centraal daarin staan: *het recht op een betaalde baan voor iedereen, door het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen middels industriële vernieuwing en economisch herstel, door een drastische herverdeling van arbeid over werkenden en werkzoekenden en door het doorbreken van de huidige arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen. Realisering van deze doelstellingen vereist het doorbreken van de bestaande eigendoms- en productieverhoudingen, het terugdringen van breken van de kapitalistische beschikkingsmacht door democratische machtsvorming.*
Aan het slot van zijn algemene toelichting noemde Albert Benschop punten waarop het partijbestuur amendementen heeft overgenomen teneinde de ontwerptekst te verbeteren:
— aanscherping en verduidelijking van de stellingname over het recht op een inkomen voor iedereen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is door een samenhangend beleid van herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid, inkomenspolitiek en sociale zekerheid
— de betekenis van initiatieven van economische zelforganisatie, die aan het werk een anti-kapitalistische inhoud trachten te geven (coöperaties, werkbeweging)
— meer aandacht voor de positie van de middenstand en het kleinbedrijf.
In de discussieronde benadrukte *Harrie Diederen* (Limburg) in eigen bewoordingen de noodzaak soc. ec. strijd te verbinden met maatschappijverandering. „Om greep te krijgen op de meerwaarde en de productiemiddelen is klassenstrijd fundamenteel. Het gaat daarbij om meer dan alleen looneisen, het gaat om milieu-eisen, vrouweneisen, sociale zekerheid en wonen. Onze taak is juist de verbinding van al die eisen tot stand te brengen. Belangrijk daarbij is zoals Elli Izeboud eens heeft gezegd: het gaat niet alleen om het verdelen van de koek, maar om het veroveren van de bakkerij. Dat betekent ook strijd voeren voor zeggenschap in bedrijven en instellingen. Het gaat erom alternatieven te ontwikkelen die de arbeidersbeweging samen met de vrouwen- en milieubeweging kan uitwerken."
Guus Duppen (Amsterdam) benadrukte de noodzaak van een urgentieprogram: „Dat moet een wapen in de strijd vormen tegen de regeringsmaatregelen, die per 1 juli dreigen te worden genomen".
Albert van der Lugt (Amsterdam) bepleitte het amendement zoals dat door de werkgroep communisme en vakbeweging was ingediend bij par. 1. Zijns inziens probeert dat amendement „een analyse te maken van de huidige crisis, met name over vraagstukken als: waarom stort het overlegstelsel in elkaar? Waarom wordt dat vervangen door een keiharde confrontatiepolitiek? Waarom zitten er zoveel bankiers en miljonairs in de regering?"
Van haar kant bekritiseerde *Nel van Dijk* (Brabant) die amendementen „dat betekent de CPN terug laten keren naar de jaren dat communisten anderen vertelden wat goed voor ze was en waarin sociaal-democraten en communisten elkaar bevochten in plaats van gezamenlijke strijd te voeren tegen de ondernemers. De uitspraak in het amendement dat 'sociaal democratische regeringen uitlopen op verdediging van kapitaalsbelangen' betekent dat ik niet meer bij mijn sociaaldemocratische collega's hoef aan te komen, en dat zijn de collega's die als het er op aan komt bereid zijn de strijd aan te binden".

Frank Biesboer (Amsterdam) sloot bij haar kritiek aan en noemde de analyse in het amendement overdreven en eenzijdig en leidend tot onjuiste politieke conclusies. „De uitspraak in het amendement dat het parlementarisme de heerschappij van de bourgeoisie is staat haaks op wat we elders in het partijprogram over het parlement zeggen als een belangrijke democratische verworvenheid." Beide amendementen van de werkgroep communisme en vakbeweging (de indieners hadden hun amendement bij par. 2 ingetrokken) werden door het congres afgewezen.

Doelstellingen economische politiek:

Betaalde arbeid voor iedereen;

Verdedigen en verhogen van de koopkracht van loon- en uitkeringsafhankelijken;

Zeggenschap over doel, inhoud en organisatie van de arbeid, arbeid richten op maatschappelijk zinvolle doelen;

Scheppen van nieuwe banen en herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid en van inkomens;

Doorbreken van de bestaande arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen, het recht van een ieder op een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is;

Drastische arbeidstijdverkorting tot 25 uur;

Strijd voor arbeidstijdverkorting verbinden met strijd voor het inkomen d.w.z. arbeidstijdverkorting met behoud van loon.

In zijn toelichting op dit onderdeel van hoofdstuk IV concentreerde Albert Benschop zich op de discussie over arbeidstijdverkorting. „Arbeidstijdverkorting is inzet van een algemeen maatschappelijke strijd, die voor iedereen een belangrijke maatschappelijke vernieuwing kan betekenen. Meer echte vrije tijd kan een stimulans zijn voor grotere deelname aan het sociaal-culturele en politieke leven. Het gaat om 'minder werken en beter leven'.

Strijd voor arbeidstijdverkorting is het terrein waarop verschillende belangen en invalshoeken elkaar raken.
Arbeidstijdverkorting is inzet van klassenstrijd van loonafhankelijken die streven naar het terugdringen van de uitbuitingsgraad en verlichting van de arbeid en voor uitkeringsgerechtigden die zoeken naar betaald werk. Samen met andere maatregelen draagt arbeidstijdverkorting bij aan verlichting van de arbeidsomstandigheden.
Arbeidstijdverkorting is inzet van vrouwenbevrijdingsstrijd gericht op herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid en naar betere voorwaarden voor deelname van vrouwen aan het arbeidsproces. Het biedt ook meer mogelijkheden voor een evenwichtige verdeling van de huishoudelijke en verzorgende taken binnen de huishoudens. Drastische arbeidstijdverkorting is van grote betekenis voor de opheffing van de machtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen.
Arbeidstijdverkorting is inzet van strijd van jongeren en schoolverlaters die snel een perspectief willen op een zinvolle, betaalde baan; en voor ouderen die sterk gebukt gaan onder de overbelasting als gevolg van intensivering van de arbeid.
Dat zijn geen strijdperspectieven die tegen over elkaar moeten worden gesteld. *Het gaat om het schetsen van perspectieven waarin die verschillende belangen elkaar versterken. Om die reden steunt het partijbestuur het 25-uren amendement, waarin die verschillende doeleinden worden geformuleerd en worden samengevoegd in het perspectief van arbeidstijdverkorting tot 25 uur."*
Benschop maakte wat die steun betreft een uitzondering voor wat betreft de formulering 'arbeidstijdverkorting met behoud van loon'.
Het partijbestuur wil aan die formulering vasthouden om de volgende redenen:
„Arbeidstijdverkorting met behoud van loon geeft de politieke oriëntatie aan in de strijd voor arbeidstijdverkorting. Wij kiezen voor een strijdbare opstelling en blijven ons keren tegen een politiek van inleveren, d.w.z. tegen arbeidstijdverkorting als middel tot loonmatiging.
Arbeidstijdverkorting met behoud van loon betekent niet dat behoud van de koopkracht wordt gesteld boven arbeidstijdverkorting en herverdeling van arbeid, of leidt tot een blokkade van het doorvoeren van arbeidstijdverkorting. Het gaat er juist om *strijd voor arbeidstijdverkorting en loonstrijd met elkaar te verbinden.* De strijd voor arbeidstijdverkorting is tot mislukken gedoemd wanneer de defensielijn op het loonfront wordt verwaarloosd.
Arbeidstijdverkorting met behoud van loon kan niet worden opgevat als een poging om de bestaande loonstructuur stand te houden: arbeidstijdverkorting met behoud van loon staat niet haaks op herverdeling van inkomens, maar is er veeleer een voorwaarde toe."
Vervolgens benadrukte Albert Benschop dat de voorstellen van het partijbestuur niet moeten worden opgevat als het introduceren van een concrete actie-eis: arbeidstijdverkorting tot 25 uur met behoud van loon. Daar waar dat wel gebeurt, zoals in een amendement van de werkgroep communisme en vakbeweging, wijst het partijbestuur een dergelijke formulering af.

Vervolg pag. 10

De amendementen over betaald werk voor iedereen, herverdeling arbeidstijdverkorting en inkomenspolitiek.
Van N. Bohnen/B. van Moock.
De CPN gaat uit van het recht op betaalde arbeid als een noodzakelijke voorwaarde voor een vrije ontplooiing van mensen en voor deelname aan belangrijke aspekten van het maatschappelijk verkeer.
Het recht op betaalde arbeid wordt geblokkeerd door het huidige grote tekort aan arbeidsplaatsen terwijl bovendien vrouwen buiten betaalde arbeid worden gehouden door de bestaande sexegebonden verdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Realisering van het recht op arbeid kan alleen door de bestaande arbeidsverdeling te doorbreken en door een gerichte werkgelegenheidspolitiek te voeren.

Van F. Meelker en vrouwenoverleggen, inclusief de toevoeging van de werkgroep communisme en vakbeweging.
„De CPN is voorstander van een drastische en maatschappelijk gecontroleerde arbeidsverkorting tot 25 uur per week. Arbeidstijdverkorting tot 25 uur per week is een belangrijk middel om herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid tot stand te brengen en tevens het recht op betaalde arbeid voor iedereen te realiseren. Een aanzienlijke verkorting van de arbeidstijd en een zelfstandig economisch bestaan voor iedereen kan een belangrijke maatschappelijke vernieuwing betekenen, kan bijdragen aan een grotere deelname aan het sociale, culturele en politieke leven, kan bijdragen tot een vrijer leven.
De CPN treed op voor arbeidstijdverkorting met behoud van loon. Dit wordt mede economisch mogelijk gemaakt door de ontwikkeling van de arbeidsproduktiviteit over een reeks van jaren en is sociaal gewenst door het groeiend aantal mensen dat een betaalde baan buitenshuis verlangd. Arbeidstijdverkorting kan evenmin los worden gezien van een hogere waardering van onbetaalde arbeid.
a. arbeidstijdverkorting schept betere voorwaarden voor deelname van vrouwen aan het arbeidsproces en biedt meer mogelijkheden voor een evenwichtige verdeling van huishoudelijke en verzorgende activiteiten binnen de huishouding. Deelname aan het arbeidsproces kan worden bevorderd door wettelijke maatregelen die een gelijke verdeling van arbeidsplaatsen dwingend voorschrijft. Arbeidstijdverkorting betekent daarmee een stap in de richting tot opheffing van de machtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen;
b. arbeidstijdverkorting maakt het mogelijk om de belasting door het werk te verminderen, die een gevolg is van intensivering van de arbeid en rationalisering van de produktieprocessen. Maatregelen dienen te worden genomen om te voorkomen dat arbeidstijdverkorting leidt tot een hogere belasting van afzonderlijke werknemers/sters;
c. arbeidstijdverkorting kan bijdragen aan het terugdringen van de werkloosheid door een gelijkmatiger verdeling van bestaande en te creëren arbeid over werkers en werkzoekenden. In de plaats van een duurzame werkloosheid voor velen streeft de CPN naar meer vrije tijd voor iedereen, onder meer door vervroegde pensioenering. Hoge prioriteit heeft daarbij het terugdringen van werkloosheid onder vrouwen en jongeren;
d. om te garanderen dat arbeidstijdverkorting wordt omgezet in uitbreiding van arbeidsplaatsen en vermindering van de arbeidsbelasting moeten in de bedrijven en instellingen de controlerechten van de werkenden worden uitgebreid. Zonder dat is het niet mogelijk antwoord te geven op tegenstrategieën van de ondernemers. Daarbij moet ook aandacht worden besteed aan maatschappelijke activiteiten en scholingsmogelijkheden binnen werktijd.

Vervolg bovenaan pag. 10

en van N. Bohnen/B. van Moock

a. Betekenis van de inkomensstrijd.
Inkomensstrijd is en blijft een centraal onderdeel van de sociaal-economische politiek van de CPN gericht op de verdediging en verbetering van de directe arbeids- en levensomstandigheden van werkenden en uitkeringsgerechtigden en van mensen die nu helemaal geen recht hebben op een inkomen zoals een groot aantal vrouwen en jongeren.
Uitgaande van de doelstelling: economische zelfstandigheid voor een ieder ondersteunt de CPN de inkomensstrijd van loonafhankelijken in bedrijven en de overheidssektor, van zelfstandigen die qua inkomen en arbeidssituatie met loonafhankelijken overeenkomen, en van mensen die afhankelijk zijn van sociale uitkeringen.

De CPN baseert zich hierbij op de overtuiging dat de inkomensstrijd van betekenis is, niet alleen vanuit sociaal oogpunt, maar tegelijkertijd een rol vervult ten aanzien van progressieve machtsvorming.

b. Herverdeling van inkomens
De CPN stelt zich ten doel middels inkomenspolitiek het recht van eenieder op een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is te realiseren. Hierbij gaat het om inkomen verkregen uit betaalde arbeid als via de sociale zekerheid.
De bestaande inkomensstructuur is zeer onrechtvaardig, waarbij tegenover de financiële positie van mensen met zeer hoge inkomens de geheel economische afhankelijkheid van veel vrouwen en jongeren, die van ieder inkomen verstoken zijn, staat.
Om economische zelfstandigheid van eenieder mogelijk te kunnen maken is een herverdeling van inkomens noodzakelijk, een herverdeling, waarbij de winstinkomens van banken en ondernemingen én van hogere individuele inkomens aangesproken moeten worden.
Het is tevens een noodzakelijke voorwaarde voor herverdeling van macht. De CPN is van mening dat een dergelijke herverdeling van inkomens essentieel is voor een rechtvaardig inkomensbeleid, waarbij de individuele koopkracht voor eenieder wordt gegarandeerd. De inkomenspolitiek van de CPN is mede gericht op de volgende uitgangspunten:
— het handhaven van de wettelijke garantie van minimuminkomens gekoppeld aan de ontwikkeling van de lonen
— handhaving van de koppeling van ambtenarensalarissen en uitkeringen aan de loonontwikkeling
— vernieuwing en verbetering van het stelsel van sociale zekerheid
— afschaffing van de leeftijdsgrens voor de geldigheid van de minimumloonwet; de minimumloonwet moet ook van toepassing zijn voor mensen jonger dan 23 jaar, waarmee het minimumjeugdloon vervalt
— handhaving van de automatische prijscompensatie
— een nivellering van de huidige inkomensongelijkheid en een opheffen van de onderwaardering van handarbeid t.o.v. hoofdarbeid
— het uitbannen van persoonlijke inkomens die voortvloeien uit grote vermogens en bevoorrechte posities
— hervorming van het belastingstelsel tot instrument voor herverdeling van inkomens.

Na deze toelichting volgde een uitgebreide discussie. In alle bijdragen was gemeenschappelijk *het onderschrijven van het belang van arbeidstijdverkorting, èn van het afwijzen van pogingen van ondernemers en regering om arbeidstijdverkorting te plaatsen in het kader van loonmatiging.* Daarover was iedereen het eens. Tegelijkertijd kwamen de verschillende invalshoeken die bij de discussie over arbeidstijdverkorting een rol spelen, sterk naar voren.
Rieme Wouters (Den Haag) benadrukte dat in de amendementen die door het partijbestuur positief waren gepre-adviseerd, de integratie van feministische eisen in de sociaal-economische politiek van de partij werd beoogd. Centraal daarin staat ,,drastische arbeidstijdverkorting gekoppeld aan een algehele verdeling van inkomens en werk, alsmede aan het realiseren van een zelfstandig inkomen voor ieder individu". Van belang daarbij is ook dat in de amendementen wordt aangegeven ,,dat het recht op betaalde arbeid niet alleen wordt geblokkeerd door een tekort aan banen, maar ook door de bestaande sexegebonden arbeidsdeling".
In de lijn van haar betoog pleitte ze voor het 25-uren amendement: ,,Daarmee geven we de strijd voor arbeidstijdverkorting een duidelijke politieke aanscherping, waarbij het gaat om herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid, herwaardering van onbetaalde arbeid en een bijdrage aan het slechten van de machtsongelijkheid tussen mannen en vrouwen."
Een aantal discussianten werkten deze benadering verder uit in relatie tot inkomenspolitiek. *Annemiek Pijpers* (Gelderland): ,,Een 25-urige werkweek moet gekoppeld zijn aan een inkomenspolitiek, die een zelfstandig bestaan mogelijk maakt. Gezien de bestaande machtsverhoudingen werkt gezins- en leefeenheid-denken altijd ten nadele van de vrouw. Mensen worden nu binnen samenlevingsvormen aan elkaar gekoppeld en hebben geen vrije keuze voor een zelfstandig bestaan. Daarom moet individualisering uitgangspunt zijn van de inkomenspolitiek. Strijd voor arbeidstijdverkorting en inkomenspolitiek horen bij elkaar. Dus geen arbeidstijdverkorting om alleen maar in te leveren, maar arbeidstijdverkorting om herverdeling van arbeid tot stand te brengen en zo herverdeling van inkomen." *Nel Bohnen* (Amsterdam) bepleitte in dit verband ook samenhang met maatregelen op het gebied van de sociale zekerheid. En zij ging verder ,,bij zo'n samenhangend beleid gaat het om het stellen van eisen en het afdwingen van maatregelen die boven de CAO-strijd per bedrijfstak uitgaan. Nu de strijd rond ATV zich beperkt tot de bedrijven zie je dat dat gepaard gaat met alleen maar inleveren en geen enkele arbeidsplaats erbij. Het moet duidelijk zijn: dat wijzen vrouwen ook af. Er moeten politieke maatregelen komen die ertoe bijdragen dat arbeidstijdverkorting inderdaad leidt tot het scheppen van nieuwe banen en herverdeling van arbeid." Zij riep op tot een gezamenlijke strijd van zowel vakbeweging als uitkeringsgerechtigden als de vrouwenbeweging. Soortgelijke argumenten werden naar voren gebracht door *Marlou Min* (Groningen) en *Marjan Zimmerman* (Rotterdam).
Ondanks de pleidooien van deze vrouwen tegen het gebruik van arbeidstijdverkorting als middel tot looninlevering keerde Paul Uhlenbelt zich scherp tegen het 25-uren amendement. ,,Met dat amendement leveren we onze band met de arbeidersbeweging in. Wij moeten kiezen tussen de arbeiders in de bedrijven òf een CPN zonder aanhang in de bedrijven. Mijn keuze is duidelijk..."
Daartegenover stonden ook pleidooien van anderen voor drastische arbeidstijdverkorting. *Bart Blokzijl* (Amsterdam): ,,Willen we met de strijd voor arbeidstijdverkorting verder komen dan dienen daaraan belangrijke voorwaarden te worden gesteld. Een daarvan is het perspectief van 25 uur, d.w.z. drastische stappen. Daarnaast voorwaarden gericht tegen verdergaande intensivering, tegen zgn. oproepkrachten voor werkgevers, en voor scherpe controle op de herbezetting van vrijkomende plaatsen."
Guus Duppen (Amsterdam): ,,De strijd voor drastische arbeidstijdverkorting is de grootste sinds de invoering van de 8-urendag. Radicale stappen zijn nodig om te zorgen dat er arbeidsplaatsen bij komen, waarbij terecht vrouwen voorrang moeten kunnen krijgen." *Jan Berghuis* (Kennemerland): ,,Bij Hoogovens staat een gigantisch investeringsprogram voor de deur dat leidt tot een sterke toename van de productiviteit en tegelijkertijd opnieuw verlies van honderden banen. Op die ontwikkeling is drastische arbeidstijdverkorting het antwoord bij uitstek, ook om greep te krijgen op de ontwikkelingen in het bedrijf zelf."
Sommige discussianten uiten hun twijfel aan het effect van arbeidstijdverkorting op het scheppen van nieuwe banen.
Wally Pernot (Rotterdam): ,,Ondernemers, bijv. in de haven en de scheepsbouw, zijn voorstanders van arbeidstijdverkorting om dat ze langs die weg hun overtollig personeel kwijtraken. Het resultaat is dat mensen voor hetzelfde uurloon harder moeten gaan werken. Arbeidstijdverkorting heeft nooit gewerkt als middel om de werkloosheid terug te dringen, alleen om het aandeel van de absolute meerwaarde dat de kapitalist zich toeëigent terug te dringen."
Jasper Schaaf (Groningen) pleitte ook voor veel meer nadruk op

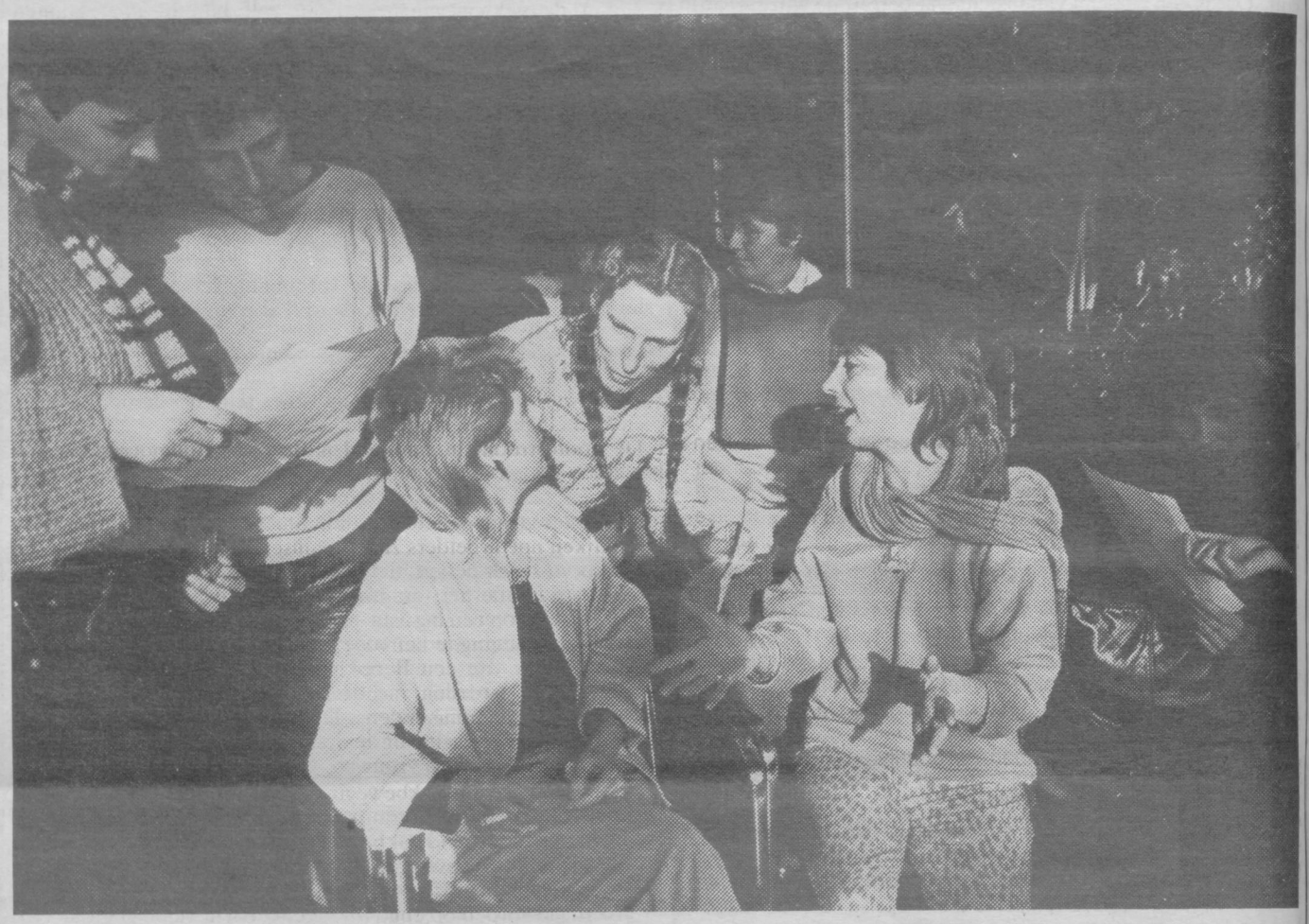

een actieve werkgelegenheidspolitiek i.p.v. arbeidstijdverkorting.
En dan de discussie over 'met behoud van loon'.
Sommige voorstanders van het 25-uren amendement keerden zich tegen het opnemen van de uitspraak 'met behoud van loon'. *Cor Hordijk* (Den Haag): ,,Met behoud van loon kan werken als een rem op het doorvoeren van arbeidstijdverkorting en individualisering van inkomens. Het gaat er daarbij niet om de strijd voor behoud van de koopkracht los te laten, of uitkeringsgerechtigden. Het gaat erom aan te geven dat wij aan de 25-urige werkweek, het opheffen van de werkloosheid en economische zelfstandigheid prioriteit geven."
Frans Disse (Limburg) voegde daaraan toe: ,,De eis 'met behoud van loon' is een leus die alleen geldt voor diegenen die nu betaald werk hebben, daarmee geven we geen enkel perspectief aan degenen die nu geen betaald werk hebben."
Zowel Agnes Haen (Den Haag), Siem van der Helm (Rotterdam) als Bart Blokzijl (Amsterdam) hielden het congres voor dat par. 8 over arbeidstijdverkorting niet op zich moest worden beschouwd, maar in combinatie met par. 9 over inkomenspolitiek. *Agnes Haen*: ,,Arbeidstijdverkorting mag niet los worden gezien van de inkomenspolitiek die gericht is op een economisch zelfstandig bestaan van ieder mens. Dat betekent dat de partij optreedt voor verhoging van het huidige minimum, om dat dat nu eenmaal te laag is." *Bart Blokzijl*: ,,Arbeidstijdverkorting afdoen als een vraagstuk van inkomenspolitiek blijkt een slecht centralisatiepunt tot verdere invulling van arbeidstijdverkorting. Net zomin vanuit regerings- en ondernemerszijde arbeidstijdverkorting mag worden gebruikt om inkomens te verlagen, kan arbeidstijdverkorting voor ons geen instrument zijn om de lonen nu vast te leggen."
Andere discussianten pleitten heel nadrukkelijk voor het opnemen van de formulering 'met behoud van loon'.
Het betreft Annie Stubbe (Drente), Guus Duppen (Amsterdam), Hillie Oosterveld (Groningen), de gebroeders Zeilemaker (Noord Holland Noord en Twente), Jan Berghuis (Kennemerland) en Liesbeth Wever (Noord Holland Noord).
Zowel *Liesbeth Wever* als *Gerrit Zeilemaker* (Noord Holland Noord) benadrukten dat ,,de loonsom niet als een te verdelen koek moet worden opgevat, maar dat het erom gaat die uit te breiden ten koste van financieringsbronnen als defensie, WIR premies, heffingen op kapitaalexport e.d. Bovendien betekent de eis 'met behoud van loon' ook dat fundamentele solidariteit wordt geuit met de bescherming van het minimumloon en de uitkeringen. Zowel mannen en vrouwen hebben belang bij de eis 'met behoud van loon'. Het gaat om werk en een volwaardig loon."
In aansluiting daarop stelde *Hillie Oosterveld* (Groningen) ,,De arbeidsproductiviteit is de afgelopen jaren al dusdanig gestegen dat arbeidstijdverkorting 'met behoud van loon' geen illusie is maar economisch mogelijk. Zeker, arbeidstijdverkorting met behoud van loon raakt de grenzen van kapitalistische en patriarchale verhoudingen. Maar die grenzen moeten nu juist gekraakt worden. We gaan toch zeker niet als arbeidsklasse en als vrouwen betalen voor onze eigen bevrijding."
Zowel Siep Geugjes als Anel van Houts (beiden Amsterdam) benaderden de discussie over de eis 'met behoud van loon' ook vanuit de noodzaak te komen tot herverdeling van arbeid en inkomen.
Siep Geugjes: ,,De fundamentele doelstelling om te komen tot herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid en inkomen wordt niet door de formulering 'met behoud van loon' geblokkeerd. Integendeel, die eis is daartoe een onmisbare voorwaarde.
Voor elke stap vooruit geldt dat ze moet uitgaan van een fundamentele verdediging van verworven rechten. Tot die rechten behoort het in CAO's vastgelegde loonrecht, dat door vaak jarenlange strijd is ontdaan van een aantal discriminerende elementen in de loonvorming. Voor iedereen geldt het principe van een gelijk loon, ongeacht woongebied, leeftijd (muv. de jeugdlonen), kostwinnerschap, sexe e.d. Het gaat er juist om in crisistijd op deze fundamentele rechten geen duimbreed toe te geven."
Anel van Houts: ,,Als je kiest voor arbeidstijdverkorting met kleine stapjes, dan kies je voor verdere uitstoot van arbeidsplaatsen. Kies je voor drastische arbeidstijdverkorting zonder eisen rond inkomen, dan kies je voor inleveren. Verbind je drastische arbeidstijdverkorting met behoud van koopkracht niet met een verandering van de inkomenspolitiek, dan kies je tegen het recht op een zelfstandig inkomen voor vrouwen. De enige manier om macht te vormen voor arbeidstijdverkorting is een korte en een lange termijn strategie in de richting van strijd voor drastische arbeidstijdverkorting ineens met behoud van koopkracht, verbonden met een inkomensstrijd voor verzelfstandiging van het inkomen. Dit betekent een herwaardering van de strijd om arbeid en inkomen."
Nadat het congres zich eerst had uitgesproken voor het opnemen van de formulering 'De CPN treedt op voor arbeidstijdverkorting met behoud van loon' nam het congres met een kleinere meerderheid het 25-uren amendement over.

Bij hoofdstuk IV zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
paragraaf 3: stemming 2,
stemming 3,
paragraaf 5: stemming 1,
paragraaf 6: stemming 3,
paragraaf 8: stemming 1,
stemming 2, inclusief ,,de CPN treedt op voor arbeidstijdverkorting met behoud van loon".
paragraaf 9: stemming 1,
stemming 5,
paragraaf 18: stemming 1.

Voor een democratische en socialistische economie

Vermaatschappelijking van de productiemiddelen

Democratisch beheer van de economie

Reële invloed van de arbeidsbeweging en andere sociale bewegingen op de wezenlijke beslissingen op sociaal economisch gebied

In zijn toelichting op dit onderdeel benadrukte *Boe Thio* de noodzaak van de *verbinding van de strijd voor concrete doelen met een perspectief van concrete veranderingen in de structuur en zeggenschap van de economie.* Juist in deze tijd, waarin verworven rechten en posities worden ondermijnd, is het nodig met een duidelijke visie naar buiten te komen. Het ontwerp werkt vanuit de economische en machtsverhoudingen in ons land toe naar concrete veranderingen."
Boe Thio sprak zich uit tegen amendementen die hele paragrafen bij dit onderdeel willen schrappen. ,,Deze amendementen gaan in de richting van het vergroten van de rol van de staatsplanning en beperken de rol van het midden- en kleinbedrijf. Dat is een verschil van inzicht wat betreft de wijze waarop socialistische productie vorm moet worden gegeven. Genoemde amendementen leggen een exclusieve nadruk op nationalisaties als instrument van economische sturing, terwijl het partijbestuur tevens nadruk wil leggen op andere instrumenten zoals beleggingsvoorschriften, beheersing van kapitaalstromen, die kunnen leiden tot democratische sturing en vermaatschappelijking van productie en productiemiddelen."

Het amendement van C. Splinter over zelfbestuur van bedrijven en instellingen.
Democratisering van de economie betekent in de eerste plaats het teniet doen van autocratische vormen van beheer en bestuur die zowel voor individuen als voor groepen de ontplooiing remmen en schade brengen. Het realiseren van medezeggenschap en medebeslissingsrecht van mensen en hun vertegenwoordigende organen in bedrijven en instellingen is van wezenlijke betekenis voor het vinden van antwoorden op de problemen waarmee men op bedrijf en instelling wordt geconfronteerd. Het gaat hier om een onder Nederlandse verhoudingen tot stand te brengen arbeiderszelfbestuur. Bij zowel economische, technische als sociale en personele beslissingen moet de medezeggenschap en het beslissingsrecht van producenten worden gegarandeerd. Dit zelfbestuur dient in alle economische sectoren ontwikkeld te worden. Dit vereist zowel een verruiming van de mogelijkheden voor de vakbeweging om in de bedrijven en instellingen invloed uit te oefenen op het beleid, als een vergroting van de rol van de ondernemingsraden en andere vertegenwoordigende en personeelsorganen. Er dient een wettelijk kader te komen dat de vakbeweging het recht en de mogelijkheid geeft om binnen de bedrijven en instellingen vakbondswerk op te zetten. In dit verband dienen de bestaande rechten van personeelsleden en hun vertegenwoordigingen ten aanzien van arbeidsomstandigheden en werk in snel tempo te worden uitgebreid. De normen voor de verplichting tot het opzetten van ondernemingsraden en medezeggenschapscommissies dienen te worden verlaagd. Het adviesrecht van ondernemingsraden ten aanzien van investeringen, van belangrijke financiële transacties, fusies en internationalisering moet worden omgezet in instemmingsrecht, terwijl het initiatiefrecht moet worden uitgebreid. Voor democratisering van de economie is het van groot belang dat de ondernemingsraad en andere vertegenwoordigende lichamen de wettelijke verplichting en de materiële mogelijkheid krijgen om tenminste meerdere malen per jaar aan de achterban verantwoording af te leggen.

Carl Splinter (Utrecht) sloot zich bij de ontwerptekst aan: ,,Het onderstrepen van de betekenis van bijvoorbeeld ondernemingsraden in het proces van democratisering van de economie is van groot belang, ook als kristallisatiepunt op weg naar arbeiderszelfbestuur in het kader van een algemeen economisch plan."
Carl Splinter acht het nodig de ontwerptekst aan te vullen, met name op het versterken van de positie van ondernemingsraden in verhouding tot de mensen of de werkplek. ,,Alleen door hun denk- en daadkracht kan een OR goed functioneren. Dat betekent dat de CPN meer waarde moet hechten aan bv. het werkoverleg, dat onder voorwaarden van de mensen zelf vorm zal moeten worden gegeven."
Flip Schults (Rotterdam) keerde zich tegen het ontwerp: ,,Dat druipt van de wenselijkheden, ontsproten aan sociaal democratische opvattingen, die ervan uitgaan dat de staat en ondernemers als elkaars tegendelen geponeerd kunnen worden. De verbinding staat en ondernemers wordt hier verdoezeld."
,,De werkgevers misbruiken de crisis om de arbeidersbeweging terug te dringen. Daar is geen democratische sturing maar een ander instrument nodig, dat van de actiecomitees en van een strijdbare vakbeweging."
Bij de stemmingen werden alle amendementen, die een exclusieve rol voor nationalisaties opeisen, afgewezen. Wel werd het amendement overgenomen waarin een uitwerking van de rol van ondernemingsraden wordt gegeven.

Voor een autonome vakbeweging

Laatste discussiepunt van dit hoofdstuk vormde de 'autonomie van de vakbeweging'.
In zijn toelichting keerde *Boe Thio* zich tegen een amendement van de werkgroep communisme en vakbeweging, waarin die vakbondsautonomie ter discussie wordt gesteld: ,,In dit amendement wordt vakbewegingsautonomie ongewenst verklaard en op één lijn gesteld met de scheiding van economische en politieke strijd. Waar het níet om gaat is dat de CPN geen zelfstandige standpunten over sociaal-economische vraagstukken moet innemen, we doen dat voortdurend. Het gaat wel om het uitgangspunt dat wij formuleren t.a.v. zelfstandigheid van bewegingen in het algemeen. Bovendien moeten communisten die in de vakbeweging optreden zelf hun oordeel kunnen vormen en niet in een keurslijf van vooraf geformuleerde standpunten worden gedrongen. De partij kan zich niet in haar program opwerpen voor een leidende rol in de vakbeweging.
Ook het argument dat een uitspraak voor autonomie van de vakbeweging leidt tot verdeeldheid en verwarring delen we niet. Integendeel, *erkenning van een autonome en democratische vakbeweging is een wezenlijke voorwaarde om verdeeldheid en verwarring in de arbeidersbeweging, mn. tussen communisten en sociaal-democraten op te lossen.*
Bob Vrins (Amsterdam) verdedigt het amendement van communisme en vakbeweging: ,,We zijn het eens dat de vakbeweging autonoom moet zijn t.o.v. kapitaal en overheid. Maar t.o.v. de arbeiderspartijen ligt dat anders. Hoekstra heeft in een interview gezegd dat de CPN zich moet opstellen achter de eisen van de vakbeweging. Betekent dat dat we ons nu achter het industriebeleid van Dik Visser moeten scharen?
En hoe afhankelijk is de vakbeweging van de arbeiderspartijen? De hoofdstroom in ons land is de sociaal-democratie, in de politiek alsook in de vakbeweging. In het bestuurlijke apparaat hebben de sociaal-democraten de zaak in vaste hand, een enkele uitzondering daargelaten. Communisten moeten niet neutraal toekijken hoe arbeiders zich organiseren. Hun rol is in de strijd een socialistisch perspectief te stellen. Om door meningenstrijd en argumentatie het terugwijken van de vakbeweging terug te wijzen, door op een besliste en georganiseerde manier discussies in de vakbeweging te beïnvloeden met politieke argumenten."
Zowel Harry van den Berg, Peter Buys als Rob Philip (allen Amsterdam) keerden zich tegen het amendement van de werkgroep communisme en vakbeweging. *Harry van den Berg* noemde een zestal uitgangspunten t.a.v. de vakbeweging:

— erkenning van vakbeweging als onmisbare kracht voor maatschappijverandering
— erkenning vrijheid vakbeweging en stakingsrecht
— voor een vakbeweging met een brede oriëntatie, ook op politieke vraagstukken, dus geen vakbeweging die wordt teruggeworpen op enge belangenbehartiging
— tegen medeverantwoordelijkheid van de vakbeweging voor beheer van de kapitalistische crisis
— optreden voor een verenigde vakbeweging, ongeacht partijpolitieke voorkeuren of verschillende posities in het productieproces
— noodzaak van bondgenootschappen van de vakbeweging met anderen op basis van gelijkwaardigheid."

Hij noemde het nonsens dat een dergelijke houding zou leiden tot een neutralistische houding t.o.v. de vakbeweging of tot een geblinddoekte omarming van het huidige vakbondsbeleid. ,,De uitgangspunten die ik noemde vereisen juist een actief optreden van de partij naar bewegingen toe". Ook *Rob Philip* benadrukte de betekenis van zelfstandigheid van de vakbeweging: ,,Het amendement van communisme en vakbeweging leidt ertoe dat de vakbeweging ondergeschikt wordt gemaakt aan politieke organisaties. Ik zal me daar als actief vakbondslid tot het uiterste toe verzetten". En *Peter Buys* voegde toe:
,,Noodzakelijk is wel onderlinge samenwerking, maar dan op basis van ieders eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid. En dat betekent ook een uitdrukkelijk eigen rol voor onze partij in de sociaal-economische strijd."
Bij de stemmingen werd het amendement van communisme en vakbeweging afgewezen.

Va. Sociale Politiek

Bestaanszekerheid en vrije ontplooiing van ieder mens

Strijd voor behoud van verworven rechten verbinden met strijd voor vernieuwing van sociale politiek

Recht op zelfstandig en betaalbaar wonen

Kwaliteit, toegankelijkheid en democratisering van voorzieningen

In haar toelichting benadrukte *Ingrid Blekman* de samenhang tussen de uitgangspunten m.b.t. sociale zekerheid en wat in het hoofdstuk over economische politiek is gezegd over recht op betaalde arbeid, herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid, arbeidstijdverkorting en individualisering van inkomens.
,,Die uitgangspunten betekenen dat *we èn niet kritiekloos optreden voor behoud van het bestaande èn er geen sprake kan zijn van afbraak van verworven rechten."*
Als uitgangspunten van de CPN voor vernieuwing van de sociale zekerheid noemde ze:
— gelijke rechten van alle individuen op een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is;
— koppeling met het betaalde arbeidsverleden, rekening houdend met levensomstandigheden;
— een maatschappelijk aanvaardbare bovengrens van de uitkeringen.
,,Dit betekent dat de CPN zowel strijdt voor een verbetering van de positie van diegenen, die nu in het geheel geen recht hebben op een uitkering, met name vrouwen en jongeren, maar dat niet zal doen ten koste van bestaande rechten van mensen met een WAO of WW-uitkering."
Ze keerde zich tegen een amendement van Bohnen/van Moock, waarin de koppeling met het arbeidsverleden wordt weggelaten.
,,Die koppeling kan gezien onze uitgangspunten nooit worden uitgelegd als een pleidooi voor gezinsinkomen, maar is nodig om er geen enkel misverstand over te laten bestaan dat de CPN de inkomenspositie van uitkeringsgerechtigden zal verdedigen."
Verschillende discussianten wezen op de verandering van omstandigheden waarin het huidige stelsel van sociale zekerheid moet functioneren en waarbij ook belangrijke tekortkomingen aan de oppervlakte treden.

Hillie Oosterveld (Groningen): ,,Dit stelsel is ontworpen voor een maatschappij waarin volledige werkgelegenheid heerst en waar mensen leven in gezinsverband. Dat is de maatschappelijke werkelijkheid die allang niet meer bestaat. Het is van belang de verschillende belangen van mensen binnen het huidige sociale zekerheidsstelsel te onderkennen. Dat vereist optreden voor ,,behouden wat je hebt" voor degenen die nu over een uitkering beschikken, daar mag niet aan gesjoemeld worden. Maar dat betekent ook vernieuwing waar het gaat om de positie van bijstandsvrouwen en de positie van vrouwen in het algemeen."

Een soortgelijke benadering hadden *Arie Duif (Zaanstreek) en Joop Mantel* (Rotterdam): ,,Er gaan stemmen op die zeggen: verdedigen wat je hebt. Natuurlijk is dat juist tegenover de aanvallen van De Graaf. Maar laten we ons ook afvragen, wat hebben we, en wat hebben we niet? De WW duurt een half jaar, de WWV geldt niet voor vrouwen, jongeren hebben nauwelijks meer recht op een uitkering."
Grote waarde hechtte Joop Mantel aan het aan de orde stellen van democratisering in de sociale zekerheid, zowel in de uitvoering alsook bij het beheer van de fondsen.
Margo Kaldenbach (Amsterdam) opende de discussie over de koppeling van de uitkering aan het betaald arbeidsverleden. Ze benadrukte dat ,,grote groepen jongeren en vrouwen in het geheel geen arbeidsverleden hebben en daar gezien de werkloosheid en discriminatie van vrouwen op de arbeidsmarkt ook nauwelijks voor in aanmerking kunnen komen." Zij wenste naast handhaving van de koppeling met betaald arbeidsverleden" ook erkenning van onbetaalde arbeid". Naar haar mening is dat in de programtekst onvoldoende gebeurd.
Verder in het afwijzen van een exclusieve koppeling aan betaald arbeidsverleden ging *Beda Berenbroek* (Gelderland). Naast het feit dat velen in het geheel niet voor betaald werk in aanmerking komen, verlangde ze ook een principieel andere benadering van betaalde arbeid. ,,Dat begrip betekent geen enkele erkenning van andere vormen van waardevolle arbeid, zoals opvoeding en verzorging. De traditionele betekenis van de arbeid is hoognodig aan verandering en vernieuwing toe. Met het uitdrukkelijk vermelden van de koppeling aan betaalde arbeid houden we teveel vast aan de traditionele arbeidsopvatting."
Tot slot onderstreepte *Kees Fortuin* (Utrecht) het belang van het erkennen van de ,,levensomstandigheden" bij het vaststellen van de uitkering. ,,Als je uitgaat van een stelsel, dat een menswaardig bestaan voor eenieder mogelijk maakt, dan zal dat stelsel voor de één andere voorzieningen moeten bieden dan voor de ander, want menswaardig verschilt naar de levensomstandigheden waarin eenieder zich bevindt."
Bij de stemmingen werd het amendement van Bohnen/Moock, waarin geen koppeling met het arbeidsverleden was opgenomen, verworpen.
Ook werd een amendement afgewezen, waarin elke mogelijkheid werd afgesneden om op vrijwillige basis arbeid te verrichten met behoud van uitkering. Ingrid Blekman benadrukte daarbij dat de betekenis van werkgelegenheidspolitiek uitgebreid in het hoofdstuk over economie is behandeld.
Het tellen van de stemmen was nodig toen het congres met een kleine meerderheid een amendement afwees waarin nationalisatie van de gezondheidszorg werd verlangd. Ingrid Blekman had in haar toelichting erop gewezen dat de uitgangspunten van de

ontwerptekst een veel betere waarborg vormen voor een goede en toegankelijke gezondheidszorg dan ,,nationalisatie".
Over de paragraaf over wonen hield *Wim de Graaf* (Amsterdam) een discussiebijdrage. Hij begon vast te stellen dat in die paragraaf ,,niets wordt gezegd over oude woningen, die overigens wel 60% van het totale woningbestand uitmaakt."
Voorts wees hij op de betekenis van de woonlasten-beweging in het verzet tegen de regeringspolitiek en op het belang om ,,renovatie, en isolatie van oude woningen te financieren uit de grote aardgaswinsten."

Vb. Cultuurpolitiek

Vrijheid van onderwijs, kunst en wetenschappen

Het scheppen van mogelijkheden voor mensen om zich te ontplooien, eigen keuzen te maken en weerbaar te zijn;

Goede bereikbaarheid en toegankelijkheid van kulturele voorzieningen;

Tegen bevoogding en normering van informatieverstrekking.

Susan Legêne gaf de toelichting over cultuurpolitiek, die in de beschrijvingsbrief in een apart hoofdstuk, dus niet direct gekoppeld aan sociale politiek, wordt behandeld. Centraal thema vormde de vraag, of een cultuurpolitiek mogelijk is die niet voorschrijvend is wat betreft haar inhoud, zonder vrijblijvend te zijn.
,,Discussie over cultuur raakt die over de grondslagen. Het denken over cultuur is immers de plaats bij uitstek waar zich een botsing voordoet met klassieke marxistische theorieën. Niet langer wordt in de programtekst uitgegaan van het bestaan van twee culturen, twee wetenschappen, die tegenover elkaar staan: die van de arbeiders en die van de bourgeoisie. Niet langer worden onderwijs, kunst en wetenschappen louter gezien als op enigerlei wijze spiegels van ontwikkelingen in de productieverhoudingen, zonder overigens de raakvlakken met politiek, economie e.d. te negeren. Cultuur heeft ook een zelfstandige plaats, en heeft ook een eigen rol in de kwaliteit van ons bestaan."
Voornaamste uitgangspunt van de cultuurpolitiek van de CPN is een *voorwaardenscheppend beleid, het scheppen van mogelijkheden voor mensen om zich te ontplooien, eigen keuzen te doen, weerbaar te zijn.*
Susan Legêne keerde zich tegen de kritiek als zou het program te vrijblijvend zijn.
,,Uitgangspunten als vrijheid van meningsuiting, acceptatie van verschillende godsdiensten en levensbeschouwingen, erkenning van de persoonlijke vrijheid op het sexueel en relationeel vlak, actieve opstelling tegen racisme, een goede bereikbaarheid van kulturele voorzieningen en ruimte voor individuele ontplooiing, dat alles vereist een strijdbare opstelling tegen bestaande praktijken en opvattingen, die daar tegenin gaan."
Ze keerde zich in het bijzonder tegen opvattingen als zou er een zogeheten ,,Nederlandse,' cultuur bestaan, naast een ,,vreemde" cultuur van immigranten.
,,Wij vatten cultuur op als een proces, een beweging, waarin zich voortdurend confrontaties voordoen, en waarin ook de politiek een rol speelt."
Ook erkenning van de vrijheid van onderwijs, wetenschap en de toegankelijkheid noemde ze geen vrijblijvend uitgangspunt.
,,Dat uitgangspunt betekent niet ons ophangen aan de principes van de vrije markt, maar juist van strijd tegen bezuinigingen, strijd tegen selectie binnen het onderwijs op grond van sociale afkomst, sexe of ethnische afkomst. Dat vereist steun aan bewegingen die zich verzetten tegen het huidige overheidsbeleid."
Ze keerde zich beslist tegen amendementen die een inhoudelijke keuze op het gebied van kunst of onderwijs beogen.
,,Een zo rechtstreekse koppeling tussen politiek en cultuur is principieel onjuist en zou onvermijdelijk uitdraaien op een uiteindelijke onderschikking van de cultuur aan de politiek."
In eerste instantie spitste de discussie zich toe op de vraag of in het program een expliciete keuze zou moeten worden gemaakt vóór het openbaar en/of tégen het bijzonder onderwijs.

Het amendement van J. Goossens over de vrijheid van onderwijs.
De grondwettelijk verankerde vrijheid van onderwijs moet wettelijk zodanig worden uitgewerkt dat:
— de positie van de onderwijsgebruikers tegenover de besturen wordt versterkt;
— financiële gelijkstelling door materiële wordt vervangen;
— openbaar onderwijs overal als basisvoorziening aanwezig is.

Via de Commissie van Beroep was een amendement van *Johan Goossens* (Noord-Holland-Noord) toegevoegd, waarvan de uitgangspunten door de indiener werden toegelicht:
— erkenning van de vrijheid van onderwijs, dus ook het recht om bijzondere scholen te stichten en vrij in te richten, dus geen verbod op bijzonder onderwijs;
— het beperken van die vrijheid waar die boven andere grondrechten wordt verheven. Bijvoorbeeld de praktijk van een confessioneel schoolbestuur om communistische of homoseksuele leerkrachten te ontslaan;
— financiële gelijkstelling wijzigen in materiële gelijkstelling.
Nu is het zo dat als een openbare school geld krijgt voor voorzieningen bijv. t.b.v. buitenlandse leerlingen, een bijzondere school dat geld kan gebruiken voor de aanschaf van een video-apparaat.
— in gemeenten met een confessionele meerderheid in de gemeenteraad wordt openbaar onderwijs soms achtergesteld. Daarom moet vastgelegd worden dat openbaar onderwijs overal als basisvoorziening aanwezig is."
Zijn amendement werd ook gesteund door *Frans Zeilemaker* (Twente).
Bij de stemming bleek in het congres een meerderheid voor het amendement van Johan Goossens.
Algemene kritiek op de onderwijsparagraaf werd geuit door *Mirjam Schöttelndreier* (Utrecht). Zij noemde de paragraaf te globaal, te veel een beginselverklaring, zonder enige verbinding met bijvoorbeeld de actuele sociaal-economische situatie. ,,Er ontbreekt volstrekt de notie van de huidige afbraak van de verzorgingsstaat, de rechtse instrumentalisering van het onderwijs. Oude leuzen van de studentenbeweging worden overgenomen, terwijl de universiteit net een grote afbraakbeurt heeft gehad."
Ze pleitte voor het beleggen van een onderwijsconferentie, waarin ook vraagstukken als ,,middenschool, leerkontrakten bij bedrijven, leerplichtverlenging, dossierdiploma's, commercialisering van het onderzoek" aan de orde kunnen komen.
Bij de discussie over de kunst-paragrafen pleitte *Hanna Sennheum* (Friesland) voor het scheppen van voorzieningen voor kunstenaars ,,zodat kunstenaars niet gedwongen worden vanwege hun minimale levensonderhoud onder hun niveau werk af te leveren."
Ze keerde zich ook fel tegen discriminatie van kunstenaars ,,op grond van hun levensbeschouwing en hun uiting daarvan in de kunst."
In aansluiting daarop uitte *Theo Schokker* (Amsterdam) kritiek op ,,het ontbreken van een wettelijke inkomensregeling voor beeldende kunstenaars in het program."
Pieta Bot (Rotterdam) noemde het program een ,,liberale, vrijblijvende tekst".
,,Ik ben communiste en als zodanig maak ik keuzes in mijn kunst, de CPN moet ook een keuze maken." Ze vergeleek de keuze die de CPN maakt voor een strijdbare linkse pers, ,,terwijl we ook voor vrijheid van drukpers zijn." Naar haar mening moet een ,,partij die streeft naar verandering van de maatschappij ook kiezen voor de kunst die mensen bevrijdt van de bestaande culturele overheersing."
Bij de stemmingen werden alle amendementen, die een dergelijke keuze in de kunst bepleitten, afgewezen.
Laatste bijdrage betrof die van *Jos van Dijk* (Utrecht) over het mediabeleid. ,,De op zich terechte uitgangspunten als democratisering van de media krijgen iets onwezenlijks als je ze naast de actualiteit legt: die van een toenemende onderwerping van de informatievoorziening aan kapitaalbelangen." Zijns inziens biedt de nieuwe informatietechnologie legio mogelijkheden, ook om het democratisch functioneren van de maatschappij te bevorderen. ,,Maar technologie ontwikkelt zich niet in het luchtledige, maar onder kapitalistische verhoudingen, en wordt in de eerste plaats gebruikt voor versterking van de macht en ideologie van de ondernemersklasse."
Van Dijk keerde zich net als het program tegen een politiek, die bevoogdend of normerend is. Maar, voegde hij toe, ,,het gaat juist om het bestrijden van de bevoogding en normering die nu gaande is."

Bij hoofdstuk V zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
paragraaf 19: amendement Goossens (via de Commissie van Beroep)

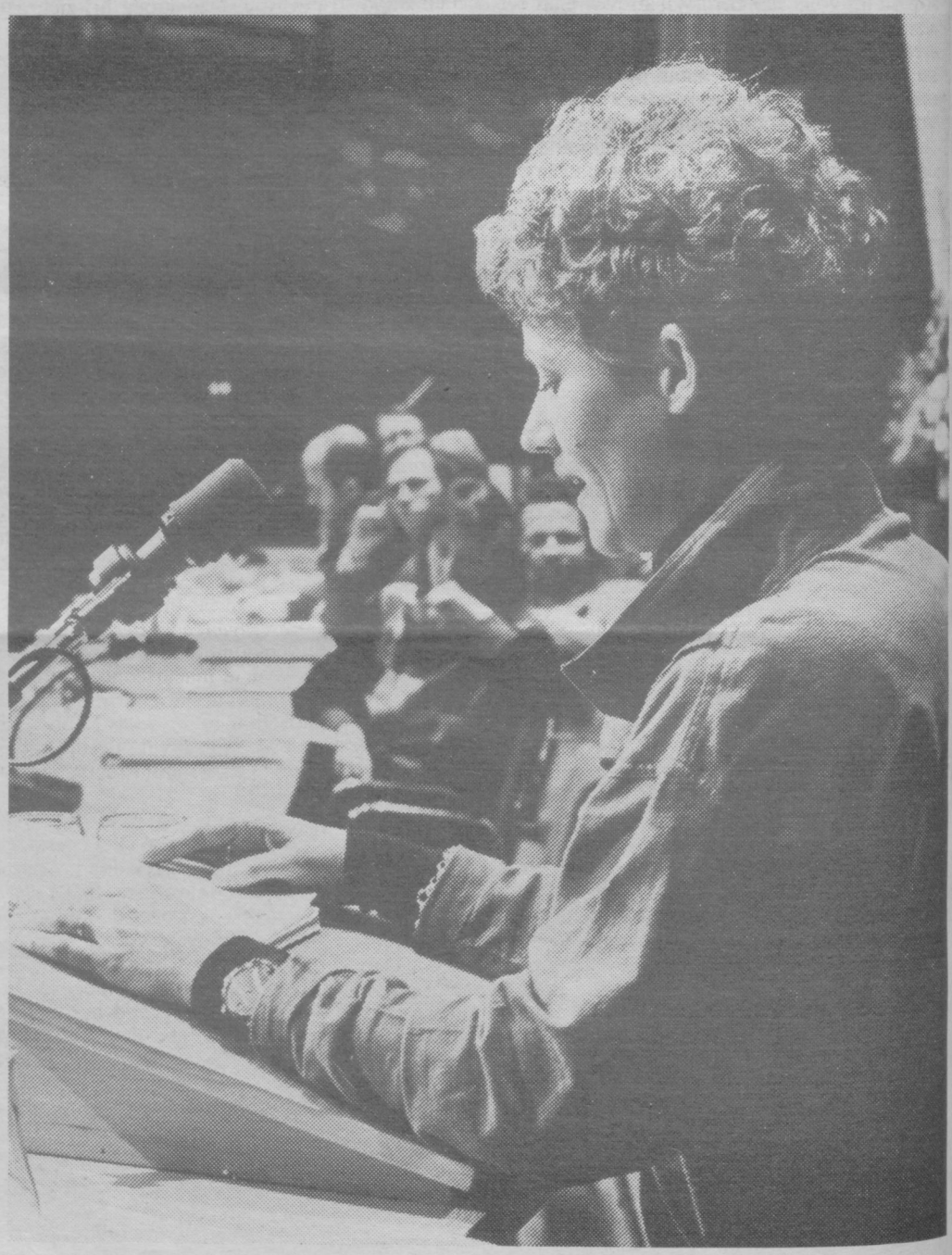

VI. Politieke democratie en hervorming van het staatsbestuur

Socialisme en democratie onlosmakelijk verbonden

Democratische verworvenheden verdedigen en fundamenteel vernieuwen

Voor een meerpartijenstelsel onder socialistische verhoudingen

Verbod van racistische en fascistische organisaties

„Het socialisme zal democratisch zijn of het zal niet zijn." Dat was de sleutelzin in de toelichting van *Harry van den Berg* bij het hoofdstuk over Politieke democratie en Staat. Hij legde er de nadruk op, dat de huidige politieke democratie ondanks alle beperkingen een verworvenheid is, die door de arbeidersbeweging en andere progressieve bewegingen bevochten is.
De centrale vraag voor de komende tijd is *of progressieve krachten er in zullen slagen om democratische verworvenheden effektief te verdedigen en te versterken en tegelijkertijd fundamentele vernieuwingen van de politieke democratie tot stand te brengen.*"
Harry van den Berg wees er op dat we ons daarbij geen valse keuzes moeten laten opdringen: „De in dit land heersende politieke krachten willen ons maar al te graag doen geloven, dat het huidige politieke systeem en de huidige rechtsorde (d.w.z.: het geheel van heersende wetten en regels) de perfekte belichaming is van de principes van de democratische rechtsstaat". Maar de in dit program vastgelegde „erkenning van de principes van de democratische rechtsstaat" is volgens Harry van den Berg „geen reden om de gebreken van de huidige politieke democratie voor lief te nemen. Het is juist de basis om deze gebreken te bestrijden en vernieuwing van de democratie na te streven."
In het program wordt aangegeven in welke richting deze vernieuwing zou moeten plaats vinden. Harry van den Berg vatte dit als volgt samen: „Wij streven naar een socialisme waar de rol van de staat zo beperkt mogelijk is, niet om ruimte te geven aan winzucht van grote kapitaalbezitters en graaizucht van huizenspeculanten, maar om zoveel mogelijk ruimte te geven aan democratische zeggenschap van de mensen zelf in buurten, bedrijven en instellingen.
Wij streven naar een versterking van de positie van het parlement, niet om ruimte te geven aan praktijken om over de hoofden van de mensen heen besluiten te nemen, maar om te voorkomen dat politieke besluitvorming buiten het parlement op oncontroleerbare plekken in direktiekantoren van grote bedrijven en van staatsapparaten wordt bekokstoofd.
Wij streven naar nieuwe vormen van democratie als noodzakelijke aanvulling op de vertegenwoordigende democratie en naar decentralisatie van het staatsbestuur, niet om nieuwe buffers tussen regering en bevolking op te richten maar om de invloed van de mensen zelf op de zaken die hen direkt aangaan te vergroten.
Wij streven naar democratisering van staatsorganen en van de rechterlijke macht als onontbeerlijk bestanddeel van een vernieuwende politieke democratie."
In de discussie werden de uitgangspunten van dit hoofdstuk van het ontwerpprogram in enkele discussiebijdragen aangevochten. *Gerrit de Groot* (Den Haag) vond deze uitgangspunten „individualistisch-liberaal en naief-socialistisch". Volgens hem „getuigt het van naiviteit als we stellen dat dàt wat voor de individuele staatsburger moet gelden, ook voor partijen, groepen en organisaties moet gelden." En om dat laatste draait het volgens hem: „individuele staatsburgers maken de politiek niet, want politiek is machtsvorming van groepen." Daarom zou bij een meerpartijenstelsel onder socialistische verhoudingen niet alleen racistische en fascistische partijen verboden moeten worden, maar ook „kapitalistische partijen: politieke partijen, die een machtsmiddel van banken en trusts van kapitalisten vormen."
Eenzelfde opvatting werd ook door *Han Wille* (Amsterdam) naar voren gebracht: het is „terecht dat de CPN zich uitspreekt voor een meerpartijenstelsel. Dit mag echter niet zover gaan dat wij de met veel strijd behaalde overwinningen op het kapitalistische stelsel weer uit handen geven." Verbod van partijen die herstel van kapitalisme nastreven is zijns inziens noodzakelijk: „Ook tegenover andere volkeren die door het internationale kapitalisme worden onderdrukt, zijn wij verplicht het kapitalisme niet opnieuw de kans te geven haar praktijken te hervatten."
Vanuit het partijbestuur reageerde *Harry van den Berg* op deze bijdrage: „Rechten van individuele staatsburgers kunnen niet losgemaakt worden van de mogelijkheden van machtsvorming van groepen. Het gaat bij democratische rechten nu juist ook om rechten om zich te organiseren, om eigen belangen te verdedigen en door te zetten en om steun voor eigen politieke overtuigingen te winnen. Het is daarom een illusie om te menen dat democratische rechten van individuen gegarandeerd kunnen blijven, wanneer het meerpartijenstelsel ingeperkt wordt op de wijze zoals in de betreffende discussiebijdragen wordt voorgesteld." Daarnaast ging Harry van den Berg in op de kwalificatie „liberaal" voor dit program: „Een dergelijke beoordeling gaat uit van een historische misvatting. Alsof politieke democratie een uitvinding van de liberalen zou zijn! Dat zouden ze wel willen, maar de werkelijkheid is, dat het een verovering is, die voor een deel bevochten moest worden op liberalen. Het is een verovering van strijdbare democraten: communisten, socialisten en soms ook progressieve liberalen."
Door het congres werden alle amendementen, die een inperken van de politieke democratie onder socialistische verhoudingen voorstaan, met een grote meerderheid afgewezen.
Een belangrijk discussiepunt betrof ook de vraag of het in het ontwerpprogramma geeiste verbod van fascistische en racistische organisaties uitgebreid moet worden naar alle organisaties die discriminatie propageren.
George Jacobs (Nijmegen) sprak zich namens de delegatie van het district Gelderland uit tegen een dergelijke uitbreiding, omdat „de term discriminatie taalkundig, politiek en ideologisch niet eenduidig is." Verbod van alle organisaties, die discriminatie propageren, zou volgens George Jacobs „kunnen inhouden dat de CPN voorstander is van verbod van fundamenteel-christelijke organisaties vanwege discriminatie van vrouwen en homo's, van konservatieve prokapitalistische organisaties die maatschappelijke ongelijkheid en sociale discriminatie bevorderen". „Een dergelijke ruime formulering kan", zo besloot Jacobs, „grote verwarring scheppen."
Vanuit het partijbestuur werd dit standpunt ondersteund door *Harry van den Berg:* „We hebben als CPN altijd een duidelijk en goed gefundeerd standpunt ingenomen als het gaat om verbod van fascistische en racistische organisaties. De CPN is één van de weinige partijen die verbod van de Centrumpartij bepleiten. Daar is in de partij ook nauwelijks verschil van mening over. De CPN rekent het bovendien tot haar taak om niet alleen racisme maar ook andere vormen van discriminatie te bestrijden. Ook daarover is overeenstemming. Maar de vraag in hoeverre ook bij de bestrijding van andere vormen van discriminatie dan racisme verbod van organisaties geeist moet worden, is in de partij vrijwel niet ter discussie geweest. Het zou daarom voorbarig zijn om deze discussie kort te sluiten door een formulering aan te nemen, die zeer ruim uitgelegd kan worden en waarvan de consequenties niet direkt te overzien zijn."
Lucien Dol (Utrecht) pleitte wel voor het verbieden van organisaties, die discriminatie van welke aard dan ook propageren. Het feit, dat in het ontwerpprogram alleen verbod van fascistische en racistische organisaties geeist wordt, getuigde zijns inziens van een „slechte verwerking van feministische standpunten." Het program wordt volgens hem daardoor „inconsequent". „Staat er niet dat de CPN tegen élke vorm van discriminatie is? Hoe zit het dan met sexisme? Is dat dan minder ernstig?,' zo vroeg hij zich af. Een consequente stellingname vereist volgens Lucien Dol dat ook partijen die discriminatie van vrouwen en homo's propageren, verboden dienen te worden.
Vanuit het partijbestuur werd ontkend, dat de voorgestelde beperking een onderschatting betekent van andere vormen van discriminatie dan rassendiscriminatie. *Harry van den Berg* wees erop, dat „in het program duidelijk wordt aangegeven dat sexisme op verschillende nivo's bestreden moet worden: sociaal-economisch, cultureel-ideologisch en juridisch, d.w.z. ook strafrechtelijk. De formulering in het ontwerpprogram betekent alleen dat het nog maar de vraag is of verbod en ontbinding van organisaties een geeigend middel is voor bestrijding van àlle vormen van discriminatie."
Het congres volgde de stellingname van het partijbestuur.
In de bijdrage van *Johan Sevenhuysen* (Delft) werd de positie van het parlement aan de orde gesteld. Hij bepleitte het „reeds lang geleden in de socialistische beweging ontwikkelde idee van het werkend parlement: de gekozen vertegenwoordigers moeten niet slechts verantwoordelijk zijn voor het vormen van beleid, de wetgeving, maar ook voor het uitvoeren daarvan."
Het in het ontwerpprogram geformuleerde uitgangspunt m.b.t. de scheiding van wetgevende en uitvoerende macht wees hij dan ook af. In samenhang daarmee pleitte Johan Sevenhuysen voor tussentijdse afzetbaarheid van volksvertegenwoordigers. Vanuit het partijbestuur werden deze voorstellen afgewezen. Volgens *Harry van den Berg* zou „opheffing van de scheiding tussen uitvoerende en wetgevende macht juist leiden tot een bureaucratische machtsconcentratie en zullen de mogelijkheden voor democratische controle verminderen. Daarom zijn de huidige machthebbers, zoals Lubbers c.s. er voortdurend op uit om het parlement tot verlengstuk van hun regeringspolitiek te degraderen. Als communisten hebben we ons daar altijd tegen verzet en terecht!"
Het congres stemde met overgrote meerderheid in met de ontwerptekst en de positief gepreadviseerde wijzigingen. Op twee punten bleek de meerderheid van het congres de preadviezen niet te volgen. In de eerste plaats vond het congres de ontwerptekst over de monarchie te „monarchievriendelijk". In de definitieve tekst staat dat „in het kader van het streven naar een socialistische maatschappij de overgang naar een democratische republiek op langere termijn onvermijdelijk is." In de tweede plaats vond het congres niet alleen de huidige BVD, maar veiligheidsdiensten als zodanig onverenigbaar met een verantwoorde toepassing van de beginselen van de democratische rechtsstaat.

Het amendement van De Bruin over de monarchie.
Erfelijke staatsfuncties zijn onverenigbaar met de democratische beginselen van de CPN. De huidige constitutionele monarchie, waarbij de bevoegdheden van het staatshoofd beperkt blijven tot die omschreven in de grondwet behoeft naar de mening van de CPN geen beletsel te zijn om een begin te maken met een hervorming van de maatschappij. Op langere termijn is in het kader van het streven naar een socialistische maatschappij de overgang van een constitutionele monarchie naar een democratische republiek echter onvermijdelijk.

Bij hoofdstuk VI zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
paragraaf 2: afgewezen is zonder stemming overnemen „regel 2512-2514".
paragraaf 7: stemming 2,
paragraaf 8: stemming 3,
*paragraaf 14: **stemming 1,***
paragraaf 19: stemming 1.

Verslag mandaatcommissie

De voorzitter van de mandaatcommissie Kees IJmkers deelde het congres mede dat 713 gedelegeerden op correcte wijze door hun districten waren afgevaardigd. Alleen in het dstrict IJsselstreek was door het partijbestuur ontheffing verleend en zijn de gedelegeerden door de afdelingen afgevaardigd. Een klacht uit Amsterdam over mogelijke onjuiste handelingen in afdeling Apeldoorn werd door de mandaatcommissie na onderzoek ongegrond verklaard. „Daar is niets bijzonders aan de hand", aldus Kees IJmkers.
Het congres bestond uit 483 mannen en 223 vrouwen. Naar leeftijd waren er 163 gedelegeerden jonger dan 30 jaar, 415 tussen 31 en 50 jaar en 135 ouder dan 50 jaar. En tenslotte de lengte van het partijlidmaatschap: 105 gedelegeerden waren korter dan 5 jaar lid, 400 tussen 5 en 15 jaar en 208 gedelegeerden langer dan 15 jaar.

VII. De democratische weg naar het socialisme

Voor een democratische en vreedzame weg naar het socialisme

Democratische machtsvorming in politieke organen, uitvoerende staatsorganen, ondernemingen en allerlei uiteenlopende culturele en maatschappelijke instellingen

Voor een verdere ontwikkeling van de principes van de democratische rechtsstaat

Harry van den Berg gaf op dit hoofdstuk eerst een korte toelichting waarbij hij uiteenzette dat dit hoofdstuk uitgaat van de oude grondgedachte dat socialisme uitbreiding van de demokratie is. „Hierin wordt aangegeven hoe langs de weg van strijd om de demokratie het socialisme veroverd moet worden." Het gaat hierbij óók om het streven naar een vreedzame ontwikkeling, waarbij geweldloosheid geen tandeloosheid is. In het program wordt duidelijk gesteld dat juist de verovering van de macht via de weg van de demokratie, de weerbaarheid van die demokratie vereist. De demokratie moet verdedigd worden, maar niet met middelen die met haar aard en doel in strijd zijn.
Vervolgens werd het woord gevoerd door Joke van Kampen, Ria Lewis en Victor Rutgers. *Joke van Kampen* (Amsterdam) gaf aan dat we als partij een wat tegenstrijdige praktijk hebben bij de beoordeling van de parlementaire demokratie. „We aanvaarden niet alle parlementair genomen besluiten, uitgaande van de ideologie dat besluiten niet alleen naar de vorm demokraties moeten worden genomen, maar dat zij ook Van Kampen stelde de vraag, wie dat aan de hand van welke kriteria bepaalt? „Als CPN steunen wij het verzet tegen ondemokratiese besluiten van het parlement, maar wij steunen ook weer niet alle verzet." Het leek haar gewenst om hiervoor kriteria te ontwikkelen, o.a. geweldloosheid en de zorg voor brede steun. Zij pleitte daarom voor het amendement Van Onck bij par. 7 waarin dit wordt bepleit.

Ria Lewis (Amsterdam) stelde dat voorop moet staan dat „de CPN de parlementaire demokratie verdedigt en moet verdedigen, dat de CPN optreedt voor uitbreiding van de parlementaire demokratie en tegen uitholling ervan. Maar in dit program wordt de illusie gewekt dat parlementaire demokratie een instrument is voor fundamentele veranderingen." Naar haar mening ontbreekt een visie op de vraag: hoe komen fundamentele veranderingen in eigendomsveranderingen tot stand, hoe bereik je het socialisme. „Dat kan niet via de parlementaire weg". Zij pleitte daarom vóór de amendementen waarin vernietiging van de met de monopolie-bourgeoisie verbonden staatsmacht wordt bepleit.
Victor Rutgers (Limburg) tenslotte gaf aan dat hij het eens was met de demokratiese weg naar het socialisme die in dit hoofdstuk wordt weergegeven. „Het geeft een strategie aan voor radikale demokratisering, onder erkenning van de principes van de rechtsstaat, en bestrijding van de heersende rechtsorde."
Volgens Rutgers kom je uiteraard problemen tegen op deze demokratische weg. „Je zult afwegingen moeten maken in de politieke strijd, in konkrete situaties zul je praktiese beslissingen moeten nemen." Naar zijn idee kunnen daar niet van te voren afgewogen kriteria voor ontwikkeld worden, zoals in het amendement van Van Onck wordt voorgesteld.
Het congres nam alle voorstellen van het partijbestuur over. Alle amendementen die zich keerden tegen de door het program bepleitte democratische weg of die een uitspraak wensten in welke situatie de huidige rechtsorde zou moeten worden geaccepteerd werden verworpen.

VIII. Maatschappijverandering door coalitiepolitiek

Het socialisme zal resultaat van bondgenootschap zijn
Communisten streven ernaar zo'n bondgenootschap tot stand te brengen en zetten zich in om onderlinge tegenstellingen tussen en verdeeldheid van progressieve krachten te overwinnen
Erkenning pluriformiteit van progressieve krachten, zelfstandige rol van progressieve bewegingen en partijen en de noodzaak van het doorbreken van politieke scheidslijnen

Het laatste hoofdstuk van het program gaat over coalitievorming en samenwerking met andere linkse partijen. Een belangrijk hoofdstuk, waar verhoudingsgewijs weinig discussie over was. De discussie spitste zich op het congres toe op par. 19, m.n. op de ,,hergroepering van links". Het amendement Tabak sprak over ,,twee alternatieven", waartussen ,,in de komende periode" gekozen zou moeten worden, nl. de samenwerking met de PvdA of ,,versterking van de stroming links van de PvdA, gericht op samenwerking met de PvdA". Het amendement Van Onck/Tabak legt nadruk op de ,,versterking van de stroming links van de PvdA".

De discussie spitste zich ook toe op par. 20 en dan m.n. de problematiek van de regeringsvorming. Het amendement Wouters spreekt uit dat de CPN bereid is ,,regeringsverantwoordelijkheid te dragen op basis van haar verkiezingsprogramma" en dat de CPN streeft naar een ,,progressieve meerderheidscoalitie".

Ton van Hoek begon, namens het partijbestuur, de diskussie hierover met de volgende opmerkingen: ,,Socialisme in Nederland zoals wij dat zien, is geen zaak van de CPN alleen. Het zal in zicht komen door aaneensluiting van verschillende stromingen en politieke organisaties. Wij leggen in dit program onze doelstellingen vast (...). Van allerlei vormen en coalities stellen wij echter niet de voorwaarde van onderschrijving van al onze doelstellingen. Dat zou de gezamenlijke machtsvorming juist belemmeren. (...) Alle amendementen die de coalitiepolitiek op dit punt inperken, hebben we daarom negatief gepreadviseerd." ,,Allerlei vormen van samenwerking worden in dit program niet uitgesloten. Welke vormen precies, op welk moment, dat zijn zaken waar de reguliere CPN-congressen steeds aktueel beslissingen over kunnen nemen. Die preciese vormen vastleggen, in schematische keuzes in de samenwerking, zouden we willen ontraden op te nemen in het program."

,,Onze doelstelling van socialisme zullen we niet als een blokkade voor progressieve regeringsvorming gebruiken. Dat zou gebeuren als we van alle coalitiepartners onderschrijving van al onze doelstellingen zouden verlangen. Het amendement Wouters geeft naar onze mening de kwestie zo helder mogelijk weer, beter dan de ontwerptekst. Besluiten over regeringsverantwoordelijkheid moeten we nemen op basis van onze aktuele verkiezingsprogramma's die steeds de eisen van de eerstvolgende jaren bevatten."

Frans Aarts (Noord-Holland-Noord) stelde vast dat het de ,,diepgewortelde overtuiging" van zijn delegatie was, ,,dat een principiële zelfstandige en strijdvaardige CPN onmisbaar is". Hij zag ,,ook op dit congres, een brede hoofdstroom die de autonome politiek van de partij en haar zelfstandige rol, als een voorwaarde ziet voor eigen vernieuwing en samenwerking met anderen". Hij wees ,,de door de Doorbraak-groep gepropageerde strategie van hergroepering principieel van de hand". Hij vergeleek de Doorbraak-groep met het Verbond van Communisten: ,,Wij wijzen de formatie van zelfs maar een kiem van een nieuwe partijformatie, of deze nu beoogd wordt door de doorbraak naar buiten, of door een verbond inwendig, categorisch van de hand. Alleen oriëntatie op een besluitvaardige en daadkrachtige CPN, die niet aarzelt of passief blijft in de veeleisende strijd die wij moeten voeren, geeft de arbeidersklasse en alle met haar verbonden groepen, mannen en vrouwen, die CPN die nu nodig is."

Een soortgelijke mening werd verkondigd door *Geert Lameris* (Groningen). Ook hij noemde een principiële, communistische partij een noodzaak. Maar dat ,,sluit coalities met andere partijen niet uit". Hij noemde als voorbeeld Beerta, waar met een communistische meerderheid toch een PvdA-wethouder bestaat. ,,Wij zijn voor coalities, ook met de PvdA." In dit verband hekelde hij PB'ers die ,,doorgaan met de hergroepering van links" en de ,,Doorbraak-club".

Werner de Haan (Amsterdam) bracht de meningenstrijd in de CPN terug tot de vraag: ,,Willen we de CPN handhaven of al dan niet op termijn opheffen?" Hij sprak zich uit voor handhaving en ,,dus" tegen hergroepering van links. ,,Eenheid is", zei Werner de Haan, ,,de beslissende stap op weg naar het socialisme. Voor mij is de CPN zelfs nu nog, het middel om dat doel te realiseren." Hij voegde daaraan toe dat volgens hem de CPN ,,als zelfstandige organisatie van communisten" bestaansreden heeft. Als de amendementen zouden worden aangenomen ,,heeft de zgn. Doorbraak-groep een politiek platform om te blijven optreden voor opheffing, sorry, hergroepering, en blijft de machtsstrijd ook na dit congres voortduren met als voorspelbaar resultaat een volkomen ontreddering van de CPN."

Frank Biesboer (Amsterdam) en *Hekon Pasman* (Gouda) namen een tussen-positie in. Frank Biesboer verweet het amendement van Tabak een te ,,simpele keuzestelling", die ,,haaks (staat) op de ontwikkeling die zich de laatste jaren voltrekt en waarin onze partij een niet onbelangrijke rol heeft gespeeld en speelt." Als voorbeeld gaf hij o.m. de Dialoog van Driebergen. Maar Frank Biesboer noemde ,,verregaande" samenwerking met PSP en PPR ,,mogelijk". ,,Mijn persoonlijke mening is dat bij de komende Kamerverkiezingen gestreefd moet worden naar een gemeenschappelijke PSP-PPR-CPN-lijst. Zo'n lijst kan in zetelaantallen de vierde formatie worden. Tegelijk ben ik er echter fel op tegen dat parlementaire coalitiemogelijkheden beperkend moeten zijn voor een alzijdige ontwikkeling van progressieve samenwerking. (...) Ik ben tegen keuzes die in een dergelijke ontwikkeling nieuwe scheidslijnen en barrières introduceren en uiteindelijk kunnen leiden tot een nieuw sectarisme ten opzichte van de PvdA."

Hekon Pasman noemde ,,samenwerking op basis van gelijkwaardigheid met andere progressieve formaties het wezenskenmerk van onze strategie naar het socialisme en van het socialisme zelf." Op basis van dit uitgangspunt wordt er door progressieve mensen samengewerkt, waarvan Hekon Pasman voorbeelden gaf. ,,Onder invloed van deze ervaringen heeft zich ook het vraagstuk van een gezamenlijk parlementair optreden gesteld." Hij noemde de gezamenlijke lijsten met PSP en PPR in Zuid-Holland en de verkiezingsresultaten die met deze lijsten werden bereikt. ,,Onze coalitiepolitiek heeft zijn vruchten al afgeworpen. (...) Het coalitieproces is veelvormig, hoewel de PSP en PPR zich gaandeweg wel als de meest natuurlijke bondgenoot hebben aangediend. Deze ervaringen hebben echter niet de noodzaak tot hergroepering aangetoond; het bestaan van afzonderlijke formaties hoeft een effectieve samenwerkingsstrategie niet in de weg te staan." Hekon Pasman vreesde dat ,,de eis van hergroepering op korte termijn" onze coalitiepolitiek onder ,,oneigenlijke druk" plaatst. Dat neemt niet weg dat het van conservatisme zou getuigen om elke hergroepering op termijn uit te sluiten."

Het amendement van P. Wouters over regeringsdeelname.
De CPN is te allen tijde bereid regeringsverantwoordelijkheid te dragen op basis van haar verkiezingsprogramma. De CPN streeft naar het tot stand brengen van een duurzame progressieve meerderheidscoalitie. De CPN ondersteunt initiatieven die zo'n regeringsformatie naderbij kunnen brengen.

Een aantal sprekers pleitten wel voor de aanscherpende amendementen op par. 19. *Jack Bogers* (Gelderland) zei dat ,,wil dit program een perspektief op lange termijn bieden en concrete stappen vanuit de aktuele situatie schetsen, dan zal konkreter moeten worden aangegeven voor welke mogelijke keuzes in strategieën de CPN zich gesteld ziet."

Victor Rutgers (Limburg) pleitte voor het amendement Van Onck-Bosma, een amendement dat in zijn opvatting aansluit bij ,,de keuzes die de CPN in de praktijk maakt". Hij bestreed dat in dit amendement op schematische wijze partijpolitieke voorkeuren zouden worden vastgelegd. ,,Hergroepering binnen de radikaal-linkse stroming gaat immers samen met samenwerking met de PvdA en andere groepen die streven naar duurzame coalities." Ook bestreed hij de opvatting dat het amendement

Het slotamendement van K. Stek.
De CPN roept de arbeidersklasse en alle progressieve mensen in Nederland op om met haar te strijden voor het verwerkelijken van dit programma voor een socialistisch Nederland.

vooruit zou lopen op de opheffing van de CPN. ,,Die opheffing, of ontkenning van de eigen rol van de CPN is in dit amendement niet aan de orde. Integendeel: aanvaarding van dit amendement maakt het de CPN mogelijk op het gebied van de politieke samenwerking een uitgesproken eigen geluid te laten horen."

Rudi van de Velde (Amsterdam) gaf een toelichting op het amendement Tabak. ,,Wij moeten aktief optreden voor bepaalde coalities die wij nodig vinden. In dit kader is het nodig om een keuze te maken welke richting wij willen inslaan (...). Als de CPN de maatschappij wil veranderen door diepgaande hervormingen, dan is de vraag hoe en met wie geen taktische kwestie." Rudi van de Velde meende dat de CPN de beslissingen daarover niet aan het partijbestuur over kan laten. ,,Wij hebben dit amendement ingediend, opdat dit congres kan uitspreken dat het in principe ook de verantwoordelijkheid van een congres is, om de hoofdlijnen van de politieke strategie van de partij vast te stellen."

Ton van Hoek reageerde op de diskussie door vast te stellen dat hergroepering en opheffing niet hetzelfde zijn. ,,Allerlei vormen van hergroepering zijn mogelijk, ook nieuwe vormen van organisatorische samenwerking, maar dit tast het bestaan van de CPN als zelfstandige politieke factor niet aan." Maar Ton van Hoek wilde niet dat die samenwerking in een ,,keurslijf" zou worden gegoten. ,,Het amendement suggereert iets waarin het niet duidelijk is. We blijven er tegen." Het congres volgde hem daarin en stemde tegen de amendementen.

T.a.v. de regeringsvorming pleitte *Paul Wouters* (Amsterdam) voor zijn eigen amendement. ,,Het is noodzakelijk dat we zeer precies omschrijven met welke inzet en onder welke voorwaarden onze partij deel wenst te nemen aan een regering. Dat is ook nodig om een eind te kunnen maken aan de jojo waarbij het vraagstuk van de regering beperkt blijft tussen een keuze tussen een CDA-VVD, PvdA-CDA, PvdA-VVD of PvdA-CDA-VVD kabinet." Paul Wouters pleitte ervoor het verkiezingsprogram voor de CPN ,,toetssteen" te laten zijn. ,,Dit is een bescherming tegen vage terminologie die al te vaak dekmantel is voor opportunisme. (...) Daardoor wordt voorkomen dat we zelf de kwestie van de regeringsdeelname vooruitschuiven tot voorbij het socialisme." Paul Wouters achtte de preciese formulering nodig voor de controleerbaarheid van de partij en om al of niet deelname aan een regering te kunnen toetsen. Tenslotte zei hij dat ,,socialisme alleen ontwikkeld kan worden door maatschappelijke strijd, waarbij het innemen van politieke posities een onderdeel van die strijd moet zijn — op elk niveau en in elke fase van die strijd."

Over het amendement Wouters zei *Jack Bogers* (Gelderland): ,,Op zich vind ik deze formulering te veel ruimte bieden. Zonder dat aangegeven wordt onder welke voorwaarden de CPN echt aan een regering zou moeten deelnemen. (...) Regeringsdeelname kan niet alleen afhangen van partijprogramma's, maar moet ook afhankelijk zijn van de krachtsverhoudingen binnen en buiten het parlement. (...) Ik vind het kenmerkend dat het denken over wat die specifieke voorwaarden dan wel zijn, blijkbaar nog niet zo ver gevorderd is dat (...) hierover niet een eenduidiger tekst mogelijk is." Hij kondigde aan voor het amendement Wouters te stemmen. En het congres volgde hem daarin.

Het congres nam ook het amendement van Koert Stek (Groningen) over dat ,,de arbeidersklasse en alle progressieve mensen (oproept) om met de CPN te strijden voor het verwezenlijken van dit programma voor een socialistisch Nederland". Ton van Hoek had in zijn openings-toelichting deze oproep van harte aanbevolen. *Betsy van Ootmarsum* (Groningen) trok echter namens haar delegatie het amendement in. Het amendement leek haar ,,gezien de tekst van het program niet meer van toepassing." Het congres bracht het amendement echter toch in stemming en nam het over. De Groningers stemden tegen.

Een diskussie die bij dit hoofdstuk ook speelde, was die over de amendementen van Beuzekom c.s., om par. 7 en 9 samen te voegen, of onder de titel ,,Tegen patriarchale verhoudingen, sexisme en homohaat", of te wijzigen in een nieuwe tekst. *Annemiek Pijpers* (Nijmegen) zei daarover: ,,In par. 9 is er sprake van de dwang van de heersende norm, terwijl het niet om de norm, maar een systeem gaat, waarin de mensen tot hetero's gesocialiseerd worden. Vervolgens is er sprake van voorkeuren en gewoonten. Dit is te vrijblijvend; het lijkt alsof er een vrije keuze is en het ontkent dat er een dwang van het systeem is (...). De strijd tegen het heterosysteem moet niet worden overgelaten aan alleen potten en flikkers, maar moet een strijd van iedereen zijn." Een soortgelijke mening werd verwoord door *Trudy Mantel* (Rotterdam). ,,Het gaat om de erkenning dat het heterosexuele systeem een systeem is; dat het meer is dan een norm. (...) Het doorbreken van dit systeem doorbreekt ook de arbeidsverhoudingen van mannen en vrouwen; het haalt de dwingende norm weg van hoe je hoort te leven, hoe je hoort te wonen. (...) Verder is het belangrijk te erkennen dat ook in onze partij sexistische en homo-vijandige praktijken en uitlatingen niet vreemd zijn (...). Het amendement is duidelijker en gaat verder dan de smalle liberale tolerantie in de ontwerptekst."

Ton van Hoek's reaktie was negatief. ,,Onze visie op vrouwenbewegingen en potten- en flikkersbewegingen hebben we in hoofdstuk 3 duidelijk vastgelegd. Daar hoort het thuis." Het congres steunde hem daarin.

Bij Hoofdstuk VIII zijn de volgende amendementen uit de beschrijvingsbrief aangenomen:
paragraaf 20: stemming 4,
paragraaf 22: stemming 1,
moties naronde stemming 2.

Vorming Verbond onaanvaardbaar

Lidmaatschap Verbond onverenigbaar met het lidmaatschap van de CPN

Zaterdag 25 februari is het initiatief genomen tot de oprichting van een Verbond van communisten in Nederland. De coördinatiegroep van het Horizontaal Overleg, bestaande uit Laurens Meerten, René Dammen, Ineke Jansen, Koos Verweymeren, Rinze Visser, Ries Adriaanse, Rinus van Driel, Emmy Luuis, Jan Nieuwenhuyse, Bob Vrins en Wil van de Klift vormt de voorlopige leiding.
Volgens persmededelingen vinden zij het nieuwe partijprogram, dat de dag erna definitief zal worden vastgesteld, onaanvaardbaar.
Op de laatste congresdag, en de dagen erna, gonst het in de partij: alom overheerst scherpe afwijzing van dit initiatief. Tal van districts- en afdelingsbesturen sturen verklaringen, het dagelijks bestuur had al gelijk dezelfde avond een reactie, het partijbestuur vergaderde de woensdag na het congres erover.
In deze ledenkrant over het congres is alle informatie geconcentreerd op een inhoudelijk verslag van de discussie op het congres en de besluiten die genomen zijn.
Een uitzondering maken we voor de discussie in de partij over het Verbond. Opdat alle leden in de CPN een beeld krijgen hoe er in de partij op dit initiatief wordt gereageerd.

Om te beginnen de verklaring van het **dagelijks bestuur**. Deze werd direct na het bekend worden van de oprichting van het verbond opgesteld, en was ook zondag — de laatste congresdag — voor alle gedelegeerden beschikbaar. Deze eerste reactie luidt als volgt:

„Het dagelijks bestuur van de Communistische Partij van Nederland heeft kennis genomen van de feitelijke opheffing van het horizontaal overleg van communisten in de CPN op een op 25 februari gehouden bijeenkomst; blijkens verklaringen op die bijeenkomst en via de pers heeft de coördinatiegroep van het voormalige hoc zich nu opgeworpen als „dagelijkse leiding" van een op te richten „verbond van communisten in Nederland".
De aankondiging van oprichting van een dergelijk verbond kan niet anders gezien worden dan als aanzet tot vorming van een aparte organisatie die nauwelijks te onderscheiden is van een nieuwe partij, met een eigen program en een eigen discipline. Deze indruk wordt bevestigd door de nadrukkelijk uitgesproken bedoeling om in deze „nieuwe, strakke organisatievorm binnen de CPN" ook niet-CPN-leden te willen organiseren, alsmede door het voornemen een tweewekelijks verschijnend orgaan uit te geven. Het dagelijks bestuur van de CPN acht deze handelwijze van de coördinatiegroep van het hoc volstrekt verwerpelijk, in strijd met het democratisch functioneren van de partij en uiterst schadelijk voor een slagvaardig optreden van communisten. Het is overigens merkwaardig dat met deze beslissing de afronding van het buitengewoon congres van de CPN en de daar nog te nemen besluiten niet worden afgewacht.
Vorming van een nieuwe organisatie als reactie op tot nu toe genomen congresbesluiten geeft blijk van minachting voor meerderheidsbesluiten en van een poging om uitvoering daarvan belemmeren. Op het congres geeft een grote meerderheid van de partij blijk van de wens om tot overeenstemming te komen over een partijprogram. Dat hangt samen met de sterk gevoelde noodzaak om gestalte te geven aan een verenigd en strijdbaar optreden van communisten gericht op progressieve machtsvorming, en om met dat doel de eigen partijorganisatie te verbeteren en te versterken.
In de komende tijd is een krachtige gezamenlijke inzet nodig van de gehele CPN voor het tot stand brengen van brede bondgenootschappen; allereerst om de plaatsing van nieuwe atoomraketten in ons land te verhinderen; voorts om een richtingsverandering in het sociaal-economisch beleid af te dwingen, de 1-juli maatregelen te blokkeren en strijd aan te binden tegen racisme en discriminatie. Iedere stap die leidt tot het dwarsbomen van zo'n optreden door politieke en organisatorische versplintering wordt door het dagelijks bestuur krachtig van de hand gewezen.
Het dagelijks bestuur roept alle leden op om steun te onthouden aan de vorming van een zogenaamd „verbond van communisten in Nederland" en hun energie niet te steken in een destructieve machtsstrijd. Wij roepen op daden, discussie en kritiek te richten op gemeenschappelijke inzet in de komende acties en op versterking van de CPN als bijdrage aan machtsvorming voor een progressieve politiek."

Het **partijbestuur** schaarde zich tijdens haar vergadering in de week na het congres unaniem achter deze verklaring en voegde er de volgende passage aan toe:

„In de geest van deze verklaring stelt het partijbestuur vast dat de vorming van dat Verbond onaanvaardbaar is en het lidmaatschap ervan onverenigbaar met het lidmaatschap van de CPN.
Het CPN-bestuur constateert dat de overgrote meerderheid van de partij bedoeld initiatief afwijst en het stelt vast dat dit voor de leden die betrokken zijn bij de vorming van het Verbond een reden temeer is om hun activiteiten ervoor te staken."

Zowel direct na het congres als na deze partijbestuursvergadering reageerden tal van districten, afdelingen en individuele partijgenoten.

Nieuwe program prima basis om voort te gaan

In al die verklaringen overheerst een positieve stellingname ten opzichte van het nieuw aangenomen partijprogram.

„Het nieuwe program is een prima basis om op de ingeslagen weg voort te gaan. Dat wil zeggen dat de progressieve samenwerking zoals die reeds gestalte krijgt in de gemeenteraad met PPR en PSP en op bestuursniveau met PvdA, PPR en PSP, voor de afd. Tilburg hoge prioriteit heeft en verder uitgebouwd zal worden", aldus de **Tilburgse** partijafdeling.

„Met het program hebben we de uitgangspunten vastgelegd voor een democratische besluitvorming in onze partij", zo zegt het districtsbestuur **Utrecht;** *„De CPN heeft na jarenlange discussie een diepgravend en breed opgezet partijprogram vastgesteld, waarin fundamentele keuzes worden gemaakt die bepalend zijn voor de richting, werkwijze en het lidmaatschap van de partij",* aldus afd. bestuur en gemeenteraadsfractie in **Nijmegen.**

En vanuit het afd. bestuur **Diemen:** *„Het buitengewoon congres van de CPN heeft een vernieuwend partijprogram aangenomen dat gunstige uitgangspunten biedt voor een vereniging van progressieve krachten in Nederland voor fundamentele maatschappijvernieuwing. Met deze congresbesluiten voelen we ons gesteund in het streven naar progressieve machtsvorming in Diemen."*

En tot slot het **Amsterdamse** districtsbestuur: *„Wij nemen het partijprogramma naast de besluiten van het 28e congres als basis voor ons optreden. We willen die besluiten verbinden met een actueel politiek optreden en daarin de opbouw van een nieuw type communistische partij centraal stellen."*

Veroordeling Verbond

Algemeen in alle verklaringen is een veroordeling van het initiatief tot oprichting van het verbond.

Joop Schepers, gemeenteraadslid en lid van de Staten in Twente, stelt in een open brief dat *„een meerderheid van het congres heeft duidelijk besloten dat er democratische organisatievorm van de partij dient te zijn en heeft een amendement waarin voor het zgn. tendensrecht werd gepleit, afgewezen. Met die besluitvorming had het voor de hand gelegen dat het Horizontaal Overleg zich had ontbonden, zónder de vorming van een nieuwe organisatie. Niemand kan het recht ontzegd worden om de strijd om meningen in de partij te voeren, dat kan soms zeer verhelderend werken.Maar het recht om na dit congres met een eigen organisatie in de partij te werken moet wel ontzegd worden."*

Verschillende afdelingen keren zich met name tegen het feit dat het Verbond zich uitdrukkelijk uitspreekt tegen de besluiten van het congres. *„Dat creëert een onwerkbare situatie",* aldus afd. **Haarlemmerpoort** (Amsterdam), **Purmerend, Nijmegen, Dongen** en het district **Vecht-IJsseldelta.** De vier partijgenoten uit Dongen noemen daarbij ook als argument dat het Verbond *„zich richt op het voeren van een machtsstrijd om de leiding van de CPN".*

Het district **Noord-Holland-Noord** keert zich in een verklaring tegen de formatie van zelfs maar een kiem van een nieuwe partijformatie, maar betrekt dat als enige niet alleen op het Verbond maar ook op het zgn. Doorbraakinitiatief.

Het districtsbestuur van **Utrecht** verklaart over het Verbond dat *„het hebben van een eigen organisatievorm, een eigen programma, een eigen naar buiten gericht orgaan, maakt duidelijk dat men geen verbondenheid meer voelt met de CPN en dat men zich nog slechts in naam met de partij verbonden weet. Dat laatste mag overigens nog betwijfeld worden, gezien het storende feit dat men zich (net als in het geval van het HOC) presenteert als dè communisten."*

In alle verklaringen wordt uitdrukkelijk steun uitgesproken met de verklaring van het dagelijks bestuur van de partij en — zodra die bekend was — met die van het partijbestuur.

Geen faciliteiten

In een aantal verklaringen wordt een uitwerking gegeven van de onverenigbaarheid van het lidmaatschap van het Verbond en van de CPN. De afd. **Nijmegen:** *„Wij zullen niet accepteren dat leden van het Verbond in Nijmegen namens de CPN optreden of pretenderen de CPN naar buiten toe te kunnen vertegenwoordigen.* „De afd. **Diemen** verklaart dat: *„middelen en faciliteiten van de CPN-afdeling zullen niet beschikbaar worden gesteld in het kader van het verbond. Het betekent ook dat mensen die lid zijn van het verbond en zich aanmelden als lid van de CPN door het afdelingsbestuur niet zullen worden toegelaten als lid van de CPN."*

Ook het **Amsterdamse** districtsbestuur noemt het lidmaatschap van het verbond onverenigbaar met dat van de CPN en heeft de volgende besluiten genomen:

- *het districtscentrum en de districtsfaciliteiten zijn niet toegankelijk voor aktiviteiten in het kader van het verbond.*
- *het overleg hierover zal met alle afdelingsbesturen worden geopend om te garanderen dat dit ook geldt voor de partijgebouwen en faciliteiten van de buurtafdelingen.*
- *mensen die lid zijn van het verbond en zich aanmelden als lid van de CPN zullen door het districtsbestuur niet worden toegelaten als lid van de CPN.*

Het districtsbestuur roept de leden van de partij in het Amsterdamse district op zich aktief te verzetten tegen elke poging om de CPN te misbruiken als platform ter versterking van het verbond.

Geen royementsprocedure

In een aantal brieven wordt gepleit voor het starten van een royementsprocedure tegen CPN-leden die ook initiatiefnemer zijn van het verbond. *„Dat betekent niet het terugvallen in oude patronen, maar dit handelen van deze figuren wordt in geen enkele partij getolereerd, zelfs niet in een speeltuinvereniging",* aldus **Joop Schepers.** Ook de vier partijgenoten uit **Dongen** zijn van mening dat *„een correcte royementsprocedure tegen leden van dit verbond in gang moet worden gezet."*

Het districtsbestuur van **Vecht-IJsseldelta** verklaart zich daarentegen uitdrukkelijk tégen het starten van royementsprocedures. *„Gezien de ervaringen in het verleden alsmede gelet op de inhoud van het nieuwe program lijkt ons uiterste terughoudendheid in deze geboden."*

In haar zitting stelt het **partijbestuur** vast dat het middel van royementen *„het laatste middel is dat slechts in uiterste gevallen gehanteerd moet worden"* en besluit *„nu geen royementsprocedure te starten".*

met het nieuwe program bouwen aan de **CPN**

Direct na het aannemen van het program overheerst de stemming in de partij: **nu gaan we met het nieuwe program, bouwend aan onze nieuwe CPN, politiek maken.**

Die mening stond ook centraal op de partijbestuursvergadering van 29 februari. Concreet resulteerde dit al in stappen op het gebied van de strijd tegen de raketten en de acties tegen de sociale afbraak (het 1-juli-pakket).

Over de raketten werd tijdens de laatste congresdag een notitie vanuit het partijbestuur aan de gedelegeerden verstrekt. Daarin werd tot grote waakzaamheid opgeroepen gezien de onderhandelingen in het kabinet over de vraag: al of niet plaatsen. Vooral de bezoeken van Lubbers, en Van den Broek aan hoge leiders van de VS wordt in die verklaring gezien als een poging een of ander compromis achter gesloten deuren tot stand te brengen. De notitie besluit met een oproep aan alle gedelegeerden in afdelingen en districten actief bij te dragen aan de voorbereiding van de actieweek van 7 tot en met 12 mei.
Op de partijbestuursvergadering werd deze notitie aangevuld met steunverklaring aan het voorstel van de FNV om op 10 mei het werk overal een kwartier neer te leggen als protest tegen de atoomraketten.

Over de 1-juli plannen is in de week na het congres aan alle districten een notitie rondgestuurd over de activiteiten van de CPN tegen de 1 juli-plannen. Deze notitie zal ook worden besproken in de landelijke partijgroep uitkeringsgerechtigden en het landelijk sociaal economisch overleg.

Voorts besloot het dagelijks bestuur tot actieve ondersteuning aan de campagne voor De Waarheid.

Op 17 maart is er een landelijke bijeenkomst van CPN-vrouwen over de verdere activiteiten van het vrouwenoverleg.
Het partijbestuur zal op haar zitting van 23 en 24 maart uitgebreid terugkomen op initiatieven rond de strijd tegen de raketten en de sociaal-economische strijd, en in het bijzonder op de eigen inzet van de CPN daarin.
Het Amsterdamse districtsbestuur heeft in haar verklaring alle leden van het Amsterdamse partijdistrict opgeroepen de politieke energie en creativiteit te richten op initiatieven en actief optreden van de CPN. ***Vervolg op pag. 16***

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg, Alain Stom (red. secr.). Leo Molenaar (Prog. Deb.).
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam
tel. 020-262565 (tst. 13)
Sluitingsdatum copij no. 4 9 april '84

Machtsvorming voor een socialistisch Nederland

Partijprogram van de CPN

In boekvorm vanaf begin april voor ƒ 7,50 verkrijgbaar in alle districten en afdelingen van de CPN en vele andere plaatsen.
Of door overschrijving van ƒ 10,- (ƒ 7,50 plus ƒ 2,50 verzendkosten) onder vermelding van „BESTELLING" partijprogram CPN naar
Postgiro nr. 612991 van Adm. brochurehandel CPN
of
ABN nr. 054.19.31.660 van Alg. Penningmeester CPN.
Landelijk secretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

We hebben een nieuw program

We hebben een nieuw partijprogram.
Een prestatie op zich, alleen al vanuit historisch oogpunt.
Vlak na de bevrijding beschikte de partij over een zeer bondig geformuleerd program, waarin echter weinig ruimte was voor de uitwerking van strategische vraagstukken.
Begin jaren vijftiger kwam een ontwerp-partijprogram tot stand, dat echter nooit de definitieve vaststelling door een partijcongres heeft meegemaakt. Dat neemt niet weg dat dat ontwerp een rol heeft vervuld in de toenmalige koude-oorlogsperiode.
Zonder het bestaan van een volwaardig partijprogram werd de politiek van de partij vastgelegd middels congresresoluties, die zich, zonder aan hun waarde af te doen, naar hun aard kenmerkten door stellingnames van moment tot moment.
Nu heeft onze partij voor het eerst een program, waarin aan de hand van actuele ontwikkelingen, zowel op nationaal als internationaal vlak, een strategie wordt ontvouwd op weg naar een nederlands socialisme.
Het aannemen van het program is ook een prestatie in het licht van de omstandigheden waaronder we nu politiek willen maken: een situatie van atoomdreiging, massale werkloosheid, diepgaande crisisverschijnselen. Deze doen zich niet alleen in de economie voor en niet alleen in de kapitalistische landen, maar bijv. ook in de arbeidersbeweging en in de internationale communistische beweging.
Hoe groot is niet de neiging om onder dergelijke omstandigheden vast te houden aan of terug te vallen op oude zekerheden?
Dat is niet de weg die het nieuwe program bewandelt. Voort bouwend op tradities en ervaringen van de partij; met zowel een waardering van de positieve als een kritische verwerking van de negatieve, is het program geschreven met kennis van eigentijdse ontwikkelingen.
Ook is dit program begeesterd met de wil om eigen doelen te stellen, eigen idealen te formuleren. Het gaat om het bevrijden van de mens van elke vorm van onderdrukking en het revolutionair veranderen van alle maatschappelijke verhoudingen die een vrije ontplooiing van mensen in de weg staan.
Dit program is doordrongen van het besef dat er geen uitweg uit de crisis is als je niet je eigen doelen durft te stellen. Ook al ga je daarmee in dwars tegen de verkramping en bekrompenheid die door de huidige crisis wordt opgeroepen.
Naar onze beste tradities willen we ons verbinden met allen en iedereen die zowel in ons land als daarbuiten opboksen tegen onderdrukkende verhoudingen, en formuleren we een eigen samenhangende strategie om die maatschappijverhoudingen te veranderen.

*
**

Het tot stand komen van het program is ook een prestatie gezien de hoeveelheid energie, denkkracht en creativiteit die er door de partij in is gestopt teneinde het in een democratische proces te behandelen en op het congres aan te nemen.
Zowel het vorige en in het bijzonder het huidige partijbestuur hebben het tot stand komen van het program een duidelijke prioriteit gegeven. Daardoor kon het er ook komen.
Vanaf 1 oktober hebben de afdelingen en districten intensief vergaderd, zijn er duizenden amendementen ingediend, is de beschrijvingsbrief tot stand gekomen, heeft de Commissie van Beroep haar taak vervuld.
En uiteindelijk hebben 750 gedelegeerden (die overigens na de eerste congresochtend niet meer vervangen konden worden) in vier congresdagen het program vastgesteld.

Het congres nam die tijd vanuit een zelfbewuste en kritische opstelling ten aanzien van de besluitvorming: geen detail ontsnapte aan de aandacht van de gedelegeerden, zoals de — overigens uitstekende — voorzitters hebben gemerkt als ze bij vergissing iets vergaten.
Het congres had die tijd ook nodig vanuit de wil om elkaar te overtuigen. Duidelijk is dat de voorbereiding van het programcongres niet in alle districten op dezelfde wijze en met hetzelfde tempo is gegaan. In sommige gevallen kwam de discussie pas op het congres zelf van de grond. Het positieve daarbij is dat een overgrote meerderheid niet (meer) uitging van vastliggende standpunten, maar dat tijdens het congres de standpunten tot elkaar kwamen en er begrip ontstond voor de verschillende posities die binnen die meerderheid in het debat werden ingenomen.
Het congres had haar tijd vooral ook nodig omdat het congres een „oplossing" moest bieden voor de soms zeer hoog opgelopen politieke spanningen en conflicten.
Spanningen die te maken hadden met de omstandigheden waaronder het congres plaatsvond, maar ook met het feit dat bij het inslaan van nieuwe wegen er altijd twijfels zijn of die nieuwe weg wel de juiste is, of die niet zal leiden tot verwatering.
Spanningen ook die hebben te maken met de thema's die op het congres aan de orde waren en die niet alleen gingen over „de gemeenschappelijke vijand" maar ook het denken en de posities waar communisten direct mee te maken hebben raken.
Conflicten, die vooral ook werden veroorzaakt door de machtsstrijd, zoals die met name vanuit bepaalde kringen van het HOC in de partij wordt gevoerd.
Het partijbestuur heeft in de voorbereiding van het congres gepoogd blokvorming te voorkomen en is zelf niet tot contra-blokvorming overgegaan, terwille van het proces van democratische besluitvorming.
Het is duidelijk dat niet iedereen zich daaraan wenste te houden.
Het congres stond voor de geweldige uitdaging om met die conflicten en spanningen, met meningsverschillen over belangrijke vraagstukken, op een goede wijze om te gaan.

*
**

Hoewel in de aanpak daarvan onzorgvuldigheden ook vanuit de congresleiding voorkwamen, bleek het geheel van besluitvorming doorzichtig voor het congres.
Overheersend was de wil — die door niemand afzonderlijk is te claimen — om tot een program te komen dat kon rekenen op een breed draagvlak in de partij, om op hoofdpunten tot overeenstemming te komen en geen oneigenlijke breuklijnen te forceren.
Daarbij is niet gekozen voor de weg van de „bezweringsformules", die weliswaar overeenstemming tot uitdrukking brengen maar geen oplossing bieden voor heel reëel bestaande meningsverschillen in de partij.
Voor die meningsverschillen werden de ogen niet gesloten, integendeel, ze werden juist op zo'n manier verwerkt dat de combinatie van verschillende invakshoeken tot iets beters en rijkers leidde dan deze of gene invalshoek afzonderlijk. Zowel de discussie en besluitvorming over de inspiratiebronnen als de arbeidstijdverkorting zijn daar voorbeelden van.
Door dit congres werd een overeenstemming bereikt, die niet waterig was, maar met een duidelijke politieke inhoud en richting.
Uiteindelijk stemde 70% van de gedelegeerden voor het nieuwe program, zoals dat na amendering tot stand is gekomen.; 25% stemde tegen en 5% onthield zich van stemming.
Met zo'n breed draagvlak voor het nieuwe program heeft de partij een prima basis om met dit program politiek te gaan maken, om de actualiteit van het program te bewijzen in de strijd tegen atoomgevaar, sociale afbraak, crisispolitiek en racisme.

*
**

De redactie van de ledenkrant stond voor de immense taak om van dit congres een verslag te maken. Dat vereist selecteren, kiezen wat je wel en niet opneemt.
In ieder geval heeft de redactie ervoor gekozen het verslag te beperken tot de inhoudelijke discussie en besluitvorming op het congres. Alles wat eromheen gebeurde, de schorsingen, de incidenten, is reeds elders, en met name in De Waarheid uitvoering en i.h.a. goed verslagen.
Bovendien hebben we ons moeten beperken tot de discussiebijdragen en toelichtingen die we tijdens het congres op papier hebben binnengekregen.
Maar dan nog restten ons honderden pagina's verslag, waaruit een scherpe selectie nodig was.
Uitgangspunt daarbij was een verslag dat een zo helder mogelijk beeld geeft van de besluiten die door het congres zijn genomen en van de verschillende invalshoeken die in de discussie een rol speelden.
Naast de redactie werd daarbij meegewerkt door Albert Benschop, Liesbeth Wever en Harrie van den Berg.

Frank Biesboer

Vervolg van pag. 15

Ze stelt aan de leden en afdelingen de volgende initiatieven voor:
1. een aktieve bijdrage te leveren aan de actieweek van de vredesbeweging in mei en aan het ondersteunen van de besluiten van de FNV om over te gaan tot werkonderbreking tegen de plaatsing van kruisraketten. Op 26 maart wordt hierover een speciale districtsbijeenkomst georganiseerd.
2. een krachtig verzet tegen de 1 juli operatie van de regering te stimuleren en op te komen voor een fundamenteel ander sociaaleconomisch beleid. Het gaat om strijd voor verdediging en vernieuwing van het sociale zekerheidsstelsel, voor werk en inkomen, voor arbeidstijdverkorting. We ondersteunen reeds genomen initiatieven tot actie in buurten en bedrijven en de samenwerkingsverbanden die in de acties van ambtenaren, trendvolgers en uitkeringsgerechtigden ontstaan zijn. In dit Kader organiseren we op 5 april een kadervergadering, die wordt voorbereid door een door de Amsterdamse congresdelegatie ingestelde werkgroep, waarvoor ook leden van de werkgroep Communisme en Vakbeweging zijn uitgenodigd. Het gaat hier ook om het uitwerken van het vierde hoofdstuk van het program in politieke en organisatorische initiatieven.
3. verdere stappen te zetten in de strijd tegen racisme, ook door de aanbevelingen van de Princenhofconferentie te verwerken.
4. de kampanje voor behoud en versterking van de Waarheid konsekwent te ondersteunen in samenwerking met de Waarheidcollectieven. Dit vereist de inzet van de CPN als organisatie.
5. besprekingen met de Amsterdamse en regionale besturen van PSP, PPR en het Groene Platform te openen om een gezamenlijke kampanje voor de Europese Verkiezingen te organiseren.
6. onze bijdrage te leveren aan een gezamenlijke 1 mei viering in onze stad. De PvdA heeft besloten om daar dit jaar niet aan deel te nemen. We zijn van mening dat dit niet in overeenstemming is met de noodzaak van een versterkte progressieve samenwerking. In deze situatie hebben we besloten samen met PPR, PSP en het Platform van Democratische Organisaties van buitenlandse arbeiders de organisatie van een gezamenlijke 1 mei viering te beginnen. Daarin streven we naar een zo groot mogelijke deelname van organisaties en groeperingen aan deze eerste mei viering.
7. de viering van de internationale vrouwendag op 8 maart te ondersteunen.
Voor het realiseren van deze activiteiten zal het Amsterdamse districtsbestuur werken aan versterking van de organisatie en verbetering van het contact tussen de besturen van de partij en de leden.
Het Amsterdamse districtsbestuur spreekte zich ook uit over overleggen tussen districten. „Wij wensen op een normale manier samen te werken met het partijbestuur en met de besturen van de andere districten voor de doelstellingen van de CPN." En over de positie van „specifieke" groepen in het Amsterdamse CPN district zegt de verklaring: „Naast de al genoemde noodzaak van versterking van de partijafdelingen willen we waar nodig is nieuwe afspraken maken met specifieke groepen in de partij. Erkenning van minderheidsstandpunten willen we paren aan garanties voor uitvoering van meerderheidsbesluiten. Uiteraard blijven de organisatiebesluiten van de districtsconferentie gelden (waaronder de besluiten inzake openbaarheid en decentralisatie). Alleen door middel van een actieve, open en democratische organisatie kan de CPN bron van inspiratie zijn voor haar leden."

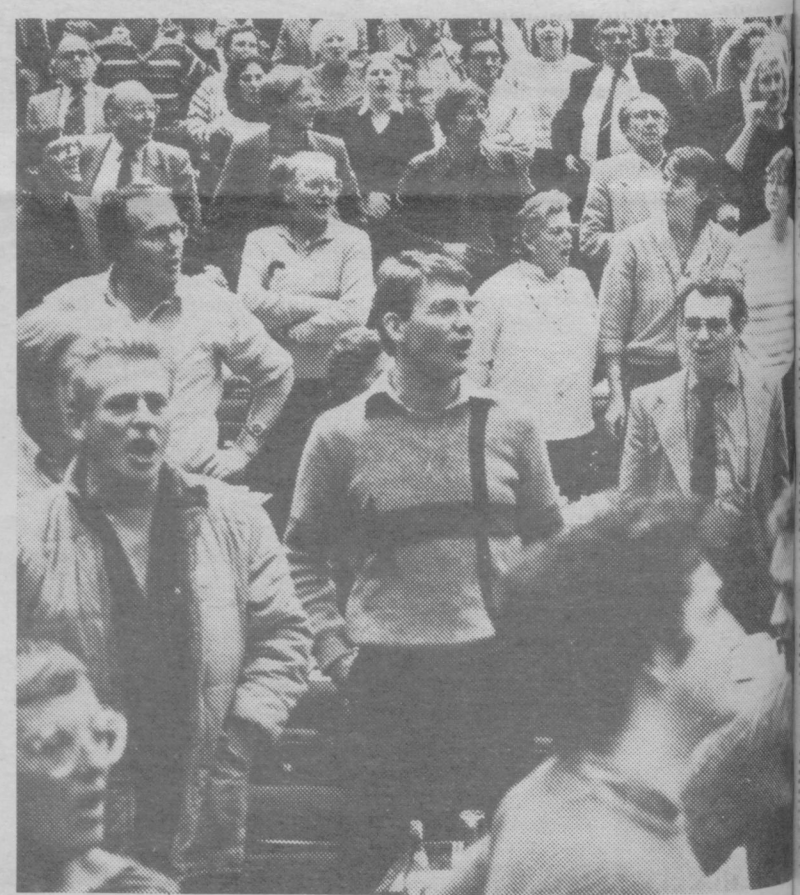

20 april 1984 no. 4 *Verschijnt 10x per jaar*

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

Prioriteiten voor de komende tijd

Het partijbestuur heeft in haar vergadering van 23 en 24 maart prioriteiten vastgesteld voor de activiteiten van de partij in de komende tijd.

De ledenkrant besteedt daar in dit en het komende nummer uitgebreid aandacht aan. Om te beginnen over de standpunten en discussie van het partijbestuur. In de komende ledenkrant willen we ook aandacht beteden aan de discussies en activiteiten zoals die in districten en afdelingen plaatsvinden.

- *verhinderen plaatsing atoomraketten*
- *acties tegen sociale afbraak en voor arbeidstijdverkorting en nieuwe werkgelegenheid*
- *de europese verkiezingen-campagne*
- *versterking van De Waarheid*
- *vernieuwing en reactivering van de partij-organisatie*
- *verwerking van de ervaringen van plaatselijke, regionale en landelijke samenwerking, teneinde op basis daarvan tot nieuwe initiatieven op het gebied van progressieve samenwerking te komen.*

1 mei - 4 mei - 5 mei

Omzien om vooruit te komen

Het is geen onbekend verschijnsel dat de viering van hoogtijdagen in de eerste week van mei door sommigen ten onrechte gezien wordt als uitingen van nostalgie en sentimentaliteit. Dat bewijst een gebrek aan historisch besef en gevoel voor continuïteit, die het fundament vormen voor maatschappelijke vernieuwing.
In onze dagen, waar we onszelf op het Februari-congres de opdracht gegeven hebben door het aangaan van coalities onze doelstellingen sneller en zekerder dichterbij te brengen, kan het geen kwaad om eens te kijken naar het besluit van de Socialistische Partijen van 1889 in Parijs. De gedelegeerden vormden inderdaad de vertegenwoordiging van alles wat er in de wereld van die dagen aan linkse opvattingen te vinden was. Allen, vanaf de Russische nihilist Lavroff, via de Italiaanse syndicalist Amilcare Cipriani, de Engelse Trade Unionisten, Domela Nieuwenhuis, de Franse marxisten met aan het hoofd Lafargue, uit Duitsland Wilhelm Liebknecht en Friedrich Engels, tot en met Amerikanen, Spanjaarden en Belgen, namen op die 20e juli 1889 het besluit om voortaan de 1e mei gezamenlijk te vieren als de dag van strijd voor een socialistische samenleving.
Dat ging gebeuren zonder acht te slaan op onderlinge verschillen van mening over tactische en strategische vraagstukken in de dagelijkse strijd.

Deze wetenschap zou ons er toe moeten brengen ons met alle kracht te werpen op het herstel van het uitgangspunt dat zo bijzonder goed weergeeft waaraan heel links en alle maatschappelijke bewegingen ook in onze dagen dringend behoefte hebben. Daarmee is afdoende aangetoond dat het vieren van de EERSTE MEI geenszins een zaak van nostalgie en sentimentaliteit is. Aan de vooravond van de beslissing over het plaatsen van de kruisraketten en over nieuwe afbraakplannen voor 1 juli van het rampenkabinet moet HEEL LINKS de 1e mei tot een voor-mobilisatie tot de acties maken.

Datzelfde geldt voor de 4e en de 5e mei.
De strijd tegen oorlog en fascisme heeft in de loop der jaren, al naar gelang de omstandigheden waaronder die strijd gevoerd moest worden, een eigen gestalte aangenomen en werd daarmee tevens een leerschool voor alle vooruitstrevende krachten. Geen school met een strak voorgeschreven leerplan. Het werd niet alleen een strijd tegen de gemeenschappelijke vijand, maar ook een test, hoe mensen vanuit dikwijls heel verschillende uitgangspunten, met vallen en opstaan, van elkaar kunnen leren en vooral leren voor zichzelf afstand te nemen van tot niets goeds leidende vooroordelen.
4 en 5 Mei zijn de symbolen van dat vallen en opstaan in de absolute zin van die woorden. De Dodenherdenking maakt ons maar al te zeer bewust dat de antifascisten zich niet beperken tot lippendienst aan nationale zelfstandigheid, democratie en menselijke waarden. Bijna overal ter wereld hebben ze hun leven gegeven om hun woorden kracht bij te zetten. Na de wapenstilstand van 1918 is er geen jaar voorbij gegaan waarin niet vrouwen en mannen werden vermoord, doodgemarteld of verkommerden in kerkers en slavenkampen. Die offers brachten zij opdat wij en die na ons komen de ruimte behouden of heroveren om de mensenrechten in alle vormen te verdedigen en uit te breiden.
Temidden van moord, verbanning, uitroeiing en oorlogsgeweld schreven Jan Postma en zijn kameraden het program van de Nederlandse Communisten voor ná de bevrijding uit de nazi-barbarij. Wie dat program naast ons nieuwe partijprogram legt zal misschien verbaasd staan over de overeenkomstige geest die beide documenten ademen. Uit alles blijkt de onverzettelijke wil onze planeet voor vernietiging te behoeden en te behouden. De wil om ons een samenleving te veroveren die gebaseerd is op de hoogste vormen van menswaardigheid, nodig om de mensenrechten onder alle omstandigheden te waarborgen.
Het respect dat wij manifesteren voor de gebrachte offers is geen plichtmatig stilstaan maar de levende bron van inspiratie tot een voortgaande strijd van allen die zich bewust willen inzetten voor een samenleving waarbinnen de systematische uitbuiting en onderdrukking van de ene mens door de andere teniet wordt gedaan en waarin een nieuwe, in alle opzichten gelijkwaardige verhouding tussen mensen wordt gerealiseerd.
Daarom vieren wij 5 MEI, de dag van de bevrijding uit de nazi-barbarij, in het teken van de voortgaande strijd tegen racisme en oorlogsdreiging. Een dag waarop wij met onze feesten stelling nemen tegen doemdenken, moedeloosheid en onverschilligheid.
Zelfbewust en met een ongenaakbare strijdvaardigheid manifesteren wij onze bereidheid om met allen, hier of waar ook ter wereld, ons teweer te stellen tegen de krachten van vernietiging, die in een waanzinnige bewapeningswedloop desnoods bereid zijn onze beschaving ten onder te laten gaan. Samen verzetten wij ons tegen een produktiesysteem dat onze aarde en atmosfeer dagelijks vergiftigt ten behoeve van winst.
In deze drie dagen in mei vloeit alles samen wat ons in het leven met grote trots vervult.
Die trotst doet ons met zelfbewustzijn omzien naar het goede en het slechte dat ons heeft geleerd vooruit te zien in de overtuiging dat het aan ons niet zal liggen.

Leo Klatser.

STEUN DE CAMPAGNE VOOR DE WAARHEID

We roepen al onze leden, sympathisanten en de lezers van De Waarheid op zich in te zetten voor de Waarheidcampagne.
De komende maanden zijn voor allen die in ons land progressieve politiek willen van groot belang.
Dan gaat het om de vraag of er een besluit tot plaatsing van nieuwe raketten zal worden genomen, en ook om de vraag of de regering Lubbers de kans krijgt haar politiek van sociale afbraak verscherpt door te zetten.
De uitkomst hiervan is beslissend voor de toekomst van het kabinet Lubbers.
De resultaten van de strijd de komende maanden zijn nauw verbonden met de mogelijkheid om in ons land tot daadwerkelijke progressieve machtsvorming te komen.
De CPN levert in die strijd haar eigen bijdrage. We doen dat geïnspireerd door ons nieuwe partijprogram, waarin verzet tegen bestaande, onderdrukkende maatschappijverhoudingen wordt verbonden met perspectieven voor een nieuwe, socialistische maatschappij.
In zo'n tijd is De Waarheid onmisbaar. Als krant die zich ten doel stelt bij te dragen aan progressieve samenwerking. Als dagelijks platform voor allen die actie voeren en die nadenken over gemeenschappelijke alternatieven.
De Waarheid kan die rol het beste vervullen als meer mensen de krant lezen.
We zijn verheugd dat de besturen van PPR en PSP steun hebben toegezegd aan de campagne van De Waarheid.
Dat is voor ons een reden te meer om ons voor de campagne in te zetten, uitgaande van onze eigen historische en actuele banden met De Waarheid.
We roepen alle districts-, afdelingsbesturen en werfcollectieven op de campagne ter hand te nemen.
Steun De Waarheid met nieuwe abonnees.

Het dagelijks bestuur

Voorbereiding voor de viering van de 1e mei is overal in het land in volle gang...

Communisten organiseren 1 mei bijeenkomsten steeds vaker samen met andere organisaties, zo ook in Purmerend. We hadden een gesprek met Toon Capel die sinds 1940 lid van onze partij is en dus al heel wat 1 mei vieringen heeft meegemaakt.

Twee jaar geleden woonde Toon op 1 mei twee bijeenkomsten mee: één van de PvdA 's middags, en één van CPN/PSP/PPR/D'66 's avonds.
Toon Capel vertelt hierover: „...

Het bleek niet mogelijk om samen met de PvdA een bijeenkomst te organiseren, men voelde er weinig voor. Wij besloten als communisten een goed voorbeeld te geven en we bezochten 's middags de PvdA-bijeenkomst. Meteen al werd ons toegefluisterd dat we verkeerd zaten. Natuurlijk zitten we niet verkeerd, was onze reaktie, de eerste mei is niet van één partij. We overhandigden de PvdA de „doelstellingen en toekomstvisies van de Nederlandse communisten" van Henk Hoekstra. De bedoeling van dit gebaar was duidelijk en werd gewaardeerd. De PvdA bezocht vervolgens 's avonds de 1 mei bijeenkomst van de CPN. ."

Dit jaar pakken ze het in Purmerend anders aan. De voorbereidingen voor de viering van de eerste mei worden vanaf het begin gezamenlijk getroffen door CPN/PPR/PSP/D'66/EVP/en PvdA en ook de FNV is bij de organisatie betrokken en zal waarschijnlijk een spreekster leveren.
Toon Capel is nauw bij de voorbereidingen betrokken: „Dit jaar staat de eerste mei bij ons in Purmerend in het teken van akties tegen de 1 juli maatregelen. De leus is: 1 juli-pakket, niet ons pakket! Na 1 mei hopen we in een platform tegen de 1 juli-maatregelen gezamenlijk verder te knokken voor een links alternatief voor de krisis". Het organisatiekollektief van de partij in Purmerend is momenteel druk bezig met de verkoop van stennkaarten, de verspreiding van het 1 mei affiche en ander propagandamateriaal. Zo zijn ook elders de voorbereidingen voor de viering van de eerste mei in volle gang!!!!

PAASENVELOPPE

April '84

Postgiro nr. 511002 t.n.v. Alg. Penningm. CPN Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam

Vrouwenoverleg CPN vergadert over partij-congres

„Blij dat het congres last heeft gehad van het feminisme"

„Het feminisme is nu een veel wezenlijker partij-aktiviteit geworden." Zo beoordeelde één van de ruim 50 aanwezigen op het vrouwenoverleg van de CPN 17 maart j.l. het resultaat van het CPN-congres over het partijprogram. Voor meerdere vrouwen was de uitkomst van het congres boven verwachting, maar over de wijze waarop een aantal besluiten tot stand zijn gekomen bestond veel onvrede.
Op de bijeenkomst werden stappen gezet om tot een betere organisatie van het landelijk vrouwenoverleg te komen. Sterk leefde de wens om als vrouwenoverleg niet meer alleen bezig te zijn met partij-interne zaken, maar ook met aktiviteiten daarbuiten.

Feminisme hoofdpunt

Vóór het congres zag het er niet naar uit dat het feminisme zo'n hoofdpunt zou worden. Dat dit toch gebeurd is, is enerzijds te danken aan de inbreng vanuit de vrouwenkonferentie over het ontwerpprogram en anderzijds een gevolg van het oneigenlijke gebruik van het feminisme in de strijd tussen vernieuwers en horizontalen. Een aantal aanwezigen vond dan ook dat vrouwen van verschillende kanten „misbruikt" zijn en zich „hebben laten gebruiken" in deze strijd.

Anderen vonden het een goed teken, dat het congres nu eens „last" heeft gehad van het feminisme en vonden het typerend dat de „vanzelfsprekende goodwill" ten aanzien van het feminisme afwezig was. Het is een weerspiegeling van de maatschappelijke verhoudingen dat het feminisme geaccepteerd wordt, zolang men er geen last van heeft. Winst is dat nu het nu een serieus diskussiepunt is geweest, ook al verdient de manier waarop dat gebeurd is geen schoonheidsprijs. Er is veel langs elkaar heen gepraat, mensen hebben elkaar in een positie-strijd zitten opstoken en het leek af en toe enkel een geruzie rondom loze begrippen.

Het besluit om voort te bouwen op marxisme en feminisme vraagt om nadere uitwerking. Er zijn verschillende marxismes en verschillende feminismes. Het moet ook niet normerend gaan werken in de zin van „nu moet je feminist zijn, want dat hebben we besloten". Ook op dit punt moeten meerdere meningen mogelijk blijven. Het voorstel om van het vrouwenoverleg een overleg van feministen te maken („omdat we ons niet op ons geslacht, maar op bepaalde opvattingen willen organiseren"), werd dan ook verworpen. Het vrouwenoverleg moet zo toegankelijk mogelijk blijven. Wel zou het vrouwenoverleg een duidelijker lijn in haar aktiviteiten moeten aanbrengen. Uitgaande van het aangenomen program moet het vrouwenoverleg haar eigen doelstellingen gaan formuleren.

Strategie

Veel behoefte was er aan het uitstippelen van een strategie voor arbeidstijdverkorting, economische zelfstandigheid en recht op betaald werk. Onder de noemer „herverdeling van arbeid en inkomen" werd hierover een werkgroep opgericht. Het is de bedoeling dat deze werkgroep niet alleen binnen de partij een funktie gaat vervullen, maar dat ze ook dient ter ondersteuning van de aktiviteiten van CPN-vrouwen in de vakbeweging, in komitees en aktiegroepen.
Ook voor andere aktiviteiten zou het vrouwenoverleg meer ondersteuning moeten bieden. CPN-vrouwen zitten nu vaak zonder „backing" in een komitee of platform. Ook in de toekomst zullen zij nooit namens dè CPN-vrouwen kunnen spreken, maar het zou wel mogelijk moeten zijn om vaker namens het CPN-vrouwenoverleg naar buiten te treden. Als thema's voor werk- of studiegroepen werden nog genoemd: sexueel geweld, vrouwen en verrechtsing, buitenlandse vrouwen, vrouwen en vredesstrijd en marxisme en feminisme.

Vrouwenoverleg

Enkele vrouwen gaven te kennen zich niet thuis te voelen in het vrouwenoverleg. „Er wordt te moeilijk gepraat", „er wordt over ons heen gewalsd" en „die feministen zie je niet om 6 uur aan de poort als er aktie gevoerd moet worden."
De nadere kennismaking met feministen in de partij op dit vrouwenoverleg bleek echter mee te vallen: „Veel vrouwen hier praten naar mijn hart."
Iedereen vindt wat meer koördinatie van het landelijk vrouwenoverleg wel nodig. „Maar het moet geen bestuur worden dat richtlijnen uitvaardigt." De koördinatie-groep krijgt een aantal taken: — inhoudelijk inventariseren waar CPN-vrouwen mee bezig zijn; — een vrouwenoverleg of -konferentie voorbereiden waar lijnen voor een langere periode worden uitgestippeld en waar een zekere struktuur van het vrouwenoverleg wordt besproken; — werk- en studiegroepen koördineren; — en kontakt houden met vrouwenoverleggen in het land.

Emancipatiewerkster

Voordat de taakomschrijving van de emancipatiewerkster besproken kon worden, werd een vraag om opheldering beantwoord: waarom en hoe is de emancipatiewerkster er gekomen?
Er is steeds behoefte geweest aan een kontakt- en koördinatiepunt voor vrouwen op de Hoogte Kadijk. Vrouwenoverleggen funktioneren in de partij volledig los van elkaar en het landelijk vrouwenoverleg kwam te onregelmatig bijeen, afhankelijk van een toevallig initiatief van vrouwen die iets besproken wilden zien.
De mogelijkheid om subsidie aan te vragen bij het ministerie van Sociale Zaken voor een emancipatiewerkster, heeft het landelijk vrouwenoverleg aangegrepen om tot zo'n kontaktpunt te komen. Met instemming van het partijbestuur heeft een kommissie van het vrouwenoverleg subisie aangevraagd, een profielschets en advertentie opgesteld en sollicitatiegesprekken gevoerd. *Anneke Teunissen* is toen aangenomen als emancipatiewerkster voor 25 uur per week en een periode van twee jaar.
De taakomschrijving van de emancipatiewerkster wordt vastgesteld door het landelijk vrouwenoverleg, dat ook na twee jaar het werk zal beoordelen. Het vrouwenoverleg heeft een begeleidingskommissie ingesteld die ondersteuning moet bieden aan de emancipatiewerkster en die medeverantwoordelijkheid draagt voor de uitvoering van het „projekt emancipatiewerkster". Zij gaat zich de komende tijd bezig houden met het doen en laten van de vrouwenoverleggen, met de diskussies over herverdeling van arbeid en inkomen en met het aanleggen van een kaartenbak van aktieve CPN-vrouwen. Voorts werd haar aanbevolen om een taakinvulling voor de komende jaren te gaan maken, om aandacht te besteden aan de feminisering van de partijorganisatie en aan de berichtgeving over „vrouwenzaken" in de ledenkrant.

De koördinatiegroep van het vrouwenoverleg

De koördinatiegroep bestaat voorlopig uit Betty van Moock (020-953220), Loes Steensma (015 - 146098), Anneke Teunissen (020 - 239704) en Simone Walvisch (020 - 739661). We zoeken nog naar uitbreiding. Je kunt ons bellen voor inlichtingen over het vrouwenoverleg, de koördinatiegroep en de werkgroepen.
Kontaktpersonen voor de werkgroep „herverdeling van arbeid en inkomen" is voorlopig Rieme Wouters, tel. 015 - 134131.

Fascisme tussen angst en begeerte

Op zaterdag 11 februari 1984 kwamen in Utrecht leden en sympathisanten van CPN, PPR en PSP bijeen om te praten over de vraag wat flikkers eigenlijk met fascisme aanmoeten en wat anti-fascistische strijd met flikker-zijn te maken heeft. Hierbij een verslag.

Flikkers delen met andere linkse mensen het besef dat anti-fascistische strijd nodig is voor een betere maatschappij, maar daarmee is het verhaal niet af. Flikkers worden zelf bedreigd door opkomend fascisme, ze worden samen met etnische minderheden op één hoop gegooid. Flikkers moeten in de anti-fascistische strijd de begeerte naar het onbekende (vreemde etensluchtjes, kommunes, mannenlijven enzovoort) organiseren tegenover de angst voor het onbekende die door het fascisme wordt gemobiliseerd.
Zo luiden enkele van de konklusies van deze door het Landelijk Overleg Linkse Flikkers georganiseerde diskussiemiddag. Daar waren trouwens alleen maar witte gezichten te zien, zoals zo vaak bij de radikaal-linkse moederpartijen.

Racisten

Hoewel ze regelmatig slachtoffers van geweld zijn, vormen flikkers op dit moment geen openlijk doelwit van fascistische bewegingen. Doelwit zijn de etnische minderheden (voor het gemak soms buitenlanders genoemd, al zijn ze dat lang niet allemaal), met andere woorden racisme is de speerpunt van het herlevend fascisme.
Toch kunnen we uit de geschiedenis van het Derde Rijk opmaken dat ook homoseksuelen slachtoffer van het fascisme werden. In de fascistische ideologie worden niet-ariërs en homoseksuelen, flikkers en nikkers, met elkaar verbonden.
Wat hen voor de fascisten verbindt, is het feit dat ze de normaliteit bedreigen. In deze tijd spreken fascisten mensen aan op het feit dat ze wit zijn. In dit denken is de enige houvast voor een witte, westerse werkloze het feit dat hij wit is, en daarmee dus meer waard dan iemand die zwart en achtergebleven is. Maar van hier zijn er maar een paar stappen te gaan naar een beroep op het man-zijn en het hetero-zijn.

Buitenlanders

Waarin schuilt voor de fascist de dreiging van de buitenlander? De buitenlander vormt een konkurrent op de arbeidsmarkt. Volgens de fascist krijgt hij te veel kinderen, loopt achter onze vrouwen aan en past zich niet aan. Hij hoort hier dus niet thuis. Maar om deze redenering te kunnen gebruiken, moeten buitenlanders eerst als aparte en *afwijkende* groep worden ervaren. De koningin wijkt ook af maar dat is kennelijk geen reden haar te diskrimineren.Buitenlanders wijken af in hun gewoontes, ze hebben hun eigen kultuur. Wat witten zeggen over zwarten zegt iets over de verschillen en vooral over de twijfels aan zichzelf. „Wat kunnen die negers toch soepel bewegen", zegt „Wij zijn eigenlijk best wel stijfjes". „Wat zijn die buitenlanders toch lui", staat voor „Wij zijn gehoorzaam en werken (te) hard". Hierin ligt de relatie naar flikkers.

Flikkers

Ook flikkers wijken af. Flikkers lijken vrij, onaangepast, ongebonden, „gay" en „schwul". Maar voor een systeem dat hard-werken-zonder-emoties eist, is het ondenkbaar dat mannen, kollega's, elkaar zouden beminnen. Het leger en de kerk zouden er een puinzooi van worden. Flikkers bedreigen een mannengemeenschap die gebaseerd is op het terugdringen van emoties. Ze bedreigen het gezin en de rol van de man als kostwinner. Ze bedreigen datgene wat de witte werkloze nog aan status rest. De eerste glimlach over het onverwachte en ongewone op het gezicht van de toeschouwer van een homodemonstratie gaat over in een strak gezicht. Begeerte maakt plaats voor angst, een soortgelijke reaktie als tegenover buitenlanders.

Rechts

Vanzelfsprekend valt of staat racisme niet met de Centrumpartij, zoals homo-aversie niet alleen binnen het fascisme heerst.
Begin dit jaar claimde Janmaat de wijzigingen in de naturalisatiewetgeving, die met steun van CDA en VVD werden aangenomen, als een sukses voor de Centrumpartij. De houding van het ortodoks-christelijke volksdeel tegen het voorontwerp van de Wet Gelijke Behandeling klinkt door in het CDA en maakt het onbetrouwbaar. Het gevaar bestaat dat gevestigde partijen fascistoïde punten overnemen.
In tegenstelling tot buitenlanders bezetten stellig vele homoseksuele mannen maatschappelijke en politieke machtsposities. Het gaat erom die posities in te nemen zonder verlies van identiteit. (Surinaamse agenten die hun landgenoten net zo wantrouwend behandelen als witte agenten, daar schieten we niks mee op.)
Het gaat er ook om dat voor degenen die deze posities innemen brede en georganiseerde steun bestaat (de homokultuur bloeide in de twintiger jaren in Berlijn als nergens ter wereld, maar werd bij gebrek aan daadwerkelijke steun vernietigd).
Zo goed als hiervoor een sterke homobeweging nodig is, is er dus een sterke zwarte beweging nodig. In tegenstelling tot homoseksuelen kun je „het" aan minderheden altijd zien, homo's kunnen onderduiken, vluchten voor de konfrontatie en kiezen voor de aanpassing. De openlijke flikker daarentegen heeft net zo veel last van straatgeweld als de etnische minderheden. Ook hier is een sterke, zelfbewuste tegenbeweging het enige antwoord.

Flikkers en anti-fascistische strijd

Omdat na de buitenlanders flikkers (en anderen) het doelwit van het fascisme zullen vormen, hebben flikkers dus een specifiek belang bij anti-fascistische strijd. Omdat het fascisme het strijdterrein en de strategie van de anti-fascisme-beweging bepaalt, moet de strijd van flikkers op dit moment in het anti-racisme liggen, het punt bij uitstek waarop fascisten zich manifesteren. Zo werpt het fascisme groepen die zich sterk van elkaar onderscheiden op één hoop: buitenlanders en flikkers. Als etnische minderheden, feministes en flikkers gezamenlijk een beweging vormen, wordt duidelijk wie de anti-fascisten zijn... en wie de fascisten zijn.
Die ene anti-fascistische beweging komt er niet vanzelf. De homo Vierling treedt op voor de Centrumpartij en binnen het COC wordt door velen de betekenis van de Centrumpartij slechts afgemeten aan haar openlijke houding t.o.v. homo's. Er zijn joodse anti-fascisten die de vernietiging van homo's in de koncentratiekampen ontkennen. We kennen in Nederland etnische fascistische groeperingen als Amicales en Grijze Wolven. Turkse kommunisten weigerden mee te lopen onder een spandoek tegen homohaat. Ook onder de etnische minderheden vinden we seksisme en homohaat.

Eensgezindheid

Een eensgezinde beweging wordt niet bereikt door maar simpelweg inleveren en solidair zijn in de anti-racistische strijd. We zullen de diskussie aan moeten gaan en moeten zoeken naar dwarsverbindingen tussen die groepen die anti-fascistische strijd als gemeenschappelijk belang hebben. Dat betekent niet dat we op een anti-fascisme-dag onze energie in de standhouders in plaats van in de voorbijgangers zouden moeten steken.
Onze strategie moet aansluiten bij het uitgesloten zijn (of de angst daarvoor) van Centrumpartij-stemmers. We moeten witte werklozen niet aanspreken op hun wit of Nederlander zijn, maar aanvechten dat je zonder werk uitgerangeerd bent en niks meer waard bent, laten zien dat baanloos zijn ook leuk kan zijn.
Evenzo moeten we mannen provoceren om te experimenteren met abnormaliteit. Dat is moeilijk, maar de ervaring leert dat er naast mannen die terugvallen ook mannen zijn die doorzetten. Tegenover de angst van het fascisme moet de anti-fascistische (flikker)beweging de begeerte stellen.
„Begeerte heeft ons aangeraakt", luidt een regel uit de tekst van de Internationale.

Bambi A. J. Delver
Bert Visser

Ina Brouwer over de CPN-defensienota

'Wij willen geen derde macht'

door Walther Schoonenberg

De CPN-Kamerfractie heeft in samenwerking met de commissie van Vrede en Veiligheid van de CPN een lijvige nota geschreven als reaktie op de defensienota van het kabinet-Lubbers. Een aantal concrete voorstellen en ideeën voor een vrede- en veiligheidsbeleid, zoals de eenzijdige afschaffing van de nucleaire taken van Nederland en de instelling van een ,,Raad voor Vrede en Veiligheid'' en een Vredesministerie hebben al enige aandacht getrokken. Met Ina Brouwer hadden we een gesprek over de meer achterliggende gedachtengang van de nota.

De CPN-nota zegt dat de omvang van de bewapening ,,in feite voor een groot deel (wordt) bepaald door het eigenbelang van het militair-industrieel complex en door de machtsaspiraties van de grote mogendheden. Daarbij loopt de V.S. voorop.'' Is dat laatste het enige wat de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie onderscheid?
Ina Brouwer: ,,De invloed van het militair-industrieel complex heeft vooral betrekking op de Verenigde Staten. Verkiezingsfondsen worden gevuld door multinationals en dus ook door wapenfabrikanten. Als dan het Congres toestemming moet geven voor nieuwe wapenprogramma's, dan wordt zij bedolven door duur betaalde lobbies. Dat is de invloed van de wapenindustrie. Daarnaast heb je nog de militairen die nieuwe wapensystemen willen. In de Sowjet-Unie zijn geen lobbies van wapenfabrikanten. Maar voor allebei de grote mogendheden geldt wel dat militairen belangrijke posities innemen en meer en betere wapens willen. De grote mogendheden hebben aspiraties; zij beheersen bepaalde gebieden, invloedssferen. Dat geldt niet alleen voor de V.S. Voorop staat wel dat de wapenwedloop wordt aangevoerd door de V.S. Zij neemt steeds het initiatief, komt steeds met nieuwe wapens en wapenprogramma's. De Verenigde Staten hebben een technologische voorsprong. Zij zijn de gangmakers. Ook nu weer met ,,Star wars'', het programma voor oorlog in de ruimte.''
De nota zegt dat de wapenwedloop tussen de V.S. en Sowjet-Unie de kleinere landen meesleept. Is het probleem niet dat de Sowjet-Unie op elk initiatief met een militair antwoord komt?
Ina Brouwer: ,,Het gaat steeds meer om een initiatief en het antwoord daarop. Alleen door in termen van evenwicht te praten, ben je overgeleverd aan diegenen die steeds met nieuwe wapensystemen komen. Dan word je meegesleept door de gangmakers. We moeten ons niet fatalistisch laten meeslepen door een wedloop die bepaald wordt door de Verenigde Staten. Dat geldt ook voor de Sowjet-Unie. De kernwapenwedloop heeft zijn eigen dynamiek. De vraag is dan hoe je daar als klein land invloed op kunt uitoefenen. Nu is het zo, dat het bestaan van de militaire blokken ertoe leidt dat kleinere landen worden meegenomen in het proces van de wapenwedloop. Zo moeten nu op het grondgebied van kleine landen in West maar ook in Oost raketten worden geplaatst. Wij zeggen daartegenover, dat de kleine landen zich niet moeten laten meeslepen, maar een eigen positie moeten innemen. Zowel als garantie voor de eigen veiligheid als om uit de spiraal, uit de verstarring van de blokken, te komen.

Eigen positie

Je ziet hoe dat gaat met de onderhandelingen; terwijl ze gaande waren, was al beslist dat die kruisraketten er moesten komen. We kunnen onze veiligheid dan ook niet aan de grote mogendheden overlaten. Door die raketten niet te plaatsen kunnen de kleinere landen invloed uitoefenen. Dat zou een omslag zijn, een resultaat van de vredesbeweging. En dat is precies de kant die we opmoeten. Niet alleen in Nederland zelf, maar ook internationaal versterk je de diskussie over hoe je uit de wapenwedloop komt. Ons voorbeeld geeft inspiratie aan andere landen en vredesbewegingen. Als klein land blijk je veel te kunnen doen! Internationaal heeft Nederland nog nooit zo'n interessante positie gehad. Het voorbeeld dat er een overwinning kan worden behaald, heeft een grote invloed op andere landen. NAVO-heren zijn daar als de dood voor. Weinberger heeft gezegd dat het een ,,Nederlandse zaak'' is en tegelijkertijd duidelijk gemaakt dat Nederland zich als een goede bondgenoot moet gedragen. Pure inmenging in de Nederlandse politiek is dat!''
De nota zegt dat Nederland een zelfstandige positie moet innemen, gericht op het uittreden uit de NAVO. De militaire integratie van West-Europa en ook een Westeuropese kernmacht wordt afgewezen. ,,De CPN accepteert geen Amerikaans opperbevel, maar evenmin een Frans, Westduits of Europees opperbevel.'' Hoe wil de CPN een nieuwe overheersing voorkomen?
Ina Brouwer: ,,Wij kiezen voor een autonome opstelling. De vraag is dan: trekken we ons niet terug achter de dijken? Wat je nodig hebt is een collectief veiligheidssysteem. Nederland kan zijn veiligheid niet alleen verdedigen. Samen met andere landen kan zij een politiek ontwikkelen voor een atoomvrij Europa, voor een gemeenschappelijke veiligheid. Er zijn kringen in Europa die ook zeggen de overheersing van de Verenigde Staten te willen terugdringen, maar daar zou dan een sterk Europa, een derde macht, voor in de plaats moeten komen, dat wil zeggen Westeuropese politieke en militaire integratie. Dat is het inruilen van de ene onderschikking voor de andere.

Door samen met andere kleine landen, ook die in Oost-Europa, dwars door de blokken heen dus, te werken aan een collectief veiligheidsstelsel, kan dat voorkomen worden. Daarvoor zijn vooral kontakten tussen vredeskrachten in Oost- en West-Europa nodig en ook gemeenschappelijke conferenties van vredesbewegingen en kleine landen.

Veiligheidssysteem

Natuurlijk is het afhankelijk van krachtsverhoudingen in West-Europa. Onze mogelijkheid van invloed uitoefenen is West-Europa. Dat heeft invloed op Oost-Europa. Een inspirerend voorbeeld, een aanzet in de praktijk, zijn bijv. de ideeën van Griekenland, Bulgarije en Roemenië over een atoomwapenvrije zone over de grens van de blokken heen, in de Balkan. Dat is gezamenlijke veiligheid over de blokken heen. Daarin kan Nederland invloed uitoefenen. Als zij weigert raketten te plaatsen, heeft zij een positie om een ander proces in gang te zetten en bijvoorbeeld atoomwapenvrije zones mogelijk te maken. In de nota zeggen we dat je een collectief veiligheidsstelsel niet kunt opzetten door je tegenover de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie te plaatsen. Het gaat om een ontwikkeling parallel aan de legitieme veiligheidsbehoeften van de Verenigde Staten en de Sowjet-Unie.''

Een politiek taboe is de kwestie van de hereniging van Duitsland. Komt die kwestie niet op de politieke agenda wanneer de opdeling van Europa in twee kampen ongedaan wordt gemaakt?
Ina Brouwer: ,,Het doorbreken van de blokkenpolitiek betekent niet dat je de eigen ontwikkeling van landen, de afgelopen veertig jaar, kan ontkennen. Het gaat in eerste instantie om afspraken over onze eigen veiligheid; dat we minder bedreigend zijn voor elkaar. Een collectief veiligheidsstelsel betekent garanties voor veiligheid in West- en Oost-Europa. Het betekent nog niet dat een maatschappelijk stelsel zal veranderen. Een collectief veiligheidsstelsel moet uitgaan van respect voor andere maatschappelijke stelstels, voor het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren. Voor de volkeren in beide blokken geldt dat zij het meest bedreigd worden door de militaire opdeling van Europa. Dat moet niet direkt verbonden worden met diskussies over politieke stelsels.''

Oppositie

De nota zegt inderdaad dat het vredes- en veiligheidsbeleid moet uitgaan van zowel erkenning van verschillende maatschappelijke stelsels als het recht van ieder volk op zelfbeschikking. Die zaken kunnen op gespannen voet met elkaar staan. De nota gaat eigenlijk volledig voorbij aan de diskussie in de vredesbeweging over de noodzaak van ondersteuning van de oppositionele bewegingen in Oost-Europa.
Ina Brouwer: ,,De kracht van de vredesbeweging is het slaan van bressen in de NAVO-strategie. Op die wijze hier in Nederland invloed uitoefenen, geeft inspiratie aan vredesbewegingen in Oost-Europa. De kritiek van de CPN is ook dat leden van vredesbewegingen daar in hun aktiviteiten belemmerd worden. Maar we gaan niet mee in een redenering Lubbers dat de raketten maar moeten worden geplaatst omdat de vredesbeweging zich in Oost-Europa niet kan ontwikkelen. Dat is een voortzetting van de wapenwedloop, van de blokkenpolitiek. We moeten de vredesbewegingen daar ondersteunen en niet alleen de officiële. Een collectief vredesbeleid kan zich niet ontwikkelen zonder de steun van de bevolking, ook die van de socialistische landen. Je kunt daar vanuit Nederland invloed op uitoefenen door het standpunt in te nemen dat mensen zich vrij moeten kunnen ontwikkelen. De CPN zal ook niet nalaten dit in officiële kontakten aan de orde te stellen. Onze invloed gaat niet veel verder dan die mogelijkheden. Helpt Fabers laatste bezoek aan Tsjechoslowakije de vredesbeweging daar? Wat schieten de mensen er mee op? De vredesbeweging hier heeft invloed op Oost-Europa. Dat blijkt wel uit de demonstraties die daar plaatsvinden.''
Een verwijt van sommige oppositionele kringen in Oost-Europa aan ons adres is dat wij voor de veiligheid van Europa de onvrijheid in Oost-Europa willen accepteren. Zijn veranderingen in Oost-Europa niet juist een vereiste voor het opbouwen van een collectieve veiligheid in Europa?
Ina Brouwer: ,,Er is in de oppositionele beweging in Oost-Europa net zoveel diskussie als hier. Ze zitten in een moeilijke positie. Terugdringing van de bewapening is een ding. Het veranderen van het maatschappelijk stelsel is een ander. Die diskussies moet je niet aan elkaar koppelen. Het gaat erom hoe je werkelijk invloed kunt uitoefenen, hoe je meer ontspanning krijgt en dus meer mogelijkheden voor het ontwikkelen van de democratie. Voor ons hier geldt dat evenzeer. De NAVO-politiek staat op gespannen voet met de democratie. De mogelijkheden van de mensen worden kleiner als er een nieuwe ronde in de wapenwedloop komt. Het vraagstuk van de bewapening is verbonden met dat van de democratie. Het gaat om het scheppen van betere voorwaarden voor de ontwikkeling van de democratie. Maar we moeten niet alle diskussies aan elkaar koppelen.''

Offensief

Een ander onderwerp nu. De CPN-nota zegt dat het niet juist is dat de NAVO een louter defensieve strategie voert. Ook in de concentionele bewapening zijn offensieve elementen te herkennen. Wat voor gevolgen geeft dit voor ons land?
Ina Brouwer: ,,De NAVO-strategie is leidraad voor de defensiepolitiek van Lubbers. De strategie van de ,,voorwaartse verdediging'' is offensief, niet defensief. Het is een gevaarlijke strategie waarin Lubbers meegaat. De Nederlandse defensie is geintegreerd in de NAVO-militaire kracht, waardoor de Nederlandse defensie volstrekt ingepast wordt in NAVO-strategie. Zodoende heeft het steeds minder met de verdediging van het eigen grondgebied te maken. Een voorbeeld is de Nederlandse marine, die wordt ingezet voor NAVO-taken en steeds minder te maken heeft met de verdediging van het eigen grondgebied, de eigen kust. Die NAVO-taken betekenen een verwaarlozing van de Nederlandse taak.''
De CPN-nota zegt dat de Nederlandse krijgsmacht moet worden omgebouwd tot een louter defensieve organisatie, gericht op de verdediging van de eigen souvereiniteit. Daarvoor zouden de defensieuitgaven aanzienlijk kunnen worden teruggebracht.
Ina Brouwer: ,,De defensienota van de regering-Lubbers spreekt zich uit voor een bijna verdubbeling van de wapenaankopen, van 29,1 in de afgelopen tien jaar tot 50,1 miljard in de komende tien jaar. De defensiebegroting is de enige begroting die stijgt, terwijl op al het andere, b.v. op de uitkeringen, wordt bezuinigd. Het zijn dezelfde rijke landen die aan de ene kant geld uitgeven voor nieuwe wapensystemen en aan de andere kant de ontwikkelingshulp omlaag brengen en weigeren leningen te verstrekken. Dat is het schrijnende beeld van onze tijd.''

Het partijbestuur besluit over sociaal- economische activiteiten

Speerpunten voor een nieuwe aanpak

Regeringsbeleid blokkade voor economisch herstel

Bij de discussie over de sociaal-economische activiteiten van de partij lag een artikel van Boe Thio ter tafel, met een beoordeling van de actuele economische situatie. In zijn discussie zei Boe Thio daarover: ,,Dit kabinet is het eerste dat een keiharde, monetaristische politiek voert. De vraag is: is dit kabinet in staat zo'n politiek lang vol te houden. Het gaat er daarbij niet om een overdreven optimisme te huldigen als zou het kabinet op haar laatste benen lopen. Integendeel: de afbraak van verworvenheden en de feitelijke machtsverschuiving ten gunste van de ondernemers tegenover werkers en vakbeweging leiden tot een sombere beoordeling. Tegelijkertijd is van belang te onderkennen dat de basis onder de bevolking voor dit beleid wegvalt. Ook in ondernemerskring leidt het uitblijven van economisch herstel tot fricties met het kabinet. Dat betekent dat er nu kansen zijn om de koers van afbraak van de collectieve sector en inkomensmatiging te keren.''

In het artikel van Boe Thio wordt een tegenstelling gesignaleerd tussen de mogelijkheden tot economisch herstel en de gevolgen van het regeringsbeleid. De economische ontwikkeling wordt op dusdanige wijze beïnvloed dat economisch herstel in ons land sterk achterblijft. Belangrijkste oorzaak daarvan is dat het kabinetsbeleid zeer eenzijdig prioriteit legt bij versterking van de concurrentiepositie en winsten van grote ondernemingen en financiers en het terugdringen van de collectieve sector. Daartegenover staat dat bestrijding van de werkloosheid volstrekt ten achter is gesteld.

Stijging van winsten

In het artikel wordt vastgesteld dat het regeringsbeleid erin is geslaagd een aantal deelbelangen met succes te behartigen. Een belangrijke stijging van winsten en rente-inkomens is bereikt, alsook een versterking van de positie van de ondernemers ten opzichte van de werkenden en vakbeweging. De regering is erin geslaagd belangrijke verworvenheden af te breken.
Een dergelijke politiek, die zich keert tegen de belangen van de meerderheid van de bevolking leidt niet tot duurzaam herstel en is tot mislukken gedoemd. Het belangrijkste falen van dit kabinet is dat ze niet in staat is economisch herstel te bevorderen en de werkloosheid terug te dringen. Belangrijkste oorzaak daarvan is dat als gevolg van de matigingspolitiek een situatie van voortgezette onderbesteding is ontstaan. In weerwil van de ruimte die er is om een stimuleringsbeleid te voeren, wordt deze door de regering niet benut, maar juist beknot.
Tegelijkertijd ontwikkelen zich belangrijke tegenkrachten. Het regeringsbeleid is fel omstreden. Acties van ambtenaren en uitkeringsgerechtigden, de groei van een omvangrijke beweging tegen de sociale afbraak zijn daarbij van grote betekenis. Communisten hebben in die bewegingen een actieve rol; in het optreden van de partij hebben deze activiteiten een belangrijke prioriteit.
Het artikel signaleert dat onder invloed van dit verzet in het kabinet aarzelingen en tegenstellingen ontstaan over de verdere uitvoering van het bezuinigingsbeleid. Vooralsnog blijven oplossingen die het kabinet daarvoor wil zoeken, zoals tijdelijke belastingverlaging, echter binnen de afbakening van het bezuinigingsbeleid.
Op basis van deze beoordeling van de actuele ontwikkelingen trekt het artikel de volgende conclusie: **gezien het toenemende verzet en de economische grenzen waarop dit kabinetsbeleid stuit, groeien de mogelijkheden om in het huidige beleid bressen te slaan. De kansen om een ander beleid af te dwingen zijn gunstiger.**
Vervolgens formuleert het artikel wat nodig is om die kansen te benutten en de uitgangspunten van de CPN voor een ander sociaal-economisch beleid.

Uitgangspunten voor een ander beleid

Het optreden van de partij in de komende tijd moet gericht zijn op het blokkeren van de regeringspolitiek en het tot stand brengen van een brede coalitie voor een richtingsverandering in het beleid. De solidariteit en belangenovereenkomst van loonafhankelijken en uitkeringsgerechtigden van werkenden in bedrijven en bij de overheid moeten daarbij voorop staan.

Uitgangspunten voor een koers op een vernieuwde sociaal-economische politiek zijn daarbij:

- een wezenlijke verandering van de doelstellingen van het sociaal-economisch beleid, met als hoge prioriteit bestrijding van werkloosheid en stimulering van de economie;
- bescherming van sociale zekerheid en rechten, optreden voor een volstrekte afwijzing van de 1 juli-plannen, bescherming van CAO-rechten;
- optreden voor een ander inkomensbeleid;
- verbetering van koopkracht met speciale aandacht voor de laagste inkomens en de inkomens tot modaal;
- mogelijkheden daarvoor zijn: beperking van prijzen en tarieven en in het bijzonder de woonlasten (huurbevriezing); verhoging van het sociaal minimum; handhaving van de prijscompensatie; verlichting van belastingen, verzwaring van lasten voor tweeverdieners dient geen doorgang te vinden.
- voor een drastische verkorting van de arbeidstijd, waarbij maatregelen van overheidswege en het aanwenden van fondsen nodig zijn om daarvoor mogelijkheden te scheppen. Arbeidstijdverkorting is gericht op herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid en in de huidige situatie van massale en duurzame werkloosheid een noodzakelijke eis.
- terugdringen van de defensieuitgaven;
- regulering van kapitaalstromen, in het bijzonder het benutten van aardgasopbrengsten ten gunste van werkgelegenheidsbeleid en het beheersen en reglementeren van de kapitaalsexport;
- uitwerken van nieuwe ideeën voor bestrijding van de werkloosheid onder jongeren.

Discussie in het partijbestuur

De discussie in het partijbestuur over de beoordeling van de actuele economische situatie had vooral betrekking op de positie van het kabinet. Harry van den Berg benadrukte dat het kabinet erin is geslaagd om in de arbeidersbeweging de gedachte van onderlinge solidariteit onder zeer zware druk te plaatsen. Hij signaleerde een neiging om belangenbehartiging tot de eigen groep te beperken, bijvoorbeeld in de opstelling van sommige vakbonden en de dreiging van een breuk met de strijd van uitkeringsgerechtigden. Om die reden kan de beoordeling van de huidige ontwikkeling niet erg optimistisch zijn.
Vanuit die overweging benadrukte hij de conclusie, dat de inzet van de partij in de eerste plaats moet zijn gericht op het overwinnen van die verdeeldheid, zowel in de initiatieven die worden genomen als in de vormen die daarbij worden ontwikkeld. Hij verwees daarbij naar platforms, waarin vakbondsafdelingen en uitkeringsgerechtigden concreet samenwerken.
Marcus Bakker pleitte ervoor om, gezien de actuele discussies over de betekenis van de koopkracht voor economisch herstel, nog eens te herinneren aan de standpunten van de partij daarover. Al enkele jaren terug heeft onze partij gewaarschuwd voor de gevolgen van afbraak van koopkracht voor de werkgelegenheid. Achteraf hebben we gelijk gekregen. Ten aanzien van het financieringstekort was hij van mening dat de partij zich moet opwerpen als bestrijder daarvan, gezien onze voorstellen ten aanzien van het beheersen van grote geldstromen, het afromen van aardgaswinsten en verlaging van de defensie-uitgaven.

Nationaal schandaal

Hij wees er ook op dat het financieringstekort zo langzamerhand een nationaal schandaal aan het worden is. De staat wordt opgezadeld met een enorme rentelast. Tegenover het afbreken van de rechten van werkenden, van vrouwen en bijvoorbeeld bijstandstrekkers staat dat de rechten van de kapitaalverschaffers en hun rente-inkomens door dit kabinet rècht overeind worden gehouden.
Zowel Rene Tabak als Siem van der Helm pleitten ervoor als partij zonder omhaal uit te spreken dat dit kabinet moet verdwijnen. Ook al is, vooral gezien de opstelling van de PvdA, nog geen direct links alternatief voor handen.

Siep Geugjes tenslotte benadrukte dat de volstrekt eenzijdige aandacht van het kabinet voor de multinationals tevens leidt tot afbraak van belangrijke nationale industrietakken. In dit verband verwees hij naar de RSV-enquête. Het gaat niet aan de gebeurtenissen rond RSV alleen af te doen als een grote zwendelaffaire van kapitalisten onderling, het gaat er ook om duidelijk te maken dat het verdwijnen van de scheepsbouw een direct gevolg is van een bepaalde koers van de regering. Daaraan is ook door PvdA en Industriebond medewerking gegeven, bijvoorbeeld via de beleidscommissie scheepsbouw. Een dergelijke analyse noemde hij van belang als bijdrage aan onze ideeën over industriepolitiek.

Positie van de vakbeweging

Ook de beoordeling van het optreden van de vakbeweging kwam uitgebreid aan de orde in het partijbestuur.
Kees Korevaar was van mening dat een tè positieve inschatting werd gemaakt van de solidariteit van de vakbeweging met de uitkeringsgerechtigden. Met name de ontwikkelingen in de Industriebond stemden hem uiterst somber.
Frank Biesboer stelde daartegenover dat het vooral gaat om de vraag welke positie de partij ten opzichte van de vakbeweging rond dit vraagstuk inneemt. Hij keerde zich fel tegen een positie waarin de partij zou zeggen: de vakbeweging laat de uitkeringsgerechtigden vallen. Dat is niet in overeenstemming met de feitelijke ontwikkelingen en zou er alleen maar toe leiden dat de partij mede voedsel gaat geven aan een anti-vakbondsstemming.
Fundamenteel voor ons optreden is het mede tot stand brengen van een reële eenheid in de arbeidersbeweging. En dat betekent dat we niet blind zijn voor krachten die daar tegenin gaan, maar dat we een politiek maken waarin alle aanknopingspunten voor een dergelijk eensgezind optreden worden benut.

Zowel Frank Biesboer als Siep Geugjes gingen uitgebreider in op ontwikkelingen in de vakbeweging. Beiden signaleerden een tweetal hoofdlijnen. Aan de ene kant heeft de vakbeweging een eigen opstelling ten opzichte van de huidige politiek, die gericht is op een breed terrein van vakbondsactiviteiten. Uitdrukking daarvan zijn de oproep voor de werkonderbreking tegen de raketten op 10 mei, de acties van afgelopen najaar en de standpunten van de FNV over de sociale zekerheid.

Aan de andere kant zijn er tendensen die de vakbeweging afhankelijk willen maken van de huidige politiek en daarbij terugvallen op een zeer beperkte rol van de vakbeweging. Voortrekker van die ontwikkeling is bijvoorbeeld het bestuur van de Industriebond. Zo heeft voorzitter D. Visser in een artikel in het PvdA-blad Socialisme en Democratie gezegd: ,,Voor het herstel van de industrie zijn financiële middelen nodig. Dat zal gedeeltelijk moeten komen van een onvermijdelijk terugdringen van de collectieve sector.'' Een dergelijke opvatting is vrijwel een kopie van wat dit kabinet bepleit.
Siep Geugjes benadrukte het belang om ons als partij volop met deze discussie bezig te houden. De positieve ontwikkelingen in de vakbeweging, zoals die in de zeventiger jaren hebben plaatsgevonden, dreigen te worden teruggedraaid.

Activiteiten van de partij

Bij het uitwerken van de activiteiten van de partij op sociaal economisch gebied zijn duidelijke prioriteitsstellingen noodzakelijk. Onze visie op een ander sociaal economisch beleid en onze beoordeling van de actuele situatie vormt daarbij het uitgangspunt, zo begon een artikel van de hand van Frank Biesboer waarin prioriteiten werden geformuleerd voor activiteiten van de partij.

Voorlichting en propaganda

Als eerste punt wordt benadrukt dat de opvattingen van de CPN over sociaal economische vraagstukken een zo breed mogelijke bekendheid moet worden gegeven. Gezien de discussies in de vakbeweging en in de beweging van uitkeringsgerechtigden bestaat er grote behoefte aan standpunten die perspectief bieden zowel in de acties als in het ontwikkelingen van altenatieven voor het huidige beleid.
Daarvoor zal gewerkt worden aan landelijk materiaal, zoals de Eenheid, een populaire uitgave van het sociaal economische hoofdstuk van het program. En uiteraard is ook het werken met de Waarheid van groot belang.

Uitgebreidere aandacht en discussie was er over de inzet van de partij bij de acties tegen het 1 juli-pakket en de strijd rond arbeidstijdverkorting.

Strijd voor arbeidstijdverkorting

Met de besluitvorming over arbeidstijdverkorting op ons laatste congres heeft de partij een belangrijke impuls gegeven aan de discussie over het realiseren van arbeidstijdverkorting gericht op herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid en het terugdringen van de arbeidsbelasting. Nu gaat het erom concrete stappen aan te geven om die besluiten verder uit te werken.
In de eerste plaats vereist dat, dat er in de partij verdere discussie komt over de vraag: op welke wijze kan uiteindelijk een 25-urige werkweek worden gerealiseerd, welke stappen en voorwaarden moeten daartoe worden vervuld.
Vanuit het perspectief van de 25 uur zal in ieder geval gestreefd moeten naar concrete, drastische stappen. **Het streven naar 35 uur met ingang van volgend jaar is daarbij een eerst nabijgelegen doel.**

Van groot belang is dat heel duidelijk wordt geformuleerd aan welke voorwaarden arbeidstijdverkorting moet voldoen:
— het vereist **controle** in bedrijven en instellingen op de effecten van ATV, zowel t.a.v. de arbeidsbelasting als t.a.v. het scheppen van nieuwe banen.
— een dergelijke stap tot 35 uur moet worden gerealiseerd met **behoud van loon, dat wil zeggen met behoud van besteedbaar inkomen.**

Uitkeringen en minima mogen niet met een beroep op arbeidstijdverkorting worden verlaagd.
— de overheid dient ondersteunende maatregelen te treffen. Van belang daarbij zijn het tot stand komen van een **kaderwet arbeidstijdverkorting** en het creëren van fondsen waaruit de overheid een bijdrage kan leveren aan de financiering van ATV.

Als derde punt wordt gewezen op de betekenis van het realiseren van **concrete doorbraken.** In alle geledingen zal de partij moeten nagaan waar mogelijkheden liggen om forse stappen op het gebied van ATV te zetten en voorbeelden te creëren.

Discussie

De discussie in het partijbestuur spitst zich met name toe op de vraag of de partij nu als actuele eis het optreden voor een 35-urige werkweek moest gaan lanceren.
Siem van de Helm vond dat met het stellen van die eis de 25 uur naar de achtergrond dreigt te geraken. Marius Ernsting stelde dat er eerst een verdere discussie gevoerd moest worden over de vraag welke strategische tussenstappen naar het realiseren van 25 uur moeten worden gesteld. Rieme Wouters bepleitte een duidelijker verband van zo'n stap met het perspectief van strijd voor 25 uur. Frank Biesboer stelde daartegenover het belang om als partij duidelijk aan te geven welke stap nu direct noodzakelijk is op het gebied van ATV. Willen we de 25 uur naderbij kunnen brengen dan vereist dat algemene en radicale stappen van ATV. Duidelijkheid van de partij daarover is vooral van belang, omdat anders een situatie dreigt waarin ATV in een uiterst langzaam en weinig inspirerend tempo terecht dreigt te komen.
Ook Harry van den Berg noemde het optreden voor 35 uur de eerst nabijgelegen doelstelling. Hij benadrukte zowel de noodzaak van drastische stappen als de noodzaak van controle van werkenden op de effecten ervan.
Simone Walvisch sloot zich hierbij aan, maar vond wel dat er naast algemene stappen ook andere mogelijkheden open moesten worden gehouden zoals het scheppen van nieuwe banen met een kortere arbeidsduur, Boe Thio haakte daarop met verwijzing naar de artikelen van PvdA-kamerlid Van Dam over de 25 uur. Hij wil dat voornamelijk realiseren door nieuwkomers 25 uur te laten werken. Volgens Boe Thio betekent dat het creëren van twee soorten werknemers/sters en betekent het in de praktijk het weglopen voor de strijd voor een algemeen geldende arbeidstijdverkorting.

Uiteindelijk werd geconcludeerd dat er zal worden opgetreden voor een drastische algemene arbeidstijdverkorting met 35 uur als eerste nabijgelegen doel, uitdrukkelijk in het kader van de strijd voor een verdere arbeidstijdverkorting.

CAO-rechten

Ook het inkomensvraagstuk kwam in het partijbestuur aan de orde. Rene Tabak vroeg zich af of de uitspraak met behoud van loon niet te ongenuanceerd was naar de verschillende inkomenshoogten toe. Boe Thio stelde voor ons wat dat betreft te houden aan de congresuitspraken: onze inkomenspolitiek hebben we elders uitgewerkt.

Siep Geugjes hield een krachtig pleidooi voor een scherp optreden van de partij ten aanzien van verdediging van CAO-rechten. De hele deeltijdwerkaanpak van iemand als Van Dam komt uiteindelijk hoe dan ook neer op inleveren. Terwijl juist de CAO-lonen die als een van de weinige geen kostwinnersbepalingen kennen, tot uitgangspunt moeten worden genomen. Tevens signaleerde hij dat in de discussie in de vakbeweging er een soort beweging lijkt te ontstaan die een terugkeer wil naar een situatie van geleide loonpolitiek, waarbij de zwakste bedrijven als uitgangspunt worden genomen.
Wie nu leest over de spectaculaire winstgroei van AKZO en Shell zou toch daar onmiddellijk moeten nagaan hoe verdergaande eisen gerealiseerd kunnen worden.
Marcus Bakker bracht een andere element naar voren. Waar het gaat om het terugdringen van de werkloosheid moeten we ons niet blindstaren op arbeidstijdverkorting alleen. Het gaat om het creëren van nieuwe werkgelegenheid, zoals in plannen van de ABOP, de Bouwbond, jongerenplannen en onze eigen ideeën over de staal en de scheepsbouw wordt bepleit. Het zou goed zijn als de mogelijkheid wordt gecreëerd om dergelijke ideeën verder uit te werken, teneinde concreet te formuleren welke anti-werkloosheidspolitiek de partij voorstaat.

Acties tegen sociale afbraak

Een viertal punten werden genoemd waar het gaat om de inzet van de partij in de 1-juli acties:
— verwerping van de methode van het kabinet, waarbij uitkeringsgerechtigden in een positie van volstrekte rechteloosheid worden geworpen, en in een ongekend tempo rechten worden afgebroken.
— verwerping van de 3% korting en de verdere verslechteringen die het kabinet voor ogen staan: **alle kortingen moeten van tafel.**
— het opeisen van een verbetering van de positie van uitkeringsgerechtigden, onder meer door:
● structurele **verhoging van de minimum-inkomens en -uitkeringen.** De kamerfractie heeft gepleit voor een verhoging van de minima met 5%.
● verbetering van het stelsel door op te treden voor **verlenging van de werkloosheidsuitkeringen,** d.w.z. geen werkloze in de bijstand, en **gelijke rechten voor mannen en vrouwen in de werkloosheidsvoorzieningen**
● optreden in gemeentes **tegen sollicitatieplicht,** voor vrijstelling van gemeentelijke belastingen e.d.
● het ontwikkelen van vormen van **democratische invloed** van uitkeringsgerechtigden in de uitvoeringsorganen.
— verbinding van de strijd tegen de sociale afbraak met actieve bestrijding van de werkloosheid: door het scheppen van nieuwe banen en door herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid middels drastische arbeidstijdverkorting.

Wat betreft de concrete activiteiten wordt naast het optreden voor eigen standpunten via openbare vergaderingen, manifesten e.d. gepleit voor actieve bijdrage aan de acties zoals die op dit ogenblik worden voorbereid. Met name het landelijke actieberaad van 14 april is in dat verband van belang.
Inzet van de partij daarbij is vooral het tot stand brengen van **onderlinge solidariteit tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden,** en het ontwikkelen van initiatieven die die solidariteit tot uitdrukking brengen.
Van groot belang in dat verband zijn de activiteiten van plaatselijke platforms en de voorbereiding van de komende 1-Mei vieringen.
De discussie in het partijbestuur spitste zich toe op de vraag op welke wijze de partij verbetering van de positie van minima kan nastreven.
Siep Geugjes pleitte voor het optreden voor een uitkering ineens, Marius Ernsting stelde de noodzaak van een structurele verbetering aan de orde. In antwoord daarop stelde Siep Geugjes aan de orde, dat deze twee niet tegenover elkaar staan. In de Kamer treden we op voor een structurele verbetering. Maar de kansen om daar nu een parlementaire meerderheid voor te krijgen zijn er nauwelijks. Dan gaat het erom zo'n uitgangspunt te vertalen naar die plaatsen waar progressieve mensen wel macht kunnen vormen, bijvoorbeeld in gemeenten. Hij stelde voor in de partij na te gaan wat de mogelijkheden voor progressieve gemeentebesturen zijn om de positie van uitkeringsgerechtigden te verbeteren, bijvoorbeeld door kwijtschelding van belastingen, of door uitkeringsgerechtigden korting te geven op het openbaar vervoer.
Nu de mensen in een toestand van armoede worden gedreven is het een taak van progressieve gemeentebesturen of woningbouwverenigingen om compensatie te geven voor wat de regering afpakt.
Ina Brouwer bepleitte een sterk verband te leggen tussen de bezuinigingen op de uitkeringen aan de ene kant en de nieuwe defensie-nota aan de andere kant. Daarin wordt voor de komende tien jaar een verdubbeling van de wapenaankopen tot 50 miljard bepleit. Wij stellen als partij aan de orde dat daar 25 miljard van af moet.

CPN, ANJV en Jongeren

De redactie kreeg bijgaand artikel aangeboden over ontwikkelingen in het ANJV en over de relatie van het ANJV tot de CPN. Gezien de betekenis van het werk van jonge communisten was de redactie gaarne bereid dit artikel te plaatsen, ook om onder — jonge — communisten het debat te bevorderen over eigen en eigentijdse activiteiten.

Heden

Het ANJV maakt op dit moment zoals veel jongerenorganisaties een moeilijke tijd door.
Op het laatste kongres in Lelystad (1980) oordeelden we het noodzakelijk een brede bundelding van jongeren tot stand te brengen om van het ANJV weer een brede jongerenorganisatie te maken. Eén van de voorwaarden om dit te bereiken hield in het nemen van enige afstand ten opzichte van de CPN, omdat velen dit zagen als noodzakelijke stap vóórdat die verbreding plaats kon vinden. De werkelijke uitkomst is, dat we er niet in geslaagd zijn op dit moment om die brede bundeling tot stand te brengen én dat de kloof met de CPN vergroot is.
Daar zijn een aantal oorzaken voor te noemen.
In de eerste plaats omdat we in een geweldige impasse raakten en slechts sporadies aktiviteiten ontplooiden. Daarbij kwam nog eens een diskussie over het bestaansrecht van een jongerenorganisatie als het ANJV, niet in de laatste plaats ingegeven door de in die tijd giganties grote kracht die alternatieve bewegingen teweeg wisten te brengen. Deze kraakbeweging en in geringere mate de vredesbeweging ontwikkelden daarnaast of misschien was dit juist de ontstaansreden, een afkeer van alles wat met politiek te maken had. Die aantrekkingskracht van de alternatieve bewegingen en aan de andere kant een daardoor gefrustreerd ANJV leidde in korte tijd tot een ineenschrompeling van het aantal aktieve kaders. Er verdwenen mensen, maar er kwamen geen nieuwe voor terug.
Een andere oorzaak is te vinden in de relatie met de CPN. Het ANJV is opgericht door en bestond sinds de koude oorlog vrijwel uitsluitend uit jonge communisten. Eigenlijk is die situatie tot op heden (juli '83) niet veranderd, maar heeft het kongres in Lelystad binnen de CPN veel teweeggebracht. Zo werd plotseling het gemis gevoeld van een gebrek aan jongerenbeleid, immers het ANJV „deed" altijd de jongerenbelangen voor de CPN. Daarbij kwam dat bij recente verkiezingen bleek dat de CPN veel jonge kiezers trok en dat daar geen plaats voor was.

En ook de doorstroming vanuit het ANJV naar de CPN toe lag stil. Dit alles heeft de CPN, eigenlijk zonder veel discussie doen besluiten tot het verlagen van het lidmaatschap naar 16 jaar en tot het oprichten van een CPN-jongerenplatform.
Gekonfronteerd met deze stellingname dook nogmaals de diskussie over het ANJV op, waarbij zelfs termen als liquidatie van het ANJV op een gegeven moment gemeengoed dreigden te worden. Die dreiging is voorlopig afgewend, toch blijven we met een naar gevoel zitten, als we konstateren dat het veelal bij een enkele poging tot het oprichten van een CPN-jongerenplatform is gebleven, terwijl die stap wel veel schade aan het ANJV heeft toegebracht, waarbij de jonge communisten in het ANJV zich afvragen waarom deze diskussie niet met hen is gevoerd. Het ANJV zal altijd blijven voortbestaan zolang jonge communisten daar het nut van inzien.
Een organisatie die bijna 40 jaar bestaat gooi je niet zo maar overboord. 40 jaar geschiedenis is niet alleen mooi om op terug te kijken, het betekent ook overdragen van opgedane ervaringen en tradities.

Daarnaast belichamen de jaargangen van het blad Jeugd een niet aflatende wil om veranderingen in deze maatschappij te bewerkstelligen en mag het feit dat we gemeentelijke subsidie ontvangen, dat we vele donateurs en symphatisanten en zo'n 1300 abonnees hebben waardoor we over 2 vrijgestelden en een kantoor kunnen beschikken, best een belangrijke rol spelen in de diskussie.

Want hoe je het ook wendt of keert, bijna 40 jaar ANJV heeft ook bijna 40 jaar — vaak meer dan — gevoelsmatige overeenstemming en samenwerking betekent en het is nonsens om te denken dat op dit moment de diskussie van de één niet langer een uitwerking zal hebben op de ander. Zonder verdere ondersteuning van de CPN betekent dit ontegenzeggelijk het eind van het ANJV. Nogmaals, wij betreuren het dat de situatie is scheef gegroeid. In de gevoerde en nog te voeren gesprekken met de CPN zullen we duidelijk maken dat het ANJV zich blijft oriënteren op de CPN, we hopen dat dit wederzijds zal blijken te zijn.

Toekomst

Het ANJV is als een phoenix uit haar eigen as herrezen. De CPN likt de opengereten wonden die op het laatste kongres geslagen zijn. Een dichter zou de literaire gave hebben de beide partijen te verbinden, maar hoe gaat het met de praktijk? De impasse bij het ANJV is sinds de zomer van '83 verdwenen. We zijn met name weer aktief op het gebied van anti-fascisme, vrede, internationale solidariteit en jongerenbelangen.
De CPN heeft haar idee van een CPN-jongerenplatform zien mislukken en worstelt met de vraag hoe nu verder? Ze ziet zich gekonfronteerd met een optrekkende leeftijdsgrens zonder de voor een partij zo broodnodige verjonging. Er gaapt een gat, een generatie ontbreekt. Dit gegeven is echter niet specifiek voor de CPN, maar geldt voor de gehele linkse beweging en is zeker geen reden voor paniek en krampachtig reageren met een CPN-jongerenplatform.

Het ANJV mist, hoe gek het ook klinkt, ook een generatie. Gedurende de hele impasse en intern navelstaren is én de aanhang sterk geslonken én was het in die periode ook nauwelijks aantrekkelijk om lid te worden van een spartelend ANJV. Die situatie is gelukkig verbeterd en — slechts alleen — in A'dam telt het ANJV weer vele aktieve kaderleden. We zijn nu echter op een punt van bezinning aangekomen welke richting we nu zullen inslaan. De relatie met de CPN maakt daar onderdeel van uit. Voordat we ingaan op wat we kunnen betekenen voor elkaar en of we dat willen, lijkt het nuttig een aantal vertroebelingen weg te werken.
— Ten eerste is daar het vraagstuk van de onafhankelijkheid van het ANJV. Hoewel die op dit moment verder doorgevoerd is dan ooit, ziet de buitenwereld het ANJV nog steeds als de jongerenorganisatie van de CPN. Zowel nationaal als internationaal. Het ANJV zou dus waarschijnlijk moeilijk de de onafhankelijke jongerenorganisatie kunnen zijn die in Nederland nodig zou zijn, mits ook PPR en PSP zich daar voor uit zouden spreken. Vooralsnog lijkt dit echter nog te veel op hardop dromen.
— Ten tweede speelt de diskussie over oude vormen en gedachten een storende rol. In die diskussie wordt het ANJV op één lijn gesteld met de NVB als oude overleefde strukturen die plaats zouden moeten maken voor nieuwe. Het gaat totaal voorbij aan het gegeven dat iets zich ook naar inhoud kan vernieuwen. En het ANJV is dat ook. Er is geen hoofdbestuur meer, elke donderdagavond is er een kadervergadering waar iedereen kan komen en waar besluiten worden genomen, daarnaast maken vrijgestelden niet meer de dienst uit, wat al blijkt dat we nu een voorzitter hebben die geen vrijgestelde is.
— Ten derde de diskussie rond het oprichten van een CPN-jongerenplatform. De voornaamste reden voor die komotie is dat over het idee achter het platform generlei overleg is gevoerd met jonge communisten uit het ANJV. Vandaar ook dat het kon gebeuren dat het platform als een alternatief voor het ANJV opgevat zou kunnen worden, met alle emoties vandien.
— Ten vierde blijken we over verschillende jongeren te praten. Het ANJV richt zich voornamelijk op 14 tot 20 jarigen, terwijl de CPN praat over jongeren in de termen van 20 tot 30 jarigen.

Slot

Dat brengt ons bij de vraag van een eigentijdse relatie tussen het ANJV en de CPN.
De tijden dat het ANJV werd gezien als uitzendbureau hoeven niet terug te keren. De tijden dat het ANJV werd gezien als kinderklupje evenmin. Dit is in strijd met resultaten op het gebied van Vietnam, Volkeltochten, Geen zakgeld maar loon, internationale solidariteit met Z. Afrikaanse, Latijns- en Midden-Amerikaanse volkeren. In strijd met onze verdiensten op het gebied van anti-fascisme en Vrede, de jaarlijkse Hannie Schaftherdenking, de 5 mei jongerenfestivals. Tevens doet het geen recht aan de internationale kontakten die we via het PIJON en WFDY hebben. Jeugd verschijnt al 40 jaargangen lang en de jongerenpagina van De Waarheid wordt vrijwel uitsluitend door ANJV'(st)ers volgeschreven.
Hoewel we inderdaad verenigingsleven een zeer wezenlijk en prettig bestanddeel van ons verbond vinden, overtuigt de bovenstaande opsomming huidige CPN-(st)ers er hopelijk van het belang van het ANJV op haar waarde te schatten.
Het ANJV koestert haar onafhankelijkheid van welke politieke partij dan ook. Wel is er een duidelijke oriëntatie op CPN, PPR en PSP. Vanuit historiese banden, maar ook vanwege grote politieke strijdwil bestaat er een hechtere band met de CPN. Die willen we niet kwijt, het is ook belangrijk voor het ANJV. Niet alleen voor de ondersteuning, maar ook voor de doorwerking van ideeën van jongeren op de politiek.

Robert Schurink

14 juli zijn de verkiezingen voor het Europese parlement. Voor onze partij zal centraal staan om met het Groen Progressief Accoord een fris links Nederlands geluid in het Europese parlement te brengen. En om duidelijk te maken dat een dergelijke samenwerking in staat is om vele kiezers aan te trekken.
In deze ledenkrant geeft Nel van Dijk, onze kandidate op de gemeenschappelijke lijst, haar visie op enkele actuele ontwikkelingen in de EG en rond de toekomstige fractiesamenwerking in het Europese parlement. Tevens is er een eerste overzicht van te verwachten campagne-activiteiten rond de Europese verkiezingen.

Europese verkiezingscampagne

De voorbereidingen voor de Europese verkiezingen zijn in volle gang. In de districten en afdelingen worden collectieven gevormd bestaande uit leden van CPN, PSP, PPR en Groen Platform. Maar dat is nog lang niet in alle districten en afdelingen het geval.
Er komen 5 grote regionale verkiezingsbijeenkomsten t.w. in **Maastricht, Groningen, Tilburg, Den Haag** en een slotmanifestatie in **Amsterdam.**
Ook zijn er plaatselijke bijeenkomsten gepland, wordt met kraampjes op markten gestaan en worden plak- en verspreidploegen gevormd.
Er komen affiches met de volgende leuzen: Europa kernwapenvrij, Groen Progressief Akkoord, Ontwapenend. Europa Gifvrij, Groen Progressief Akkoord, Natuurlijk!

Dagelijks Bestuur wordt versterkt

Het partijbestuur heeft in haar vergadering van 10 april het dagelijks bestuur uitgebreid met twee nieuwe leden. Te weten: **Fenna Bolding**, uit Lelystad, actief in de woonlastengroep van het partijbestuur en de redactie van de ledenkrant. **Siem van der Helm**, op dit ogenblik voorzitter van het Rotterdamse partijdistrict.
Het dagelijks bestuur had zelf deze uitbreiding voorgesteld, gezien de enorme hoeveelheid taken die door de partijleiding moeten worden verricht en de zware belasting van het huidige dagelijks bestuur. Op die wijze kan ook een verbetering tot stand worden gebracht van de politiek voorbereiding van de besluitvorming in het partijbestuur en kan ook de band met districten worden versterkt. Daarbij is benadrukt dat op die wijze ook de rol van het partijbestuur als geheel versterkt kan worden.
Daarnaast hebben een aantal partijbestuurders te kennen gegeven een actiever aandeel te willen leveren in de verschillende werkgroepen van het partijbestuur, zoals op sociaal-economisch en organisatie-gebied. Het dagelijks bestuur zal naar aanleiding van haar uitbreiding binnenkort voorstellen doen over een nieuwe taakverdeling.

Veranderingen in het partijbestuur

In de afgelopen maanden hebben een aantal leden van het partijbestuur te kennen gegeven hun functie neer te leggen, waarbij verschillende overwegingen een rol spelen.
In december vorig jaar hebben **Marisca Milikowski** en **Irene Helle** voor het partijbestuur bedankt om „persoonlijke en politieke redenen".
Irene Helle heeft daarbij aan het partijbestuur in een uitgebreide brief haar motieven bekend gemaakt.
Kees Korevaar heeft in de laatste partijbestuurzitting van 23 maart medegedeeld al zijn functies voor de partij neer te leggen. Hij benadrukte dat daarbij politieke motieven volstrekt geen rol spelen, maar dat het te maken heeft met een verandering van zijn werkkring. **André Roelofs** tenslotte heeft in een brief aan het partijbestuur van eind maart medegedeeld wegens gezondheidsredenen zijn werk in het partijbestuur niet langer te kunnen voortzetten.

25 uur, Groen Progressief Akkoord, Dat werkt! Geen racisme, Groen Progressief Akkoord. ♀♀♀♀, Groen Progressief Akkoord, Zij aan Zij.
Binnenkort wordt het verkiezingsprogramma gedrukt, komt er een algemene folder, alsook folders over de thema's vrede, milieu, vrouwenstrijd, anti-racisme en werkgelegenheid. Er komen buttons en waarschijnlijk stickers.
Er komt ook eigen CPN-materiaal. Dit zal ingaan op de akties voor vrede en tegen sociale afbraak van dit moment.
Sinds begin april is er een landelijk campagnebureau gevestigd in de Nwe. Looiersstraat 45 in Amsterdam, postbus 267, 1000 AG Amsterdam.
Vaste medewerker op dat bureau is onze partijgenoot uit Brabant **Gijs Bax.**
De contactpersonen bij de landelijke leiding voor deze verkiezingscampagne zijn: **Joop Schepers** en **Karin de Vré-IJisberg,** te bereiken op telefoonnummer 020-239704 tst 10 overdag tussen 10.00 uur en 16.00 uur.

Europa kernwapenvrij Groen Progressief Accoord Ontwapenend!

25 uur Groen Progressief Accoord Dat werkt!

Europa gifvrij Groen Progressief Accoord Natuurlijk!

Geen racisme Groen Progressief Accoord

♀ ♀ ♀ ♀ ♀

Groen Progressief Accoord Zij aan zij!

Europa - De EG
Wat doen wij ermee?

Ongetwijfeld is er door de samenwerking die tot stand gebracht is voor de Europese verkiezingen een situatie ontstaan, die meer inhoudt dan alleen maar een kille opportunistische samenwerking om toch maar in dat Europese Parlement te komen. Er ligt een program aan ten grondslag dat inhoudelijk een aantal punten bevat waar ook op het nivo van de EG regelmatig besluiten over worden genomen en waar we tot nu toe niet bij betrokken waren. We hebben op veel van die kwesties echter wel een duidelijke mening en staan een beleid voor dat vaak haaks staat op wat er in Brussel en Straatsburg wordt bekokstoofd. Dat we niet alleen staan voor die mening maar dat we in staat zijn geweest om tot bundeling van krachten te komen, betekent dat we ook daadwerkelijk straks een deuntje mee kunnen zingen.

De krisis van de Europese Gemeenschap vraagt van ons een duidelijke stellingname wat we nu precies met dit politieke orgaan aanmoeten. Als je meedoet aan de verkiezingen wekt dat al snel de indruk dat je van harte achter het bestaan van zo'n orgaan staat. Dat is wat betreft het Groen Progressief Akkoord van CPN, Groenen, PPR en PSP niet het geval. Alhoewel daarover nuanceverschillen bestaan binnen het akkoord, is het duidelijk dat zij alleen op die terreinen die grensoverschrijdend zijn, vindt dat het Europese Parlement daarover meer inbreng moet krijgen.
Op sommige terreinen is het gewenst om eindelijk eens daadkrachtig op te kunnen treden. Denk maar aan de vervuiling van de Rijn of het gesol met zigeuners. Ook op andere terreinen moet je je afvragen of een ongenuanceerd standpunt over de EG (opheffen, het verspilt alleen maar een berg kapitaal en levert daartegenover ook nog een berg ellende op) op dit moment wel zo zinvol is. Ontegenzeggelijk is de landbouwproblematiek, bijvoorbeeld, nu de bemoeienissen van de EG zo'n vergevorderd stadium hebben bereikt, nauwelijks meer in Nederland zelf op te lossen zonder daarvoor nog veel grotere offers van de boeren te vragen dan nu al het geval is met de melkheffing. Zo ligt dat ook ongeveer op het terrein van de staalindustrie.
Het is zo klaar als een klontje dat de EG niet naar behoren funktioneert. Het Europese Parlement kan beslissen wat ze wil maar van enige bevoegdheid naar de Europese Kommissie of de Raad van Ministers is geen sprake. Een parlement wat in zo'n positie verkeert kan zichzelf nauwelijks als een serieus orgaan beschouwen.

Bevoegheden

De grote vraag is echter wat je nu aanmoet met die bevoegdheden. Geef je het Europese Parlement meer bevoegdheden dan kan het niet anders of je haalt ze bij de nationale parlementen weg. Daar zijn we niet voor. Laat je de situatie zoals die is dan betekent dat een hol orgaan wat wel frustraties moet oproepen bij parlementariërs en kiezers. Wat duidelijk moet zijn is dat we geen Europese Unie willen! Maar wat dan wel?
Naar mijn idee moet er over een aantal kwesties die grensoverschrijdend zijn, zoals milieu-kwesties als de vervuiling van de Rijn, de zure regen maar ook vraagstukken rond zigeuners en vluchtelingen, overeenstemming bereikt worden op Europees nivo. Het gaat hierbij om die vraagstukken die vanwege enge nationale argumenten niet door de nationale parlementen zelf opgelost kunnen worden. Het gaat daarbij om argumenten in de trant van: ,,ja maar wij kunnen de lozingen in de Rijn wel stoppen maar dat kost ons veel geld terwijl het ons niets oplevert, en een ander gaat ook gewoon door met de vervuiling". Bij de zure regen gaat precies het zelfde verhaal op terwijl als het over mensen gaat, het nog onsmakelijker wordt: ,,wij nemen geen vluchtelingen meer op want de buurlanden doen het ook niet en dan komen ze allemaal naar ons". Ten aanzien van de zigeuners hebben we maar al te vaak kunnen zien wat dit voor hondse taferelen oplevert.
Voor het oplossen van dit soort zaken kunnen we dus de EG benutten. Het meest voor de hand liggend is dan ook dat op deze terreinen de EG verdergaande bevoegdheden krijgt dan ze nu heeft. En dan moet die bevoegheid niet liggen bij de Europese kommissie of bij de Raad van Ministers maar bij het europese parlement zelf. Dat is tenslotte het orgaan dat rechtstreeks door de bevolking gekozen.

Ten aanzien van een groot aantal andere vraagstukken is het weliswaar nuttig om tot afspraken te komen op europees nivo, maar dat betekent nog niet dat je op die terreinen ook de bevoegdheden van de nationale parlementen moet aantasten. Dat geldt bijvoorbeeld voor de industriepolitiek.
In het verleden is maar al te vaak gebleken dat maatregelen op dit terrein die door de Ministerraad of de Europese Kommissie genomen zijn, niet altijd in overeenstemming te brengen zijn met de belangen van de bevolking in de EG-landen. Op zich is dat ook niet zo vreemd,

omdat op dit nivo niet zozeer rekening wordt gehouden met de belangen van de bevolking alswel met de belangen van de grote multinationale ondernemingen. Samenwerking op dit gebied zal dan ook veel meer gezocht moeten worden door het inschakelen van de vakbeweging en het uitstippelen van een gezamenlijk beleid ten opzichte van de Verenigde Staten en Japan, dan door voor te schrijven wat het ene land wel of niet mag proberen ten opzichte van het andere land. Ik denk hierbij dan met name aan de staalindustrie. Op ekonomisch gebied kan ook gewerkt worden aan betere betrekkingen met Oost-Europa.
Bij het disfunktioneren van de EG speelt een belangrijke rol dat het bestuur veel te ver van de bevolking verwijderd is. Juist om het demokratisch funktioneren van onze parlementaire demokratie te bevorderen, streven we ernaar het bestuur zo dicht mogelijk bij de bevolking te leggen. Een orgaan als de EG staat daar natuurlijk haaks op. Dat is op zich al een reden om die kwesties die niet persé internationaal geregeld moeten worden dan ook terug te brengen naar organen waar de bevolking meer bij betrokken is en waar ze makkelijker invloed op kan uitoefenen. De bevoegdheden van het Europese Parlement moeten dus slechts een aantal grensoverschrijdende terreinen omvatten. Op andere terreinen kan een voor de bevolking vruchtbare samenwerking tot stand gebracht worden.

West Europese Unie

Er wordt op dit moment binnen Europa een lobby op touw gezet om de oude West Europese Unie die na het mislukken van de EDG in 1954 in Europa moest zorgen voor een gemeenschappelijk defensiebeleid, nieuw leven in te blazen. Het argument dat daarbij nu van allerlei kanten komt is dat we in Europa een nieuw militair machtsblok moeten vormen als tegenwicht voor enerzijds de Verenigde Staten en anderzijds het Oostblok. Wat in het geheel waarschijnlijk geen onbelangrijke rol speelt is dat er de komende jaren weer vette NATO-orders te verwachten zijn als er weer zo nodig een massa wapentuig vervangen moet worden. Tot nu toe is het in NATO-verband altijd moeilijk gebleken voor Europa om die orders ,,binnen te halen". De Verenigde Staten wint over het algemeen die slag.
Mitterrand, de grote inspirator achter het opnieuw opvijzelen van de WEU, is kennelijk bang dat ook bij de volgende ronde de orders weer voor zijn neus weggekaapt worden door de Amerikanen, terwijl hij in het kader van de werkgelegenheid, en niet vies van wapenorders, liever ziet dat ook de Franse wapenindustrie wat van de buit binnenhaalt.
Door nu via de WEU een gemeenschappelijk europees defensiebeleid op te zetten, en daaraan gekoppeld een defensie-industrie, hoopt Mitterrand ook een graantje mee te pikken.
Het opvijzelen van de WEU heeft natuurlijk weinig te maken met het voeren van een aktieve vredespolitiek. Het is een manier om de Franse en Britse kernmacht tot een europees defensiebeleid te verklaren.
Een Europese vredespolitiek moet gebaseerd zijn op het terugdringen van de bewapening, in de eerste plaats de atoombewapening. Een Europees vredesbeleid moet verder reiken dan de west Europese grenzen. Het moet de mogelijkheid openen tot een dialoog met Oost-Europa om atoomvrije zones te bewerkstelligen. Een onafhankelijk vredesbeleid moet niet gericht zijn op het formeren van nieuwe militaire machtsblokken maar op het afbreken van de bestaande blokken.
Daar is in de eerste plaats de veiligheid van de bevolking mee gebaat maar het biedt ook het perspektief om het geld nuttiger te besteden dan aan wapentuig, zowel in West- Europa als in Oost-Europa.

Fraktievorming

Om een fraktie te kunnen vormen heb je 11 zetels nodig. Het meest nastrevenswaardige is om te proberen een fraktie te vormen die stoelt op programmatische hoofdpunten. Voor ons zijn dat: de vredespolitiek, de werkgelegenheid, milieu, vrouwenbevrijding en het racisme-vraagstuk. Bij het formeren van zo'n fraktie blijft natuurlijk overeind dat de vertegenwoordigers van het Groen Progressief Akkoord verantwoordelijk zijn voor hun beleid als Nederlandse vertegenwoordigers.
Mocht het onverhoopt niet lukken om op inhoudelijke basis een fraktie te vormen dan is het altijd nog mogelijk een zogenaamde technische coördinatiefraktie te vormen. Dat is dan nodig om niet verstoken te blijven van een aantal faciliteiten. We hebben afgesproken dat we pas na de verkiezingen, als bekend is wie er nu allemaal zetels gehaald hebben, gaan onderhandelen over de fraktievorming in het europese parlement. Dat neemt niet weg dat iedere aan het akkoord deelnemende partij nu al gesprekken voert met buitenlandse partijen om af te tasten hoe de zaken er voor staan en wat er straks allemaal tot de mogelijkheden behoort. Dat gebeurt dan niet namens het Groen Progressief Akkoord maar die kontakten vallen onder de verantwoordelijkheid van de pratende partijen.
Omdat iedere partij vanuit het verleden zo haar eigen kontakten heeft, wordt er van veel kanten naar ons gekeken.
Ik zal proberen enige duidelijkheid te scheppen in de diverse stromingen die er in Europa zijn en die voor ons van belang kunnen zijn in dit kader.
De stroming die ongetwijfeld op dit moment het meest in het nieuws is, is die van de diverse groene partijen in Europa. In vrijwel alle bij de EG aangesloten landen is zo'n groene partij aanwezig. Die hebben internationaal sterke verbindingen en de strijd die daar op dit moment woedt, is of het nu wel of niet geoorloofd is om met partijen samen te werken die meer zijn dan alleen exclusief groen. Vooral Agalev en Ecolo (België) en Les Vert (Frankrijk) vinden het verraad aan de groene zaak om ook met partijen in zee te gaan die een rode achtergrond hebben. Die Grünen uit de BRD zijn echter niet bereid om dit exclusief groene beleid te volgen. Dat is gezien hun eigen achtergrond natuurlijk ook logisch. In Frankrijk bestaat er naast Les Verts ook nog een andere groene partij. Beide zijn het niet eens kunnen worden over een gezamenlijke lijst voor de Europese verkiezingen. Onze eigen positie in de groene diskussie is dat wij niet voor een exclusief groene richting staan en dat wij naar alle partijen die we verwante groene, radicale en linkse partijen kunnen noemen de deur open willen houden.

Naast dit groene circuit opereren er in Europa nog een aantal partijen en samenwerkingsverbanden die voor ons ook van belang kunnen zijn. Dat is bijvoorbeeld de SF uit Denemarken die nu goed vertegenwoordigd is in het Europese Parlement. Het is een anti-EG-lijst waaraan ook de Denemarkse Communisten meewerken. In de BRD is onlangs een ,,Friedensliste" gevormd met personen van diverse pluimage zoals socialisten, christenen, liberalen, partijlozen, alternatieven en communisten. Deze lijst heeft als prioriteit de strijd tegen de raketten. In Frankrijk is er ook nog de PSU, een radicale socialistische partij die goede kontakten heeft met de PSP en de PPR en die ook aan de komende verkiezingen deelneemt. Ook in Italië opereren nog een aantal radicale partijen waarvan de Partito Radicale nu 2 zetels in het europese parlement heeft.
Tenslotte zijn er in Europa natuurlijk ook nog de communistische partijen uit de diverse landen waar onze partij kontakten mee onderhoudt. Ik ben bepaald niet kompleet geweest maar deze beknopte opsomming bied al een breed spektrum van politieke stromingen en kleuren. Een aantal van de genoemde groeperingen maken een reële kans op 1 of meer zetels in het parlement. Dat geldt natuurlijk ook voor het Groen Progressief Akkoord.
Wat in Nederland tot stand is gebracht door verschillende partijen bij elkaar te brengen om gezamenlijk de verkiezingen in te gaan is tot nu toe in andere landen nog niet gelukt. Wij gaan er van uit dat het niet aan ons is om exclusief voor een bepaalde partij de kiezen, in welk land dan ook. Wij hebben er geen behoefte aan door zo'n keuze te maken, automatisch andere partijen uit te sluiten van een mogelijke fraktie. Wat ons betreft wordt er de tijd na de verkiezingen geprobeerd om die groene, radicale en linkse verwante partijen die een of meer zetels in het europese parlement veroverd hebben, bij elkaar te brengen, zonder elkaar uit te sluiten, met het streven te gaan samenwerken volgens een program op hoofdpunten. Niet wat ons scheidt maar wat ons bindt is daarbij het uitgangspunt.

Diskussiedag over de Sociale zekerheid

Vanuit een gezamelijk initiatief van de Vormingsinstituten van CPN, PPR en PSP zal er op 28 april 1984 een discussiedag plaatsvinden over sociale zekerheid in Nederland.

Ter discussie staan een vijftal stellingen over de onderwerpen: wel/geen basisinkomen, individualisering van uitkeringen, sollicitatieplicht, het systeem van uitkeringen en de financiering van mogelijke alternatieven.

De dag begint om 10.30 uur met een algemene inleiding. Vervolgens wordt er gediscussieerd in kleine groepen op basis van de vijf stellingen. De discussiepunten en vragen die in de groepen naar voren komen worden 's middags voorgelegd aan een forum bestaande uit vertegenwoordig(st)ers van de Tweede Kamer fracties van CPN, PPR en PSP.

Ter voorbereiding verschijnt er een discussiemap waarin de opvattingen die in de verschillende partijen hierover bestaan, in stellingen nader worden uitgewerkt. Ook bevat de map meer algemene informatie. Zij is te bestellen door overmaking van *f* 5,- (incl. portokosten en aanmelding) op postgironummer 194240 t.n.v. PSP-Amsterdam, met vermelding van ,,map Sociale Zekerheid/ aanmelding disc.dag 28 april". De map wordt dan tijdig toegezonden.

Datum: zaterdag 28 april 1984.

Plaats: in het CSB-gebouw, Kromme Nieuwegracht 39, Utrecht (vlakbij het Domplein). **Aanvang:** 10.30 uur, vanaf 10 uur koffie verkrijgbaar! De dag duurt tot ongeveer 16.00 uur.

Kontaktpersonen: PSP, Wouter Kaal, J.D. Meijerplein 25", 1011 RG Amsterdam. Tel. 020 - 277445. CPN: Henk-Jan van der Meer, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Tel. 020 - 239704. PPR: Paul Schilderman, Singel 277, Amsterdam. Tel. 020 - 256046.

Het partijprogram van de CPN is verschenen

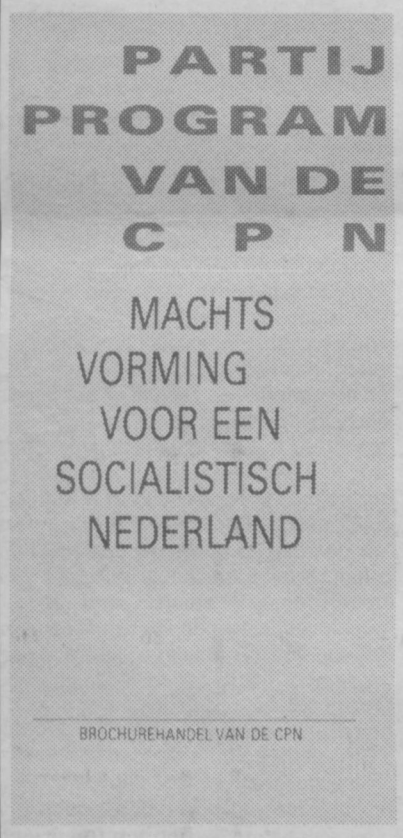

In de maand februari j.l. is de inhoud van het partijprogram van de CPN vastgesteld. Tijdens 4 congresdagen is uitvoerig gediscussieerd over machtsvorming voor een socialistisch Nederland. Het overgrote deel van de aanwezigen op het buitengewoon kongres toonde zich tijdens de slotzitting enthousiast over de inhoud van het program. Na dit kongres is er veel tijd en zorg aan besteed om het program in een fraai boekwerkje te laten verschijnen.
Uiteindelijk op 3 april zijn de eerste exemplaren van het partijprogram van de pers gerold. Meteen al vanaf 4 april heeft een groot aantal distrikten en afdelingen presentaties ervan verzorgd. Het program is/wordt o.a. gepresenteerd in Utrecht, Zwolle, Deventer, Zaanstreek, Middelburg, Amsterdam, Lelystad, Leeuwarden, Den Haag, Rotterdam, Almelo en Zutphen, Haarlem, Limburg. Landelijk is het program op 10 april in het perscentrum Nieuwspoort gepresenteerd. Ook verder wordt gewerkt aan de verkoop van het program in brede kring. Wie niet in de gelegenheid is om in de eigen afdeling het program te bemachtigen kan zich door het invullen en opsturen van onderstaande bon verzekeren van een exemplaar.

Bestelformulier

Partijprogram van de CPN
Machtsvorming voor een socialistisch Nederland

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: ..... Postcode: .....

verzoekt hiermee om levering van

..... CPN PARTIJPROGRAM à *f* 7,50

Betaling zal direct bij levering geschieden.

Handtekening: .....

Inleveren bij het afdelingsbestuur van de CPN of opsturen naar:
CPN afd. propaganda en voorlichting
Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-239704.

IPSO-groep „milieupolitiek" in oprichting

Ruim een jaar geleden zijn we gestart in het kader van een op te richten ,,milieucommissie van de CPN" met bestudering van de relatie marxisme-milieubeweging. Tot nu toe hebben we ons, als theoriegroep van de milieucommissie, voornamelijk beziggehouden met de diskussie tussen ,,linksen" en Groenen zoals deze m.n. in Duitsland wordt gevoerd en met het ontwerp-partijprogramma. Nu willen we, als IPSO-groep, verder met een nieuw thema en daartoe is uitbreiding van de groep gewensd. Onderwerp van studie is: strategiese en maatschappijveranderende perspektieven van initiatieven binnen de milieubeweging gericht op kleinschalige milieuvriendelijke produktie. Met deze initiatieven doelen we zowel op konkrete projekten (memo-bedrijfjes, woonwerkgemeenschappen, milieuvriendelijke voedselproduktie) als op initiatieven gericht op politieke machtsvorming (Groene Partij e.d.).
Wat zijn de waardevolle elementen en wat zijn de beperkingen van het ,,groene denken en doen" voor een linkse (milieu)politiek? Om hier zicht op te krijgen bestuderen we literatuur in een drietal kategorieën: werken van ideologen van de groene beweging (o.a. Schumacher, Bahro, Gorz, Ullrich, Roel v. Duijn); diskussies over machtsvorming (Duitse diskussie tussen Linksen en Groenen, Ned. diskussie over Groene Partij); literatuur over konkrete projekten (Memokrant e.d.).
Doel van ons werk: bijdragen aan linkse theorievorming op het vlak van milieupolitiek; (on)gevraagd advies geven aan CPN-partijorganen in de eerste plaats middels de milieucie. Van de partij; d.m.v. publikaties of scholend materiaal diskussie binnen CPN-geledingen bevorderen; bijdragen aan diskussie met andere progressieve partijen met milieuorganisaties/bewegingen.

Als je belangstelling hebt of meer informatie wilt kun je bellen met: Susanne Lijmbach, 070 - 501994 (thuis) 08370 - 82186 (werk), Jan Dirk de Boer, 050 - 143147, Rita Kwakkestein, 020 - 7988402.

Rectificatie

In de ledenkrant van februari/ maart, waarin het verslag van het programcongres is weergegeven, is een fout gemaakt.
Bij het verslag van de discussie over hoofdstuk I, par. 11, de inspiratiebronnen, staat als een van de laatste discussianten genoemd Karl de Boer uit de Zaanstreek. Dat klopt niet. Vanuit de Zaanstreek werd gediscussieerd door Henk Onderwater. Uit het beschikbare materiaal is niet te achterhalen door wie de discussie, zoals die in de ledenkrant is weergegeven, is uitgesproken.

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg, Alain Stom (red. secr.).
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam
tel. 020-262565 (tst. 13)
Sluitingsdatum copij no. 5 7 mei '84

Frente Amplio (Uruguay) vraagt CPN om steun

Begin maart voerde een delegatie van het partijbestuur op de Hoogte Kadijk een gesprek met *Carlos Piriz Mac-Coll,* secretaris van het Frente Amplio in Nederland.
Het Frente Amplio is een coalitie van linkse groepen in Uruguay, die strijd voeren tegen de militaire dictatuur en voor herstel van de democratie.

Dankzij de enorme ondersteuning van de bevolking is de militaire dictatuur in toenemende mate in het nauw gedrongen. Zozeer zelfs dat een aantal weken geleden de belangrijkste leider generaal Liber Sereigni is vrijgelaten.

Het regiem heeft voor dit najaar verkiezingen voor een burgerregering moeten toestaan. Carloz Piriz Mac-Coll heeft een goede hoop dat het Frente Amplio als legale organisatie aan deze verkiezingen mee kan doen. Voor de strijd om de politieke gevangenen die nu nog vast zitten en straks voor een eventuele verkiezingscampagne heeft het Frente veel geld nodig. Maar nu de organisatie nog niet gelegaliseerd is moet veel informatie- en propagandamateriaal vanuit het buitenland naar Uruguay verstuurd worden.

Via deze weg wil het Frente Amplio dan ook een beroep doen op de communisten in Nederland om hen in deze belangrijke fase van hun strijd financieel te steunen. Dat kan door geld over te maken op Postgiro 2490290 t.n.v. Frente Amplio del Uruguay Exterior comite Holanda Willem Pastoorstraat 4 hs, 1073 HX Amsterdam.

Alle uitgaven zijn te bestellen door het vermelde bedrag (+ adm. portokosten) over te maken op Postgiro 1980487 t.n.v. St. Centrum voor pol. vorming & scholing CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam o.v.v. titel van bestelde uitgave.

Uitgaven brochurehandel CPN:

		incl. porto
Partijprogram	***f* 7,50**	*f* 10,00
'Een muur om tegen te leunen' (soc. zekerh.: verdedigen en vernieuwen)	***f* 1,75**	*f* 2,85
'Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting'	***f* 1,00**	*f* 2,60
'Een Dam van Verzet' (fotoboek ambtenarenakties)	***f* 5,00**	*f* 7.30
'Weg uit de wapenwedloop'	***f* 2,00**	*f* 3,10
'Een nieuwe miljardenorder: de Patriot-raket'	***f* 0,50**	*f* 1,60
'Een barricade voor de minima'	***f* 1,00**	*f* 2,60
'Voor een vrijheidslievend en democratisch communisme' van Albert Benschop	***f* 1,00**	*f* 2,60
WAO-Zwartschrift	***f* 0,50**	*f* 1,60

Te bestellen door het bedrag incl. porto over te maken op postgiro 612991, t.n.v. adm. brochurehandel CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, o.v.v. bestelling:.....(titel brochure). Ook te verkrijgen via de afdeling of het district.

Stichting 'Centrum voor politieke vormings- en scholingsactiviteiten van de CPN'

NIEUW VERSCHENEN

Verslag anti-racisme beraad CPN ***f* 2,-**
(+ *f* 3,- adm/portok.)

NOG VERKRIJGBAAR

1. **'Mobilisatie tegen racisme'**
Informatiemateriaal landelijk anti-racisme beraad CPN ***f* 1,50**
(+ *f* 3.- adm/portok.)

2. **'Waar deden ze het voor? Waar doen we 't voor?**
Rol van idealen.
Materiaal zomercursus 1983 ***f* 5.-** (+ *f* 4,50 adm/portok.)

3. **'Het socialisme in het westen en de dictatuur van het proletariaat'**
- Roy Medvedev ***f* 13,25**
(+ *f* 3.- adm/portok.)

4. **'Autonomie en eenheid'**
De vrouwenbeweging en de weg naar het socialisme - Sheila Rowbotham e.a.
(Uitg. Kritische bibliotheek Van Gennep) ***f* 36,25**
(+ *f* 4,50 adm/portok.)

5. **'Elementen voor een nieuwe politiek'**
Rudolf Bahro
(Uitg. Kritische bibliotheek Van Gennep) ***f* 29,80**
(+ *f* 3.- adm/portok.)

Alle uitgaven zijn te bestellen door het vermelde bedrag (+ adm. portokosten) over te maken op Postgiro 1980487 t.n.v. St. Centrum voor pol. vorming & scholing CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam o.v.v. titel van bestelde uitgave.

20 mei 1984 no. 5 *Verschijnt 10x per jaar*

De kruisraketten	pag. 2
Spreiding PTT en RSV	3
Acties tegen 1 juli-pakket	4,5
Campagne Europese verkiezingen	6
Tegen racisme	7
Organisatieconferentie	8

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

GEEN 1 JULI PAKKET

GEEN KRUISRAKET

GEZAMENLIJK VERZET BRENGT CRISIS IN HET KABINET

Brief

CPN penningmeester

aan de leden

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

Beste kameraden,

Zoals jullie weten voert de CPN al sinds jaar en dag een financiële campagne om extra financiën te verwerven voor de vele politieke activiteiten van de partij. De donatie-campagne, de kerst- en paasenveloppe zijn bekende begrippen in de partij, en onmisbare steunpilaren voor het werk van de partij.
Was het tot voor kort zo, dat met die financiële campagne jaarlijks zo'n miljoen gulden bijeen werd gebracht, dit jaar moeten we konstateren dat daarin een ernstige achteruitgang is opgetreden. Dat heeft verschillende oorzaken. De crisis die voelbaar is in de portemonnee, ledenverlies en politieke strijd, die zich weerspiegelt in de organisatiekracht van de partij en in de bereidheid van leden om financieel bij te dragen aan het werk van de partij, werken door in de resultaten van de financiële campagne. Daarbij is het ook nog zo dat de één wel voor dit wil geven, maar niet voor dat en de ander andersom. Hoe het ook zij: het komt in wezen op hetzelfde neer: minder geld voor de partij, aanzienlijk minder. Daarmee komen ook de politieke activiteiten zelf in het geding. Want wat voor verschillen er ook mogen zijn, iedereen vindt toch dat de partij present moet zijn in de acties tegen de kruisraketten, tegen het 1 juli-pakket en in de campagne voor de Europese verkiezingen.
Maar om present te zijn, om op te treden, om bekendheid te geven aan de opvattingen van de partij en om mede strijd te organiseren is er geld nodig!
Vandaar dat wij nu op de leden van de partij via deze brief een beroep doen om een extra financiële bijdrage ten behoeve van de activiteiten van de partij. Wij willen jullie dringend vragen nog eens goed in de portemonnee te kijken of er een mogelijkheid is iets extra's te doen, nog vóór de zomer. Op die manier zouden we de financiële tegenvaller enigszins kunnen opvangen en ook wat optimistischer en strijdbaarder het nieuwe begrotingsjaar kunnen ingaan. Dat dat nodig is lijdt geen twijfel! Wij rekenen in elk geval op jullie goede wil!

Met kameraadschappelijke groeten,
Marius Ernsting,
penningmeester CPN

De leden zullen via de districten en de afdelingen worden benaderd voor het geven van een extra financiële bijdrage voor de partij. Het is ook mogelijk rechtstreeks giften te doen via postgiro 511002/ABN 054.19.31.660 t.n.v. ,,Alg. Penningm. CPN".

Een gesprek met Ton van Hoek

DE KRUISRAKETTEN: DE VARIANTEN, DE VOLDONGEN FEITEN, DE RESULTATEN EN HET TORENTJE VAN LUBBERS

De regering-Lubbers worstelt binnens- en buitenskamers met de kruisraketten. Voor het einde van juni wordt een beslissing verwacht. Terwijl de ene na de andere plaatsingsvariant in de publiciteit komt, vindt in de vredesbeweging een diskussie plaats over de vraag hoe te reageren op een eventueel 'half' plaatsingsbesluit. Met Ton van Hoek, die de CPN vertegenwoordigt in het Komitee Kruisraketten Nee (KKN), hadden we een gesprek over de kruisraketten-problematiek.

Er is nogal een crisisachtige sfeer ontstaan rond de kruisraketten.
Ja, ik vind een van de meest interessante dingen rond die crisisachtige sfeer dat heel duidelijk is wat er aan de hand is. Het is een resultaat van de vredesbeweging dat de openbaarheid groter is dan ooit. Het beeld klopt met de feiten: de regering weet niet waar ze mee moet komen. Er worden veel lijntjes uitgezet die steeds botsen. Uiteindelijk zal er wel wat uitkomen. Die crisisachtige sfeer is volgens mij reëel. Ik neem de berichten daarover serieus. Het gaat er heel hard aan toe in de regering. Een doorwerking van de vredesakties op het besluitvormingsproces is zo klaar als een klontje. Dat is een politiek feit van de eerste orde.

In welk opzicht is die openbaarheid dan zoveel groter? Het is mij bepaald niet altijd duidelijk wat zich allemaal in de boezem van het kabinet-Lubbers afspeelt. Nijpels weigerde onlangs uit te leggen wat de inhoud van de VVD-'variant' is.
Ik vergelijk het altijd met hoe in het verleden met kernwapens is omgesprongen. Toen hoorde je er nooit wat over. Over de vraag of ze er moesten komen, en waar ze moesten komen, hield zelfs de Tweede Kamer zich niet bezig. Daar is pas verandering in gekomen met de neutronenbom. De N-bom-beweging heeft daar verandering in gebracht. Sindsdien is de zaak gaan schuiven. Er is een stuk openbaarheid afgedwongen. Wat nu allemaal naar buiten komt, heeft natuurlijk een funktie in het gevecht tussen de partijen, CDA en VVD, de NATO. Maar het is veel moeilijker geworden om standpunten over vrede en veiligheid in te nemen zonder daar verantwoording over te moeten afleggen. Dat is een omslag in het denken, die effekten heeft op de besluitvorming. De regering moet rekening houden met wat de mensen ervan vinden. De vraag is nu alleen nog hoe het resultaat er concreet uitziet.

Geen compromis

Het ziet er niet naar uit dat de regering een volmondig 'nee' zal zeggen. Hoe moeten we een compromis beoordelen?
Er ligt nog niets op tafel. Alle organisaties in het KKN zijn het er over eens, dat als er iets anders dan 'nee' uitkomt, men daar tegen is. De vredesbeweging als geheel streeft naar 'nee', dat is duidelijk. De regering lijkt daarentegen niet van plan hieraan volledig toe te geven, al is het mogelijk dat er iets uit komt wat dat toch in de praktijk behelst. De resultaten van een bepaald gevecht zijn altijd een afspiegeling van krachtsverhoudingen. Zo gaat het altijd in akties. Van belang is dat de pure NAVO-lijn het niet meer voor het zeggen heeft in Nederland. Wij zien het liefst een uitkomst die betekent dat die raketten er niet komen. Maar het is niet uitgesloten dat de beslissing weer een half jaar wordt uitgesteld. Uitstel is winst, al bestaat het gevaar dat een soort salamitaktiek wordt toegepast: steeds meer onderdelen van de plaatsing uit het plaatsingsbesluit tillen zodat het besluit zelf steeds minder voorstelt. Op dit moment is moeilijk te overzien wat de politiek belangrijke 'varianten' zijn. We weten het pas als het voorstel van de regering er is. Maar dat is niet het belangrijkste. Er bestaat een soort neiging, en daar is alle aanleiding voor, om je te concentreren op wat zich allemaal in het torentje van Lubbers afspeelt. Maar ook op dit moment gaat het erom de bevolking zoveel mogelijk te bereiken en te laten uitspreken. Dat is beter dan je alleen op het CDA te richten. Het heeft uitwerking op alle politieke partijen.

In de vredesbeweging is, zeker nu het politiek gaat spannen, een diskussie aan de gang over de tegenstelling breedheid ↔ radikaliteit. Hoe sta je daar zelf in?
Ik denk niet dat die tegenstelling zo opgaat voor de vredesbeweging. De aktieweek is breder dan welke andere aktie ooit geweest is en kende radikalere vormen. De vakbeweging heeft zijn belangrijkste wapen in de strijd geworpen, werkonderbrekingen, als onderdeel van een heel brede vredesbeweging. De akties hebben breedheid en massaliteit laten zien. Volgens mij zit een deel van onze radikaliteit juist in die breedheid. De aktie is heel sterk gericht op verandering van het regeringsbeleid en heeft minder propagandistische aspekten. In die zin is zij radikaal. Tot in de achterban van de regeringspartijen toe is men in beweging voor een verandering van het beleid. Dat gaat tot de wortel van de politiek; dat is radikaal.

Kerkwake

'De' vredesbeweging bestaat niet: ze is breed, pluriform. Een kerkwake spreekt mij persoonlijk alleen aan op het punt dat het vreselijk goed is dat mensen met een band met de kerk op hun eigen wijze voor hetzelfde werken als die duizenden — overigens ook heel verschillende mensen — die op 5 mei naar het Vondelpark-Vredespark gingen. Ik zal geen kerkwake organiseren, maar er zijn wel partijgenoten die daar mee bezig zijn, zoals er ook partijgenoten zijn die zich met werkonderbrekingen bezig houden. Een uitgangspunt is dat je niet van iedereen kunt verwachten met alles mee te doen. Als politieke partij proberen we de verscheidenheid verder te vergroten. Welke vormen mensen ook kiezen, je moet je in ieder geval niet tegenover elkaar laten opzetten. De formule van breedheid en verscheidenheid moet je handhaven. Het is ieders verantwoordelijkheid te voorkomen dat je over de vorm konflikten krijgt.

Goed, iets anders nu. Henk Hoekstra opperde in zijn rubriek in De Waarheid onlangs het idee van een Vredesraad. Dat idee heeft ook in de CPN-defensienota gestaan, samen met een zgn. Vredesministerie. Het zijn weinig uitgewerkte ideeën. Kun je er iets meer over zeggen?
Het idee van een Vredesraad is volop in diskussie, bij ons en in de vredesbeweging. De achterliggende gedachte is dat vrede en veiligheid altijd een aangelegenheid voor enkele politici, generaals e.d. is geweest en dat dit nu veranderd is. De rol van het parlement ten opzichte van de regering is flink toegenomen. Toen Marcus Bakker vroeger iets over de bewapening aan de orde wilde stellen, kon hij daar niet eens genoeg Kamerleden voor vinden. De laatste jaren is het een strijdpunt geworden. De vraag is dan: hoe kan die verandering erkend worden? Natuurlijk door een goed kruisraketten-besluit, maar ook door een erkenning van de betrokkenheid van de vredesbeweging bij beslissingen over vrede en veiligheid. Dat betekent verandering van de strukturen die met het vredes- en veiligheidsbeleid te maken hebben.

Vredesraad

Je kunt een vergelijking maken met het sociaal-economisch terrein. Daar bestaan diverse adviesorganen. In de SER is een vorm van invloed vastgelegd. Er worden minimale rechten bij de voorbereiding van besluiten aan ontleend. Met betrekking tot het vraagstuk van vrede èn veiligheid is naast de raadpleging van de toppen van de regeringspartijen, enkele generaals, en dergelijke, de NAVO de belangrijkste instantie die wordt geraadpleegd. Vaak wordt de Kamer voor voldongen feiten gesteld. Daarom moeten we zoeken naar een vorm, waarin de betrokkenheid vanuit de bevolking tot stand komt. Dat zou kunnen met een Vredesraad.

Bestaat dan niet het gevaar dat de vredesbeweging wordt ingepakt, wordt geïnstitutionaliseerd?
De zelfstandigheid van de vredesbeweging hangt af van haar politiek. Waar het ons om gaat, is dat de positie van de vredesbeweging politieke erkenning moet krijgen. Over de vorm valt natuurlijk te praten. Ik denk dat het ook aansluit bij het CPN-program. Een wezenlijke lijn daarin is de rol van massabewegingen en van daaruit demokratisering op alle terreinen, verandering van de strukturen van de staat. Het gaat om het vastleggen van invloed vanuit de bevolking, of het nu gaat om de vakbeweging in de bedrijven of om de vredesbeweging naar het regeringsbeleid toe. Dat is een deel van onze revolutionaire formule.

Wat is de verhouding van zo'n Vredesraad tot het parlement?
Zo'n Vredesraad kan meehelpen de funktie van het parlement te vergroten. De beweging is zo breed dat het niet alleen maar een buitenparlementaire beweging is; zij werkt ook vanuit het parlement zelf. Een Vredesraad kan ertoe bijdragen dat kwesties van vrede en veiligheid publieke kwesties worden. Op dat moment neemt de rol van het parlement toe.

Waar is dan nog een Vredesministerie voor nodig?
Een goed vredes- en veiligheidsbeleid betreft enkele ministeries, nl. defensie, buitenlandse zaken, economische zaken (vanwege het vraagstuk van conversie: overschakeling van militaire op vredesproduktie), onderwijs (vanwege de noodzaak van vredesonderwijs) en ontwikkelingssamenwerking. Een verandering van het regeringsbeleid zou op al deze ministeries moeten doorwerken. Er is een samenhangend beleid nodig, coördinatie. Dan is het beleid ook beter toetsbaar, voor de bevolking, voor de Kamer, voor de Vredesraad.

Ik zie zo'n Vredesministerie niet goed lukken met het huidige regeringsbeleid.
Ik geef toe dat het bestaan van de huidige regering op zichzelf een blokkade is voor een verantwoord vredes- en veiligheidsbeleid. Ons voorstel kun je niet los zien van een inhoudelijke verandering van het beleid. Lubbers' inzet is laten zien dat we trouw zijn aan de NAVO, ondanks onze bijzondere positie. Maar het gaat er nu om hoe je van die bijzondere positie gebruik maakt voor een stapsgewijze terugdringing van de rol van kernbewapening. Dat hebben we ook geformuleerd in onze defensienota. Een manier is het verlagen van plafonds, een andere manier gebieden atoomwapenvrij maken. De regering wijst dat af met het argument dat de bondgenoten dezelfde verantwoordelijkheid moeten hebben.

Proces

Dat is al helemaal niet het geval. De Verenigde Staten krijgen de vinger aan de atoomtrekker. Hoe staat de CPN tegenover het proces dat sommige juristen tegen de staat willen organiseren, omdat onze soevereiniteit op het spel staat?
De CPN-fractie heeft meer dan een jaar geleden de kwestie van kruisraketten en grondwet aan de orde gesteld. Onze soevereiniteit wordt aangetast door beslissingen in handen te leggen van een andere mogendheid, de VS, beslissingen die fatale gevolgen voor Nederland kunnen hebben. Dat raakt de soevereiniteit en is dus een grondwetskwestie. Men kan een beroep op de rechter doen, maar voor ons als partij, vertegenwoordigd in de Kamer, geldt dat onze verantwoordelijkheid daar ligt.

De PTT-spreiding: nieuwe technieken, nieuwe winsten, nieuwe politiek

Vorige maand was 'plotseling' de spreiding van de PTT van Den Haag naar Groningen weer volop in het nieuws. Dit in verband met het voornemen van de regering om de leidinggevende functies van de PTT maar in Den Haag te laten zitten.
Tegen de PTT-spreiding heeft onze partij altijd NEE gezegd, wat ons lang niet altijd door andere partijen in dank is afgenomen.
In de stad Groningen speelde het zelfs een rol bij het verdwijnen van CPN-wethouder Thewis Witts uit het college van B en W.
Ook nu heeft de CPN zich opnieuw principieel tegen de spreiding als zodanig gekeerd. Ton Pothoven, fractiemedewerker legt uit waarom.

Na zo'n 10 jaar doorgesukkeld te hebben kwam opeens het spreidingsbeleid ten aanzien van de PTT weer aan de orde. Dit spreidingsbeleid hield in dat een groot deel — of zo mogelijk — de gehele Centrale Directie van de PTT naar Groningen zou worden overgeplaatst. Het besluit daartoe werd genomen in 1975 toen de werkgelegenheid in Groningen op een desastreuze manier omlaag tuimelde, het verzet in Groningen tegen de regionale economische ontwikkeling grote vormen aannam en het Volkscongres bezig was al de ontevredenen — van boeren tot fabrieksarbeiders — te verenigen.
In de Randstad was het toen iets beter gesteld met de werkgelegenheid zodat er ruimte ontstond voor de opvatting dat de verhuizing van de PTT-Centrale Directie naar het Noorden belangrijk zou bijdragen aan de bestrijding van de werkloosheid daar.
De CPN-fractie in de Tweede Kamer, de CPN-districten Den Haag en Groningen hebben zich van begin af aan verzet tegen deze spreidingsgedachte. Aan de vooravond van het debat in de Tweede Kamer in juni 1975 demonstreerden duizenden PTT-ambtenaren en sympathisanten hun verwerping van de regeringsplannen op initiatief van de plaatselijke Haagse CPN-afdeling met in de hoofdrollen Kees Ymkers, Joop Visser en Gerrit Out. In de Kamer verwoordde Frits Dragstra de argumenten en bezwaren van de ambtenaren, hun vrouwen en hun organisaties: 'deze plannen moeten worden afgewezen'. Zij zijn schadelijk voor de betrokken gezinnen, lossen in wezen geen enkel werkgelegenheidsprobleem op, noch in het Noorden noch in het Zuiden, het dienstverlenende karakter van de PTT zal ernstige schade ondervinden en het zal ontzaglijk veel geld kosten. Argumenten, die door Joop Wolff tijdens een debat op 6 maart 1980 nogmaals werden herhaad. Joop wees er daarbij op dat er in het Noorden tal van goede gedachten bestaan ten aanzien van de werkgelegenheid bij de actie-comités, politieke partijen en bestuurlijke organen. 'Gedachten inzake Okto, Philips, het aanspreken van winsten van oliemaatschappijen en van de regering op het aardgas'.

1,6 miljard

Nu, nog eens 4 jaar later, waren voor onze fractie deze argumenten onverminderd van kracht.
Daarbij is het argument gekomen dat ook in de regio Den Haag de werkloosheid onbarmhartig heeft toegeslagen en bijna net zo groot is als in Groningen. Wat dat betreft was het dan ook niet zo'n moeilijk debat.
Aanleiding bleek te zijn een kabinetsbesluit waarin de kosten van de spreiding — 1,6 miljard gulden — te hoog werden genoemd — nu hadden wij dat altijd al gevonden — en waarin werd medegedeeld dat de regering er maar 200 miljoen voor over had — en daar zat ook nog een luchtje van f 50 miljoen aan.
Onze grootste moeilijkheid leek te zijn dat we niet mee moesten doen met de splitsingsgedachten van 'als het lagere personeel moet, moet ook het hogere'. Wij blijven op het standpunt dat 'niemand moest of zou'.
Naarmate de voorbereiding voor de behandeling echter vorderde kwam steeds meer de gedachte op dat 'er meer achter zat'. Immers, daar lag het raport-Swarttouw over de 'Taak en functie van de PTT bezien in het licht van de informatie- en telecommunicatietechnologie' en er was een kabinetsstandpunt over dit rapport waarin — in een bijlage — opdracht werd gegeven tot 'onderzoek van de voor de toekomst gewenste status, structuur, regelgevende taak en toezicht van en op het PTT-bedrijf'.

Dit kabinetsstandpunt was zodanig gericht op de privatisering van de winstgevende — telecommunicatie — onderdelen van het bedrijf dat er alle aanleiding was om er naar te vragen tijdens dit spreidingsdebat.
Staatssecretaris Scherpenhuizen antwoordde in eerste instantie kortaf: 'niets', in tweede instantie zei hij dat de invloed van Swarttouw 'marginaal' zou zijn en Lubbers – die een bijzondere rol speelde in het debat – zei dat: …'mevrouw Brouwer niet helemaal ongelijk had toen ze zei dat er een verband is tussen deze spreidingsoperatie en de andere interne vragen, de structuur van de PTT betreffend'. En die interne vragen en die structuur van de PTT hebben te maken met de nieuwe technische ontwikkeling, de nieuwe mogelijkheden van telecommunicatie, hebben te maken met de 'strijd om de modernisering' (lees digitalisering) van het Nederlandse telefoonnet' waarvan het bedrijfsleven grote verwachtingen heeft en het gaat om de zeer grote orders die te verwachten zijn in verband met de plaatsing van moderne computer- en telecommunicatieapparatuur bij de overheidsinstellingen. Dat het gaat om gigantische bedragen blijkt wel uit het standpunt van het kabinet over het rapport-Swarttouw waar alleen voor de modernisering van het telefoonnet gesproken wordt over 'een aandeel op een markt van zeker 2000 miljard gulden.

Vette orders

Los van de vervangingsmarkt van telefoonaansluitingen zijn er dan nog de nieuwe markten die ontstaan voor zogenaamde telematica apparatuur waarin de telecommunicatie- en informaticafuncties bijeen zijn gebracht (terminals, personal computers, teletex etc.). Hoe ziet de regering de rol van de PTT in deze ontwikkeling?
'De PTT is mede voorwaardenscheppend voor het succes dat onze industrieën op deze nieuwe markten kunnen behalen' '… door een voortrekkersrol te vervullen en zo de industrie aan te zetten tot innovaties.' 'Naarmate de ontwikkelingen op het gebied van de digitalisering voortschrijden zal een geleidelijke opheffing van het PTT-monopolie voor bedoelde randapparatuur plaatsvinden'.
De industrie vindt het trouwens ook een belangrijke ontwikkeling. In een radio-interview zei dhr. Drs. Van Leeuwen, directeur van het Centrum voor Informaticabeleid aan de vooravond van de bekendmaking van het kabinetsstandpunt over het rapport-Swarttouw: 'We willen graag meedoen als bedrijfsleven. En waarom? Dit is de grootste ontwikkeling die onze economie kent. Het is eigenlijk de enige ontwikkeling die onze economie kent…'.
Het Centrum voor Informaticabeleid is een paar jaar geleden opgericht als een samenwerkingsverband van de belangrijkste industrieën en handelsbedrijven. Volgens hem gaat het niet eens zozeer om de vernieuwing van de telefoonaansluitingen maar …'is de grote slag natuurlijk om de apparatuur die in de kantoren staat opgesteld en die met elkaar gaan communiceren'.
Dat zijn in het kort de achtergronden van het PTT debat, van het spreidingsbeleid. Het grote obstakel voor grote winsten voor het bedrijfsleven is de PTT, die dankzij de Telegraaf- en Telefoon Wet het monopolie, het toezicht en de uitvoering van alle (tele)-communicatie in ons land heeft. Die PTT moet nu kiezen uit de leveranciers, die er bijvoorbeeld voor moeten zorgen dat in het jaar 2000 alle telefooncentrales gecomputeriseerd zijn.
Eén keuze is al gemaakt. Aangenomen kan worden dat de combinatie Philips-American Telephone and Telegraph de eerste leverancier (voor ongeveer 35%) wordt en dat om de tweede leverancier te worden de concerns ITT en het Zweedse Ericsson elkaar op het leven beconcurreren.

Gemanipuleerd

Terug naar het debat zelf. Wat is er gebeurd. De regering vond 1,6 miljard te hoog (dat bedrag was trouwens op geen enkele begroting uitgetrokken), maar bleek er slechts aanvankelijk 150 miljoen voor beschikbaar te hebben. Het kabinet deed er nog eens 50 miljoen bij uit de compensatiepot voor de afschaffing van de Bijzonder Regionale Toeslag in de WIR — die op dit moment niet afgeschaft is — en de Kamer vond — met uitzondering van de CPN — dat er nog eens f 50 miljoen uit de PTT zelf moest komen. In een interview met NOS-reporter Gravendaal zegt de heer Lubbers dat die f 50 miljoen 'door alle Nederlanders moet worden opgebracht in een postzegel, een telefoon' dus hogere tarieven.

De CPN-fractie heeft zich overigens op de meest voor de hand liggende zaken geconcentreerd. We vonden dat het spreidingsbeleid van de regering zo nauw verbonden is met de privatisering van de PTT dat het — mede in het belang van de met verhuizing bedreigde ambtenaren — beter zou zijn het spreidingsbeleid te stoppen, zeker tot nadat het regeringsstandpunt over het rapport Swarttouw was behandeld en dienden daartoe een motie in die werd verworpen. Verder waren we van mening dat wanneer het spreidingsbeleid niet door zou gaan, de daaraan niet bestede gelden in elk geval ten goede moesten komen aan de werkgelegenheid in Groningen, en wat ons betreft mocht dat dan best 1,6 miljard zijn. Ook de daartoe ingediende motie werd verworpen.

Overigens moet ik eerlijk toegeven dat ik steeds meer de indruk krijg dat de Kamer behoorlijk gemanipuleerd is:
— immers is in de kortst mogelijke tijd, zonder begrotingswijziging een aanmerkelijk groter bedrag uitgetrokken voor de spreiding dan aanvankelijk het plan was;
— is de Kamer akkoord gegaan met de afschaffing van de Bruto regionale toeslag in de WIR, terwijl zij in februari Van Aardenne terugstuurde naar Brussel om hierover met de EEG-Commissie te onderhandelen;
— is de Kamer bij voorbaat akkoord gegaan met tariefsverhogingen ter dekking van de f 50 miljoen die de PTT moet opbrengen en met eventuele andere overschrijdingen van het uitgetrokken bedrag van f 250 miljoen.

Privatisering

Het onverwachte debat, maar meer nog de inhoud van het rapport-Swarttouw en het regeringsstandpunt hierover hebben grote onrust en onzekerheid verwekt bij het personeel van de Centrale Directies in Den Haag. Men vreest dat de privatisering van grote delen van het bedrijf arbeidsplaatsen gaat kosten en zal leiden tot een groot aantal gedwongen ontslagen.
Op 4 juni a.s. wordt dit regeringsstandpunt in een Uitgebreide Commissie Vergadering van de Kamer behandeld.
Inzet is de winst die te maken is bij de revolutionaire ontwikkelingen van de telecommunicatietechnieken, inzet is ook het behoud van werkgelegenheid van veel ambtenaren.
We komen er nog op terug.

RSV-enquête

Alweer geruime tijd zijn de openbare verhoren aan de gang, het feitelijke onderzoek naar de oorzaken van het RSV-debâcle, en de rol van o.a. de overheid daarin. Die parlementaire enquête werd ingesteld op initiatief van de CPN-fraktie en veel mensen vragen zich af welke rol de CPN daar nog in speelt. Andere veel gehoorde opmerkingen zijn: heeft het zin, levert het wat op? en: waarom vragen jullie niet harder door.

Om met die laatste vraag te beginnen, de enquêtecommissie is geen rechtbank. Het is onze taak de feiten boven water te halen, de loop van de gebeurtenissen te rekonstrueren en daarvan verslag te doen. We zijn geen rechters die (ver-)oordelen.
Aan het eind van het onderzoek zal blijken of de Officier van Justitie van oordeel is dat er strafvervolging ingesteld zal moeten worden.
Er zijn meer afspraken waar de leden van de Commissie aan gebonden zijn. Eén ervan is dat we in het openbaar geen kommentaren, beoordeling geven voor het einde van het onderzoek. Alleen de voorzitters spreken met de pers, en dat dan nog met mondjesmaat. Het zou immers niet juist (en schadelijk voor het onderzoek) zijn, als individuele leden of de hele kommissie al konklusies trekken voor het onderzoek afgerond is.
Gedurende de verhoren zijn het de voorzitters die voornamelijk het woord voeren. Ook dat is een afspraak: zij houden de lijn van het verhoor vast, en stellen de hoofdvragen. Als er voldoende tijd is komen de andere leden daarna aan bod, met aanvullende vragen.
Die taakverdeling is niet zo onredelijk. De voorzitters hebben het afgeloen jaar al hun tijd aan het vooronderzoek kunnen besteden, met de betaalde medewerkers al het materiaal doorgeplozen en voorbereidende gesprekken gevoerd. De overige kommissieleden konden ten hoogste gedeelten van de dossiers bestuderen. Zeker voor een lid van een kleine fraktie als de onze, is een volledige inzet niet mogelijk. Het zou betekend hebben dat ik een jaar lang voor het kamerwerk uitgeschakeld was geweest (een onverantwoorde overbelasting voor de andere 2 kamerleden, veel werk zou blijven liggen), en dat ook mijn werk in de partij niet veel meer had ingehouden.

Zo'n keuze vonden wij niet verantwoord.
Dat betekent niet dat onze rol ondergeschikt geworden is.
Het belangrijkste is namelijk: welke konklusies trek je straks uit al die gegevens die op tafel liggen, de politieke beoordeling van het eindrapport. Hoe beoordelen we dan de gevoerde industriepolitiek, de overheidssteun, de rol van de overheid, het parlement, wat leert het ons over kontrole door ondernemingsraden en vakbonden.

Op die vragen zal de CPN ongetwijfeld haar eigen antwoorden hebben – die nogal afwijken van wat CDA of VVD vinden!

Evelien Eshuis

Drie actieve communisten over

Er wordt te weinig

Bij welke activiteiten zijn jullie op dit ogenblik betrokken?
Bareld: De 23e mei is er een landelijke actiedag van het WAO-beraad. Dan zullen we aan de kamerleden een onderzoek aanbieden, waaruit blijkt dat WAO-ers sinds '79 getroffen zijn door vijf-en-twintig kortingsmaatregelen. Maar we zijn niet alleen in Den Haag. Ook het thuisfront is actief. In Drachten is er een 'levend schilderij' en bieden we het onderzoek ook aan het gemeentebestuur aan.
Ada: In Lelystad hebben we onlangs een woonlastenboek samengesteld, waarin wordt weergegeven hoe kortingen op de uitkeringen en verhoging van de woonlasten een dubbelop effect hebben. We hebben de gemeente anderhalve maand de tijd gegeven om op onze voorstellen te reageren. Als het antwoord ons niet bevalt dan zullen we een manifestatie organiseren.

> ***'Het gaat om een discussie tussen traditionele opvattingen, die vast willen houden aan oude scheidslijnen, en nieuwe opvattingen, die daar doorheen willen breken.'***

Bert: Voor de 23e willen we in Amsterdam contacten leggen met vakbondsafdelingen, bedrijfsledengroepen en medezeggenschapscommissies om uit te leggen wat er aan de hand is met de uitkeringen en waarom ook werkenden belang hebben bij verdediging van de sociale uitkeringen.
Daarnaast zijn we al bezig met voorbereidingen voor de FNV-demonstratie op 29 mei, we hebben al 10 à 20 bussen vastgelegd.

De afgelopen tijd is er een enorme groei van de beweging van uitkeringsgerechtigden. Hoe kijken jullie tegen die ontwikkeling aan?
Ada: Ons bijstandsvrouwencomité heeft tegenwoordig subsidie van de gemeente. Dat betekent een stuk erkenning van je activiteiten. Er is in de gemeente aandacht voor de problemen die je aan de orde stelt.
Bareld: Je ziet een herhaling van wat ook in het verleden gebeurde bij het opkomen van nieuwe bewegingen. Eerst kijkt men vreemd op, is er onbegrip. Nu is je beweging veel meer aanvaard en wordt er ook naar gekeken. Hoewel naar mijn mening nog onvoldoende.
Bert: In mijn ogen is er na de grote acties van het najaar sprake van een zeker keerpunt, in ieder geval in Amsterdam.
Er is toen een zeer grote actie geweest, maar die heeft geen direct resultaat opgeleverd. Dat leidt er toe dat er nu een neiging is dat ieder z'n eigen weg gaat zoeken om wel resultaten binnen te halen, en dat in feite een versplintering van de beweging optreedt.
Ada: Die versplintering wordt ook in de hand gewerkt door de wijze waarop de regering haar verslechteringen doorvoert. Iedereen wordt in een apart hokje gestopt, het wordt zo ingewikkeld mogelijk gemaakt.
Maar er is toch ook sprake van toenemende samenwerking?
Bareld: Dat klopt. Maar je moet je goed realiseren dat die samenwerking niet van het type is: gooi alles maar op één hoop en in één organisatie. Het gaat nú om vormen van samenwerking, die gebaseerd zijn op een bonte hoeveelheid van activiteiten van allerhande verschillende clubs en comités. Die samenwerking is ook niet te forceren, maar moet groeien. Het is een proces.

> ***'Wat zou er met de uitkeringen zijn gebeurd als er geen beweging zou zijn?'***

Ada: Ook bij ons geldt: we doen samen waarvan we allemaal vinden dat het belangrijk is. Daarnaast gaat eenieder zijn of haar eigen weg.
Bareld: Overal zie je een discussie die om twee punten draait: òf je stelt je eigen club in de activiteiten voorop, òf je stelt de belangen van de mensen waar het om gaat voorop. Dat zie je bijvoorbeeld ook in de FNV, als het gaat om de vraag van samenwerking met comités die niet via de FNV zijn georganiseerd. Het gaat om een discussie tussen traditionele opvattingen, die vasthouden aan oude scheidslijnen, en nieuwe opvattingen, die daardoorheen willen breken.
Ada: Wat bij uitkeringsgerechtigden enorm speelt is dat je er geen zin in hebt om met je ellende te koop te lopen. Dat merk ik bij ons spreekuur. Daar komt bijna niemand, maar m'n telefoon staat wel roodgloeiend. Mensen willen toch anoniem blijven.
Heel positief is wel, dat de uitkeringsinstanties je willen helpen.
Bareld: Precies. Ook bij de ambtenaren van de sociale dienst komt de ellende de strot uit. Vroeger werd je er met de politie uitgegooid, nu zijn het je bondgenoten.
Je kunt rustig zeggen dat in feite de hele gevestigde orde op dit ogenblik fiks omver wordt geduwd. Bijvoorbeeld ook het feit dat er nu een situatie is dat je wel premie betaalt, maar dat je nog maar af moet wachten of het je iets oplevert!

De komende tijd vinden er tal van acties plaats tegen het 1 julipakket. Hoe zien jullie de perspectieven?
Bert: Het belangrijkste is dat er nu iets van de grond komt. Want gebeurt dat niet, dan zullen de komende 1 januari-kortingen ook zonder slag of stoot door de Kamer worden gejaagd. We moeten nu laten zien dat we niet over ons heen laten lopen.
Bareld: Er zullen er afhaken, die teleurgesteld zijn. Maar er zullen er ook vele nieuwe bijkomen, waarschijnlijk meer, die het belang inzien om voor je eigen rechten op te komen.

BERT HESP: 'Wij willen offensieve eisen stellen, waaraan een nieuw regeringsbeleid zal moeten voldoen.'

In de maanden mei en juni zij komende 1-juli-pakket. Comi rechtigden en de FNV voeren voor.
Tal van communisten zijn in hen had de redactie van de le ontwikkelingen in de uitkerin tieven van de actie.
Het zijn Bert Hesp, secretaris mité van de FNV-afd. Amste de bijstandsvrouwengroep Le comité van uitkeringsgerechti en Bareld Postma, voorzitter actief in het landelijk WAO-b

ADA VAN DE *activiteiten wor door de gemeen stuk erkenning*

Steun de akties tegen het 1 juli-pakket

De komende weken staan tal van akties voor de deur tegen het komende 1 juli-pakket. Nu gaat het erom die akties vanuit de partij zo groot mogelijke steun te geven. Het enige antwoord op de rechtse machtsarrogantie van dit kabinet is massaal en eensgezind verzet.

In de partij is de afgelopen maanden uitvoerig gediscussieerd over de akties tegen het 1 juli-pakket. Die discussie begon tijdens de landelijke aktiedag op 7 januari j.l., waar werd besloten, dat de akties tegen het 1 juli-pakket voor onze partij een van de prioriteiten voor de komende tijd vormen.
Vervolgens werd — na het programcongres — door het dagelijks bestuur een notitie samengesteld, waarin de inzet van de partij in de akties werd geformuleerd en concrete voorstellen werden gedaan.
Na discussie over deze notitie in de landelijke uitkeringsgerechtigden groep van de partij en een landelijk districten-overleg, nam het partijbestuur besluiten, waarover in de ledenkrant van april uitvoerig is gepubliceerd.
De komende weken zullen dje uitgangspunten ook door ons waar moeten worden gemaakt.
Door onze bijdrage in de acties, door steun voor de strijd van de uitkeringsgerechtigden te organiseren. Zowel vanuit de bedrijven en overheidsinstellingen als vanuit gemeentes waar progressieve mensen meer invloed hebben dan in Den Haag.

Aktie-agenda

Concreet zijn de volgende acties gepland:
23 mei: *landelijke actiedag WAO-beraad. In Den Haag komen delegaties die de Tweede Kamer zullen 'bestormen' met een aanklachtschrift over de reeks van maatregelen die de afgelopen jaren over WAO-ers is uitgestort. Delegaties verzamelen zich in Amicitia.*

Plaatselijke WAO-groepen ondersteunen deze activiteiten in hun stad of regio. Gegevens daarover zijn plaatselijk bekend. Diezelfde dag overhandigt DISK handtekeningen die in de kerken zijn verzameld tegen de sociale afbraak. Ook daar begint de verontrusting toe te nemen.
17-27 mei: *actietiendaagse woonlasten overleg Nederland*
22, 23, 24 mei: *FNV-wake op het Binnenhof. Elke dag ca. 150 uitkeringsgerechtigden permanent op het Binnenhof. Daar wordt een grote stellage gebouwd, waar iedereen borden met leuzen e.d. aan kan ophangen. Tevens is er een doorlopende open microfoon.*
29 mei: *landelijke FNV-demonstratie in Den Haag. Vertrek 13.00 uur vanaf het Malieveld. Voor het vervoer worden bussen beschikbaar gesteld. Het is de bedoeling dat in de demonstratie zo veel mogelijk borden en spandoeken worden meegenomen. Bovendien worden er degelaties uit bedrijven verwacht.*
24 mei-30 juni: *Actiekaravaan 'Rond-je-zekerheid' van het landelijk beraad uitkeringsgerechtigden, met het volgende route-schema: 24 mei Utrecht, 25e Amersfoort, 26e Eindhoven, 27e Utrecht, 28e Venlo, 29e Zuid-Limburg, 30e Tilburg, 1 juni Vlissingen, 2e Delft, 4e Rotterdam, 5e Dordrecht, 6e Wageningen, 7e Apeldoorn, 8e Arnhem, 13e Ulft/Doetinchem, 14e Zutphen, 15e Hoogeveen, 16e Groningen, 19e Leeuwarden, 20e Steenwijk, 22e Alkmaar, 23e Zaandam, 25e Haarlem, 26e Leiden, 27e Amstelveen, 28e 't Gooi, 29-*

acties tegen het 1 juli-pakket

aar ons geluisterd

n acties tegen het forms van uitkeringsge- s en bereiden nieuwe

ng actief. Met drie van een gesprek. Over gdenbeweging, perspec-

itkeringsgerechtigdenco- a van der Rijst, actief in het overkoepelend oonlastenactiegroepen ies WAO-beraad en

BARELD POSTMA: *'Je kunt niet alles op een hoop gooien. Samenwerking moet groeien, dat is een proces.'*

ze
dieerd
nt een

Bij de discussie over verdere acties is er sprake van een enorme radicalisering. Mensen die tot wanhoop worden gedreven zijn bereid zeer ver te gaan. Iets anders is of dat allemaal even gelukkig is.

> ***'Onze partij heeft een enorme deskundigheid als het gaat om de positie van uitkeringsgerechtigden. Dat wordt gewaardeerd.'***

Ada: Ik vind het belangrijkste het feit dat we nu samenwerken. Uiteindelijk zal dat ook moeten leiden tot resultaten in centen.
Bareld: Er zijn zonder twijfel belangrijke resultaten. Want wat was er al niet gebeurd als we in het geheel geen beweging hadden gehad. Ik geef toe, dat is niet altijd direct zichtbaar te maken. Heel belangrijk is dat door het optreden van Ina Brouwer en het bewijsmateriaal dat we hebben aangedragen de nieuwe kortingen op het minimumdagloon van de WAO is uitgesteld. Dat geeft aan dat je verzet toch effect heeft.

In tal van gemeenten wordt actie gevoerd voor kwijtschelding van belastingen, extra maatregelen voor uitkeringsgerechtigden. Hoe kijken jullie daar tegen aan?
Bareld: Ik zit daarover met een dubbele pet op. Eigenlijk ben ik er tegen. Want je moet een inkomen hebben waar de normale dingen van te betalen zijn. Maar aan de andere kant, je wordt er toe gedwongen. Je uitkering is niet genoeg. En dan zeg ik: waar kun je de mensen mee helpen. Vrijstelling van onroerendgoedbelasting levert toch per jaar een paar honderd gulden op. Het is geen oplossing, maar je moet het gebruiken als politiek drukmiddel om aan de orde te stellen dat je inkomen te laag is.
Ada: We hebben aan de gemeenten, de woningbouwverenigingen en het energiebedrijf tal van voorstellen voorgelegd die kunnen leiden tot een bevriezing en vermindering van de woonlasten. Die maatregelen zijn als onderdeel van je actie onmisbaar.

Nog even verder over de perspectieven van de beweging. Welke nieuwe stappen zijn volgens jullie nodig?
Bareld: Het belangrijkste is dat we onze beweging verbreden, ook richting de politiek. Want alles wat er in dit land gebeurt wordt door de politiek besloten, dus veranderingen zullen uiteindelijk ook daar hun beslag moeten vinden.
Het is verbluffend hoe weinig besef er bij politici is over onze positie. Het geven van informatie, het leggen van contacten, helpt. Je moet niet denken dat wie nu tegen je is, dat ook voor altijd zal blijven.
We richten ons daarbij ook tot de oppositie, want ook daar is het inzicht in onze positie vaak ver te zoeken. Dat is een heel verschil met bijvoorbeeld Ina Brouwer. Die heeft haar contacten in de beweging, ook via de partij. Als zij informatie van WAO-ers wil hebben dan kan ze die ook binnen een paar dagen krijgen.
Bert: We moeten een noemer vinden waaronder mensen zich kunnen verenigen, om de versplintering tegen te gaan. Bijvoorbeeld het aan de orde stellen van je bestaanszekerheid in z'n totaliteit, dus ook recht op werk, een land zonder kruisraketten.

Hoe wordt in de beweging van uitkeringsgerechtigden gedacht over de noodzaak dat deze regering moet verdwijnen?
Ada: Daar is iedereen het over eens. Maar er zijn wel twijfels wat er dan voor in de plaats komt. Wij hebben wel plannen hoe het anders kan, maar wordt er wel naar ons geluisterd?
Bareld: Over het invullen van een ander beleid wordt bij ons eigenlijk niet gediscussieerd. De meningen daarover lopen ook erg uiteen. Veel zal van de progressieve partijen afhangen, wat die als alternatief voor Lubbers te bieden hebben.
Bert: In Amsterdam is er een discussie: hoe kunnen we offensievere eisen stellen, waaraan een nieuw beleid zal moeten voldoen. Zoals: we willen wonen, we willen de woonlasten kunnen betalen.
Bareld: Inderdaad. In Duitsland stelt de vakbeweging z'n eisen, de strijd voor de 35 uur en looneisen, hier lijkt de vakbeweging de kat uit de boom te kijken.
Voor ons is het belangrijkste de bestaanszekerheid, het niet meer hoeven leuren om aan je inkomen te komen.

Wat zou de partij hier verder in moeten doen, op grond van jullie ervaring in de beweging?
Bareld: Bij ons wordt Ina Brouwer vaak gezien als een strijdbare vrouw, niet als communiste. Van die waardering moet de partij gebruik maken. Die waardering is vooral gebaseerd op het feit, dat onze partij een enorme deskundigheid bezit als het gaat om de positie van de laagstbetaalden, mensen merken dat Ina weet waarover ze praat.
Bert: Belangrijkste taak voor de partij is om als verbindende factor op te treden voor alle verschillende groepen, die allemaal op verschillende wijze worden gepakt. Wij moeten dat samenbrengen, en daar ook in onze eigen organisatie vorm aan geven.

> ***'Het belangrijkste is dat er nu iets van de grond komt, dat we ons laten zien.'***

Ada: We zijn onderwerp van gesprek, we worden serieus genomen. Vroeger hoorde je wel: daar heb je de CPN weer met de bewapening, dat was een soort haarlemmerolie voor alles. Het feit dat we nu op tal van terreinen oplossingen en ideeën aandragen wordt heel erg gewaardeerd.
Heel belangrijk vind ik de saamhorigheid in de partij, dat moeten we vasthouden.

30e Amsterdam en slotmanifestatie (herdenking Jordaanoproer).

Wat doen we als partij?

Voorop staat meedoen aan de acties zoals die de komende weken zijn gepland. Door steun aan onze partijgenoten die in de diverse bewegingen actief zijn, concrete hulp bij acties en manifestaties; of bij bezettingen en blokkades, die ongetwijfeld ook zullen plaatsvinden.
Daarnaast heeft onze partij een taak in het organiseren van politieke steun voor de beweging van uitkeringsgerechtigden.
— de kamerfractie heeft samen met andere progressieve partijen het initief genomen tot het organiseren van hoorzittingen. Daarmee hebben organisaties van uitkeringsgerechtigden en vertegenwoordigers van sociale diensten de mogelijkheid om onomwonden aan te tonen hoe rampzalig de sociale afbraak uitpakt en hoezeer mensen in armoede worden gebracht.
— van groot belang is om als partij actief te helpen aan het organiseren van solidariteit vanuit de bedrijven en overheidsinstellingen. Op de 23ste mei kunnen vanuit bedrijven telegrammen naar Amicitia in Den Haag worden gestuurd, op de 29ste zal het er vooral om gaan dat vanuit bedrijven en overheids- en gemeente-instellingen delegaties meegaan om te demonstreren in Den Haag.
— het organiseren van steun vanuit de gemeenteraden. Uitspraken van gemeentebesturen richting Den Haag over de onaanvaardbare gevolgen van de sociale afbraak helpen de druk op de regering te vergroten.
— rond de acties zal een CPN-folder verschijnen waarin onze standpunten uiteen worden gezet over de noodzaak van het verdwijnen van dit kabinet en het tot stand brengen van een daadwerkelijke aanpak van crisis en werkloosheid.
— begin juni zal vanuit de parlementaire werkgroep en werkgroep sociale zekerheid een brochure verschijnen met als onderwerp: wat kunnen gemeenten voor de positie van uitkeringsgerechtigden concreet doen. Hierin komen aan de orde zaken als belastingvrijstelling, invloed van uitkeringsgerechtigden op sociale diensten enz.

Gesprek CPN-WAOberaad

Op 11 mei vond op uitnodiging van de CPN een geprek plaats met een delegatie van het landelijk WAO-beraad. Deze delegatie bestond uit Tonni Mossou, Erica van Beek en Joop Mantel. Voor de CPN waren aanwezig Elli Izeboud, Ina Brouwer en Frank Biesboer.
Doel van het gesprek was om na te gaan op welke wijze de activiteiten van het WAO-beraad kunnen worden ondersteund.
Van de kant van het WAO-beraad werd medegedeeld welke activiteiten op stapel staan. Daarbij werd verzocht om steun aan de activiteiten op de 23e mei (zie het actieoverzicht). Daarnaast werd groot belang gehecht aan uitspraken van gemeenteraden richting Den Haag tegen het 1 juli-pakket. Het WAO-beraad deelde mee dat ook is gesproken met de PvdA, waarbij van die kant steun is toegezegd. 'Dat biedt voor CPN afdelingen concreet de mogelijkheid tot gemeenschappelijke initiatieven van de progressieve partijen', aldus de delegatie van het WAO-beraad.

Door de CPN delegatie werd uiteengezet hoe de CPN oordeelt over het 1 juli-pakket en het kabinetsbeleid als geheel en werd steun toegezegd bij het organiseren van acties en uitspraken tegen het 1 juli-pakket.

Campagne voor de Europese verkiezingen

De komende maand worden tal van bijeenkomsten georganiseerd in het kader van de Europese verkiezingen. Hieronder volgt een overzicht waar en wanneer de bijeenkomsten plaatsvinden, voorzover dat bij de sluiting van de kopij bekend was.

24 mei DEN HELDER, 's avonds een forum met Fon ten Thij, (inl. bij Hendri v. Manen 02230-27120).
24 mei EELDE, politiek café met o.a. Sander Doeve.
24 mei SOEST, Gr. Progr. Akk. - bijeenkomst met Bram v.d. Lek.
24 mei BOSKOOP, forum Vrouwenraad, met o.a. Jannie Kuik.
25 mei DE BILT, 20.00 uur, idem met Bram v.d. Lek, (inl. Trui Beemsterboer 030-763424).
26 mei HILVERSUM, Hof van Holland, 14.00-17.00 uur, diskussie met Ned. Vrijgezellenbond, met o.a. Bram v.d. Lek (inl. bij Gerda Koen, 020-125563).
26 mei RODEN, pol. dag rond Euroverk. met 's middags forum Jeugd-sociëteit Bijkeuken, met John v. Tilborg (inl. A. Kloosterman, 05908-19796).
25/26 mei AMSTERDAM, Sleep-inn 's Gravesandestr./Mauritskade, hele dag MEIDENMANIFESTATIE met 's middags Workshop, discussie met Euro-kandidaten en Kamerleden, o.a. Nel van Dijk en Simone Walvisch.
26 mei UTRECHT, PPR-Utrecht met Herman Verbeek, (inl. M. de Jong, 030-718636).
28 mei BLARICUM, bijeenkomst met Roel van Duijn (inl. bij Ria Sleeuwen, 02153-15494).
28 mei DONGEN, forum met Hans Bouma, (inl. bij Martin van Dongen, 01623-20415).
28 mei ASSEN, GPA met Bram v.d. Lek, Letty Draisma en Luppo Leeuwerik, (inl. Ton v. Laarhoven 05924-2862).
28 mei WAALWIJK, Waalwijk-Linksaf met Nel van Dijk, (inl. Bert Nolet, 04160-37844).
29 mei TERNEUZEN, 's avonds een forum met vermoedelijk Ate Flapper, (inl. Bert Kaiser, 01177-2345).
29 mei LEIDERDORP, 20.30 uur, PSP/PPR met Bram v.d. Lek, (inl. Jan Preenen, 071-893819).
29 mei LEIDEN, forum van Gr. Pr. Akk., Eur. Gr. en PvdA, Roel van Duijn (inl. Wim van Niekerk 071-893819, tst. 2289).
29 mei UTRECHT, Stud. ver. Veritas, forum 's avonds met Bert Willemsen, (inl. Karel Diekerhof 030-316260).
29 mei DELFZIJL, 20.00 uur, politiek café met Herman Verbeek, Sander Doeve, Luppo Leeuwerik, D. Eisma.
30 mei CULEMBORG, 's avonds PPR, PSP, CPN met Bram v.d. Lek, (inl. dhr. Leeuwis, 03450-19279).
30 mei ANTWERPEN, Nel van Dijk
31 mei WOENSDRECHT, rond het middaguur het Grootste Orkest Aller Tijden, omsingeling van de basis door 15 muzikanten, org. Fanfare Altijddurende Bijstand, (inl. Geert de Wit, 030-420897).
31 mei GRONINGEN, 9.00 uur, Greenpeace-fietstocht met o.a. Herman Verbeek.
1 juni CAPPELLE a.d. IJSSEL, forum 's avonds met o.a. Ate Flapper, (inl. Bram Tervel 010-817655 tst. 176).
1 juni HANNOVER, 18.00-à 19.00 uur, Grünenbijeenkomst met o.a. Herman Verbeek.
1 juni TWENTE, Gr. Pr. Akk. met o.a. Bram v.d. Lek, hele dag en avond, (inl. Paul de Hout 074-429614).
1 juni VOORBURG, forum in Koningskerk om 20.00 uur met Bert Willemsen (inl. bij PSP-Voorburg).
2 juni LEEUWARDEN, Straattheater van PPR, PSP en CPN rond middaguur met Bram v.d. Lek, (inl. Piet Meerdink 058-136400).
3 juni TILBURG, regiobijeenkomst Gr. Pr. Akk. met o.a. Nel van Dijk, Bram v.d. Lek en Herman Verbeek in Noorderligt (Gijs Bax).
4 juni ROTTERDAM, forum Rott. vr. raad in Vrouwenhuis met Nel v. Dijk, (inl. bij Christa Glasbergen o.a.).
4 juni ALKMAAR, 20.00 uur in Gulden Vlies, forum met o.a. Roel van Duijn, (inl. bij Wim Visser, 072-612775).
4 juni OEGSTGEEST, 's avonds forum met o.a. Pierre Puts.
4 juni AMSTERDAM, Milieukunde, Oudemanhuispoort, 20.00 uur, met o.a. Bram v.d. Lek.
4 juni UITHOORN, Sporthal De Scheg, 20.00 uur, Herman Verbeek, (inl. George de Jong, 02975-63033).
5 juni AMSTELVEEN, Gr. Pr. Akk., avond met Bram v.d. Lek, (inl. Frans Sam, 020-454196).
5 juni DEN HAAG, regiobijeenkomst PPR, PSP, CPN en GP in de Houtzagerij, met André van Es, Herman Verbeek, Nel van Dijk, Jack Verduyn Lunel en muziek.
5 juni LEIDEN, 'Augustinus'-forum met Roel van Duijn.
5 juni GROOTEBROEK, forum in 'Princensluis' met Bert Willemsen.
5 juni LAREN (NH), vrouwenavond met Anneke v. 't. Hull.
5 juni NOORDWIJK, forum met Jannie Kuik
6 juni ZEVENAAR, PPR, PSP, CPN met Herman Verbeek, (inl. Cor Slagt, 08360-25053).
6 juni VOORSCHOTEN, 20.00 uur, forum met Roel van Duijn, (inl. Wim Woltink, 01717-6168).
6 juni UTRECHT, 's avonds, forum Eur. bew. met Bram v.d. Lek, (inl. Bert Willemsen).
7 juni Regio GRONINGEN met buitenlandse sprekers en Bram v.d. Lek, Sander Doeve, Margo Andriessen, Luppo Leeuwerik en Klaas Wybo v.d. Hoek.
7 juni RENKUM, PPR, PSP, CPN, met Roel van Duyn.
7 juni OOSTERWOLDE, PSP, PPR en CPN, met hoogstwaarschijnlijk Herman Verbeek.
8 juni DRIEBERGEN, idem met Bram v.d. Lek, (inl. J. W. Voss).
8 juni MILLINGEN, forum met Jan Schreur, (inl. G. v.d. Berg, 08813-1250).
8 juni LEIDEN, PPR, PSP, CPN en GP met Roel van Duijn, Simone Walvisch, (inl. Eelco Koolhaas, 071-130798).
9 juni ARNHEM, tussen 11.00 en 15.00 uur met de bus door de stad: Nel van Dijk en Sander Doeve (inl. bij Jan Schreur).
11 juni officiële afsluiting in regio AMSTERDAM met alle lijsttrekkers die we in huis hebben, (inl. Hans Schoen 020-647005).
12 juni HILVERSUM, forum met Emmy van Noord.

De plannen voor de Europese verkiezingen-campagne beginnen op gang te komen, zoals ook blijkt uit bijgevoegd overzicht van bijeenkomsten.
Naast de belangen die rond het Europees parlement in het geding zijn, waarover in de vorige ledenkrant door Nel van Dijk is geschreven, is de nederlandse politieke actualiteit volop aan de orde. De actie in Duitsland voor de 35 uur, het verzet tegen de kruisraket, acties tegen racisme, discriminatie en anti-semitisme, het zijn allen uiterst actuele onderwerpen. De verkiezingscampagne voor het Europees parlement moeten we benutten om onze standpunten over die onderwerpen actief uit te dragen en daarvoor kiezers te winnen.

Materiaal

Ook het gemeenschappelijke verkiezingsmateriaal komt los.
Verkrijgbaar zijn de volgende uitgaven:
— verkiezingsprogram
— verkiezingskrant
— thema-folders
Te bestellen bij: Campagnebureau Groen Progressief Akkoord, Gijs Bax, Nieuwe Looiersstraat 45, tel.: 020 - 267374

Europa kernwapenvrij
Groen Progressief Accoord
Ontwapenend!

25 uur
Groen Progressief Accoord
Dat werkt!

Europa gifvrij
Groen Progressief Accoord
Natuurlijk!

Geen racisme
Groen Progressief Accoord

♀ ♀ ♀ ♀ ♀
Groen Progressief Accoord
Zij aan zij!

Solidariteitsbijeenkomst

met de Westduitse stakingen voor de 35-urige werkweek georganiseerd door het Groen Progressief Akkoord

6 juni, 20.00 uur
Zaal De Schouw
Velsen-Noord

Sprekers: Staker IG-Metall, Nel van Dijk CPN
Forum met vakbondskaders

MICHAEL AYALA (CP El Salvador):

DIALOOG VANUIT EEN POSITIE VAN KRACHT

'Ik ben ex-politieke gevangene en door de partij uit mijn cel gehaald om in Europa te werken voor onze strijd.' Zo begint Michael Ayala zijn verhaal in een gesprek dat hij had met Frank Biesboer (lid dagelijks bestuur) en Henk-Jan van der Meer (medewerker partijsecretariaat), half april j.l.
Michael Ayala is lid van de Communistische Partij van El Salvador en woont sinds enige tijd in Brussel. Hij heeft tot taak om vooral in België, Nederland en Engeland de solidariteitsbeweging op allerlei manieren te ondersteunen.

In het gesprek gaat hij uitvoerig in op de situatie rond de verkiezingsfarce in El Salvador. Hij plaatst het in een historisch kader: 'Tot 1977 is verkiezingsstrijd in ons land een geschiedenis geweest van voortdurende fraudes. Na 1977 is het volksverzet en de gewapende strijd goed op gang gekomen en zijn de ogen van de meeste mensen opengegaan. Ook deze verkiezingen zijn een farce, wat de nieuwsmedia ook beweren. Om een paar cijfers te geven: in 65 van de 261 gemeenten is niet gestemd, bijna 1/3 van het land is onder controle van het verzet. 40% van de kiezers komt niet in de kiesregisters voor. Zelfs de zoon van Duarte kon als gevolg daarvan niet stemmen. De verkiezingen vinden plaats in een sfeer van bedreiging. Op niet stemmen staat gevangenisstraf of een hoge geldboete. Als je geen stempel hebt als bewijs dat je gestemd hebt, krijg je geen loon meer uitbetaald en word je beschouwd als symphatisant van het FMLN.' Zo becommentarieert Michael de eerste verkiezingsronde die begin april heeft plaatsgevonden.
Terwijl de gewapende strijd doorgaat heeft het FMLN/FDR een voorstel voor de vorming van een regering met brede deelname gepresenteerd.
Daarbij zijn tal van politieke uitgangspunten en initiatieven gelanceerd, die een proces op gang moeten brengen dat leidt tot vrede in El Salvador.
Een voorlopige regering bestaande uit vertegenwoordigers van de bewegingen van boeren, arbeiders, onderwijzers, employés, beroepsverenigingen, universiteiten, politieke partijen, ondernemerssectoren, vertegenwoordigers van het FMLN/FDR en van het gezuiverde nationale leger moeten dat onderhandelingsproces op gang brengen.
Michael Ayala: 'Het voorstel tot dialoog is gericht aan het volk van El Salvador, om zo het fascistische geweld te keren. Wij vragen de solidariteit van onze zusterpartijen om dit plan te steunen. Wij kunnen dit voorstel tot dialoog doen vanuit een positie van kracht. Kracht die voortkomt uit vooruitgang op militair gebied en in de eenheid. Wij hopen op de vorming van één politieke partij en één leger. Alleen uit die kracht kan het voorstel tot dialoog werkelijke betekenis krijgen.'
De CPN heeft in eerdere gesprekken met het FMLN/FDR-vertegenwoordiging in Nederland al zijn positieve waardering uitgesproken voor dit plan. Ook de andere progressieve partijen steunen de voorstellen tot dialoog. Geprobeerd wordt om tot een gezamenlijke steunverklaring te komen, om zodoende politieke druk op de Nederlandse regering te organiseren.

Michael Ayala wil nauw contact houden met de CPN om ons de informatie te geven die nodig is voor het organiseren van de solidariteit. Hij verklaart zich bereid om, wanneer afdelingen of districten dat willen, te spreken op vergaderingen en bijeenkomsten. Wie daar belangstelling voor heeft kan kontakt opnemen met het landelijk partijsecretariaat. Op die manier kan de strijdbare deelname van communisten in de solidariteitsbeweging een ruggesteuntje krijgen.

Henk-Jan van der Meer

Aktiviteiten tegen racisme

Het partijbestuur heeft op 3 mei besloten, op voorstel van de landelijke werkgroep racisme, om de komende maanden de diskussie en de aktiviteiten in de distrikten tegen racisme en anti-semitisme te stimuleren.
De werkgroep gaat zo mogelijk met alle distrikten nog voor de zomervakantie gesprekken voeren, om per distrikt te kijken wat er zoal gebeurt, welke ervaringen en problemen er zijn. Daarnaast zal per distrikt bekeken worden hoe na de zomervakantie de aktiviteiten kunnen worden vergroot.
Om de diskussie over de strategie van de partij goed te voeren zijn er diskussiestellingen gemaakt, die gaan over zaken als het bestrijden van racisme op alle nivo's, brede bondgenootschappen, samenwerking met ,,buitenlandse'' organisaties, een integrale politiek van de partij op dit punt, en het doorbreken van westers superioriteitsdenken en vooroordelen ook in onze partijpolitiek en -organisatie.
Het partijbestuur heeft zich ook uitgesproken voor het maken van een definitief ,,programma'', waarin standpunten staan uitgewerkt over de verbetering van de rechtspositie van ,,buitenlanders''. Dit ligt nu pas in een concept-vorm klaar.
Er werd naar voren gebracht dat dit concept met demokratische organisaties van buitenlanders doorgesproken zou moeten worden.
Op 9 mei heeft op een themavergadering van sekretarissen van de distrikten een eerste inventarisatie plaatsgevonden van aktiviteiten, diskussies en problemen in verschillende distrikten. Er werd op aangedrongen dat het concept-program over de rechtspositie van buitenlanders ook naar alle distrikten gaat.
Dit is uiteraard overgenomen, omdat de diskussies en de aktiviteiten van de distrikten op dit punt, hun doorwerking moeten krijgen in de konkrete standpunten van de partij.
De eerste afspraken met de distrikten zijn gemaakt, bij de werkgroep leeft de idee dat de wisselwerking tussen de landelijke werkgroep en de distrikten van groot belang is. Dit distriktsekretarissen-overleg was een prima start, de kampagne in de distrikten kan wat ons betreft een sukses worden.

Marlou Min

DISCUSSIE STELLINGEN

Discussiestellingen, toegespitst op de strategie die de CPN moet voeren in de strijd tegen racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat.

1. Met de opheffing van het kapitalisme zal racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat niet automatisch tot het verleden behoren. Dit heeft konsekwenties voor de strijd die ertegen wordt gevoerd.
Het huidige optreden van de CPN zal, in relatie met het bestrijden van de huidige crisis en het kabinetsbeleid, moeten bestaan uit:
- bestrijding van politiek georganiseerd racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat (zowel politiek als juridisch);
- bestrijding van sociale achterstelling en discriminatie van etnisch-culturele minderheden (o.a. rechtspositie, kiesrecht);
- bestrijding van racistische vooroordelen en het aanwakkeren daarvan (o.a. onderwijs, media).

2. De CPN streeft naar brede bondgenootschappen van alle groepen die op democratische grondslag strijden tegen fascisme, racisme en anti-semitisme. In deze samenwerking zal onderlinge discussie nodig blijven over de verantwoordelijkheid van elke partij/organisatie op zich, een beleid te voeren dat discriminatie tegengaat.
In de strijd tegen discriminatie zijn ,,zelf-organisaties'' van groot belang.
Samenwerking van ,,witte'' en ,,zwarte'' organisaties is noodzakelijk, temeer daar de ,,verdeel-en-heers''-politiek doorbroken dient te worden. Deze samenwerking kan alleen slagen op bais van gelijkwaardigheid, zonder ,,witte'' arrogantie.

3. De CPN gaat uit van de noodzaak van wisselwerking tussen partijen en bewegingen, vanuit de erkenning van eigen verantwoordelijkheid en zelfstandigheid van beide.
T.a.v. fascisme, racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat is het van groot belang dat de CPN het optreden van communisten in ,,de'' beweging stimuleert en ondersteunt. Daarnaast zal zij haar algemene uitgangspunten uit het partijprogram moeten konkretiseren in een eigen beleid. Dit dient een integraal onderdeel van de partijpolitiek te zijn dat tot uiting komt op al haar beleidsterreinen (sociaal-economisch; vredesstrijd; feminisme; enz.).

4. Het karakter van de Nederlandse samenleving wordt bepaald door het naast en met elkaar leven van mensen met verschillende etnisch-culturele en/of nationale achtergronden. In de CPN moet dit ook tot uitdrukking komen.
Dit betekent een kritische analyse van de eigen partijpolitiek en -organisatie op de aanwezigheid van of aangrijpingspunten voor ,,westerse'' superioriteitsgevoelens en racistische vooroordelen.
Dit betekent ook dat er daadwerkelijk vorm gegeven wordt aan de mogelijkheid van CPN-lidmaatschap voor ,,buitenlanders''.

Solidariteit opnieuw geboden

CDU/CSU Bondsregering willen verscherping berufsverbote

De laatste tijd komt het niet zo vaak meer in de publiciteit, maar Berufsverboten in de Bondsrepubliek bestaan nog steeds.
De omvangrijke solidariteit met democraten in West-Duitsland die door een berufsverbot getroffen werden, heeft in veel gevallen materiële nood tegengegaan en politiek resultaat gehad.
Maar zoals eerder proberen de bondsregering en de regeringen van verschillende deelstaten democraten met het instrument berufsverbot monddood te maken. Vooral in de strijd tegen de stationering van Amerikaanse atoomraketten nemen de disciplineringsmaatregelen tegen leden van de vredesbeweging toe. Ook kandidaten van de DKP voor parlements-verkiezingen worden in toenemende mate op de korrel genomen en aan politieke verhoren onderworpen.
Een belangrijke rol daarin speelt de regering van CDU/CSU en FDP, die tegen een aantal communisten, die bij de post werken, een verscherpt beroepsverbod op poten hebben gezet.
Een concreet geval van beroepsverbod onder verantwoordelijkheid van de bondsregering is het beroepsverbod tegen Hans Meister, uit Stuttgart, 40 jaar oud en vader van 2 kinderen.
De communist Hans Meister werkt als technicus bij de telefoondienst en is al sinds 1970 bij de Duitse Bundespost in dienst. Sinds juli 1979 loopt tegen hem een disciplinaire maatregel met het doel hem te ontslaan. Hem wordt verweten dat hij ongeschikt is voor zijn werk omdat hij lid is van de DKP en voor die partij enkele keren bij verkiezingen kandidaat heeft gestaan.
Daarom is dit geval voor allen die de strijd tegen de berufsverbote ondersteunen, van belang.
Om deze reden is vanuit West-Duitsland het dringend verzoek gedaan tot versterkte solidariteit en reactivering van comité's tegen de Berufsverboten.
In bovenstaande geval kan contact opgenomen worden met Heide Kohn, Waiblingerstrasse 20A, 7000 Stuttgart 50.

Henk-Jan v.d. Meer

Partij-organisatie: Pluriform en strijdbaar

'Voor het realiseren van de taken die de CPN zich stelt is versterking van de partij onontbeerlijk.
Het congres beveelt daartoe aan:
— Het starten van een ledenwerfcampagne.
— Het partijbestuur dient in overleg met de districten en afdelingen maatregelen te treffen voor verbetering van de coördinatie van activiteiten van de partij.
— Tevens dient het partijbestuur een systematische discussie inzake het verbeteren van het democratisch functioneren van de partij te bevorderen.'

Hiermee begint het 4e hoofdstuk van de resolutie **CPN sterk voor progressieve machtsvorming** die op het 28e congres is aangenomen.
Ook in het partijprogram wordt gesproken over de organisatie van de CPN. Daarin wordt een keuze gemaakt voor een pluriforme, strijdbare, democratische en gefeminiseerde partijorganisatie.
De vraag die dan onmiddellijk rijst is: Hoe ziet zo'n partijorganisatie er dan uit? Op welke punten is verandering wel of juist niet nodig? Een gefeminiseerde partijorganisatie, hoe ziet díe eruit? En als je kiest voor democratische partijorganisatie, hoe organiseer je dan verbreding van meningsvorming in de partij? Hoe vergroot je de betrokkenheid van leden bij de politiek van de CPN?

Organisatie-conferentie

Om hierover helderheid te krijgen heeft het partijbestuur geruime tijd geleden een werkgroep partijorganisatie ingesteld. Een werkgroep die zich bezig houdt met de vraag hoe we ideeën over de organisatie in de praktijk kunnen brengen.
Hierover zal in het najaar een partijconferentie worden gehouden.
Uiteraard is het van groot belang dat besluitvorming over een zo belangrijk punt als de partijorganisatie met de grootst mogelijke zorgvuldigheid wordt voorbereid en dat de gehele partij daarbij betrokken wordt.
Daarom is de werkgroep bezig met het maken van een diskussiestuk. Op basis hiervan zullen vele gesprekken worden gevoerd met partijgenoten die in afdelingen, districten en groepen zich bezighouden met de organisatie.
Die gesprekken zijn niet alleen bedoeld om geïnformeerd te worden over knelpunten en mogelijke plaatselijke oplossingen daarvoor, maar ook om te inventariseren welke ideeën er zijn over de partijorganisatie.
De resultaten van deze gesprekken zullen verwerkt worden in het materiaal dat de grondslag zal vormen voor een organisatieconferentie in het najaar.
De conclusies van het debat over de partijorganisatie zullen *verwerkt* moeten worden in nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijk reglement. Het is dus niet zo dat op de conferentie al een *besluit* zal vallen over nieuwe statuten en een nieuw huishoudelijke reglement. Besluitvorming daarover kan plaatsvinden op het eerstvolgende huishoudelijk congres van de partij.

CPN-vrouwen over arbeidstijdverkorting

Op zaterdag **16 juni** vindt er een **landelijk overleg van CPN-vrouwen** plaats met als belangrijkste onderwerp: arbeidstijdverkorting. Het is de bedoeling dat we deze dag zowel voor *scholing* als *discussie* gebruiken. De vrouwenwerkgroep 'herverdeling van arbeid en inkomen' zorgt voor de voorbereiding.
De verschillende plannen die er in de vakbeweging, vrouwenbeweging en politieke partijen ontwikkeld zijn, zullen met elkaar vergeleken worden. Wat zeggen deze plannen voor arbeidstijdverkorting over de financiering, de invoering, de controle, herverdeling van onbetaalde arbeid en positieve discriminatie van vrouwen op de arbeidsmarkt? Het beoordelen van die plannen zal moeten bijdragen tot het uitwerken van eigen ideeën.
Voorts wil de coördinatiegroep haar plannen voor het vrouwenoverleg na de zomer voorleggen. We denken aan het organiseren van een CPN-vrouwenconferentie in het najaar over de uitgangspunten en organisatievorm van het vrouwenoverleg en over de feminisering van de partij-organisatie. En we willen de belangstelling peilen voor regionale dagen over bepaalde thema's in de loop van het volgend jaar.
Het landelijk vrouwenoverleg zal gehouden worden aan de Hoogte Kadijk 145 te Amsterdam van 11.00 tot pl.m. 15.00 uur. Als je de stukken toegestuurd wilt krijgen of nadere inlichtingen wenst, neem dan contact op met Loes Steensma (tel. 015-146098) of Anneke Teunissen (tel. 020-239704) of schrijf een briefje aan CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

De coördinatiegroep

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg, Alain Stom (red. secr.).
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam
tel. 020-262565 (tst. 13)
Sluitingsdatum no. 6
6 aug. 1984

cpn . gp . ppr . psp

gpa

6

lijst *stemmen*

Uitgaven brochurehandel CPN:

		incl. porto
Partijprogram	ƒ 7,50	ƒ 10,00
'Een muur om tegen te leunen' (soc. zekerh.: verdedigen en vernieuwen)	ƒ 1,75	ƒ 2,85
'Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting'	ƒ 1,00	ƒ 2,60
'Een Dam van Verzet' (fotoboek ambtenarenakties)	ƒ 5,00	ƒ 7.30
'Weg uit de wapenwedloop'	ƒ 2,00	ƒ 3,10
'Een nieuwe miljardenorder: de Patriot-raket'	ƒ 0,50	ƒ 1,60
'Een barricade voor de minima'	ƒ 1,00	ƒ 2,60
'Voor een vrijheidslievend en democratisch communisme' van Albert Benschop	ƒ 1,00	ƒ 2,60
WAO-Zwartschrift	ƒ 0,50	ƒ 1,60

Te bestellen door het bedrag incl. porto over te maken op postgiro 612991, t.n.v. adm. brochurehandel CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH, o.v.v. bestelling:.....(titel brochure). Ook te verkrijgen via de afdeling of het district.

Stichting 'Centrum voor politieke vormings- en scholingsactiviteiten van de CPN'

NOG VERKRIJGBAAR

1. **Verslag anti-racisme beraad CPN** ƒ 2,-
   (+ ƒ 3,- adm/portok.)

2. **'Mobilisatie tegen racisme'**
   Informatiemateriaal landelijk anti-racisme beraad CPN ƒ 1,50
   (+ ƒ 3.- adm/portok.)

3. **'Waar deden ze het voor? Waar doen we 't voor?** ƒ 5.-
   Rol van idealen.
   Materiaal zomercursus 1983 (+ ƒ 4,50 adm/portok.)

4. **'Het socialisme in het westen en de dictatuur van het proletariaat'**
   - Roy Medvedev ƒ 13,25
   (+ ƒ 3.- adm/portok.)

5. **'Autonomie en eenheid'**
   De vrouwenbeweging en de weg naar het socialisme - Sheila Rowbotham e.a.
   (Uitg. Kritische bibliotheek Van Gennep) ƒ 36,25
   (+ ƒ 4,50 adm/portok.)

6. **'Elementen voor een nieuwe politiek'**
   Rudolf Bahro
   (Uitg. Kritische bibliotheek Van Gennep) ƒ 29,80
   (+ ƒ 3.- adm/portok.)

Alle uitgaven zijn te bestellen door het vermelde bedrag (+ adm. portokosten) over te maken op Postgiro 1980487 t.n.v. St. Centrum voor pol. vorming & scholing CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam o.v.v. titel van bestelde uitgave.

Bestelformulier

Partijprogram van de CPN
Machtsvorming voor een socialistisch Nederland

Naam: .....

Adres: .....

Woonplaats: ..... Postcode: .....

verzoekt hiermee om levering van

..... CPN PARTIJPROGRAM à ƒ 7,50

Betaling zal direct bij levering geschieden.

Handtekening: .....

Inleveren bij het afdelingsbestuur van de CPN of opsturen naar:
CPN afd. propaganda en voorlichting
Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-239704.

17 augustus 1984 no. 6

Verschijnt 10x per jaar

CPN leden krant

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

INHOUDSOPGAVE:

Regenboogfractie Europarlement	pag. 2
Verbetering van het sociale stelsel	3
Steun de Britse mijnwerkers	3
Komende strijd voor arbeidstijdverkorting	4\5
Het werk in de Eerste Kamer	6
Polen	7
Actieweek tegen racisme	8

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

CPN-voorzitster Elli Izeboud:

'Gezamenlijk actieprogram kan perspektief geven'

„Mensen in beweging lopen met hun eisen en argumenten keer op keer vast op de regering. Alternatieven worden arrogant terzijde geschoven. Hoewel het felle en massale verzet het kabinet-Lubbers wel degelijk in het nauw heeft gebracht, is ook duidelijk dat de regering onverminderd door wil gaan met haar bewapeningspolitiek, met haar rampzalig sociaal-economisch beleid.
Tot nu toe zijn de progressieve partijen er onvoldoende in geslaagd om politieke vertaling te geven aan de inzet van demokratische bewegingen. Die situatie is de achtergrond van ons idee van een gemeenschappelijk actieprogram, wat een strijdbaar perspektief zou kunnen geven aan mensen in beweging".

Zo begint Elli Izeboud haar toelichting op de mening van het partijbestuur. „Centraal uitgangspunt is daarbij dat een alternatief voor de regering Lubbers alleen kans van slagen heeft als het wordt gedragen en ingevuld door àlle krachten, die in oppositie staan, bewegingen maatschappelijke organisaties, progressieve partijen, actieorganisaties."
„De term 'actieprogram' brengt tot uiting dat het naar onze mening onvoldoende is om het kabinet en de ondernemers alleen met papier te bestoken. Ook geeft het aan dat wij de regeringskwestie, de vraag naar de mogelijkheid van een progressieve of linkse meerderheid, niet willen beperken tot een pure verkiezingskwestie. Dat zou er toe leiden dat er min of meer van wordt uitgegaan dat het kabinet de komende twee jaar haar gang kan gaan, en dat de vraag van de inzet bij komende verkiezingen wordt losgekoppeld van wat zich nu aan beweging voltrekt, van de ideeën en voorstellen die daarin aan de orde zijn."

Machtsbasis

Hoe verhoudt zich zo'n actieprogram tot voorstellen voor een program op hoofdpunten, zoals bijv. PPR-voorzitter Wim de Boer die heeft gedaan? Hij noemde een actieprogram tegen de regering, een campagne „weg met Lubbers" „ te simplistisch".
„Met simpele acties kom je er uiteraard niet. Dat is ook niet onze inzet. We hebben als CPN ook niet voor niets zoveel energie gestopt in het vaststellen van het partijprogramma. Maar zonder actie en initiatieven tot verbreding daarvan krijg je geen machtsbasis voor maatschappelijke verandering, en schep je geen banden tussen degenen die samen het alternatief moeten dragen.
Misschien kan het idee van een actieprogram het best omschreven worden als een combinatie van een program met hoofdpunten voor een progressief alternatief enerzijds en anderzijds een actieplan, gericht op gemeenschappelijk optreden en coördinatie van activiteiten. Mij lijkt dat dat wel te rijmen is ook met ideeën en voorstellen van PSP- en PPR-zijde.
Op de partijbestuurszitting was overigens ook het voorstel van de PSP aan de orde om te komen tot een gezamenlijk diskussieproject met als doel: „het scheppen van duidelijkheid in de diskussie over de nabijheid, respectievelijk afstand tussen CPN, PSP en PPR; en het bevorderen van samenwerking op concrete (buiten-)parlementaire terreinen". Er circuleren dus verschillende ideeën en voorstellen die eigenlijk nog geen van alle concreet zijn uitgewerkt. Met het idee van een actieprogram geven wij de richting van onze inzet aan."

Koerswijziging

De CPN-voorzitster is er zich ten volle van bewust dat het bereiken van overeenstemming over de noodzaak en de inhoud van een dergelijk actieprogram niet eenvoudig is.
„Er zijn veel verschilpunten over de grootte van stappen die moeten worden gezet, over de mate waarin huidige machtsverhoudingen moeten worden doorbroken, over grenzen die daarbij worden gesteld. Het gaat daarbij inderdaad om wezenlijke kwesties, bijvoorbeeld de positie van de minima". „Maar als de globale overeenstemming m.b.t. een aantal punten, zoals die ook in de verklaring genoemd worden, uitgewerkt kan worden in een gezamenlijk actieprogram, dan heb je een plan dat een wezenlijke koerswijziging kan betekenen t.o.v. het huidige beleid.

Het gaat ons niet om een gedetailleerd actie- en eisenprogram, maar om hoofdpunten, vanuit een reële beoordeling van iedere positie.
Zo'n program kan aansluiten op bestaande aanzetten in die richting. B.v. het 10-puntenplan vanuit de „Dialoog van Driebergen", programma's van de vakbeweging, van jongeren, van vrouwencomités, de eisen vanuit de vredesbeweging."
Volgens de CPN-voorzitster zal overeenstemming over een progressief alternatief ook buitengewoon inspirerend zijn voor de bewegingen in ons land. „Niet dat die met hun acties zullen stoppen als zo'n gemeenschappelijk program er niet komt. Maar dan dreigt wel het gevaar van terugslag, het verliezen van een politiek perspektief. Progressieve partijen dienen zich hun verantwoordelijkheid terdege te realiseren. Het stelt tegelijk ook maatschappelijke bewegingen voor de vraag, wat naar hun idee progressieve partijen moeten doen.

Ontwikkelingen

De ideeën die Elli Izeboud hier toelicht zijn niet geheel nieuw en ook al eerder aan de orde gesteld. Maar er lijkt niet veel van te komen. Blijkens uitlatingen van PvdA-voorzitter Max van den Berg is van de kant van bijvoorbeeld de PvdA niet te verwachten dat ze aan een dergelijk gezamenlijk actieplan wil meewerken.
Reactie van Elli: „Die stellingname van de PvdA is een gegeven en is uiteraard meebepalend voor de initiatieven van onze kant.
Maar dat neemt niet weg dat zich wel degelijk een aantal positieve ontwikkelingen hebben voorgedaan. Er bestaat een progressief overleg. Op een aantal terreinen is en wordt van daaruit gewerkt aan het tot stand brengen van een gemeenschappelijke stellingname en gecoördineerde optreden (bv. rond anti-racisme en milieu-politiek).
Naast de samenwerking in de vredesbeweging is er het feit dat alle progressieve partijen de acties tegen het 1-juli pakket ondersteund hebben.
Vooral in plaatselijke comités, zijn nieuwe samenwerkingsverbanden ontstaan. Hoewel de politieke invloed van de CPN, en ook van CPN, PPR en PSP gezamenlijk, beperkt is, kun je de kansen van progressieve machtsvorming niet volledig ophangen aan de stellingname van de PvdA op een bepaald moment. Daar hoef je je niet bij neer te leggen.
Een voorbeeld? De PvdA is niet begonnen met de vredesbeweging, de samenwerking tegen raketten is wel tot stand gekomen. De PvdA heeft niet het initiatief genomen tot samenwerking rond de belangen van uitkeringsgerechtigden. Die samenwerking bestaat wel".

Eigen rol

Blijft de vraag, hoe komt zo'n gemeenschappelijk actieprogram tot stand, hoe kan daarmee op brede schaal gewerkt worden, hoe kan daar massa-aanhang voor worden verworven?
Elli Izeboud ziet daarin nadrukkelijk een eigen rol voor de CPN. „De komende tijd zal de strijd zich toespitsen rond de sociale zekerheid, arbeidstijdverkorting, zullen voorbereidingen worden getroffen voor nieuwe acties tegen de kruisraketten. Ook vraagstukken van het defensiebeleid als geheel, de hoogte van de defensie-uitgaven en een nieuwe veiligheidspolitiek zijn aan de orde. En er is het verzet tegen racisme. Vanuit de CPN moeten we rond die strijdpunten initiatieven blijven ontwikkelen die erop gericht zijn mensen te verenigen voor gemeenschappelijke doelen, en om in dat proces van samenwerking een macht op te bouwen die in staat is het regeringsbeleid te doorkruisen." Hoe zit het met de samenwerking met PSP en PPR? Het zou goed zijn als gezamenlijke initiatieven van CPN, PSP en PPR gericht worden op het ontwikkelen van een gezamenlijk actieplan. Alle drie de partijen erkennen de betekenis van bewegingen en buitenparlementaire actie, hebben het inzicht dat democratie meer is dan één keer in de vier jaar stemmen, zijn voorstanders van vormen van directe democratie. Vanuit die overeenstemming zijn initiatieven bekend en mogelijk, gericht op bredere machtsvorming.

Balans

In het partijbestuur is ook gesproken over het opmaken van een balans. Wat is daarvan de bedoeling? Voor een verdere uitwerking van onze ideeën zal nog het nodige moeten gebeuren. In dat verband heeft het PB vastgesteld dat we als partij zelf een kritische balans moeten opmaken van de ervaringen die er tot nu toe met progressieve samenwerking zijn opgedaan, welke resultaten ermee zijn geboekt, welke problemen zich daarbij voordoen.
We hebben nu onvoldoende beeld van al die ervaringen.
Hoe heeft progressieve samenwerking plaatselijk gestalte gekregen? Op welke terreinen, met welke inzet, in welke vormen? Wat is de rol van politieke partijen daarin? Hoe is de verhouding tussen partijen onderling en tussen partijen en bewegingen en plaatselijke organisaties? Hoe zijn de ervaringen met gezamenlijke raads- en statenfracties? Gaat dat gepaard met actieve samenwerking tussen afdelingen? Wat zijn de resultaten op gemeenteniveau? Wat kan een plaatselijke progressieve meerderheid bereiken op het gebied van vrede, arbeidstijdverkorting, positie van uitkeringsgerechtigden, positie van vrouwen, jongeren, buitenlanders? Het verwerken van die ervaringen (in afdelingen, regio's, bedrijfs- en overleggroepen) dient er op gericht te zijn om zowel plaatselijk als landelijk verdere concrete stappen te kunnen zetten — die gebaseerd zijn op reële ontwikkelingen en mogelijkheden. Zo kan het balans-opmaken ook bijdragen tot meer uitgewerkte ideeën over een gezamenlijk actieprogram."

Progressieve samenwerking. Hoe verder?

Afgelopen jaar kenmerkte zich door een enorme beweging tegen het huidige regeringsbeleid. De kruisraketten, de kortingen op de uitkeringen en ambtenarensalarissen, de positie van de minima, het zijn allen thema's waarop honderdduizenden in verzet komen en een ander beleid verlangen.
Toch is er nog onvoldoende sprake van een gemeenschappelijk progressief alternatief dat voor het huidige beleid in de plaats kan komen, zijn de progressieve partijen nog onvoldoende in staat om aan het verzet een gemeenschappelijke politieke vertaling te geven.
Met die situatieschets als achtergrond behandelde het partijbestuur in mei j.l. de vraag welke concrete stappen kunnen worden gezet om een progressief alternatief naderbij te brengen.
Het partijbestuur besloot om in het landelijk overleg met andere progressieve partijen voorstellen te doen om te komen tot een *gezamenlijk actieprogramma;* een actieprogramma, dat als alternatief in hoofdlijnen een strijdbaar perspectief kan geven aan progressieve maatschappelijke bewegingen.
Tevens besloot het partijbestuur dat het nodig is een *kritische balans* op te maken van de ervaringen met, de resultaten van en de problemen bij progressieve samenwerking.
In interviews van De Waarheid met Max van den Berg, Elli Izeboud, Frans Janssen en Wim de Boer is een aardige inkijk gegeven in de verschillende benaderingen van de besturen (voorzitters) van CPN, PPR, PSP en PvdA.
In deze ledenkrant publiceren we enkele passages uit de notities die aan de meningsvorming ten grondslag lagen (zie pag. 2). Dit materiaal kan in afdelingen en districten worden gebruikt bij de discussie over progressieve samenwerking. We verwachten dat in komende nummers van de ledenkrant bijdragen vanuit districten, afdelingen en bedrijfsgroepen kunnen worden gepubliceerd.
Tevens sprak de redactie met Elli Izeboud over de besluiten van het partijbestuur.

MAAK DE CPN STERK
WORDT DONATEUR

Op 10 september a.s. gaat de nieuwe campagne van start voor het donatiefonds van de CPN.
Juist in deze tijd heeft de partij vele donateurs nodig. Hun financiële steun kan niet gemist worden bij een aktief optreden van de partij. En aktief optreden zal noodzakelijk zijn. We hebben te maken met een regering die stug blijft aankoersen op plaatsing van de kruisraketten. Een regering die een politiek voert waarbij de zelfstandigheid van vrouwen en jongeren niet in tel is en waarbij er niet aktief wordt opgetreden tegen allerlei vormen van discriminatie, tegen racisme en fascisme. Steeds duidelijker blijkt welke funeste gevolgen de regeringspolitiek heeft voor de levensomstandigheden van steeds meer mensen.
Zo kan 't niet langer doorgaan. Het is nu tijd dat er door progressieve mensen gezamenlijk wordt aangestuurd op het tot stand brengen van een andere, progressieve en op vrede gerichte politiek. De regering Lubbers moet verdwijnen.

Zie verder pag. 7.

Europees Parlement

Regenboogfractie gevormd

Na de verkiezingen van 17 juni voor het Europees Parlement is er druk overlegd in Brussel en Straatsburg door de vertegenwoordigers van het Groen Progressief Akkoord. Voor de CPN nam Nel van Dijk, derde op de lijst, daaraan deel; samen met Bram van der Lek (PSP), Herman Verbeek (PPR) en Roel van Duijn (Groene Partij Nederland).
Het resultaat van al het overleg is, dat het Groen Progressief Akkoord deel uitmaakt van een nieuwe fractie in het Europees Parlement: de Regenboogfractie. De twintig Europarlementariërs van deze fractie zijn afkomstig uit vijf landen; zij vertegenwoordigen negen partijen of partijcombinaties.
Naast de twee Nederlandse gekozenen van het GPA zijn dat:

- uit de Bondsrepubliek Duitsland: zeven van de Grünen;
- uit België: twee van de Vlaamse Volksunie, een zogenaamde ,,taalpartij" van redelijk progressieve signatuur, dus niet te verwarren met dat Nederlandse groepje;
- uit België ook: een van het Vlaamse AGALEV en een van het Waalse Ecolo, beiden ,,groene" partijen;
- uit Italië: een vertegenwoordiger van de PDUP die op de lijst van de PCI werd verkozen, een van de DP die zelfstandig aan de verkiezingen deelnam en een van een regionale partij uit Sardinië;
- uit Denemarken: vier van de Folkebevaegelsen mod EF, de Deense volksbeweging tegen toetreding tot de EG waaraan de Deense communisten (DKP) en onafhankelijken deelnemen.

Door de totstandkoming van de fractie kunnen de leden van de faciliteiten van het Europees Parlement gebruik maken die aan individuele, niet-aangesloten leden niet gegeven worden. Dit gaat zowel om zaken als spreekrecht, lidmaatschap commissies als materiële faciliteiten die voor een goed functioneren wel noodzakelijk zijn. Deze technische overweging is de belangrijkste grondslag voor de fractie als geheel. De leden gaan met elkaar dus geen politieke binding aan, onder anderen omdat verschillende parlementariërs — bijvoorbeeld van de Deense anti-EG-lijst — een dergelijke binding niet aan kunnen of willen gaan.
Desalniettemin heeft de fractie als geheel een duidelijke progressieve signatuur. Dat bleek al bij de eerste zittingsweek van het Europees Parlement in Straatsburg eind juli, toen de Regenboogfractie gecoördineerd optrad met de Communistische en de Socialistische fractie bij de verkiezing van de voorzitter van het parlement en van de commissies en bij het protest tegen het aantreden van ultra-rechtse groepen in het parlement.
De Regenboogfractie is een van de acht fracties die het Europees Parlement nu telt, één meer dan in de vorige zittingsperiode.
De getalsverhoudingen zien er als volgt uit:

- 132 zetels in de Socialistische fractie, uit negen landen (oa. PvdA);
- 42 zetels in de Communistische fractie: PCI, PCF, de twee Griekse communistische partijen en de Deense socialistische volkspartij (SF);
- 20 zetels in de Regenboogfractie,(oa. GPA);
- 109 zetels in de christendemocratische fractie, uit negen landen (oa. CDA);
- 50 zetels in de conservatieve fractie, waarvan 46 van de Engelse conservatieven plus vier Denen;
- 32 zetels in de liberale fractie, uit zeven landen (oa. VVD);
- 29 zetels in de ,,Gaullistische" fractie, waarvan 20 Fransen;
- 16 zetels in de extreem-rechtse fractie, 10 uit Frankrijk, vijf uit Italië en één uit Griekenland.

Uit dit overzicht wordt duidelijk, dat rechts in het Europees Parlement een stevige meerderheid heeft — ongeveer 236 zetels tegenover 194 voor links — die ook tot uitdrukking kwam in de eerste zittingsweek bij de verkiezing van de voorzitter. Maar dit zegt nog niet zoveel voor de verdere gang van zaken gezien met name de grote nationale verschillen. Deze zorgen ervoor, dat de fracties over het algemeen geenszins als een eenheid optreden, noch bij rechts, noch bij links.

Nel van Dijk:

Regenboog goed werkbaar

„We kunnen hier zeker ons voordeel mee doen. Door het ontstaan van de Regenboog-fractie kunnen alle leden volwaardig aan het werk van het Europees Parlement deelnemen. Zonder fractie kan dat niet. Bovendien kan er nauwere samenwerking en taakverdeling binnen een deel van de nieuwe fractie opgebouwd worden. Tegelijk is onze zelfstandigheid als GPA verzekerd en is samenwerking met leden van andere fracties — met name de communistische en socialistische — zeer goed mogelijk."

Zo typeert Nel van Dijk in het kort het resultaat van het eerste werk in het Europees Parlement, waaruit de Regenboogfractie werd geboren. Pratend met Nel over de eerste Brusselse en Straatsburgse ervaringen krijg je al snel in de gaten, dat je de gang van zaken in het Europees Parlement moeilijk kunt vergelijken met die in de Tweede Kamer. Bijvoorbeeld die fracties in het Europees Parlement — daar gaat ons gesprek over naar aanleiding van de vorming van de Regenboogfractie waaraan het Groen Progressief Akkoord (van CPN, Groene Partij Nederland, PPR en PSP) deelneemt.

„Die fracties lijken vanaf de buitenkant veel meer een politieke eenheid dan ze in werkelijkheid zijn. De nationale verschillen spelen een grote rol; stemgedrag loopt soms door alle fracties heen, dat geldt voor rechtse fracties, maar zeker ook voor de communistische en socialistische. Zo zit de EG nu eenmaal in elkaar. Dat is voor ons als Nederlandse communisten ook reden geweest om bij de vorming van het Groen Progressief Akkoord de kwestie van de fractievorming in het EP als een ondergeschikte zaak te zien."
Andere partners in het Groen Progressief Akkoord haden zich meer vastgelegd. PPR en PSP wilden geen aansluiting bij de bestaande socialistische of communistische fractie; de Groene Partij Nederland zou aansluiting bij de socialistische eventueel accepteren. „In de gedachtengang voor de CPN lag één grote linkse fractie nog het meest voor de hand, maar wij wisten ook wel dat dat op dit moment in het Europees Parlement volstrekt niet reëel is", aldus Nel van Dijk.
Daarom hadden de GPA-vertegenwoordigers de opdracht te streven naar een fractie van groene, linkse, radicale verwante partijen. Tegelijk was vastgelegd, dat zij zelfstandig zouden optreden voor de doelstellingen van het gemeenschappelijke program.

Rood-groen

„De Regenboogfractie is tegen die achtergrond een goed resultaat", zegt Nel van Dijk. „De samenwerking van de twintig leden geeft je in elk geval de technische mogelijkheid om als parlementslid te functioneren en gebruik te maken van diverse faciliteiten. Binnen dat geheel zullen de GPA-vertegenwoordigers nauwer gaan samenwerken met de Westduitse Grünen-vertegenwoordigers en met de twee Italianen van PDUP en DP, tezamen 11 leden.
Tegelijk sluit dat samenwerking met anderen — communisten en socialisten — zeker niet uit. Voor ons is dat zeer belangrijk. Maar het is me opgevallen hoe bijvoorbeeld ook de Westduitse Grünen dat vanzelfsprekend vinden.
Contacten en samenwerking met bijvoorbeeld de PCI- en PCF-afgevaardigden heb ik trouwens al; zij beschouwen ons als een „bevriende fractie"; het zal van concrete onderwerpen afhangen in welke mate je samenwerkt en het eens bent. Zoals bekend is dat tússen PCI en PCF ook nogal eens een probleem, zeker als het over Europese kwesties gaat. Naar de socialistische fractie toe geldt wat ons betreft hetzelfde. En binnen de Regenboogfractie en ook binnen het politieke deel ervan blijft uiteindelijk hetzelfde uitgangspunt gelden. Hoever politieke samenwerking zich zal ontwikkelen en met wie precies, dat zal de toekomst dus nog uit moeten wijzen."
Op 30 juli keurde het dagelijks bestuur van de CPN het resultaat van de besprekingen rond de Regenboogfractie goed, nadat het partijbestuur op 22 juni dit had gedelegeerd. Voor Nel van Dijk het signaal dat ze even van de zomer kon gaan genieten. De Ledenkrant zal haar op gezette tijden blijven volgen.

Enkele punten uit de notities die ten grondslag lagen aan de discussie in het partijbestuur over progressieve samenwerking

- De regering is blijkbaar niet in staat om een politiek te voeren die de bevolking perspectief biedt en antwoord geeft op gevoelens van angst, onzekerheid en dreiging. De CPN beoordeelt deze situatie als buitengewoon ernstig. Er ontstaat een klimaat van sociale ontwrichting, van verlies aan vertrouwen in politiek en parlementaire democratie. Het gevaar dreigt van de roep om sterke mannen en het ,,recht in eigen hand nemen."
  Racistische en fascistische stromingen en organisaties grijpen deze situatie aan om hun vergiftigende denkbeelden onder de bevolking te verspreiden en daar steun voor te zoeken. Het toenemen van racistisch geweld en de opkomst van de Centrumpartij zijn daarvan schokkende uitingen.
- In deze situatie ligt een zware verantwoordelijkheid bij alle democratische politieke partijen en organisaties om de democratie te beschermen en tot ontplooiïng te brengen. Hoopgevend en inspirerend zijn de talloze activiteiten van comitees en platforms in buurten, steden en dorpen tegen racisme, fascisme en anti-semitisme. Maar ook de acties en bewegingen voor vrede en sociale rechtvaardigheid hebben een grote betekenis voor het beschermen en ontplooien van de democratie. Naar de mening van de CPN is het van het grootste belang, dat in die acties de nadruk ligt op het overtuigen van zoveel mogelijk mensen en het tot stand brengen van brede coalities. Op die manier vormen zij tegelijk een garantie tegen rechtse provocaties die in een klimaat van onvrede tot geweld kunnen leiden.
- Progressieve partijen hebben een specifieke verantwoordelijkheid om alternatieven gestalte te geven. De gemeenschappelijke deelname aan, resp. ondersteuning van allerlei bewegingen door progressieve partijen is de afgelopen tijd verder ontwikkeld. Dat is van grote betekenis omdat het zonder meer de basis is van welke progressieve regeringspolitiek dan ook. De CPN acht het van het grootste belang, dat tussen hen nu het beraad over alternatieven voor de regeringspolitiek wordt geïntensiveerd, op plaatselijk, regionaal en landelijk niveau. Zoals gezegd zijn plaatselijk al aanzetten aanwezig. Maar uitbouw daarvan maakt landelijk verdere stappen nodig. De situatie op dit moment in de verhouding tussen de progressieve partijen beantwoordt echter niet aan deze behoefte. Te veel zijn de partijen op de eigen interne toestand gericht of wachten zij de Kamerverkiezingen af in de hoop hun eigen positie te versterken. De CPN wil met de andere partijen overleg voeren over de vraag hoe op korte termijn hierin verandering te brengen.
- Vanuit de actie en beweging, vanuit de bestaande samenwerkingsvormen komt naar de mening van de CPN een draagvlak naar voren voor een progressief alternatief tegenover het huidige beleid. Hoofdpunten waarover in overleg overeenstemming zou kunnen worden bereikt om dit draagvlak politiek te vertalen, zijn:
  - geen plaatsing van nieuwe atoomraketten;
  - terugdringen van atoombewapening;
  - verlaging van defensieuitgaven;
  - bestrijding van werkloosheid door arbeidstijdverkorting en keren van de matigingspolitiek;
  - verdediging van de koopkracht; herstel van de koopkracht van de minima, bescherming van de uitkeringen;
  - geen deregulering en privatisering, maar democratisering;
  - geen nieuwe kerncentrales, sluiting van de bestaande;
  - bescherming van het recht op vrije abortus.
- Uiteraard bestaan er ook belangrijke programmatische verschillen (bv. over het aantal atoomtaken; over de omvang van de verlaging van de defensie-uitgaven; over al dan niet inleveren voor ATV; over kostwinnersbeginselen en bescherming van de minimuminkomens; over basisinkomen,...). Naar onze mening hoeven programmatische verschillen samenwerking niet in de weg te staan. Één van onze uitgangspunten is juist dat — uitgaande van bestaande overeenstemming — wegen gevonden moeten worden om met meningsverschillen om te gaan. In het debat tussen partijen is het vraagstuk van de strategie dan ook een hoofdpunt. Duidelijkheid is nodig over hoe je tot een alternatief wilt komen en of je dat gezamenlijk wilt.
- Coalitiepolitiek veronderstelt zowel erkenning van en respekt voor de eigen inbreng van bondgenoten, als duidelijkheid over de eigen doelstellingen. In ons program hebben we aangegeven wat onze doelstellingen zijn, hoe naar onze mening een politieke koerswijziging tot stand kan komen en welke vormen van samenwerking tussen partijen en bewegingen daarbij aan de orde zijn.
  Het is dringend nodig om wegen te vinden om onze ideeën op dat punt te propageren en om te zetten in concrete voorstellen. Het streven naar progressieve samenwerking is een belangrijk deel van de identiteit van de CPN. Onze eigen rol in coalities verdient nadere uitwerking en presentatie, zowel in inhoudelijk als propagandistisch opzicht. Versterking van de CPN, gerichte werving van leden, donateurs en sympathisanten veronderstelt een beoordeling van onze feitelijke en gewenste positie. Welke machtsfactor vertegenwoordigt de CPN? Hoe en op welke terreinen kunnen we maximale politieke invloed uitoefenen en doorwerking van onze ideeën bevorderen? Op wie richten we ons bij de ledenwerving? Op welke aanhang richten we ons? Willen we een selecte kaderpartij zijn of willen we ons breder ontwikkelen? Hoe kan de pluriformiteit van onze partij en de gevarieerde samenstelling (opnieuw) een positieve uitstraling krijgen?
- Onze strategie behoeft concrete uitwerking op het punt van partijpolitieke samenwerking. Een belangrijke vraag daarbij is de beoordeling van en verhouding tot de PvdA. We komen de PvdA tegen als bondgenoot in een aantal akties. Ook blijkt programmatische overeenstemming op een aantal belangrijke punten en overeenstemming over de noodzaak van een politieke koerswijziging van het regeringsbeleid in progressieve richting, hoewel dat verschillend wordt opgevat en ingevuld. Er is een groot verschil in strategie, in de benadering van coalitiepolitiek. De PvdA lijkt zich wat het uitwerken van programmatische alternatieven betreft te laten leiden door de mogelijkheid van samenwerking met het CDA, zonder daarbij de (mogelijke) resultaten van progressieve coalities in te brengen. De PvdA-strategie lijkt — voor zover aanwezig — gericht te zijn op: a. afwachten tot er verkiezingen komen; b. bij die verkiezingen de grootste willen worden, dat wil zeggen zowel de stemmen van heel links als van het midden binnen halen; c. daardoor een sterke machtspositie opbouwen bij regeringsvorming. Met andere woorden: De PvdA probeert bewegingen politiek te vertalen en invloed tot gelding te brengen door de zgn. 40%-strategie. Op dit moment gaat dat gepaard met een afwachtende houding. Wij kunnen niet volstaan met het bekritiseren of aanklagen daarvan en daarmee de afwachtende houding ,,overnemen". Wij zien in de electorale strategie van de PvdA geen garantie dat de inzet van bewegingen tot een koerswijziging leidt. De vraag is hoe wij onze opvattingen over progressieve machtsvorming en het politiek vertalen van de inzet van progressieve massabewegingen daar tegenover kunnen stellen en er aanhang voor verwerven.
  Wezenlijk is daarbij voor ons de erkenning van de zelfstandige rol van maatschappelijke bewegingen, d.w.z. bewegingen niet behandelen als voetvolk of stemvee, nòch als arena voor partijpolitieke gevechten. Verder gaan wij ervan uit dat gezamenlijke machtsvorming in de oppositie ook leidt tot verplichtingen in het gezamenlijk uitwerken van alternatieven. Immers: De resultaten van gezamenlijke progressieve machtsvorming kunnen niet door één partij geclaimd worden, maar vereisen onderling respect en de erkenning van ieders bijdrage (aandeel) in het veranderen van machtsverhoudingen.
  Een feit is dat er in bewegingen grote twijfel bestaat ten opzichte van de politieke partijen en tegelijk — waar het gaat om partijpolitiek als machtsfactor — grote gevoeligheid is voor de grootte van partijen.
- De vraag is in hoeverre verdergaande stappen in de samenwerking tussen CPN, PPR en PSP nieuwe inspiratie en beweging kunnen brengen in het proces van progressieve meerderheidsvorming. De samenwerking bij de Europese verkiezingen en het resultaat daarvan zijn in dat kader van groot belang. Op veel terreinen ligt nauwere samenwerking voor de hand. In hoeverre dat gezamenlijk optreden een zelfstandige sterke politieke machtsfactor oplevert, hangt nauw samen met de wijze waarop CPN, PSP en PPR onderling met meningsverschillen omgaan en hun optreden voor gemeenschappelijke doelstellingen vorm geven. Bij die meningsverschillen is aan de orde:
  - houding t.a.v. progressieve meerderheidsvorming, wat doorwerkt in de verhouding t.o.v. elkaar, t.o.v. de PvdA, van ,,het midden" en t.o.v. maatschappelijke bewegingen;
  - houding t.o.v. bestuurlijke verantwoordelijkheden;
  - programmatische verschillen.

  Met andere woorden: Ook in de verhouding tot PPR en PSP leidt het bestaan van programmatische overeenstemming niet automatisch tot versterkte machtsvorming.

Voorstellen voor verbetering van het sociale stelsel op korte termijn

„De CPN is van oordeel dat de regering, die door afbraak van het sociale zekerheidsstelsel de kosten wil verminderen, een onaanvaardbaar beleid voert. Bovendien werkt dat beleid in economisch opzicht averechts: het bevordert de neerwaartse spiraal in de economische activiteit, het draagt niets bij aan de oplossing van de werkloosheid en het versmalt daardoor het draagvlak van de sociale zekerheid. De stelselherziening die de regering voorstelt is daarom een kortzichtige bezuinigingspolitiek. Zonder een effectieve werkloosheidsbestrijding en een beleid dat gericht is op een vermindering van het beroep op de sociale uitkeringen is geen sociaal verantwoorde besparing op de uitgaven te bereiken.
Tegenover het uitgangspunt van bezuiniging tot elke prijs stelt de CPN het uitgangspunt van de maatschappelijke behoefte, die in een aantal opzichten verbetering van de uitkeringsrechten eist: het verbeteren van de positie van langdurig uitkeringsgerechtigden, het uitbannen van discriminatie, het tot stand brengen van zelfstandige uitkeringsrechten voor vrouwen en het zoveel mogelijk voorkomen van langdurige uitkeringssituaties.''

Aldus een citaat uit een nieuwe uitgave van de partij over de sociale zekerheid, die vlak voor de zomervakantie is verschenen. Samensteller is de werkgroep economische politiek van het partijbestuur, waarin deelnemen Mirjam Nijhoff, Jan Peederman, Coen Teulings en Boe Thio.
In het rapport worden voorstellen gedaan gericht op verbetering van de positie van degene die nu op een uitkering zijn aangewezen of er geen recht op hebben.
Dergelijke voorstellen zijn uiterst actueel. Komend half jaar wil de regering-Lubbers de bestaande uitkeringsrechten fundamenteel onderuit halen en gaan met name vanuit VVD en minister Ruding stemmen op om de minima opnieuw drastisch te verlagen.
Het rapport gaat dwars tegen die stroom in en geeft ook een economische onderbouwing van de realiseerbaarheid van haar voorstellen.
Deze nieuwe publikatie zal dan ook een belangrijke rol kunnen spelen in de acties die de komende maanden rond de sociale zekerheid zullen worden gevoerd.

Concrete verbeteringen

Het rapport komt met een aantal voorstellen, als eerste stap naar verbetering van de uitkeringen en individualisering.
Uitgangspunt daarbij is dat die eerste stappen uiteindelijke doelen dichterbij moeten brengen en ook perspectief moeten bieden aan alle groepen die belang hebben bij verdediging en verbetering van het huidige stelsel, dus zowel aan degeen die nu op een uitkering zijn aangewezen, als aan degenen die van het minimum moeten zien rond te komen, als aan degenen die nu geen rechten op een uitkering hebben, met name vrouwen en jongeren.
Kort samengevat gaat het om de volgende voorstellen:

— handhaving van de uitkeringsrechten en percentages in de WW, WWV en WAO. Dat gaat dus dwars in tegen de voorstellen van de regering die die rechten fundamenteel wil aantasten.
— verlenging van de WWV tot de hele uitkeringsduur. Soortgelijke voorstellen zijn ook gedaan door de FNV, met dit verschil dat de FNV daaraan gepaard het uitkeringspercentage afhankelijk wil maken van de leeftijd en de duur van het arbeidsverleden. Het rapport argumenteert dat verschillen in positie op de arbeidsmarkt niet nog eens extra benadrukt moeten worden in de uitkeringen
In het rapport wordt uitgegaan van een volledig individueel recht op een uitkering, dus ook vrouwen hebben recht op WWV. Voor degenen waarvan het laatstverdiende loon vlak boven het minimum ligt, geldt de minimumdagloon bepaling in de uitkering. D.w.z. dat de uitkering niet onder het netto-minimumloon kan zakken.
— herstel uitkeringsrechten voor jongeren. De regering wil die uitkeringsrechten, voorzover ze nog bestaan, vrijwel geheel afschaffen
— gelijke rechten voor buitenlanders. Dat betreft met name de koppeling van de bijstand aan de verblijfsvergunning en het gesjoemel met de rechten van in het buitenland verblijvende medegezinsleden
— instelling van een sociaal verzekerd ouderschapsverlof van 8 maanden. Deze maatregel is vooral in het belang van vrouwen, die nu vaak na de geboorte van hun kind niet meer kunnen werken en tegelijk al hun uitkeringsrechten verliezen
— belangrijke prioriteit in de voorstellen is de verbetering van de koopkracht van de minima. Van steeds meer kanten wordt erkend dat de financiële positie van de minima onhoudbaar is en drastisch verbeterd moet worden. Als eerste stappen worden genoemd: optrekken van het minimum met 5%, waardevast maken van de uitkering en verhoging van de kinderbijslag voor de minima.

Werk scheppen

Belangrijkste kritiekpunt op de aanpak van de regering-Lubbers is het volstrekt ontbreken van een daadwerkelijke bestrijding van de werkloosheid. Het ligt dan ook voor de hand dat in het rapport daartoe wel voorstellen worden gedaan, om mensen met een uitkering een betere mogelijkheid te geven op betaald werk. Enkele van de voorstellen zijn:

— elke jongere die langer dan een half jaar werkloos is moet recht hebben op een betaalde baan.
Daarmee wordt de overheid de plicht opgelegd om voor werkloze jongeren de mogelijkheid van betaald werk te creëren.
Een van die mogelijkheden is, dat op veel ruimere schaal subsidie wordt gegeven aan projecten die jongeren zelf opzetten.
Daarnaast is het mogelijk jongeren een tijdelijke baan te geven, met volwaardige arbeidsvoorwaarden en waarmee uitkeringsrechten worden geschapen. Bijvoorbeeld door het opvullen van de — tijdelijke — vacatures bij ouderschapsverlof, onderwijsverlof e.d.
Met deze voorstellen pleit het rapport voor specifieke maatregelen voor jongeren, maar heel anders dan de regering wil. Niet door het creëren van een soort superuitzendbureau voor jongeren tegen half loon zonder verdere rechten, maar met passend werk en volwaardige arbeidsvoorwaarden als uitgangspunt.
— maatregelen voor specifieke groepen, zoals het scheppen van aangepast werk voor gedeeltelijk arbeidsongeschikten. Summiere voorstellen die daarover circuleren, dreigen nu door de regering in het kader van de zgn. deregulering onder tafel te verdwijnen.
— voorrangsbeleid bij sollicitaties ten behoeve van vrouwen.

Het is te betalen

De bekende vraag, wat gaat het allemaal kosten en is het wel te betalen, wordt in het rapport niet ontlopen. Concreet wordt aangegeven wat de extra kosten zullen zijn t.o.v. de plannen van de regering en er worden financieel-economische argumenten gegeven waarom dergelijke extra uitgaven voor de sociale zekerheid verantwoord zijn. Die argumenten zijn het beste in het rapport zelf te lezen.

Het rapport is voor ƒ 2,50 te bestellen bij de CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam. Bij verzending ƒ 2,50 extra.

Steun de Britse mijnwerkers

De CPN roept haar leden op de steun te versterken vanuit álle afdelingen en districten van de partij.

Eerste initiatieven zijn al gaande. In Leiden is al enige tijd een plaatselijk comitee actief en is een dikke 1500 gld. opgehaald (giro 5615526 t.n.v. E. Koen, Leiden).
Ook in Limburg zijn initiatieven genomen, vooral gericht op oud-mijnwerkers. Hans Witvoet vertelt daarover: ,,Wij in Limburg weten wat sluiting van de mijnen betekent. Zeker nu in crisistijd komt het hele verdere leven in een volstrekt labiele situatie, de stevigheid wordt er onderuit weggeslagen.'' Op Hans' gironummer (giro 159159 t.n.v. J. Witvoet, Nieuwenhagen) zijn al enkele duizenden guldens binnengekomen.
Activiteiten zijn er ook vanuit de FNV. Op het gironummer (133500 tnv. FNV Amsterdam) zijn vanuit de diverse bonden al enkele honderdduizenden guldens binnengekomen.
Vakbondsvrouwen en vrouwen actief betrokken bij solidariteitsacties hebben het initiatief genomen tot een vrouwencomitee. Rie Stengewis: ,,Wij richten ons op de rol van de mijnwerkersvrouwen in Engeland, en willen met hen solidariteitsbijeenkomsten organiseren.''

Actieberaad CPN op 8 september

Komend najaar staan nieuwe acties voor de deur tegen het rechtse bezuinigingsbeleid van de regering-Lubbers.
De strijd rond de sociale zekerheid komt in een beslissend stadium: per 1 januari wil de regering de stelselherziening van De Graaf doorvoeren, die ertoe zal leiden dat het sociale stelsel fundamenteel wordt afgebroken.
In de bedrijven moeten nieuwe CAO's worden afgesloten waarbij het gaat om de vraag of er arbeidstijdverkorting kan worden doorgevoerd gericht op het scheppen van nieuwe banen en hervèrdeling van de bestaande arbeid, of er feitelijk een nieuwe loonstop zal komen of dat de prijscompensatie opnieuw opgeëist kan worden.
Bij de overheid dreigen opnieuw drastische ingrepen in de arbeidsvoorwaarden van het overheidspersoneel; ook daar is de vraag of arbeidstijdverkorting met volledige herbezetting kan worden doorgevoerd.
De CPN wil haar activiteiten, initiatieven en ideeën volop in de schaal werpen om de uitkomst van die vragen zo positief mogelijk te laten zijn.
In dat kader wordt door het partijbestuur op 8 september een CPN actieberaad georganiseerd, voor partijgenoten uit de districten die actief bij de sociaal economische strijd zijn betrokken.
Op dat actieberaad zal het nieuwe actieplan van de CPN worden gepresenteerd waarin de CPN haar inzet bij de komende acties duidelijk zal maken. Tevens zal worden besproken welke initiatieven vanuit de CPN in de diverse districten worden ontwikkeld, op welke wijze de CPN een bijdrage zal leveren aan een zo breed mogelijke machtsvorming tegenover het Lubbers-beleid.
Als eerste activiteit horen daarbij de voorbereidingen van Prinsjesdag-actiedag.
Dat is een gelegenheid bij uitstek om de regering duidelijk te maken dat haar onheilsplannen kunnen rekenen op massaal verzet, onder meer door activiteiten en bijeenkomsten vanuit de talrijke platforms die in diverse steden bestaan.
Prinsjesdag is tevens een uitstekende gelegenheid om als partij het actieplan op uitgebreide schaal te presenteren, in openbare vergaderingen, discussiebijeenkomsten e.d.

Het actieberaad zal op 8 september beginnen om half elf en wordt gehouden in de grote zaal van gebouw Sybille, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam. Uitnodigingen worden verstuurd via de districten.

In memoriam Ratio Koster

Op 11 juli is onverwachts van ons heengegaan onze vriend en partijgenoot, strijder tegen onrecht en onderdrukking Ratio Koster. Hij was een bescheiden, keiharde werker en in de partij een symbool van onze gemeenschappelijke strijd met de PKI en het gehele Indonesische volk. Het was dan ook geen toeval, dat Ratio Koster in 1978 secretaris-penningmeester werd van de Indonesië-commissie, die tot taak had onder nieuwe omstandigheden gestalte aan de solidariteit te geven.
Ratio was in 1945 lid geworden van het ANJV en van de CPN. In 1947 moest hij als dienstplichtig militair opkomen. Het was voorjaar 1947, de zwartste periode in de koloniale oorlog tegen de toen nog zo jonge Indonesische republiek. Kapitein Westerling, commandant van het Korps Speciale Troepen, had op eigen initiatief, hoewel niet gehinderd door het opperbevel in Batavia, een soort van standrecht afgekondigd. Hij hield gewelddadig huis onder de bevolking van Zuid-Celebes, tienduizenden Indonesiërs werden beestachtig vermoord.
Het blad van het ANJV, toen Eén geheten, reageerde hierop fel met een extra editie, welke in juli 1947 verscheen met de kop: ,,Maak van onze jongens geen SS-ers.'' Het artikel begon als volgt:
,,De berichten uit Zuid-Celebes hebben de ergste geruchten bevestigd. Artikelen in ,,De Stem van Nederland'' van de hand van dr. M. van Blankenstein en in Vrij Nederland van de heer Van Randwijk hebben het verschrikkelijke tafereel onthuld van een moordpartij in Indonesië dit jaar bedreven, die alleen maar te vergelijken is met die van de moffen op zijn ergst. Helaas, Zuid-Celebes zal voortaan in één lijn met Putten en Lidice genoemd worden''.
Eén werd op de kazernes verspreid en nog in diezelfde week werd Ratio Koster door de militaire politie gearresteerd. Men vond een aantal exemplaren van Eén in zijn kledingkast. De krijgsraad ten velden veroordeelde Ratio na negen maanden voorarrest tot drie jaar gevangenisstraf. Ratio ging in hoger beroep. De verontwaardiging was groot. Er waren acties en demonstraties ,,Ratio moet vrij'' en negen maanden later werd Ratio plotseling uit de gevangenis ontslagen. Hij had anderhalf jaar onschuldig vastgezeten.
Hij bleef deelnemen aan de acties van het ANJV en de CPN tegen de koloniale oorlog, waarbij honderden militairen werden gearresteerd en de beweging rondom de zogenoemde ,,Schoonhoven-jongens'' grote bekendheid kreeg.
Begin jaren zestig ging Ratio in het technisch bedrijf van de krant werken, de laatste jaren was hij werkzaam op het documentatiebureau. Die laatste jaren ook ontplooide hij grote activiteit voor onze Indonesië-commissie in de concrete solidariteit met de politieke en expolitieke gevangenen in Indonesië. Wij zullen Ratio niet vergeten en zijn werk voortzetten.

PIET VAN STAVEREN
lid van de Indonesië-commissie CPN

Telegram

Bij de crematie van Ratio Koster waren naast talloze nederlandse ook vele indonesische vrienden aanwezig. Tevens ontving het partijbestuur een telegram van medeleven namens het centraal comitee van de PKI, waarvan we hieronder de tekst afdrukken:
Vernamen met groot verdriet het onverwachte overlijden van Ratio Koster — de delegatie van het centraal comitee van de PKI zendt U en de familie de diepste condoleance — wij zullen ons hem herinneren als een militant strijder tegen de Nederlandse koloniale onderdrukking en in de afgelopen jaren nauw betrokken in de solidariteitscampagne met het Indonesische volk in de strijd tegen het militaire regiem in Indonesië.

Peking, JUSUF ADJITOROP

Zoiets als het plan Van Dam maar dan beter!

ATV volop in diskussie

In het najaar beginnen de CAO-onderhandelingen. Het is nu al duidelijk dat arbeidstijdverkorting het hoofdpunt zal worden. De CPN is na haar congresbesluit (25 uur ,,met behoud van loon'') volop in diskussie over ATV. Op 6 juni vond in Velsen een solidariteitsbijeenkomst met de West-Duitse stakers plaats. Op 16 juni had het vrouwenoverleg een ATV-dag. En zowel in Amsterdam als landelijk vonden bijeenkomsten plaats. Aan de vooravond van de CPN-kampagne voor ATV spraken we met enkele mensen die op verschillende manieren bij de strijd voor ATV betrokken zijn.

Evelien Eshuis: Niemand weet hoe zo'n maatschappij eruit zal zien

De CPN heeft politieke voorstellen geformuleerd om het proces van ATV te versnellen en te sturen. Het gaat om versnellende maatregelen als bedrijvensteun en sturende maatregelen als arbeidswetgeving, bescherming minima, positie vrouwen en deeltijdwerkers en controle. Evelien Eshuis zit voor de CPN in de Tweede Kamer. Ze benadrukt tegenover ons dat ondersteunende maatregelen niet betekenen dat de CPN alles per wet wil regelen.
Eshuis: ,,We zullen nooit zeggen dat ATV niet per bedrijf bevochten moet worden. Waar het om gaat, is dat de CAO-onderhandelingen in de rug gesteund moeten worden. ATV gaat niet alleen de werkenden maar ook de niet-werkenden aan. De vakbonden doen hun best voor de werklozen en de WAO'ers, maar het is nog beperkt. Vrouwen zijn ongeorganiseerd en voorzover ze lid van de vakbond zijn wordt hun geluid slecht vertaald.''

De CPN-voorstellen leggen nogal de nadruk bij overheidsteun. Dat is na de RSV-enquête nogal gewaagd.

Eshuis: ,,Je moet zoeken naar middelen om als overheid invloed te kunnen hebben op het bedrijfsleven. Er is al volop overheidsteun, zoals oncontroleerbare WIR-premies en ook individuele steun. Die steun zou je moeten verbinden aan voorwaarden, dus je moet zeggen: ,,je krijgt alleen steun als je aan ATV doet''. De CPN is nooit voor steun zonder controle geweest. Wat je moet doen, is individuele steun-maatregelen op algemene criteria opstellen, zodat het voor bedrijven interessant wordt aan ATV te doen. Je moet het mogelijk maken. Want als je dat niet doet, zullen de bedrijven die het voortouw nemen, uit de markt worden gedrukt.''

De ondernemers zijn niet erg happig op ATV. Ze hebben het vaak over organisatorische problemen, de rompslomp van een ingewikkelder arbeidsbestel. Is niet juist de enorme culturele verandering van de maatschappij wat de ondernemers beangstigend vinden?

Eshuis: ,,De dag wordt bepaald door het feit dat mensen werken van 8 uur 's ochtends tot 5 uur 's middags. Het hele maatschappelijk leven, de organisaties, alles is daarop gebaseerd. Als dat zou worden opgerekt, heeft dat ontegenzeggelijk een enorme invloed. Met 25 uur heb je er naast je werk nog iets bij. Betaalde arbeid krijgt dan een minder centrale plaats in je bestaan. De mogelijkheden van onbetaalde arbeid nemen toe. De hengelclub, sport, ook de politieke partij zal er wel bij varen. Iedereen kan iets aan zijn privé-leven doen, deel hebben aan de opvoeding van zijn kinderen. Er zal dan heel anders gedacht worden over arbeid. Niemand kan voorzien hoe zo'n maatschappij eruit zal zien en dat is angstig.''
De ondernemers zien volgens Evelien Eshuis niet graag de arbeidsdicipline bedreigd: ,,Ondanks alle krokodillentranen over de werkloosheid komt het de ondernemers juist goed uit. Ze hebben de arbeidsmarkt in handen en kunnen eisen stellen en dat geven ze niet graag uit handen. Er is ook nog het demografische argument: de dalende bevolking. Over tien jaar zou de werkloosheid snel teruglopen. Loonexplosies zouden mogelijk worden en dat is een reden om nu geen ATV te willen. Ik geloof niet zo in die redenering. De automatisering gaat door en dat betekent nieuwe ontwikkelingen.''

Bedrijven hebben nu al problemen bepaalde geschoolde mensen te krijgen. Wordt dat probleem niet veel ernstiger na invoering van een drastische ATV?

Eshuis: ,,Er staan twee-en-een half miljoen mensen buiten het arbeidsproces: vrouwen die zich niet laten registreren, mensen die met pijn in het hart de VUT zijn ingegaan. Weegt dat niet op tegen al die onzekerheden?''
Evelien Eshuis noemt het streven van de ondernemers naar flexibilisering ,,verhoogde uitbuiting'' en heeft volgens haar betrekking op het afbreken van sociale verworvenheden: ,,Het heeft niets te maken met wat wij voorstaan: ATV gecombineerd met herverdeling van arbeid.''

Kleine ATV-stapjes hebben tot dusver negatief gewerkt.

Eshuis: ,,Dat lijkt inderdaad zo te zijn, maar kleine stappen dragen bij aan de brede opvatting dat er ATV moet komen. Het is de laatste twee jaar heel hard gegaan; in alle loononderhandelingen is ATV nu aan de orde. Daarnaast moet je kijken naar de plekken waar goede eisen worden gesteld. De vakbondseisen bij de PTT (36 uur met behoud van loon plus herbezetting en meer vrouwen in dienst) zijn offensieve eisen, waar we achter moeten staan. Ze doorbreken iets.''
Evelien Eshuis noemt het plan Van Dam ,,een goede poging'', al is negatief dat het het ontstaan van verschillende categorieën werknemers zal betekenen. Maar er spreekt, volgens Eshuis, een ,,oprechte zorg voor de grote werkloosheid'' uit.

Hoe moet de ATV-beweging er uit gaan zien?

Eshuis: ,,Er zijn initiatieven. Onze opvatting is dat alleen een brede massabeweging ATV voor elkaar kan krijgen. Er moeten platforms komen van uitkeringsgerechtigden, vrouwen, enzovoort. Als je niet zorgt dat deze groepen voor een hete adem in de nek van de vakbonden zorgen dan wordt het een onderonsje tussen werknemers en werkgevers. En dat is ook niet in het belang van de werknemers. Zij moeten steeds meer premie en hogere belastingen betalen. Het is ook hun belang dat arbeid verdeeld wordt. Daarom zijn plaatselijke overlegplatforms, komitees, e.d., waar ook de werkenden aan meedoen, van belang. De vrouwenhoek moet niet simplistisch denken over mannen. Je ziet dat mannen die buiten het arbeidsproces staan meer begrip krijgen voor de vrouwenbeweging. Zij zijn opeens uitgerangeerd en begrijpen wat vrouwen bedoelen. Er ontstaat makkelijker solidariteit. Platforms van werkenden, vrouwen, uitkeringsgerechtigden, zijn ook een pressiemiddel naar politieke partijen. Daar moeten we nu werk van maken. Straks zijn de CAO-onderhandelingen. We moeten ook meer gaan nadenken over de culturele veranderingen, om ATV meer tastbaar te maken.''

Campagne voor drastische arbeidstijdverkorting

In de partij is de strijd voor drastische arbeidstijdverkorting het centrale thema's. Het debat met hevigheid tijdens het programmatisch congres, maar ook in de stil blijven komen te vallen, maar dat is niet gebeurd. Integendeel, het gekregen.
In de eerste plaats in de vorm van de ATV-campagne. Zo was de partij betrokken bij de solidariteitsacties met de Westduitse stakingen van 1984. Dit kwam nog meer door het organiseren van een vrouwenoverleg over ATV. Tevens bracht een delegatie van de partij, bestaande uit Jan Berghuis, Ingrid Blekman en Jan Walvisch, een bezoek aan de Westduitse stakingshaarden. Dergelijke solidariteit werd ook getoond bij de strijd bij Philip Morris, waarbij door de partijleden Jan Walvisch en Frank Biesboer een bezoek aan een stakersbijeenkomst.
Daarnaast is op tal van plaatselijke afdelingsvergaderingen over de vraag: met welke inzet moeten we de ATV-campagne in, hoe gewenst is uiteindelijk gestreefd moet worden. Dit alles in de laatste week.
In deze ledenkrant wordt een aantal zaken in een drietal artikelen.
Om te beginnen de conclusies van het vrouwenoverleg over arbeidstijdverkorting, waarin de vraag naar welke inzet de partij de strijd voor ATV aangaan. Het tweede artikel behandelt het politiek program voor arbeidstijdverkorting, dat door het partijbestuur is gepubliceerd. Het derde artikel, dat met een drietal partijbestuurders is gehouden, gaat over arbeidstijdverkorting zijn betrekking op de politiek, wordt gegeven van de verschillende standpunten voor drastische arbeidstijdverkorting.

Ingrid Blekman: Alleen Van Dam breekt er doorheen

Op 16 juni kwamen in Amsterdam vrouwen bij elkaar voor een CPN-vrouwenoverleg over ATV. De bedoeling was ervaringen en standpunten uit te wisselen om zo een stapje verder te zetten met de invulling van het congresbesluit. Thema's waren de doelstellingen en uitgangspunten van ATV, vorm, tempo en wijze van invoering, controle en andere randvoorwaarden en financiering en inkomenspolitiek. Ingrid Blekman was erbij. Zij is van mening dat er een gericht beleid naar de 25-urige werkweek nodig is: ,,De 25 uur leeft als een principiële uitspraak, waar niemand tegen is. Maar een heleboel mensen schuiven het op de lange baan, omdat de 25 uur nu niet aan de orde zou zijn. Op die wijze wordt de invalshoek van de vrouwen ondergesneeuwd. Dat is ook in Duitsland gebleken. Ik wil niets afdoen aan de aktie daar, maar het kan niet ontkend worden dat het alleen om het behoud van werkgelegenheid ging. Over uitbreiding van werk wordt wel gepraat, maar het ,,zit er toch niet in''. Het gaat natuurlijk om een vakbondsorganisatie van mannen die werk hebben. Volgens ons moet je een fasering in je hoofd hebben. Als de 35 uur er straks is, moet je niet in een situatie komen dat de diskussie weer van begin af aan moet beginnen. Vanuit de politiek is een brede visie nodig. En die ontbreekt nog steeds. De enige die daar doorheen heeft gebroken, is Van Dam geweest. Hij heeft het perspektief van volledige werkgelegenheid weer op de voorgrond geplaatst. Ook in onze partij zijn er mensen die volledige werkgelegenheid ,,onhaalbaar'' vinden. De kwestie is of we het willen of niet. Van Dam laat dat zien. En we zijn het volledig eens met zijn vaststelling dat kleine stapjes niet helpen. Wat je er verder ook van vindt, hij heeft een invulling gegeven. Onze eigen partij heeft dat nog niet ge-

Een politiek program voor arbeidstijdverkorting

Arbeidstijdverkorting, de politiek zal het niet links kunnen laten liggen. De maatschappelijke noodzaak is er. Veel werklozen en een toenemende behoefte van vrouwen om evenals de man op een gelijkwaardige plaats op de arbeidsmarkt aanspraak te kunnen maken.
Op 30 juni presenteerde het partijbestuur een politiek program voor arbeidstijdverkorting. In dat program worden een 11-tal maatregelen voorgesteld om de invoering van arbeidstijdverkorting te versnellen, te sturen ten gunste van de gewenste herverdeling en de controle op de herbezetting te vergroten. Het program beperkt zich tot politieke voorstellen.
Dat wil niet zeggen dat de CPN van mening is dat dit de enige weg is om tot drastische arbeidstijdverkorting te komen. Integendeel, de strijd in bedrijven, op kantoren en instellingen en buurten is van groot belang om tot resultaat te komen. Evenmin gaat het erom de arbeidstijdverkorting van boven af op te leggen. De CPN wil de vakbeweging en anderen die naar arbeidstijdverkorting streven ondersteunen en instrumenten verschaffen. Zodat de herverdeling van arbeid gerealiseerd zal kunnen worden.
De politieke maatregelen zijn juist nodig om extra steun te geven aan die groepen voor wie de herverdeling van arbeid het meest urgent is.
Een dergelijk politiek program verschaft de mogelijkheid zowel voor degenen die direct betrokken zijn bij de cao-strijd als voor degenen die buiten het betaald arbeidsproces staan, om in een gemeenschappelijke campagne eisen aan de politiek te formuleren en zo mee te helpen een klimaat te scheppen waarin in de cao-strijd resultaten kunnen worden geboekt.

Kortweg gaat het om de volgende punten:

1. Bedrijvensteun
Met name sectoren als midden- en kleinbedrijf moeten via gecontroleerde bedrijvensteun in staat worden gesteld om arbeidstijdverkorting door te voeren.

2. Inverdieneffecten
ATV die nieuwe banen oplevert leidt tot inverdieneffecten met name op de WW-uitkeringen. Die moeten ten goede komen aan degenen die in de betreffende bedrijfstak werken. Daartoe is o.m. een tijdelijke subsidie op de WW-pot vereist.

3. Personeelsbeleid van de overheid
De overheid dient een voortrekkersrol te vervullen en concrete stappen te zetten. Gezien de voorstellen bijv. bij de PTT kan daar onmiddellijk tot atv worden overgegaan. Volledige herbezetting is daarbij uitgangspunt.

4. Overheidsaankopen
Bij het gunnen van orders door de overheid zou mee moeten wegen welke bijdrage aspirant-leveranciers geven aan atv. En ook de wijze waarop zij voorkeur geven aan vrouwen bij het wervingsbeleid.

5. Wegwerken achterstelling vrouwen
Bij het vinden van banen ondervinden vrouwen nog steeds achterstanden. Daar waar mogelijk is zal bij sollicitaties uitdrukkelijk de voorkeur aan vrouwen moeten worden gegeven.

6. Positie vrouwen op de arbeidsmarkt versterken
Het moet voor vrouwen beter mogelijk worden gemaakt betaald werk te verrichten, o.a. door voorzieningen als kinderopvang, ouderschapsverlof, speciale scholingsprogramma's voor vrouwen. Het toetreden op de arbeidsmarkt moet ook worden gestimuleerd door terugdringen van kostwinnersbepalingen in de uitkeringen en verandering van de wet op de tweeverdieners.

7. Arbeidswetgeving
Deze moet worden aangescherpt om een ongebreidelde flexibilisering tegen te gaan, o.m. door het vastleggen van de tijd waarin een normale arbeidsdag valt en van de vrije zaterdag.

8. Minima
Pogingen van regering en ondernemers om atv te gebruiken om bressen te schieten in de minimumloonbepalingen moeten beslist worden afgewezen. Het minimumloon moet een bodemgarantie vormen, die niet mag worden aangetast, integendeel moet worden verbeterd en aangevuld.

9. Deeltijdwerkers
Deeltijdwerkers mogen niet tot atv worden gedwongen.

10. Verandering heffingsgrondslag WW
Het werkgeversaandeel in de WW-premie moet zwaarder drukken op de kapitaalsintensieve bedrijven dan op arbeidsintensieve bedrijven. Daarmee wordt het doorvoeren van atv ook bevorderd.

11. Controle
Wezenlijk voor het realiseren van atv is effectieve controle van de belanghebbenden zelf. Daarom moet de positie van de vakbeweging en de ondernemingsraad versterkt worden, met name ten aanzien van de arbeidsorganisatie, de werktijden e.d.
Voorts dienen mogelijkheden gevonden te worden om degenen die thans buiten het betaald arbeidsproces staan te betrekken bij de invoering van atv, bijvoorbeeld via door de regering in te stellen commissies.

Inzet van de partij bij de komende strijd voor arbeidstijdverkorting

Op 30 juni j.l. vond een landelijke bijeenkomst plaats over arbeidstijdverkorting waar voorstellen vanuit het partijbestuur besproken en het politiek program voor arbeidstijdverkorting werd gepresenteerd.

Inleidingen werden gehouden vanuit het partijbestuur door Rieme Wouters, Jan Berghuis en Evelien Eshuis, door Simone Walvisch namens het landelijk vrouwenoverleg en door Roel Walraven, wethouder in Amsterdam o.m. voor personeelszaken.

Aan het slot van de bijeenkomst werden conclusies geformuleerd, die we hieronder weergeven.

a. de CPN wil **drastische arbeidstijdverkorting** zoals in het partijprogram is vastgelegd.
Een van de belangrijkste doelen van atv, is herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid. Om dat doel te kunnen bereiken zal bij elke stap op het gebied van atv **volledige herbezetting** van vrijkomende uren moeten worden nagestreefd.
Dat is ook de enige wijze waarop atv kan worden gebruikt om nieuwe banen te scheppen en arbeidsbelasting terug te dringen.
b. De CPN zal aktieve steun geven aan de strijd die komend jaar zal losbranden voor de invoering van een **35/36 urige werkweek** als eerste stap om te komen tot drastische arbeidstijdverkorting.
Een dergelijke atv moet worden gerealiseerd **met behoud van loon, d.w.z. zonder inlevering van koopkracht.**
Financiering van atv in de bedrijven is onder meer mogelijk uit de in de afgelopen jaren gerealiseerde arbeidsproduktiviteitsstijging.
c. Om herbezetting te bereiken is het noodzakelijk dat atv wordt doorgevoerd met **controle en zeggenschap** van vakbeweging en ondernemingsraden/zeggenschapscommissies op de organisatie van de arbeid. De aanpak van de atv zoals bij AKZO, Philip Morris en Hoogovens, waarbij in elke afzonderlijke afdeling wordt nagegaan waar en hoeveel nieuwe arbeidsplaatsen bij atv kunnen worden gerealiseerd, onderstreept het belang van controle en democratische zeggenschap.
d. Om atv mogelijk te maken zal de regering ondersteunende maatregelen moeten treffen. Een program daartoe is door de CPN gepresenteerd in het **„Politiek program voor arbeidstijdverkorting"** juni 1984.
Politieke maatregelen zijn vooral ook nodig om ervoor te zorgen dat **vrouwen** toegang krijgen tot betaald werk.
e. Verdere diskussie moet worden gevoerd over de **wijze waarop een 25-urige werkweek kan worden gerealiseerd.**
Het gaat daarbij met name om de vraag aan welke voorwaarden en veranderingen moet zijn voldaan om een dusdanige grondige wijziging van het arbeidsbestel te kunnen realiseren. Daarbij zal ook het karakter en de inhoud van het werk moeten worden betrokken. Alleen op basis van een dergelijke diskussie kan 25 uur als een reëel en realiseerbaar perspektief worden ontwikkeld. Het partijbestuur van de CPN is verzocht ideeën te ontwikkelen over de wijze waarop de CPN een 25-urige werkweek wil realiseren en daarvoor, zowel in als buiten de partij, diskussie te organiseren.
f. Een effectieve strijd voor atv vereist het tot stand brengen van een **brede maatschappelijke beweging**, van allen die atv willen realiseren. Een dergelijke beweging is van belang om:
— de verschillende invalshoeken die bij atv een rol spelen, zoals van werkenden, uitkeringsgerechtigden, vrouwen en jongeren, samen te brengen en ook tot gelding te laten komen;
— een klimaat te scheppen waarin in bedrijven, sectoren en overheidsinstellingen resultaten kunnen worden geboekt;
— een macht te vormen om politieke maatregelen, die atv ondersteunen, af te dwingen.
Een dergelijke beweging zal op verschillende niveaus tot gelding moeten worden gebracht en daar ook haar specifieke doelen stellen. Landelijk vooral gericht op het beïnvloeden van de landelijke politiek, in steden en regio gericht op de aktiviteit van gemeente en provinciale besturen als werkgever van overheids- en gemeentepersoneel, op bedrijfsniveau gericht op de CAO's. Progressieve partijen hebben in zo'n maatschappelijke beweging een eigen rol te vervullen.
g. De CPN zal de komende tijd aktiviteiten en initiatieven ontwikkelen die ertoe kunnen bijdragen dat een dergelijke beweging tot stand wordt gebracht. Landelijk zal daartoe een **atv-kampanjeploeg** worden samengesteld, die ook eigen publikaties zal verzorgen.
h. De omstandigheden om atv af te dwingen liggen in verschillende bedrijven en sectoren verschillend. **Voorbeelden** die kunnen worden gecreëerd, daar waar de omstandigheden het meest gunstig zijn, zullen moeten **doorwerken** naar andere bedrijven en instellingen, o.a. via centrale afspraken. De overheid zal ook middelen ter beschikking moeten stellen om daar waar atv op reële financiële problemen stuit, tijdelijk financiële steun te verlenen. (zie ook het „politiek program voor arbeidstijdverkorting").

Jan Berghuis: Werk voor vrouwen en jongeren is geen inleveren

een ideologische druk dat alles in een enkele stem moet uitmonden. Maar natuurlijk hoeft de partij niet te wachten totdat vanuit de basis alles naar boven komt. Het initiatief rond de kaderwet is goed. Dat kan doorgaan op alle terreinen. We staan niet met lege handen. Waar we vanaf moeten, is de voortdurende angst dat meningsverschillen ook konflikten oproepen."

Bij de Hoogovens is de diskussie over ATV in volle gang. Bij de komende CAO-onderhandelingen gaat de vakbond optreden voor een ATV van twee uur om daarmee zo'n 600 mensen aan werk te helpen. Jan Berghuis werkt bij de Hoogovens en is nauw betrokken bij de strijd voor ATV. Hij was aanwezig op de landelijke ATV-bijeenkomst van de CPN op 30 juni, waar zich volgens hem weliswaar meningsverschillen manifesteerden, maar volgens hem niet van dien aard dat het „onmogelijk is als partij aan de bak te gaan".
Jan Berghuis is voorstander van een ATV-beweging, waarin verschillende groepen die belang hebben bij ATV en verschillende uitgangspunten hebben, samengaan: „Hoe je het ook wendt of keert, in de komende CAO-onderhandelingen zullen afspraken gemaakt moeten worden over ATV. Deze onderhandelingen zijn misschien wel het belangrijkste instrument om tot ATV te komen. Vrouwen en jongeren moeten zich bundelen met vakbondsmensen in een beweging voor drastische ATV. Dat moet verder gaan dan wat je in de Bondsrepubliek zag, een solidariteitsbeweging. Het moet een beweging zijn waarin groepen die minder perspektief op werk hebben, hun eisen kunnen stellen. Zo'n beweging kan druk uitoefenen naar enerzijds overheden en anderzijds bedrijven, direkties en vakbonden. Belangrijk is ook dat vakbonden beter gaan luisteren naar mensen die geen werk hebben. Daarom zijn platforms nodig in regio's, steden, waar de strijd voor ATV een belangrijke rol gaat spelen."

In de afgelopen jaren hebben kleine ATV-stappen nauwelijks nieuwe banen opgeleverd. Ben je het ermee eens dat alleen grote stappen soelaas bieden?

Berghuis: „Het is te simpel om het begrip „drastische ATV" volledig op te hangen aan grote stappen. Of stappen goede effekten hebben, hangt af van afspraken die je maakt, de herbezetting, en de controle op de naleving van de afspraken en de mogelijkheid meer te zeggen te krijgen in de eigen werksituatie, de zeggenschap. Je kunt dus niet op voorhand zeggen dat kleine stappen negatief zijn. Bij de afgesloten CAO bij AKZO is een belangrijk element de herbezetting. Maar ik ben het ermee eens dat als je perspektief wilt bieden aan vrouwen en jongeren je over moet gaan tot grotere stappen. Sommigen zeggen dat je de 25 uur in een 15-jaar termijn moet zien. Maar elk jaar een uur zal niet meer dan enige soelaas geven. Het zal sneller moeten. En het kan ook. Ik ben niet tegen het maken van plannen: zoiets als het plan Van Dam, maar dan beter!"
Berghuis: „Positief aan het plan Van Dam is dat de 25-urige werkweek uit de droomwereld is gehaald. Nog niet zo lang geleden was het een utopie. Negatief is dat Van Dam probeert aan te sluiten bij ideeën van flexibilisering die bij de ondernemers leven. Het resultaat is dan twee categorieën werknemers, omdat jongeren en vrouwen voor lagere lonen de bedrijven ingaan dan de mensen die al in de bedrijven zitten. Het betekent voor hen jarenlang een minimaal bestaan. Van Dam sluit enkele financieringsbronnen uit."

Welke?

Berghuis (glimlachend): „De ondernemers. Sommige bedrijven maken alweer honderden miljoenen winst. En trouwens: je kunt ook uitrekenen wat de produktiviteitsverbetering van de afgelopen tien jaar is geweest. Dat is veel en is bij de ondernemers blijven zitten. Zij zullen dan ook een grotere financiële bijdrage moeten leveren."
Jan Berghuis ontkent niet dat niet alle bedrijven even winstgevend zijn: „Ik ben voor een globaal arbeidsvoorwaarden-beleid. Het debat over ATV moet overal plaatsvinden en niet alleen in de bedrijven waar het goed gaat. Maar er moet ruimte in zitten, ook omdat je anders veel te zwakke eisen aan bijvoorbeeld Philips stelt. Je kunt er niet omheen dat bedrijven die van de binnenlandse bestedingen afhankelijk zijn, ook ATV moeten kunnen ontwikkelen. We hebben in de ATV-brochure verschillende ideeën ontwikkeld, zoals het idee in de afdracht van sociale lasten arbeidsintensieve bedrijven anders te belasten."

Wat betekent voor jou „behoud van loon"?

Berghuis: „Ik ben het met Siem van der Helm op het congres eens die zei dat hij liever inlevert voor vrouwen en jongeren dan voor ondernemers. Het hangt allemaal af van de voorwaarden waaronder je ATV invoert. Mannen zullen zeker macht moeten inleveren, in bedrijven en instellingen. Ze zullen anders moeten gaan leven en een grotere bijdrage leveren, van de afwas tot de opvoeding. Maar ik moet zeggen dat dat niet echt „inleveren" is."

Een van de Westduitse demonstraties voor de 35-urige werkweek.

daan. We wachten teveel af hoe zich het krachtenveld ontwikkeld. Maar daar moet je door te zeggen wat mogelijk is invloed op uitoefenen. Als vrouwen moeten we de druk op de ketel houden. Op de bijeenkomst hebben we geprobeerd ons over een aantal hete hangijzers uit te spreken."

Zoals?

Blekman: „Schokkend duidelijk werd dat het begrip „behoud van loon" nogal onduidelijk en onuitgewerkt is. Er zijn meningsverschillen over. Als je voor een werkweek van 25 uur en individualisering van inkomens bent, moet je de konsekwenties voor je inkomenspolitiek bezien. Je kunt dan niet staande houden dat alle mensen die nu 40 uur werken straks 25 uur kunnen werken met hetzelfde loon, maar voor mensen die op het minimum zitten, moet je het staande houden. Maar waar het om gaat, is dat je met een houding van houden wat je hebt, de greep op de ontwikkelingen verliest. Iedereen levert al jarenlang in. Als je je vasthoudt aan iets dat verbaal is, dan sluit je grote groepen die niet in de traditie van de arbeidersbeweging zijn meegekomen buiten. Dan verlies je het kontakt met hen."
Ingrid Blekman is het niet eens met de uitspraak van Evelien Eshuis dat het makkelijker wordt de steun van mannen te krijgen, omdat ook zij in grote aantallen werkloos zijn. De steun van werkloze mannen is volgens haar minimaal: „Werkloosheid heeft geen heilzame werking op mensen. Het vergroot angsten en onzekerheden. De strijd voor ATV houdt verband met de strijd tegen patriarchale verhoudingen en Duitsland laat zien dat dat de reden is dat de strijd zo hard is."

Wat vind je van het idee platforms op te richten?

Blekman: „Dat is niet de manier om de ATV-beweging van de grond te krijgen. Vanaf de Bestekbeweging zijn alle platforms ingestort. Algemene brede dingen werken niet meer. Je moet werken vanuit je eigen deelbelangen. Je moet je standpunten uitwerken. Dan heb je iets concreets om naar de andere zogenaamde invalshoeken toe te stappen. Er is nog steeds

De communisten en de Eerste Kamer

Over de rol van de Eerste Kamer in ons staatsbestel komt hoogst zelden iets naar buiten. Het werk van dit College kan, op grond van haar plaats in het Nederlandse staatsbestel, slechts bij hoge uitzondering sensationele besluiten opleveren.
In die mogelijkheid om uitzonderlijke beslissingen te nemen ligt nu juist de waarde van dit instituut. Waarom de CPN nooit meegedaan heeft aan het schijn-democratisch gekakel van centrum-links voor de invoering van een geheel nieuwe parlementaire structuur, met een gekozen minister-president en zonder Eerste Kamer, heeft Marcus Bakker uitgebreid duidelijk gemaakt in zijn boekje ,,Kiezen of knoeien".
Wat is nu de dagelijkse praktijk en ervaring van de CPN-fractie in die Eerste Kamer?

In een gesprek met Kees IJmkers probeerde Leo Klatser dat voor ons boven water te halen.

Kees IJmkers heeft geen goed woord over voor de bewering dat de Eerste Kamer een machteloos en overbodig instituut is. ,,Er zitten twee kanten aan het functioneren van de parlementaire democratie. De controle op het werk van de Tweede Kamer moet worden uitgevoerd door een verkozen lichaam. Ook al komt de Eerste Kamer niet tot stand door directe verkiezingen, toch liggen hier voor progressieve krachten mogelijkheden om belangrijk werk te doen, vooral nu deze regering steeds meer haar toevlucht neemt tot overhaaste en overrompelende maatregelen. Bovendien is de afspiegeling iets zuiverder geworden door de jongste wijziging in de procedure van de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer. Kort geleden hebben we de door de Tweede Kamer aangenomen ,,Politiestop" nog unaniem verworpen. Daar was sprake van een slordig en niet ongevaarlijk stukje gelegenheidswetgeving, dat de Tweede Kamer onder druk passeert zonder de praktische gevolgen van zo'n wet voldoende te bekijken. Dan is een meer algemene beoordeling door de Eerste Kamer mogelijk door toetsing van wetten die door de Tweede Kamer zijn aangenomen aan de Grondwet. Dat bewijst dat dit College wel degelijk macht bezit. Aan de overkant van het Binnenhof weten ze dat wij een wet kunnen afwijzen. Bovendien is het een macht die beïnvloed kan worden door massa-acties.
Vanaf het moment dat de arbeidersbeweging zich als machtsfactor kon laten gelden, hebben communisten op het standpunt gestaan dat om de belangen van de bevolking te verdedigen geen gelegenheid onbenut gelaten mag worden. Zo'n gelegenheid is de Eerste Kamer.

Burgeroorlogsslachtoffers

De controle beperkt zich niet tot de werkzaamheden van de Tweede Kamer. De Eerste Kamer moet ook nagaan wat het kabinet en de betrokken ministers met amendementen gedaan hebben en hoe er wordt omgesprongen met moties die betrekking hebben op de te behandelen wet. Dat dit nodig is bleek bijvoorbeeld bij de behandeling van het wetsvoorstel inzake de Burgeroorlogsslachtoffers.

De Staatssecretaris werd door Henk Hoekstra aan de tand gevoeld over de uitvoering van de met betrekking tot de uitvoering van dit wetsvoorstel in de Tweede Kamer aangenomen moties. Daarbij ging het om de door Marius Ernsting ingediende en door de Tweede Kamer aangenomen motie, waarin de regering wordt uitgenodigd om voor 1 januari 1985 een wetsontwerp in te dienen waarbij mannen en vrouwen burger-oorlogsslachtoffers gelijkgesteld worden. Dat bewijst dat de Eerste Kamer-fractie geen gelegenheid voorbij laat gaan om het werk van onze Tweede Kamer-fractie voort te zetten en te zorgen dat onze standpunten niet onder het tapijt terecht komen."

Gemeentelijk bestuur

Bij de behandeling van de herindeling van de gemeenten en de vergoeding voor gemeenteraadsleden heeft Kees IJmkers het de bewindslieden knap moeilijk gemaakt.
Door zijn jarenlange ervaring als gemeentebestuurder was hij in staat om de argumenten, die door de Minister van Binnenlandse Zaken voor zijn wetsvoorstel werden aangevoerd, stuk voor stuk met zakelijke kritiek te ontkrachten. Hij toonde nogmaals aan dat de met veel poeha door Rietkerk voorgedragen herstructurering en reorganisatie van de lagere overheden niets anders is dan een ordinaire bezuinigingsmaatregel die op geen enkele wijze het bestuur dichter bij de bevolking brengt.

,,Uit de aard der zaak streven we er naar om ons werk af te stemmen op dat van de Tweede Kamer-fractie. Zodoende kunnen we vanaf het begin van de behandeling van een wetsontwerp gezamenlijk standpunten ontwikkelen en eventueel amendementen en moties voorbereiden. Daarbij houden we in toenemende mate voeling met onze collega's van de PSP en de PPR. Langzamerhand is dat een soort proeftuin geworden voor progressieve samenwerking."
,,Bij de behandeling van de begroting van Buitenlandse Zaken nam Henk Hoekstra de gelegenheid waar om het Kabinet ernstig te kritiseren over de wijze waarop de regering het kruisrakettendebat doordreef, zodat ook nog een agendawijziging van de Eerste Kamer nodig werd.
Terecht signaleerde hij dat door deze gang van zaken een diepgaand debat over de problemen in de wereld die samenhangen met de bewapeningswedloop volkomen uit hun verband werden gerukt. Problemen, waarvan volkeren overal ter wereld de gevolgen ondervinden, worden niet opgelost omdat ze ondergeschikt gemaakt worden aan de strategische belangen van de grootmachten. Daarom is het volgens onze fractie destemeer te betreuren dat onder druk van de 1 juni-brief van het kabinet aan de Tweede Kamer een overhaast debat heeft plaats gevonden, nog vóór de beide Kamers gelegenheid gehad hadden zich uit te spreken over het terecht door de Minister zelf geconstateerde kernpunt van de buitenlandse politiek: de wapenbeheersing. Henk Hoekstra wees op de klaarblijkelijke samenhang tussen de haast van het kabinet inzake de kruiswapens en de verdeeldheid binnen het kabinet en nog meer binnen de regeringspartijen zoals duidelijk aan het daglicht komt in de over de tekst van de 1 juni-brief gevoerde interpretatiestrijd."

Koopkracht

Een week later gaat Hoekstra na wat de opvattingen zijn van de CPN met betrekking tot het sociaal-economisch beleid. Nu het inleveren van werkenden en het korten van uitkeringsgerechtigden duidelijk vruchten afwerpt voor superondernemers en als kapitaalbeheerders optredende banken wordt van die zijde sterke druk uitgeoefend om op de ingeslagen weg voort te gaan. Wat deze belangengroepen ervaren als economisch herstel biedt echter geen enkel soelaas in de nood van honderdduizenden werklozen. Dat is een absoluut onverteerbare zaak. De CPN is van mening dat dit helder gemaakt kan worden in een debat, dat meer moet zijn dan gepraat over mogelijke veranderingen in de marge van een onaantastbaar regeeraccoord en het daarvan afgeleide regeringsbeleid. In zo'n debat kan zichtbaar worden aan welke kant men staat.
,,Zoals de CPN steeds betoogd heeft, blijven wij van mening dat juist in een periode van crisis een strenge koopkrachtbewaking nodig is, zowel voor de werkenden als voor de uitkeringsgerechtigden."
,,Lafer raakte Hoekstra in de slag met minister De Koning over zijn opmerking dat de koopkracht van uitkeringsgerechtigden en loontrekkenden ,,koste wat kost" verdedigd moet worden. Hij verwees nog eens naar het CPN-standpunt dat behoud van koopkracht mogelijk is door een heroriëntatie van de kapitaalstromen. Daarbij wees hij op de tegenstelling die ontstaat door enorme concentratie van rijkdom bij weinigen ten koste van de afkalving van de uitkeringen. Nergens hebben wij ooit beweerd dat wij de koopkracht willen handhaven ten koste van de werkgelegenheid, zoals minister De Koning tracht voor te stellen. Het tegendeel is waar en moet gezegd worden: koopkrachthandhaving is een prima middel ter bescherming van de werkgelegenheid en om nieuwe werkgelegenheid te scheppen."

Bekendheid geven

Kees IJmkers komt ten slotte tot behartenswaardige conclusies: ,,De laatste jaren is het een zwakke kant aan het optreden van onze partij dat we zo weinig naar buiten brengen over ons werk in de vertegenwoordigende lichamen. Naast onze inspanningen om zoveel mogelijk positief bij te dragen aan de wetgeving en schadelijke tendensen te voorkomen, ondersteunen wij ook acties en bieden we oriëntatiepunten naar de bevolking. Dat we in het algemeen tekort worden gedaan in de pers zal voor een deel ook te wijten zijn aan ons eigen optreden. Dat ook in onze eigen publicaties steeds minder aandacht wordt besteed aan het werk van communisten in het parlement is zeker ook te rekenen tot de oorzaken. Een stuk van onze aantrekkingskracht dreigt daardoor verloren te gaan. Bekendheid geven aan ons optreden is het best denkbare middel voor openbaarheid van bestuur."
,,Dat geldt des te meer na ons laatste congres en het tot stand komen van ons partijprogram. De geest van ons program zullen wij moeten vertalen in het parlement en in de lagere vertegenwoordigende lichamen.
Onder de bestaande maatschappelijke omstandigheden is het parlement een belangrijk terrein voor maatschappelijke actie.
Wanneer het Congres beslist heeft dat onze partij open moet staan voor niet-Nederlandse landgenoten, dan zal dat ook zichtbaar moeten worden in de vertegenwoordigende lichamen. Op dat terrein heeft onze partij een eerbiedwaardige traditie. Wij zijn de enige partij die ooit in de Tweede Kamer vertegenwoordigd werd door een Indonesiër. In de praktische bestrijding van racisme en discriminatie kan het bij ons werk betrekken van die landgenoten een belangrijke bijdrage leveren.
Bij de komende gemeenteraadsverkiezingen zullen we op dit gebied de eerste ervaringen kunnen opdoen. Goede resultaten op dit terrein zullen hun vervolg vinden in wetswijzigingen, die ook van invloed moeten zijn op de samenstelling van de Eerste Kamer, zij het op langere termijn."
,,Nu ik zestien jaar in die Eerste Kamer werk, denk ik dat het moment nadert dat ik binnen afzienbare tijd mijn plaats zal gaan afstaan aan een jongere opvolger of opvolgster. Maar voorlopig heb ik er nog steeds voldoening van om de CPN-standpunten daar uit te dragen en te verdedigen.

Stichting 'Centrum voor politieke vormings- en scholingsactiviteiten van de CPN'

NIEUW VERSCHENEN

CPN-voorstellen voor verbetering van het sociale stelsel op korte termijn

Rapport samengesteld door de werkgroep economische politiek van de CPN — ƒ 2,50
(+ ƒ 2,50 adm/portok.)

NOG VERKRIJGBAAR

1. **Verslag anti-racisme beraad CPN** — ƒ 2,-
(+ ƒ 3,- adm/portok.)

2. **'Mobilisatie tegen racisme'**
Informatiemateriaal landelijk anti-racisme beraad CPN — ƒ 1,50
(+ ƒ 3.- adm/portok.)

3. **'Waar deden ze het voor? Waar doen we 't voor?**
Rol van idealen.
Materiaal zomercursus 1983 — ƒ 5.-
(+ ƒ 4,50 adm/portok.)

4. **'Het socialisme in het westen en de dictatuur van het proletariaat'**
- Roy Medvedev — ƒ 13,25
(+ ƒ 3.- adm/portok.)

5. **'Autonomie en eenheid'**
De vrouwenbeweging en de weg naar het socialisme - Sheila Rowbotham e.a.
(Uitg. Kritische bibliotheek Van Gennep) — ƒ 36,25
(+ ƒ 4,50 adm/portok.)

6. **'Elementen voor een nieuwe politiek'**
Rudolf Bahro
(Uitg. Kritische bibliotheek Van Gennep) — ƒ 29,80
(+ ƒ 3.- adm/portok.)

Alle uitgaven zijn te bestellen door het vermelde bedrag (+ adm. portokosten) over te maken op Postgiro 1980487 t.n.v. St. Centrum voor pol. vorming & scholing CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam o.v.v. titel van bestelde uitgave.

Nieuw IPSO-bestuur

Op voordracht van de vergadering van IPSO-medewerk(st)ers is op 21 mei 1984 door het Dagelijks Bestuur van de CPN een nieuw Stichtingsbestuur van het IPSO benoemd.
Het nieuwe bestuur wordt gevormd door de volgende personen:
Harry van den Berg — voorzitter
Theo de Roos — secretaris
Martijn Pruijser
Pim Juffermans — penningen
Als leden met de volgende specifieke verantwoordelijkheden zijn benoemd:
Antoine Verbij — uitgeverijactiviteiten
Duco Hellema — projecten
Ina Brouwer — verbinding parlementsfractie CPN

Organisatiekonferentie

In het najaar wordt een organisatiekonferentie gehouden. In de vorige ledenkrant hebben we al enige informatie hierover gegeven. In de ledenkrant van september komen we er nog uitgebreid op terug.
Momenteel is de organisatiewerkgroep die de konferentie voorbereidt bezig gesprekken te voeren met distrikten, afdelingen en groepen over de organisatie. Deze gesprekken worden gevoerd aan de hand van een diskussiestuk dat door de werkgroep is geproduceerd. Wie belangstelling heeft voor dit diskussiestuk kan kontakt opnemen met het distriktbestuur.
Dit diskussiestuk speelt alleen een rol tijdens de eerste algemene diskussieronde. Het materiaal dat de grondslag voor de konferentie zal vormen volgt nog.

POLEN:

Strijd voor democratie en vakbondsrechten

Twee kleine kinderen voor een massieve, meer dan manshoge houten poort. Wachtend op hun vader, die misschien na een lange tijd de gevangenis uit zal komen.
Dat is het beeld dat als een symbool van de Poolse situatie van de afgelopen tijd ons bijblijft.
Er is amnestie afgekondigd, maar het is afwachten hoe snel en voor wie. En vooral: hoe lang behouden de vrijgelatenen hun vrijheid en wat kunnen ze met die vrijheid doen.
Met die vragen en dat beeld voor ogen brengen we hier verslag van het gesprek dat Frank Biesboer (lid van het dagelijks bestuur) Anne de Boer (lid partijbestuur) en Henk-Jan v.d. Meer (medewerker buitenland v.h. partijbestuur) eind mei hadden met enkele vertegenwoordigers van Solidarnosç. Een gesprek, dat al enige tijd geleden (eind mei) plaatsgevonden heeft, maar waarvan we toch de lezers van de ledenkrant op de hoogte willen stellen.
In ons partijgebouw op de Hoogte Kadijk waren bij deze ontmoeting 3 mensen van Solidarnosç aanwezig: Jan Minkiewicz (van het informatieburo Ned.) en twee mensen waarvan we om veiligheidsredenen de naam hier niet kunnen vermelden. De ene is vice-voorzitter geweest van een afdeling van Solidarnosç in een grote metaalfabriek, de andere – een studente uit Krakow — is actief lid geweest van een onafhankelijke studentenvereniging. Beide zijn pas zeer kort geleden uit Polen gevlucht en verblijven in Nederland.
Wie daar twijfels over mocht hebben: uit de informatie komt duidelijk naar voren dat ondanks grote problemen Solidarnosç nog volop leeft. Het doel van alle werk en strijd is om een zelfstandige vakbondsorganisatie te laten voortbestaan. Om dat te bereiken wordt gewerkt aan het verhogen van het bewustzijn door informatie te verspreiden en vakbondswerk te doen, zo goed en kwaad als dat gaat.
De verwachting van onze gesprekspartners is dat de strijd voor vakbondsrechten en democratie lang zal zijn en grote botsingen zal laten zien. Er bestaat nog steeds hoop dat er met Jaruzelski en de zijnen een compromis gevonden kan worden, tenminste bij een deel van de bevolking. Anderen organiseren zich in nieuwe militante organisaties langs Solidarnosç heen. Maar bijna iedereen houdt zich bezig met ,,ondergrondse" activiteiten.
De tijd dat Solidarnosç openlijk heeft kunnen bestaan betekende democratisering op elk terrein, in bedrijven, op universiteiten, in de steden, op het platte land. Na de staatsgreep zijn een groot aantal organisaties ontbonden. In de bedrijven werden de arbeiders gedwongen lid te worden van de nieuwe door de regering gecontroleerde vakbonden. Dwang die werd uitgeoefend door straffen als inhouding van loon en anderzijds beloning voor lidmaatschap door middel van extra loon, voorzieningen, vacanties en excursies.
Een vraagstuk is nog steeds volgens onze gasten uit Polen, of men de nieuwe bonden moet boycotten of moet proberen te gebruiken. De regering heeft aangekondigd dat ze in ongeveer 2 jaar wil voldoen aan de officiële ILO-maatstaven. Volgens hun opgave zijn er nu zo'n 4,5 miljoen leden. Maar op de werkvloer bestaan nog steeds vormen van arbeiderszelfbestuur en soms wil het management alleen praten met Solidarnosç.
Naar aanleiding van onze vragen spraken we uitvoerig over de rol van de kerk in Polen. De vertegenwoordigers van Solidarnosç vertellen dat officieel 80 à 90% van de bevolking gedoopt is, maar in de praktijk een veel kleiner aantal aktief kerklid is. De kerk in Polen is altijd een machtsfactor geweest en heeft vooral op het platte land sterke aanhang. Het was zelfs zo dat daar niet de regering zorgde voor de infrastructuur, maar de kerk.
Vaak wordt de positie van de kerk omschreven als: ,,De kerk is conservatief, maar democratisch". Tegelijk wordt door de Polen de kerk nauwlettend in de gaten gehouden. De kerk is de derde macht in Polen. Ieder tracht die voor zich te winnen. Men is bang dat de regering belofte doet aan de kerk ten nadele v.d. bevolking. Wanneer de mensen moeten kiezen, dan kiezen ze toch voor de praktijk van het dagelijkse leven. Zo kent Polen ondanks het standpunt van de kerk het hoogste abortuscijfer in Oost-Europa. De kerk is tegelijk het instrument van nationale gevoelens, kan bescherming geven aan ondergrondse activiteiten en is plaats van politiek debat.
Op dit moment wordt met name ook kritisch de rol v.d. kerk bekeken in verband met het grote bedrag dat ze ontvangen hebben van de regering voor de landbouw. Men is bang dat via de kerk toch een vorm van collectivisatie, die in Polen niet bestaat, doorgevoerd gaat worden.
De vraag is of de ernstige economische situatie het bewind zal dwingen om compromissen te sluiten, zo besluiten de vertegenwoordigers deze uitleg. De internationale situatie en de nieuwe koude oorlog drukken zwaar op de ontwikkelingen in Polen. Sinds 1980 bestaat in Polen dan ook een discussie over de positie van het land binnen het Oostblok, en de relatie met het Westen. Het is voor het eerst sinds 1945 dat daarover in een Oost-Europees land gediscussieerd wordt. Ook over het vraagstuk van de bewapening ontwikkelt zich de discussie, is de ervaring van onze gesprekspartners. Daarbij speelt een rol dat men in Polen over het algemeen slecht geïnformeerd is over wat er in het Westen gebeurd.
Wat betreft de steun uit Nederland stellen onze gasten dat het een goede zaak zou zijn als er een herleving van het werk van het Polencomité zou plaatsvinden. Er is behoefte aan concrete solidariteit (papier - drukmachines - literatuur) en aan contacten met mensen.
Tevens wordt veel belang gehecht aan het voortdurend geven van informatie over de ontwikkelingen in Polen, het ,,levend houden" van de zaak waar Solidarnosç voor staat. In dat kader wordt gezegd dat De Waarheid goed werk doet en hoopt men dat dit door blijft gaan.
Van onze kant bevestigen we dat de CPN waar de gelegenheid zich voordoet haar positie zal duidelijk maken. Polen heeft een speciale betekenis voor ons, in ons denken over socialisme en over Oost-Westverhoudingen.
De strijd van de Poolse bevolking voor democratie en vakbondsrechten blijft onze steun verdienen.

HENK-JAN V.D. MEER

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg, Alain Stom (red. secr.).
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam
tel. 020-262565 (tst. 13)
Sluitingsdatum no. 7 10 september 1984

Het komende scholingswerk

Van verschillende kanten is het partijbestuur van de CPN de laatste tijd benaderd met het verzoek, een nieuwe stimulans te geven aan de scholing in afdelingen en distrikten. Als reactie hierop is een groepje partijgenoten bezig, een scholingsprogram op te zetten dat zal worden uitgevoerd in het kader van de Stichting ,,Vorming en Scholing".
De gedachte opzet is als volgt:
Er wordt over verschillende onderwerpen materiaal vervaardigd dat aan de scholingsdeelnemers ter hand wordt gesteld en dat de grondslag vormt voor inleiding en diskussie.
Het materiaal is gebaseerd op een scholingsbijeenkomst per afdeling of distrikt. Of er vervolgbijeenkomsten zullen zijn is ter beoordeling van de deelnemers.
De onderwerpen in voorbereiding zijn: a. buitenlandse arbeiders/antifascisme; b. de vredesbeweging nationaal en internationaal; c. wat is marxisme; d. wat is feminisme; e. relatie parlementaire en buitenparlementaire strijd; f. strijd tegen de crisis; g. de financieel-economische posities van de 3e wereldlanden.
Tevens worden voorbereidingen getroffen voor een of meer centrale weekendcursussen.
Nadere informatie volgt. Vragen zijn te richten aan: CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

Landelijk vrouwenoverleg

Alle CPN-vrouwen zijn van harte welkom op de volgende bijeenkomst van het landelijk vrouwenoverleg, dat in hoofdzaak zal gaan over arbeidstijdverkorting. Het overleg zal plaats vinden op zaterdag 15 september vanaf 11 uur in Utrecht, CSB-gebouw, Kromme Nieuwe Gracht 39.
Evenals de vorige dag over atv (16 juni) wordt dit overleg voorbereid door de vrouwenwerkgroep over herverdeling van arbeid en inkomen. Op 16 juni is er gediskussieerd aan de hand van een stuk waarin de verschillende plannen voor atv vergeleken worden wat betreft uitgangspunten, wijze van invoering, financiering, herbezetting e.d. De diskussie spitste zich toe op twee vragen: Moet het recht op betaald werk voor vrouwen voorop staan of het recht op een zelfstandig inkomen? en: Hoe moet een inkomenspolitiek bij drastische atv eruit zien?
Op 15 september willen we praten over een konkrete strategie. De werkgroep heeft zich voorgenomen om een ,,werkplan atv" voor te leggen waarmee we zowel in de partij als naar buiten toe aan de slag moeten kunnen. Dit plan wordt vantevoren rond gestuurd aan de vrouwen die zich opgeven.
Aangezien deze uitnodiging in vakantietijd opgesteld moest worden, zijn wijzigingen voorbehouden. Voor opgave en inlichtingen: bel of schrijf naar CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 239704, toestel 10.

DONATIEFONDS VAN DE CPN
POSTGIRO 511002
t.n.v. Alg. Penningmeester CPN,
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH AMSTERDAM.

Voor de partij betekent dit veel inzet, aktiviteit en organisatievermogen. Naast de persoonlijke inzet van partijleden is het hebben van voldoende financiële armslag een grote vereiste. Uit de contributie-inkomsten alleen kan niet alles betaald worden.
Geld is nodig voor het uitgeven van manifesten, affiches, brochures e.d. Het wordt gebruikt voor de partijorganisatie zelf. B.v. voor het in dienst hebben van mensen, het houden van de organisatiekonferentie in november a.s., het partijkongres in '85, voor kantoorbenodigdheden, enz.
Naast de politieke aktiviteiten van de partij staan de inspanningen alles te doen om De Waarheid financieel te steunen. De Waarheid is een krant die progressieve aktie, beweging en diskussie stem geeft.
Een aktieve politieke rol spelen kost veel geld. Zo was 't altijd, zo is 't nog steeds. De partij heeft extra geld nodig. Het kan niet gemist worden. Willen we als partij sterk komen te staan, willen we de aktiviteiten kunnen ondernemen die we noodzakelijk vinden, dan zijn er veel donateurs nodig. Win een donateur, wordt een donateur en maak daarmee de CPN sterk in en voor de strijd tegen de kruisraketten en de bewapeningswedloop, tegen a-sociale politiek. ,,Machtsvorming voor een Socialistisch Nederland", zeggen we in ons partijprogram. Met veel inzet en voldoende geld kunnen we daar dagelijks voor aan de slag.

Truus Divendal
namens de financiële commissie
van het partijbestuur van de CPN.

U kunt donateur worden door de CPN te machtigen maandelijks een vast bedrag van uw bank- of girorekening af te schrijven.
Als U de voorkeur geeft aan contante betaling is dat ook mogelijk. Het geld kan bij U thuis worden opgehaald, of U kunt een bedrag storten op de girorekening van het Donatiefonds van de CPN.

Met het invulformulier kunt U aangeven op welke wijze U het CPN donatiefonds wilt steunen.

CPN DONATIEFONDS

Naam .....
Adres .....
Postcode .....
Woonplaats .....

wil donateur worden van de CPN

□ Ik betaal *f* ..... per maand per automatische incasso
(tot wederopzegging)

Donateurs die donatie per automatische incasso overmaken, krijgen de CPN-ledenkrant thuis gestuurd.

Ook is mogelijk:
□ Een donatie te geven voor de CPN van *f* .....
□ per maand (per giro/contant aan huis)
□ ineens (per giro/contant aan huis)

Opsturen aan:
CPN-Donatiefonds, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

CPN-brochures

De volgende uitgaven zijn in voorraad bij de CPN-brochurehandel.

Titel: **prijs: (incl. porto)**

Partijprogram van de CPN *f* 10,00
Daarin presenteren de Nederlandse communisten hun doelstellingen, uitgangspunten en toekomstvisie.

Een muur om tegen te leunen. *f* 2,85
Over de opbouw van het sociale zekerheidsstelsel, de sociale afbraakstrategie van rechts, uitgangspunten van de CPN voor vernieuwing en verbetering van de sociale zekerheid.

Weg uit de wapenwedloop *f* 3,10
CPN-standpunten over de wapenwedloop en de vredesstrijd.

Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting. *f* 2,60
Over arbeidstijdverkorting en de economische crisis, arbeidstijdverkorting en vrouwen, strijd in de bedrijven en een politiek program voor arbeidstijdverkorting.

Een barricade voor de minima. *f* 2,60
Over wat is het minimum, wie zijn er op aangewezen, het huidige minimum is al tekort, politiek bastion rond de minima.

CPN-antwoordnota op Defensie 1984-1993. *f* 4,30
Met deze antwoordnota wordt inhoudelijk kritiek geleverd op de hoofdlijnen van de defensienota en worden voorstellen gedaan voor een ander vrede en veiligheidsbeleid in de komende jaren.

Een Dam van Verzet. *f* 4,30
Een fotoboek van de ambtenarenakties in het najaar van 1983.

Bestelling is mogelijk door het bedrag over te maken op giro 612991 t.n.v. adm. CPN-brochurehandel, Hoogte Kadijk 145, 1018BH Amsterdam o.v.v. bestelling ...(titel).

Op deze pagina van de ledenkrant volop aandacht aan de strijd tegen racisme.
Over de anti-racisme-week, over het werkprogram tegen racisme en discriminatie, en de stand van zaken rond het strategiedebat in de partij over strijd tegen racisme.
Tevens geeft Marlou Min, lid van de landelijke werkgroep tegen racisme, haar visie over het verbod op de Centrumpartij.

Verbod en ontbinding van de Centrumpartij

Een racistische organisatie als de Centrumpartij mag in de nederlandse democratie niet getolereerd worden. Zij dient te worden verboden en ontbonden. Dit standpunt heeft de CPN al jaren, en ze heeft de eis van het verbod van racistische organisaties ook in haar partijprogram vastgelegd.
De uitslag van de Europese verkiezingen heeft laten zien dat het stemmenaantal van de Centrumpartij groeit, en dat haar bestaan dus niet mag worden onderschat.
De openlijke racistische propaganda, haar oproep tot geweld tegen ,,buitenlanders" uit zogenaamde noodweer, haar leugens en ondemocratisch optreden zijn voldoende redenen voor consequente juridische en politieke bestrijding, gericht op het verbieden van deze organisatie.
Ook in andere politieke partijen, maatschappelijke organisaties, bij politici en journalisten wordt steeds meer deze conclusie getrokken.
De discussie gaat dan wel over de manier waarop zo'n verbod gerealiseerd kan worden, over de strategie.
Mijns inziens moet een strategie gericht op verbod van de Centrumpartij aan de volgende voorwaarden voldoen:
— Ze moet onderdeel zijn van een totale strategie tegen racisme op alle niveaus;
— ze moet door brede samenwerking tot stand komen;
— ze moet gericht zijn op het binnenhalen van resultaten;
— ze moet geweldloos zijn.
Het dagelijks bestuur van de CPN heeft zich onlangs uitgesproken voor initiatieven om te komen tot een breed samengesteld nationaal comité voor verbod en ontbinding van de Centrumpartij. Discussie over de strategie staat een dergelijk initiatief niet in de weg. Integendeel, door bundeling op het hoofdpunt van het verbod kan ze juist beter gevoerd worden.

MARLOU MIN

'Racisme is ontkenning van mensenrechten' 'Samen strijden voor gelijke rechten'

Anti-racisme-week 19-25 augustus

20 augustus 1983 werd Kerwin Duinmeyer in Amsterdam door racisten vermoord omdat hij zwart was. Op de demonstratie van 27 augustus '83 werd opgeroepen om deze dag tot nationale dag tegen racisme uit te roepen en jaarlijks te herdenken. Het samenwerkingsverband van democratische organisaties van buitenlanders in Amsterdam heeft dan ook het initiatief genomen om een anti-racisme week te organiseren van 19 t/m 25 augustus.

Momenteel zijn de voorbereidingen in volle gang, en besteedt De Waarheid er elke dag aandacht aan.

De anti-racisme-week moet één bundeling zijn van alle krachten die zich in Nederland tegen racisme verzetten.; plaatselijk en nationaal; van komitees, vakbonden, politieke partijen en zelforganisaties. Naast de herdenking van de moord op Kerwin en de onthulling van een herdenkingsteken zal het een versterking van de antiracistische strijd voor de komende tijd moeten opleveren.
Het moet één groot appèl worden tegen het fysieke geweld van racistische groepen en organisaties.

Ook het discriminerende beleid van de nederlandse regering is daarbij aan de orde. Op allerlei terreinen worden ,,buitenlanders" op grond van hun ras en kultuur achtergesteld bij andere mensen. Ze worden niet beschouwd als volwaardige mensen. Ze worden voor de keus gesteld zich aan te passen of op te rotten.

De volgende eisen worden in het kader van de anti-racisme-week gesteld:

— gelijke rechten op sociaal, economisch en politiek terrein;
— bij alle beleid, zowel van de overheid als de gemeente, moeten degenen om wie het gaat daadwerkelijk betrokken worden.
— wij roepen op tot concrete solidariteit tussen nederlanders en immigranten, voor veiligheid en menswaardigheid.

De CPN ondersteunt dit initiatief en deze eisen en roept haar leden op om deze week tot een succes te maken, door initiatieven te nemen om te komen tot breed samengestelde comitees, door zich aan te sluiten bij al bestaande initiatieven.
Daarnaast kunnen afdelingen en districten eigen partijactiviteiten organiseren, zoals:

— openbare bijeenkomsten over het conceptwerkprogram (zie elders deze pagina)
— initiatieven gericht op gemeenteraden om te komen tot een anti-racisme beleid op alle niveaus
— organiseren van bijeenkomsten met andere progressieve democratische politieke partijen en organisaties over strijd tegen racisme

We roepen iedereen op deel te nemen aan de afsluitende landelijke demonstratie en manifestatie op zaterdag 25 augustus.
En met name nú te werken met De Waarheid, die veel aandacht aan de anti-racisme-week besteedt en op 17 augustus met een speciale bijlage zal verschijnen.

Verbetering positie buitenlandse arbeid(st)ers, Surinamers en Antillianen in Nederland

Concept-werkprogram in diskussie in de partij

De komende maanden zal in de partij de diskussie moeten worden georganiseerd over de positie van buitenlanders, Surinamers en Antillianen in Nederland, om te komen tot gelijke rechten en een eind te maken aan racisme en diskriminatie.
Hiervoor is een concept werkprogramma geformuleerd, waarin op terreinen als werk, huisvesting, onderwijs, geestelijk en lichamelijk welzijn, rechtspositie en politieke rechten concrete uitwerking wordt gegeven aan het algemene uitgangspunt van de partij ,,tegen discriminatie van welke aard dan ook en voor het recht op een volwaardig, zelfstandig bestaan". (Partijprogram par. 1.5).
Aan de hand van deze konsept-tekst kunnen er in de distrikten en afdelingen ervaringen op tafel komen die opgedaan zijn op deze verschillende gebieden, standpunten worden bepaald en initiatieven worden genomen om te komen tot het realiseren van het een en ander.
De discussie moet leiden tot een definitief werkprogram, waarin de standpunten van de CPN zijn vastgelegd en waar we ook op aangesproken kunnen worden. De landelijke werkgroep tegen racisme heeft de taak op zich genomen die discussie te coördineren en de resultaten te verwerken.
Het is van het grootste belang dat de CPN de strijd tegen het racisme en voor gelijke rechten voor ,,buitenlanders" in Nederland als integraal onderdeel van haar politiek vorm geeft. Dat zij haar eigen verantwoordelijkheid daarin neemt en niet blijft steken in mooie woorden.

Tussenstand strategie-debat

De landelijke werkgroep tegen racisme heeft in mei j.l. een start gemaakt met een *,,ronde langs de distrikten",* om de diskussie over een anti-racisme beleid van de CPN te stimuleren. Een strategie-debat over de relatie tussen kapitalisme en racisme, over brede bondgenootschappen die nodig zijn in de strijd tegen fascisme, racisme en antisemitisme, de samenwerking tussen ,,witte" en ,,zwarte" organisaties, over de wisselwerking tussen partijen en bewegingen, en de eigen verantwoordelijkheid van de CPN, over de noodzaak een kritische analyse van de CPN (-politiek en -organisatie) als een ,,witte" partij.
Hierover zijn **stellingen** geformuleerd, die in de ledenkrant van mei j.l. stonden afgedrukt.
Op dit moment zijn leden van de landelijke werkgroep aanwezig geweest op diskussies die naar aanleiding hiervan zijn georganiseerd in de distrikten Vecht-IJsseldelta, Utrecht en Den Haag.

Op de betreffende bijeenkomsten werd duidelijk hoe noodzakelijk goede interne diskussie is om te komen tot een aktief en effektief beleid van de partij op dit punt. Soms was dit de eerste diskussie over dit onderwerp en kwamen er allerlei nieuwe ideeën en plannen op tafel, en soms werd er meer lijn gebracht in de diskussie en aktiviteiten die er al waren, door organisatorische maatregelen te treffen.
Het is nog maar een begin, maar de landelijke werkgroep zal er alles aan doen om de komende tijd in alle distrikten dergelijke diskussies te stimuleren. Hierdoor wordt de wisselwerking tussen de landelijke werkgroep en de distrikten verbeterd, ontstaat er een mogelijkheid om via de landelijke werkgroep ervaringen uit andere distrikten te benutten en een anti-racisme politiek in de CPN vorm te geven.
Het zal duidelijk zijn dat dit strategie-debat en de diskussie over het concept-werkprogram over de positie van buitenlandse arbeid(st)ers, Surinamers en Antillianen in Nederland twee zijden zijn van dezelfde medaille, en dat een gekombineerde aanpak in de distrikten, zonder dat één kant wordt ondergesneeuwd, het meest wenselijk is.

MARLOU MIN
namens de landelijke werkgroep tegen racisme.

21 september 1984 no. 7

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

CPN leden krant

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

INHOUDSOPGAVE

Miljoenennota ..... pag. 2 en 4
ABP als melkkoe 3
Speerpunten herfst '84 4
Progressieve samenwerking 5
Internationale activiteiten 6
Steun Britse mijnwerkers 6
Geen nieuwe kerncentrales 7

tegen afbraakbeleid kabinet-Lubbers

Partij roept op tot brede bondgenootschappen van actie en solidariteit

De CPN roept haar leden en geestverwanten op om thans alle inspanningen te concentreren op de ontplooiing van een effectieve en brede oppositie tegen de koers op verscherpte afbraak van werkgelegenheid, inkomen en sociale rechten, die het kabinet voornemens is te volgen.
Tot die oproep is besloten op het landelijke actieberaad van partijbestuur en vertegenwoordigers uit alle partijdistricten, dat zaterdag 8 september jl. in Amsterdam werd gehouden.

Kernpunten in het CPN-actieplan voor een ander beleid zijn:

- *De CPN eist een stimuleringspolitiek, die economisch herstel mogelijk maakt en er in elk geval voor zorgt dat bedrijfstakken, die van fundamenteel belang zijn voor de Nederlandse economie gehandhaafd en vernieuwd worden. Dus: geen ongecontroleerde subsidiestroom naar multinationals maar gerichte en gecontroleerde steun.*
- *De CPN treedt op voor een drastische arbeidstijdverkorting, niet op voorwaarden van de ondernemers (als afvloeiingsmiddel, inleveringinstrument of flexibiliseringsmethode) maar om werkgelegenheid te scheppen en om herverdeling van werk tussen mannen en vrouwen mogelijk te maken. Dat betekent dat controle op herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen noodzakelijk is. Vanuit die invalshoek ondersteunt de CPN de strijd op de bedrijven voor ATV en eist zij van de regering maatregelen, die ATV mogelijk maken.*
- *De CPN treedt op voor verdediging en verbetering van de sociale zekerheid:*
  — weg met de kortingsplannen en de discriminerende kostwinnersbepalingen.
  — geen werklozen naar de bijstand en verbetering van de inkomenspositie van de uitkeringsgerechtigden.
- *De CPN treedt op voor herstel van koopkrachtgaranties:*
  — uitbetaling volledige prijscompensatie voor werkenden en uitkeringsgerechtigden.
  — terugdringen van de woonlasten
  — optrekken van de minima.

CPN bepleit gezamenlijk actieprogram

In een inleiding tot het actieberaad constateerde het lid van het dagelijks bestuur Boe Thio, dat in vele regio's en bedrijfstakken een basis aanwezig is voor het ontwikkelen van actie en solidariteit, gericht op het blokkeren van de fatale regeringskoers. Vanuit vakbonden en sociale bewegingen, vanuit actiegroepen van uitkeringsgerechtigden en werkenden, vrouwen en jongeren, vanuit tal van gemeentebesturen en instellingen, wordt met toenemende bezorgdheid en verontwaardiging gereageerd op de plannen van dit kabinet om voor 1985 een verscherpte matiging van lonen en uitkeringen, gepaard gaande met eeen fundamentele afbraak van sociale rechten en democratische verworvenheden, af te kondigen.
In deze reacties weerspiegelt zich overeenstemming over de noodzaak dat een beleid wordt ontwikkeld, gericht op bestrijding van verdere afbraak met als centrale doelstellingen: uitbreiding van werkgelegenheid, allereerst door arbeidstijdverkorting met behoud van koopkracht, verdediging van sociale zekerheid, verdediging van vakbondsrechten en vrijheden. Communisten, die in tal van bewegingen en organisaties actief zijn zien het als hun taak, aldus het actieberaad, verenigend op te treden bij het ontwikkelen van zulke bondgenootschappen, allereerst in die bedrijven en regio, waar al direct een vuist te maken is.
De CPN bepleit daartoe de formulering van een gezamenlijk actieprogram van progressieve partijen en bewegingen.
Op het actieberaad werd door Bart Blokzijl, lid van de werkgroep sociaal-economische strijd van de CPN nadere voorstellen gedaan voor een versterkte campagne voor arbeidstijdverkorting.
In de discussie werden door verschillende deelnemers aan het actieberaad melding gemaakt van ervaringen in de strijd, vergezeld van voorstellen met betrekking tot komende acties en de tekst van het aan het beraad voorgelegde CPN-actieplan.
Met enthousiasme werd een delegatie van stakende Britse mijnwerkers begroet, die een kort overzicht gaf van de nu al 28 weken durende strijd. Staande de bijeenkomst werd 1175 gulden ingezameld voor ondersteuning van de strijd en afspraken gemaakt voor solidariteitsbijeenkomsten in verschillende delen van het land.

financiële campagne

Aan de vooravond van een nieuw politiek en begrotingsjaar roept het partijbestuur van de CPN alle leden in de distrikten en afdelingen op om de financiële campagne 1984-1985 tot een zo groot mogelijke opbrengst te voeren.
De CPN wil een belangrijke rol spelen in de politieke strijd en beweging, die zich op tal van terreinen aftekent.

Strijd tegen de plaatsing van kruisraketten, tegen werkloosheid en sociale ontrechting, tegen diskriminatie van vrouwen en culturele minderheden, strijd voor een andere politiek, waarvoor de CPN belangrijke ideeën heeft aangedragen in haar nieuwe partijprogram. Om een dergelijke rol te kunnen spelen is nogal wat nodig, ook en juist in de CPN. Het bekend maken van standpunten, het nemen van initiatieven,het deelnemen aan aktiviteiten, en een organisatie die daarop gericht is, het financieel blijven ondersteunen van het dagblad De Waarheid: het behoort tot de uitrusting van een politieke partij als de onze, die méér is dan een parlementaire kiesvereniging, die deel wil zijn van een beweging voor bevrijding, voor sociale rechtvaardigheid, voor vrede.

Een dergelijke uitrusting kost geld. Geld opgebracht door de leden en sympathisanten, die het belangrijk vinden dat de CPN aktief, present is, zich roert. We kunnen en willen niet verhullen dat de opbrengst van de financiële campagne in het afgelopen jaar flink minder is geweest dan begroot. Vele oorzaken zijn daarvoor aan te wijzen. Politieke meningenstrijd, aarzelingen, organisatorische problemen, maar ook de doorwerking van de economische crisis in de portemonnaie van de mensen. We hebben daarmee rekening te houden, maar we willen ons er niet zonder meer bij neerleggen: juist om de meningenstrijd te overwinnen en de organisatorische problemen aan te pakken, juist om de beweging tegen de crisis en de crisispolitiek van de regering-Lubbers verder te ontketenen, is geld nodig. Hard nodig.

Het partijbestuur

MAAK DE CPN STERK

WORDT DONATEUR

De donatiecampagne is van start gegaan per 10 september. Hoewel nog niet in alle districten en afdelingen.
De meeste districten kunnen nog geen overzicht geven omdat er nog overal in de afdelingen gewerkt wordt aan intekeningen.
Dat wil echter niet zeggen dat er nog geen donatiestand te geven is. Vrijwel alle districten hebben automatische incassodonateurs, die in principe voor een jaarbedrag mee te rekenen zijn.
Goede berichten kwamen er uit het district Den Haag (bijna 32.000,- gulden wat nog geen volledige stand is).
Maar ook de afdeling Zutphen uit IJsselstreek gaf al een aantal keer meldingen door en staat nu op *f* 1290,-.

Bij de start van de campagne kan de partij rekenen op een totaal bedrag voor het donatiefonds van *f* 203.699,50.

Amsterdam	54.822,—	Nr.Holl.Nrd.	6.129,—
Brabant	6.126,—	Rotterdam	10.674,—
Drente	210,—	Twente	5.079,—
Friesland	2.787,—	Utrecht	19.278,—
Gelderland	8.046,—	Vecht/IJsseld	2.460,—
Gooi/Eemland	5.160,—	IJsselstreek	4.132,—
Groningen	11.343,50	Zaanstreek	4.590,—
Den Haag	31.695,—	Zeeland	462,—
Kennemerland	4.350,—	Diversen	18.076,—
Limburg	3.280,—		

DONATIEFONDS VAN DE CPN
POSTGIRO 511002
t.n.v. Alg. Penningmeester CPN,
Hoogte Kadijk 145,
1018 BH AMSTERDAM.

Boe Thio: 'Onze identiteit is oppositie organiseren tegen het kabinet Lubbers'

,,Het doel voor de komende tijd is allereerst het versterken van het verzet tegen de regeringspolitiek. Er moet een perspektief naar verandering geboden worden en dat komt er niet zonder versterking en bundeling van de oppostitiekrachten. In de eerstvolgende maanden ligt het zwaartepunt op sociaal-economisch gebied en daar kunnen wij ons als partij duidelijk manifesteren.''

Met deze woorden begon Boe Thio de presentatie van het nieuwe actieplan van de CPN. Hij onderstreepte het belang van activiteiten van de partij onder meer met een verwijzing naar het kabinetsbeleid.
,,Het komend jaar moet het zgn. ,,oogstjaar'' van het kabinet worden; dat kan alleen maar betekenen dat Magere Hein langs komt met de zeis...''
,,Wij mogen ons er niet bij neerleggen dat deze regering zijn werk afmaakt en blijft zitten.

Daarvoor zijn twee dingen nodig:
- versterken van de sociale strijd; de woede van de mensen die getroffen worden door de politiek van regering en ondernemers omzetten in verzet en aktie;
- het versterken van de progressieve samenwerking om perspektief te geven aan de beweging tegen dit kabinet.

Daarbij streven wij naar het tot stand brengen van een gemeenschappelijk aktieplan.
Juist op die terreinen kan de rol van communisten beslissend zijn — op die terreinen ligt de werfkracht van de partij zelf.
Honderden partijgenoten zijn al aktief in sociale bewegingen. Hun optreden is vaak doorslaggevend bij het bestrijden van sektarisme en het verenigen van krachten. Wij moeten de partij aktiveren om dat optreden te ondersteunen en te voorzien van argumenten en propaganda-aktiviteiten die het sociaal-economisch werk in distrikten en afdelingen kunnen versterken.
Er bestaat geen noodzaak om krampachtig naar een eigen identiteit op dit terrein te zoeken. De rol van de CPN is allereerst om de oppostitie tot stand te brengen en die te organiseren. Ook daar waar over bepaalde vraagstukken verschil van opvattingen bestaat moet verenigend werken aan praktische strijd de toetssteen blijven.''

Kritiek op Van Kemenade

In dat kader ging Boe Thio ook in op de reactie vanuit het dagelijks bestuur op de plannen van de werkgroep Van Kemenade van de PvdA.
,,Die reactie was scherp omdat op een aantal essentiële punten van de sociale politiek ingrijpende verslechteringen worden voorgesteld. Het gaat er juist om dat een op vereniging van krachten gerichte politiek duidelijkheid vereist van progressieve partijen — waar zij staan ten opzichte van bewegingen, ten opzichte van de mensen die door dit regeringsbeleid worden getroffen.''
Vervolgens sprak Boe Thio over de voorstellen die in het actieplan worden gedaan.
,,Onze inzet in het voorliggende actieplan is gericht op hoofdpunten, zonder daarbij de aktiviteiten op andere terreinen tot tweederangs te verklaren. Het gaat hier om een aantal kwesties die een grote rol zullen moeten spelen.
Een centraal vraagstuk is de werkloosheid. Duidelijk is dat akties, zowel nationaal als internationaal, daarmee verband houden: de staking van de Britse mijnwerkers, de stakingen rond de 35-urige werkweek in de Duitse Bondsrepubliek, de havenstaking in Rotterdam, ze zijn allemaal gericht op behoud en het scheppen van werk.
De onderlinge solidariteit waarmee de akties worden gevoerd, toont aan dat deze kwestie wordt beschouwd als een toetssteen.
De ondernemers van hun kant willen doorgaan met ontslagen en het doorvoeren van flexibele inzet van arbeidskrachten om daarmee de verhoudingen in hun eigen voordeel te veranderen. Daaraan een halt toe te roepen is uiterst belangrijk, ook in verband met andere strijdpunten die nog komen, zoals de ATV en de loonstrijd.''

Patstelling doorbreken

In het actieplan wordt de strijd voor arbeidstijdverkorting — naast een politiek gericht op economisch herstel — centraal gesteld om de werkloosheid te bestrijden.
,,Verdere doorvoering van ATV dreigt door de ondernemers geblokkeerd te worden. Zij menen de prijscompensatie al binnen te hebben. In die zin heeft het stichtingsakkoord van twee jaar geleden de vakbeweging in het defensief geplaatst.
De diskussie dreigt verengd te worden tot ófwel ATV, ófwel prijscompensatie. Die patstelling moet naar onze mening doorbroken worden.
Het opeisen van loon is volstrekt gerechtvaardigd na jaren van inleveren, als gevolg waarvan nu het conjunkturele herstel volledig ten goede komt aan de ondernemers.
Als het vraagstuk van de uitbetaling van de prijscompensatie voor loontrekkenden én uitkeringsgerechtigden niet aan de orde wordt gesteld zal ook de arbeidstijdverkorting op niets uitlopen.''
Daarnaast noemde Boe Thio het terrein van de sociale zekerheid. ,,Daar zal een hard gevecht geleverd moeten worden, waarbij de onderlinge solidariteit tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden heel belangrijk zal zijn.'' In dat verband noemde hij ook de onlangs gepubliceerde brochure van de partij over de sociale zekerheid. Tot slot zei Boe Thio:
,,Deze bespreking van ons aktieplan zal moeten leiden tot een duidelijke oriëntatie van onze aktiviteiten op sociaal-economisch gebied. Laten wij er naar streven de komende periode ook gericht naar buiten te werken.
Diskussie voeren in de vakbeweging, het aktieplan en ook ander materiaal, zoals De Waarheid op Prinsjesdag, benutten om argumenten te leveren en zoveel mogelijk mensen te konfronteren met onze alternatieven voor het regeringsbeleid. **De regering Lubbers moet weg — zo snel mogelijk!**''.

Bart Blokzijl: brede campagne voor arbeidstijdverkorting

,,Met het presenteren van de 25-uur eis als doelstelling heeft onze partij aan de strijd voor arbeidstijdverkorting een duidelijk perspectief gegeven, gericht op maatschappijvernieuwing, herverdeling van betaald en onbetaald werk en bestrijding van de werkloosheid. Met het aangeven van ATV met behoud van loon keert de CPN zich tegen de politiek van loonmatiging en verlaging van de uitkeringen en komt zij op voor een inkomen waarvan een zelfstandig bestaan mogelijk is.''

Aldus spitste Bart Blokzijl zijn inleiding toe op de strijd voor arbeidstijdverkorting.
,,Het Partijbestuur heeft in haar publikaties duidelijk gemaakt dat de wijze waarop de ATV-operatie tot nu toe verloopt onaanvaardbaar is. De gedwongen inlevering, de flexibilisering van de arbeidsreserve, waardoor een hogere arbeidsdruk ontstaat, laat het geheel, onder druk van de werkgevers, tot het tegendeel verkeren.
De in het centraal akkoord van '82 vastgelegde kostenneutraliteit, die als voorwaarde voor ATV wordt aangehouden door de werkgevers, komt neer op een voor ons onaanvaardbare overheveling van ingeleverd arbeidsloon naar de werkgevers, dat niet wordt ingezet voor de herbezetting van de beschikbaar komende arbeidsplaatsen. Op deze manier ontstond een verlaging van het besteedbaar inkomen van de bevolking. Voor de ondernemers komt daar nog bovenop een opvallende produktiviteitsstijging, die in de afgelopen tijd zo goed als geheel ten goede kwam aan de werkgevers.
Is dit alles een aanleiding om af te zien van verdere ATV?
Natuurlijk niet. Ook niet als Van Kemenade, Duisenberg en ondanks alle mooie verhalen ook Marcel van Dam, ieder op eigen wijze meewerken aan het beeld dat ATV alleen mogelijk zou zijn als er flink wordt ingeleverd.
Naar de mening van de CPN is het een economisch belang dat het nodige geld wordt weggehaald bij de ondernemers en zeker bij die ondernemingen die goed floreren. Sociaal gezien staat vast dat grote groepen van de bevolking geen cent méér kunnen inleveren.''

Plaatselijke platforms

Bart Blokzijl verwees daarbij ook naar het politiek program voor arbeidstijdverkorting, dat voor de zomervakantie door het partijbestuur werd vastgesteld, en waarover in de ledenkrant van augustus uitvoerig is gepubliceerd.
De voorstellen die daarin worden gedaan zijn er op gericht de vakbeweging en anderen die ATV willen daartoe instrumenten te verschaffen, vooral ook om te zorgen dat ATV ten goede komt aan die groepen die nu met name buiten het arbeidsproces staan, zoals vrouwen.
,,Langs politieke weg alleen is een forse ATV niet te verwezenlijken. Strijd in de bedrijven en instellingen is een absolute voorwaarde. De ATV-campagne die wij hebben voorgelegd moet daartoe een krachtige aanzet geven. Een campagne die gericht moet zijn op de buurten, de regio's en onze distrikten. Het is de bedoeling dat daartoe plaatselijke aktie-platforms van maatschappelijke groeperingen tot stand komen, die op uiteenlopende manieren denken over ATV.
De vakbeweging, vrouwengroepen, jongerenaktiecomitees, uitkeringsgerechtigden en politieke partijen moeten er toe gebracht worden deel te nemen aan diskussieavonden. Daar kunnen nieuwe ideeën en oude argumenten vruchtbaar op elkaar inwerken. Ondanks alle kritiek die wij moeten leveren op de plannen van Van Kemenade c.s., van Van Dam, en de strategische keuzes van de vakbeweging, staat het vast dat brede overeenstemming bestaat over de noodzaak van een drastische arbeidstijdverkorting.''
,,Als we in staat zijn onze campagne te ontwikkelen zal dat zijn uitwerking niet missen, zowel op bedrijfs- als op centraal niveau.
Het is een waarheid als een koe dat als er geen druk van buitenaf op de CAO-onderhandelingen wordt gezet, een toestand waarmee we de laatste jaren zijn geconfronteerd, er ook geen goede resultaten verwacht kunnen worden. Werkgevers behoeven dan alleen maar ,,nee'' te zeggen op alle voorstellen van de vakbeweging. De methode van centraal onderhandelen over ATV en vervolgens het overeengekomene per bedrijf te verwerkelijken, onderstreept het belang van de vorming van plaatselijke platforms en de rol die zij moeten spelen bij het bestrijden van misbruik door ondernemers door middel van het verlengen van de werkpauzes, de ATV beperken tot de ochtenduren, verhoging van het arbeidstempo, het ontduiken van afspraken over nieuwe werkgelegenheid.
Dat laatste is aanleiding geworden van de strijd van de Rotterdamse havenarbeiders, die ook daarom recht hebben op onze warme solidariteit.
Op deze wijze laten we de vakbeweging de ATV-kar niet alleen trekken en halen we een streep door de rekening van sommige vakbondsbestuurders, die van de bonden een belangenorganisatie willen maken, een mannenclub, die alleen wil optreden voor de eigen leden. De platforms moeten er op toezien dat ook de belangen van uitkeringsgerechtigden, van vrouwen en van jongeren op tafel komen.''

Miljoenennota 1985: het sociale stelsel onderuit

De Miljoenennota voor het komend jaar brengt een reeks bezuinigingsmaatregelen die een definitieve breuk dreigen te slaan in het stelsel van de sociale zekerheid. Naast een groot aantal andere verslechteringen wordt hier een begin gemaakt met de stelselherziening door het verlagen van de uitkeringen van WAO, WW en WWV naar 70 procent, waarbij de kortingen van juli j.l. die aangekondigd waren als ,,niet vooruitlopend'' op de stelselherziening zijn ingebouwd. De aangekondigde verlaging van de uitkeringen in het kader van de Ziektewet verloopt in twee stappen: voor het komend jaar naar 75 procent, het jaar daarop naar 70 procent.
Voor het geval werkgevers en werknemers het niet eens worden over een verdeling van de lasten, waarbij uiteraard de ondernemers zoveel mogelijk gespaard moeten blijven, heeft de regering al een ,,overgangsmaatregel'' in de zak. Die regelt dat de premieheffing over de ziekteuitkering niet ten laste van de werkgever mag komen en de verlaging van het uitkeringspercentage voor maximaal de helft. Een directe ingreep in de CAO's, die onder de naam van overgangsmaatregel als een tijdelijk iets wordt voorgesteld.

Autoritaire stijl

Dit tekent de autoritaire stijl van de regering, die ook tot uiting komt bij een tweede ingreep van grote omvang — de bezuinigingen op de lonen en arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en trendvolgers tot een bedrag van maar liefst 2,5 miljard gulden. Dat zou onder meer gerealiseerd moeten worden door overheveling van de AOW-premie, thans voor de rekening van de overheid, naar de ambtenaren zelf, tegen een slechts gedeeltelijke compensatie in het loon. Het gaat hier om ingrepen die qua omvang beslist niet kleiner zijn dan de fel bestreden salariskorting van het afgelopen jaar. Integendeel. De regering zegt zo'n salariskorting tot het uiterste te willen vermijden. Maar ook hier geldt dat wanneer het overleg met de organisaties niet het gewenste bezuinigingsresultaat oplevert, een Kamermeerderheid wordt gebruikt om het beleid op te leggen.

Koopkracht?

Het ombuigingsplan van bijna tien miljard wordt volgemaakt door omvangrijke bezuinigingen op de departementen en op de volksgezondheid. Zoals overheveling van 600.000 mensen van vrijwillige ziekenfondsverzekering naar de particuliere verzekeringen; heffing van schoolgeld voor 12-15-jarigen, en vele andere maatregelen die het levenspeil van grote groepen mensen beïnvloeden.

De regering zegt dat de koopkracht voor modale werknemers door lastenverlichting omhoog kan met 2,5 procent. Daarvan moet het effect van de verslechtering van de ziekteuitkering echter worden afgetrokken: een procent of meer. Bovendien geldt deze koopkrachtverbetering niet voor allen, omdat die voor een deel berust op de belastingverlaging voor ,,alleenverdieners''. Overheidspersoneel, trendvolgers, sociale minima, uitkeringsgerechtigden worden wederom tenachter gesteld. Het minimum wordt bevroren. De bekende eenmalige uitkering wordt beperkt tot de zogenoemde meerjarige echte minima. Velen gaan er in koopkracht dus op achteruit.

Het goede spoor

Het is volkomen duidelijk dat dit beleid een grote stroom van verzet zal oproepen, en grote groepen van de bevolking zwaar treft. Het beleid is zeer omstreden. Waar haalt de regering de arrogantie vandaan om te beweren dat we nu ,,in het goede spoor'' zitten? Alleen omdat de werkloosheid ,,zich lijkt te stabiliseren'' op een niveau van niet minder dan 830.000 volledig werklozen? Of is het omdat het economisch herstel nog steeds achterloopt bij omringende landen en de nationale bestedingen blijven stagneren? De regering vindt dat het met het financieringstekort de goede kant op gaat. Het zal naar verwachting in 1985 een fractie lager zijn dan in 1984.

Maar tegelijk wordt het geld met handenvol aan de ondernemers doorgeschoven. De uitkeringsgerechtigden betalen direct voor de lastenverlichting van de ondernemers. De uitgaven voor defensie

Vervolg op pag. 8

CPN-Kamerlid Marius Ernsting over het ABP

'Overheid gebruikt ABP als melkkoe'

Misleiding, persoonlijke verrijking, malversaties en foutieve beslissingen; het zijn enkele van de trefwoorden die de boventoon voeren bij de affaires rond het ABP en de ondergang van het RSV-concern.
De afgelopen tijd waren het vooral de vele onthullingen, die beide kwesties tot een schandaal van de eerste orde maakten. Onthullingen die naar boven kwamen via de pers — De Waarheid bracht als eerste krant de ABP affaire naar buiten — en de verhoren van de parlementaire enquête commissie.
De komende tijd zal het er vooral om gaan dat rond beide kwesties politieke conclusies worden getrokken, dat geldt uiteraard ook voor de CPN.
Wat betreft de RSV-enquête zijn de voorbereidingen daartoe in volle gang. De kamerfractie is in samenwerking met partijgenoten, die actief zijn in de scheepsbouw en met enkele districten doende haar eigen conclusies op papier te zetten. Bovendien worden in enkele van die steden, waar voormalige RSV-bedrijven zijn gevestigd, openbare bijeenkomsten van de partij georganiseerd, zodra het eind-rapport van de enquête-commissie is verschenen (naar verwachting ergens begin oktober; de volgende ledenkrant zal over RSV uitvoerig worden gepubliceerd).
Het politieke debat rond de ABP affaire is nu al gaande. In de provincie Limburg onder meer naar aanleiding van vragen van CPN-statenlid John Geelen over de betrokkenheid van provinciale top-ambtenaren bij malversaties. In de Tweede Kamer hebben de eerste uitgebreide commissievergaderingen plaatsgevonden over het rapport van de commissie Polak en het regeringsstandpunt.
In deze ledenkrant vertelt CPN-woordvoerder Marius Ernsting over zijn inbreng.
Wat zal van de kant van de CPN-fractie in het kamerdebat aan de orde worden gesteld?
Marius Ernsting: In de pers is — terecht — veel aandacht gegevan aan de schandalen rond de onroerend-goed-transacties. Toch zal dat niet het hoofdpunt van mijn inbreng vormen. Omdat het vooral gaat om de diepere problemen die achter die schandalen schuil gaan.
Om te beginnen enkele feiten.
Het ABP heeft ongeveer 100 miljard belegd vermogen, dat is eenderde van het belegd vermogen van alle pensioenfondsen tesamen. Van die 100 mld. is 6 mld. belegd in het onroerend goed, het overgrote deel zit in de overheid zelf in de vorm van staatsleningen, ook bij lagere overheden.
Nu kan je de ABP-affaire afdoen op de volgende wijze: van het onroerend-goed is de interne organisatie mis, daar gebeuren dingen die kennelijk eigen zijn aan onroerend-goed-transacties, zoals smeergelden e.d. Als antwoord daarop moeten er goede procedures komen om dat uit te bannen.
Een dergelijke benadering is echter veel te beperkt, er is n.l. veel meer aan de hand.

Onbetrouwbaar

De vraag is n.l., waarom groeien de onroerendgoed beleggingen zo snel; in de afgelopen vier jaar zijn die beleggingen verdubbeld! Terwijl het rendement in het onroerend-goed veel lager is (6.2%) dan bij staatsleningen (9%).
Is het wel zo logisch dat het ABP haar koers verlegt naar veel riskantere objecten?
Wat is dan je antwoord op die vragen?
Marinus Ernsting: Dat is dat de ABP met de overheid heel slechte ervaringen heeft, dat ze een onbetrouwbare ,,klant'' blijkt. Wat is n.l. het geval. De overheid heeft de afgelopen jaren 2,7 miljard minder afgedragen aan pensioengelden dan ze officieel had moeten doen. De overheid heeft een annuïteiten-lening van 4,5 miljard ,,zomaar'' geschrapt.
De overheid heeft het ABP verantwoordelijk gemaakt voor de VUT-financiering en heeft dat met 150 miljoen afgekocht. De werkelijke kosten belopen echter zo'n tien miljard.
Al met al is dat dus een aardige aantasting van de vermogenspositie van het ABP.
Het komt erop neer dat de overheid het ABP gebruikt als een verlengstuk van de overheidsfinanciën.

Huiverig

Onze opstelling daarin is: pensioen is uitgesteld loon, en het beheer van die gelden is een onderdeel van het arbeidsvoorwaardenbeleid. Dat betekent dat het beheer van het ABP niet anders kan zijn dan van de andere pensioenfondsen. Wij zullen dan ook voorstellen van het ABP een privaatrechtelijke constructie te maken, zodat de overheid niet langer zo maar in de ABP-kas kan gaan plukken. Het beheer moet dan plaatsvinden door de bonden en de overheid als werkgever van de ambtenaren.
Maar hoe zit het dan met de invloed van de overheid op het beleggingsbeleid. PvdA-kamerlid Alders pleit er bijvoorbeeld voor dat de overheid beleggingsvoorschriften kan geven?
Marius Ernsting: Daar ben ik erg huiverig voor. Afgezien van een aantal algemene regels, bijv. mbt. het niet beleggen in het buitenland, vind ik dat de overheid niet al te grote bemoeienis moet hebben. Want overheidsinvloed garandeert volstrekt niet een sociaal beleggingsbeleid. Het kan er bijvoorbeeld toe leiden dat het ABP gedwongen wordt zich in risicodragende projecten te storten. Ik zie een veel positievere invloed vanuit de werknemers, laten die zich er maar sterk voor maken dat vanuit de ABP een sociaal beleggingsbeleid wordt gevoerd.
Onlangs is in de pers nogal ophef over de rol van werknemers bij het ABP, die een aantal schandalen in de openbaarheid hebben gebracht. Wat is jouw mening daarover?
Marius Ernsting: Ik ga het nu niet hebben over de affaires rond de figuur Meijer. Wat ik wel van belang vind is een uitspraak in het rapport van de cie-Polak. Daarin wordt gezegd dat de ABP-medewerkers buiten hun boekje zijn gegaan, vooral omdat ze de pers zouden hebben ingelicht. Daarmee ben ik het volstrekt oneens.

Kanalen

Het punt is dat de medewerkers van het ABP binnen het ABP volstrekt niet over kanalen konden beschikken om hun klachten aan de orde te stellen. De Raad van Toezicht bemoeide zich niet met de beleggingen. De beleggingsraad bestaat voor het grootste deel uit belanghebbenden: van de zeven leden komen er zes uit de bankwereld.
Voor de ABP-medewerkers restte niets anders dan zich te wenden tot het orgaan dat in dit soort zaken moet handelen, en dat is het parlement. Zo hebben ze ook gedaan. Vanuit het parlement is het vervolgens in de publiciteit gekomen. De ABP-medewerkers hebben wat dit betreft dus volkomen juist en verantwoord gehandeld.
Nog een ander punt. Minister Rietkerk wil de pensioenrechten van ambtenaren aantasten. Heeft dat iets met de ABP-affaire te maken?
Marius Ernsting: Zeker, in die zin dat de overheid het ABP als een soort melkkoe heeft gebruikt. Rietkerk heeft afgelopen jaar de bijdrage van de overheid met 2,5% verlaagd, voor een bedrag van 900 miljoen. Naar zijn zeggen zou dat incidenteel zijn. Nu is het heel raar dat de werkgever zomaar haar bijdrage aan de pensioenen verlaagt, zonder dat daar iets tegenover wordt gesteld. Nu komt Rietkerk met verlaging van de pensioenen, en hij zegt daarmee dan ook die incidentele verlaging van de pensioenbijdrage te vereffenen. Dat is een schandalige gang van zaken.

Renato Guttuso (Italië)

SPEERPUNTEN NAJAAR 1984

Het partijbestuur heeft op zijn vergadering van eind augustus gesproken over de werkzaamheden voor de komende tijd. Mede op grond van een beoordeling van de positie van de regering en de resultaten van de acties van de afgelopen tijd stelde het partijbestuur een aantal speerpunten vast, die ten doel hebben om in overleg met districten en afdelingen een gecoördineerd optreden van de partij tot stand te brengen. Daarnaast zijn er activiteiten die al gaande zijn of waarover al eerder materiaal is gepubliceerd, zoals de activiteiten tegen racisme en campagneplannen rond De Waarheid.
In een aantal districten en afdelingen zijn al stappen gezet om eigen planning van werkzaamheden ter hand te nemen mede op basis van de besluiten in het partijbestuur. In die districten en afdelingen waar dat nog niet is gebeurd roept het partijbestuur op aan de hand van dit activiteitenplan eigen werkplannen op te stellen, afspraken te maken en taken te verdelen. Partijbestuurders kunnen voor dergelijke besprekingen worden uitgenodigd via het landelijk secretariaat.

1. VERSTERKING, GEZAMENLIJKE OPPOSITIE TEGEN REGERINGSBELEID

Hoofdtaak voor de partij de komende tijd is, het verzet tegen het huidige kabinetsbeleid te versterken, de druk op de regering te vergroten teneinde de rechtse politiek te blokkeren en de weg vrij te maken voor een andere aanpak. Dat vereist een verdere versterking van de samenwerking van al degenen, zowel in progressieve partijen als maatschappelijke bewegingen, die zich tegen het huidige kabinetsbeleid verzetten.
Als we de positie van de regering bekijken moeten we vaststellen dat ze — weliswaar geschonden — het kruisrakettendebat en de nieuwe bezuinigingsronde (korting op ambtenarensalarissen en uitkeringen) heeft overleefd. Dat ging ten koste van de parlementaire democratie en ging gepaard met grote pressie binnen de regeringspartijen. Ook hebben de acties invloed gehad op de besluitvorming, maar al met al staat de regering nog vrij sterk en is ze vastbesloten haar beleid voort te zetten, zoals ook duidelijk is geworden in de nieuwe miljoenennota.

2. NAAR EEN GEZAMENLIJK AKTIEPROGRAMMA

Tegelijkertijd moet geconstateerd worden dat er meer samenhang noodzakelijk is in de progressieve democratische oppositie. Er is nog onvoldoende sprake van een progressief alternatief voor het huidige beleid. Integendeel, progressieve partijen staan niet te trappelen om een progressieve koerswending tot stand te brengen, de discussie lijkt zich vooral te richten op de komende verkiezingen in 1986.
Voor onze partij is van belang niet te wachten tot 1986 maar, initiatieven te ontwikkelen om de progressieve oppositie te versterken. En dat met name te doen op die punten, waar de regering zwak staat, waar doorbraken in het huidige beleid mogelijk zijn.

3. RAKETTENKWESTIE: MASSAAL VERZET TEGEN PLAATSING

Het regeringsbesluit over de raketten stelt het kabinet in staat te blijven zitten en leidt ertoe dat plaatsing van de nieuwe raketten dichterbij is gekomen. Tegelijkertijd kent het regeringsbesluit en -optreden de nodige zwakke punten:
- het rakettenbesluit blijft vaag, er zijn diverse interpretaties en daarbij ruzies tussen CDA en VVD;
- de regering laat achterwege om eigen initiatieven te nemen in de internationale dialoog, terwijl juist nu voor kleine landen een belangrijke rol is weggelegd.
- ook de betrokkenheid van deze regering bij dure wapenproducties en nieuwe wapensystemen is een zwak punt.

Wat de inzet van de CPN betreft gaat het om:
- vasthouden van het nationale element en doelstelling, de vredesstrijd moet niet alleen Europees geformuleerd worden;
- voor het komend jaar moet massaal verzet worden voorbereid tegen plaatsing van de kruisraketten;
- doorgaan met aktief naar buiten treden, nog meer mensen zullen bereikt en overtuigd moeten worden;
- naast de plaatsing van kruisraketten moeten meer thema's worden aangesneden, een veiligheidspolitiek als geheel;
- aan de orde moet komen, de verlaging van de defensielasten, met name bij de behandeling van de Miljoenennota;
- blijven hameren op het bestrijden van de wapenwedloop, ook in de internationale kontakten.

4. AKTIE VOOR EEN SOCIALE POLITIEK

Juist op het punt van de sociaal-economische politiek moet het bestaansrecht van de regering aangevochten worden.
Dit kabinet, waarvan een aantal ministers tot over hun oren in de schandalen en sociale misdrijven betrokken zijn, voert een beleid waarin elke oriëntatie op het scheppen van werk ontbreekt, massa's mensen onder het minimum terecht komen en vrouwen, jongeren en buitenlanders ontrecht worden.
Wat de inzet van de CPN betreft gaat het in de sociaal-economische aktiviteiten in de komende tijd om de volgende speerpunten:
- drastische verkorting van de arbeidstijd met behoud van loon, noodzakelijk voor de bestrijding van de werkloosheid en als perspektief voor vernieuwing van de arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen;
- verdedigen en verbeteren van de sociale zekerheid, geen nieuwe kortingen, geen werklozen naar de bijstand, drastische verbetering van de inkomenspositie van de minima, het verwijderen van discriminerende kostwinnersbepalingen en verschuiving van de premielasten naar de kapitaal-intensieve bedrijven;
- strijd voor koopkrachtgarantie, uitbetaling van volledige prijscompensatie, verlaging van de woonlasten en verhoging van de koopkracht van het minimuminkomen.

Zie hiervoor ook het door de CPN gepresenteerde Aktieplan voor een sociale politiek.
Hiernaast is grote aandacht nodig voor de RSV-kwestie en onze conclusies daaruit. Het RSV-schandaal is geen uitzondering, ook de ABP-affaire kan tot een dergelijk schandaal uitgroeien.

5. EEN STERKERE CPN; EEN INSPIREREND MIDDEL

Voor een ambitieus program van aktiviteiten is een aktieve CPN nodig, waarbij iedereen optimaal betrokken is bij vorming, uitwerking en uitvoering van besluiten.
Van belang hierbij zijn de aktiviteiten op en in voorbereiding van de landelijke organisatieconferentie, waarover het partijbestuur binnenkort discussiemateriaal zal publiceren.
Een aktieve partij heeft ook veel geld nodig, daarom is veel aandacht nodig voor de nieuwe financiële campagne en het werven van nieuwe donateurs.
Een sterkere CPN heeft nieuwe leden nodig. Daarom zijn meer propaganda-aktiviteiten voor de partij en haar standpunten nodig. Dit kan door:
- openbare bijeenkomsten te organiseren om onze eigen visie uiteen te zetten en ter discussie te stellen rond de miljoenennota, het RSV-schandaal, onze sociale politiek en onze inzet in de vredesstrijd.
- aktieve campagnes te ontwikkelen met aktuele partij-uitgaven, zoals
- Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting;
- Een politiek program voor arbeidstijdverkorting; Aktieplan van de CPN voor een sociale politiek;
- CPN-conclusies uit RSV-enquête (is in voorbereiding);
- Een muur om tegen te leunen/sociale zekerheid;

en natuurlijk ons partijprogramma Machtsvorming voor een socialistisch Nederland.
- opzetten van nieuwe ledenwerfcampagnes.

CPN-commentaar op de miljoenennota

Dit regeringsbeleid legt een tijdbom onder de samenleving. Het kabinet stelt zich in de miljoenennota volstrekt onverschillig op ten opzichte van de grote problemen. De inzet van de massale akties tegen de atoomraketten en tegen het 1 juli-pakket worden genegeerd.

In het regeringsbeleid ontbreekt het voornemen tot eigen initiatieven m.b.t. het terugdringen van de plaatsing van atoomraketten en de bevordering van de ontspanning.
Van een beleid gericht op het terugdringen van de werkloosheid, is geen sprake. Het regeringsbeleid houdt de massale werkloosheid in stand. Het stimuleren van arbeidstijdverkorting, ook in het kader van de herverdeling van arbeid ontbreekt. De plannen m.b.t. de bestrijding van de jeugdwerkloosheid zijn volstrekt ontoereikend. Voor het opheffen van de achterstelling van vrouwen ontbreken concrete beleidsvoornemens.
De aangekondigde koopkrachtverbetering is noodzakelijk maar te gering en blijft beperkt tot slechts de blijvend gezonde kostwinner met een bovenminimaal inkomen, onder meer als gevolg van ingrepen in de ziektewet.
De verhoging van de defensieuitgaven is niet alleen financieel onverantwoord, maar leidt ook tot een verder opvoeren van de bewapening. Het regeringsbeleid richt zich volledig op de belangen van de grote ondernemers.
Hoewel gezegd wordt dat het gaat om de vermindering van het financieringstekort, zijn de voornemens van de regering er in werkelijkheid op gericht, werklozen en arbeidsongeschikten de lastenverlichting voor de ondernemers te laten betalen. Hiermee komt het beleid neer op overheveling van geld, macht en bevoegdheden aan de grote ondernemers.

Het meest schrijnende is de onverschilligheid tegenover de verpauperingvan grote groepen van de bevolking. De mensen die al jaren van een bijstandsuitkering moeten leven, zullen er nog eens 3% op achteruit gaan. De regering wil voorkomen dat de ondernemers de korting op de ziektewet moeten betalen. De regering gaat er van uit dat ook komend jaar geen prijscompensatie zal worden uitbetaald.
De verlangens en voorstellen van de vakbeweging, van uitkeringsgerechtigden, de signalen vanuit sociale diensten, worden volstrekt genegeerd. Tegenover die verlangens komt de regering met plannen voor autoritaire maatregelen, onder meer door ingrijpen in de CAO's, beknotting van (stakings)rechten van ambtenaren en verscherping van controle vanuit sociale diensten.

Dit beleid zal groot verzet oproepen, dat is zonneklaar. De CPN stelt zich ten doel om samen met anderen dit beleid te blokkeren, en het wegsturen van dit kabinet tot inzet te maken van actie in de komende tijd.

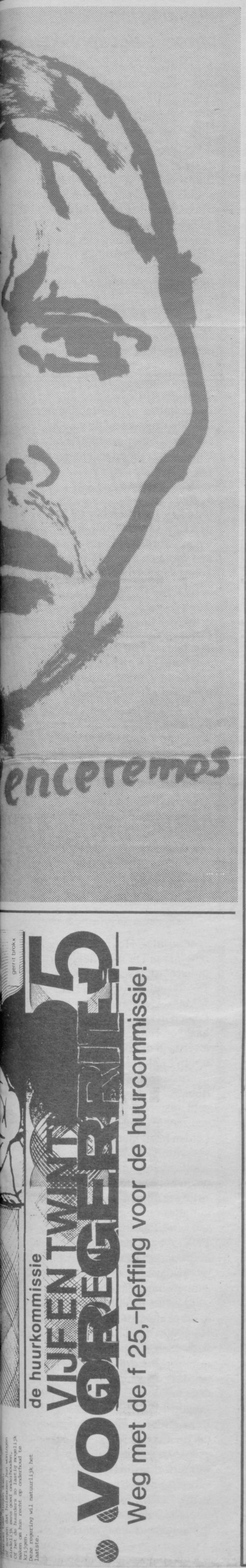

Ton van Hoek over progressieve samenwerking

'Niet wachten tot verkiezingen'

In de ledenkrant van augustus is de discussie gestart over de vraag welke nieuwe stappen gezet kunnen worden met de progressieve samenwerking.

Kernpunt in de opvattingen van het partijbestuur vormt het idee van een gemeenschappelijk actieprogram tegen de regering-Lubbers, waarin ook de hoofdpunten voor een ander beleid worden geformuleerd. Met deze benadering kiest de CPN ervoor de discussie niet te beperken tot de vraag, wat moet er gebeuren bij de verkiezingen in 1986. Ze stelt voorop de vraag hoe kunnen we gezamenlijk macht vormen, verbonden met maatschappelijke bewegingen, om dit kabinet niet ongestoord tot 1986 te laten zitten.

Via interviews in De Waarheid tijdens de zomermaanden is duidelijkheid gegeven over de opvattingen van de voorzitters van CPN, PPR, PSP en PvdA over de progressieve samenwerking.
Bij die interviews is het niet gebleven. Van de kant van de PPR zijn in een open brief voorstellen gedaan voor samenwerking bij de komende Kamerverkiezingen, de PSP heeft haar congresstukken gepubliceerd, waarin progressieve samenwerking een belangrijk thema vormt, in de PvdA worden debatten gevoerd over komende regeringssamenwerking.
De redactie van de ledenkrant heeft Ton van Hoek gevraagd op deze nieuwe ontwikkelingen te reageren.

PPR-brief

Om te beginnen, het partijbestuur heeft de uitnodiging van de PPR voor een gesprek over samenwerking rond de komende kamerverkiezingen aangenomen. Maar het is goed om aan dat besluit direct onze kritische opmerkingen te verbinden.
In haar brief doet de PPR het voorstel dat de uitgenodigde partijen een gezamenlijk program op hoofdpunten, een soort minimumprogram, onderschrijven. De partijen zouden dan met eigen lijsten aan de verkiezingen deelnemen onder toevoeging van ,,Progressief Akkoord''. Behalve de CPN en de PSP en ook het Groen Platform (samen met de PPR de deelnemers aan de gezamenlijke lijst bij de Europese Verkiezingen) zijn ook nog de EVP, de groep Scholten/Dijkman en de Europese Groenen uitgenodigd.
Opvallend aan dat lijstje is, dat zowel partijen ter linker- als ter rechterzijde van de PvdA zijn uitgenodigd. De vraag rijst dan wat de veronderstelde politieke samenhang is. En bovendien: waarom dan de PvdA niet uitgenodigd? In het partijbestuur werd dan ook opgemerkt dat de keuze van de PPR bepaald leek door een voorkeur voor wat ,,klein'' is.
In een eerste reactie van PPR-zijde werd hierop gezegd: in een verkiezingssamenwerking mét de PvdA zal die partij te veel domineren, omdat ze zo groot is; het gaat er juist om, dat er een alternatief voor de PvdA komt binnen progressieve kring bij verkiezingen; de afzonderlijke partijen en groeperingen zijn dat niet, samen wel.
Onze eerste reactie daarop was: de vraag is, of een geloofwaardig alternatief uit gescheiden lijsten met eenzelfde naam en minimumprogram bestaat, zeker wanneer je daar al die groeperingen bij betrekt waar de PPR op mikt. Duidelijke herkenbaarheid zal bij die verkiezingen ook een vereiste zijn. Dat geldt voor de partijen afzonderlijk, in elk geval voor ons; maar dat zal voor anderen ook wel gelden. Maar ook een samenwerkingsvorm — welke dan ook — moet voor de mensen politiek herkenbaar zijn. In onze ogen is dat een probleem bij het PPR-voorstel. Deze eerste kanttekeningen zijn geplaatst bij het aanvaarden van de uitnodiging van de PPR voor een eerste gesprek. Later in september zal het partijbestuur overigens nog preciezer onze inzet bij komende contacten en besprekingen over verkiezingssamenwerking vaststellen.

PSP-kongres

Bovenstaande reacties over en weer naar aanleiding van het PPR-voorstel werden — grof samengevat — opgetekend tijdens een bijeenkomst van het Links Overleg (delegaties van partijbesturen van CPN, PSP en PPR). Op ons verzoek werd daar gepraat over de verschilldende ideeën en benaderingen die met betrekking tot samenwerking publiek zijn geworden.
Ook de PSP gaat op de PPR-uitnodiging in, maar tekent erbij aan, dat pogingen om met EVP, Europese Groenen en Scholten/Dijkman tot overeenstemming te komen over vormen van verkiezingssamenwerking bij voorbaat kansloos moeten worden geacht.
Met PPR en CPN ligt dat volgens de PSP-congresstukken wel wat anders. De drie partijen zijn ,,in programma en politieke praktijk dichter bij elkaar komen te staan''. Wel gelden voor de PSP sinds het congres van Steenwijk (juli 1983) een aantal kriteria met betrekking tot verkiezingssamenwerking. Dat zijn met name ,,vergaande overeenstemming over socialisatie van de voornaamste productiemiddelen, algehele ontwapening en uittreding uit de Navo; herverdeling van alle betaalde en onbetaalde arbeid, doorbreking van de norm van heterosexualiteit, visie op deelname aan besturen en beoordeling van de rol van de staat en van sociale bewegingen''. Als de bestuursvoorstellen door het PSP-congres gevolgd worden, krijgt het bestuur de opdracht middels openbare besprekingen te onderzoeken in hoeverre voor de komende Tweede Kamerverkiezingen overeenstemming te bereiken is tussen CPN, PPR en PSP.
Dat is een open formulering die op zich goede mogelijkheden biedt. Probleem is natuurlijk, dat een aantal partijen en groepen die de PPR bij gesprekken wil betrekken, hier vrij nadrukkelijk wordt uitgesloten. Dat maakt het met name voor de PPR moeilijk. Een oriënterend gesprek naar aanleiding van de PPR-brief zal waarschijnlijk in oktober plaatsvinden. Welke van de andere uitgenodigde groeperingen daar zullen zijn naast PPR, PSP en CPN is nog niet duidelijk.

Harde voorwaarden

In de PSP-opstelling valt verder de nogal harde inhoudelijke voorwaarde voor gezamenlijke verkiezingsdeelname op. Onze reactie was kort gezegd: ónze visie op de hoofdpunten die jullie noemen vind je uitstekend verwoord terug in het partijprogram van de CPN. Wij willen van onze kant echter best een onderscheid maken tussen een partijprogram en een verkiezingsprogram, dat beleidsmaatregelen voor vier jaar voorstelt. Je partijprogram is een perspectief en een toetssteen voor je korte termijnpolitiek, maar het is niet hetzelfde. Sommige van jullie punten lenen zich niet voor een verkiezingsprogram; daar hoeven we het dan ook niet over eens te worden. Iets anders is het, wanneer jullie die punten als toetssteen zullen hanteren in je eigen beoordeling of een program voor de PSP acceptabel is. Dat lijkt ons logisch.

In de bijeenkomst van het Links Overleg hebben we verder met name van gedachten gewisseld over de vraag hoe nu de regering een steviger en meer gemeenschappelijke oppositie tegenover zich kan krijgen, en welke stappen de drie partijbesturen daarin kunnen zetten. Onder andere onze voorstellen over een actieprogram en -plan kwamen daarbij aan de orde. Een eerste resultaat van dat gesprek was, dat de CPN-delegatie voor het Progressief Overleg — van de drie partijen plus PvdA en EVP — een voorstel formuleerde om tot een gemeenschappelijke verklaring rond de miljoenennota te komen — als een signaal naar de mensen in verzet
In het Progressief Overleg bleken beide laatste partijen daar weinig voor te voelen, met als redenen ondermeer de geringe aandacht voor eerdere gezamenlijke verklaringen en het gebrek aan vervolg erop.

Mogelijkheden

Zo blijkt op dit moment de situatie in de linkse oppositie nog zeer gecompliceerd en voldoet die bij lange niet aan wat nodig zou zijn in onze ogen. Dit is echter geen volledig beeld. Op sommige afzonderlijke terreinen zijn er betere mogelijkheden. Tijdens de gesprekken bleek bijvoorbeeld, dat de verschillende besturen zich wel beraden op vormen van steun aan en coördinatie in de acties voor sociale zekerheid. In de bestaande samenwerking in de strijd tegen de kruisrakettenplaatsing binnen het KKN zal in de komende tijd een gezamenlijke strategie voor het komende jaar besproken worden. Rond arbeidstijdverkorting zitten we nog veel meer in een beginfase van het ontwikkelen van samenwerkingsvormen. Het actieplan van de CPN voor een sociale politiek benadrukt de betekenis van samenwerkingsplatforms zoals die al in tal van steden en regio's bestaan. In het verzet tegen nieuwe kerncentrales, die het kabinet overweegt te gaan bouwen, zijn weer nieuwe samenwerkingsvormen gevonden.
Zo zijn er meer voorbeelden. Aanzetten en mogelijkheden voor progressieve machtsvorming zijn er dus. In de komende tijd gaat het erom, dat de CPN, zowel landelijk als plaatselijk, zich met haar beste vermogen inzet om die aanzetten verder te ontwikkelen. We kunnen niet berusten in de afhouderigheid die er landelijk bestaat. Beter is het om de mogelijkheden die er nu wel zijn aan te grijpen om van daaruit nieuwe stappen te kunnen zetten.

PvdA

De discussies over nieuwe verkiezingen moeten wat de CPN betreft hier niet van los worden gemaakt. Juist een versterkte inzet voor progressieve machtsvorming geeft mensen uit verschillende sociale bewegingen een grotere invloed op de opstelling van politieke partijen. Zowel de discussies over samenwerkingsvormen als de inhoud van verkiezingsprograms kunnen gunstig worden beïnvloed wanneer in de praktijk van een strijdbare oppositie allerlei gemeenschappelijke vormen worden opgebouwd. Een duidelijk voorbeeld is te vinden in de huidige situatie in de PvdA. Binnen die partij woedt een discussie over de koers voor de komende jaren. Dat wordt geïllustreerd door de verschillende plannen voor sociaaleconomisch beleid (Van Kemenade, partijbestuur), tegenstrijdige en verwarrende uitspraken over de kruisrakettenkwestie, uitlatingen over CDA en VVD als mogelijke regeringspartners.
Invloed op die discussie — net als op die in andere partijen — is het meest gegarandeerd door het opbouwen en versterken van samenwerkingsvormen waarin partijen en bewegingen zich met elkaar verbinden. Op landelijk nivo is het KKN daar een voorbeeld van. Dat voorbeeld maakt meteen duidelijk, dat zo'n samenwerking niet zonder spanning is; logisch. Maar het belangrijkste is, dat men in dit soort vormen van samengaan elkaar vasthoudt met een gemeenschappelijk doel als inzet. Langs die weg wordt ook de politiek van de afzonderlijke politieke partijen effectief beïnvloed. De hoofdopgave van de CPN is het in de komende tijd op de hoofdpunten van strijd en op verschillende niveaus nieuwe stappen in die ontwikkeling mee tot stand te brengen.

internationale activiteiten van de CPN

Op de zitting van 23/24 maart 1984 heeft het partijbestuur besloten om aan de hand van nieuwe voorstellen te komen tot verbetering van het werk op internationaal gebied. Dat was nodig geworden omdat het niet mogelijk bleek om een commissie buitenland te laten functioneren die het beleid op het gebied van de internationale politiek en activiteiten onder haar hoede kon nemen. De commissie kon er met name niet in slagen om het werk op dit terrein inzichtelijk te maken voor het partijbestuur en de partij als geheel, zoals haar opdracht luidde.

Aan de hand van nieuwe voorstellen heeft het partijbestuur op haar vergadering van 24/25/26 augustus besluiten genomen.

Bij deze besluiten is uitgangspunt om deskundigheid en betrokkenheid die er bij leden van de CPN bestaat op het terrein van de internationale politiek en solidariteit te benutten voor het werk van het partijbestuur en het dagelijks bestuur. De eigen rol en eigen initiatieven van de CPN kunnen zo versterkt worden.
Openheid naar de partij over alle aspecten van het internationale werk is voorwaarde voor verbetering.
De prioriteit die het congres heeft gelegd bij de strijd voor de vrede en tegen atoombewapening blijft vanzelfsprekend ook voor de internationale betrekkingen van de partij richtinggevend.
Daarnaast dringen zich in de politieke actualiteit (ook internationaal) andere aandachtsvelden op, zoals: bestrijding van racisme, positie van vrouwen, ATV, democratie en socialisme, Midden Oosten-discussie, internationale solidariteit, antikapitalistische strijd.

1. Op de eerste plaats zal daarom de internationale component bij de bestaande werkgroepen versterkt moeten worden, zodat ervaringen en deskundigheid ook internationaal benut kunnen worden. Goed voorbeeld van de afgelopen tijd is de informatieuitwisseling en wederzijdse bezoeken die hebben plaats gevonden, rond de strijd voor de 35 uur in West-Duitsland.
   Er zijn tevens ideeën om initiatieven te nemen om internationaal ervaringen in de strijd tegen racisme uit te wisselen. Daarbij zal ook het IPSO meer betrokken moeten worden.
2. Op de tweede plaats is het voorstel om overleggen bijeen te halen van partijgenoten die actief zijn op of kennis hebben van bovengenoemde aandachtsvelden. De taak van deze overleggen als ondersteuning van het internationale werk van het partijbestuur bestaat uit de volgende punten:
   — ***Het bijhouden en bestuderen van internationale ontwikkelingen, verzorgen van reportages, artikelen voor de Ledenkrant, P&C, De Waarheid etc.***
   — ***Organiseren van lezingen***
   — ***Het ontwikkelen van initiatieven voor solidariteit met als belangrijkste oriëntatie: Indonesië, Midden- en Zuid-Amerika, Zuid-Afrika en Turkije. Het uitwisselen van ervaringen.***
   — ***Ondersteuning van de Kamerfractie.***
   Deze overleggen werken volgens opdrachten van het dagelijks bestuur. Deze opdrachten zijn niet noodzakelijk geografisch gebonden, maar gaan uit van thema's zoals vrede en veiligheid, bestrijding van racisme, internationale solidariteit, Midden Oosen-discussie, democratie in socialistische landen, ATV, positie van vrouwen.
   Ook deskundigheid over landen/werelddelen kan daarbij benut worden. We denken daarbij aan: Midden- en Zuid-Amerika, Zuid-Afrika, Midden Oosten, Europa (Europees parlement), China, Indonesië.
3. De coördinatie van deze overleggen en van het dagelijks werk wordt de taak van: John Geelen, Jaap Wolff, Anne de Boer en Henk-Jan v. d. Meer.

Overzicht internationale contacten in de periode 1-1-1984/24-8-1984

6/1-8/1 Congres DKP (Neurenberg) bijgewoond door Thewis Wits.
19/1 Jaap Wolff en Liesbeth Wever bezoeken DDR.
27/1 had Anne de Boer bespreking met PCP-afd. Nederland.
28/2 sprak Henk-Jan v.d. Meer met Juan Bonilla, vertegenwoordiger van het FMLN/FDR in Nederland
6/3 sprak Henk-Jan v.d. Meer met Prof. Piriz McCall, vertegenwoordiger van het Frente Amplio (Uruguay) in Nederland.
26/3 sprak Henk-Jan v.d. Meer met Juan Bonilla, vertegenwoordiger van FMLN/FDR in Nederland.
11/4-13/4 namen John Geelen en Nel van Dijk deel aan een bijeenkomst in het kader van de ,,Diaoloog voor Europese Alternatieven" over het thema ,,Links in het vooruitzicht van de euro-verkiezingen" in Straatsburg. In deze dagen voerden zij o.a. ook gesprekken met vertegenwoordigers in het Europese Parlement van de PCI, PCF, de Deense Socialistisk Folkeparti.
17/4 namen John Geelen en Nel van Dijk deel aan een bijeenkomst van communistische partijen uit de EG-landen.
17/4 sprak een delegatie van de CPN bestaande uit Elli Izeboud, Jaap Wolff, Truus Divendal, Paul Wouters en Henk-Jan v.d. Meer met een delegatie van de CPSU o.l.v. W.I. Kolotop (lid van het centraal comité CPSU; secretaris van het Moskouse gebied). Deze delegatie had in die week tevens gesprekken met vertegenwoordigers van B&W van Amsterdam en van de Provinciale Staten van Groningen, Friesland en Drente.
18/4 spraken Frank Biesboer en Henk-Jan v.d. Meer met Michael Ayala, vertegenwoordiger van de Communistische Partij van El Salvador en Juan Bonilla, vertegenwoordiger van het FMLN/FDR in Nederland.
18/4 spraken Tara Oedayraj Singh Varma en Henk-Jan v.d. Meer met Don Rojas, voormalig secretaris van Maurice Bishop en voormalig hoofdredacteur van de Free-West-Indian.
20/4 spraken Elli Izeboud, Anne de Boer en Henk-Jan v.d. Meer met G. Chiaramonte, voorzitter van de PCI-fractie in de senaat.
26/4 sprak Henk-Jan v.d. Meer met Tito Pais en Dante Boubiana, vertegenwoordigers van de Communistische Partij van Uruguay in Nederland.
14/5 spraken Elli Izeboud en Boe Thio met een delegatie van de Hongaarse partij o.l.v. Ferenc Havasi, lid van het Centraal Comité.
16/5 spraken John Geelen en Henk-Jan v.d. Meer met Jan de Brouwere van de KPB.
18/5-20/5 woonde Herman Meijer het congres van de SF in Denemarken bij.
22/5 spraken Frank Biesboer en Henk-Jan v.d. Meer met vertegenwoordigers van Solidarnosc.
30/5 sprak Henk-Jan v.d. Meer met een vertegenwoordiger van de Turkse Socialistische Partij.
30/5 nam Nel van Dijk deel aan een politiek Café over de Europese verkiezingen in Antwerpen, georganiseerd door de KPB.
1/6 bezochten Karel Hoogkamp, Jan Berghuis, Simone Walvisch stakers in Duisburg.
4/6 sprak Henk-Jan v.d. Meer met Enrique Robleso, diplomatiek vertegenwoordiger van de FMLN/FDR in Europa.
8/6 spraken Elli Izeboud en Henk-Jan v.d. Meer met P. Bogdanovic, medewerker van de Joegoslavische bond van communisten.
10/6 woonde Fenna Bolding het Mundo Obrero-festival bij van de PCE-afdeling Nederland.
13/6 was Elli Izeboud aanwezig in Rome bij de begrafenis van Enrico Berlinguer.
3/7 had John Geelen een ontmoeting met de minister van buitenlandse zaken van de DDR.
7/7-22/7 nam Maartje van Hengel (lid vrouwencoördinatiegroep deel aan het vrouwen-Unitafestival in Turijn.
17/7-22/7 nam Ton van Hoek deel aan de bijeenkomst van de vredesbeweging in Perugia.
16/7 sprak John Geelen in Brussel met Louis van Geyt en Jan de Brouwere van de KPB.
1/8 sprak Henk-Jan v.d. Meer met Guiletta Campusano, lid van het centraal comité van de Chileense Communistische Partij en met Fernando Quilodran, van de CPC afd. Nederland.
20/8-24/8 was Frank Biesboer in Roemenië ter gelegenheid van de festiviteiten rond 40 jaar Roemenië.

Planning internationale bezoeken/gesprekken

1. Nicaragua/Cuba
Van 29 september t/m 14 oktober zullen Elli Izeboud en Anne de Boer een reis maken naar Cuba en Nicaragua.

2. DDR
Elli Izeboud is voor dit najaar uitgenodigd om een ontmoeting te hebben met Honnecker. Aan deze uitnodiging zal gehoor gegeven worden, de datum is nog niet bekend. Op 6 en 7 oktober zullen Evelien Eshuis en Boe Thio de festiviteiten rond 35-jaar DDR bijwonen.

3. Engeland
Eind september zal John Geelen een gesprek hebben met de Britse partij.

4. Sowjet-Unie
In december zal op uitnodiging van de CPSU een delegatie van de CPN een bezoek brengen aan de Sowjet-Unie. Elli Izeboud maakt deel uit van deze delegatie.

5. België
Op 15 en 16 september zal het persfeest van De Rode Vaan bijgewoond worden. Tevens zijn er plannen voor een gezamenlijke bijeenkomst van partijkaders over de strijd tegen racisme.

6. Zweden
Opnieuw zal gepoogd worden om een delegatie uit Zweden te laten overkomen. Van hun kant is belangstelling, maar door tijdsgebrek is dat niet gekonkretiseerd.

7. China
Voorjaar/zomer 1985 zal een delegatie van de CPN inclusief de voorzitter, een reis maken naar China, op uitnodiging van de CPC.

8. Congressen
Van 19-23 november 1984 is het congres van de Roemeense partij.
Van 6-10 februari 1985 is het congres van de PCF.
Voorjaar 1985 is het congres van de Hongaarse partij.

Solidariteit met de mijnwerkers

Het partijbestuur heeft op haar vergadering van eind augustus besloten tot versterking van de solidariteit met de strijd van de Engelse mijnwerkers. Alle districten en afdelingen van de partij worden opgeroepen om plaatselijk en regionaal solidariteitscomités te vormen, die zich als belangrijkste taak stellen het organiseren van financiële steun.
Het streven van de CPN is daarbij gericht op samenwerking van allen die zich solidair verklaren met de Britse mijnwerkers; een daadwerkelijke solidariteitscampagne is er niet bij gebaat als die door verschillende organisaties volkomen los van elkaar worden georganiseerd.
Om die reden opent de CPN geen eigen gironummer, maar roept ze op gebruik te maken van al bestaande regionale gironummers of van het gironummer van de FNV.
In bijgaand artikel verwerkt André Oostveen, medewerker van de ledenkrant, enkele ervaringen met de solidariteitscampagne.

De Britse mijnwerkersstaking duurt nu al meer dan een half jaar en het einde van dit conflict is nog lang niet in zicht. Het is een botsing tussen de bikkelharde regering Thatcher, die van geen wijken wil weten, en de mijnwerkers die vechten voor hun werkgelegenheid en vastberaden zijn door te gaan tot het einde.
Dit is alleen maar mogelijk door de aktieve solidariteit, die ook in ons land op gang is gekomen. De stakingskassen van de NUM, de Britse mijnwerkersbond zijn bij lange na niet toereikend; andere uitkeringen zijn ook minimaal. Daarbij komt nog de dreiging, dat de britse regering beslag legt op gelden van de NUM vanwege een veroordeling voor het gebruik van geweld door postende stakers.
Een belangrijke rol in de Nederlandse solidariteitsakties speelt de FNV, al is het alleen al omdat zij over de kanalen beschikt om het geld over te maken naar het noodfonds van de Britse mijnwerkersbond, zonder het risico te lopen van voortijdige inbeslagname. Spijtig is het daarentegen om te moeten konstateren, dat het daar ongeveer bij blijft. Het zou toch op zijn minst mogelijk moeten zijn, het geld, dat overgemaakt wordt, te verantwoorden en reakties van de mijnwerkers te publiceren. Dat zou een grote stimulans betekenen voor plaatselijke solidariteitsakties.
Plaatselijke intiatieven zijn dus onontbeerlijk. En de eerste ervaringen in Leiden en in Zuid-Limburg zijn zeer positief. Het feit, dat het gironummer in De Waarheid werd gepubliceerd, leverde in Limburg *f* 3.700 gulden op en in Leiden *f* 4.000. Met steunlijsten werd in Leiden in korte tijd *f* 1.500 opgehaald en een dag op de markt leverde in de rode emmertjes *f* 300 op. In Limburg kon men al *f* 12.000 overmaken aan de mijnwerkers.
Behalve, dat deze aktiviteiten veel geld opleveren, is er ook sprake van een zeer brede ondersteuning. In Leiden heeft men bestuursleden, voorzitters enzovoorts van de verschillende organisaties uitgenodigd om in het comité van aanbeveling zitting te nemen. En zo zitten er op initiatief van de partijafdeling mensen van CPN, PvdA, PSP, PPR, FNV, AbvaKabo, Bouw- en houtbond, ABOP en Druk en Papier in dat comité, niet alleen ter aanbeveling, maar ook om met steunlijsten in eigen kring geld en handtekeningen op te halen. Ook Hans Witvoet uit Limburg legt er de nadruk op, dat het niet alleen exmijnwerkers zijn, die aktief zijn. Zo wordt er daar zeer veel werk verzet door bijv. de Katholieke Werkende Jeugd.
Belangrijk ook zijn de direkte kontakten met de stakers. Enige weken geleden bezochten een aantal mijnwerkersvrouwen Nederland om bijval en steun te vragen voor hun strijd. De Vrouwenbond FNV organiseerde samen met vrouwen actief in solidariteitsakties met Nederland-

vervolg op pag. 7

vervolg van pag. 6

se bedrijven een tweetal solidariteitsavonden in Amsterdam en Heerlen.
Inmiddels heeft ook een groep mijnwerkers ons land bezocht. In enkele dagen tijds werden bijeenkomsten met de CPN districten Zaanstreek en Amsterdam georganiseerd. De mijnwerkers hebben ook het CPN actieberaad van 8 september toegesproken waarbij ter plekke een bedrag van *f* 1.175 werd opgehaald. Tijdens dat actieberaad werden ook bijeenkomsten afgesproken in Limburg, Nijmegen, Groningen, Winschoten, Hoorn, Alkmaar en Kennemerland. De CPN-afdeling Nijmegen lanceerde het plan om 40 mijnwerkers'-vrouwen en -kinderen een herfstvakantie aan te bieden.
Dergelijke vormen van actieve solidariteit zijn er bijvoorbeeld ook in Leiden, waar het plaatselijke comitee zelf contact heeft gezocht met de mijnwerkers uit Rhondda Valley in Zuid-Wales. Uit de eerste briefwisseling is het idee ontstaan om een aantal kinderen, die al maanden lang niets anders dan droog brood eten, een vakantie in Nederland aan te bieden in de herfstvakantie.
De komende tijd zal het verder uitgewerkt worden. Zo gaan twee mensen binnenkort naar Wales. En de pers is geïnteresseerd geraakt. Een fotograaf en iemand van de plaatselijke omroep gaan ook mee naar Rhondda Valley, wat zal resulteren in een aantal radiouitzendingen over de staking en ook een fototentoonstelling. Zo krijgt de solidariteit veel konkreter gestalte dan alleen met geld en een gironummer. Zo ontstaat er direkte betrokkenheid met de stakers, onontbeerlijk voor de uitbreiding van de akties.
Ook elders in het land zijn al initiatieven genomen, om solidariteitsakties te organiseren. Ideeën zijn er genoeg. Van steunlijsten tot kindervakanties. En wie vooruitlopend op plaatselijke initiatieven geld wil storten, hier opnieuw volgen de gironummers van het Leidse komitee, van het solidariteitscomité van Limburgse ex-mijnwerkers en van de F.N.V.
giro 5615526 t.n.v. E. Koen te Leiden.
giro 1591959 t.n.v. J. Witvoet te Nieuwenhagen
giro 133500 t.n.v. FNV te Amsterdam
Onder vermelding van ,,steun engelse mijnwerkers''.

Britse mijnwerkers komen naar ons land

Op uitnodiging van de CPN zullen een tweetal Britse mijnwerkers in de week van 26 september tot en met 3 oktober ons land bezoeken.
Rond dit bezoek zullen tal van bijeenkomsten worden georganiseerd in het kader van het organiseren van financiële steun met de Britse mijnwerkers.
Partijafdelingen en districten die van de aanwezigheid van de beide mijnwerkers gebruik willen maken om zelf bijeenkomsten te organiseren kunnen daarover contact opnemen met het landelijk partijsecretariaat.
Daarnaast zijn er de komende tijd ook een aantal mijnwerkers uit Lanceshire, die al op verschillende bijeenkomsten van de partij het woord hebben gevoerd, en waarmee ook afspraken kunnen worden gemaakt voor verdere initiatieven.

Nieuwe plannen voor kerncentrales

Geen nieuwe kerncentrales

Wil de regering toch de bouw van nieuwe kerncentrales doordrukken?
Het lijkt er wel op.
Auke van Nie, die de activiteiten van de CPN tegen kerncentrales coördineert, zet de nieuwe ontwikkelingen op een rijtje.

De geruchtenstroom dat de regering van plan is om 4 nieuwe kerncentrales te bouwen duurt nu al een aantal maanden. Sommige weekbladen en ook De Waarheid hebben daar al over bericht. Wanneer en met welk voorstel precies de regering gaat komen is nog onduidelijk. Wat daarentegen wel zeer duidelijk is, is dat een voorstel om nieuwe kerncentrales te bouwen een zeer ondemokratisch voorstel is. De regering heeft zelf een (brede) maatschappelijke diskussie over energie georganiseerd (voor 25 miljoen) en daar is duidelijk uitgekomen dat de overgrote meerderheid van de Nederlandse bevolking tegen kernenergie is. De enige echte redenen om nieuwe centrales te bouwen zijn: ten eerste druk uit het buitenland. Zowel in de BRD als België en Frankrijk staan een groot aantal centrales, wat dat betreft loopt Nederland uit de pas. Een tweede reden is, met name als er 3 of 4 centrales komen, de mogelijkheid dat de Nederlandse industrie flinke winst kan maken op het leveren van onderdelen van de centrales.
De beslissing om nieuwe centrales te bouwen is bestuurlijk al voorbereid. Enerzijds door de plannen om de zeggenschap over de elektriciteitsproduktiebedrijven los te koppelen van plaatselijke en gemeentelijke overheden. Waarschijnlijk worden daar dit jaar nog besluiten over genomen. Anderzijds door een nieuw rapport van de Gezondheidsraad waarin staat dat kernenergie niet gevaarlijk is. Dat is dan weer gebaseerd op een Amerikaans rapport dat in de VS zelf behoorlijk omstreden is.
De grootste bezwaren tegen kernenergie zijn:
— uitbreiding van kernenergie betekent verspreiding van kennis om kernwapens te maken. Zo heeft in de ultracentrifugefabriek in Almelo een Pakistaan gespioneerd om kennis te verzamelen voor de Pakistaanse atoombom.
— Er is geen oplossing voor het afval. Dit afval blijft nog 100.000 jaar radio-aktief.
— De kans op een ongeluk waarbij er vele duizenden doden kunnen vallen.
— Kernenergie is duur. Er zijn de afgelopen jaren in de VS geen nieuwe centrales besteld, wel zijn een aantal centrales waaraan al begonnen was niet afgebouwd.
— Er is een groot repressief apparaat nodig om misbruik van radioaktief materiaal te voorkomen (,,politiestaat'').
— Kerncentrales zijn grootschalig. Dit heeft als bezwaar dat er energie verloren gaat en dat de zeggenschap van de gebruikers veel kleiner is (afwezig is) dan bij een kleinschalige opzet.
— Uranium, de grondstof voor kerncentrales, raakt ook op. Dus kernenergie is ook een korte termijn-oplossing, net als olie. Er zal in de toekomst dus toch alleen wind-, zonne- en geothermische energie naast waterkracht gebruikt worden.
Er zijn goede ideeën voor een energievoorziening zonder kerncentrales. Het is mogelijk om een deel te besparen. Ten eerste het gebruik van energie verminderen door te besparen op verliezen. Ten tweede door (kleinschalig) warmtekrachtkoppeling toe te passen. Ten derde door het invoeren van wind- en zonne-energie.

Platform

Uiteraard laat de antikernenergiebeweging het er niet bij zitten. Er is op 16 juni een platform tegen kernenergie opgericht. In dit platform zitten mensen uit organisaties en uit aktiegroepen uit een aantal van de mogelijke vestigingsplaatsen. Verder een aantal mensen uit de basisgroepenbeweging. Het doel van het platform is te zorgen voor coördinatie tussen de aktiviteiten op verschillende plaatsen. Verder een aantal mensen uit de basisgroepenbeweging. Het doel van het platform is te zorgen voor coördinatie tussen de aktiviteiten op verschillende plaatsen . Als eerste is daarvoor een landelijke energiekrant uitgegeven en wordt er gewerkt aan een landelijke manifestatie in Emmeloord op 22 september van 11.00 tot 17.00 uur.

Mogelijke vestigingsplaatsen zijn:

— Borssele
— Bath-Hoedekenskerke
— Wieringermeer
— Eemshaven
— Flevo-Noord
— Ketelmeer
— Noordoostpolderdijk
— Moerdijk

Sekretariaat ,,Landelijk Platform tegen Kernenergie'': 2e Weteringplantsoen 9, 1017 ZD Amsterdam. Tel. 020 - 221366. Coördinatie CPN-aktiviteiten: Auke van Nie, Develstein 326, 1102 AK Amsterdam. Tel. 020 - 996198.

Milieu en marxisme

Over dit onderwerp organiseert de milieugroep van het IPSO, het wetenschappelijk bureau van de CPN, een discussiedag op zaterdag 13 oktober van 11.00-17.00 in het CPN-partijcentrum, Nieuwe Leliestraat 169 te Amsterdam. Achtereenvolgens komen aan de orde: de inhoud van een progressieve milieutheorie, strategische consequenties wat betreft de verhouding arbeiders-/milieubeweging en het onderzoek van het IPSO en eventuele samenwerking met wetenschappelijke bureau's van andere progressieve partijen in deze. De discussie zal gevoerd worden aan de hand van conclusies uit met name Duitse en Franse literatuur over deze problematiek en Nederlandse reacties hierop.

De map ter voorbereiding van de discussiedag is te bestellen door overmaking van *f* 10,- op gironummer 2252298 o.v.v. ,,milieu en marxisme'', t.n.v. IPSO, Amsterdam. Informatieadres: IPSO, Nieuwe Leliestraat 169, Amsterdam, telefoon 020 - 251920.

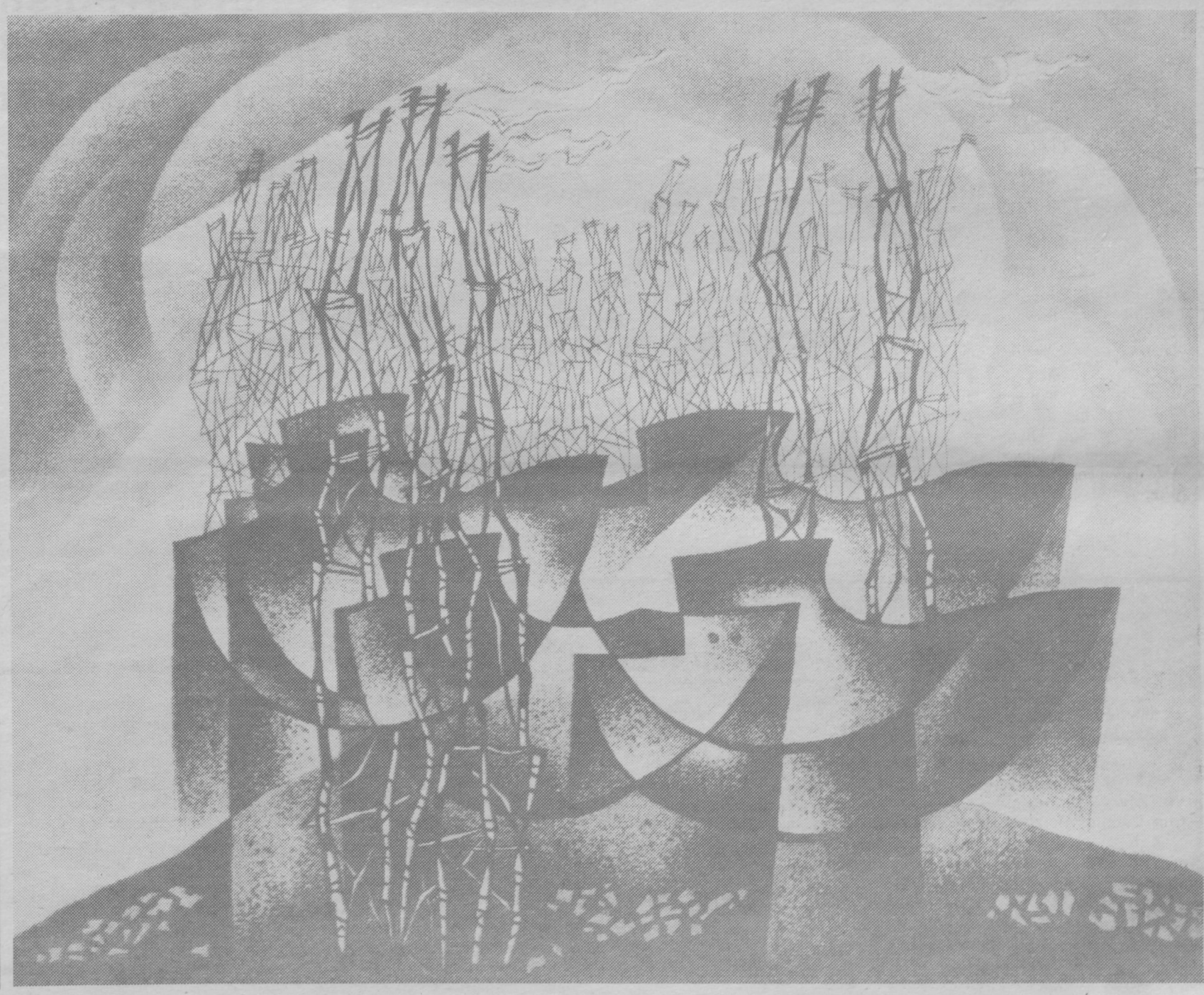

Organisatieconferentie

Eind september komt de discussiegrondslag van het partijbestuur voor de organisatieconferentie gereed. Die zal dan worden verstuurd naar de districten ter verspreiding aan alle leden. In de afgelopen tijd hebben gesprekken plaatsgevonden met districten en afdelingen over het functioneren van de partij.
In de discussiegrondslag worden de problemen in de organisatie van de partij scherp omschreven en aanbevelingen gedaan om tot verbetering te komen. Kernpunten zijn de positie van het partijbestuur, de samenhang in het optreden van de partij, propaganda en scholing, de plaats van afdelingen en districten, de verhouding tussen uitvoering van meerderheidsbesluiten en de positie van minderheden.
De conferentie vindt plaats op 10 november en zal rond genoemde vraagstukken duidelijk moeten maken hoe daarover in de partij wordt gedacht, in welke richting verbeteringen moeten worden gezocht. Op basis hiervan zal dan verdere besluitvorming worden voorbereid.
Eind oktober moeten de afvaardigingen vanuit de districten naar de conferentie bekend zijn; het partijbestuur zal op 3 november de laatste voorbereidingen voor de conferentie treffen aan de hand van de discussie in de districten.

Vervolg van pagina 2

gaan eveneens met vierhonderd miljoen omhoog.

Spoorloos

Maar het probleem van de werkloosheid is afwezig in de redenering van de regering. Spoorloos. Niet de overheid is verantwoordelijk voor de werkloosheid — hoewel de werkgelegenheid daar blijft afnemen. Het komt eenvoudig door de te hoge sociale uitkeringen, de ,,starre loonstructuur", een te hoog minimumloon. ,,Als het op sommige plaatsen in de economie nodig zou zijn om arbeidsplaatsen te scheppen of te behouden tegen lagere lonen, dan kan dat in onze economie niet."

Het is maar dat u het weet. En dat zegt de regering van een land waar door loonmatiging in de afgelopen tien jaar de loonkosten per eenheid produkt met tientallen procenten achterbleven bij de rest van de EG, de VS, Japan. Zo'n economische politiek is gevaarlijk, kortzichtig en op een heel eng belang gericht. En geeft bovendien mensen het gevoel dat opvattingen en argumenten er niet toe doen. Dat doet afbreuk aan de democratie.

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 13).
Sluitingsdatum no. 8: 10 oktober 1984

financiële campagne postgiro 511002

Nieuwe uitgaven Nicaragua Komitee

De Stichting Nicaragua Komitee Nederland heeft met ingang van deze maand weer de beschikking over een aantal nieuwe uitgaven die zijn geproduceerd in samenwerking met het Kultuur Kollektief Latijns-Amerika, het Ministerie van Kultuur van Nicaragua en de Wetsduitse uitgever Peter Hammer Verlag.

1. De nieuwe jaarkalender 1985 ,,Buenos Dias Nicaragua", een op zwaar papier uitgebrachte kalender met 4-kleurendruk reprodukties van de mooiste primitieven uit Nicaragua en kinderfoto's. De kwaliteit van de kalender is door sommigen al gelijkgesteld met andere derde wereld-kalenders, met dat verschil dat de prijs veel lager is: inclusief porto *f* 16,75.

2. Herdruk van de succesvolle serie ansichtkaarten van Nicaraguaanse primitieven, eveneens uitgevoerd in 4-kleurendruk: prijs inclusief porto *f* 6,10 per set van 10 stuks.

3. Een nieuwe serie ansichtkaarten en kinderfoto's uit Nicaragua, 4-kleurendruk en verkrijgbaar in verpakking van 10 stuks. Prijs inclusief porto *f* 8,60.

4. Voor het Nicaraguaanse Ministerie van Kultuur zijn in Europa landkaarten van Nicaragua aangemaakt. Aangezien Nicaragua bijna geen mogelijkheden heeft om ze zelf te drukken is het merendeel als gift naar Nicaragua gestuurd. Het komitee heeft een beperkt aantal exemplaren ter beschikking voor verkoop in Nederland. Prijs inklusief porto *f* 11,10.

Bestellingen door overmaking op onze materialenrekening: giro 5352767 t.n.v. Stichting Nicaragua Komitee Nederland, Utrecht, onder vermelding van gewenst artikel en hoeveelheid.

Partijbestuur

Onno Bosma maakt geen deel meer uit van het partijbestuur.
Reden is dat hij te kennen heeft gegeven te bedanken voor het lidmaatschap van de partij.

29STE CPN-CONGRES

Het 29ste congres van de CPN zal plaatsvinden op 1-2-3 maart 1985 in het RAI-congrescentrum te Amsterdam.
Aldus heeft het partijbestuur op zijn vergadering eind augustus besloten.
Bij de planning van het congres heeft het partijbestuur gekozen voor een zo geconcentreerd mogelijke voorbereiding en discussie in de afdelingen en districten.
Half december zal het partijbestuur de beschrijvingsbrief vaststellen. In januari en het eerste deel van februari vinden de ledenvergaderingen en districtsconferenties plaats.
In de beschrijvingsbrief zullen een verslag van werkzaamheden en ontwerpbesluiten worden opgenomen.
Daarnaast is een belangrijke taak van het komend congres de verkiezing van een nieuw partijbestuur.
Voor de voorbereiding van het congres zijn diverse commissies ingesteld die onder meer tot taak hebben om vanuit het partijbestuur het overleg met de districten te organiseren en voorstellen te doen voor de wijze van verkiezing van het nieuwe partijbestuur.

weg uit de wapenwedloop

Vredesconferentie van het CPN-distrikt Den Haag op zondag 30 september van 10.30 - 16.30 uur.

Waarom een vredesconferentie?
Deze conferentie beperkt zich tot twee belangrijke vraagstukken van studie en beweging. De discussie erover wordt ingeleid van de kant van de CPN, waarbij andere organisaties of personen gevraagd is om vanuit de eigen invalshoek een bijdrage te leveren.
Onderwerp 1: Het perspectief van de Nederlandse vredesbeweging in de huidige internationale verhoudingen (10.30 - 13.00 uur).
Inleiders: Ton van Hoek, dagelijks bestuurder CPN, CPN-vertegenwoordiger KKN;
Gied ten Berge, IKV-woordvoerder;
Gijs von der Fuhr, Stop de N-Bom.
Onderwerp 2: De verhouding tussen collectieve actie en parlementaire democratie.
Inleiders:
Harry van den Berg, partijbestuurder CPN, voorzitter IPSO (wet. buro CPN);
Ton Jacobs, PvdA-wethouder in Delft;
Hermien Linneboom, vrouwen voor Vrede - Amsterdam;
Jan Roozenburg, Delftse LONK-beweging (landelijk overleg nonkoöperatie).

De conferentie vindt plaats in het gebouw van de Haagse Sociale Akademie (HSA), Saffierhorst 105, 2592 GK Den Haag. De HSA is te bereiken vanaf Den Haag Centraal Station met bus 4.
De kosten van deelname bedragen *f* 5,- per persoon. Er is kinderopvang, waarvoor hieronder opgave plaats moet vinden.

Insturen voor 22 september garandeert toesturen van nader informatiemateriaal en tijdschema.
Opgaveformulier

Naam: .....

Adres: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

Maakt wel/niet gebruik van de kinderopvang voor ..... kind(eren) van leeftijd(en): .....jaar.
Te sturen aan: CPN-district Den Haag, Prinsegracht 60, 2512 GB Den Haag.

Mededeling van de Indonesië-Commissie CPN

Na het overlijden van Ratio Koster is het penningmeesterschap overgenomen door Roos Koster-Westerman.

Het adres en het postgironummer blijven ongewijzigd:
postgiro 2940390
t.n.v. R. Koster-Westerman,
De Wittekade 10c,
1051 AA Amsterdam.

Wilt u het werk van de Indonesië-Commissie van de CPN blijvend steunen maak dan periodiek een vast bedrag per maand over. Ook eenmalige giften zijn van harte welkom.

Versterk de solidariteit met de Indonesische vrijheidsstrijd!

no. 8, 19 oktober 1984 Verschijnt 10x per jaar

Scholing en Vorming 2
Haagse vredesdag 3
OR-versterken 4
Spreiding PTT 4
CPN-voorstellen sociale zekerheid 5
Kraken na Wijers 6
Vrouwen en ATV 6

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

Partijbestuur over de miljoenennota

Het woord is nu aan de actie

Steun aan de actieweek van eind november van de organisaties van uitkeringsgerechtigden.
Steun aan de acties in bedrijven, sectoren en instellingen voor vernieuwing van het arbeidsvoorwaardenbeleid.
De ondernemers zijn de belangrijkste profiteurs van het regeringsbeleid. Daar moet nu de rekening worden gepresenteerd door het formuleren van krachtige eisen.

Aldus het partijbestuur in reactie op de Algemene Beschouwingen over de nieuwe miljoenennota van het kabinet-Lubbers.
Gesignaleerd wordt dat het in de afgelopen jaren ontwikkelde maatschappelijk verzet tegen de bezuinigingen en kortingen begint door te dringen.
Tijdens de Algemene Beschouwingen zagen CDA en VVD zich genoodzaakt iets te verzachten of op termijn te stellen van de reeks verslechteringen die de regering opnieuw heeft aangekondigd.
De suggestie dat VVD en CDA nu een sociaal gezicht past is echter pure volksverlakkerij. Want de hoofdlijnen van het kabinetsbeleid staan nog steeds recht overeind. Dit is wat de regering wil per 1 januari: kortingen op de uitkeringen, aantasten arbeidsvoorwaarden overheidspersoneel, voortzetting van de loonmatiging, nieuwe bezuinigingen op onderwijs (collegegeld) en gezondheidszorg.
Daar tegenover staat dat opnieuw miljarden zullen worden overgeheveld naar de ondernemers en naar een twee procents reële verhoging van de defensiebegroting.
Het partijbestuur concludeert naar aanleiding van de Algemene Beschouwingen: de enige weg om het heilloze kabinetsbeleid te keren is die van het maatschappelijk verzet; daar waar progressieve mensen meer directe invloed hebben, zoals in een reeks van steden en regio op bedrijven en instelling, zal de rekening van het regerings-beleid moeten worden vereffend.
In dit verband blijkt hoe actueel het ,,Actieplan voor sociale politiek" is, dat door de partij begin september is uitgebracht.
De afgelopen weken hebben verschillende maatschappelijke organisaties zoals de vakbeweging en organisaties van uitkeringsgerechtigden de regering de wacht aangezegd. Er tekenen zich mogelijkheden af voor een omvangrijke confrontatie met het kabinetsbeleid.
Communisten zullen de mogelijkheden, die er nu zijn, volop moeten benutten om het verzet in onderlinge eensgezindheid en solidariteit mede te organiseren. Daarom roept het partijbestuur de partijgenoten en andere progressieve mensen op tot actieve steun aan:
— de actieweek voor verdediging van de sociale rechten, die eind november wordt georganiseerd op initiatief van de landelijke uitkeringsgerechtigden-organisatie, comités en platforms. Bedoeling van de actieweek is om in alle regio en steden waar het maar even mogelijk is door acties van allerlei aard het maatschappelijk onaanvaardbaar van de sociale afbraak duidelijk te maken. Tevens gaat het erom dat mensen die bedreigd worden door onbetaalbare huur- en gasrekeningen daadwerkelijke bescherming wordt geboden.
— de acties in bedrijven, sectoren en instellingen voor vernieuwing van het arbeidsvoorwaardenbeleid. Het gaat daarbij om: bescherming van de uitkeringen, geen aantasting van de ziektewet; het stellen van looneisen om de koopkracht te garanderen; het opeisen van drastische arbeidstijdverkorting, waarmee zeggenschap over de invoering ervan en herbezetting van de vrijgekomen banen onlosmakelijk verbonden moeten zijn.
De ondernemers zijn de belangrijkste motor achter het huidige regeringsbeleid en profiteren daar ook het meeste van. Dààr zal dan ook de rekening moeten worden gepresenteerd. Gezien de winststijgingen in bepaalde sectoren, de jarenlange looninlevering, de stijging van de arbeidsproductiviteit en de miljarden overheidssubsidies is er ruimte genoeg om krachtige eisen te stellen.
De inzet van de komende acties is groot: het gaat om de vraag of het zal lukken een wending aan te brengen in de huidige sociaal economische politiek. Kansen daartoe zijn aanwezig. Het zal van de inzet van alle progressieve mensen, van de wil om samenwerking in actie tot stand te brengen afhangen of die kansen kunnen worden benut. Het partijbestuur roept de partij op daaraan een eigen actieve bijdrage te leveren.

Organisatie-konferentie 10 november

Dezer dagen zijn er in alle districten ledenvergaderingen en bijeenkomsten ter voorbereiding van de organisatieconferentie op 10 november. Begin deze maand is het materiaal beschikbaar gekomen, dat bestaat uit:

— de doelstelling van de conferentie

— voorstellen en suggesties ter verbetering van de organisatie

— enkele bijlagen

Dit materiaal staat op de ledenvergaderingen ter discussie, ook om eigen voorstellen en ideeën ter verbetering van de democratie en de slagvaardigheid van de organisatie aan te dragen.

In deze ledenkrant wordt daar al een begin mee gemaakt op basis van verslagen van de afdelingen Purmerend en Beverwijk.

De volgende ledenkrant zal uitgebreid verslag van de organisatieconferentie brengen.

Solidair met de Engelse mijnwerkers

De steuncampagne met de Engelse mijnwerkers is in volle gang.
Met een actieve inzet van tal van CPN-afdelingen zijn al tienduizenden guldens opgehaald in buurten en bedrijven, daarnaast is door organisaties als de FNV veel geld beschikbaar gesteld voor het noodfonds van de Engelse mijnwerkersbond, de NUM.
De campagne moet doorgaan.
Uit gesprekken met de twee Britse kameraden, die op onze uitnodiging in Nederland waren, is volstrekt duidelijk geworden: de komende herfst- en wintertijd zal zeer moeilijk worden.
Voedsel, warmte en kleding: tienduizenden Engelsen dreigen daarvan verstoken te blijven omdat Thatcher de elektriciteitsvoorziening afsluit, de stakende mijnwerkers een uitkering onthoudt en beslag legt op de fondsen van de NUM.

Internationale solidariteit kan doorslaggevend zijn om Thatcher tot een toegevende houding te dwingen: de mijnwerkers moeten de staking vol kunnen houden. Geld is het allerbelangrijkste.
Daarom roept de CPN op de campagne versterkt door te zetten, vanuit de afdelingen, in bedrijven en instellingen, in plaatselijke solidariteitscomitees.
(zie verder pag. 8)

Kort overzicht van het bezoek van Evans en Miller

Het bezoek van Arfon Evans (districtbestuurder van de NUM in Zuid-Wales) en Jean Miller (actief in de Women's Campaing against Pit Closures), op uitnodiging van de CPN, heeft voor de stakende Britse mijnwerkers en hun gezinnen een (voorlopig) bedrag opgeleverd van een klein tienduizend gulden.

De agenda voor het bezoek was als volgt:
Woensdag 26 sept. Aankomst in Nederland. Jean Miller sprak op CPN-actieberaad in Rotterdam.
Donderdag 27 september: Arfon Evans bezocht een solidariteitsbijeenkomst voor Britse mijnwerkers in Beverwijk. Er waren ruim tien deelnemende organisaties. Jean Miller sprak op de Popa in Amsterdam.
Vrijdag 28 september. Ontmoeting met leden van het dagelijks bestuur van de CPN. Daarna was Jean Miller aanwezig op een partijbijeenkomst en op een vergadering met vnl. vakbondsleden. Hier werd Evans ook kleding aangeboden.
Zaterdag 2. september: Jean Miller en Arfon Evans beiden op een buurtfeest in het Laakkwartier (Den Haag).
Maandag 1 oktober: Jean Miller en Arfon Evans present op een solidariteitsbijeenkomst in Amstelveen.
Dinsdag 2 oktober: onze gasten ontmoetten ex-mijnwerkers en een solidariteitscomité voor de Britse mijnwerkers in Zuid-Limburg.

Over scholing en vorming in de CPN

De afgelopen jaren is landelijk veel aandacht besteed aan het organiseren van de ,,zomerscholingen'', die forse aantallen partijgenoten bijeenbrachten rond bepaalde thema's. Ook is veel materiaal geschreven in het kader van het programdebat, dat zich inmiddels voor scholing leent. In afdelingen en distrikten werd veel eigen materiaal ontwikkeld, dat aansloot op daar levende behoeften en ervaringen.
Het heeft echter ontbroken aan een centrale instantie, die de resultaten van de ,,zomerscholingen'' terugsluisde naar de afdelingen òf die initiatieven uit distrikten om wist te zetten in landelijk scholingsmateriaal. Vandaar dat onder verantwoordelijkheid van de stichting ,,Studie en vorming'' een landelijke werkgroep van start is gegaan die als taak heeft centraal scholingsmateriaal te ontwikkelen en de scholing op alle nivo's van de partijorganisatie te stimuleren.
In een artikel van Politiek en Cultuur (mei '83), waar dit stukje gebruik van maakt, stelt Kees Korevaar dat het bij het lezen van memoires en biografieën opvalt dat door erg veel van deze mensen wordt aangegeven hóe belangrijk het was dat zij de theoretische opvattingen over de strijd voor het socialisme leerden kennen. Kennis en inzicht in de struktuur van de kapitalistische maatschappij en in de strategie die deze maatschappij moet omwentelen, bleken een levenslange inspiratiebron. Juist in situaties, waarin het perspektief wel eens verder weg leek dan ooit, blijkt kennis een machtige motiverende faktor te zijn.
De communistische beweging is altijd sterk geweest in haar aandacht voor het vormingsterrein. Het is nodig dat de CPN in de komende jaren een ambitieus, wervend en veelzijdig centraal programma voor scholing en vorming ontwikkelt.

Wàt is scholing?

Scholing en vorming hebben dus hoge prioriteit in bewegingen zoals de communistische, waarin veel mensen zich georganiseerd hebben die door maatschappelijke onderdrukking en ontrechting weinig mogelijkheden tot alzijdige ontplooiing gekregen hebben. Scholing moet tegemoet komen aan het streven naar ontwikkeling en zelfstudie, dat veel communisten(s) naast aktievoeren eigen is.
Scholing moet tevens aan alle leden inzicht verschaffen in de struktuur van de maatschappij en in de strategie naar een maatschappij waarin onderdrukking en uitbuiting zijn uitgebannen.
De scholingsbijeenkomsten zijn tevens plaatsen waar leden vanuit verschillende achtergronden (jong/oud, bedrijfsarbeider, feministe, werkloos onderwijzer) elkaar in alle rust ontmoeten en respekt en begrip kunnen krijgen voor elkaars beweegredenen en argumentaties.
Op scholingsbijeenkomsten heeft vooral een verbetering van de argumentatie plaats, waarbij het niet slechts gaat om de kritiek op de tegenstander, maar ook om de verheldering van eventuele verschillen van opvattingen met partijen en bewegingen waarmee we (duurzaam) willen samenwerken.
Scholing is in géen geval een onderschikking of disciplinering aan de opvattingen van (een bepaalde stroming in) de leidinggevende organen van de partij. De scholing zal in het algemeen uitgaan van de door congressen en het CPN-partijprogramma vastgelegde politiek.

Typen van scholing:

Het is mogelijk om verschillende soorten van scholing te onderscheiden naar de groepen van leden waar zij zich op richten, ook al zal dit onderscheid in de praktijk soms moeilijk gemaakt kunnen worden:

a. de **basisscholingen** in afdelingen en distrikten, die zich richten op de deelname van alle leden;
b. de **kaderscholingen**, die zich richten op de zeer aktieve leden en die de laatste jaren in de centrale ,,zomerscholingen'' en eigen initiatieven van afdelingen en distrikten vorm kregen;
c. de **specifieke scholingen**, die zich richten op bepaalde groepen leden met een speciale belangstelling (vanuit beroep, raadslidmaatschap, sekse, e.d.) voor een bepaald vraagstuk.
Onze voorstellen voor het nieuwe seizoen richten zich allereerst op de basisscholingen. Daarmee bedoelen we dan de aktiviteit in afdelingen en distrikten, gericht op de deelname van zoveel mogelijk leden. Deze heeft prioriteit.
Dan is het zo dat de inmiddels ontstane traditie op het gebied van de ,,zomerscholing'' in 1984 dreigde te worden doorbroken. Vandaar dat wij nog voor dit jaar een ,,winterscholing'' voorstellen, die dus in eerste instantie als een kaderscholing kan worden gezien.

Vorm en aanpak van de basisscholing:

We denken vooral aan korte kursussen van 1, 2 of hoogstens 3 bijeenkomsten. Het is ons plan dat elke maand één scholingsmapje rond een onderwerp afkomt, dat landelijk wordt gepresenteerd aan de mensen die zich er inhoudelijk en organisatorisch in afdelingen en distrikten mee bezig willen houden. Op dit moment is vrij veel materiaal beschikbaar, dat nauwelijks op georganiseerde wijze in de partij is bepraat. Er zullen straks ook speciaal voor de scholing geschreven stukken aan mensen gevraagd worden. Elk mapje wordt voorzien van stellingen, die de diskussie zullen stimuleren. Ook komt er een leeswijzer in, waarin kort de keuze van de artikelen wordt gemotiveerd.
Per onderwerp wordt in overleg met de distrikten een kring van kameraden samengesteld, die kan helpen bij het in- en begeleiden. Op alle nivo's moeten partijgenoten aangetrokken worden, die met hun kennis en ervaring graag rond een bepaald onderwerp aktief ingeschakeld willen worden.
De onderwerpen van de basisscholing gaan vaak in op achtergronden van zeer urgente politieke onderwerpen. Soms beogen ze systematische kennis aan te reiken over onderwerpen zoals ,,marxisme'' en ,,feminisme'', omdat de partij volgens haar nieuwe programma immers voortbouwt op marxistische en feministische theorievorming.
Hieronder volgen de onderwerpen en de tijdstippen van presentatie, zoals wij die ons voorstellen. Het eerste onderwerp is qua materiaal klaar per 25 oktober. Op die dag vindt ook een eerste landelijke presentatie van het programma aan de distrikten plaats, waarbij we rekenen op grote belangstelling!

Tenslotte:

De landelijke scholingsgroep, die het vorenstaande wil starten en koördineren, bestaat vooralsnog uit Marcus Bakker, Max van den Berg, Gert-Jan te Kronnie en Leo Molenaar.
Mensen die op dit stuk willen reageren kunnen zich richten tot de ledenkrant t.a.v. de scholingsgroep òf overdag direkt tot Max van den Berg, tel. 020 - 198476.

Stichting 'Centrum voor politieke vormings- en scholings-activiteiten van de CPN'

NIEUW VERSCHENEN

CPN-voorstellen voor verbetering van het sociale stelsel op korte termijn

Rapport samengesteld door de werkgroep economische politiek van de CPN — *f* 2,50 (+ *f* 2,50 adm/portok.)

NOG VERKRIJGBAAR

1. **Verslag anti-racisme beraad CPN** — *f* 2,- (+ *f* 3,- adm/portok.)
2. **'Mobilisatie tegen racisme'**
   Informatiemateriaal landelijk anti-racisme beraad CPN — *f* 1,50 (+ *f* 3.- adm/portok.)
3. **'Waar deden ze het voor? Waar doen we 't voor?**
   Rol van idealen. Materiaal zomercursus 1983 — *f* 5.- (+ *f* 4,50 adm/portok.)

Alle uitgaven zijn te bestellen door het vermelde bedrag (+ adm. portokosten) over te maken op Postgiro 1980487 t.n.v. St. Centrum voor pol. vorming & scholing CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam o.v.v. titel van bestelde uitgave.

Voorstellen voor de basis-scholing:

A. Over anti-racisme en anti-fascisme (oktober '84):
Materiaal:
— Harry van den Berg/Bas-Jan Stam: ,,Bestrijding van fascisme!... maar welk fascisme?'', Komma, december 1982 (no. 3/3).
— Marcus Bakker: ,,Over fascisme'', P&C 7, 1983.
— Hassan Belghazi: ,,Over racisme'' (interview), P&C 2, 1984.
— Philomena Essed, ,,Over alledaags racisme'' (interview), De Waarheid, 22 september 1984.

B. Vraakstukken van vredesstrijd (november 1984).
C. Het internationale schuldenprobleem (november 1984).
D. Arbeidstijdverkorting (december 1984).
E. Marxisme (januari 1985).
F. Feminisme (januari 1985).
G. Socialisme en (parlementaire) democratie (februari 1985).
H. 40 jaar bevrijding (maart '85).

Voorstel voor 'winterscholing':

Aan kaderscholingen en specifieke scholingen is in tal van afdelingen en distrikten veel gedaan. Het zal er in het komende jaar om gaan tot een inventarisatie te komen om te kijken of er materiaal voor handen is dat centraal benut zou kunnen worden in het komende seizoen.
Ook met het IPSO en wetenschappelijke en vormingsinstituten van andere partijen zijn gesprekken nodig.
Het komende halfjaar willen we ons vooral richten op de ,,winterscholing'', die op zaterdag 15 en zondag 16 december zal worden gehouden in het CPN-gebouw op de Hoogte Kadijk.
Het onderwerp is: ,,De economie in de jaren '80.''
Het doel van de kursus is om vanuit communistisch gezichtspunt inzicht te verschaffen in feiten en achtergronden van de economische ontwikkeling van nú.
De kursus zal voornamelijk een informatief karakter hebben.
Deelnemers dienen vooral geworven te worden onder de afdelings- en distriktskaders van de partij. De kursus is geen wetenschappelijke diskussiebijeenkomst. De inhoud moet bevattelijk zijn voor genoemde aanwezigen. Er worden geen konklusies getrokken, geen besluiten genomen of iets dergelijks.
De in inleidingen te behandelen onderwerpen zijn de volgende:
A. Krisis en konjunktuur: algemene kenmerken.
B. Internationale faktoren en samenhangen.
C. De invloed van de technologische ontwikkeling op de hedendaagse economie.
D. De vrouw op de arbeidsmarkt.
Nadere detaillering vindt plaats in de volgende Ledenkrant. Belangstellenden kunnen zich opgeven op bijgaand deelnameformulier.

Deelnameformulier:

Naam:

Adres

Woonplaats Postkode

geeft zich op als deelnemer aan de ,,Winterscholing''.

Hij/Zij ontvangt daarmee uiterlijk 8 december nadere informatie over de inhoud van de inleidingen en de opzet van de diskussie.

De deelnamekosten bedragen *f* 10,- . Kinderopvang en slaapadressen worden verzorgd, mits vóór 8 december aangemeld.

Hij/Zij wenst wel/geen gebruik te maken van kinderopvang voor ..... kinderen van ..... jaar.

Hij/Zij wenst wel/geen gebruik te maken van slaapadressen in Amsterdam.

Indien reis- en deelnamekosten problemen opleveren, kan worden overlegd met de organisatoren van de ,,Winterscholing''. Formulier te verzenden aan: Scholingsgroep CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

Stand van zaken in de vredesbeweging

Vruchtbare conferentie van het Haagse district

Het verhogen van de aantallen raketten van beide zijden kan geen bijdrage zijn aan een grotere veiligheid voor de volkeren van Oost en West, aldus Gijs von der Fuhr, woordvoerder van Stop de N-bom, op de vredesconferentie, die georganiseerd was door het CPN-district Den Haag op 30 september. Bovenstaande visie tekent tevens het failliet van het militaire denken als het om vredesvraagstukken gaat. Iedere bewapeningsstap aan westerse zijde wordt gevolgd door het onontkoombare herstel van het machtsevenwicht door het oostblok. De beoogde militaire veiligheid is echter allang militaire onveiligheid geworden. En de vraag is dan hoe we deze gesloten cirkel van militair denken kunnen doorbreken. Gijs v. d. Fuhr wees daarbij op de discussies over een kernwapenvrije Balkan, over een kernwapenvrij Skandinavië, over het plan-Palme, dat een kernwapenvrije strook inhoudt aan weerszijde van de grens tussen Oost en West. Hij wees op de discussies in Spanje over het toetreden tot de Navo en over de Nederlandse strijd tegen de kruisraketten.

Democratiserende invloed

Ton van Hoek van het dagelijks bestuur van de CPN was de conferentie begonnen met een analyse van de vredesbeweging tot nu toe.

Het belangrijkste effect is wel geweest de democratiserende invloed op het beleid van kabinet, parlement en op de afzonderlijke partijen. De betrokkenheid van miljoenen mensen bij de vraagstukken van vrede en veiligheid is op zich al een belangrijke veiligheidsfactor, die militair denken en avonturisme duidelijk aan banden heeft gelegd. De atoombewapening heeft nieuwe coalities mogelijk gemaakt, breder dan links in Nederland. Kijk daarbij ook naar bewegingen in Duitsland, de USSR en de USA. En het veranderde het linkse denken zelf t.o.v. de bewapening in Rusland binnen de CPN, over de mogelijkheid van kleine stappen in de PSP en over zelfstandige stappen los van de Navo binnen de PvdA. De vredesbeweging is dus niet zonder gevolgen gebleven.

Ton van Hoek ging vervolgens in op de voorwaarden voor brede coalities. Er moet een duidelijk actiepunt zijn. Over dat punt moet nog een besluit genomen worden en dat besluit moet door alle betrokkenen direct te beïnvloeden zijn. En tenslotte is verdeeldheid in de heersende kringen van belang. Het is deze verdeeldheid die het noodzakelijk maakt de eenheid in eigen gelederen te handhaven. Ondanks alle spanningen moet de zaak, geen raketten in ons land, voorop blijven staan. De eenheid van het KKN is van het grootste belang.

Diametraal hier tegenover stond de stellingname van Tineke Grootveld van de PSP. Zij stelde dat het KKN zich moet opheffen om radicalere stemmen te laten horen en om antwoorden te kunnen formuleren die nu door de verdeeldheid van het KKN niet aan bod komen. Volgens Ton van Hoek geef je zo de tegenstanders de kans hun eenheid te herstellen en de vredesbeweging te breken. De eenheid van het KKN moet juist benut worden om de tegenstanders geen kans te geven.

Het belang van internationale actie

Gied ten Berge van het IKV bracht een tweede belangrijke discussie op gang. De leus ,,Alle kernwapens de wereld uit'' moet serieus genomen worden. Voor het IKV is de internationale actie van zeer groot belang. Internationale contacten vergroten de nationale mogelijkheden. Door je tot Nederland te beperken op dit moment kun je in de toekomst obstakels tegenkomen, die je in feite zelf opgeworpen hebt. Dat de contacten met officiële en onafhankelijke vredesgroepen in Oost-Europa problemen oproepen valt niet te ontkennen, maar het zoeken naar goede contacten met alle buitenlandse vredesactivisten hoort volgens Gied ten Berge tot de taak van het IKV.
Ton van Hoek had hier grote vragen bij. Het nationale kader is immers volgens hem het beste te beïnvloeden door de bevolking. Daarom moet ernaar gestreefd worden dat internationale beslissingen op nationaal vlak genomen worden. Hij is dan ook geen voorstander van een sterk Europa, waarin de bondsrepubliek en Frankrijk ongetwijfeld de boventoon zullen voeren. Het is voor Nederland het beste als ze kan balanceren tussen het Atlantische en Europese blok. Dat biedt de beste garanties voor zelfstandige beslissingen. Daarbij moet bedacht worden dat een echte neutraliteitspolitiek met name ook door de ligging onmogelijk is in tegenstelling tot Skandinavië. Toen deze tegenstelling op de spits werd gedreven (wat heb je liever: geen kruisraketten in Nederland of minder kruisraketten in Europa) zei Gied ten Berge dat het geen kwestie was van of/of maar van en/en: hoe houden we de kruisraketten buiten de deur en wat denken we te bereiken in andere landen.

Frisse wind

En dan een kort intermezzo van Ton Jakobs met een sterk slot: als gewoon PvdA-wethouder in Delft ben ik voor het weghalen van alle kernwapens uit Nederland. En ondertussen heeft hij even een frisse wind door de conferentie laten waaien. Marktonderzoek had uitgewezen dat de kruisraketten niet zo hoog scoren in de publieke opinie als de werkloosheid. Een feit, dat de vredeskoopman aan het denken moet zetten. Overtuiging, etisch denken en morele argumenten zijn natuurlijk uitstekend, maar uiteindelijk zijn die allemaal niet zo hard als de feiten. De vraag is, hoe je gelijk krijgt. Effectiviteit telt. Zorg dus, dat acties het vooral goed doen op de tv. Daar zit je publiek.
Bedenk dat politici het doen om het geld, de macht of de roem en bedenk dat politici er zijn om compromissen te sluiten. Plaats politici dus niet voor een ononderhandelbaar neen en nodig ze uit voor lezingen, als ze op roem uit zijn. De goede ,,marketing mix'' bestaat volgens Jakobs uit massale actie, feiten, argumenten en macht. Belangrijke achtergrond van dit zakelijke verhaal is de ervaring dat actiemiddelen die niet de sympathie van de

bevolking hebben contraproduktief werken. Acties van burgerlijke ongehoorzaamheid zijn volgens Ton Jakobs legitiem als de situatie ontstaan is waarin de bevolking die acties ondersteunt of accepteert.

Beweging en parlement

Ook Harry van den Berg, lid van het CPN-partijbestuur, had het over acties. En wel over acties na het regeringsbesluit. Hoe voorkom je dat je lamgelegd wordt, machteloos gemaakt, ondergeschikt aan het parlement. En hoe voorkom je dat je in een hoek gedrukt wordt, het parlement overlaat aan de tegenstanders, in een ideologisch isolement gedrukt wordt? Moeten parlementaire problemen ook niet serieus genomen worden? Kortom, hoe vermijd je het dilemma tussen parlementarisme en anti-parlementarisme. De vredesbeweging kan zich immers niet neerleggen bij parlementaire besluiten, die de kernwapenwedloop verder opjagen. Even fataal zou het zijn wanneer de vredesbeweging zich geen wetenschap zou geven van de noodzaak van vernieuwing van de parlementaire democratie en het parlement rechts zou laten liggen.
De vredesbeweging heeft een dubbele taak. Ze dient niet alleen inhoudelijk gelijk te krijgen, maar ook democratisch gelijk te krijgen. Daartoe moet ze het democratisch functioneren van het parlement aan de kaak stellen. Acties moeten daarom beoordeeld worden op de effectiviteit en op democratische legitimiteit. Deze democratische legitimiteit is iets anders als legaliteit. Het is bij de keus van actievormen en middelen geen kwestie van binnen de wet te blijven, maar het is van belang gebruik te maken van de democratische grondrechten van iedereen. Burgerlijke ongehoorzaamheid staat zo niet tegenover legaliteit, maar is een middel om de democratie te versterken.

De vraag naar de legitimiteit van acties is zo geen ethische vraag maar een democratische vraag. Zowel partijen als bewegingen stoten op deze vraag. Als men de democratie niet aan rechts wil overlaten, kan men niet om deze vraag heen. Zo moet burgerlijke ongehoorzaamheid gebaseerd zijn op burgerlijke verantwoordelijkheid voor democratische grondrechten. Dan is burgerlijke ongehoorzaamheid legitiem, als het parlement besluiten neemt die de democratie ondermijnen, als de staat contractbreuk pleegt. Waar de grenzen liggen is niet van tevoren te beantwoorden.

Gewezen wordt naar het grondvest van Neurenberg, en naar de jurisprudentie, de rechter.

Wat te doen?

En nu de concrete plannen. Allereerst moeten alle groepen binnen het KKN hun eigen argumenten weer op poten zetten. Stop de N-bom denkt dan aan een informatiecampagne. Ook Jan Roozenburg van de Vredesbeweging Delft stelt een informatiecampagne voor met als centrale elementen de ontmaskering van de redelijkheid van het kabinetsbesluit en de ernst van de wedloop. Aansluitend op de campagne wordt een volkspetitionement voorgesteld om de kruisraketten middenin de belangstelling te brengen. Zo kunnen ook de politieke partijen en het parlement onder druk gezet worden.

Een geslaagde informatiecampagne en een duidelijke uitslag tegen de kruisraketten door middel van het volkspetitionement moeten verdergaande vormen van verzet legitimeren, zodat de burgerlijke ongehoorzaamheid op brede massale ondersteuning kan rekenen. Welke acties dit zullen worden is nog niet duidelijk, maar te denken valt aan consumentenboycotacties, bijvoorbeeld rond het gas, water en elektriciteit, zoals het boycotten van die bedrijven, die meewerken aan de bouw van Woensdrecht. Te denken valt ook aan werkonderbrekingen en besmetverklaringen. Er zijn dus tal van mogelijkheden. Maar centraal blijft staan het verzet tegen de kruisraketten.
Tenslotte de niet onbelangrijke vraag naar de relatie tussen de vredesbeweging en de politieke partijen. Een ding is daarbij duidelijk, die relatie is in beweging, heeft zich nog niet uitgekristalliseerd. Ton van Hoek is ervoor bewegingen bij de politiek te betrekken. Maar hoe precies doelstellingen in politiek omgezet moeten worden is niet alleen een probleem voor politieke partijen, maar ook voor de bewegingen zelf. Voorlopig worden er concrete antwoorden op concrete antwoorden gegeven. Dat daarbij de kritiek te horen viel dat de CPN het maken van een vredespolitiek te veel aan de bewegingen overlaat, valt dan ook niet te verbazen.
Deze vredesconferentie van het district Den Haag was een goede stap om deze achterstand weg te werken.
Van deze vredesconferentie wordt een brochure gemaakt. Die is te bestellen bij: CPN-Den Haag, Prinsengracht 60, Den Haag, telefoon 070-800096.

André van Oostveen

Communisten doen tal van concrete voorstellen

Positie ondernemingsraden versterken

Meer invloed op de sociale regelingen in een bedrijf of instelling, vaste greep op de inzet van mensen in het werk en de daarbij behorende werktijden, het scheppen van rechten van het personeel om zich met het OR werk bezig te houden, directe controle op de besluiten van de Raad van Bestuur van een onderneming, versterking van de ontslagbescherming van OR-leden.

Zo luiden enkele van de eerste conclusies van een beraad in CPN verband over de ondernemingsraden.
Aanleiding tot dit beraad is het verzoek van de Tweede Kamer om de nieuwe Wet op de Ondernemingsraden, die nu vijf jaar in de praktijk functioneert, te beoordelen. Ter voorbereiding van de CPN-inbreng kwamen partijgenoten, actief in de OR met CPN-kamerlid Evelien Eshuis bijeen. Frank Biesboer vatte de conclusies van deze bespreking samen.

Het verhoor van OR-voorzitter De Zwaan (r.) voor de RSV-enquêtecommissie maakte duidelijk: de OR had al veel eerder gewaarschuwd . . .

Geen angst

Het starten van een discussie over de ondernemingsraden op een moment dat de regering allé sociale wetgeving in het kader van de ,,deregulering" op de tocht wil zetten? Het lijkt wel je geld tellen in een rovershol. Maar het slechtste wat zou kunnen gebeuren is je angstig stil houden en maar hopen dat rechts niet al te veel van je rechten afpakt.
Juist een actieve inzet gericht op een versterking van de positie van de OR is het beste antwoord.
Niet alleen omdat de ondernemers de rechten van de OR willen aantasten, met name wat betreft het instemmingsrecht van de OR. De ondernemers wensen de volstrekte alleenheerschappij over de gang van zaken in hun bedrijf, vooral nu ze een drastische verandering van de arbeidsverhoudingen willen doorvoeren. Tegenover die aanval van de ondernemers wordt terecht de verdediging van de OR gesteld.
En er is meer nodig, gericht op versterking van de positie van de OR.
De ervaringen rond de RSV-enquête vormen daarvan het levendige bewijs. Mede op aandrang van Evelien Eshuis zijn in die enquête de ondernemingsraden betrokken.

En daarin is duidelijk geworden dat de ondernemingsraden van het RSV concern de enigen zijn ,,die niet in de beklaagden bank van het RSV-schandaal staan". Juist het gebrek aan zeggenschap en invloed van de OR heeft mede een rol gespeeld in de neergang van het RSV-concern.
Ook de eisen die op dit ogenblik aan de orde zijn rond arbeidstijdverkorting onderstrepen het belang van de positie van de OR. Wil arbeidstijdverkorting daadwerkelijk gebruikt kunnen worden om de arbeidsbelasting terug te dringen, om nieuwe banen te scheppen met name voor vrouwen, dan is greep van de OR op de invoering van ATV essentieel.
Ook vanuit ons eigen nieuwe partijprogram is de positie van de OR van belang. Immers, daarin wordt verandering van de door kapitalistische machtsstructuren beheerste economie in de richting van een democratische en socialistische economie bepleit, onder meer door zeggenschap van de betrokkenen in hun bedrijf of instelling. De Ondernemingsraad is daarvoor een van de belangrijke middelen.

Vanuit de praktijk

De discussie met de partijgenoten actief in ondernemingsraden richtte zich met name op voorstellen vanuit de praktijk en ervaring met het OR-werk. Wie van de OR iets wil maken, alle mogelijkheden die de wet biedt, wil benutten en daarbij ook kan steunen op actieve mensen in het bedrijf zelf, heeft te maken met tal van belemmeringen en grenzen, waar de ondernemers met de wet in de hand kunnen zeggen: daar heeft de OR niets mee te maken. Dat betekent dat de tekortkomingen in de huidige wet een belemmering vormen voor functioneren in ondernemingsraden. De discussie richtte zich vooral op het signaleren van die belemmeringen en het doen van voorstellen tot verandering en verbetering.

Niet alle punten konden op de eerste bespreking aan de orde komen. De volgende bespreking, die op 25 oktober zal worden gehouden, gaat met name verder over de positie van de OR in bedrijven met een ingewikkelde structuur (multinationals e.d.)

Aan het gesprek namen deel: Rob Coenen, OR-AMRO; Nico Dudink, OR-Vleeschmeesters; Luuk van Duyn, OR-ZWO; Han van Kessel, onderzoeker OR; Kees Korevaar, medewerker bouwbond FNV; Carl Splinter, OR-Bredero; Cor Schoon, OR-Ahold; Jan Staphorst, drukkerij Haarlem; Joop Stout, ex OR-lid ADM.

Voorstellen voor verandering van de wet op de ondernemingsraden

uitbreiding instemmingsrecht mbt. sociale regelingen

De ondernemingsraad heeft instemmingsrecht (d.w.z. dat de ondernemer eerst instemming moet vragen) m.b.t. een aantal in de wet genoemde specifieke sociale regelingen. In de praktijk blijken er echter tal van sociale regelingen te zijn, die niet in de wet worden genoemd. Daarom is niet een specifieke opsomming maar een veel ruimere omschrijving nodig. Te denken valt aan: alles wat te maken heeft met sociaal beleid en niet al in de CAO is geregeld.
Concreet voorbeeld is de regeling van de werktijden. Als de ondernemer het rooster wil veranderen (bijv. in het kader van de zgn. flexibilisering) dan moet de OR daarmee instemmen. Maar dat betekent nog niet dat de OR iets te zeggen heeft over de inschakeling van het personeel in die werktijden.
Ander voorbeeld is dat de OR wel betrokken wordt bij ontslagplannen, maar niets te vertellen heeft over het aannamebeleid. De OR zal ook instemmingsrecht moet krijgen ten aanzien van de indeling van werknemers/sters in het werk, d.w.z. greep op de arbeidsorganisatie moeten krijgen.

Korttijdwerkkrachten moeten ook invloed hebben

Op dit ogenblik heeft iemand alleen kiesrecht voor de OR als er sprake is van een arbeidsovereenkomst met de onderneming. In een tijd waarin het verschijnsel van oproepkrachten, losse werkkrachten en kortlopende kontracten steeds meer toeneemt, wordt een steeds grotere groep van het OR-werk uitgesloten. Het personeelsbegrip moet verruimd worden in de zin van ,,iedereen die bij het bedrijf werkzaam is". Op soortgelijke wijze is de definitie van de onderneming te eng. Thuiswerk valt daar bijvoorbeeld niet onder.
Om de positie van de oproepkrachten te versterken is in de eerste plaats het verlenen van een soortgelijke positie als vast personeel nodig. In bepaalde situaties kan gedacht worden aan het instellen van een speciale commissie voor tijdelijke werkkrachten en van het recht om gehoord te worden.

Faciliteiten van en naar het personeel uitbreiden

In de wet op de ondernemingsraden is niets geregeld over de mogelijkheid van de OR om met het personeel te vergaderen (in werktijd) en van de rechten van het personeel om OR-leden te raadplegen of te informeren. Dit betekent dat de faciliteiten van de OR in die richting moeten worden uitgebreid. Bijvoorbeeld het recht om twee maal per jaar met het personeel te vergaderen, het recht van het personeel om de OR of OR-leden ter verantwoording te roepen.
Onlosmakelijk hiermee verbonden is de openbaarheid.

Initiatiefrecht versterken

De OR mag op eigen initiatief voorstellen doen, op terreinen die in de wet worden genoemd. De ondernemers kan een dergelijk initiatief echter zonder meer terzijde schuiven, zonder dat de OR daar iets aan kan doen.
Het initiatiefrecht is met name van belang daar waar vanuit de Ondernemingsraad eigen voorstellen worden ontwikkeld, en niet alleen wordt gereageerd op plannen van de bedrijfsleiding.
Het initiatiefrecht moet daarom versterkt worden, onder meer door het recht op beroep bij afwijzing van het initiatief door de ondernemer.

Ontslagbescherming moet beter

Ondernemingsraadsleden kennen ontslagbescherming. Voor hun functioneren en bescherming tegen represailles is dat essentieel. Er is echter een uitzonderingsregel opgenomen: ondernemers kunnen ,,om gewichtige redenen" bij de kantonrechter ontheffing van het ontslagverbod aanvragen.
Van die opening in de ontslagbescherming wordt door de ondernemers maar al te driftig gebruikt gemaakt. Bijvoorbeeld door bij reorganisaties precies de afdelingen waar strijdbare OR-leden werken weg te saneren.
Bij OR-leden bestaat geen enkele wens om een voorkeursbehandeling te verkrijgen t.o.v. het overige personeel. Maar een sterke en goed functionerende ondernemingsraad is in ieders belang. Ondernemers moeten niet de kans krijgen om in het kader van reorganisaties ook de OR te reorganiseren. Daarom moet de uitzonderingsbepaling geschrapt worden. Daarnaast dient de bescherming uitgebreid te worden voor OR-leden die ,,vanuit een ander bedrijf ,,gedetacheerd" zijn en voor leden van OR-commissies.

Meer controle op de Raad van Commissarissen

In de wet op de ondernemingsraden is vooral de relatie OR-directeur geregeld. De positie van de Raad van Commissarissen is veel minder duidelijk. Zij hebben alleen aanwezigheidsplicht bij bepaalde OR-vergaderingen, en bij de opvulling van vacatures mag de OR alleen advies geven.
Uitbreiding van controle kan onder meer worden bereikt door:
— niet alleen plicht tot aanwezigheid maar ook verantwoordingsplicht van de RvC aan de OR.
— de mogelijkheid van de OR om buiten de directie om contact te hebben met de RvC.
— verplichting van overleg OR-Raad van Commissarissen bij vervulling van vacatures.

CPN brochure over de PTT

Voorwaarden aanwezig om spreiding te stoppen

De districten Den Haag en Groningen en de Tweede Kamerfractie van de CPN hebben onlangs een brochure[1]) uitgegeven over het verzet tegen de spreidingsplannen van de PTT.
Om meerdere redenen is dit een bijzondere publicatie te noemen. In de eerste plaats omdat het precies tien jaar geleden is dat de actie tegen de spreiding begon. De CPN-brochure werd de Haags PTT'ers aangeboden ter gelegenheid van dit ,,actie-jubileum".
Ook omdat het in de politiek uniek is te noemen dat zowel in Groningen, als in Den Haag, als in de Tweede Kamer een partij één lijn trekt tégen de spreiding.
De brochure bouwt dan ook voort op het verzet zoals dat al die jaren door de CPN is ondersteund.

De argumenten die toen al werden gehanteerd waren: spreiding is sociaal en maatschappelijk onaanvaardbaar voor de betrokkenen, het geld kan beter gebruikt worden om in Groningen nieuwe werkgelegenheid te creëren.

Nieuwe argumenten

De brochure maakt duidelijk dat nu tal van nieuwe zwaarwegende bezwaren tegen de spreiding kunnen worden aangevoerd: ook Den Haag kampt nu met massale werkloosheid, dus waarom daar een bedrijf weghalen? Bovendien wenst de regering de spreiding ,,zo goedkoop mogelijk" te laten plaatsvinden, wat ten koste gaat van alle sociale voorwaarden en garanties voor het personeel dat niet meeverhuist. Alle verhalen dat het betrokken personeel vrijwillig kan kiezen worden zo tot een lachertje gemaakt.
Van belang is dat de brochure de kwestie van de spreiding niet beperkt tot de gevolgen voor het personeel en de waarzinnige geldverspilling die er mee gemoeid is. De toekomst van de PTT als staatsbedrijf is ook in het geding.

Privatisering

Waar gaat het om. Zoals bekend staan de komende jaren revolutionaire ontwikkelingen voor de deur m.b.t. de informatievoorziening. Dat zal een enorme nieuwe markt openen op het gebied van glasvezelkabels, telecommunicatie-apparatuur, computers enz. Onder Nederlandse verhoudingen betekent dat een markt die bijzonder interessant is voor bedrijven als Philips.
Van die kant wordt dan ook grote druk uitgeoefend om die markt volledig in handen te krijgen en de monopoliepositie van de PTT uit te schakelen. Dat past ook precies in de zgn. privatiseringsgedachte van het kabinet-Lubbers. Tekenend is dat in de nieuwste spreidingsvoorstellen één onderdeel wordt uitgezonderd, en wel de PTT-telecommunicatie. Dat is nu juist hèt PTT-bedrijf dat zich met de moderne informatievoorziening bezig houdt. De spreiding van de PTT zou wel eens de voorbode kunnen vormen van het uit elkaar laten vallen van het PTT-bedrijf als geheel...

Parlementaire contrôle

In de kamerdebatten over de PTT heeft de CPN-fractie grote nadruk gelegd op de parlementaire controle of de ,,informatie-revolutie". Zowel controle op het PTT-bedrijf, als op de informatiesystemen, in het bijzonder waar het gaat om de persoonlijke gegevens.
De brochure noemt ontwikkeling van de PTT naar een geautomatiseerd informatiebedrijf noodzakelijk, ook om de positie van de PTT in de moderne ontwikkelingen te kunnen handhaven. Maar die ontwikkeling mag niet leiden tot massa-ontslagen. Nieuwe mogelijkheden moeten worden benut om drastische arbeidstijdverkorting door te voeren en voor verbetering van de arbeidsomstandigheden in het algemeen.

[1]) PTT-spreiding Nee. Te bestellen bij: CPN district Den Haag.

CPN-voorstellen over sociale zekerheid

'Het gaat om eisen die verschillende belangen samenbrengen'

In de ledenkrant van augustus is een samenvatting opgenomen van het nieuwe CPN-rapport over sociale zekerheid. Gezien de actualiteit hiervan heeft de redactie van de ledenkrant Coen Teulings, een van de schrijvers van genoemd rapport, gevraagd de overwegingen bij de voorstellen nader toe te lichten.
Wat betreft de noodzaak van verbetering van de positie van de minima zijn de argumenten duidelijk genoeg. Coen Teulings concentreert zijn verhaal vooral op de werknemers/stersverzekeringen.

Onlangs heeft de werkgroep ekonomische politiek van het partijbestuur een plan gepubliceerd voor de verbetering van de sociale zekerheid. Dat het huidige stelsel onvoldoende is leidt geen twijfel. De afbraak van de laatste jaren heeft veel mensen in een financiele noodsituatie gebracht, terwijl grote groepen (vooral vrouwen) ook voor die afbraak al niet of nauwelijks recht op een uitkering hadden. Links heeft de afgelopen jaren vele voorstellen gedaan om het stelsel te verbeteren, vanaf basisinkomen tot privé verzekering bij de vakbond. Om te komen tot een werkbaar links alternatief voor de plannen van de Graaf, heeft de werkgroep op een rij gezet welke groepen op dit moment door het stelsel in de knel komen en wat voor soort voorstellen die verschillende groepen zouden helpen.

het plan De Graaf

De regeringspolitiek is er op dit moment op gericht om stapsgewijs het plan De Graaf in te voeren. De kern van dit plan is het afschaffen van praktisch alle uitkeringen die hoger zijn dan de bijstand (de zgn. bovenminimale uitkeringen). Uitkeringen die hoger zijn dan de bijstand komen nu vooral voor in de WAO, de WW en de WWV. De verlaging van die uitkeringen wordt op allerlei manieren bereikt:
— de verlaging van de uitkeringspercentages van 80 tot 70% van het laatstverdiende loon,
— het invoeren van het kostwinnersbegrip in de minimumdagloonbepalingen,
— het afschatten van honderdduizenden mensen in de WAO
— het verkorten van de duur van uitkeringen,
— het afschaffen van de uitkeringsrechten van jongeren.
Via al deze maatregelen zijn inmiddels grote groepen mensen op het nivo van de bijstandsuitkering terecht gekomen en voor degenen voor wie dat nog niet geldt, zal dat in de meeste gevallen in de nabije toekomst gaan gelden. Met deze operatie wordt de hele grondgedachte van sociale zekerheid veranderd. Waar vroeger het uitgangspunt was dat de overheid mensen een min of meer konstant inkomen moest garanderen, ook al werden zè ziek of werkloos, nu wordt alleen de zorg voor een inkomen op of rond het bestaansminimum nog tot de taak van de overheid gerekend, (denk aan het biologisch minimum van de VVD). Alle franje boven het bestaansminimum moet eraf. Hoewel dat bestaansminimum zelf (de bijstandsuitkering) de afgelopen jaren ook fors is verlaagd, is de voornaamste klap gevallen bij de bovenminimale uitkeringen.

linkse voorstellen

Tegen dit bezuinigingsgeweld is links er niet in geslaagd om een gezamenlijke lijn te vinden. Iedere organisatie komt met eigen voorstellen en let op andere punten dan andere organisaties. Mensen in de WAO fulmineren vooral tegen de afschatting, jongeren letten op hun uitkeringsrechten en vrouwen vallen vooral over de invoering van kostwinnersbepalingen.
Binnen de voornaamste linkse organisaties vindt je de meeste van deze verschillende invalshoeken terug, zodat binnen alle organisaties de diskussie bloeit.
Een duidelijk voorbeeld van de verdeeldheid binnen links is de diskussie over het basisinkomen. De ideeën rond het basisinkomen worden vooral gesteund door diegene die op dit moment geen recht hebben op een uitkering. Zij redeneren dat na de invoering van het basisinkomen iedereen recht heeft op een uitkering, wat dus in hun voordeel is.
Mensen in de WAO, die met afschatting worden bedreigd, hebben daarentegen vaak niets aan een basisinkomen. Als ze door afschatting van de WAO worden uitgesloten, dan hebben ze in de huidige situatie vaak ook al recht op een basisinkomen, te weten: de bijstand. Voor hun is de verdediging van de bestaande regelingen een eerste vereiste. Met de invoering van een basisinkomen schieten zij vaak niets op, ze dreigen er eerder op achteruit te gaan.
Immers, de filosofie van het basisinkomen is dat je iedereen een inkomen geeft om in zijn basisbehoefte te voorzien, terwijl voor WAO'ers juist de relatie met hun laatstverdiende loon belangrijk is. Dat geeft hun vaak recht op een uitkering die beter is dan het pure bestaansminimum.

uitgangspunten voor de CPN

De verdeeldheid onder links over de toekomst van de sociale zekerheid, speelt rechts in de kaart. Het ontbreken van een duidelijk links alternatief zaait verwarring. Waar deze verwarring toe kan leiden wordt duidelijk bij de plannen die Van Kemenade voor de PvdA heeft gemaakt: zijn uitgangspunten voor de sociale zekerheid lijken verdacht veel op die van De Graaf. Iedereen krijgt een basisgarantie en mensen die meer willen moeten zich maar particulier bijverzekeren. Daartegenover verdedigt de CPN het idee dat sociale zekerheid dient om mensen die door allerlei maatschappelijke risico's (ziekte, werkloosheid, arbeidsongeschiktheid enz.) niet in staat zijn om te werken, garanties te geven op continuiteit van inkomen.

Bij de formulering van de verbeteringsvoorstellen is de werkgroep van dit idee uitgegaan. Meer in het bijzonder heeft ze de volgende uitgangspunten gehanteerd:
— over de rol van arbeid: Iedereen moet het recht en de mogelijkheid krijgen op betaald werk. Sociale zekerheid dient ervoor om mensen die niet (meer) via betaald werk in hun levensonderhoud kunnen voorzien een goed inkomen te garanderen.
— individualisering: Het recht op betaald werk en inkomen geldt voor iedereen afzonderlijk en is dus niet afhankelijk van de vraag of een partner inkomen heeft.
— over de termijn van invoering: De plannen moeten geen complete revolutie vereisen alvorens ze kunnen worden ingevoerd. Vertrekpunt zijn de bestaande regelingen en hun gebreken. Mensen, die door het huidige stelsel in de knel komen, moeten zo snel mogelijk geholpen kunnen worden.

Op basis van deze uitgangspunten zijn een aantal voorstellen gedaan, waarvan hier de twee belangrijkste worden besproken.

verzorgingsverlof

Op dit moment bestaat er voor vrouwen die zwanger zijn een zwangerschapsverlof in het kader van de ziektewet. Dit verlof is echter zo kort dat voor de meeste vrouwen het krijgen van een kind ook meteen het einde van het betaalde werk betekent. Voor veel vrouwen betekent dat dat ze definitief tot het huishouden zijn veroordeeld. Voor hen blijft het recht op werk een lege huls.
De werkgroep stelt daarom voor om te komen tot de invoering van een betaald ouderschapsverlof. Dit verlof zou zowel moeten kunnen worden opgenomen door mannen en door vrouwen en zou 8 maanden moeten duren. In het voorstel van de werkgroep zou de uitkering op WWV nivo moeten liggen (75% van het loon). Dat een dergelijke verbetering geen overbodige luxe is blijkt wel uit het feit dat Nederland in vergelijking met andere landen een zeer kort zwangerschaps/ouderschapsverlof kent.

verbetering van de werkloosheidsregeling

Ten tweede stelt de groep voor om de tijd dat je een WW uitkering kunt krijgen te verlengen van ½ jaar nu tot de volledige periode tot je pensioengerechtigde leeftijd. Voor dit voorstel, wat in enigszins andere (slechtere) vorm ook al is gedaan door de FNV, zijn veel argumenten die betrekking hebben op verschillende groepen: zowel vrouwen als werklozen als arbeidsongeschikten.
— Dat werklozen van een verbetering van de regeling profiteren is vanzelfsprekend. Voor hun betekent het dat ze na 2½ jaar niet meer in de bijstand vervallen, of, zoals nu bij niet kostwinners het geval is, na ½ jaar niets meer krijgen.
— Vrouwen, van wie de man kostwinner is profiteren op twee manieren. In de huidige situatie hebben zij, als ze een baan hebben, na een half jaar geen recht meer op een uitkering, omdat ze geen kostwinner zijn (tot 1 januari hebben gehuwde vrouwen al helemaal geen recht op WWV). In de WW wordt bij de bepaling van de hoogte van de uitkering echter niet gelet op het inkomen van de man, zodat de uitkeringsrechten van gehuwde vrouwen aanzienlijk verbeteren.

Nu geldt voor gehuwde vrouwen dat als hun man werkloos wordt en na 2½ jaar in de bijstand komt, ze geen bijverdienste meer kunnen hebben, omdat dit geld door de Sociale Dienst onmiddellijk wordt ingehouden op de bijstandsuitkering van hun man. Heeft de man echter een WW uitkering, dan gebeurt dat niet.
Het blijkt dus dat de invoering van een WW tot de pensioengerechtigde leeftijd een belangrijke individualisering van uitkeringsrechten betekent. Dit wordt bereikt door zoveel mogelijk mensen uit de bijstand te houden en in andere regelingen onder te brengen, omdat nergens het kostwinnersbegrip zo hard wordt gehanteerd als juist in de bijstand.
— Arbeidsongeschikten profiteren van de invoering van een langere werkloosheidsuitkering, doordat de risico's van afschatting afnemen. In de huidige situatie vervalt een arbeidsongeschikte na afschatting in de werkloosheidsuitkeringen, wat in de meeste gevallen na 2½ jaar bijstand betekent of helemaal niets, als je geen kostwinner bent. Als de werkloosheidsregeling wordt verbeterd wordt daardoor afschatting een minder grote bedreiging voor mensen in de WAO.
Daarnaast heeft de invoering van een betere werkloosheidsregeling nog op een andere manier een belangrijk voordeel voor de WAO. Op dit moment wordt de rechtsongelijkheid tussen werklozen en arbeidsongeschikten vaak als argument tegen de WAO gebruikt. Arbeidsongeschikten zitten immers tot hun 65e jaar veilig, terwijl werklozen na korte tijd in een steeds slechtere regeling vervallen.
Vaak wordt gespeeld met de gedachte om deze ongelijkheid op te heffen in het nadeel van de WAO. De CPN heeft deze redenering omgedraaid. Het klopt dat werklozen net als arbeidsongeschikten vaak geen kans meer hebben om opnieuw aan de slag te komen. Dat is dus eerder argument om de WW te verlengen dan om de WAO te verkorten. Niet de WAO omlaag, maar de werkloosheidsuitkeringen omhoog!

zijn de plannen betaalbaar

Deze opsomming maakt duidelijk dat veel groepen belang hebben bij de verbetering van de werkloosheidsregeling. De voorstellen zijn een belangrijke voorwaarde voor de herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen en voor de individualisering van inkomens. Tegelijkertijd worden de belangen van mensen die nu een uitkering hebben beschermd. Dit is hard nodig gezien de enorme bedragen die deze mensen de afgelopen jaren al hebben moeten inleveren. Dit zijn belangrijke voorwaarde voor een brede koalitie tegen de plannen van het kabinet.

In de nota van de werkgroep wordt vrij uitgebreid ingegaan op de vraag of al deze voorstellen wel betaalbaar zijn.
Allereerst konstateert de werkgroep dat het huidige regeringsbeleid geen oplossing biedt. Inderdaad, het huidige stelsel legt een enorme claim op de inkomens van werkenden en op het uit de hand gelopen financierings tekort. Maar kan een verslechtering van de uitkeringsregelingen dit probleem oplossen? Volgens de werkgroep is dit niet mogelijk. Iedere verdere verslechtering levert op dit moment op andere punten van de begroting weer extra lasten op. Zo zijn de afgelopen jaren de uitgaven voor huursubsidies en studiebeurzen fors gestegen, omdat door de daling van de inkomens steeds meer mensen voor dergelijke regelingen in aanmerking kwamen. Naar de mening van de werkgroep kan het stelsel alleen betaalbaar worden gemaakt door een beleid gericht op vermindering van de werkloosheid. Zolang door het gebrek aan betaalde banen zoveel mensen voor hun levensonderhoud zijn aangewezen op een uitkering, zullen de lasten hoog blijven. In het algemeen is dus een beleid van stimulering van de economie en ATV noodzakelijk, maar de werkgroep doet ook nog een aantal specifieke voorstellen voor werkgelegenheid voor jongeren.
Daarnaast moet worden gekonstateerd, dat voorzover het stelsel de afgelopen jaren is verslechterd, de lastenverlichting die hieruit voortvloeide niet ten goede is gekomen aan de mensen die nog wel een betaalde baan hebben. Deze lastenverlichting is juist doorgegeven aan de ondernemers of is gebruikt voor een vermindering van de rijksbijdrage aan de sociale fondsen.

Het belangrijkste is echter wel dat er op dit moment sprake is van een economische opleving en dat de winsten van de meeste grote bedrijven daardoor het afgelopen jaar fors zijn gestegen. Als links niet in staat is om deze winsten aan te spreken dan ziet de toekomst van het stelsel er inderdaad somber uit.

Kraken na Wijers

De kraakbeweging staat voor de vraag hoe nog enige politieke erkenning te kunnen vinden. Na het Amsterdamse kraakproject Wijers, waarbij de grote inzet van de kraakbeweging eindigde in opnieuw een ontruiming, is de vraag, hoe verder. En de vraag is, wat moeten progressieve partijen, en dus ook de CPN doen, om de kraakbeweging serieus te nemen. Op verzoek van de redactie van de ledenkrant schrijft Coen Wessel, partijgenoot en actief in de Amsterdamse kraakbeweging, een kritisch artikel.

Een jaar geleden was de strijd van de bewoners/sters van Wijers die de energie vroeg van vele krakers en kraaksters en de aandacht van progressief en reactionair Nederland. Wijers presenteerde zichzelf als een alternatief voor een Holiday Inn-hotel. Als woonruimte voor mensen zonder geld. Als alternatief voor de werkgelegenheid van Holiday Inn en ook als alternatief voor een binnenstadsbeleid waar een Holiday Inn-hotel in past: de binnenstad ontsloten voor wie het meeste geld heeft, voor klompen-, kaas- en sextoerisme of een binnenstad die voor bewoners en toeristen aantrekkelijk is door zijn liefelijke woonchaos, zijn culturele ontmoetingspunten en zijn goedkope voorzieningen.
De bewoners/sters van Wijers hebben geprobeerd voor hun strijd brede coalities aan te gaan: met huurderskomitees, met kunstenaars-(bonden), met delen van het ambtelijk apparaat, met politieke partijen en anderen. Dat is slechts gedeeltelijk gelukt: slechts enkele huurderskomitees en groepen op wier steun Wijers ook zonder deze strategie had kunnen rekenen hebben zich voor Wijers ingezet, hebben de thema's die bij de strijd rond Wijers aan de orde waren en in de binnenstad nog steeds aan de orde zijn, tot de inzet van hun strijd gemaakt. De PvdA antwoordde niet op alle argumenten die door de bewoners/sters van Wijers en de door hen georganiseerde intellektuelen naar voren werden gebracht, maar zette haar machtspolitiek argumentloos door. De solidariteit van CPN en PSP beperkte zich tot papier.

Bitter

In de maanden na de ontruiming zijn de bewoners/sters van Wijers, althans het deel ervan dat steeds de op coalitie gerichte politiek had weten door te drukken, op kraakvergaderingen en in de kraakmedia hard aangevallen. Het is ongelooflijk bitter na een jaar keihard knokken door je eigen mensen zo hard te worden aangevallen. Toch is dankzij deze fraktiestrijd een duidelijke conclusie getrokken: van de politieke partijen, van PvdA tot en met CPN, is voor bewegingen als de kraakbeweging geen aktieve steun te verwachten; wel koersen op deze steun is illusiepolitiek. De kraakbeweging en bewegingen die op een zelfde manier aktie voeren en voor een deel uit dezelfde mensen bestaan, zoals het Uitkeringsfront, sommige vrouwengroepen, verkeren in een politiek isolement.

Verzet

Verschillende groepen in de kraakbeweging reageren verschillend op dit politieke isolement. Daarmee is de politiek van de kraakbeweging nog meer een politiek van de verschillende groepen in de kraakbeweging geworden.
Sommige buurtkraakgroepen voeren hun akties nog steeds in samenwerking met andere buurtgroepen; de situatie in sommige buurten verschilt van de stedelijke situatie.
Een groep probeert rond het blad ,,Verzet" een politieke organisatie op poten te zetten die een politiek kan voeren die net zo hard tegen CPN, FNV en PvdA gericht is, als tegen het regeringsbeleid. Steeds terugkerend thema in de colommen van dit blad is het ,,opschuiven naar rechts" en het ,,verraad" van deze politieke groeperingen. In een half jaar tijd zijn ze er in geslaagd dit blad van wat voddig stencilwerk tot een goed verzorgd blad met een eigen distributieapparaat om te vormen.
Een grote groep krakers is eenvoudig afgehaakt: deze politieke situatie is te uitzichtloos om nog verder aktief door te gaan.

Terreur

Op het moment dat je niet veel mensen op de been kunt brengen en politiek zeer geïsoleerd staat, maar toch op korte termijn je politieke doelen wilt bereiken, staat de deur naar vormen van terreur wagenwijd open. Daar komt bij dat de meeste media niet geïnteresseerd zijn in onrecht maar in nieuws.
Het was Singel 114 nog nauwelijks gelukt iets van haar argumenten naar buiten te brengen, maar toen de aktie tegen de rondvaartboten wat uit de hand liep — de verf was slechts bedoeld voor de rondvaartboot, niet voor de toeristen — werd opeens de internationale pers gehaald. Toen de volgende dag een aantal kranten (o.a. Parool, De Waarheid) de leugens van de politievoorlichting dat er nog een aktie zou zijn geweest tegen rondvaartboten, ditmaal met stenen, klakkeloos overnamen kon het feest niet meer kapot en werd een incident tot strategie verheven. Bij een zo vaag doel (tegen het toerisme) met deze middelen, is het niet verwonderlijk dat akties volstrekt oncontroleerbare vormen gaan aannemen, zoals in de Ferdinand Bolstraat. De daarop volgende hetze — het Utrechts Nieuwsblad bracht een hele pagina over een spoedig te verwachten aanslag op de Nachtwacht — heeft het isolement van de kraakbeweging vergroot.

Rond

Op haar jongste partijcongres heeft de CPN een partijprogramma vastgesteld. Op binnenlands terrein is het een bevestiging van de koers van de afgelopen jaren: de CPN richt zich op samenwerking met PSP en PPR, PvdA en FNV. In de samenwerking met deze clubs gaat enorm veel tijd, geld en energie zitten. De vraag is echter wat het oplevert om voor linkervleugel van de sociaaldemocratie te spelen.
Voor radikale groepen als de kraakbeweging is die vraag al beantwoord: te weinig. In het partijprogramma staat veel moois over samenwerking met sociale bewegingen, in de Amsterdamse praktijk zijn beide opties onverenigbaar. De CPN kan niet samenwerken met de kraakbeweging en tezelfdertijd in de gemeenteraad voor een plan stemmen dat de woningdistributie aan huiseigenaren overlaat, een vijfde deel van het GDH-personeel wegbezuinigt en weinig argumenten tegen opheffing levert, met als enige reden: de begroting moet rond.
Dan blijft de begroting maar vierkant. Bommen leggen, zoals bij het GDH gebeurd is, is een volstrekt verkeerde politiek, maar ze komen wel ergens vandaan.

Steun

Ook de komende maanden zullen huizen gekraakt worden, uitkeringsakties gevoerd worden en huurstakers ondersteund worden. Communisten kunnen een rol spelen bij deze akties; bij de akties zelf, bij het organiseren van solidariteit. Op afdelingsnivo kunnen kontakten verstevigd worden. Dit zal zeker niet zonder problemen lukken, maar er liggen mogelijkheden.
In dit verband is nog een vraag belangrijk: is het niet het zowel aanwezig zijn in bewegingen, als in de centra van politieke macht, dat de identiteit op het gebied van de binnenlandse politiek, van een communistische partij bepaalt en leidt het opgeven van die identiteit niet tot de opheffing van een Communistische Partij in Nederland?

Coen Wessel

van het landelijk vrouwen-overleg

ATV-diskussie

Het landelijk vrouwenoverleg van de CPN heeft op 15 september in Utrecht voor de tweede keer dit jaar een diskussiedag gewijd aan arbeidstijdverkorting. Het resultaat van beide dagen zal binnenkort verwerkt worden in een manifest. Een steeds terugkerend punt in de diskussies over atv in het vrouwenoverleg is, dat we ons moeten blijven inspannen om het perspektief van vrouwen boven tafel te houden: herverdeling van arbeid en inkomen tussen mannen en vrouwen. Wil arbeidstijdverkorting bijdragen aan de verwezenlijking van dit perspektief dan moet er tenminste aan de volgende voorwaarden voldaan worden:

1. Arbeidstijdverkorting moet met **grote stappen** tegelijk ingevoerd worden. Dat geeft de beste garanties voor het scheppen van nieuwe arbeidsplaatsen en biedt mogelijkheden voor het herverdelen van betaalde en onbetaalde arbeid. Wij denken aan drastische arbeidstijdverkorting tot 25 uur per week binnen vijf jaar, via een eerste stap naar een 32-urige werkweek.
2. Arbeidstijdverkorting moet **algemeen** ingevoerd worden. Invoering van een verkorte werkweek voor bepaalde groepen (jongeren, nieuwkomers) wijzen we af, omdat het de ongelijkheid vergroot. Deze groepen worden dan in feite verplicht tot deeltijdarbeid, dat is arbeidstijdverkorting geheel op kosten van de werknemer/ster. Wij stellen een ontwikkeling in omgekeerde richting voor: deeltijdarbeid moet qua inkomen en qua rechtspositie volwaardige arbeid worden.
3. Arbeidstijdverkorting moet gepaard gaan met volledige **herbezetting** van vrijgekomen uren, bij voorkeur **door vrouwen**. Als we herbezetting door vrouwen niet hard weten te maken, dan hoeven we ons helemaal niet zo druk te maken voor atv.

Door ,,positieve aktie" moeten vrouwen voorrang krijgen bij het opvullen van vrijgekomen plaatsen. Ook verbetering van de opleidingsmogelijkheden voor vrouwen bij aanvang van een baan is nodig om doorstroming naar hogere plaatsen te bevorderen. Wij zitten namelijk niet speciaal op de slechtst betaalde baantjes te wachten. Voorzieningen voor kinderopvang zouden opgenomen moeten zijn bij de arbeidsvoorwaarden.
Een middel om de werkgelegenheid van vrouwen te bevorderen, is het instellen van een quoteringssysteem: bedrijven en instellingen verplichten om een bepaald percentage vrouwen per beroepsgroep in dienst te nemen.
Een probleem bij de diskussie over herbezetting en positieve aktie is, dat vrouwen gemakkelijk tegen andere groepen uitgespeeld worden (jongeren, etnische minderheden, langdurig werklozen, gehandicapten). Dat moeten we zien te voorkomen en daarbij moeten we voor ogen houden dat die andere groepen in principe ook voor de helft uit vrouwen bestaan.
4. We willen drastische arbeidstijdverkorting **met behoud van loon en individualisering van inkomens.**
,,Met behoud van loon" betekent in deze formulering minimaal ,,met behoud van de totale loonsom".
Overigens is er veel onduidelijkheid over de eis ,,met behoud van loon": is behoud van koopkracht of behoud van inkomen niet beter? Ook het verschil tussen netto- en brutoinkomen moet nader uitgewerkt worden. Het is terecht dat mensen willen weten hoe ze er financieel voor komen te staan bij drastische arbeidstijdverkorting. Wij stellen voor dat er tot en met modaal in ieder geval niets ingeleverd wordt; boven modaal eventueel wel, mits dat ten goede komt aan de lagere inkomens.
Kortom: bij drastische atv zal ook de gehele inkomenspolitiek onder de loupe genomen moeten worden.
Heel aktueel is wat dat betreft de herziening van het sociale zekerheidsstelsel per 1 januari a.s.
Voor de Engelse mijnwerkers(vrouwen) werd ter plekke ruim driehonderd gulden opgehaald. Denise Harrisson, die over haar ervaringen met de staking sprak, nam het geld in ontvangst.

*Op de **volgende vergadering** van het landelijk vrouwenoverleg, **zaterdag 24 nov.** te Amsterdam, zullen we doorpraten over de **strategie** voor invoering van drastische atv. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat de inbreng vanuit de vrouwenbeweging in de ATV-strijd meer gezicht krijgt? Welke mogelijkheden liggen er voor aktiviteiten op plaatselijk niveau? Hoe gaan we binnen de CPN verder met de atv-diskussie? Speciale aandacht willen we besteden aan de vraag hoe we in de strijd voor atv de koppeling kunnen aanbrengen met onze eisen voor herziening van het sociale zekerheidsstelsel en individualisering van inkomens.*

PURMEREND — BEVERWIJK EN DE ORGANISATIEKONFERENTIE

In de voorbereiding van de organisatiekonferentie heeft inmiddels een groot aantal vergaderingen in partijafdelingen door het hele land plaatsgevonden.
Vergaderingen over organisatievraagstukken van de partij aan de hand van het materiaal dat voor de konferentie vervaardigd is.
Hoe verloopt zo'n diskussie over de organisatie in die afdelingen? En hoe is de stand van de organisatie daar?
*Het konferentiemateriaal spreekt bijvoorbeeld van de noodzaak van een **meer regelmatige en snelle informatievoorziening naar de leden** en over de **wezenlijke rol van ledenvergaderingen** in het partijleven.*
Hoe werkt een afdeling daaraan? Hoe ziet men mogelijkheden tot versterking van de partijorganisatie?
De afdeling Beverwijk en de afdeling Purmerend stuurden ons een verslag. . .
In het konferentiemateriaal wordt gezegd dat de ledenvergadering voor leden de belangrijkste plaats vormt om met andere partijgenoten van gedachten te wisselen over partijstandpunten en initiatieven. Waarover vergaderde Pumerend de afgelopen periode?
Men besprak daar o.a. de vredesstrijd, woonlasten, De Waarheid, en ATV. Als probleem noemt men het feit dat niet door alle leden wordt deelgenomen aan die ledenvergaderingen. Opvallend is dat terwijl de opkomst op de ledenvergaderingen misschien niet tot volle tevredenheid stemt er wèl veel aktiviteit is in Purmerend. Volgens een overzicht zijn leden van de afdeling aktief in: vakbeweging — ondernemingsraden — huurdersverenigingen — woonlastencomité — woonkollektief — vrouwenwerk — anti-racisme comité — ouderenorganisaties — comité van bijstandsvrouwen — welzijnswerk — vredesplatform — oudercommissies — progressief overleg — gemeenteraad — Waarheid — COC — vredesstrijd — Purmerends aktie platform!!!

Kollektief

*Wat doet een afdelingsbestuur nu om deze leden te betrekken bij de **partij**politiek?*

***Purmerend** vertelt dat er bij hen èn een bestuur èn een organisatiekollektief funktioneert. Het werken met zo'n organisatiekollektief bevalt Purmerend prima, al zou men er graag meer mensen bij betrekken. Het bestuur van de afdeling en het organisatiekollektief hebben verschillende verantwoordelijkheden. Het kollektief draagt b.v. zorg voor het verspreiden van uitnodigingen voor vergaderingen en van propagandamateriaal, men onderhoudt kontakt met leden via huisbezoek en een plaatselijke ledenkrant. Daarnaast probeert men leden te werven. Men richt zij bij ,,versterking van de organisatie" vooral op ,,nieuwe gezichten". Via huis aan huismanifesten en openbare bijeenkomsten probeert men nieuwe leden te winnen voor de politiek die de partij voorstaat.*
*In **Beverwijk** onderhoudt men het kontakt met de leden voornamelijk via de ledenvergaderingen. Deze ledenvergaderingen worden af en toe samen met de PPR en de PSP georganiseerd. Dit is een voortvloeisel uit de samenwerking die tussen deze partijen op gemeenteraadsnivo is gerealiseerd. Beverwijk konstateert een ledenverlies — een algemeen verschijnsel — maar ziet daarnaast een nieuwe belangstelling voor de CPN: mensen die juist nu interesse hebben voor de standpunten van de partij en een lidmaatschap overwegen.*
*Men probeert die interesse voor de partij te benutten voor **versterking** van de partij.*

Raad

Zowel in Beverwijk als in Purmerend is de CPN vertegenwoordigd in de gemeenteraad.
Hoe staat het met het kontakt tussen deze frakties en de leden van de afdeling? In beide afdelingen staat het fraktiewerk in de gemeenteraad niet los van de afdelingsaktiviteiten.
In Beverwijk is sprake van een samenwerkingsverband met PSP en PPR. Deze samenwerking komt op afdelingsnivo tot uiting in incidentele gezamenlijke ledenvergadering.

Purmerend konstateert dat het beslist een positieve werking heeft dat meerdere partijgenoten bij het fraktiewerk betrokken zijn. Het leidt daar tot een veel intensiever kontakt met dat deel van de bevolking dat door de partij wordt vertegenwoordigd in de gemeenteraad èn het geeft meer ruimte voor het nemen van initiatieven. En dáár gaat het toch uiteindelijk om: om het nemen van initiatieven. Dáár richt men de organisatie op.
Zo zijn bijvoorbeeld eigen initiatieven genomen op het gebied van vredesstrijd: Purmerend heeft als enige gemeente naar het parlement toe gereageerd op het rakettenbesluit; door de diskussie rondom de bestrijding van racistische en fascistische tendensen op gang te brengen is b.v. bij de Purmerendse politie gesteld dat Centrumpartij-aanhangers zonder meer geweerd zullen worden. Dit soort initiatieven kan slagen als er prioriteit aan gegeven wordt.

Naar de organisatiekonferentie

Purmerend en Beverwijk zullen net als vele andere afdelingen aanwezig zijn op de konferentie en nemen aktief deel aan de voorbereiding ervan. Met erkenning van de in het konferentiemateriaal al genoemde problemen, maar zoekend naar een oplossingsgerichte aanpak.
Ervaringen van afdelingen zijn daarvoor op zo'n konferentie van wezenlijk belang.
Tot 10 november dus op de organisatiekonferentie.

Persverklaring van het dagelijks bestuur CPN

Oprichting nieuwe partij verwerpelijk

Blijkens een uitgegeven verklaring heeft het zich noemende VCN besloten de voorbereidingen te treffen voor de oprichting van een eigen partij.
Het dagelijks bestuur van de CPN acht dit verwerpelijk en volledig in strijd met wat nu nodig is: initiatieven tot aktie en machtsvorming tegen het kabinet-Lubbers en voor een progressieve politiek.
Oprichting van een nieuw partijtje is wel het laatste waar de mensen op zitten te wachten.

Een overgrote meerderheid van de CPN heeft zich al eerder scherp afgekeerd van de vorming van het VCN. Ook nu laat de CPN zich niet hinderen door personen die zich richten op versplintering en afbreuk willen doen aan de aktiviteiten van onze partij.
Van een scheuring, zoals die in sommige media wordt gesuggereerd, is dan ook geenszins sprake. Het betreft hier personen, van wie een aantal lid is van de CPN, die zich baseren op standpunten die ver verwijderd zijn van hetgeen kenmerkend was en is voor communistische politiek. Uit publieke uitlatingen van woordvoerders van het VCN blijkt dat steeds duidelijker. Aktie voor vrede en tegen atoombewapening en tegen het beleid van het kabinet-Lubbers moet gebaseerd zijn op een consequent optreden voor versterking van de oppositie en het tot stand brengen van progressieve samenwerking. Dat is wat van communisten wordt verwacht.

Het dagelijks bestuur roept de leden van de CPN op, zich met alle energie aan die taak te wijden.

Nieuw boek over vroege geschiedenis marxisme
'Aroen' (rebel)

Bij uitgeverij Pegasus is zojuist een boek verschenen over een communist die ten onrechte weinig bekend was: de onderwijzer Jan Stam. Stam leefde van 1884 tot 1943, toen hij in het concentratiekamp Neuengamme omkwam.

Hij was zeer nauw betrokken bij de vroege geschiedenis van het marxisme in Indonesië — waar hij vanaf 1912 20 jaar lang als onderwijzer werkte — en indirect bij de standpuntontwikkeling binnen SDP en CPH inzake de koloniale strijd en de solidariteit met Indonesië.
Via ,,Indiese Brieven" in De Tribune onder het pseudoniem ,,Aroen" (rebel) verschafte hij lange tijd de belangrijkste informatie over ontwikkelingen in Indonesië. Hij was een tijdgenoot van o.a. Sneevliet, Bergsma, Wijnkoop, Ceton, Darsono en Tan Malaka. Zijn betrokkenheid bij de oprichting van de PKI blijkt uit zijn lidmaatschap van het eerste hoofdbestuur van de PKI.

Jan Stam speelde bovendien een vooraanstaande rol in het Nederlands-Indisch Onderwijzers Genootschap, in welks blad hij veel artikelen schreef over politieke en over pedagogische problemen.
Schrijver Joop Morriën is er in geslaagd een boeiende biografie te vervaardigen, die een interessante kijk biedt op de geschiedenis van het marxisme in die periode. Er zijn veel unieke foto's en documenten opgenomen, waaronder correspondentie met Sneevliet en de Indonesische nationalist Hasan Djajadiningrat.
Het boek is bovendien bijzonder fraai uitgevoerd. Van harte aanbevolen!

Joop Morriën: Aroen, Jan Stam, rebel in Indonesië en Nederland. Uitgeverij Pegasus. Paperback. f 21.-.

Studiedag:

Over veiligheidsbeleid en internationale politiek

Op zondag 9 december wordt door de commissie Vrede en Veiligheid een studiedag gehouden over bovenstaand thema. De bedoeling is het denken over dit onderwerp binnen de CPN te verdedigen.
Er zullen twee inleidingen van plm. 20 minuten verzorgd worden door:
Ina Brouwer: over het veiligheidsbeleid van Nederland in het licht van de Oost-West tegenstelling en de positie van West-Europa.
Henk Hoekstra: over de internationale politiek van de CPN op het terrein van het veiligheidsbeleid.
Vervolgens zal daarover diskussie komen.
De studiedag begint om 11.00 uur en eindigt om 16.00 uur en wordt gehouden op de Hoogte Kadijk 145.
Geïnteresseerden wijzen wij op de ,,antwoordnota" van de commissie die dit voorjaar is gepubliceerd als reactie op de defensienota 1984-1985 van het kabinet.
Kennisneming van deze antwoordnota kan helpen de diskussie verder te ontwikkelen. De commissie stelt het op prijs van tevoren een beeld te hebben van de omvang van de deelname. Gaarne dus opgave van tevoren.

Voor de commissie V. en V.
Nico Schouten

brieven

Ingezonden brieven max. 400 woorden.
Bij overschrijding eerst overleg met de redactie.

organisatie-conferentie

De CPN lijkt in een situatie terecht gekomen, waarin meer aandacht lijkt te bestaan voor interne ruzies en konflikten, dan voor de noodzaak om de strijd aan te binden tegen de afbraakpolitiek van de regering Lubbers. Terwijl die noodzaak door alle leden van de CPN wordt onderschreven!
Die situatie dient te worden doorbroken. Een partij, waarin slechts aandacht is voor het interne funktioneren van de partij, waar diskussies zich richten op interne toestanden, zal steeds verder onderling verdeeld raken, en geen posities kunnen innemen in de maatschappelijke en politieke strijd.
Dat stelt hoge eisen aan de organisatiekonferentie van de partij.

Deze konferentie zal er mede toe moeten bijdragen, dat de CPN in haar optreden naar buiten weer recht kan doen aan de eigen positie in de Nederlandse politieke verhoudingen, en die positie weer kan versterken. In mijn ogen voldoet het materiaal voor de konferentie daar onvoldoende aan. Een aantal opmerkingen daarover:
* in het beoordelen van de knelpunten in de partij krijgt (hoe belangrijk ook) de kommunikatie tussen besturen en leden, en de informatie, te veel nadruk. Kernpunt van de politieke malaise op dit moment in de partij is de besluiteloosheid van het partijbestuur en het dagelijks bestuur; waardoor geen duidelijke besluiten worden genomen, en de leden op een aantal terreinen het bos in worden gestuurd. Dat is geen probleem dat de organisatiekonferentie meteen kan oplossen. Maar het geeft wel aan, dat met name het komende kongres een politiek kongres zal moeten zijn: waarin de opvattingen van de CPN over de huidige krisis en al wat er mee samenhangt, centraal staan, en voor de komende periode worden uitgewerkt. Terwijl in de voorbereiding daarvan een politieke manifestatie van de CPN, gericht tegen het huidige regeringsbeleid, een belangrijke funktie zou kunnen hebben om de partij politiek weer op de been te helpen en de leden te mobiliseren voor een eensgezinde partijpolitiek.
* teveel aandacht wordt in het materiaal geschonken aan een ,,partijraad". In mijn ogen heeft de partij daar op dit moment volstrekt geen behoefte aan. Een partijraad zou, in de huidige situatie, niet anders funktioneren als het partijbestuur op dit moment doet. Versterken van een gezamenlijk distriktenoverleg (niet als vrijblijvende aangelegenheid, maar om de mogelijkheden van politieke initiatieven van de partij te bespreken) biedt meer mogelijkheden voor een verbetering van het optreden van de partij.
* de opvatting in het materiaal, dat ,,politieke minderheden" het recht moeten hebben om ,,zich met elkaar te verstaan en op democratische en inzichtelijke wijze naar te streven om hun minderheidsstandpunt te doen veranderen in een meerderheidsstandpunt", is direkt in strijd met de besluiten van het program-kongres. Op dat kongres is het ,,tendensrecht" (en dat is exakt wat hier wordt verwoord) afgewezen. Overigens staat dat volstrekt los van het erkennen en respekteren van minderheidsstandpunten!
De aktiviteiten van en in de partij in de afgelopen periode laten een beeld zien, waarbij de CPN zich voortsleept van konflikt naar konflikt; alle bezweringen van sommige partijbestuurders, dat het zo slecht nog niet gaat, ten spijt.
Het zou goed zijn als de organisatie er in zou slagen, een begin te maken met de afbraak van dat beeld. De aktuele politieke situatie in ons land maakt het noodzakelijk, dat de CPN met hernieuwd élan de strijd aangaat, waar mogelijk samen met anderen, voor een aktieve vredespolitiek, voor bescherming van het levenspeil, versterking van de demokratie, en uiteindelijk voor een Nederlands socialisme.
Mijns inziens is daarvoor de komende organisatiekonferentie nodig, dat alle opvattingen van leden aan bod kunnen komen, en zo worden verwerkt, dat er besluiten worden genomen, die ertoe leiden, dat een verenigde CPN weer in staat is tot verenigende strijd.

Hoorn, Johan Bommerson,
lid werkgroep partijorganisatie

(Door de redaktie ingekort)

Mijnwerkers

Vervolg van pag. 8

voerde politiek. Ze zien het verband tussen de staking en hun eigen strijd voor emancipatie en vrede. Ze hebben het gevaar herkend dat de sluiting van de mijnen oplevert voor hun eigen perspektieven en voor het voortbestaan van hun leefomgeving. Vrouwen uit de kleine middenstand beseffen dat hun bestaan kapot gaat als hele landstreken ontvolkt worden wanneer de mijnwerkers uit hun aan de landstreek gebonden beroep gestoten worden. Daardoor is de sociale samenstelling van de Womenslib (de vrouwenbeweging) en van feministische groepen verschoven van in meerderheid vrouwen met middelbare en hogere opleidingen naar huisvrouwen en vrouwen op ongeschoold of lager geschoold niveau."

heeft thatcher zich verslikt?

Dat deze staking, die nu al meer dan een half jaar gevoerd wordt, veel meer is dan een konflikt met als inzet arbeidsplaatsen en inkomens, blijkt uit de reakties van de conservatieve regering Thatcher. Het maatschappelijk klimaat ondergaat drastische wijzigingen. Dat treedt het duidelijkst aan de dag bij de reorganisatie van de politie en de manier waarop de kommunikatie tussen stakers in de verschillende delen van het land verhinderd wordt door massief politieoptreden.
Hiernaar werd een onderzoek verricht door **Susan Miller** (werkzaam bij de Commissie van Bijstand voor Politiezaken van de gemeenteraad van Islington) en **Martin Walker** (werkzaam in een zelfde funktie in Greenwich, beide behorend tot de Londense Agglomeratie).
Het door hen uitgebrachte rapport levert een verpletterende hoeveelheid bewijzen voor de stelling dat de regering Thatcher het door haar gevoerde sociaal-economische offensief tegen de bevolking begeleidt met maatregelen op het gebied van de openbare orde, die regelrecht voeren naar een politiestaat.
In hun inleiding tot het rapport vatten ze de huidige situatie in het Verenigd Koninkrijk als volgt samen:
,,Noch de werkende klasse als geheel, noch de mijnwerkers in het bijzonder, hebben dit moment gekozen voor het huidige gevecht. De mijnstaking is het gevolg van de gewelddadige en redeloze economische politiek van een conservatieve regering.
De radikaal-rechtse Thatcher-aanhang gelooft in het monetairisme, een economische filosofie, die berust op de ,,vrije markteconomie" van de 18de en 19de eeuw. Een periode waarin de faktor arbeid in het geheel niet of slecht georganiseerd was. Om tot deze situatie te kunnen terugkeren is het een absolute voorwaarde voor de regering Thatcher, dat ze erin slaagt om de organisaties van de arbeidersklasse te vernietigen met in de eerste plaats de vakbeweging en de linkse politieke partijen.
In deze ongelijke strijd tegen de vakbeweging en de werkende klasse en hun belangen bedient de staat zich van zeer uiteenlopende wapens. Via de media en het Burgerlijk Wetboek, maar vooral door een nationaal, goed uitgerust paramilitair politiecorps dat nauw samenwerkt met de (beroeps)-strijdkrachten van het leger tracht ze haar doel te bereiken."

Vrouwen-konferentie

Op 19 en 20 januari 1985 vindt er een landelijke vrouwenkonferentie van de CPN plaats. Deze konferentie wordt voorbereid door de koördinatiegroep die op het vrouwenoverleg van 17 maart is ingesteld, met hulp van de werkgroep herverdeling van arbeid en inkomen en de redaktie van bovengenoemde brochure. Ieders inbreng is welkom.
We willen praten over de vraag hoe het er nu voor staat met de CPN-vrouwen en als het enigszins mogelijk is de prioriteiten van het landelijk vrouwenoverleg de komende tijd vaststellen. Ook willen we voostellen formuleren om de positie van CPN-vrouwen in besturen, raden, frakties e.d. te verbeteren en besluiten nemen over de organisatiestruktuur van het landelijk vrouwenoverleg. Opgave voor deze konferentie richten aan: CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

Heksentoer:

brochure over strategie en struktuur van de CPN-vrouwen

Vanaf eind oktober is de brochure over strategie en struktuur van CPN-vrouwen beschikbaar. De brochure bevat artikelen over de partijkultuur, over de strategie van feministen in de CPN, over de ervaringen van vrouwen op ,,posities", over de plaatselijke vrouwenoverleggen en over de organisatiestruktuur van het landelijk vrouwenoverleg.
Een speciaal gedeelte bestaat uit interviews met vrouwen uit andere organisaties: PSP- en PPR-vrouwen, Rooie Vrouwen en ABOP-vrouwen.
De brochure is bedoeld als diskussiemateriaal voor vrouwenoverleggen, afdelingen en distrikten en voor de landelijke vrouwenkonferentie in januari 1985. De brochure is te bestellen door overmaking van *f* 5.80 (inkl. porto) op gironummer 612991, t.n.v. adm. brochurehandel CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, ovv brochure ,,Heksentoer".

Spanje-Monument

In 1985 zal in Amsterdam-Noord het Spanje-monument worden onthuld. Ter herdenking van de strijd van de Nederlanders tegen het fascistische generaalsbewind van Franco en voor vrijheid van het Spaanse volk.
De Stichting Spanje-monument laat ons weten dat er nog zo'n 50.000 gulden nodig is om de kosten te financieren. Giften zijn daarom welkom op giro 20 40 40 t.n.v. Stichting Spanje-monument, Amsterdam.

Zo zal het Spanje-monument er uit zien.

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, Walter Schoonenberg.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 13).
Sluitingsdatum no. 9: 12 november 1984

niet om brood alleen

britse mijnwerkers staken om te overleven, tegen kernenergie om behoud van de demokratie

De staking van de mijnwerkers in het Verenigd Koninkrijk die in maart '84 begon wordt in de berichtgeving beroofd van belangrijke kenmerken: de verdediging van de burgerrechten; het behoud van een demokratische samenleving, het stoppen van de kernbewapening en de bouw van kerncentrales.
De voorstelling in de media als zou het gaan om een gevecht tussen twee machtshongerige mannen, *Arthur Scargill* en *Ian McGregor*, respectievelijk de voorzitters van de Nationale Unie van Mijnwerkers (NUM) en de Nationale Kolen Raad (NCB) is een bewuste versimpeling en versluiering van de werkelijkheid. De twee namen staan als symbool voor twee onverzoenlijke werelden.
McGregor staat voor de verzekering van de winsten en de macht van een kleine minderheid over leven en bestaan van een overweldigende meerderheid van de bevolking. Daar tegenover staat Scargill die de vaste wil vertegenwoordigt van de werkende bevolking om in een menswaardige samenleving te overleven en het offensief van rechts af te slaan.

Begin deze maand waren Arfon Evans, vakbondsbestuurder in het mijndistrict Wales, en Jean Miller, actief in het vrouwensteun comitee in Yorkshire, op bezoek in ons land, op uitnodiging van de CPN.
Tijdens hun bezoek hadden ze een uitvoerig gesprek met de redactie van de ledenkrant, waarbij veel documentatie werd overlegd over de achtergronden van de mijnstaking. Op basis van dat materiaal stelde Leo Klatser bijgaand artikel samen.

de voorgeschiedenis

Tijdens het congres van de NUM in 1980 werd een resolutie aangenomen die vaststelde dat elke poging om de mijnindustrie als belangrijkste nationale energiebron te vervangen door kerncentrales met alle middelen voorkomen zou moeten worden. De toenmalige voorzitter van de regionale mijnwerkersvakbond in Yorkshire, Scargill, was toen al in het bezit van een lijst met 50 mijnen die op korte termijn gesloten zouden moeten worden. Een jaar later poogde Margaret Thatcher deze sluitingen door te drukken. Ze haalde bakzeil tegenover een gesloten front van de mijnwerkers en een duidelijke weerzin van de toenmalige voorzitter van de NCB die een tegenstander was van de plannen van de conservatieve regering.
Arfon Evans: ,,Het is geen toeval dat de zaken gelopen zijn zoals ze liepen. Yorkshire is het oudste en grootste steenkoolveld dat heden ten dage in bedrijf is. Hier is het hart van de industrie en logischer wijze ook het hart van de NUM. De laatste tientallen jaren zijn de investeringen en modernisering van de installatie van die mijnen bewust verwaarloosd. Sinds 1947 ging men op zoek naar gemakkelijker te exploiteren steenkoollagen. Die werden gevonden in Nottingham waar de mijnen met de modernste installaties werden uitgerust en bij voorkeur bemand met ongeorganiseerde arbeiders en mensen van buiten de mijnindustrie."

het offensief begint

Vorig jaar besloot Thatcher een op haar lijn zittende voorzitter van de NCB (die de mijnbouw-industrie beheert) aan te wijzen. Haar keuze viel op **Ian McGregor** die ook in de metaalsector bedrijfssluitingen heeft doorgedreven. Kort na zijn benoeming kondigde hij aan dat na de ,,sanering" van de mijnindustrie zijn einddoel zou zijn de privatisering van de overblijvende mijnen met hulp van buitenlands kapitaal. Hierover zegt **Alan Baker** de secretaris van het district Oakdale/South Wales van de NUM en secretaris van de communistische partij Wales:
,,Het is mijn vaste overtuiging dat dit een politieke benoeming is geweest. Er bestaat bij mij geen enkele twijfel dat de conservatieve regering voor de mijnbouw een strategie heeft ontwikkeld die gericht is de opwekking van electrische energie door uitsluitend kerncentrales. Wellicht dat ook in de toekomst kolen worden gebruikt, b.v. door het uit steenkool destilleren van oliën, het vergassen en omzetten van steenkolen in verschillende vloeibare vormen. Maar daarvoor zullen in de eerste plaats goedkope geimporteerde kolen worden gebruikt aangevuld met de productie van de overgebleven Britse mijnen. Die zullen dan wel in handen van de grote oliemaatschappijen zijn, die toevallig ook de eigenaren zijn van de steenkoolvelden in Zambia, Brazilië, Zd.-Afrika, Bolivia enz. vanwaar de goekope geimporteerde kolen komen.
Het Britse eiland is een geologische curiositeit. In zijn diepere lagen bestaat het bijna geheel uit steenkool. Zelfs bij de rationeelste en hoogst ontwikkelde exploitatie zou men volgens de jongste berekeningen de Britse energiebehoeften voor de komende 1000 jaren kunnen dekken. Er moeten dus nog geheel andere drijfveren dan de zorg voor de energievoorziening een rol spelen bij het huidige offensief van de Tories tegen de mijnwerkers en hun industrietak.

Alan Baker meent dan ook:
,,Ik ben niet helemaal zeker dat het de centrale doelstelling van de Tories is alleen de NUM te vernietigen. Het zou natuurlijk een groot voordeel voor ze zijn als ze daar in slaagden. Het hoofddoel is waarschijnlijk een machtige genationaliseerde industrietak uit te schakelen. Ze hebben geen belang meer bij een specifiek Britse nationale industrie als geheel. Ze zijn bezig een multi-nationale bezitsvorm van de productiemiddelen te ontwikkelen. Daar is mijnbouw als leverancier van een belangrijke energiegrondstof een belangrijk onderdeel van. Ook zij weten dat steenkool nog een mooie toekomst heeft. Daarom willen de grote ondernemers zelf uitmaken hoe die toekomst er uit zal gaan zien."

het einde van de britse industrie?

Steeds meer waarnemers komen tot de slotsom dat Thatcher met de benoeming van McGregor haar hand overspeeld heeft. McGregor handelde op grond van zijn Amerikaanse ondernemers ervaringen. Hij hield geen rekening met de strijdvaardigheid en offergezindheid van de Britse mijnwerkers.
Jack Taylor (distriktssecretaris voor Yorkshire van de NUM) stelt vast:
,,Het konflikt kwam (voor McGregor) te vroeg. Als de NUM echter te lang had afgewacht, zouden ze te laat zijn geweest."
Op de vraag van **John Lloyd**, (redakteur voor Industrie en Arbeid van de Financial Times): ,,Ziet u de NUM als de snijkant van de vakbeweging, het sterkste bastion tegen elke regering die de vakbeweging de nek wil omdraaien?", antwoordde **George Bolton** (vice-voorzitter van de Schotse tak van de NUM)
,,Jazeker, vooral in deze etappe van de Britse politiek. Dat wil niet zeggen dat andere bonden in principe niet even krachtig zullen zijn als zich andere, nieuwe omstandigheden voordoen. Van ons konflikt verwacht de regering dat het zal eindigen met de totale capitulatie van de NUM. Ik zie niet hoe dat mogelijk is. Hoe de staking ook zal eindigen, de NUM zal er altijd zijn, en is zeker niet op deze manier kapot te krijgen. Als we deze slag zouden verliezen, dan komen we minder sterk te staan dan voor het geval we winnen, maar het zou niets veranderen aan het feit dat we er zijn en blijven."

welke energiebronnen

Het gevecht van de mijnwerkers is beslissend in de strijd om de energiepolitiek van iedere Britse regering, nu, de komende tientallen jaren en tot in de volgende eeuw. Het Verenigd Koninkrijk beschikt over voldoende grondstoffen om zonder kerncentrales in de energiebehoeften te voorzien. De mijnwerkers stellen dat de investeringen die nodig zijn om te komen tot een rendabele exploitatie van de steenkoolvelden, slechts een fraktie uitmaken van de investeringen voor kerncentrales. Zonder die kerncentrales is het ambitieuze programma van Margaret Thatcher, het moderniseren van de nucleaire bewapening van Groot Brittannië, echter moeilijk uitvoerbaar. Tot de Britse bevolking begint het steeds meer door te dringen dat de mijnwerkersstaking een zaak is die iedereen aangaat die de plannen van de Tories-regering op het gebied van de economie, de bewapening en de aantasting van de burgerrechten afwijst en aktief wil bestrijden.

George Bolton vat dit nieuwe verschijnsel zo samen:
,,Waar we in werkelijkheid over spreken is de weg die de mijnwerkers moeten vinden om te komen tot doelmatige bondgenootschappen met de vredesbeweging. Ook de werkers van Telecom staan aan onze kant, die het slachtoffer zijn van privatisering, de werkers in de gezondheidszorg die strijden tegen de sluiting van ziekenhuizen. Het gevecht om het voortbestaan van de Greater London Councel (Londense Agglomeratie Raad), het verzet tegen de stijgende woonlasten, aanslagen op de burgerrechten, het ondergraven van de demokratie. Dat alles levert enorme mogelijkheden op voor brede demokratische bondgenootschappen tegen de Tories."

de nieuwe bondgenotes

Wie in Groot Brittannië over de Vredesbeweging spreekt, denkt direkt aan de vrouwen van Greenham-Common. de vraag is welke rol de vrouwen spelen in en rond de staking.
Een aktiegroep als ,,Vrouwen tegen Mijnsluitingen" is een nieuw verschijnsel.
Alan Baker:
,,Er zijn nog problemen. Met de mannen in bedrijfsgroepen. Maar ondanks de NUM en de bedrijfsgroepen is dit nieuwe verschijnsel er. Niet dank zij hen maar toch moet gezegd worden dat men zijn best doet, tot op zekere hoogte, om op een vriendschappelijke manier samen te werken, de vrouwen aan te moedigen en te helpen. . . De vrouwen zouden trouwens geen genoegen nemen met nee. Dat is denk ik de les die de vrouwen getrokken hebben uit hun ervaringen rond Greenham-Common. Dat heeft een geweldige invloed gehad op de houding van vrouwen, in het algemeen. Ze hebben daar geleerd dat ze er opuit kunnen gaan en zelf dingen doen, zonder dat mannen eerst toestemming geven of er om gevraagd hebben. Daardoor zijn die vrouwen vanaf het begin van de staking aangemoedigd.
Ze werden geïnspireerd door de kracht van de vakbeweging, de akties van de NUM en door de mijnwerkers die de staking tot volle ontplooiing brachten. Daardoor kwamen hun akties op gang. Maar de ervaringen van Greenham-Common zijn de belangrijkste motor van dit alles."
Met en door deze staking werd een reeks tot nu toe onbekende elementen in Groot-Brittannië aan de strijd toegevoegd. Dat maakt van dit konflikt iets anders dan wat totnogtoe is beleefd. De strijd van de Britse mijnwerkers is ook moeilijk te vergelijken met ervaringen in andere West-Europese landen. De organisatiestruktuur van de vakbeweging is van een totaal ander karakter en van een andere traditie dan zoals wij die kennen. Het aktief deelnemen en zelfstandig optreden van de vrouwen is niet alleen voor de mijnwerkers een verrassing.
Jean Miller, uit Yorkshire zegt:
,,De vrouwen die in beweging zijn gekomen, zien het konflikt als een strijd die veel meer omvat. Tot voor kort waren de meesten nog nooit aktief geweest op maatschappelijk of politiek gebied. Bij vroegere gelegenheden zagen vrouwen het meestal als hun taak om voedselinzamelingen te organiseren, geld voor steun voor de ergste gevallen bij elkaar brengen, kinderen opvangen en dat soort dingen. Nu gaan ze aan de slag op basis van de samenhang die ze herkennen in de maatschappelijke gevolgen van de door Thatcher en de Tories ge-

Vervolg op pag. 7

4 OKTOBER 1984

CPN leden krant

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

EXTRA UITGAVE

MATERIAAL VOOR DE ORGANISATIECONFERENTIE VAN 10 NOVEMBER 1984 TE AMSTERDAM

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Voor een strijdbare, pluriforme communistische partij

Vooraf

Het 28ste partijcongres droeg het partijbestuur op een conferentie te beleggen over organisatievraagstukken en het versterken van de daadkracht van de partij. Deze opdracht werd gegeven in het kader van een reeks besluiten gericht op versterking van de partijorganisatie, verbetering van de coördinatie, het bevorderen van het democratisch functioneren van de partij, de noodzaak van verdere feminisering van de partijorganisatie, gerichtheid op jongeren, verbetering van het werk van de bedrijfsgroepen en bevordering van overleggroepen in verschillende sectoren.
Het partijbestuur besloot om een organisatieconferentie te houden na vaststelling van een partijprogram, om daarmee ook duidelijkheid te hebben over de doelstellingen en uitgangspunten van de partij.
Ter voorbereiding van de organisatieconferentie functioneerde de door het partijbestuur ingestelde werkgroep partijorganisatie. Aan de hand van een praatstuk werden diverse districten en afdelingen geconsulteerd.
Het partijbestuur organiseert de conferentie met het doel zoals hieronder is weergegeven en roept de partij op om vanuit die doelstelling de organisatieconferentie voor te bereiden. Tevens legt het partijbestuur aan de partij het materiaal van de organisatiewerkgroep voor, waarin problemen van de organisatie worden geïnventariseerd en ook aanbevelingen worden gedaan ter verbetering van de organisatie.
Deze tekst is niet een compleet geheel van ontwerpbesluiten, maar dient om het debat te bevorderen, aan de partij ideeën en voorstellen aan te dragen. De conferentie moet een beeld opleveren hoe daarover wordt gedacht en welke ervaringen en andere ideeën er nog zijn, op grond van de discussie in de ledenvergaderingen in de afdelingen en districten.
Op basis van die discussie en aanbevelingen van de conferentie zal het partijbestuur voorstellen tot besluitvorming voorbereiden.

A. Doel van de conferentie

Met de vaststelling van ons partijprogram beschikt de partij over samenhangende doelstellingen en uitgangspunten.
Uitgaande van een beoordeling van de concrete en actuele politieke situatie zijn daarmee de kaders gegeven waarbinnen onze partij actuele politiek kan bedrijven en in het bijzonder een bijdrage kan leveren tot progressieve machtsvorming.
Het partijbestuur heeft direct na de zomervakantie een zgn. speerpuntenplan vastgesteld, waarin de belangrijkste activiteiten voor de komende tijd worden genoemd. Dit speerpuntenplan is gepubliceerd in de ledenkrant van september en als bijlage bijgevoegd.
Hoofdpunten in dat speerpuntenplan zijn de strijd voor vrede en tegen de kruisraketten, de strijd tegen de rechtse sociaal-economische politiek van het kabinet-Lubbers en de strijd tegen opkomend racisme en voor democratie. Over de betekenis en de inzet van de partij rond die punten bestaat grote overeenstemming in de partij.

De centrale vraag waar de organisatieconferentie voor staat is hoe de organisatie van de partij erop kan worden ingesteld om rond die hoofdpunten tot een gemeenschappelijke en inspirerende activiteit van de partij te komen. Bij het vinden van een antwoord op die vraag komen verschillende problemen in de organisatie aan de orde.

De organisatieconferentie moet een bijdrage leveren om die problemen te bediscussiëren en weten te vinden waarmee verbetering tot stand kan worden gebracht.
Om het politieke optreden van de partij te versterken heeft de organisatieconferentie ten doel:

1. het bespreken van organisatievraagstukken en uitwisseling van informatie, ervaringen, problemen en resultaten in de ontwikkeling van ons optreden;
2. aanbevelingen te doen met betrekking tot concrete verbeteringen in de organisatiestructuur, het functioneren van het partijleven en op het gebied van propaganda/voorlichting/werving.

Daarbij gaat het om:
— het versterken van de samenhang en het onderling afstemmen van diverse aktiviteiten in ons optreden, gericht op een gecoördineerde aanpak onder leiding van het partijbestuur;
— het opheffen van belemmeringen in het democratisch funktioneren van de partij en bij het gestalte geven aan feminisering in de partij;
— het scheppen van kanalen waarlangs kennis, ervaringen en energie van de leden herkenbaar doorwerken in landelijke initiatieven en stellingnames;
— het verder ontwikkelen van aktiviteiten van afdelingen, districten, bedrijfs- en overleggroepen.

Met het bediscussiëren van deze vraagstukken in de organisatie kan een belangrijke impuls worden gegeven om de activiteiten van de partij te versterken en uit te breiden.

B. Organisatieproblemen

De organisatievraagstukken zijn van verschillende aard en herkomst.
Sinds het 26ste congres van onze partij waarop we onze inzet voor een coalitiepolitiek formuleerden, is gaandeweg gebleken welke consequenties dit heeft voor de partijorganisatie.
Een veranderde samenstelling van de partij, de uitbreiding van aktiviteiten op verschillende terreinen, de vernieuwing van onze politiek en de democratisering van de partij, stelde nieuwe eisen aan onze partijorganisatie.
Het tot stand brengen van een nieuw program heeft veel van onze partijorganisatie gevergd. Het programdebat werd bovendien zodanig gekenmerkt door blokvorming en scherpe polarisatie dat het functioneren van de partij zowel intern als naar buiten toe schade ondervond.
Nu, na de vaststelling van ons program en met het oog op de actuele politieke ontwikkeling, is het hoog tijd om tot verbetering en herstel van de partijorganisatie te komen.
Onze inbreng is van grote betekenis om de oppositie tegen de politiek van de regering en ondernemers te bundelen en macht te vormen voor een progressieve richtingsverandering in de politiek.
Naast ontwikkelingen van samenwerking in massale bewegingen zijn er ook processen van versplintering en desintegratie zichtbaar binnen en tussen progressieve partijen en organisaties. Deze hebben te maken met het ontbreken van een oriëntatie op verenigde oppositie en progressieve samenwerking voor alternatieven op hoofdterreinen in aansluiting bij massabewegingen. De CPN moet een inspirerende, verenigende rol spelen in het geheel van progressieve machtsvorming. Dat vereist een gecoördineerd optreden en ook voor de eigen partij verenigende initiatieven en een oriëntatie van het politiek handelen en debat op hoofdpunten.
Het huidige funktioneren van de partij voldoet hier onvoldoende aan. Hoewel we een program hebben vastgesteld, hoewel we over congresbesluiten beschikken en op een reeks van terreinen stellingnames door het partijbestuur zijn uitgewerkt, is er toch sprake van onvoldoende helderheid over de oriëntatie op hoofdpunten waar we voor staan.
Dat komt vooral door het ontbreken van een systematisch debat over de aktuele politieke en maatschappelijke ontwikkelingen. De algemene doelen van de partij worden daardoor onvoldoende gekoppeld aan concrete analyses van de ontwikkelingen van de krachtsverhoudingen, het beoordelen van samenhang van de strijd op hoofdterreinen, het toetsen van aktieresultaten aan eerdere verwachtingen en gestelde doelen op korte en lange termijn.
Dit komt onder andere tot uiting in:

1. een algemene klacht van de leden van de partij wat betreft het funktioneren van het partijbestuur. Daarbij gaat het om gebrek aan informatie van de kant van het partijbestuur, het gebrek aan overleg met het partijbestuur en het te vage karakter van de door het partijbestuur geformuleerde politieke oriëntatie waarbinnen praktische politieke initiatieven vanuit afdelingen, districten en groepen hun plaats vinden.
2. Het afhaken van leden, ook als ze het wel met de algemene koers van de partij eens zijn en verminderd bezoek aan ledenvergaderingen e.d.
3. processen van versplintering en federalisering.
   a. Van een bundeling van krachten in de partij is onvoldoende sprake, aktiviteiten vinden maar al te vaak los en geïsoleerd van elkaar plaats.
   b. Op dit moment kan het gebeuren dat in delen van de partij — soms ook door gekozen besturen — met een eigen oriëntatie wordt gewerkt, met een eigen discipline die soms in strijd is met kongresbesluiten en door het partijbestuur vastgestelde lijnen. Actueel in dit verband is op landelijk niveau het Enkhuizer Overleg, ook genoemd kan worden de communisten betrokken bij de Doorbraak en het Horizontaal overleg. In districten en afdelingen zijn daar ook vele voorbeelden van te geven. Vraagstuk daarbij is dat een voor alle leden zichtbaar weerwoord vanuit het partijbestuur in dit soort situaties niet altijd duidelijk aanwezig is.
4. uitgewerkte standpunten van de CPN onvoldoende bekendheid wordt gegeven.

De organisatieconferentie moet benut worden om inzichten en ervaringen uit te wisselen en te verwerken over de voorwaarden waaraan het functioneren van de partij moet voldoen om voor de leden een inspirerend en werkbaar middel tot maatschappijverandering te vormen.
Samengevat zullen op de conferentie de volgende problemen centraal staan:

1. Op het gebied van het **partijleven** staan we voor de vraag hoe het partijleven (ledenvergaderingen, van afdelingen en groepen, andere bijeenkomsten) inspirerend kunnen werken naar leden toe, en hoe de kennis, ervaringen en inzet van afzonderlijke leden de partij als geheel ten goede kan komen.
2. Op het gebied van de **organisatie-(structuur)** moet besproken worden hoe een voor de leden heldere en inzichtelijke politieke besluitvorming bereikt kan worden.
   Op dit moment is dat onvoldoende. De kaders waarbinnen het partijbestuur besluiten neemt zijn te onduidelijk. Initiatieven en stellingnames van het partijbestuur werken onvoldoende door. Op wezenlijke punten is de communicatie in de partij onvoldoende. Dat geldt zowel ten aanzien van de relatie van het partijbestuur met afdelingen en districten, als ten aanzien van de wisselwerking tussen leden en afdelingen onderling.
3. Als derde probleemgebied geldt het terrein van propaganda, voorlichting en werving.
   Hier gaat het om de vraag welk materiaal er nodig is op verschillende terreinen en naar uiteenlopende groepen toe. Bovendien is aan de orde hoe we de CPN een gezicht naar buiten geven en actieve, wervende en zelfbewuste informatie en voorlichting van de CPN naar de bevolking toe realiseren.

De actuele situatie geeft alle aanleiding tot een versterkt optreden van de CPN.
Hiermee kan uiteraard niet gewacht worden tot na de conferentie. De voorbereiding van de conferentie kan mede benut worden om nieuwe initiatieven te nemen.

VERSTERKING VAN DE PARTIJORGANISATIE

PROBLEMEN EN AANBEVELINGEN

Bijgevoegd materiaal over het partijleven, structuur en wisselwerking en werving en propaganda, is door de organisatiewerkgroep samengesteld op basis van gesprekken in districten en afdelingen. Het materiaal geeft inzicht in de concrete problemen die zich voordoen in de organisatie en doet aanbevelingen ter verbetering. In de discussie ter voorbereiding van de conferentie zelf is van belang dat eigen ervaringen in afdelingen en districten aan bod komen en ook eigen ideeën ter verbetering van de organisatie. Bijgevoegd materiaal dient om de discussie te bevorderen en de partij ideeën en voorstellen aan te dragen.

I. PARTIJLEVEN

1. Betekenis lidmaatschap CPN

Het besluit van het 28ste congres tot een ledenwerfcampagne stelt ons voor de noodzaak de aantrekkingskracht van de partij te vergroten en de praktische en politieke betekenis van het lidmaatschap van de CPN te versterken.
Het lidmaatschap van de CPN is voor de leden een middel om samen met anderen politieke invloed en macht te verwerven voor gezamenlijk vastgestelde doelstellingen.
Daarin ligt het besef ten grondslag dat je maatschappijverandering in socialistische zin niet bereikt door slechts als wens te formuleren, maar door deze te organiseren en samen met anderen daarvoor macht te vormen.
De CPN bestaat uit mensen met uiteenlopende achtergronden, inspiratiebronnen, werk- en leefomstandigheden. Daarom moet de partij zich in haar dagelijks functioneren openstellen voor nieuwe ontwikkelingen in maatschappelijke bewegingen en bevolkingsgroepen. De genomen besluiten die het lidmaatschap mogelijk maken voor mensen vanaf 16 jaar en voor buitenlanders, moeten ook leiden tot veranderingen in het funktioneren van de partij waardoor het lidmaatschap ook voor hen een politiek zinvolle keuze-mogelijkheid wordt. Zowel het partijleven als de struktuur van de partij moeten dus ,,toegankelijk" gemaakt worden. Dit is trouwens een rode draad in de hele organisatiediscussie: ook wat betreft de deelname van vrouwen aan de besluit- en meningsvorming is nog sprake van een grote mate van ontoegankelijkheid.
Tot slot: de eisen die aan de partij worden gesteld om voor haar leden een zinvol instrument/middel te zijn, zijn in de huidige en toekomstige situatie hoger dan in een belangrijk deel van de naoorlogse periode het geval is geweest.
Democratisering van de partij is een levensvoorwaarde.

2. Betekenis ledenvergaderingen

Ledenvergaderingen spelen een wezenlijke rol in het partijleven. Voor de leden vormen ze de belangrijkste plaats om met partijgenoten van gedachten te wisselen over partijstandpunten en initiatieven, over de nationale en internationale politieke situatie, over eigen ervaringen en inzichten en over de uitwerking van de partijpolitiek naar eigen omstandigheden.
Daarnaast vormt de ledenvergadering een belangrijk orgaan als het gaat om controle op de uitvoering van besluiten en de scholing en vorming. Lijnen die worden uitgestippeld moeten uiteindelijk ook in de afdelingen in daden worden omgezet en omgekeerd moeten opgedane ervaringen in de eerste plaats weer op de ledenvergadering worden ingebracht en verwerkt.
Het is daarom van het grootste belang dat het partijleven op afdelingsniveau hersteld wordt en dat besturen zodanig optreden dat leden gemotiveerd worden aan de ledenvergaderingen deel te nemen. Inzichtelijke verwerking van discussie op ledenvergaderingen door district- en partijbestuur is hier een belangrijke voorwaarde voor.

De verantwoordelijkheid daartoe ligt in de eerste plaats bij afdelingsbesturen, daarbij ondersteund door met name de districtsbesturen en het partijbestuur, die de voorwaarden moeten creëren waaronder dat mogelijk wordt.

Aanbeveling

Het partijbestuur neemt maatregelen zodat de discussie op ledenvergaderingen en aktiviteiten van afdelingen en districten zichtbaar verwerkt worden. De ledenkrant kan hierin een rol spelen (d.m.v. interne partij-journalistiek).

3. Informatie en doorstroming

Tweede en belangrijke voorwaarde voor herstel van het partijleven vormt een optimale informatiestroom tussen leden, afdelingen, districten en partijbestuur. Met name een regelmatige informatie van partijbestuur naar alle leden functioneert niet voldoende.
In dit verband wordt regelmatig het dagblad De Waarheid genoemd. In de praktijk heeft De Waarheid een tijdlang een belangrijke funktie vervuld in de informatievoorziening van bestuur naar leden van de CPN.
Het doel van De Waarheid is echter altijd in de eerste plaats geweest om standpunten en argumenten en aktie-informatie onder de bevolking te brengen.
Op het 28ste congres van de CPN hebben we de rol en betekenis van het dagblad De Waarheid besproken en gekozen voor een communistische krant van betekenis voor heel links. Dat besluit viel in een periode van een uitgebreid politiek debat in de CPN dat uitmondde in het programcongres.
In feite heeft de partij zich onvoldoende gerealiseerd dat er in die situatie een ,,gat" ontstond in de informatievoorziening naar de leden toe. De ledenkrant heeft de functie van informatievoorziening aan de partij over interne discussies en resultaten daarvan nog onvoldoende waar kunnen maken. Dat heeft een — negatieve — uitwerking gehad.
Er is dus behoefte aan een blad, dat speciaal bestemd is voor de leden van de CPN, en dat voorziet in snelle informatievoorziening. De functie van de ledenkrant moet daartoe versterkt worden.
Naast deze landelijke ledenkrant spelen districts- en afdelingsbladen alsmede thema-gerichte informatiebulletins een belangrijke rol in de schriftelijke informatiestroom tussen besturen en leden en tussen leden onderling.
Uiteraard kan uitsluitend schriftelijke materiaal niet voldoende zijn om snelle doorstroming van informatie te bevorderen. Een mondelinge informatieuitwisseling is minstens even belangrijk.

Aanbeveling

Besturen dienen zorg te dragen voor een meer regelmatige en snelle informatievoorziening naar de leden. Daartoe dient de ledenkrant wat betreft inhoud en regelmaat van verschijning afgestemd te worden. Daarnaast moeten thema-bijeenkomsten en conferenties worden gestimuleerd.

4. Pluriformiteit en partijleven

Een belangrijke voorwaarde voor het partijleven dat uitvoering wordt gegeven aan het gestelde in het partijprogram: enerzijds meerderheidsbesluiten hanteren als uitgangspunt van ons optreden, anderzijds het positief waarderen van het pluriforme karakter van de partij en erkennen en respecteren van minderheidsopvattingen in de partij.
Pluriformiteit als uiting van zeer verschillende ervaringen, posities in de maatschappij vormt een verrijking van de partij en is een noodzaak om te komen tot goede besluitvorming. De partij dient daarom zo te functioneren dat de inbreng van de diverse visies, op duidelijke en democratische wijze tot recht kan komen in het debat en besluitvorming.
Alle partijgenoten die willen meewerken aan de totstandkoming en de uitvoering van onze communistische politiek, zoals vastgelegd in congresbesluiten, moeten daartoe een kans krijgen. Het optimaal vorm geven aan pluriformiteit en demokratie in de partij veronderstelt tevens dat **alle** leden in staat moeten worden gesteld kennis te nemen van discussies in de partij. Concreet betekent dit dat discussiemateriaal voor iedereen ,,inhoudelijk toegankelijk" wordt gemaakt. Waar nodig dienen dan ook samenvattingen te worden gemaakt van omvangrijke publicaties die ook voor anderen dan ,,specialisten" begrijpelijk zijn.

Bij het vraagstuk van ,,minderheden" gaat het om twee zaken:
- enerzijds betreft dat groepen partijgenoten die op grond van hun maatschappelijke positie te maken hebben met dubbele achterstellingen en onderdrukking (vrouwen, jongeren, buitenlanders, potten en flikkers);
- anderzijds betreft dat partijgenoten die op grond van hun politieke opvattingen tot een minderheid in de partij behoren.

Bij de eerste groepen gaat het in eerste instantie om erkenning van het feit dat zij binnen de partij met dezelfde onderdrukkingsmechanismes te maken hebben als daarbuiten. Op grond hiervan moeten er dan ook garanties zijn dat zij zich binnen de partij kunnen organiseren. Hierbij dient ook de toegankelijkheid van de partij voor deze groepen zoals dat onder het punt van het lidmaatschap is verwoord, betrokken te worden. De partij moet een politiek voeren waarin de bevrijdingsstrijd op deze terreinen verwerkt wordt. Indien dit niet of onvoldoende gebeurt, moet er ruimte zijn om hun loyaliteit met de standpunten van de beweging waarvan zij deel uitmaken te laten preveleren.

Ten aanzien van de tweede groep bestaan er verschillende opvattingen over de vraag op welke wijze rechten van minderheden moeten worden erkend in relatie tot meerderheidsbesluiten.
Ook in de werkgroep kwamen die naar voren, die in onderstaande tekst tot uitdrukking komen. Het verschil in beide invalshoeken is of minderheidsstandpunten alleen tot gelding mogen worden gebracht bij het voorbereiden van besluiten, of ook om reeds genomen besluiten te kunnen veranderen.
De ene invalshoek is als volgt geformuleerd:
Het gaat er primair om het recht toe te kennen om er een andere opvatting(en) op na te houden met betrekking tot bepaalde (deel)terreinen van de partijpolitiek. (Er mag van uitgegaan worden dat een ieder die lid is/wordt van de CPN de hoofdlijnen van haar politiek zoals vastgelegd in het partijprogram onderschrijft). Binnen de partij moet ruimte zijn voor die leden die op een bepaald moment deel uitmaken van een politieke minderheid (de samenstelling heeft geen vast karakter). Zij zouden de mogelijkheid moeten hebben zich met elkaar te verstaan en er op democratische en inzichtelijke wijze naar te streven om hun minderheidsstandpunt te doen veranderen in een meerderheidsstandpunt. Tegelijkertijd kan het niet zo zijn dat hiermee de uitvoering van eenmaal genomen besluit bemoeilijkt of zelfs geblokkeerd wordt.
Genomen besluiten vormen het uitgangspunt van handelen van de partij. Dit betekent dat er vanuit moet worden gegaan, dat gekozen besturen en partijgenoten die de partij naar buiten toe vertegenwoordigen zich baseren op dergelijke meerderheidsbesluiten en anderen stimuleren zich voor de uitvoering daarvan in te zetten. Dit betekent niet dat politieke minderheden na het nemen van besluiten verplicht kunnen worden over te gaan tot uitvoering van de besluiten waar zij het niet mee eens zijn.
De ruimte voor het erkennen van minderheidsopvattingen kan niet leiden tot het ontkennen van meerderheidsbesluiten. Dat geldt andersom uiteraard evenzeer, en leidingen dienen er dan ook op toe te zien dat alle betrokkenen zich daar aan houden.

De andere invalshoek is op de volgende wijze geformuleerd:
Op het buitengewoon congres heeft de CPN vastgesteld, dat minderheidsstandpunten erkend en gerespekteerd worden. Daaraan kan en mag niet worden getornd, op straffe van het vervallen in methoden van disciplinering en uitsluiting. Wel dient dit in de praktijk te worden uitgewerkt.
Vastgesteld moet dan worden dat de wijze waarop veel debatten tot nog toe in de partij gevoerd, de CPN niet verder helpen, maar de stagnatie in de ontwikkeling van een eigen politiek bevorderen en de vooruitgang van de CPN belemmeren. Het zich vastleggen op minderheidsstandpunten, het georganiseerde optreden rondom minderheidsstandpunten heeft in de praktijk een toenemende polarisatie in de partij bewerkstelligd.
Om als CPN verenigend te kunnen optreden is een verenigende CPN nodig. Dat kan niet anders betekenen, dan dat gekozen besturen en partijgenoten, die de partij naar buiten toe vertegenwoordigen, zich baseren op meerderheidsbesluiten, en anderen stimuleren zich voor de uitvoering daarvan in te zetten. De praktijk zal laten zien in hoeverre deze overtuigingsarbeid tot resultaten zal leiden.
Het kan evenwel niet betekenen dat partijgenoten zich organiseren op minderheidsstandpunten ter zake van reeds genomen besluiten. In de voorbereiding van besluiten zal aan alle partijgenoten alle ruimte geboden moeten worden om hun standpunt kenbaar te maken en daarvoor op te treden. Wanneer besluiten genomen zijn, zal groepsvorming rondom minderheidsstandpunten het optreden van de partij belemmeren en de partij verdelen.
Daarmee is de kous nog niet af. Want deze werkwijze stelt hoge eisen aan de wijze waarop discussies in de partij worden georganiseerd. Met name het betrekken daarin van werkgroepen, horizontale overleggen, bedrijfsgroepen etc. speelt daarin een belangrijke rol.
Tot zover beide invalshoeken mbt. de positie en rechten van minderheden

Aanbeveling

1. *Een proces op gang brengen in de partij, gericht op het positief waarderen en ervaren van het pluriforme karakter van de partij als verrijking van de kwaliteit van het partijleven.*
2. *De mogelijkheid scheppen dat dubbel achtergestelde en onderdrukte groepen zich in bovengenoemde zin binnen de partij kunnen organiseren en over voldoende ruimte kunnen beschikken om ook binnen de partij de strijd voor hun specifieke eisen zo optimaal mogelijk te kunnen voeren.*
3. *Het bevorderen van overzichtelijke, voor alle leden helder en begrijpelijk materiaal ten behoeve van menings- en besluitvorming.*
4. *Er dienen in de partij beroepsprocedures te worden ontwikkeld, die toegepast kunnen worden indien leden van mening zijn dat besturen, besluitvormende vergaderingen e.d. onjuist omspringen met hun democratische rechten. Deze procedures zullen zorgvuldig en duidelijk moeten zijn en moeten leiden tot bindende uitspraken.*
5. *Verdere voorstellen ontwikkelen die uitgaan van de erkenning van het bestaan van politieke minderheden in de partij en die tot doel hebben om tot brede overeenstemming in de partij te komen over een politieke en organisatorische werkwijze die bij bovengenoemde aansluit.*

Van de laatste aanbeveling is het duidelijk dat daarover verschillende uitleggen mogelijk zijn, zie bovengenoemde invalshoeken.

5. Feminisering

Op het 28ste congres zijn een aantal belangrijke besluiten genomen m.b.t. voortgaande feminisering van de partijpolitiek en partijorganisatie.
Zowel m.b.t. de politieke stellingname als m.b.t. het innemen van posities in besturen en vertegenwoordigende organen, zijn een aantal doorbraken tot stand gebracht. Tegelijkertijd valt te constateren dat het verder ontwikkelen van die doorbraken stagneert, waardoor de door vrouwen veroverde ruimte weer versmald dreigt te worden.
Op een aantal terreinen vindt verdieping van stellingnames plaats (bijv. rond ATV). Er worden landelijke aktiviteiten ontwikkeld om naast verbetering van structuur van vrouwenoverleg ook andere thema's inhoudelijk te verdiepen en initiatieven op te ontwikkelen.
Waar het gaat om de ontwikkeling van onze partijpolitiek als geheel en ons optreden gericht op concrete bijdragen aan feminisering van politieke cultuur en structuren zijn verdere stappen noodzakelijk.

Aanbeveling

Het is hoog nodig als partij de balans op te maken, ervaringen uit te wisselen en opnieuw een concrete inzet van feminisering vast te stellen.

6. Het functioneren van het partijbestuur in de organisatie

In de discussie met afdelingen en districten kwamen een aantal kritiekpunten naar voren m.b.t. het functioneren en de positie van het partijbestuur.
Ze is in onvoldoende mate een politiek en bestuurlijk centrum waar zichtbaar en controleerbaar de ervaringen van de partij verwerkt worden en van waaruit inzichtelijk impulsen uitgaan.
Bij de partij is bekend dat verschillende partijbestuursleden verschillende meningen hebben. Het is gebleken dat dat feit op zich geen garantie vormt voor inzichtelijkheid van de menings- en besluitvorming door het partijbestuur.
Een oplossing voor dit probleem is niet het terugdringen van pluriformiteit, maar het zodanig vorm geven aan pluriformiteit dat voor de partij helderheid bestaat over de stellingname van het partijbestuur als geheel.
In dát kader heeft de partij ook recht op verduidelijking van opvattingen van afzonderlijke leden van het partijbestuur. Van het partijbestuur mag een goede regeling van openbaarheid en verslaglegging verlangd worden.
Een ander vraagstuk is het vorm geven aan een moderne politieke leiding die **midden** in een gedemocratiseerde partij staat.
Dat vereist zowel verdere democratisering van de partij, een openbare en inzichtelijke besluit- en meningsvorming, als een directere werkwijze van het partijbestuur. Naast de elders in dit stuk gedane aanbevelingen ten aanzien van het partijleven, de struktuur en de voorlichting, is dus ook een regelmatiger direct persoonlijk kontakt van zoveel mogelijk leden van het partijbestuur met afdelingen, districten en leden nodig.
Overigens dient deze noodzaak ook betrokken te worden in discussies over de gewenste omvang van het partijbestuur.
Soortgelijke vraagstukken spelen ook bij districts- en afdelingsbesturen.

Aanbevelingen

— *Voorwaarde voor een herstel van het partijleven is het bestaan van goed functionerende, gekozen besturen, die zich vooral tot taak stellen politiek leiding te geven aan de afdeling/district partij. Daarnaast strekt hun verantwoordelijkheid zich ook uit tot het regelen van praktische basistaken.*

Belangrijkste taken van besturen zijn:

— *Het nemen van initiatieven en het politiek voorbereiden van vergaderingen: niet alleen vragen stellen, maar ook voorstellen doen en deze verbinden met analyses van de aktuele politieke situatie en opgedane ervaringen. Meer zakelijke kanten (wie doet wat wanneer enz.) moeten zoveel mogelijk buiten de vergadering geregeld worden.*
— *Aktief de diverse ervaringen en kundigheden betrekken bij de debatten; kontakt houden met kameraden in de aktie, de parlementaire organen, bedrijven, instellingen enz. en hen ook een aktieve rol laten vervullen op de vergaderingen.*
— *Het vertegenwoordigen van de partij naar buiten toe.*
— *Het verzorgen van ledenkranten (op alle niveaus) waarin alle leden inzicht wordt verschaft over te nemen initiatieven en achtergronden daarvan en waarin hen argumentatie en mogelijkheden worden geboden enthousiast aan de slag te gaan.*
— *Het organiseren van scholingen, studiebijeenkomsten, themabijeenkomsten. Naast debat en besluitvorming over de aktuele politieke situatie is er grote behoefte aan diepgravender debat over uitgangspunten en analyses. Het partijprogram biedt hiertoe prima mogelijkheden, maar het is dringend noodzakelijk daarop gebaseerd scholingsmateriaal te ontwikkelen.*
— *Het onderhouden van regelmatig politiek kontakt met de andere organisatieniveaus. Het beleggen van bijv. districtsoverleggen en secretarissenvergaderingen is een goede vorm, als deze tenminste voorbereid zijn als onder 1. bedoeld. Daarnaast moeten leden van het partijbestuur en districtsbesturen regelmatig deelnemen aan de diverse vergaderingen die op andere niveaus in de partij plaatsvinden.*

II. STRUCTUUR EN WISSELWERKING

1. Basistaken organisatie

Bij het bespreken van de organisatie kan niet voorbij gegaan worden aan een aantal belangrijke basistaken zoals:
— het organiseren van de ledenvergaderingen;
— het informeren van de leden en sympathisanten over de partijpolitiek;
— het organiseren van de financiën e.d.
Deze taken vergen veel tijd en energie. Bij een verminderd organisatievermogen blijkt vaak dat juist aan deze belangrijke taken onvoldoende aandacht wordt besteed. Ze vormen echter een zeer belangrijke schakel tussen (bestuurs)leden van de partij onderling. Het is voor het partijwerk dan ook van wezenlijk belang dat deze taken ,,opgewaardeerd'' en waar nodig gereorganiseerd worden.
Over de vraag hoe dit bereikt kan worden zijn opnieuw een tweetal invalshoeken aan de orde. De ene legt accent op het ontlasten van afdelingen door gebruik van centrale middelen, de andere legt accent op versterking van de organisatie in de afdelingen zelf. Beide invalshoeken leiden ook tot verschillende aanbevelingen.

De ene invalshoek is als volgt geformuleerd:
Om afdelingen en districten ruimte te bieden voor het nemen van politieke initiatieven en om een garantie te krijgen dat de leden de partij-informatie snel bereikt, is het landelijk organiseren van een aantal basistaken een verbetering.

Aanbevelingen:

— *Over te gaan tot het toezenden van de ledenkrant aan alle leden en donateurs. Daarvoor is een landelijk adressenbestand nodig onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur;*
— *voor de leden de mogelijkheid te openen een abonnement te nemen op de uitgaven van de brochurehandel van de partij;*
— *de mogelijkheid te gaan openen tot girale contributiebetaling.*

De andere invalshoek is:
De bezorging van de ledenkrant en het innen van contributiegelden vormen een wezenlijk onderdeel van het politiek kontakt tussen partijafdeling en leden.

Aanbeveling:

— *Het verbeteren van de partijorganisatie zodat basistaken op organisatiegebied op afdelingsniveau uitgevoerd kunnen worden.*

2. Positie van afdelingen en districten

In de partij is al langere tijd een proces gaande waarin partij-afdelingen en districten binnen het kader van de partijpolitiek meer zelfstandig politiek voeren. Deze ontwikkeling is een van de factoren die de noodzaak van en de behoefte aan meer heldere kaders waarmee de partij politiek functioneert, groter maken. Ook in verhouding tussen afdelingen en districten is de nodige verandering opgetreden.
Partij-afdelingen ontlenen hun betekenis vooral aan de mate waarin ze er in slagen de partijpolitiek te vertalen.
Zowel districtsbesturen als partijbestuur hebben de verantwoordelijkheid om de voorwaarden te creëren waaronder de afdelingen ook als zodanig kunnen werken. Een noodzakelijke voorwaarde hiervoor is het verkorten van de lijnen tussen partijbestuur en afdelingen enerzijds, en afdelingen en districten anderzijds. Bovendien moet voldaan gaan worden aan de behoefte aan uitwisseling van ervaringen en ideeën tussen afdelingen onderling. Er moet afgestapt worden van de werkwijze (die nog steeds overheerst) waarin het politieke kontakt tussen partijbestuur en afdelingen vrijwel exclusief via de districtsbesturen plaatsvindt.
De positie van districten is in de partij niet in alle gebieden hetzelfde. In een aantal gebieden ligt de nadruk vooral op het politiek maken, in andere veeleer op het coördineren van werkzaamheden (waarbij dan het politieke zwaartepunt in de partij-afdelingen ligt).
In beide situaties is overigens sprake van toenemend politiek gewicht van de partij-afdelingen, ook tot uiting komend in de verkiezing van delegaties en dergelijke

Aanbevelingen:

- de directe communicatie tussen partijbestuur en afdelingen, en tussen partijbestuur en districten wordt grondig verbeterd. Zie ook voorstellen t.a.v. partijraad en districtenoverleg.
- T.a.v. de delegatieverkiezing wordt directe verkiezing vanuit partij-afdelingen mogelijk gemaakt (bijv. via gemengde vorm). Dit zou na discussie uniform in de partij geregeld moeten worden.
- In de werkwijze van partij- en districtsbesturen wordt prioriteit gegeven aan het directe kontakt (ook persoonlijk) met de ledenvergaderingen en partij-afdelingen.
- De districtsbesturen hebben de verantwoordelijkheid:
• om de partijpolitiek op regionaal gebied te vertalen en bij te dragen aan het organiseren van de landelijke politiek;
• coördinerend en initiërend op te treden, onder erkenning van de zelfstandigheid van de partij-afdelingen;
• voorwaarden te creëren waaronder de afdelingen kunnen functioneren.

3. Doorzichtige besluitvorming

In onze organisatie staan leden centraal. Het is dan ook logisch dat de invloed, kennis en ervaringen van de leden op het proces van besluitvorming zo optimaal mogelijk moet zijn. Daartoe is het noodzakelijk dat duidelijk is welke besluiten waar en door wie genomen worden; wie verantwoordelijk is voor de uitvoering daarvan en wie aanspreekbaar is voor bepaalde taken.

Aanbevelingen:

- *Het partijbestuur dient duidelijk aan te geven welke thema's in welk kader in de partij ter bespreking staan en op welke wijze en op welk tijdstip de discussie in de ledenvergaderingen van afdelingen en/of groepen doorwerkt in menings- en besluitvorming. (Nu gebeurt dat alleen bij congressen en conferenties);*
- *Er moet helderheid komen over de bevoegdheden en positie van vergaderingen van leden op verschillende niveaus. Daarbij is aan de orde:*
- *de rol van landelijke thema-bijeenkomsten/actieraden etc. ten opzichte van de menings- en besluitvorming via de lijn van afdelingen en districten;*
- *de bevoegdheden en taken van afdelingen, partij- en overleggroepen.*
- *Er moet een duidelijke taakomschrijving worden aangebracht in de verschillende overleg- en werkgroepen van de partij: voor een ieder moet duidelijk zijn waartoe ze zijn ingesteld. De taak hiervan moet in de eerste plaats gezien worden als adviserend aan de gekozen besturen; om zo de politiek van de partij op deelterreinen inhoudelijk te verdiepen en verder te ontwikkelen. Daarnaast zullen groepen een belangrijke taak hebben om partijstandpunten om te zetten in bruikbaar materiaal: voor leden en niet-leden van de partij; alsmede om districten, afdelingen en leden te informeren en te stimuleren om zich op deze terreinen in te zetten;*
- *Tegelijk zal een duidelijke struktuur in de verschillende groepen noodzakelijk zijn: er dienen mensen aanspreekbaar te zijn voor de groepen; terwijl ook duidelijk moet zijn onder de verantwoordelijkheid van welk gekozen orgaan in de partij de verschillende groepen functioneren.*

4. Inzichtelijke organisatiestruktuur

Uit de diskussie in de partij blijkt dat er grote behoefte is aan een regelmatig kontakt en wisselwerking tussen leden en partijbestuur. Daarbij gaat het met name om de vraag hoe de invloed van leden op de landelijke politiek van de partij versterkt kan worden. Bij vele leden bestaat de indruk dat hun inbreng op de ledenvergadering en districtsvergaderingen onvoldoende doorklinkt en doorwerkt in de besluiten over landelijke politiek.
Reeds bij de voorbereiding van het 28ste congres werd de discussie hierover in de partij volop gevoerd. Dat resulteerde o.a. in een congresbesluit dat het nu zittende partijbestuur de opdracht gaf bij het ontwikkelen van nieuwe statuten en reglementen de voorstellen te betrekken die het instellen van een partijraad en rechtstreekse afvaardiging vanuit de afdelingen naar het congres betroffen.
Duidelijk is dat er t.a.v. mogelijke oplossingen verschillend wordt gedacht in de partij. Sommigen bepleiten het instellen van een partijraad, anderen voelen daar weinig of niets voor en verkiezen een verbetering van het districtenoverleg en weer anderen geven de voorkeur aan een vorm waarin landelijke conferenties over de politiek van de partij centraal staan.
De discussie op de conferentie over dit vraagstuk zal er op gericht moeten zijn om tot een brede meningsvorming over oorzaken en mogelijke oplossingen hierover te komen.
Ook binnen de werkgroep bestaan hierover verschillend uitgewerkte opvattingen en zijn verschillende alternatieven naar voren gekomen. Teneinde de partij optimaal een beeld te geven van de verschillende ideeën, worden een viertal alternatieven voorgelegd met een toelichting.

Alternatief A

1. *Het ontwikkelen van voorstellen in bovengenoemde zin die voorzien in het instellen van een partijraad en waarin tevens de verhouding tussen partijraad en partijbestuur nader uitgewerkt wordt.*
2. *Voorstellen ontwikkelen tot het verbeteren van het functioneren van het districtenoverleg als element van het uitvoeren van de partijpolitiek.*

Toelichting:
Om de invloed van leden op het landelijk niveau van de partijpolitiek, sterker dan tot nu toe het geval is, te laten doorwerken, kan het instellen van een partijraad een belangrijke rol spelen.
Deze partijraad zal adviserende en controlerende bevoegdheden moeten hebben naar het partijbestuur met betrekking tot het ontwikkelen en vaststellen van de partijpolitiek binnen het kader van de congresbesluiten.
Het instellen van een partijraad zal onvermijdelijk gevolgen hebben voor het ,,instituut" partijbestuur zoals we dat in de partij kennen. Met name de omvang van het partijbestuur kan teruggebracht worden. Het congres kan dan een kleiner partijbestuur kiezen, bestaande uit mensen met een duidelijke politieke verantwoordelijkheid en taak. Een dergelijk partijbestuur is verantwoording schuldig aan het congres en daar tussen door aan de partijraad, die het partijbestuur via het bijeenroepen van het congres kan corrigeren indien van congresbesluiten wordt afgeweken. Een partijraad samengesteld uit vertegenwoordigers van districten en afdelingen kan tevens een belangrijke rol spelen bij het tot stand komen van een breed politiek draagvlak in de partij voor genomen besluiten.
Het instellen van een partijraad hoeft niet strijdig te zijn met het bestaan van een districtenoverleg. Met name op het gebied van de uitvoering van de partijpolitiek kan een districtenoverleg een belangrijke functie hebben. Niet, zoals dat vroeger was, als doorgeefluik (het doorgeven van politieke informatie van het partijbestuur). Neen, het zal veel eerder een functie moeten hebben om ervaringen en problemen bij de uitvoering te bespreken. Hierbij kunnen zowel praktische, als politieke en organisatorische kwesties aan de orde komen voor zover zij met de uitvoering van de partijpolitiek te maken hebben. Een dergelijk overleg kan bestaan uit vaste vertegenwoordigers uit districten (in verband met de continuïteit) aangevuld met partijgenoten die op bepaalde aan de orde zijnde thema's deskundig zijn.

Alternatief B

Gezien het intensieve funktioneren van het partijbestuur, en de zware belasting die het partijbestuurslidmaatschap met zich mee brengt, verdient het aanbeveling om door een congres hetzij een groot partijbestuur te kiezen (met grotere mogelijkheden tot spreiding van verantwoordelijkheden en voldoen aan de behoefte van regelmatig kontakt met de leden), hetzij naast een (kleiner) partijbestuur ook een partijraad te laten verkiezen. Die partijraad heeft tot taak het partijbestuur te adviseren, te controleren en mee te werken aan uitvoering van besluiten.
Daarnaast dient vanuit het partijbestuur een overleg met districten en groepen in de partij te worden opgezet. Wat betreft de samenstelling van de partijraad valt te denken aan mensen van wie de ervaring en inzichten van betekenis zijn voor de politieke stellingnames van de partij zonder dat zij de mogelijkheden hebben om aan een intensief partijbestuur deel te nemen.

Alternatief C

De status van het districtenoverleg te verhogen.
Het partijbestuur moet regelmatig duidelijkheid verschaffen over haar planning en wat daarvan terecht gekomen is. Bij belangrijke politieke vraagstukken, indien mogelijk, districten vooraf raadplegen.
Districten betrekken bij de werkzaamheden van commissies van het partijbestuur en duidelijkheid te geven over taakstelling en functioneren ervan.
Er bij de planning van werkzaamheden rekening mee te houden dat bezoek aan afdelingen en districten een hoge prioriteit heeft.
Helderheid verschaffen over de politieke inzet van de partij, waarbij van de districten mag worden verwacht dat ze in staat zijn om aan te geven met welke vraagstukken op politiek en organisatorisch terrein de afdelingen en de leden in de districten worden geconfronteerd.

Toelichting:

Oplossingen d.m.v. één of andere vorm van partijraad kunnen erger zijn dan de kwaal.
Een partijraad, of deze nu gekozen is door het congres, de districten of de afdelingen (of enige mengvorm), zal bestaan uit partijgenoten die wèl verantwoordelijk zijn voor de besluitvorming, maar niet voor de uitvoering.
Daarbij geldt dat iedere vorm van partijraad te kampen zal hebben met het probleem van de ,,achterban" en dus niet automatisch zal leiden tot democratisering van de partij.
Grootste nadeel van iedere vorm van partijraad is echter dat zij het functioneren van districten (en vooral hun besturen) ernstig onder druk zet.
Districten vervullen een essentiële rol in de centrale taak van de partij:het omzetten van de doelstellingen in praktische initiatieven en concrete machtsvorming. Zij hebben hierin een belangrijke vertaalfunctie om voorwaarden te scheppen waaronder afdelingen een eigen aanvulling aan besluiten kunnen geven, al naar gelang hun positie en mogelijkheden. Tevens vervullen districten een belangrijke rol in kwesties die op regionaal en/of provinciaal niveau spelen. Dat geldt evenzeer voor de positie van districten in de wisselwerking tussen afdelingen en partijbestuur.
Deze politieke functies die naast coördinerende en ondersteunende taken de essentie van het bestaan van districten vormen, komen in een vacuüm terecht, bij instelling van een vierde bestuurslaag zonder uitvoerende verantwoordelijkheid. Het is daarom beter een aantal andere maatregelen te treffen om de doorzichtigheid van besluitvorming, de controleerbaarheid van het partijbestuur en de mogelijkheid van directe beïnvloeding van het partijbestuur door de leden te vergroten.

Alternatief D

Het beleggen van (b.v. halfjaarlijkse) conferenties om tot een brede menings- en oordeelsvorming te komen over de landelijke politiek van de partij. Daarbij is tevens aan de orde om op basis hiervan een breed draagvlak te creëren in de partij voor de uitvoering van de partijpolitiek.

Toelichting:

Bovenstaande is bedoeld als alternatief voor het instellen van een partijraad en sluit derhalve aan bij het onder alternatief C gestelde. Tegelijkertijd wordt het belang onderkend om regelmatig een brede discussie in de hele partij te voeren over vraagstukken die samenhangen met de mate van voortgang bij de uitvoering van congresbesluiten, zoals daar door het partijbestuur aan gewerkt wordt.

III. PROPAGANDA EN VOORLICHTING

1. Veelvormige en veelzijdige propaganda

Het praktisch optreden door de partij moet gepaard gaan met een goede organisatie van voorlichting en propaganda. Dat zijn onze middelen om bekendheid te geven aan haar politieke doelstelling, de eigen visie te propageren en ter diskussie te stellen. In propaganda zal ook het belang van de CPN als politieke organisatie, de betekenis van haar bestaansrecht en de identiteit mede vorm kunnen krijgen.
De propaganda zal gericht moeten zijn op de voornaamste en aktuele doelstellingen van de partij, d.w.z. op de lange termijn geformuleerde doelstellingen alsmede de korte termijn doelen die aansluiten op concrete actuele strijdvraagstukken.
De coalitiepolitiek — progressieve samenwerking — op machtsvorming gericht staat daarin mede centraal.
Visies die de CPN heeft ontwikkeld en/of zich heeft eigen gemaakt mede als gevolg van maatschappelijke beweging op die terreinen zullen in verschillende vormen en helder moeten worden uitgedragen.
Grote behoefte blijkt er in de partij te zijn aan directe propaganda: d.w.z. manifesten, brochures. Het stimuleert een aktieve werving, ook voor het winnen van nieuwe leden. M.n. gaat het hier om materiaal aansluitend op actuele vraagstukken, maar vooral ook de mogelijkheid om met themamateriaal dat standpunten van de CPN uitdraagt en beschouwend materiaal dat het debat bevordert, te kunnen werken.
B.v. nota's die de CPN-Kamerfractie produceert kunnen begeleid worden met populaire samenvattingen.

Aanbeveling

Het is nodig veelvormige propaganda uit te werken die afgestemd is op de groepen die we willen bereiken. Het gaat daarbij zowel om uitgaves die korte en heldere uiteenzettingen zijn van de standpunten van de CPN, als om uitgaves die een breed beeld geven aan informatie met betrekking tot de CPN, als om uitgaves die het debat en de beweging stimuleren. Ook in de vormgeving zal de propaganda en werving moeten aansluiten bij nieuwe vormen. Het toepassen van moderne communicatietechnieken vereist meer aandacht.

2. Organisatie van propaganda

Gerichte propaganda is ook voor de partij zelf van groot belang als stimulans voor het partijleven, voor het aktief optreden van de partij en als bijdrage tot versterking en verdieping van het debat met maatschappelijke bewegingen en organisaties.
Distrikts- en afdelingsnieuws vormen een essentiële bijdrage om leden die niet bij alle aktiviteiten direkt betrokken zijn optimaal te informeren en het contact te versterken.
Tegelijkertijd zal het informatie verschaffen over verschillende visies die er zijn op een aantal strijdterreinen.

Aanbeveling

Leden moeten maximaal in materiële zin over de standpunten en visies van de CPN kunnen beschikken. Een belangrijke voorwaarde is dat alle leden over een partijprogram beschikken. Gepoogd moet worden (door werving) de bestaande periodieken van de CPN en de andere informatieve en diskussieorganen bij alle leden te brengen.
In besturen is dit een apart werkterrein en zijn gekozen verantwoordelijken noodzakelijk.

3. Voorlichting en persbeleid

Van grote waarde is een aktief voorlichtings- en persbeleid gericht op plaatselijke, regionale en landelijke pers. Meer dan in het verleden blijken die mogelijkheden benut te kunnen worden. Juist daar waar de CPN ook parlementaire posities inneemt is een regelmatige verslaggeving (verantwoording aan kiezers) een propagandavorm die meer benut moet worden en vorm geeft aan de betekenis van communisten in parlementaire organen.

4. Openbare bijeenkomsten en aktiviteiten

Een belangrijke traditionele vorm van propaganda is het beleggen van openbare bijeenkomsten. Daarin is het direct doorgeven van CPN-opvattingen en visies effectief. Tegelijk zal ook een themagerichte opzet van vergaderingen ontwikkeld moeten worden en hebben op kleinere schaal opgezette bijeenkomsten een belangrijke functie.
Forums, debatavonden breder dan alleen de CPN stimuleren deelname en m.n. doelgerichte groepen en werkgroepen zullen in de voorbereiding daarvan materiaal kunnen produceren, wat nieuwe kontakten kan opleveren en wat binding geeft.
Nagegaan moet worden met welke vormen deur-aan-deur, op markten in buurten, bedrijven en instellingen gewerkt kan worden.

Aanbeveling

— Bij de planning van werkzaamheden moeten openbare bijeenkomsten worden betrokken. Zowel met een algemeen karakter (b.v. rond miljoenennota, verkiezingen), als toegespitst rond uitgewerkte thema's en visies (bv. RSV, ATV, Defensiepolitiek, sociale zekerheid).
— In het organiseren van openbare aktiviteiten kan mede aangesloten worden op eigen radio- en tv-uitzendingen (of op andere nieuwsfeiten rond de CPN).

Bijlage I

SPEERPUNTEN NAJAAR 1984

Het partijbestuur heeft op zijn vergadering van eind augustus gesproken over de werkzaamheden voor de komende tijd. Mede op grond van een beoordeling van de positie van de regering en de resultaten van de acties van de afgelopen tijd stelde het partijbestuur een aantal speerpunten vast, die ten doel hebben om in overleg met districten en afdelingen een gecoördineerd optreden van de partij tot stand te brengen. Daarnaast zijn er activiteiten die al gaande zijn of waarover al eerder materiaal is gepubliceerd, zoals de activiteiten tegen racisme en campagneplannen rond De Waarheid.
In een aantal districten en afdelingen zijn al stappen gezet om eigen planning van werkzaamheden ter hand te nemen mede op basis van de besluiten in het partijbestuur. In die districten en afdelingen waar dat nog niet is gebeurd roept het partijbestuur op aan de hand van dit activiteitenplan eigen werkplannen op te stellen, afspraken te maken en taken te verdelen. Partijbestuurders kunnen voor dergelijke besprekingen worden uitgenodigd via het landelijk secretariaat.

1. VERSTERKING, GEZAMENLIJKE OPPOSITIE TEGEN REGERINGSBELEID

Hoofdtaak voor de partij de komende tijd is, het verzet tegen het huidige kabinetsbeleid te versterken, de druk op de regering te vergroten teneinde de rechtse politiek te blokkeren en de weg vrij te maken voor een andere aanpak. Dat vereist een verdere versterking van de samenwerking van al degenen, zowel in progressieve partijen als maatschappelijke bewegingen, die zich tegen het huidige kabinetsbeleid verzetten.
Als we de positie van de regering bekijken moeten we vaststellen dat ze — weliswaar geschonden — het kruisrakettendebat en de nieuwe bezuinigingsronde (korting op ambtenarensalarissen en uitkeringen) heeft overleefd. Dat ging ten koste van de parlementaire democratie en ging gepaard met grote pressie binnen de regeringspartijen. Ook hebben de acties invloed gehad op de besluitvorming, maar al met al staat de regering nog vrij sterk en is ze vastbesloten haar beleid voort te zetten, zoals ook duidelijk is geworden in de nieuwe miljoenennota.

2. NAAR EEN GEZAMENLIJK AKTIEPROGRAMMA

Tegelijkertijd moet geconstateerd worden dat er meer samenhang noodzakelijk is in de progressieve democratische oppositie. Er is nog onvoldoende sprake van een progressief alternatief voor het huidige beleid. Integendeel, progressieve partijen staan niet te trappelen om een progressieve koerswending tot stand te brengen, de discussie lijkt zich vooral te richten op de komende verkiezingen in 1986.
Voor onze partij is van belang niet te wachten tot 1986 maar, initiatieven te ontwikkelen om de progressieve oppositie te versterken. En dat met name te doen op die punten, waar de regering zwak staat, waar doorbraken in het huidige beleid mogelijk zijn.

3. RAKETTENKWESTIE: MASSAAL VERZET TEGEN PLAATSING

Het regeringsbesluit over de raketten stelt het kabinet in staat te blijven zitten en leidt ertoe dat plaatsing van de nieuwe raketten dichterbij is gekomen. Tegelijkertijd kent het regeringsbesluit en -optreden de nodige zwakke punten:
- het rakettenbesluit blijft vaag, er zijn diverse interpretaties en daarbij ruzies tussen CDA en VVD;
- de regering laat achterwege om eigen initiatieven te nemen in de internationale dialoog, terwijl juist nu voor kleine landen een belangrijke rol is weggelegd.
- ook de betrokkenheid van deze regering bij dure wapenprodukties en nieuwe wapensystemen is een zwak punt.

Wat de inzet van de CPN betreft gaat het om:
- vasthouden van het nationale element en doelstelling, de vredesstrijd moet niet alleen Europees geformuleerd worden;
- voor het komend jaar moet massaal verzet worden voorbereid tegen plaatsing van de kruisraketten;
- doorgaan met aktief naar buiten treden, nog meer mensen zullen bereikt en overtuigd moeten worden;
- naast de plaatsing van kruisraketten moeten meer thema's worden aangesneden, een veiligheidspolitiek als geheel;
- aan de orde moet komen, de verlaging van de defensielasten, met name bij de behandeling van de Miljoenennota;
- blijven hameren op het bestrijden van de wapenwedloop, ook in de internationale kontakten.

4. AKTIE VOOR EEN SOCIALE POLITIEK

Juist op het punt van de sociaal-economische politiek moet het bestaansrecht van de regering aangevochten worden.
Dit kabinet, waarvan een aantal ministers tot over hun oren in de schandalen en sociale misdrijven betrokken zijn, voert een beleid waarin elke oriëntatie op het scheppen van werk ontbreekt, massa's mensen onder het minimum terecht komen en vrouwen, jongeren en buitenlanders ontrecht worden.
Wat de inzet van de CPN betreft gaat het in de sociaal-economische aktiviteiten in de komende tijd om de volgende speerpunten:

- drastische verkorting van de arbeidstijd met behoud van loon, noodzakelijk voor de bestrijding van de werkloosheid en als perspektief voor vernieuwing van de arbeidsdeling tussen mannen en vrouwen;
- verdedigen en verbeteren van de sociale zekerheid, geen nieuwe kortingen, geen werklozen naar de bijstand, drastische verbetering van de inkomenspositie van de minima, het verwijderen van discriminerende kostwinnersbepalingen en verschuiving van de premielasten naar de kapitaal-intensieve bedrijven;
- strijd voor koopkrachtgarantie, uitbetaling van volledige prijscompensatie, verlaging van de woonlasten en verhoging van de koopkracht van het minimuminkomen.

Zie hiervoor ook het door de CPN gepresenteerde Aktieplan voor een sociale politiek.
Hiernaast is grote aandacht nodig voor de RSV-kwestie en onze conclusies daaruit. Het RSV-schandaal is geen uitzondering, ook de ABP-affaire kan tot een dergelijk schandaal uitgroeien.

5. EEN STERKERE CPN; EEN INSPIREREND MIDDEL

Voor een ambitieus program van aktiviteiten is een aktieve CPN nodig, waarbij iedereen optimaal betrokken is bij vorming, uitwerking en uitvoering van besluiten.
Van belang hierbij zijn de aktiviteiten op en in voorbereiding van de landelijke organisatieconferentie, waarover het partijbestuur binnenkort discussiemateriaal zal publiceren.
Een aktieve partij heeft ook veel geld nodig, daarom is veel aandacht nodig voor de nieuwe financiële campagne en het werven van nieuwe donateurs.
Een sterkere CPN heeft nieuwe leden nodig. Daarom zijn meer propaganda-aktiviteiten voor de partij en haar standpunten nodig.
Dit kan door:
- openbare bijeenkomsten te organiseren om onze eigen visie uiteen te zetten en ter discussie te stellen rond de miljoenennota, het RSV-schandaal, onze sociale politiek en onze inzet in de vredesstrijd.
- aktieve campagnes te ontwikkelen met aktuele partij-uitgaven, zoals
  - Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting;
  - Een politiek program voor arbeidstijdverkorting; Aktieplan van de CPN voor een sociale politiek;
  - CPN-conclusies uit RSV-enquête (is in voorbereiding);
  - Een muur om tegen te leunen/sociale zekerheid;

en natuurlijk ons partijprogramma Machtsvorming voor een socialistisch Nederland.
- opzetten van nieuwe ledenwerfcampagnes.

Bijlage II

Ontwikkelingen in de ledenstand van de CPN

De netto-ledenstand, die zich vanaf 1972 in stijgende lijn ontwikkelde, gaf in '77-'78 een hoogtepunt te zien. In 1980 zette zich een lichte daling in, die in de jaren daarna omvangrijker werd.
Kenmerkend is dat met de daling in 1980 ook de werving van nieuwe leden sterk terugliep.
Uit het onderstaand overzicht blijkt ook dat de bruto-werving in direkte relatie staat met de netto-ledenstand.
Opvallend in het geheel is, dat, ondanks het sterke parlementaire verlies van de CPN in '77 (van 7 naar 2 zetels), aanvankelijk de netto-ledenstand in de jaren daarna stabiliteit bleef vertonen.

In de ,,groeiperiode" van de CPN (vanaf begin jaren zeventig) traden vooral leden toe in de districten Amsterdam, Den Haag, Groningen, Utrecht en Limburg. Ook Brabant, Rotterdam en Noord-Holland-Noord gaven een stijgende lijn te zien.
De sociale samenstelling van de nieuw geworven leden was breed en gevarieerd met een sterker accent dan voorheen op groeisectoren op de arbeidsmarkt (maatschappelijke dienstverlening: onderwijs, gezondheidszorg, cultuur- en welzijnswerk), en mensen met hoog-gekwalificeerde arbeidsplaatsen. Kenmerkend daarbij was ook de aanwas van de partij met vrouwen en jongeren.
De sociale samenstelling van de CPN gaf daarmee een beeld te zien meer een afspiegeling te zijn van zowel (a) samenstelling van de bevolking, (b) nieuwe ontwikkelingen in de samenstelling van de arbeidersklasse en (c) maatschappelijke bewegingen en aktie-gebieden.
Ook in de hoogtepunt-jaren van groei van de CPN bleek echter een grote fluctuatie te bestaan. Dat blijkt onder andere uit vergelijkingen van aanmeldingen en netto-resultaten. Zo werden bv. in 1977 3000 leden ingeschreven, maar was de netto-vooruitgang 500.
Ook in andere jaren bleek dat de aantrekkingskracht van de partij groot was, maar veel ,,doorstroming" plaats vond en lidmaatschap van korte duur.
Hoewel in de ontwikkeling van het ledenverlies van tijd tot tijd bepaalde tendenzen zichtbaar zijn, blijkt het bedanken voor de partij ,,evenwichtig" verspreid te zijn in verhouding tot de sociale, politieke en leeftijdsopbouw van de partij. Er is geen tendens aanwijsbaar dat bepaalde delen van de partij afhaken.
Naast de vaststelling van een omvangrijk verlies, kan ook een lichte toename van nieuwe leden geconstateerd worden. Hoewel preciese gegevens daarover ontbreken, gaat het hierbij vooral om jongeren.

Overzicht van ledenstanden (exclusief donateurs):

maand/jaar	ledenstand	bruto-werving
1977	15.289 (dec.)	3126[1]
1978	15.520 (dec.)	2237
1979	15.510 (dec.)	1423
1980	15.014 (dec.)	998
1981	14.370 (dec.)	981
1982	13.868 (dec.)	310
1983	12.724 (dec.)	
1984	11.594 (jan.)[2]	
1984	10.966 (mei)	

[1] (N.B. ter vergelijking ;72-1344; '74-1707; '76-2904).

[2] (N.B. Omwisseling partijboekjes per 01-01-1984).

District:	1978	1981	1984
Amsterdam	5451	5077	3605
Brabant	360	434	407*
Drente	227	221	179
Friesland	576	567	379
Gelderland	407	409	426*
Gooi/Eemland	267	260	246*
Groningen	1454	1372	875
Den Haag	1390	1337	1027
Kennemerland	418	420	342*
Limburg	588	486	307*
Noord-H-Noord	515	558	582*
Rotterdam	972	946	613
Twente	353	349	306*
Utrecht	694	729	673*
Vecht/IJ'Delta	223	234	216
IJsselstreek	185	170	163
Zaanstreek	832	744	551*
Zeeland	67	72	69
Totaal	15520	14385	10966

* Correctie i.z. ledenstand nog te verwerken.

Bijlage III

Overzicht partijuitgaven 1983-1984

(alle uitgaven zijn nog voorradig, dus beschikbaar en bruikbaar!)

No. 42	september	'83	Een barricade voor de minima
No. 43	oktober	'83	Weg uit de wapenwedloop
No. 43a	oktober	'83	Een nieuw front voor arbeidstijdverkorting
No. 44	oktober	'83	Een nieuwe miljardenorder: de Patriotraket
	november	'83	Mobilisatie tegen racisme/informatiemap landelijk anti-racismeberaad CPN 26 nov. '83 (uitgave Stichting V. en S.)
No. 45	januari	'84	Een muur om tegen te leunen/ sociale zekerheid verdedigen en vernieuwen
No. 46	januari	'84	Voor een vrijheidslievend en democratisch communisme/Albert Benschop
	januari	'84	Een dam van verzet/een foto-tekst documentatie van de ambtenarenakties
	februari	'84	Machtsvorming voor een socialistisch Nederland/partijprogram van de CPN
	maart	'84	Mobilisatie tegen racisme/verslag landelijk anti-racismeberaad CPN 26 nov. '83 (uitgave Stichting V. en S.)
No. 47	april	'84	Van NAVO-zaak tot Nederlandse zaak / CPN-antwoordnota-defensie 1984-1993
No. 48	april	'84	Is dit een vergissing? / CPN-zwartschrift over afschaffing minimumdagloon WAO (is uitverkocht)
	juni	'84	Een politiek program voor arbeidstijdverkorting / voorstellen van de CPN tot politieke maatregelen, tot versnelling en sturing van arbeidstijdverkorting
	augustus	'84	Voorstellen voor verbetering van het sociale stelsel op korte termijn (uitgave stichting V. en S.)
	september	'84	Partijprogram van de CPN / in de Engelse taal
No. 46	september	'84	Aktieplan van de CPN / voor een sociale politiek

Verder zijn in dezelfde periode verschenen:

Affiches/muurkranten	Laat dit niet gebeuren/soc. zekerheid (zomer '83)
	Strijd tegen kabinet Lubbers/solidariteit ambtenarenakties (najaar '83).
	Strijd tegen 1-juli pakket (voorjaar '84).
Pamfletten	Solidariteit met Westduitse stakingen voor arbeidstijdverkorting (mei '84).
	Oproep solidariteitsdag Westduitse stakingen (juni '84) en solidariteit Engelse mijnwerkers.
Eenheid	maart 1983
(Uitgave van de CPN voor de bedrijven, overheidsinstellingen en uitkeringsinstanties)	juni 1983 (Lubbers scheer je wegkrant)
	juni 1983
	oktober 1983 (extra editie/miljoenennota)
	november 1983
	december 1983 (extra editie/Kamerdebat, kortingswetten).
	april 1984
	mei 1984 manifest tegen 1-juli pakket

Bijlage IV

Aanpak van het partijwerk op het terrein van de sociaal-economische strijd, april 1984

1. Noodzaak van een collectieve leiding

Er is behoefte aan een coördinatie-groep, die leiding geeft aan het sociaal-economisch werk van de partij.
Deze coördinatiegroep dient de volgende taken te vervullen:

1. het (in overleg met het dagelijks bestuur) nemen van politieke initiatieven met betrekking tot de sociaal-economische strijd;
2. het coördineren van werkzaamheden en initiatieven van commissies en ad-hoc werkgroepen, die gericht zijn op bepaalde thema's of deelterreinen;
3. het (in overleg met het dagelijks bestuur) voorbereiden van partijbestuurszittingen, waar besluiten genomen moeten worden met betrekking tot sociaal-economische politieke koers van de partij;
4. het voeren van regelmatig overleg met districtsvertegenwoordigers;
5. het begeleiden en stimuleren van het ,,bedrijvenwerk" van de partij.

Wat betreft de samenstelling van de coördinatiegroep zullen, behalve enkele leden van het dagelijks bestuur (Karel Hoogkamp en Frank Biesboer), een lid van de fractie (Evelien Eshuis) en een aantal partijbestuursleden (Jan Berghuis, Ingrid Blekman, Rieme Wouters en Harry van den Berg) ook (een beperkt aantal) andere partijgenoten ingeschakeld moeten worden.
De samenstelling moet zodanig zijn, dat de coördinatiegroep kan beschikken over:
— organisatorische bekwaamheden
— kennis van zaken
— gerichtheid en ervaring met coalitiegroepen (zoals de Dialoog van Driebergen)
— aansluiting bij massabewegingen
— teamgeest
Wat betreft het laatste gaat het er vooral om, dat de coördinatiegroep niet kan functioneren als vrijblijvende discussieclub.

2. Districtenoverleg

Het is van groot belang, dat partijpolitiek op het terrein van sociaal-economische strijd in nauw overleg met de districten tot stand komt:
— initiatieven en voorstellen, die op landelijk niveau ontwikkeld worden, moeten getoetst worden aan de ervaringen, inzichten en mogelijkheden in districten;
— uitwisseling van ervaringen en inzichten tussen districten kan resulteren in voorstellen om landelijk initiatieven te nemen.

Om er voor te zorgen, dat het districtenoverleg geen vrijblijvende en incidentele aangelegenheid wordt, krijgt de coördinatie-, groep tot taak om dit overleg regelmatig bijeen te roepen.

3. Bedrijfsgroepen

Zowel voor het ontwikkelen als het uitvoeren van politieke initiatieven is het van het grootste belang, dat bedrijfsgroepen gestimuleerd, versterkt en (in sommige sectoren) een nieuw leven wordt ingeblazen.
Het gaat hierbij om ,,bedrijfsgroepen" in de ruime zin van het woord dus: niet alleen partijgroepen in bedrijven en instellingen, maar ook partijgroepen in sectoren en regio's die zich bezig houden met sociaal-economische strijd.
Er is dus sprake (of beter: er moet sprake zijn) van een flexibele organisatie als het gaat om de sociaal-economische politiek van de partij: afhankelijk van datgene wat de situatie vereist en van de mogelijkheden van de partij in de betreffende sector of regio. Het is daarom beter om voortaan te spreken van bedrijfs-, sector- en regiogroepen.
In de meeste gevallen zullen deze groepen functioneren onder verantwoordelijkheid van het districtsbestuur. Maar in enkele gevallen zal het noodzakelijk zijn over de grenzen van districten heen dergelijke groepen in het leven te roepen (bijvoorbeeld voor een bepaalde sector of voor een bepaald concern). In dergelijke gevallen draaien deze groepen direct onder verantwoordelijkheid van het partijbestuur.
Bedrijfs-, sector- en regiogroepen dienen de volgende taken te vervullen:

a. optreden voor coalitiepolitiek aan de basis

Coalitiepolitiek is geen kwestie van louter overleg tussen partijtoppen of samenwerking tussen partijen op landelijk, provinciaal of plaatselijk niveau. Het is bij uitstek ook een kwestie van machtsvorming aan de basis. Bedrijfsgroepen van de CPN hebben daarom tot taak initiatiefnemend en verenigend op te treden.
Dat betekent bijvoorbeeld, dat deze groepen in de strijd voor arbeidstijdverkorting zich inzetten voor het verbinden van de verschillende belangen die daarbij in het geding zijn (verbetering arbeids- en levensomstandigheden voor werkenden, gegarandeerde arbeidsplaatsen voor niet-werkenden, herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid tussen man en vrouw). In het algemeen gaat het om een coalitiepolitieke oriëntatie, die in de huidige crisis met al zijn risico's van fragmentatie van de progressieve beweging meer dan ooit een dringende noodzaak is: bedrijfsgroepen van de CPN kunnen een belangrijke bijdrage leveren in het verbinden van vakbondsstrijd met strijd tegen racisme en seksisme. Ze kunnen initiatieven nemen om te verhinderen dat strijd om werkgelegenheid uitgespeeld wordt tegen strijd voor behoud en verbetering van milieu en misbruikt wordt voor militarisering van de economie.

b. bijdragen aan de ontwikkeling van sociaal-economische politiek van de partij:

Bedrijfsgroepen kunnen een belangrijke rol spelen bij het verwerken van dagelijkse ervaringen die men in de strijd opdoet ten behoeve van het ontwikkelen van politieke initiatieven van de partij op landelijk en regionaal niveau.
In de partij is immers een schat van ervaringen en inzichtèn aanwezig, die tot nu toe onvoldoende gebruikt wordt voor het ontwikkelen van de door de CPN voorgestane sociaal-economische politiek in bepaalde sectoren (industriepolitiek, onderwijspolitiek, gezondheidszorgpolitiek enz.) en regio's (regiostruktuurpolitiek).

c. het organiseren van scholingsbijeenkomsten

Individuele communisten verwachten van bedrijfsgroepen politieke ondersteuning. Dat betekent, dat bedrijfsgroepen een platform moeten zijn om actuele vraagstukken aan de orde te stellen (zoals: aard van kapitalistische crisis, verhouding klassentegenstellingen, seksentegenstellingen en relatie tussen partijen en bewegingen, vakbondsvraagstukken e.d.).
De verantwoordelijkheid voor het opzetten en stimuleren van bedrijfsgroepen berust in eerste instantie bij de districten. Daarnaast zal vanuit de coördinatiegroep ondersteuning en begeleiding van het bedrijvenwerk georganiseerd worden.

CPN
Landelijk secretariaat

Hoogte Kadijk 145
1018 BH Amsterdam
Tel. 020-239704

de organisatie-conferentie

Materiaal

Het materiaal voor de conferentie bestaat uit de volgende onderdelen
I: Inleiding
II: Organisatie: partijleven
III: Organisatie: structuur en wisselwerking
IV: Voorlichting, werving, propaganda

Verder willen we een aantal bijlagen verstrekken.

1 Aktiviteitenplan van de CPN voor dit najaar;
2 Stand van organisatie, ledenstand, overzicht van groepen;
3 Overzicht van bestaand voorlichtings- en propagandamateriaal en van partijuitgaves; opzet voor materiaal in de komende periode;
4 Sociaal economisch stuk van april, wat gaat over bedrijfs- en sectorgroepen.
5 De coördinatiegroep van het landelijk vrouwenoverleg zal in de komende weken met een eigen bijdrage over partijorganisatie en feminisering komen.

Na de discussie in de ledenvergaderingen kan door het partijbestuur besloten worden om ten behoeve van de discussie op de conferentie met toegespitst materiaal te komen.
De werkgroep die tot nu toe aan de voorbereiding van het conferentiemateriaal heeft gewerkt, zal zich de komende tijd blijven bezighouden met het verwerken van de discussie in de partij en verslag en voorstellen doen aan het partijbestuur.

Opzet

De opzet van de conferentie is als volgt:
a. Algemene inleiding waarin een beeld gegeven wordt van hoofdlijnen in de discussie, alsmede een politieke plaatsbepaling van de conferentie;
b. Een drietal korte inleidingen over de thema's
— partijleven, meningsvorming, scholing en vorming
— organisatie: structuur en wisselwerking
— voorlichting, werving, propaganda
c. Groepsdiscussies per thema, waarbij in elke groep ook de inleiding en algemene stellingen behandeld worden;
d. Plenaire verslaggeving van resultaten van de groepsdiscussies.
e. Inventarisering van voorstellen tot concrete verbetering en eventuele vaststelling van aanbevelingen aan het partijbestuur.

Om de uitwisseling van informatie ruimer te doen zijn dan alleen met woorden, worden de districten en groepen uitgenodigd om een informatiebord te maken waarop een beeld gegeven wordt van eigen voorlichtings- en propagandamateriaal en eventuele ledenbulletins.

Tijdschema

De organisatieconferentie heeft plaats op zaterdag 10 november '84.
De conferentie vindt plaats op de Hoogte Kadijk te Amsterdam en wordt opgezet voor plm. 250 deelnemers.
De leden van het partijbestuur nemen aan de conferentie deel. Daarnaast bestaat de conferentie uit plm. 200 afgevaardigen vanuit districten.
De exacte aantallen worden vastgesteld aan de hand van de ledenstanden per 1 mei 1984, met een minimum van 3 afgevaardigden per distrikt.
De conferentie heeft geen openbaar karakter. Zonodig kan na afloop een bericht aan de pers uitgebracht worden.
Het partijbestuur beveelt aan om de afgevaardigden te kiezen op conferenties of door distriktsbesturen na raadpleging of in bijzijn van afdelingen en groepen.
Deze zouden gevraagd kunnen worden (zwaarwegende) voorstellen aan het distriktsbestuur te doen.

Tijdsplanning:

Tot 25 oktober: *Ledenvergaderingen en evt. bijeenkomsten van partijgroepen ter bespreking van het materiaal en voorstellen voor vertegenwoordiging.*

Eind oktober: *Conferentie, c.q. uitgebreide distriktsbestuursvergadering met als taak:*
— verwerking van de diskussie
— vaststellen van delegatie naar de conferentie

31 oktober: *Vóór 12 uur moeten bij het partijsecretariaat binnen zijn:*
— de lijsten met afgevaardigden naar de conferentie;
— verslag van de diskussie,
— opgave voor gebruik maken van crèche.

3 of 4 november: *Vergadering partijbestuur*

5- 9 november: *Delegatievergaderingen.*

De deelnemers aan de conferentie ontvangen de uitnodiging voor de conferentie en het materiaal rechtstreeks per post.

no. 9 23 november 1984

nicaragua 2
hartveroverende vrouwen 3
woonlasten 4
berufsverbote/scholing 5
organisatie-conferentie 6, 7, 8, 9
Aroen 10
tweeverdieners 11
de waarheid 12

Verschijnt 10x per jaar

CPN leden krant

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

CPN-delegatie was in Nicaragua

Bedoeling van ons bezoek

De delegatie van de CPN heeft in de eerste twee weken van oktober een bezoek gebracht aan achtereenvolgens Cuba en Nicaragua, respectievelijk op uitnodiging van de Communistische Partij van Cuba en van de FSLN, het Sandinistische front voor nationale bevrijding. Dit bezoek stond voor de partij in het kader van de internationale solidariteit met de bevrijdingsstrijd in Midden-Amerika en de resultaten daarvan. Die solidariteit is één van de vier speerpunten in het activiteitenplan van het partijbestuur voor de komende maanden.

Wat Nicaragua betreft ging het ons er in het bijzonder om, ons als politieke partij op de hoogte te stellen van ontwikkelingen daar, zoals de voorbereiding van de verkiezingen die zondag 4 november hebben plaatsgevonden. Het was voor het eerst dat een officiële CPN-delegatie Nicaragua bezocht. Wat Cuba betreft sloot ons bezoek aan op eerdere besprekingen die een vertegenwoordiging van onze partijleiding (Henk Hoekstra en Jan de Boo) hadden in 1980. Destijds verscheen een uitgebreid communiqué, waarin belangrijke punten van overeenstemming vastgelegd werden. Onze reis past in het geheel van activiteiten van onze partij, niet alleen in directe actuele politiek, maar ook in lange-termijn-doelstellingen (zie ook partijprogram). Wij vinden het van groot belang om kennis te nemen van de ontwikkelingen van progressieve en democratische strijd elders in de wereld. Eigen ervaringen en opvattingen uit te dragen en ter discussie te stellen en daarmee effectief gestalte geven aan internationale solidariteit.

belangrijkste inzet

De inzet van onze reis was het voeren van politieke besprekingen. Daarbij hoort het onderhouden van betrekkingen, uitwisseling van ervaringen en kennis nemen van omstandigheden, waaronder dáár de strijd gevoerd en gewerkt wordt. Het bezoek maakt ons niet tot ,,deskundigen" van de situatie in Cuba en Nicaragua. Er zijn stellig activisten die over meer kennis van beide landen beschikken. Het is ook niet mogelijk om in een bezoek van twee weken te komen tot een analyse en oordeel over alle aspecten van het politieke en sociale leven in Cuba en Nicaragua. Het bezoek stelt ons als CPN wél in staat om met meer kennis van zaken en betrokkenheid de partij te mobiliseren en in de praktische politiek de solidariteit gestalte te geven. Het is moeilijk om alle ervaringen binnen dit bestek recht te doen.

oorlogssituatie

De overheersende indruk die we bij ons bezoek kregen is: hier is een oorlog aan de gang! De Noordamerikaanse interventie — de strijd daartegen en de angst daarvoor walmt je tegemoet. In Cuba uit zich dat in enorme waakzaamheid tegen het gevaar van een Amerikaanse agressie die in elke ontmoeting werd beklemtoond.
Het neerschieten van een aantal Cubaanse ingenieurs die werkzaam waren op Grenada, door de Amerikaanse invasietroepen heeft een grote schok veroorzaakt. Het verdedigen van de revolutie op Cuba is duidelijk een zaak waar niet alleen de ouderen op terugblikken. Het lijkt een actuele levende doelstelling van het Cubaanse volk: jong en oud, man en vrouw. De stemming van ,,Je kunt van Reagan van alles verwachten" domineert en wanneer je Nicaragua bezoekt dan zie je dat je er inderdaad niet alleen van alles kan verwáchten, maar dat dat ook gebèurt. Daarmee zijn alle voornemens tot objectieve waarneming gauw van de baan. De situatie in Nicaragua is veel erger dan ik dacht.

Vervolg op pagina 2

Ons program in Nicaragua

Gesprekken met de FSLN, te weten met de
— Internationale afdeling (DRI) en met de
— Leidster van de verkiezingscampagneleiding Commandante Monica Baltodano;
— AMNLAE, met Josefa Rivera;
— Raad voor verkiezingen, met voorzitter Mariano Fiallos O.;
— Oecumenisch instituut voor reflectie en studie;
— Juventud Sandinisto (jeugdorganisatie).

Wat ons te doen staat

De organisatie-conferentie bewees dat er een stemming bestaat om samen wat te doen. Om een periode van machtsstrijd af te sluiten en belemmeringen in de partijorganisatie op te ruimen en omgangsregels uit te werken. Regels op landelijk niveau en t.a.v. de districten, afdelingen en partijgroepen. De stemming is gericht op het ontwikkelen van (actie-)initiatieven. Het lijkt me dat het nuttig is dat we meer mét en minder óver elkaar praten.
Er zijn op de organisatie-conferentie veel voorstellen gedaan en opdrachten aan het partijbestuur verstrekt om een en ander uit te werken. Ook districten kunnen hun voordeel doen met de discussie. Op een aantal gebieden waarover besluitvorming nog niet aan de orde is, zijn vandaag wél een aantal kriteria benoemd, aan de hand waarvan het partijbestuur ideeën voor besluitvorming kan uitwerken. Voor een deel komt dat aan de orde naar het congres toe — b.v. in het verslag van werkzaamheden waar ook een aantal suggesties voor zijn gedaan.
M.b.t. de diskussie over De Waarheid wil ik kortheidshalve verwijzen naar de notitie van het partijbestuur.
Een aantal zaken moet en kan vóór het congres worden aangepakt. Al doende moeten we de problemen oplossen.

Elli Izeboud

bereidt u voor op onze nieuwjaarsmanifestatie

Vervolg van pagina 1

Er zit ook een groot verschil tussen iets ,,weten" en ,,iets voelen".

vredesstrijd

Strijd voor de vrede in Midden-Amerika is duidelijk iets heel anders dan strijd voor vrede in Europa. Andere omstandigheden, andere doelstellingen, middelen en prioriteiten. Bij gesprekken in zowel Cuba als Nicaragua kregen we te horen: ,,Waarom spreekt de vredesbeweging in Europa van de noodzaak de derde wereldoorlog te voorkomen? Die derde wereldoorlog is al aan de gang! Hier in Midden-Amerika!"
Tijdens de gesprekken over dit vraagstuk: bij het ontwikkelen van onderlinge solidariteit is kennis van en respect voor verschillende omstandigheden en doelstellingen een vereiste. Erkenning van de autonomie van de verschillende partijen en bewegingen blijkt een wezenlijke voorwaarde.

gemeenschappelijke belangen en doelstellingen

Als je dit in het oog houdt, zijn gemeenschappelijke belangen en doelstellingen te onderkennen en te formuleren.
a.) Met gemeenschappelijk belang bij het keren van de bewapeningswedloop en de daarmee gepaard gaande verspilling. Deze vormt een belemmering voor de sociale en economische ontwikkeling van landen over de gehele wereld, maar heeft vooral desastreuze gevolgen voor de derde-wereldlanden. Dagelijks vallen de slachtoffers.
b.) Ook tekenen zich gemeenschappelijke belangen af in de strijd tegen imperialistische onderdrukking en uitbuiting. Door de crisis treedt een verscherping op die zich in de derde-wereldlanden vooral uit in uitmergeling en ondragelijke stijging van de schuldenlast. In de kapitalistische landen in een verarming van de bevolking, de groei van de werkloosheid en het terugdraaien en belemmeren van sociale verworvenheden en rechten. Gezien de enorme verschillen in levenspeil lijkt het vreemd om in een ontwikkelingsland te vertellen over bijv. de betekenis van loonstrijd die bij ons wordt gevoerd. Toch is dat strijd tegen dezelfde tegenstanders, tegen willekeur en macht van o.a. de multinationals.
c). Een gemeenschappelijk belang is voorts de strijd voor nationale onafhankelijkheid en voor het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren, en daarmee verbonden het doorbreken van het blokdenken en het handelen vanuit dit denken. Het zelfbeschikkingsrecht van de volkeren is niet alleen een morele kwestie, een mens- en volkerenrecht, maar ook de absolute voorwaarde om konflikten te beheersen om ze op te lossen. De verschillende konflikthaarden en oorlogssituaties in de wereld maken duidelijk dat alle pogingen om die te plaatsen in de Oost-West-tegenstellingen oplossingen in de weg staan.

inzet Amerikaanse politiek

De inzet van de Amerikaanse politiek in Midden-Amerika is erop gericht geen onafhankelijke landen te dulden en de strijd voor onafhankelijkheid tot groeiende invloed van de Sowjet-Unie te bestempelen.
Een redenering waarmee Reagan zichzelf het recht toekent om in te grijpen. In de strijd tegen de Amerikaanse agressie in Midden-Amerika moet dit blokdenken eveneens worden afgewezen.
Dat komt sterk tot uitdrukking in de Cubaanse opvatting dat hun konflikt met de Amerikanen een bilateraal konflikt is, ook bij verscherping van de agressie. Het blijkt ook uit de nadruk op het internationalistische karakter en de humanistische dimensie van de hulpverlening door Cuba b.v. door het zenden van artsen naar Nicaragua. Men geeft ook te kennen niet te willen dat dialoog van andere landen met de Verenigde Staten belemmerd wordt door het konflikt van Cuba met de Verenigde Staten (de gesprekken met het IMF).
In Nicaragua legt de FSLN de nadruk op het eigen karakter van de revolutie. Dat wil zeggen een Sandinistisch karakter. Nadrukkelijk staat voorop een politiek van niet-gebondenheid, van politieke en economische betrekkingen met diverse landen, om onafhankelijkheid van één land of blok te voorkomen.

toestand in Nicaragua

In Cuba was ons verteld: ,,Je treft in Nicaragua een toestand aan die vergelijkbaar is met Cuba 20 jaar geleden." Dat zal wel ongeveer kloppen. In Cuba is enorm veel bereikt. In Nicaragua bestaat een ernstige situatie. Het is de USA — tegen hun eigen verwachting in — niet gelukt om in korte tijd met steun aan de contra's de revolutie de nek om te draaien. Een directe interventie durfden en konden ze niet aan. Dat neemt niet weg dat de agressie voortdurend toeneemt en de politiek van economische sabotage en blokkades steeds ernstiger gevolgen heeft. Problemen die dagelijks moeilijker oplosbaar worden in een situatie waarin uiterste militaire waakzaamheid geboden is.
Het levenspeil van de bevolking wordt bedreigd en loopt terug. Dat wordt misbruikt tegen de revolutie en de regering. Het gebrek aan levensmiddelen en consumptieartikelen is uiteraard een basis voor onvrede. Maar bij het beoordelen van de perspectieven mogen twee dingen niet onderschat worden:
a.) De bevolking weet nog heel goed wie Somoza was en wat zijn politiek betekende;
b.) In vijf jaar tijd — vooral in de eerste jaren van de revolutie — is gigantisch veel bereikt: alfabetisering/terugdringen van honger en armoede/bevorderen van hygiëne en gezondheid.
Daarbij zijn ook fouten en missers gemaakt. Men krijgt de indruk dat vooral de vrouwen massaal besloten zijn om wat bereikt is te verdedigen. De vrouwen weten dat ze enorm veel te verliezen hebben.

verkiezingen

Bewonderenswaardig dat in zo'n situatie verkiezingen georganiseerd worden, en de wijze waarop dat gebeurt. Men moet bij de beoordeling in het oog houden dat deze verkiezingen onderdeel zijn van een democratisch proces dat vijf jaar geleden met het verjagen van Somoza van start ging. Na het opbouwen van sociale, economische en culturele mensenrechten is nu met de verkiezingen een nieuwe stap aan de orde, waarbij politieke rechten ook door middel van vrije verkiezingen gestalte krijgen. Dat gebeurt voor het eerst in de geschiedenis van een land, in een gebied waar meer traditie is aan koloniale terreurregimes en militaire dictaturen dan aan politieke democratie. Vanuit de hele wereld zijn mensen naar Nicaragua gekomen om de verkiezingen ,,waar te nemen". Voor sommigen ervan staat het oordeel vast: de verkiezingen zijn niet geldig, omdat er te weinig partijen meedoen, dan wel te weinig mogelijkheden en vrijheden zijn. Dat leidt tot de vreemde kronkel dat — hoe dan ook — de FSLN-regering illegitiem is: als er geen verkiezingen zijn is het bewijs daarvoor geleverd, als er wel verkiezingen zijn en de FSLN blijkt sterk, eveneens.
Voor anderen staat het oordeel niet vast: zij willen zich daar een echt

oordeel vormen en ik hoop dat ze dan net als wij hun Westeuropese lineaaltjes en brillen even terzijde durven leggen. Echter: zelfs als je dat niet doet, is er weinig op de verkiezingen aan te merken.

is de Amerikaanse politiek te keren?

Is het mogelijk de Noordamerikaanse interventie te stoppen? Is een tweede Vietnam te voorkomen? Het antwoord op die vraag is nog niet te geven. Er zijn redenen om te betwijfelen of het lukt. De Amerikaanse regering lijkt ongevoelig voor elk protest van buitenaf, ook als dat komt van de Verenigde Naties, van het Internationale Hof en zelfs van de meest loyale bondgenoten in Europa zoals Thatcher.
Tot in het Congres wordt het CIA-beleid aangevochten. Toch wordt Reagan opnieuw verkozen als president. Toegespitst op Nicaragua zien we een voortgaand opvoeren van militaire steun aan de contra's, onverhulde betrokkenheid van de CIA bij militaire operaties en sabotageactiviteiten en zoals recentelijk bleek, bij het vervaardigen van handleidingen voor het liquideren van Sandinisten. Alle internationale ervaringen van CIA-manipulaties en liquidatietechnieken lijken gebundeld te zijn in een soort Reagan-cocktail speciaal voor Nicaragua.
Het zijn de ervaringen opgedaan met Indonesië, Cuba, Chili, Vietnam en Grenada. Het in beweging brengen van middenstanders tegen een progressieve regering kennen we uit Chili, het ,,neutraliseren" uit Vietnam.

Maar er staat veel tegenover:
Allereerst in Nicaragua zelf. Sinds de verjaging van Somoza is in weerwil van alle Amerikaanse pogingen een democratiseringsproces van start gegaan, en zijn enorme resultaten bereikt. De bevolking is voorbereid op verscherpte agressie. De verhoogde mobilisatie, de volksmilities en de comité's van verdediging maken duidelijk dat een herhaling van Grenada of Chili niet tot de mogelijkheden behoort. Directe interventie zou de VS in een geïsoleerde positie brengen, veel levens kosten en waarschijnlijk niet gewonnen worden.
Tegenover het Noordamerikaanse drijven staan ook positieve ontwikkelingen elders in Midden- en Zuid-Amerika. Het vraagstuk van de onoplosbare (en onaflosbare) schuldenlasten speelt een rol bij het langzaamaan zoeken naar gemeenschappelijk optreden. Voor Midden-Amerika zelf zijn de initiatieven van de Contadora-groep (Mexico, Venezuela, Panama, Bolivia) van belang. Door hen werd een acte opgesteld gericht op een vreedzame ontwikkeling in Midden-Amerika. Het bevat ontwerp-verplichtingen op een drietal terreinen.
— Politiek: ontwikkeling van democratie.
— Economie: samenwerking in de zône.
— Veiligheid: inkrimping wapenarsenalen; beëindiging van aanwezigheid van alle buitenlandse militairen; verhinderen van steun aan guerrillabewegingen in buurlanden; geen chemische, biologische of nucleaire wapens.
Tegen de verwachting van de USA in heeft Nicaragua de acte integraal onderschreven. Vervolgens zijn door de USA en anderen (El Salvador, Honduras) een aantal bezwaren geformuleerd. Die zijn nu in bespreking. Dat is een duidelijke poging tot vertraging. Nicaragua wacht af wat de Contadores met de opmerkingen doen en zal zich bij eventuele wijzigingen opnieuw beraden. De uitkomst is onzeker.
Amerika oefent druk uit. De Contadora-landen hebben hoge schuldenlasten bij de USA. Toch is het initiatief een uiting van het streven om een eind te maken aan een jarenlange (een eeuw) USA-overheersing in het gebied. Een derde feit is dat NATO-bondgenoten afstand nemen van de avonturistische USA-politiek in Midden-Amerika. Onder druk van solidariteitsbeweging en ingegeven door eigen economische belangen is kritiek losgekomen op het Reagan-beleid. Het kwam tot uiting in de San José-bijeenkomst van ministers van EG-landen. De brief van Schulz leidde niet tot uitsluiting van Nicaragua van hulpverlening.

Stop interventie campagne

De solidariteit met de Sandinistische revolutie, de solidariteit met het democratisch proces in Nicaragua heeft in ons land een breed draagvlak. Op vele manieren en door allerlei organisaties werd en wordt aan solidariteitsacties meegedaan. Er bestaat een sterk Nicaragua-comité dat de solidariteit organiseert en coördineert. Verschillende politieke en maatschappelijke organisaties hebben eigen contacten met de bevolking in Nicaragua. Er bestaan contacten vanuit de kerken en delen van de vredesbeweging. Alle progressieve partijen zijn bij de solidariteitsbeweging betrokken. De solidariteit is niet tot ,,links Nederland" beperkt. Twaalf steden hebben inmiddels een stedenband met Nicaraguaanse dorpen en steden en andere zijn in de maak. De Nederlandse pers is alert op ontwikkelingen in Nicaragua — mede door de moord op de vier IKON-journalisten in El Salvador. Dit alles overziend kan m.i. vastgesteld worden dat er een draagvlak bestaat voor een actieve politieke opstelling vanuit Nederland, d.w.z. voor een andere opstelling van de huidige van de regering. De vraag is hoe dat brede draagvlak zichtbaar gemaakt kan worden en haar politieke kracht kan laten gelden. Dat is geen vraag die overgelaten kan worden aan politieke partijen of aan parlementsfrakties. Het is een vraag voor allen die met solidariteit bezig zijn, hoe een extra dimensie gegeven kan worden aan hun activiteiten, welke eisen aan de Nederlandse regering gesteld moeten worden en wat we de Amerikaanse regering duidelijk moeten maken.

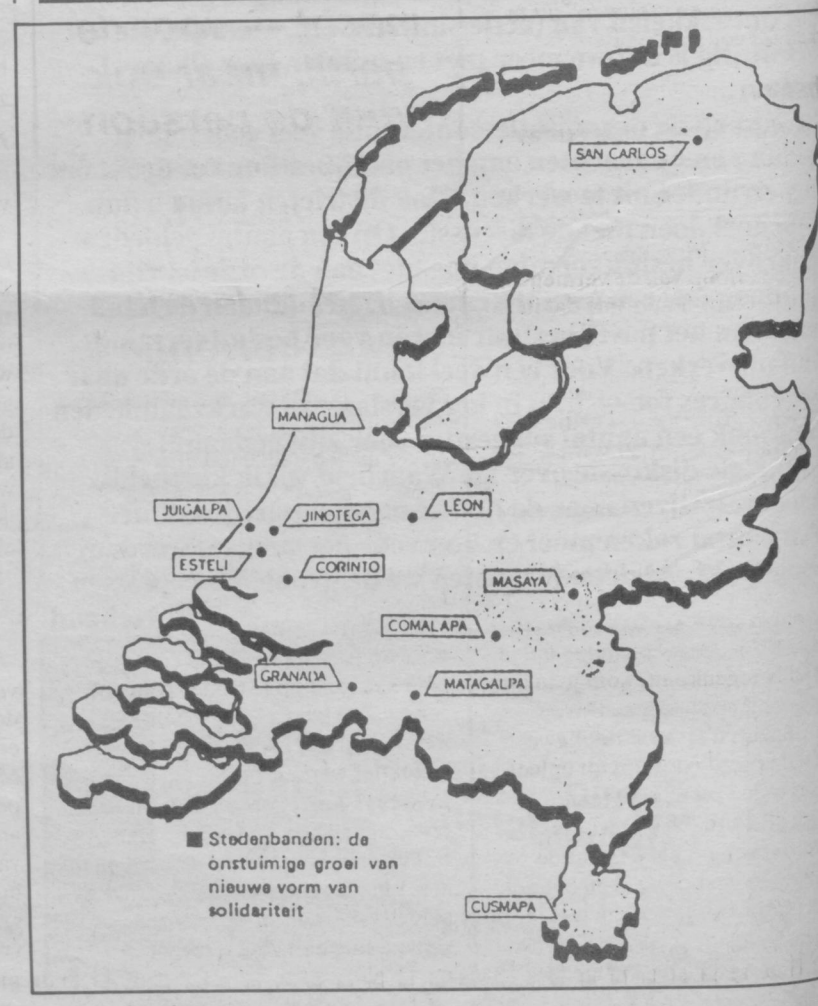

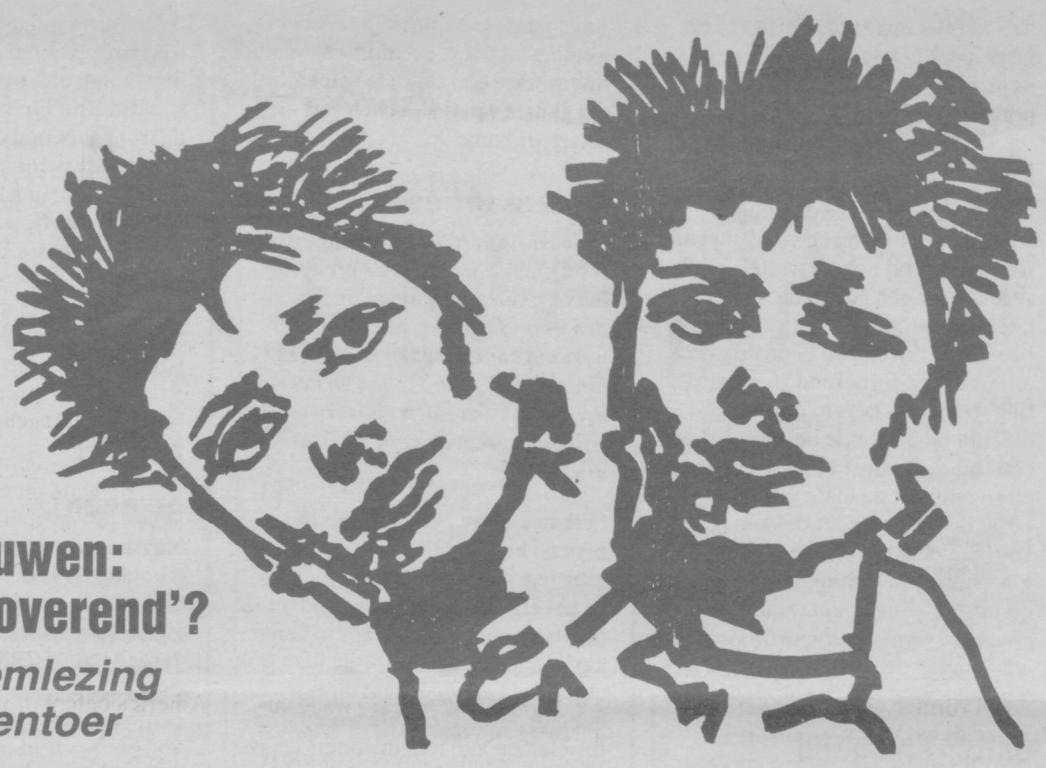

cpn-vrouwen: 'hartveroverend'?

Een bloemlezing uit Heksentoer

CPN-vrouwen gaan het komend kongres grondig voorbereiden. Hoe willen we verder met de CPN? Hoe willen we verder met het vrouwenoverleg? Daartoe was eerst een pas op de plaats noodzakelijk. In de brochure HEKSENTOER gaan we in op de vraag hoe het er voor staat met vrouwen in de CPN en met feminisering van de CPN. Op deze vraag worden verschillende antwoorden gegeven in de brochure. En ook de ideeën over hoe het verder moet, zijn niet eensluidend. Twee jaar geleden waren CPN-vrouwen nog in groten getale te vinden in vrouwenoverleggen. Dat is nu niet meer het geval, maar toch zijn er nog steeds aktieve feministen in de CPN. Zij, die na het programkongres in februari hun enthousiasme hadden behouden, hebben zich geworpen op het omzetten van feministische intenties uit het program in een praktische politiek. Het landelijk vrouwenoverleg probeert het ,,hart" der CPN te veroveren, te weten het sociaal-ekonomisch terrein, teneinde de doelstelling ,,herverdeling van arbeid en inkomen tussen mannen en vrouwen" uit te werken tot een strategie.

„ik kan toch moeilijk beweren dat de partij voor mij nu onleefbaarder is dan toen ik elf jaar geleden lid werd."

afhaken

Een deel der feministen is verdwenen uit het (aktieve) partijleven. Als oorzaken voor het afhaken van vrouwen worden aangegeven het verlammende van de partijstrijd, het trage verloop van de vernieuwing en het anti-feminisme dat in delen der partij nog te vinden is. *Corrie van Hilten* noemt het afhaken van vrouwen teleurstellend, maar wel begrijpelijk: ,,Partijen zijn centralistische organisaties, waarin wij als vrouwen moeilijk kunnen werken." *Piek van der Reyt* windt zich op over het terugtrekken van vrouwen. De partijstrijd was soms hard, maar je kon er ook veel van leren in strategisch denken en handelen. En de weerstanden die je in de CPN tegenkomt, kom je in de hele maatschappij tegen. Bovendien: ,,Ik kan toch moeilijk beweren dat de partij voor mij nu onleefbaarder is dan toen ik elf jaar geleden lid werd." Toen was je ,,onbetrouwbaar" als je maar de geringste twijfel liet merken over de partijlijn, nu kun je zeggen wat je wilt.
Ook *Joke van der Zwaard* ziet de moeizame relatie tussen feminisme en CPN niet als een typische CPN-kwestie: ‚In de CPN heb je dan in ieder geval nog het voordeel, dat de sexentegenstellingen keihard op tafel liggen en dat ze niet verdoezeld kunnen worden door verklaringen als ,,mentaliteitskwesties", van die linkse heren die het met je eens zijn.'

vrouwen 'op posities'

Een ander deel der feministen is terecht gekomen op posities in besturen en vertegenwoordigende organen. Het blijkt niet mee te vallen te funktioneren in strukturen die door mannen bepaald zijn en het dan ook nog anders te doen. Lenie de Bruin: ,,Tot nu toe vind ik dat feministen in de partij niet erg verschillen van mannen in de manier waarop ze met hun posities omgaan. Je kunt je afvragen of je dan wel op die posities moet gaan of blijven zitten." Anderen vinden het, ondanks mogelijke kritiek, toch leuk dat een vrouw fraktievoorzitter is: ,,Het geeft een gevoel van kracht en dat werkt inspirerend."
Elli Izeboud: ,,Toen ik voor de keuze stond om voorzitter van de partij te worden, speelden de vrouwenoverleggen voor mij wel duidelijk een rol. Zonder de vrouwenoverleggen had ik het niet zomaar gedaan. (...) Mijn keuze ging gepaard met een ander idee van de positie van het partijbestuur, een ander idee over de langdurigheid van funkties, andere omgangsvormen, andere strukturen." Er wordt druk op haar uitgeoefend om meer polemiserend op te treden, om ook eens wat te laten zien... ,,Maar het is mijn stijl niet; ik wil echt als kollektief werken."
Evelien Eshuis doet verslag van haar ervaringen in de Tweede Kamerfraktie en konstateert dat er van het idee om met Kamerleden en fraktiemedewerkers als kollektief te werken nog niet veel terecht gekomen is. Het lukte niet door tijdgebrek, onwil en te grote vertrouwdheid met oude patronen. ,,Parlementaire en partij-politiek is een systeem dat draait om macht - voor de partij, maar ook voor de persoon die erbinnen opereert. Iedereen is met iedereen in konkurrentie." Politici zijn bezig om elkaar af te troeven, om hun eigen positie te versterken. ,,Sommige vrouwen die al langer in de Kamer zitten, hebben ook precies datzelfde gedrag." De inzet van feministische politiek is volgens haar niet alleen om voor de belangen van vrouwen op te komen, maar ook om de praktijk van de politiek zelf ter diskussie te stellen. Als elementen van een andere benadering noemt Evelien: openheid, kritische solidariteit, samenwerking, relativeren en vaste patronen en rollen doorprikken. Geen ,,mannetjesmakerij", hanig en sexistisch gedrag vermijden en doorbreken, verantwoordelijkheid delen. Ook in het partijbestuur blijkt geen klimaat aanwezig voor zo'n nieuwe werkwijze.

„parlementaire en partij-politiek is een systeem dat draait om macht — voor de partij, maar ook voor de persoon die erbinnen opereert. iedereen is met iedereen in konkurrentie."

„die mannenkultuur wordt door de mannen vaak zo vanzelfsprekend, zo normaal gevonden, dat het pas echt verandert als er overal meer vrouwen zitten."

mannenkultuur

Ook *Ella Vogelaar,* die als enige vrouw in het dagelijks bestuur van de ABOP zit, vindt het erg moeilijk om de manier van werken en vergaderen te veranderen. ,,Er is geen traditie om met elkaar te praten over hoe je je staande houdt in het werk, wat je moeilijk vindt of wat je goed afgaat." ,,Als bondsbestuurder wordt er van je verwacht dat je altijd wel een antwoord hebt, altijd wel een oplossing weet. Je kunt niet laten merken dat je iets niet weet of afwegingen op tafel leggen." Haar ervaring is, dat de sfeer verandert als er meer vrouwen in een vergadering zitten. ,,Die mannenkultuur wordt door de mannen vaak zo vanzelfsprekend, zo normaal gevonden, dat het pas echt verandert als er overal meer vrouwen zitten."
Maar ook dat is niet genoeg om ,,de politiek" in feministische zin te veranderen. ***Elli Izeboud:*** ,,Het hebben van posities in organisaties zal verbonden moeten zijn met een program, een strategie van wat je als vrouwen wilt, anders hou je dat soort posities niet vol."
Evelien Eshuis: ,,Werken in een welgestelde-witte-hetero-mannenkultuur betekent, dat kiezen voor vrouwen elke dag weer de weg van de meeste weerstand is en die weg is zonder goed georganiseerde ondersteuning niet begaanbaar."
Corrie van Hilten heeft goede ervaringen met een steungroep rond Sara Hofman, lid van de Provinciale Staten van Friesland. Deze vorm beveelt zij aan voor vrouwen die op eenzame posities in mannenland zitten: ,,Zij komen daardoor steviger in hun schoenen te staan zonder te vervallen in mannengedrag."

strategie

Als CPN-vrouwen hebben we dus een strategie nodig en onderlinge steun. Corrie: ,,Het lijkt me belangrijk dat er kontakt komt tussen CPN-feministes in parlementaire organen, want deze vrouwen maken nu konkreet een feministische politiek of trachten het althans."
Het relaas van Ella Vogelaar over de ABOP doet vermoeden, dat het bij een konkretisering van beleid nog moeilijker zal worden een *gezamenlijke* strategie te ontwikkelen. De tegenstellingen komen scherper te liggen, omdat het niet om abstrakte, maar om konkrete belangen gaat. Iedereen is bijvoorbeeld wel voor arbeidstijdverkorting, maar veel mannen geven er een veel lagere prioriteit aan dan vrouwen. Zij geeft daarnaast voorbeelden van meningsverschillen tussen vrouwen onderling bij het uitwerken van beleid.
In de CPN kennen we ook konflikten over atv. ***Annemarie Larooy en Anneke Teunissen*** zetten de perikelen op het kongres hierover nog eens op een rijtje. Zij vermoeden dat er in de CPN verschillende opvattingen bestaan over het toekomstperspektief dat ons voor ogen staat. ,,Drastische arbeidstijdverkorting, gericht op herverdeling van arbeid en inkomen tussen mannen en vrouwen, biedt perspektief op verandering van de samenleving in de richting van meer gelijke machtsverhoudingen tussen de geslachten. Deze gedachtengang is wel in het partijprogram terug te vinden, maar dat wil nog niet zeggen, dat het idee in al z'n konsekwenties ook breed gedragen wordt in de partij. Wat ons de komende tijd te doen staat, is enerzijds bijdragen aan een konkrete uitwerking en strategie voor drastische atv en anderzijds zorgen voor een doorwerking van deze diskussie in de hele partij."

struktuur

Het ontwikkelen van een strategie en van onderlinge steun veronderstelt een vorm van organisatie van CPN-vrouwen. We hebben het landelijk vrouwenoverleg en nog enkele plaatselijke vrouwenoverleggen. De vrouwenoverleggen worstelen al sinds hun ontstaan met hun status en struktuur. ***Loes Steensma en Liesbeth Wever*** doen ieder een voorstel om het landelijk vrouwenoverleg van dit probleem af te helpen. Het voorstel van Loes houdt in, dat het vrouwenoverleg zou moeten funktioneren op basis van een politiek program met de belangrijkste standpunten en aktiepunten van CPN-vrouwen. De standpunten van het vrouwenoverleg worden bepaald op vergaderingen waar alle leden aan deel kunnen nemen.
Het voornaamste doel van het vrouwenoverleg moet volgens Liesbeth zijn, ,,dat er in en vooral ook vanuit de CPN meer gedaan wordt aan zaken die vooral voor vrouwen van belang zijn." Dat kan volgens Liesbeth het best bereikt worden door het partijbestuur verantwoordelijk te maken voor het landelijk vrouwenoverleg. Het landelijk vrouwenoverleg zou moeten bestaan uit één of meer vertegenwoordigsters per distrikt.
Een strategie en onderlinge steun hebben we niet alleen landelijk nodig, maar ook plaatselijk. Het zou daarom aardig zijn als de plaatselijke vrouwenoverleggen weer overeind wisten te krabbelen. Met een duidelijke en beperkte doelstelling en met aandacht voor de ,,plaatselijke mogelijkheden voor het bedrijven van een feministische politiek op konkrete punten", beveelt ***Anneke Teunissen*** aan. ***Elzbieta Bartowska*** voegt er aan toe dat de nieuwe vrouwenoverleggen geen afspiegeling moeten worden van de oude: ,,We moeten een vorm zoeken voor nieuwe vrouwenaktiviteiten, die wat minder vatbaar is voor de destruktieve invloed van alle partijperikelen."

volhouden

Veranderen is een kwestie van lange adem, schrijft Evelien Eshuis; en waarom zou dat in de CPN anders zijn, voegt Piek van der Reyt eraan toe.
Het aantrekkelijke van de CPN blijkt voor meerdere vrouwen in de brochure te bestaan uit het radikale karakter van de partij. Joke: ,,Alleen radikale mensen worden daar lid van, mensen die iets willen en zich ook nog iets leuks kunnen voorstellen bij een andere wereld." Maar zonder feministen zal het voor de CPN moeilijk worden die andere wereld te veroveren.

Dit was geen samenvatting van HEKSENTOER, maar een selektieve bloemlezing. Er staan bijvoorbeeld ook interviews in met vrouwen uit de PPR, de PSP en de PvdA.
Lees de brochure dus vooral zelf.

19 en 20 jan. 1985: derde landelijke vrouwenkonferentie van de CPN

Op 19 en 20 jan. 1985 zal de derde landelijke vrouwenkonferentie van de CPN plaats vinden in het Zonnehuis te Amsterdam.
Op deze konferentie willen we een beoordeling maken van de politiek van de CPN in de afgelopen periode: is de CPN er in geslaagd haar feministische uitgangspunten te verwerken tot een praktische politiek? Het streven is deze beoordeling te laten uitmonden in voorstellen aan het partijcongres in maart 1985.

Naam: .....
Adres: .....
Postkode + plaats: .....
Tel.: .....
O geeft zich op voor de vrouwenkonferentie op 19 en 20 jan. 1985
O heeft een slaapplaats nodig
O heeft ... slaapplaatsen beschikbaar
O heeft kinderopvang nodig (... kinderen, leeftijd ...)

Opsturen aan CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

verdediging tegen de haagse bijl

Een van de motto's in de actieweken tegen de verlaging van de uitkeringen is: ,,voor wat de regering ons afpakt proberen we plaatselijk schadeloosstelling te krijgen.''
Tal van comitees van uitkeringsgerechtigden en woonlastencomitees hebben zich de afgelopen tijd bezig gehouden met de mogelijkheden om voor de lagere inkomens de gemeentelijke belastingen en tarieven te verlagen. Sociaal bewogen gemeentebesturen hebben ook van hun kant tal van initiatieven ondernomen om iets te doen voor degenen die het scherpst door de Haagse bijl worden getroffen.
Jan van der Bij, gemeenteraadslid in Lelystad, maakte voor de ledenkrant een overzicht.

gemeenten en woonlasten

,,Woonlasten? Een landelijke zaak. Moet je mee naar Den Haag. Geen taak voor de gemeente.''
Een veel gehoorde kreet van onwillige gemeentebestuurders. Dat we met het probleem van de huurhoogte, de huurharmonisatie en de gasprijs bij Lubbers moeten zijn is duidelijk. Maar gemeentes mogen zich daarbij niet afzijdig houden. Hun burgers hebben ermee te maken; zij hebben er dus evenzeer mee te maken. Daarnaast heeft de gemeente ook haar eigen woonlasten. Denk maar aan de onroerend goedbelasting, aan reinigingsrechten of rioolbelasting, aan hondenbelasting. Om nog maar niet te spreken van indirekte woonlasten zoals de tarieven van sport- en welzijnsvoorzieningen.

haagse woonlasten

Het is in vele gemeenteraden langzamerhand gemeengoed geworden om afwijzende uitspraken te doen over voorstellen de huur of de gasprijs te verhogen. Vaak gebeurt dit op initiatief van de CPN-fraktie in de raad, vaak ook in samenwerking met andere progressieve frakties. Organisaties als het WON (Woonlasten Overleg Nederland) en de NVH (Nederlandse Vereniging van Huurders) stimuleren gemeentes regelmatig tot dit soort uitspraken.
De meeste Nederlandse gemeentes nemen als aandeelhouder deel in een regionaal gasbedrijf. Een enkele gemeente heeft een eigen gasbedrijf, waardoor de aktieperspektieven weer heel anders, veel direkter, liggen.
Vast staat dat elke gemeente een zekere invloed heeft in het plaatselijke gasbedrijf. Gemeentes kunnen die invloed gebruiken. Zo kan een gemeente sterk het afsluitingsbeleid beïnvloeden: soepele betalingsregelingen afdwingen, afspraak dat altijd eerst via de sociale dienst geprobeerd wordt tot een regeling te komen e.d.
Bovendien krijgen de gemeentes een deel van de winst van de gasbedrijven. Wim Cremer (CPN-raadslid Emmen: *,,De wethouder zegt dat de winst ten goede komt aan de bevolking want het geld vloeit terug in de algemene middelen. De CPN protesteert daartegen, want als de winst in de algemene middelen terecht komt profiteren ook zij die 't financieel niet moeilijk hebben ervan mee. Het geld moet gebruikt worden voor een echte lastenverlichting voor de laagstbetaalden.''*
Dat is wat men hier en daar probeert. De CPN-fraktie in Zaanstad en Purmerend bijvoorbeeld zijn in de gemeenteraad bezig een woonlastenfonds op te starten. Dat woonlastenfonds moet o.a. gevoed worden met de winsten die de gemeente maakt op het gas. Mensen die voor wat betreft hun woonlasten in nood zitten zouden uit dit fonds een bijdrage kunnen krijgen. De Apeldoornse gemeenteraad heeft inmiddels besloten tot een dergelijk fonds.
In Amsterdam tenslotte wordt middels allerlei maatregelen een aktieve politiek gevoerd om bij nieuwbouwprojekten de huren binnen de perken te houden.

plaatselijke belastingen

Gemeentes hebben een hoop te zeggen over hun eigen belastingen. Er zijn daarbij enkele wettelijke regels waar een gemeente zich aan heeft te houden. Zo mag er bijvoorbeeld niet boven een bepaald maximumbedrag onroerend goedbelasting worden geheven, mag de gemeente bij bepaalde belastingen een (matige) winst maken en zijn er eisen omtrent de mate waarin het tarief de kosten moet dekken (bijvoorbeeld afvalstoffenheffing). Plaatselijke belastingen vormen dus bij uitstek een terrein waarop progressieve gemeenteraadsfrakties iets kunnen doen aan de woonlastenproblemen in hun woonplaats.

onroerend goed belasting (o.g.b.)

In erg veel gemeentes wordt voor wat betreft de o.g.b. een duidelijk verschil gemaakt tussen de huurder van een woning en de eigenaar ervan. Probleem daarbij is dat de gemeente vaak al aan het maximumbedrag zit dat voor eigenaren mag worden gehanteerd.
Moet de o.g.b. tóch omhoog, dan wordt dit op de huurders verhaald. Daar waar de eigenaars van woningen nog verder belast kunnen worden, ontstaat een tweede probleem. Op dit moment worstelen o.a. de CPN-frakties in Purmerend en Lelystad met de stijgende lasten voor eigenaars van premiekoopwoningen. Het gaat daarbij toch vaak om mensen met lage inkomens die zich nét zo'n woning kunnen permitteren.

In Amsterdam en Purmerend zijn er bovendien problemen ontstaan ten gevolge van een afwijkende berekening van de o.g.b. In de meeste plaatsen wordt de o.g.b. vastgesteld aan de hand van de (geschatte) waarde van de woningen. Amsterdam en Purmerend namen de oppervlakte van de panden als uitgangspunt. In samenhang met een wegingsfaktor voor buurtwaardering werkte een en ander niet altijd ten gunste van de mensen met de laagste inkomens.

andere tarieven

Tiny Narings (CPN-raadslid Purmerend): *,,We proberen de afvalstoffenheffing zo laag mogelijk te houden door de kosten van de vuilverwerking naar beneden te brengen. Gescheiden vuilophaling en het realiseren van een eigen vuilverwerking zijn mogelijkheden om de kosten te drukken.''*

Ook in andere gemeentes blijkt men zo het tarief van de vuilverwerking te willen drukken.
In het algemeen is er een tendens de plaatselijke tarieven sterk te beperken. De gemeentes worden dan ook als eersten en vaak heel direkt gekonfronteerd met de woonlastenproblemen van hun inwoners (huisuitzettingen, verpaupering, e.d.).

totaalpakket plaatselijke belastingen

In veel gemeenteraden wordt de diskussie over de plaatselijke belastingen gevoerd op basis van een voorstel voor het totale pakket aan belasting- en tariefsvoorstellen.

Gaat de afvalstoffenheffing omhoog, dan kunnen progressieve frakties een verlaging van riool- en zuiveringsrechten eisen, want daar was bijvoorbeeld meer dan 100% kostendekking of iets dergelijks. In het algemeen kan voldoende kompensatie van belastingverhogingen worden geëist. Dit levert regelmatig resultaat op (Amsterdam, Lelystad).

kwijtschelding, afschrijving, vrijstelling

Het rijk stelt dat gemeentes niet op basis van draagkracht tot regelingen inzake kwijtschelding, afschrijving en vrijstelling van gemeentelijke belastingen mogen komen. De rijksnorm voor afschrijving komt bovendien niet overeen met de bijstandsnorm. Op veel plaatsen wordt daarom gepoogd de hand te lichten met de rijksvoorschriften. Soms levert dit schorsing door Den Haag van het betreffende raadsbesluit op. In de gemeentes Baarn en Amersfoort werkt men tot op heden zonder daarvoor op de vingers getikt te worden met van de rijksregels afwijkende kriteria. In Driebergen-Rijsenburg daarentegen schorste het rijk een regeling, evenals in Dronten.

gemeen

Naast deze op specifieke soorten woonlasten gerichte maatregelen zijn allerlei progressieve frakties bezig met kreatieve ideeën. Zo vertelt Jeroen Saris (CPN-raadslid Amsterdam) dat in de Amsterdamse raad een CPN-motie is aangenomen die voorstelt een ,,kommissie minima'' in het leven te roepen. Deze kommissie houdt zich inmiddels bezig met een hele serie maatregelen ten behoeve van de minima. En in Haarlem en Nijmegen werkt men aan voorstellen voor een extra woonkostentoeslag voor mensen in de bijstand die geen recht hebben op individuele huursubsidie, maar van wie de huur hoger is dan de woonkostenkomponent in de uitkering.

Het zal duidelijk zijn dat in het kader van dit artikel niet alle gemeentelijke initiatieven op het terrein van de woonlasten vermeld kunnen worden. Een uiterst onvolledig beeld dus, een zeer ruwe schets, maar wel een bemoedigend teken aan de wand: op plaatselijk nivo blijken wel degelijk resultaten te behalen te zijn!
Daarbij blijkt bij de verschillende plaatselijke CPN-frakties en hun progressieve bondgenoten een grote kreativiteit aan de dag te treden: de veel verschillende, vaak nieuwe, benaderingen van het woonlastenprobleem getuigen daarvan.

JAN VAN DER BI

Wet op de OR verbeteren (II)

In de vorige ledenkrant stonden de conclusies van een eerste discussie in CPN-verband over de Wet op de Ondernemingsraden. Toen werd ook een vervolg aangekondigd over ondernemingen met zgn. ingewikkelde structuren. Van die discussie geeft bijgaand artikel een weergave.

Deze keer waren de deelnemers: Joop Stout, Oud AD-M'er; Jaap Janissen, Internatio Muller-Kiekens Amsterdam; Krijn Trip, Wilma - bouwonderneming; Jan Staphorst, drukkerij Haarlem; Carl Splinter, Bredero; Han van Kessel, onderzoeker; Rob Coenen, AMRO, Mannes Groothuismink, ABN; Evelien Bernard, PTT en Tilly Vermeer, kamerfractie. Frank Biesboer schreef bijgaand artikel.

Gaten in wet dichtstoppen

Tilburg-Van Doornes Transmissie failliet.
De reden: hoofdaandeelhouder Borg-Warner wil de productie in Amerika concentreren... De ondernemingsraad? Die heeft er niets over te vertellen! Het is een van de vele voorbeelden die duidelijk maakt dat de ondernemingsraad nog veel en veel te weinig te vertellen heeft. Wat bij Van Doorne gebeurt is een ongehoord schandaal, maar ondertussen kan Borg Warner zonder enige wettelijke beperking de in Nederland verkregen know-how naar Amerika toehalen om er ongetwijfeld dikke winst mee te maken.
De zeggenschap in bedrijven, die te maken hebben met een zgn. ingewikkelde structuur, is nog zeer slecht geregeld.

Het gaat hierbij om bedrijven die meerdere vestigingen kennen, zowel in binnen- als buitenland, of met verschillende vestigingen in Nederland.
Vooral m.b.t. die bedrijven kent de huidige Wet op de Ondernemingsraden tal van gaten, die nodig dichtgestopt moeten worden.

Dit klemt des te meer, nu de afgelopen jaren een tendens waarneembaar is, dat grote bedrijven hun structuur wijzigen. Doel daarvan is om gebruik makend van die gaten in de wet de zeggenschap steeds verder uit te hollen. Maar daarover straks meer.

Een van die gaten in de Wet op de OR is dat een OR alleen verplicht is in een bedrijf waar arbeid verricht wordt. Dat lijkt logisch, maar is volstrekt onvoldoende.

Een voorbeeld. Een bedrijf bestaat uit verschillende onderdelen. Het eigendom van die afzonderlijke onderdelen wordt ondergebracht in een zgn. houdstermaatschappij. Vanuit die houdstermaatschappij worden de lokale directies van de afzonderlijke onderdelen bestuurd. Ieder bedrijfsonderdeel kent een OR. Maar die vergadert met een directie die feitelijk niets te vertellen heeft, want de houdstermaatschappij neemt de wezenlijke beslissingen. En voor die houdstermaatschappij is geen OR verplicht, omdat dat een ,,lege'' onderneming is.
Soortgelijk probleem geldt voor bedrijven, die in Nederland zijn gevestigd en die ook vestigingen in het buitenland hebben.
Hier komt het voorbeeld Philips om de hoek kijken. Philips kende enige jaren geleden een Centrale Ondernemingsraad, die een — zij het beperkte — betrokkenheid had bij Philips-Duitsland en -Frankrijk. Vervolgens splitst Philips haar West Europese bedrijf in een NV-Philips-Nederland, en een Philips-Duitsland en -Frankrijk. Daarbovenop komt een ,,lege'' NV Philips-houdstermaatschappij. Gevolg is dat de centrale ondernemingsraad niets meer te vertellen heeft over de ontwikkelingen van Philips in Duitsland en Frankrijk. Eenieder die de gang en wandel van multinationals volgt weet van welke invloed het beleid in buitenlandse vestigingen is voor de investeringen en werkgelegenheid in ons eigen land. De ondernemingsraad wordt door de multinational veelal geconfronteerd met voldongen feiten, waaraan dan nauwelijks meer iets valt te doen...
Soortgelijk probleem geldt voor buitenlandse bedrijven die een vestiging in Nederland hebben. Beruchte voorbeelden daarvan zijn... Van Doornes Transmissie, Hyster en Ford.

zeggenschap daar waar de macht geconcentreerd is

De zeggenschap moet daar het meest duidelijk zijn geregeld waar de beslissingmacht het grootst is.
Ook wat dat betreft kent de Wet op de Ondernemingsraden tal van belemmeringen.
Binnen een lokale onderneming is er iets geregeld over overleg tussen de OR en de raad van commissarissen. (zie vorige ledenkrant)
Een dergelijke verantwoordingsplicht bestaat echter niet voor een lokaal bedrijf naar een centrale directie toe. Dat zou moeten veranderen.
Als voorbeeld wordt genoemd Internatio-Muller. Dit concern bestaat uit tientallen afzonderlijke, vaak ook geheel verschillende bedrijven. Als de centrale directie voortdurend verplicht wordt steeds bij elke afzonderlijke OR te verschijnen, dan zal de neiging toenemen om meer bevoegdheden over te hevelen naar de lokale direkties, waarop de lokale OR-en hun invloed kunnen uitoefenen.
Een ander voorbeeld vormen de banken. Die kennen een zeer gecentraliseerde structuur. Dat betekent dat de zeggenschap, geconcentreerd zou moeten worden bij de centrale ondernemingsraad.
Belangrijk punt daarbij is de mogelijkheid om die centrale ondernemingsraad rechtstreeks te kiezen. Die kan volgens de huidige wet alleen worden samengesteld vanuit de afzonderlijke ondernemingsraden, dus op getrapte wijze.

rechten centrale ondernemingsraad

Het feit dat de centrale ondernemingsraad wordt samengesteld uit afzonderlijke ondernemingsraden leidt ook tot nog andere problemen. Bijvoorbeeld een bedrijf, waarvan het administratief centrum of het research-laboratorium geen OR kent omdat het te klein is. Dergelijke bedrijfsonderdelen zijn dan niet in de Centrale ondernemingsraad vertegenwoordigd en de Centrale OR heeft niets over die onderdelen te vertellen.
Andere kwestie is dat de Centrale OR alleen mag praten over zaken die een meerderheid van de afzonderlijke ondernemingsraden aangaan.
Opnieuw een voorbeeld. Een bedrijf bestaat uit tien onderdelen, ieder met een eigen ondernemingsraad, waarbij één onderdeel een zeer groot productiebedrijf is, waar verreweg het meeste personeel werkt. Aangezien dat onderdeel niet de meerderheid van de afzonderlijke ondernemingen vormt, heeft de centrale OR er niets over te vertellen. Het is echter duidelijk dat de gang van zaken in dat onderdeel beslissend is voor de gang van zaken in het hele concern. En zo zijn er nog wel meer tekortkomingen te noemen. Wie denkt dat dergelijke vraagstukken alleen gelden voor het particuliere bedrijf heeft het mis. Bij overheidsbedrijven zoals de PTT gelden precies soortgelijke problemen, alleen dan gaat het om de zgn. dienst- en medezeggenschapscommissies.
Een werkgroep zal voorstellen tot verbetering van de wet op de OR uitwerken om vanuit de CPN fractie in de Tweede Kamer aan de orde te stellen. Wie belangstelling, of suggesties heeft kan zich wenden tot Tilly Vermeer van de CPN kamerfractie.

Een winter-weekend voor studie
Diskussie scholing '84-'85

Donderdag 25 oktober vond op de Hoogte Kadijk in Amsterdam een eerste landelijke bespreking plaats over de scholing in het seizoen '84-'85. De meeste districten hadden vertegenwoordigers gestuurd en uit een geanimeerde, zeer zakelijke discussie, die op een korte inleiding van Marcus Bakker volgde, kunnen we het volgende oppikken:

1e. Dat de hoofdaandacht de komende periode bij vorming en scholing gericht wordt op de afdelingen (zogenaamde basisscholing) werd door iedereen met instemming begroet.
2e. Ook de thema's, zoals die voor het komende winterseizoen zijn vastgesteld werden in het algemeen als juist onderstreept.
3e. In de districten Amsterdam, Zaanstreek, Groningen, Den Haag en Noord Holland Noord hebben in de afgelopen periode eigen scholings- en vormingsprogramma's gelopen. In enkele districten in cursusvorm in andere districten als centrale lezingen rond bepaalde thema's.
4e. Duidelijk werd dat het eerste thema *,,Over bestrijding van fascisme en racisme"* in de afdelingen en districten op verschillende manieren aan de orde zal komen. Eén of enkele avonden, een zaterdag of weekeind minder of meer opengesteld voor anderen, maar ook als openbare lezing. Enkele districten streven naar vaste inleiders (discussieleiders/sters) terwijl ook de mening naar voren kwam of het niet zinvol zou zijn om bij wisselende thema's ook wisselende inleiders/sters te hebben.
5e. Om het eerste thema ,,Bestrijding van fascisme en racisme" grondig te kunnen behandelen werd voorgesteld regionale inleidersbijeenkomsten te organiseren.

Het scholingsmapje over het eerste onderwerp is dus klaar en voor alle districten beschikbaar. Te bestellen op de Hoogte Kadijk.

Ondertussen nadert de voltooiïng van het tweede scholingsmapje, dat als thema heeft *,,De CPN en de vredesstrijd"*. Reeds nu kan worden aangekondigd een centrale bijeenkomst op donderdag 29 november waarbij ten behoeve van regionale inleiders/sters dieper op het tweede thema zal worden ingegaan.
Voor specifieke inlichtingen en vragen over scholing en vorming kan worden gebeld: Max van den Berg 020 - 198476.

Is er nu crisis of is er economische opleving?
Wat is het beeld op korte en op langere termijn?
Of: zijn wij afhankelijk van de grillen der Amerikaanse conjunctuur? Wat betekent voor ons de enorme schuldenlast van de Derde Wereld?
Of: Snijdt automatisering definitief voor honderdduizenden een toekomst-met-werk af? Is de opmars van de robot nog maar net begonnen?
Of: Is er een wezenlijke verandering ontstaan voor vrouwen die werk buitenshuis wensen? Een toontje lager in de slechte akoestiek van de keuken?
Deze vragen, en andere van dezelfde aard, worden dagelijks gesteld. Ze worden ook dagelijks beantwoord.
Maar hoe?
Kunnen we afgaan op de antwoorden van hen die de woordvoerders zijn van het bestaande systeem, van ministers, ondernemers en in kapitalistische begrippen denkende wetenschappers? Moet wellicht het antwoord bepaald worden door politiek opportunisme?
Het scholings-instituut van de CPN belegt op zaterdag 15 en zondag 16 december in het CPN-gebouw aan de Hoogte Kadijk in Amsterdam een bijeenkomst, waar deze urgente problemen ter sprake zullen worden gebracht.
Vier inleidingen, elk daarvan gevolgd door een gedachtenwisseling, over het thema ,,De economie in de jaren '80".

De inleiders zullen zijn:
***Boe Thio* over: ,,Crisis, conjunctuur en conjunctuurpolitiek".**
***Mirjam Nijhof:* ,,De vrouw op de arbeidsmarkt".**
***Pim Juffermans:* ,,Internationale economische krachten en hun doorwerking in Nederland".**
***Maarten van Klaveren:* ,,De invloed van de technologische ontwikkeling".**
Op zichzelf is elk van deze onderwerpen genoeg voor een hele cursus of voor een diepgaand wetenschappelijk debat. De opzet van dit weekend is echter, zoals duidelijk zal zijn, eenvoudiger.
De inleiders zullen met betrekking tot hun onderwerp een aantal hoofdtrekken behandelen, met als eerste doel kennis en inzicht van de weekend-bezoekers te verruimen. Ook de gedachtenwisseling zal daarop gericht zijn.
De cursus is vooral bestemd voor hen die de hierboven gestelde vragen stellen of voorgelegd krijgen en die willen weten in welke richting de antwoorden moeten worden gezocht.
Deelnemers aan de cursus zullen tevoren de hoofdpunten uit de inleidingen ontvangen, teneinde enigszins beslagen ten ijs te komen op de bijeenkomst.
De inleidingen zelf zullen naderhand worden afgedrukt in Politiek en Cultuur, het maandschrift van de CPN. Op die manier kunnen ook anderen kennis nemen van het besprokene en kan de behandelde materie door afdelingen en districten van de CPN die dat wensen, in eigen scholingsbijeenkomsten ter sprake worden gebracht.
Het is duidelijk dat het een pittig studie-weekend zal worden. Maar organisatoren en inleiders streven er naar, de gedachtenwisseling een zodanige vorm te geven dat ieder die belangstelling heeft, ongeacht zijn of haar opleiding, het volle profijt van de bijeenkomst kan trekken.
Wij dringen er bij geïnteresseerden op aan, snel de bon in te vullen die hierbij wordt afgedrukt, zodat de voorbereidingen van het weekend soepel kunnen verlopen.

De scholingswerkgroep
bij het partijbestuur

Persbericht Communistische Partij Cuba en Communistische Partij van Nederland

Een delegatie van de Communistische Partij van Nederland, bestaande uit Elli Izeboud, voorzitter, en Anne de Boer, lid van het partijbestuur, bracht op uitnodiging van de Communistische Partij van Cuba, van 29 september tot 6 oktober 1984 een bezoek aan Cuba.
De officiële besprekingen werden van Cubaanse zijde geleid door Jesús Hontane Oropesa, kandidaatlid van het Politiek Bureau, lid van het secretariaat en hoofd van de algemene afdeling voor internationale betrekkingen.
De besprekingen vonden plaats in een sfeer van vriendschap en van wederzijds begrip.

De gevoerde gesprekken vormden een voortzetting van besprekingen tijdens een eerder bezoek van een delegatie van de CPN aan Cuba.
Vastgesteld werd dat de toen bediscussieerde aspecten hun volle geldigheid behouden, (zie communique CPN-CP-Cuba dd. 1980.

Geconstateerd werd dat de agressieve imperialistische politiek van de regering van de Verenigde Staten geleid heeft tot een gevaarlijke verscherping van de spanningen en conflicten op internationale schaal.

De CPN-delegatie bracht haar solidariteit tot uitdrukking met de strijd van de volkeren van Midden-Amerika voor zelfbeschikking, nationale onafhankelijkheid, vrede en tegen de interventie politiek van de Verenigde Staten.
Tijdens hun bezoeken aan politieke organisaties en culturele, sociale en economische instellingen en aan de vrouwenorganisatie (FMC) in de provincie Havanna, ze toonde de CPN-delegatie haar solidariteit met de Cubaanse revolutie en sprak waardering uit voor de resultaten ervan.

Van Cubaanse zijde werd solidariteit uitgesproken met de strijd van het Nederlandse volk tegen de plaatsing van de nieuwe Noord-Amerikaanse atoomraketten, met als doel de wapenwedloop te doorbreken. Waardering werd uitgesproken voor de in deze strijd tot nu toe bereikte resultaten.

Gedurende het verblijf in Cuba werd ook een bezoek gebracht aan de provincie Santiago de Cuba waar kennis genomen werd van een belangrijke deel van de geschiedenis van de Cubaanse Revolutie.

De gehouden besprekingen hadden tot doel de betrekkingen tussen de beide partijen te verstevigen en om de kennis te vergroten van de situaties waar de beide partijen hun werk verrichten.

Verder hadden de gesprekken tot doel de solidariteit te versterken tussen de volken van de derde wereld en de volkeren in de kapitalistische landen in Europa, in hun strijd tegen imperialistische en kapitalistische onderdrukking en voor vrede, zelfbeschikking en nationale onafhankelijkheid en sociale vooruitgang.

verscherping berufsverbote in west-duitsland

West-Duitsland, het land van de grote tegenstellingen. Met acties voor 35 uur, een machtige beweging, voor vrede en een gezond milieu. En met de Flick-schandalen, het optreden van neo-fascistische groepen. In deze ledenkrant wordt een van die negatieve aspecten van West-Duitsland belicht, de Berufsverbote. CDU/CSU verscherpen de toepassing ervan, waarschijnlijk om de eigen schandalen toe te dekken. In ons land hebben in het verleden tal van activiteiten tegen Berufsverbote plaatsgevonden. Een van de actiefste comitees is dat van Alkmaar. De redactie van de ledenkrant vroeg Maartje Braak, die vanuit de CPN in het komitee tegen Berufsverbote actief is, te berichten over de nieuwste, zeer verontrustende ontwikkelingen.

Al meer dan tien jaar kent de bondsrepubliek Duitsland de Berufsverbote-praktijk. Communisten, socialisten, vredes- en milieuactivisten en actieve vakbondsmensen lopen daarbij de kans om uit een overheidsfunctie te worden gezet. De overheid beroept zich in deze op het in 1972 door de toenmalige SPF/FDP ingestelde ,,Radicalenerlass". Dat de toepassing van het radicalenerlass de oorspronkelijk beoogde doelen — het weren van rechts en links-extremisten uit de overheidsdienst — ver voorbijgeschoten is, wordt geïllustreerd door de uitspraak van Willy Brandt, destijds verantwoordelijk voor de instelling van het radicalenerlass, waarbij hij deze maatregel bestempelde als een ,,historische vergissing".
De huidige CDU/CSU/FDP-regering gaat desalniettemin onverdroten verder op het Berufsverbotepad.
Vooral het afgelopen halfjaar valt een verscherping waar te nemen. Tegenover de politiek van de CDU/CSU/FDP-regering (d.w.z. afwenteling van de krisis op de bevolking, bewapening, militarisering van de maatschappij, afbouw van de democratische rechten en versterking van de reactionaire ideologie) staat toenemend verzet van de bevolking. De vredesbeweging blijft actief, de vakbonden strijden voor arbeidstijdverkorting en tegen werkloosheid (7 weken staken voor 35 uur). De laatste tijd leed de rechtse regeringscoalitie bij diverse verkiezingen nederlagen. Het antwoord hierop is ook in West-Duitsland het afbreken van de democratische en sociale rechten.

schorsingen

De verscherping van de Berufsverbote tekent zich als volgt af:

1. Er valt een toename van het aantal slachtoffers waar te nemen waar de rechtse regeringscoalitie directe invloed heeft (Nedersaksen, Rijnland-Pfaltz en Sleeswijk-Holstein).
2. Niet alleen activisten en leden van de DKP (Deutsche Kommunistische Partij) krijgen een Berufsverbot, maar ook is voldoende om iemand die zijn naam op een verkiezingslijst of pamflet van de DKP gezet heeft een Berufsverbot op te leggen.
3. Aanleiding tot ontslag kunnen ook activiteiten in de vredesbeweging zijn. *Uli Foltz* is hiervan een voorbeeld, die zich als actieve christen ingezet heeft voor de vrede en telefooninspecteur *Berthold Goergens*, die meedeed aan acties om ,,vijf minuten vrede te gedenken". Deze acties waren georganiseerd door de vakcentrale DGB en er namen honderdduizenden mensen in het gehele land aan deel.
4. Minister van de posterijen (Schwarz.Schilling CDU/CSU) bereikte recentelijk een cynisch hoogtepunt. In mei 1984 werd *Hans Meister* uit de dienst verwijderd. Argument was dat Hans Meister de DKP actief ondersteund had. Het oordeel heeft een golf van protest in de BRD laten zien. Het ontslag van Hans Meister was aanleiding om anderen die bij de post werken zonder vorm van proces op staande voet te schorsen en naar huis te zenden. Daarbij schroomt Schwarz-.Schilling niet om degenen die het betreft tot een bestaansminimum te brengen. (Salariskortingen van 20-50 procent). Slachtoffers die ons bekend zijn zijn onder meer *Herbert Bastian* uit Marburg, die al meer dan 10 jaar in de gemeenteraad van Marburg zit namens de DKP, *Gustav Steffen* postbeamte (DKP), *Wolfgang Repp* (DKP), *Berthold Goergens* (zie boven), *Axel Brück* (DKP)
5. Bij de Berufsverbote-praktijken horen ook ,,Anhörungen" een soort ondervraging. De laatste tijd, worden Navo-kriteria gebruikt in plaats van de grondwet en de ambtenarenwet. A.s. ambtenaren krijgen te horen dat de bondsrepubliek als lidstaat van de Navo, verplicht is om bepaalde veiligheidsvoorschriften op het gebied van de persone-le bescherming van geheimen door te voeren.

protest

Deze verscherping van de Berufsverbote ontmoet in West-Duitsland steeds meer protest. In september vonden ongeveer honderd protestbijeenkomsten plaats. Op conferenties van vredesbewegingen in W.-Duitsland werd de samenhang tussen verdergaande militarisering en afbouw van de democratische rechten als discussiepunt genomen. De vakbonden in de BRD worden actief en verzamelen handtekeningen. Er wordt geld ingezameld voor hen die gebroodroofd worden. Afgevaardigden van SPD, Grünen en DKP nemen stelling tegen de Berufsverbote. Al deze informatie die ons uit West-Duitsland bereikte, heeft het Alkmaars comité tegen de Berufsverbote in de BRD, doen besluiten om concreet een handtekeningencampagne tegen Schwarz-Schilling te starten. Het comité heeft vorig jaar vijftig slachtoffers van de Berufsverbote naar Nederland gehaald en is gedurende jaren actief in de strijd tegen de Berufsverbote in West-Duitsland.
Het comité bestaat uit vertegenwoordigers van progressieve en democratische partijen en organisaties, op plaatselijk niveau. Zo waren we ook actief rondom *Silvia Gingold*, wiens familie al drie generaties lang te lijden heeft gehad onder vervolgingen voor, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. Verder hebben we slachtoffers uit Darmstadt actief ondersteund (met deze stad heeft Alkmaar een officiële jumelage, en daarnaast zijn er veel kontakten met vakbonden, vredesgroepen, anti-fascisten, werklozen, jongerenorganisaties, milieugroepen enz.).
Omdat deze ontwikkelingen in West-Duitsland het plaatselijk niveau overstijgen, doen we een beroep op landelijke partijen, organisaties en personen om onze actie te ondersteunen.
Handtekeningenlijsten zijn schriftelijk aan te vragen bij het Alkmaars comité tegen de Berufsverbote, Stuartstraat 54, 1815 BT Alkmaar en telefonisch te bestellen bij de volgende telefoonnummers: 072 - 111925 en 072 - 120218. Hier is ook meer informatie te verkrijgen.

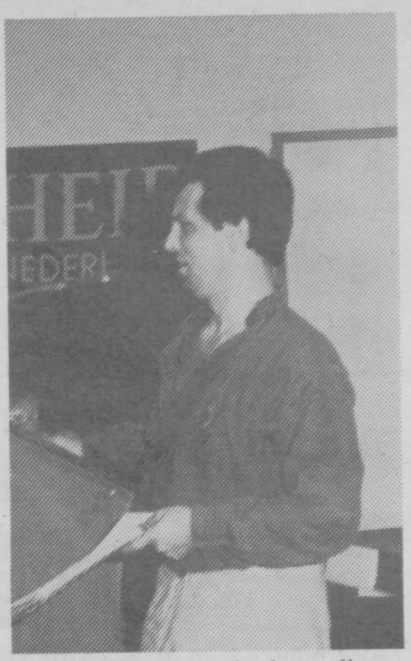

Elli Izeboud:

Stand van zaken

Het lijkt danig te rommelen in het kabinet. Na het bijleggen van de ruzie over de tweeverdienerskwestie volgde de aanvaring rond het uit de school klappen van de RSV-commissie en vervolgens onenigheid over subsidiëring van het NCO.
Het is niet voor het eerst dat de spanningen oplopen. In de maanden mei en juni waren er de aanvaringen over de interpretatie van het rakettenbesluit en rond het 1-julipakket.
Bij het lanceren van de miljoenennota leek het weer heel wat: een krachtige presentatie.
Sinds die tijd zijn er echter onophoudelijke schermutselingen en schandalen.
Van Aardenne met z'n RSV;
Rietkerk met z'n ABP;
Rudink met z'n aanval op de bijstandsvrouwen en jongeren;
Lubbers met z'n zakenreisje naar Koeweit.
Hoe moeten we dit alles beoordelen? Is er sprake van een crisis in het kabinet?
Ongetwijfeld worden er door ministers en regeringspartijen een aantal spelletjes opgevoerd — conflicten gecreëerd.
Immers:
— over de grootste schermutseling — rond de raketten — hoor je ze niet meer;
— over het grootste schandaal — de werkloosheid — wordt niet gesproken;
— bij de grootste schending van afspraken — het bouwen van nieuwe kerncentrales tot elke prijs — treden CDA en VVD eendrachtig op.

Bij het wapengekletter tussen en binnen CDA en VVD speelt zeker de voorbereiding van de verkiezingen een rol.
Sinds de miljoenennota is in de kamerdebatten en in de media de verkiezingsvoorbereiding van start gegaan.
Dat gaat gepaard met een beperking van de aandacht tot ,,de grote drie" CDA-PvdA-VVD en een beperking van de alternatieven voor het huidige beleid tot diverse combinatiemogelijkheden tussen deze drie. In dat kader willen CDA en VVD zich profileren.
Het CDA wil een socialer gezicht tonen in vergelijking met de VVD. En als er dan voortijdig gebroken wordt pikken ze zo wat stemmen mee van de PvdA en wie weet blijft het zo mogelijk dat CDA-VVD-coalitie haar meerderheid behoud.
Dat neemt niet weg dat ook serieuze, diepliggende kwesties een rol spelen. Uitingen van crisisverschijnselen, corruptie en verloedering van een politiek die tegen de bevolking gericht is.
Dat kan wel eens uit de hand lopen als zo'n forse bananenschil op het pad van het kabinet ligt. Daar moeten we ons op voorbereiden, dat moeten we bevorderen.
Zinniger dan te speculeren is na te gaan hoe we die situatie kunnen gebruiken om resultaten te behalen die de progressieve macht versterken. De vraag is hoe we onze eigen partijorganisatie daarop instellen.
Het partijbestuur heeft in dat kader een plan van speerpunten opgesteld. Dat plan sluit aan bij wat zich ook in afdelingen en districten als centrale aktiviteiten aandient en waar het mogelijk is veel mensen op te verenigen.

De punten waar we de komende tijd onze aandacht op concentreren zijn:
— vredesstrijd - tegen plaatsing atoomraketten;
— op sociaal-economisch gebied is de hoofdopgave het bestrijden van werkloosheid en de verdediging van sociale rechten en het levenspeil.

Speerpunten:
— ATV;
— uitkeringen, sociale zekerheid;
— democratie;
— voor een democratische maatschappij - tegen racisme, fascisme en vreemdelingenhaat, tegen seksisme en homohaat.

De strijd op al die terreinen heeft ook internationale dimensies. Daarnaast is een aparte prioriteit de solidariteit met bevrijdingsstrijd in de derdewereldlanden, met name in Midden-Amerika (Nicaragua).
Rond al die terreinen moeten we ons ten doel stellen onszelf als communisten te verenigen. Daarvoor bestaan grote mogelijkheden en inspirerende voorbeelden.

Wat er allemaal mis is en wat er voor grote interne problemen zijn is niet het meest leerzame, leerzaam is hoe problemen opgelost zijn. Her en der in het land zijn er voorbeelden van verenigend en initiatiefnemend optreden door communisten in de strijd voor ATV (bedrijven, gemeenten). Strijd voor sociale zekerheid. Tegen racisme. Rond de PTT. Solidariteit met Britse mijnwerkers.
Wat te veel ontbreekt is echter een landelijke coördinatie van die aktiviteiten.
Wil onze partij zich als politieke factor laten gelden, dan is afstemming van aktiviteiten onontbeerlijk.
Gecoördineerd optreden is nodig van communisten, binnen en buiten parlementaire organen in verschillende bedrijven/instellingen, buurten en regio's.
Alleen zo kan de ene afdeling of bedrijfsgroep van de ervaringen van anderen profiteren. Alleen zo kan een plaatselijke doorbraak een landelijke uitstraling krijgen.
Er is de laatste jaren een ontwikkeling in de partij gaande, waarin afdelingen en partijgroepen meer zelfstandig politiek maken.
Een ontwikkeling die door ons gewild is om optimaal een partij van de beweging te zijn, een partij die geworteld is in buurten en bedrijven. Om dat waar te maken zijn echter ook een aantal centrale aktiviteiten nodig.
Grote stukken strijd, waar de partij als geheel bij betrokken moet zijn, collectief lerend van ervaringen, van nederlagen en successen.
Een aantal zaken dringen zich op voor de komende tijd:
In de strijd tegen atoombewapening moet een landelijke campagne opgebouwd worden tegen de plaatsing van de nieuwe raketten. De vredesbeweging zet zich niet spontaan door. Er is — logisch en terecht — veel discussie na het kabinetsbesluit. In die discussie hebben we ook onze eigen bijdrage en we vinden het nodig ruimte daarvoor te scheppen, terwille van de gemeenschappelijke strijd tegen de nieuwe raketten en een verbreding van de coalitie daarvoor.
Het organiseren van een volkspetitionement is een enorme opgave. Is een thema waar alle ervaringen van alle partijgenoten bij nodig zijn. De ledenvergaderingen zijn de plaatsen waar die ervaringen uit leef- en werkomgeving besproken moeten worden.
In de sociale strijd moeten we een hard gevecht voeren tegen de werkloosheid. Voor ons ligt de belangrijke taak om de ATV tot 25 uur te propageren.
We moeten laten zien wat dat kan betekenen. Een probleem is dat men bij ATV niet zozeer denkt aan een fijne, nieuwe maatschappij maar eerder aan lege portemonnees. Voor ons betekent dat: zonder terughouden 25 uur blijven propageren; strijd bevorderen voor vulling van de portemonnees.

Sociale zekerheid
De laatste twee weken van november zijn aktieweken. Er zijn nieuwe stappen gezet naar samenwerking tussen verschillende groepen werkenden en verschillende groepen uitkeringsgerechtigden.
Het is gelukt om een gemeenschappelijke uitspraak van de partijen in het progressief overleg tot stand te brengen, waarin steun wordt toegezegd aan acties van vakbeweging en uitkeringsgerechtigden. Deze uitspraak kan ook plaatselijke samenwerking bevorderen.
Voor ons ligt daarbij een taak die ook na 1 januari van belang is.

Democratie tegenover schandalen
Wat zijn onze conclusies uit de RSV-kwestie? Wij moeten democratie tegenover schandalen plaatsen. Deur-aan-deur werken met eigen RSV-brochure.

Strijd tegen racisme
Er zijn belangrijke meningsveranderingen ten aanzien van verbod op racistische organisaties. Ook daar is een krachtenbundeling bij nodig.
Er zijn belangrijke ervaringen opgedaan in samenwerking met organisaties van buitenlanders en zwarten. In het verlengde van het congresbesluit met betrekking tot het lidmaatschap is ook hun positie binnen de partij aan de orde.
Als partij van het verzet, van de februaristaking en de strijd tegen het fascisme, staan we komend jaar voor de taak om ,,40 jaar bevrijding" in actuele politiek te vertalen en uit te dragen.

Internationale solidariteit
Het antwoord van de USA op de eerste vrije verkiezingen in Nicaragua is intimidatie: extra verkenningsvluchten; extra fre-

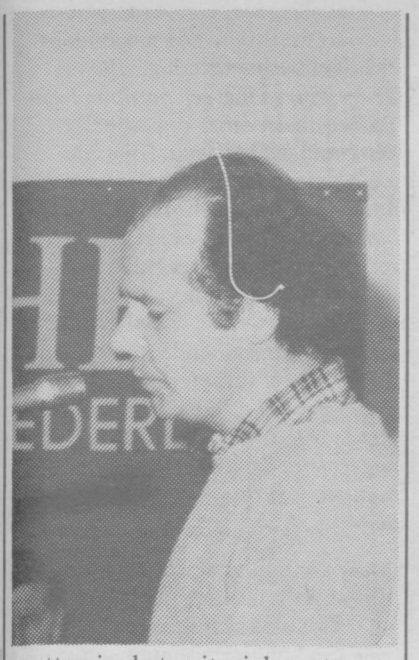

gatten in de territoriale wateren van Nicaragua. Uiteraard staat het de Amerikanen vrij de president te kiezen die zij willen. Maar het staat zo'n president niet vrij om vrije verkiezingen elders te verhinderen, te negeren of te beantwoorden met militair en economisch geweld. Zeker na het positieve verloop van de verkiezingen in Nicaragua kan van elke democraat, elke democratische partij en organisatie verwacht en geëist worden dit USA-optreden te veroordelen.
Op alle bovengenoemde punten is een gecoördineerd optreden van de partij nodig.
Het is erg veel wat we willen. Voor de partijorganisatie op alle niveaus vereist dat een goede planning van werkzaamheden en een optimaal betrekken van alle leden bij de partijaktiviteiten.
Op al die terreinen geldt de pluriformiteit van onze partij als winstpunt, biedt de mogelijkheid om aktiviteiten veelvormig en veelzijdig te ontwikkelen, biedt de mogelijkheid om diverse ervaringen en inzichten te verwerken.
Gecoördineerd optreden betekent gereed zijn voor een hard gevecht met rechts. Het vereist een geregelde partijorganisatie en het benutten en zo nodig openbreken van alle kanalen in de partij.
We hebben behoefte aan afspraken en regels. Tegelijk is een soepele organisatie nodig, in staat tot snelle reacties op de aktualiteit. Snelle verspreiding van visies, argumenten en motivatie vereist een goede eigen propaganda.
Het werken met De Waarheid is daarbij aan de orde. Werkafspraken met directie en redactie van De Waarheid moeten daar een rol in spelen.
We hebben als partij een program uitgewerkt. Een program met een visie, niet voor de verre

toekomst, maar een program met toekomst voor de strijd van nu.
Ook buiten ons land worden ontwikkelingen met veel aandacht en grote verwachtingen gevolgd. Bijvoorbeeld in Cuba. Waar komen massabewegingen vandaan? Waar kunnen ze toe leiden? Hoe treden communisten daar in op?
Hoe worden kapitalisten en imperialisten in hun eigen uitvalsbasis bestookt?
De CPN, de partij die zo'n belangrijke rol heeft gespeeld in het ontwikkelen van massabewegingen die partijpolitieke scheidslijnen overbruggen en een situatie bereiken waarbij links elkaars hersens gebruikt, inplaats van ze in te slaan.
Opmerkelijk en positief is de algemene wens:
— de partij moet zich verenigen terwille van gemeenschappelijke doelstellingen;
— de partij moet zich sterker laten gelden als strijdbare politieke factor, niet terug naar centralisme, maar wel wat regelen;
— het moet nu eens afgelopen zijn met het interne gezeur;
— het beeld van de CPN moet veranderen.

De media bulken van conflicten en tegenstellingen in de CPN. En wat erger is, voor de bevolking, voor de mensen die iets van ons verwachten is het volstrekt niet te volgen.
Meningsverschillen moeten wel ergens over gaan. Anders zijn het voor mensen in aktie en beweging onnavolgbare twisten. Alleen maar nieuwe clubjes die zich ten doel stellen te verenigen en zich daarom maar vast apart organiseren en afsplitsen. Een proces dat de aantrekkingskracht van links niet bepaald vergroot. De partij moet een eigen bijdrage leveren tegen processen van desintegratie en versplintering binnen links.
Dat vereist het breken met de

obsessie dat eerst intern orde op zaken moet worden gesteld voor we aan politiek kunnen doen.
Het vereist een open opstelling, waarbij ieder die met ons samen strijd op centrale punten wil voeren welkom is in de CPN.
Welkom is met eigen inzet in een partij met open gedachtenwisseling, zonder taboes.
Met het vaststellen van het program en het uitwerken van

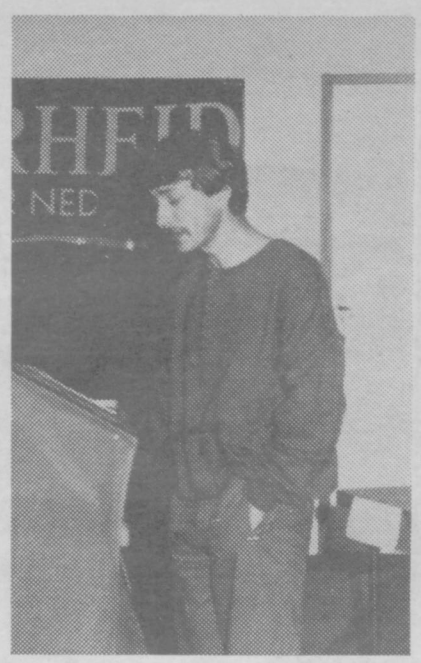

speerpunten voor aktuele strijd is een bepaalde fase in de partij afgerond. Op grond daarvan is het mogelijk nu een nieuwe start te maken.
1985 wordt het jaar van reactivering en versterking van de partij als politieke factor.
De landelijke manifestatie en het congres komen in dat teken te staan. Een jaar van ledenwerving en aanhaken.

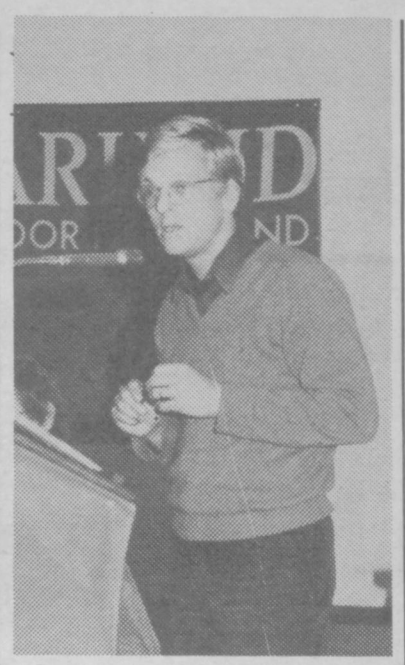

voor om samen met jongeren en buitenlanders te gaan overleggen hoe de partij voor deze groepen aantrekkelijker gemaakt kan worden.
Dik de Boef (Amsterdam) benadrukt dat minderheidsopvattingen gerespekteerd moeten worden. Besturen moeten vooral gezamenlijk besturen.

betekenis lidmaatschap en betekenis ledenvergaderingen

Henk Hoekstra: Nodig is dat we een aantal zeer belangrijke zaken bespreken als: progressieve machtsvorming en de relatie van communisten tot anderen. Deze zaken moeten verder uitgezocht en geanalyseerd worden. Het is goed om hierover vooral ook in ledenvergaderingen verder te diskussiëren.
Aiko Platje (Drente) benadrukt dat de strijd tegen Lubbers prioriteit moet hebben. Het is nuttig om een meerderheid hiervoor in beweging te brengen.

informatie en doorstroming

Duppen (Amsterdam); De ledenkrant moet begrijpelijke taal spreken. De partij als geheel moet meer met een zelfstandig gezicht naar buiten treden.
Een **partijgenoot uit Nijmegen** wijst erop dat de verspreiding van de ledenkrant per post voor het distrikt Gelderland een hele prima oplossing is. Momenteel ontvangen sommige leden deze krant niet.
Dik de Boef is ervoor dat de ledenkrant vaker verschijnt (tweewekelijks) en dat deze meer gericht is op partijnieuws.

pluriformiteit en partijleven

Hecon Pasman vindt dat groepen die de last van de krisis dragen bij elkaar moeten kunnen komen om hun positie te bespreken. Uitgangspunt daarbij is wel dat meerder-

de conferentie overlegt

Zoals is afgesproken op de organisatiekonferentie van 10 november j.l. volgt hier het verslag van de diskussies in de groepen. 2 groepen partijleven, 2 groepen struktuur en wisselwerking en 2 groepen propaganda en voorlichting.
Van iedere groepsdiskussie is een verslag gemaakt. Het was onmogelijk om alle diskussiebijdragen te noemen. Wèl is geprobeerd om alle naar voren gebrachte standpunten te noemen.

partij-leven

groep 1

Na een korte toelichting bij dit hoofdstuk startte de groep met een algemene ronde. In deze algemene ronde werd ingegaan op een aantal kwesties die ook in het hoofdstuk partijleven aan de orde komen. Vervolgens is geprobeerd een meer konkrete ronde te houden over de in het hoofdstuk genoemde paragrafen.
Vanuit de **afdeling Zutphen (Wester)** is benadrukt dat vooral eensgezindheid in de partij en in het partijbestuur nodig is. Het gedeeltelijk herstellen van het demokratich centralisme ziet men als een belangrijke voorwaarde daarvoor. Een pluriforme leiding is een luxe, aldus Wester.
M. Staal (Groningen): Van belang is dat we het op hoofdpunten eens zijn. Diskussiemateriaal van de CPN moet voor iedereen begrijpelijk zijn. Ze vindt het niet toelaatbaar dat mensen zich rondom minderheidsopvattingen organiseren.
Jan Blok (Noord Holland Noord) stelt dat de vernieuwing van de partij wordt ervaren als doorschietend. Hij vindt dat minderheden in de partij overmatig beschermd worden. In de partij moeten we er vanuit gaan dat besluiten worden uitgevoerd. Pluriformiteit kan een verrijking zijn, maar het kan ook een bedreiging vormen voor je partijorganisatie, aldus Blok.
Henk Onderwater (Wormer) is al 30 jaar lid van de partij. Hij doet een oproep om de handen ineen te slaan, in de sociaal ekonomische strijd, tegen stijgende woonlasten, tegen racisme (jeugd)werkloosheid.
Marlou Min (Groningen) spreekt haar verontrusting uit over de leegloop in de partij en de stagnatie van vrouwenstrijd. Pluriformiteit wordt soms alleen maar met de mond beleden. Wat doe je bijvoorbeeld als in je eigen distrikt feministen niet aan het woord worden gelaten of niet worden afgevaardigd naar konferenties. In de partij zijn regels nodig (en beroepsprocedures) zodat met name in het meningsvormingsproces minderheidsopvattingen gehoord kunnen worden. Marlou stelt

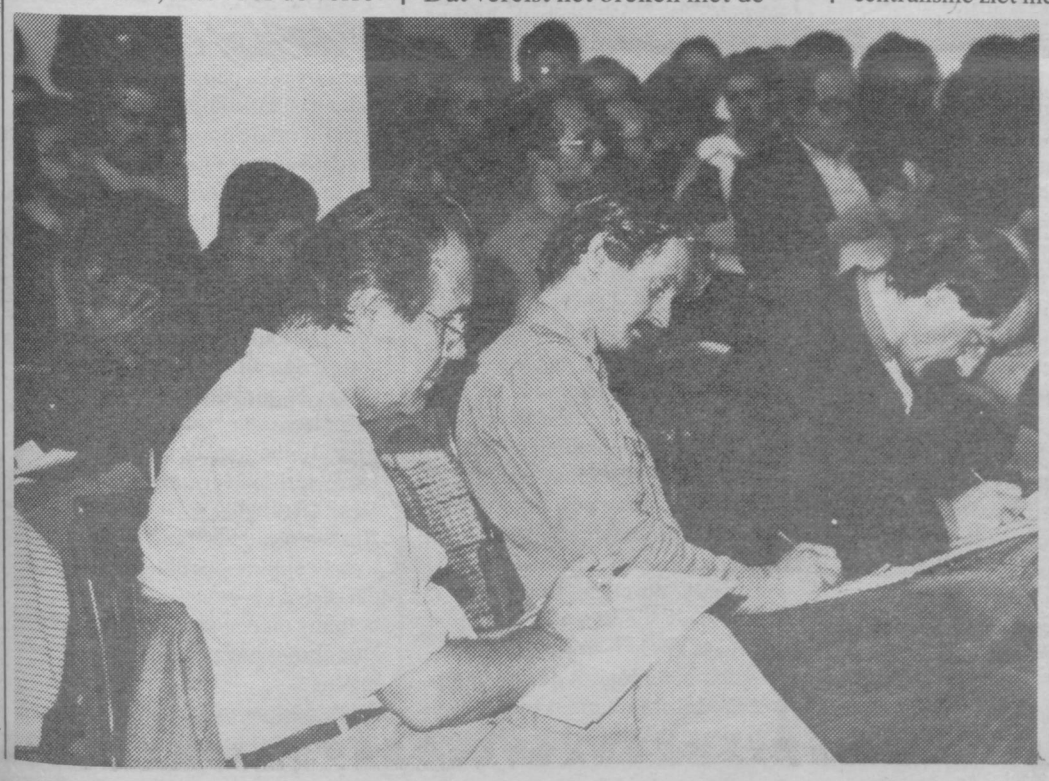

heidsbesluiten worden uitgevoerd en dat er nieuwe omgangsvormen komen waarbij geen verkettering plaastvindt.
Bart Blokzijl: Iedereen die het eerlijk meent met de partij moet een plaats kunnen vinden in de partij. De samenstelling van groepen die zich rond een minderheidsopvatting organiseren is sterk wisselend. Dat moet je erkennen. Bart vindt dat de ledenkrant het pluriforme karakter van de partij moet uitstralen.
Bruno Steiner (Amersfoort): In Amersfoort blijken partijgenoten ondanks meningsverschillen over een aantal zaken uitstekend in staat te zijn om gezamenlijk meerderheidsbesluiten uit te voeren. Hij stelt dat het heel belangrijk is dat dat kan. Daarnaast is wat meer plezier bij het partijwerk zeer wenselijk, aldus Bruno. Gekozen besturen horen volgens hem meerderheidsbesluiten weer te geven.
Vanuit verschillende kanten is naar voren gebracht dat het van belang is dat er regels komen waarin rechten van partijgenoten met minderheidsopvattingen worden vastgelegd.
Een aantal kanttekeningen zijn daarbij gemaakt in de groep:
- uitgangspunt moet blijven dat meerderheidsbesluiten worden uitgevoerd;
- de eigen kanalen van de partij (bv. ledenkrant) zouden meer gebruikt kunnen worden om minderheidsopvattingen te laten horen aan andere leden van de partij;
- het partijbestuur moet een duidelijk gezicht hebben; over groepsvorming rond minderheidsstandpunten zijn een aantal opmerkingen gemaakt: sommigen zijn voor, anderen fel tegen deze groepsvorming. Daarbij wordt een verschil gemaakt tussen een groep die als groep opereert vóórdat een besluit is genomen en nádat een besluit is genomen. Als er groepen zijn, dat moeten die in ieder geval een open demokratisch karakter hebben. Het moet inzichtelijk zijn voor de partij waar deze groep mee bezig is. Belangrijk is dat dit niet leidt tot het zich afzonderen van de rest van de partij.
Algemeen is gesteld dat pluriformiteit een verrijking is van je organisatie. Minderheidsopvattingen moeten gerespekteerd worden. Als er regels komen voor groepsvorming rondom minderheidsopvattingen is het van belang dat de kanttekeningen zoals die zijn geschetst daarbij betrokken worden.

feminisering

Ellie Konijn (Amsterdam) wijst erop dat feminisering van je partijorganisatie niet in een apart hoofdstukje behandeld moet worden, maar dat het als een rode draad door alle hoofdstukken heen moet lopen. Ze wijst op het belang van de vrouwenkonferentie in januari '85, die o.a. over feminisering van de partijorganisatie zal gaan.

groep 2

In deze groep benadrukte **Pim Juffermans** dat groepsvorming in de partij buiten de partijkanalen om negatief is. Om het kontakt tussen leden te verbeteren kunnen partijkanalen beter benut worden, voor doorstroming van informatie van ,,boven naar beneden", maar ook van ,,beneden naar boven."
Jan Santinga zegt over pluriformiteit dat het geen doel op zich is, maar een middel. Hij mist in het materiaal voor de konferentie een uitwerking van het hoofdstukje ,,feminisering".
Peter Sokke (Zeeland) pleit voor een ledenkrant met duidelijker taalgebruik.
Johan Bommerson stelt dat de CPN landelijk geen gezicht heeft in de strijd. Veel leden van de partij zijn aktief in de bewegingen. Van deze mensen krijg je b.v. op de ledenvergaderingen weinig terug. Johan benadrukt dat het organisatievraagstuk een politiek vraagstuk is. Het dagblad de Waarheid moet volgens hem wel een funktie naar anderen hebben, maar, de CPN moet wel een krant hebben waarin ze haar standpunten kwijt kan.
Aad v.d. Wees: Hij onderstreept het belang van ledenvergaderingen in de partij. Ledenvergaderingen kunnen alleen goed funktioneren als er een goede tweezijdige kommunikatie is met het PB. Het liefst een direkte kommunikatie. Hij beoordeelt het positief dat het PB met het konferentiemateriaal niet een eeuwige wijsheid maar ook bestaande problemen voorlegt.

Paul Wouters is ook voor een betere wisselwerking. Hij konstateert dat er naast kritiek op de ledenkrant ook een verbetering te konstateren is. Er moet duidelijkheid zijn over wat er wanneer en waar aan de orde is in de partij. Ook goeie dingen die in afdelingen gebeuren horen thuis in de ledenkrant. In de ledenkrant zou eigen ruimte voor afdelingen kunnen worden gereserveerd.
Siep Geugjes benadrukt dat de partij een lijn heeft. Als die niet overkomt, dan is de wisselwerking slecht. Pluriformiteit moet als een positief punt erkend worden. In de partij zou een kampagne voor progressieve machtsvorming gevoerd moeten worden.

Tot zover het verslag van groep 2: partijleven. Dit verslag is vrij kort, omdat een aantal standpunten die naar voren werden gebracht ook al zijn genoemd in het verslag van groep 1.

structuur en wisselwerking

Zoals afgesproken vond ook in deze groep eerst een algemene diskussieronde plaats, die echter wel bijna de helft van de beschikbare tijd in beslag nam. Hoofdpunten die daarin naar voren kwamen, waren:
- van verschillende kanten werd benadrukt, dat een analyse van het ontstaan van de huidige tegenstellingen in de partij noodzakelijk is om tot oplossing van de problemen te komen.
- de (veel te) geringe aandacht voor feminisering in het konferentiemateriaal en in de politiek van de partij werd bekritiseerd.
Anneke Teunissen sprak in dat verband over de 2 kanten van feminisering:
1. het toegankelijk maken van de hele partijorganisatie voor vrouwen;
2. een politiek uitwerken, die vrouwen perspektief biedt.
Loes Steensma benadrukte nog eens, dat feminisering een zaak voor de hele partij is: *,,Het ligt op ieders bordje, en niet alleen op dat van vrouwen."*
- vertrouwen in elkaar is onmisbaar voor elke organisatiestruktuur. Zonder vertrouwen ,,mislukt" elke struktuur. Solidariteit en saamhorigheid moeten terug.
- pluriformiteit, op zichzelf een verrijking, moet niet betekenen dat de partij in ,,vaste" groepen of stromingen verdeeld wordt. De verschillen van mening kunnen per onderwerp sterk verschillen.
- een politieke benadering van het organisatievraagstuk moet uitgangspunt zijn.
- een diskussie over de rol van De Waarheid en de uitvoering van de kongresbesluiten moet gevoerd worden in het kader van het komend kongres.
Tot zover de algemene diskussie in hoofdlijnen. **Judith Wolf** merkte nog op: *,,Communisten kunnen uitstekend coalities vormen met andere partijen, groepen en mensen, dat moet dan toch ook binnen de partij mogelijk zijn. De vijand wacht niet tot we onze eigen problemen opgelost hebben."*
Deze opmerking had vrijwel iedereen, op een enkele uitzondering na, zich blijkbaar ter harte genomen, want vrijwel niemand probeerde tegenstellingen onnodig aan te scherpen, maar probeerde naar oplossingen te zoeken.

De diskussie over hoofdstuk II was onder te verdelen in 3 onderdelen. Als eerste was er veel diskussie **over de basistaken van de partij(afdelingen)**

Vrijwel elke diskussiant was van mening dat het centraal toezenden van de ledenkrant en het centraal per giro innen van de kontributie twee zaken zijn, die los van elkaar bezien moeten worden. Men stond in elk geval veel positiever tegenover het centraal versturen van de ledenkrant vanwege de snelheid van de informatie-uitwisseling en de garantie dat ieder lid die informatie dan ook krijgt. Wel waren de meeste diskussianten van mening, dat de ledenkrant in de huidige opzet niet de informatie-uitwisseling verzorgt, zoals vroeger De Waarheid deed. Er is wat dat betreft een gat gevallen, dat gedicht moet worden. Volgens sommigen opnieuw door De Waarheid of desnoods een andere krant, volgens anderen door een andere, betere opzet van de ledenkrant.
Het centraal innen van de kontributie riep aanmerkelijk meer negatieve reakties op. Een aantal partijgenoten onderstreepten het belang van het door de afdelingen zélf innen van de kontributie, omdat op die manier juist een regelmatig kontakt met alle leden mogelijk is. *,,Je hoeft dan niet met elk ander initiatief van de partij het kontakt met de leden opnieuw te organiseren, maar kunt daarvoor het 'kontributieapparaat' gebruiken"* zei **Han Wille** in dat verband. De partij is sneller en makkelijker te mobiliseren.
Een tweede hoofdpunt van de diskussie was **de positie van de afdelingen en de distrikten.**
De ontwikkeling van de afgelopen jaren, waardoor afdelingen een zelfstandiger positie zijn gaan innemen, werd in het algemeen ondersteund. Wel werd de kanttekening daarbij geplaatst, dat het zelfstandig optreden natuurlijk binnen de kaders van kongresbesluiten en het partijprogram moet gebeuren. *,,De partij moet geen federatie van distrikten worden, zonder een duidelijk politiek gezicht naar buiten toe. We moeten ons wel aan de kongresbesluiten (partijprogramma) houden"*, aldus **Harry van de Berg.**
Over de positie van de distrikten en hun verhouding tot de afdelingen bleek op één enkele konferentiedag slechts een begin van de diskussie mogelijk. Als ergens de diskussie verder over gevoerd moet worden, dat in elk geval hierover!
Sommigen benadrukten dat een distrikt(sbestuur) niet meer moet doen dan koördineren en een aantal organisatorische taken vervullen. Anderen zagen daarnaast voor het distrikt toch ook een eigen belangrijke politieke verantwoordelijkheid.
Duidelijk werd wel, dat het distrikt in elk geval niet als filter moet funktioneren tussen afdelingen en landelijke partijorganisatie. Duidelijk was ook, dat de opvattingen over de funktie van het distrikt sterk samenhangen met de samenstelling van het distrikt: plattelandsdistrikt met 1 grote stad, distrikt met een aantal grote steden, een stadsdistrikt als Amsterdam.
Het is dan ook de vraag of het mogelijk **en nodig** is voor dit vraagstuk één enkele oplossing te vinden.
Tot slot is er veel gepraat over **de wisselwerking en de mogelijke rol van een Partijraad daarin.** Een diskussie over de positie van het huidige partijbestuur en het funktioneren hiervan bleek hiervan niet losgekoppeld te kunnen worden. Als we al zouden besluiten tot de instelling van een partijraad, moet het in elk geval **niet** leiden tot een vierde bestuurslaag met een verdergaande burokratisering en een nog ondoorzichtiger besluitvorming. *,,Bekijk de ervaringen met een partijraad van PSP en PvdA eens"* opperde **Cok Ditmar** in dat verband. *,,We zijn toch een zelfstandige partij, laten we nou niet de rotzooi van een ander binnenhalen"* was de krachtige reaktie van **Hans Heres** hierop.
Zonder uitzondering was men wel van mening, dat die wisselwerking tussen de verschillende ,,nivo's" in de partij veel verbetering behoeft. *,,De verwerking van de diskussies met de leden moet inzichtelijker zijn, anders leidt dat tot wantrouwen in besturen",* verduidelijkte **Han Wanders.**

Meer kontakt tussen leden en partijbestuur is hoogst noodzakelijk enerzijds als kontrole op de uitvoering van kongresbesluiten, anderzijds als regelmatige advisering door de leden aan het partijbestuur. *,,Natuurlijk is vertrouwen in bestuur goed, maar kontrole is toch nog beter",* aldus **Pieter de Vries.**
Sommigen vinden de instelling van een partijraad hiervoor dé oplossing. **Piet van Gemst:** *,,Het is een absolute voorwaarde".* Anderen zien meer in een beter georganiseerd distrikten-overleg, al of niet met vaste gekozen vertegenwoordigers of juist met wisselende deelname, afhankelijk van het onderwerp **(Pans van der Veen)**
Daarnaast kunnen themakonferenties een belangrijke rol vervullen *,,maar dan moeten ze wel minder vrijblijvend zijn en duidelijke bevoegdheden krijgen,"* vond **Anneke Teunissen.** *,,Ook bestaande goede ervaringen met werkgroepen, die op bepaalde terreinen de partijpolitiek verder ontwikkelen, moeten benut worden,"* vond **S. Benting.** Ze noemde daarbij wel als voorwaarde, dat de besluitvorming in zo'n groep voor ieder lid dan inzichtelijk moet zijn.
Een aantal zaken werden in elk geval wel duidelijk: aan een vierde bestuurslaag heeft niemand behoefte, de verschillende oplossingen sluiten elkaar niet automatisch uit, het gaat niet om de naam van de oplossing. Je kunt je bijvoorbeeld afvragen of met een partijraad nou zo iets anders bedoeld wordt dan een officieel distriktenoverleg met gekozen vertegenwoordigers.
Tot zover het verslag van de diskussie in de groep over struktuur en wisselwerking. Dit verslag geeft niet de meerderheden of minderheden over ideeën weer. Dat was de bedoeling van de konferentie trouwens ook niet, daarvoor was één dag ook veel te kort. Lang niet iedereen kon zijn of haar ei kwijt. In het kader van dit verslag is het ook volstrekt onmogelijk alle opvattingen, argumenten en nuanceringen daarin weer te geven. Dit verslag probeert niet meer of minder dan een globaal beeld te geven van de hoofdpunten van de diskussie.

groep 2

Cora Dekker benadrukt dat het van belang is dat communisten op korte termijn op de hoogte worden gebracht van wat er aan de hand is en dat initiatieven ter bestrijding van het kabinet Lubbers worden besproken en genomen. Ze stelt dat De Waarheid een funktie moet hebben in het verwoorden van initiatieven. Dit kan inspirerend werken voor leden en voor het partijbestuur. Ze gaat er vanuit dat het organiserend vermogen van de partij zal toenemen als de inhoud van De Waarheid verandert.
Henk (Brabant) wijst erop dat in zijn distrikt de afstand in km. tot de leden een groot probleem is. Voor dat distrikt is een girale kontributiebetaling en een verspreiding van de ledenkrant per post een goede oplossing.
Adèle Meijer wijst erop dat het accent hoort te liggen bij de afdelin-

gen. De politieke lijn wordt ten dele bepaald door centrale richtlijnen. Afdelingen en komitees máken die politiek.
Rob Huygens (Zaanstreek) acht het van belang dat er materiaal komt om mee naar buiten toe te werken. Iemand uit Groningen vindt dat leden van de partij niet administratief benaderd moeten worden. Leden moeten meer met elkaar kunnen diskussiëren.

partijraad

Bert Docter (Zwolle) voelt weinig voor een partijraad. Het lost niets op. Je kreëert een nieuwe bestuurslaag die niet wenselijk is. Hij voelt meer voor een verbeterd distriktenoverleg.
Adèle Meijer ziet wel mogelijkheden voor een partijraad, maar dan met een klein partijbestuur (een soort groot dagelijks bestuur).
Nel Zuidema ziet voor het vergroten van de invloed van leden meer in het regelmatig houden van konferenties.
Guus v.d. Linde wijst erop dat een partijraad het gevaar met zich meebrengt dan men zich achter elkaars verantwoordelijkheid gaat verschuilen. Hij konstateert dat er geen meerderheid in de partij is voor een partijraad. Bij een partijbestuur gaat het volgens hem niet om het aantal mensen, maar om de kwaliteit.

Tot zover het verslag van groep 2. De opvattingen die in groep 1 ook al zijn genoemd, werden niet herhaald in dit verslag.

propaganda en voorlichting

groep 1

algemene ronde

Simon Korper (Amsterdam) spreekt over de betekenis van de groeiende samenwerking tussen organisaties van het voormalig verzet, als voorbeeld van samenwerking met behoud van eigen identiteit. Er is sprake van éénwording van de eigen rol en positie van de communisten.
De partij kent een veelheid van meningen en stromingen, als een soort vereniging van kleine ondernemers. De toegenomen individualisering is een feit. Wil de partij een maatschappelijke rol kunnen blijven spelen dan dienen we ons tenminste te verenigen op een gemeenschappelijke noemer: een gemeenschappelijk inzicht en ideaal. Ook is nodig dat demokratische besluiten worden doorgevoerd.

- **er moet meer aandacht komen voor het werk van onze vertegenwoordigers in parlement, staten en raden;**
- **er moet meer aandacht komen voor vele voorbeelden van samenwerking i.p.v. te ontmoedigen door verdeeldheid te benadrukken (dat doen de andere media wel).**

Max v.d. Berg (Amsterdam) bericht over de discussie in de Amsterdamse afdelingen. Vrij algemeen kwam daar naar voren dat de partij zich dient te verenigen op hoofdpunten (speerpuntenplan). Er is sprake van een groot verlies aan invloed, omdat een partij met ruzie nu eenmaal afstoot.
In een ledenraad zien de meesten geen brood. Het funktioneren van de partijorganisatie moet versterkt worden door vormen van direkte uitwisseling tussen de diverse nivo's. Bijvoorbeeld:
— optreden van het PB voor uitvoering van besluiten in distrikten en in afdelingen;
— naast een congres om de twee jaar eenmaal een conferentie;
Over het centraliseren van de ledenadministratie is men sterk verdeeld.

propaganda en voorlichting

Hans (Amsterdam) vertelt over ervaringen met het werken met partijmateriaal. Leden willen er alleen mee werken als het hen aangaat, als ze er zelf in geloven. Bovendien moet propagandamateriaal meer toegesneden worden op:
— geen afgeronde antwoorden, maar ook ruimte geven aan diskussie;
— wat levert de partij méér dan beweging;
— laten zien dat het resultaat oplevert.

Greta (Groningen): propaganda heeft verschillende doelen: het kan gericht zijn op:

- **het winnen van leden**
- **het winnen van stemmen**
- **bewustwording**

Het beeld van de partij wordt nu vooral bepaald door de manier waarop het in de partij toegaat. Ook het wegvallen van De Waarheid als dagelijks propagandamiddel heeft onze invloed doen verminderen. Dit alles heeft ons op politieke achterstand gezet. We proberen in Groningen dit op te vangen met eigen uitgaven. Progressieve machtsvorming stelt ons voor het probleem van eigen identiteit. Waarom zouden mensen op de CPN stemmen? Dat kan alleen als we een duidelijke eigen lijn volgen. Zwaartepunt van ,,ledenwerving" zal moeten liggen bij het vasthouden van leden.
Er wordt in distrikten en afdelingen veel eigen propagandamateriaal gemaakt. Kan dat niet uitgewisseld worden?
Wemke (Groningen) bestreurt de ontwikkeling met De Waarheid. Een belangrijk middel om de massa in kontakt te brengen met onze politiek is daarmee weggevallen. Om de massa te blijven bereiken werken we met eigen uitgaven. Op tenminste twee punten zal De Waarheid meer moeten berichten:
— over het werk van onze frakties in Tweede Kamer, staten en raden;
— over akties in regio's waar we veel invloed hebben.
Erik (Amsterdam) stelt dat propaganda verschillende doelstellingen kent. Vorm en inhoud moeten daarop aansluiten. Hij pleit voor het vergroten van de propagandawaarde door moderne en gewaagde vormgeving en het gebruik van moderne middelen (Video, viditel, enz.), met inzet van professionele techniek en deskundigheid. Hij vindt de tv-uitzendingen slecht in dit verband. Er is in de partij behoefte aan meer informatie: daarom een tweewekelijkse ledenkrant. Plaatselijke krantjes, zoals in Groningen en Amsterdam vormen een prima aanvulling. Hij lanceert het idee van propagandaworkshops.
Jaap Buys verbaast zich erover dat in het konferentiemateriaal niets staat over De Waarheid. Hij maakt onderscheid tussen propaganda en agitatie, respektievelijk op lange termijn gericht en op dagelijkse strijd. Wat ons bindt in de CPN is vooral de strijd voor dagelijkse belangen van mensen. Alleen via die weg kunnen we invloed herwinnen. Als we wat te zeggen hebben dan kan propaganda toch geen probleem zijn. Overigens wordt de aantrekkingskracht van de CPN niet bepaald door propaganda, maar door wat we doen.

Peter (Groningen): Het beeld van de partij zou er een moeten zijn van:
— partij van de aktie;
— partij van de samenwerking;
— partij van het perspektief.

Probleem is echter dat de partij thans nauwelijks een eigen rol speelt. Propaganda moet niet abstrakt zijn, maar aansluiten bij wat mensen bezighoudt. Dat wil zeggen:
— eenvoudig taalgebruik, zonder het intelligentieniveau te onderschatten;
— met hartstocht (ontbreekt teveel in onze politieke presentatie).
Het werven van leden is pas mogelijk als we erin slagen om niet alleen mensen in beweging te brengen, maar ook bewust te maken. Momenteel staat het PB te ver af van de partijleden. Er is geen leiding.
Jo (Nijmegen); Propaganda maak je om gelezen of gezien of gehoord te worden. Dat stelt de belangrijkste eisen aan de vorm en inhoud. Er moet ook alerter worden gereageerd. Zo hebben we kansen laten liggen bij het rakettendebat en de RSV-enquete. Juist als het iedereen bezighoudt moeten wij daarover materiaal hebben.
Daarom moet er een landelijk propagandaburo komen. Wat betreft ledenwerving: in Nijmegen is er verlies (vanwege ruziesfeer), maar er is nog meer winst!
Simon (Amsterdam): Partijgeschiedenis is vol van veranderingen; kijk maar naar de 20-er en 30-er jaren. Daar zijn lessen uit te trekken. We moeten geen cliché's volgen en onze politiek moet passen bij de Nederlandse verhoudingen en bij de ontwikkelingen onder de bevolking.
We moeten leden behouden en weer bezielen. Kritisch, maar met een positieve basis. De partij kan niet losstaan van de leden en daarmee van de massa. Onze presentatie naar pers en tv kan beter. Simon vraagt aandacht voor 40 jaar bevrijding in 1985.
Max (Amsterdam): Organisatie en propaganda staan in wisselwerking. Een sterke organisatie is voorwaarde en andersom. Propaganda moet niet teveel gesplitst worden naar groepen en sektoren. Algemeen kenmerk voorop is strijdbaar en met ziel. De Waarheid is aanzienlijk verbeterd de laatste maanden. Op 3 punten is nog verbetering nodig in de krant:
— populariseren partijprogram;
— optreden communisten in parlement en raden;
— rol en betekenis CPN in samenwerking.
In plaats van vrijblijvend ,,heel links" aan bod te laten komen, moet nadrukkelijker gekozen worden voor degenen binnen links die toe willen naar een progressieve machtsbundeling. Een eventuele partijmanifestatie zal zich politiek moeten concentreren op de speerpunten en overigens een festivalkarakter moeten hebben. Naast mondelinge en schriftelijke propaganda is er ook visuele (tv, affiches, film, video enz.) Daar moet een aparte groep voor komen. Onze propaganda is onontkoombaar wat ingewikkelder dan het simplisme van rechts. Immers, we roeien tegen de gevestigde stroom in, en we moeten de mensen de ogen zien te openen. Er wordt veel meer propaganda gemaakt in de partij dan we denken. ook veel nieuwe vormen. Landelijk, maar ook in distrikten en plaatselijk. Nodig is: het motiveren van de leden. Dat is het belang van een scholingsplan. Daarom moet juist in afdelingen geschoold worden.
Leo (Amsterdam) wijst op tekst van de redaktie van de ledenkrant. Beeld van de partij niet als abstrakte zaak aan de orde stellen. De partij is allereerst een verzameling van vooral militante mensen. De partij is niet als wasmiddel te verkopen, evenmin als Jehova's te werk gaan. Er zijn in de partij wel veel ideeën over hoe het moet, maar wie voert het uit? Centraal thema in propaganda: wat willen communisten. Vorm en inhoud horen bij elkaar. Er wordt teveel geroepen ,,de" partij doet dit fout, en die doen dat fout. Teveel abstrakte diskussies zonder ook de handen uit de mouwen te steken. Herwinnen van vertrouwen in de partij zullen we zelf moeten doen. Voorwaarde is dat we onszelf niet laten versplinteren en dat het partijwerk gecoördineerd wordt.
Rene (Utrecht) pleit voor beter informeren van de leden: een tweewekelijkse ledenkrant. Ook in Utrecht eigen stadskrantje met eigen nieuws. Propaganda moet aansluiten bij ,,doelgroepen". Dat kan van regio tot regio verschillen. Er moet ook gestimuleerd worden dat leden in afdelingen en groepen zelf dingen maken.
Voorstellen/ideeën:

- **meer werken met video**
- **gebruik maken van theater e.d. (we hebben veel leden in de kultuursektor)**
- **kalkploeg**
- **tentoonstelling met overzicht van propagandamateriaal op de manifestatie.**

Pieta (Rotterdam) verwoordt het gevoel dat de meeste mensen hebben als volgt: ,,rechts belooft een bittere tijd, en links een bittere strijd". Onze propaganda moet positief zijn
— Niet alleen kritiek en ellende
— maar ook concrete perspectieven en verlangens

Ariepieter (Den Haag) vindt dat we beschikken over een goede partij met een goed program. Wie dat niet vindt zal anderen niet winnen voor de partij. Leden hebben er recht op informatie thuis gestuurd te krijgen (ledenkrant). Mat andere krantjes van afdeling of distrikt krijgen leden argumenten om mee te werken. TV beter gebruiken, ook lokale omroepen. Ook video-clips voor jongeren. Propaganda moet aansluiten bij wat mensen bezighoudt. Wat willen de mensen? Wij willen macht en dat kan alleen maar als we daarin gesteund worden door vele mensen.
Gerrit (Rotterdam) heeft al bij al veel positieve dingen gehoord. Trefwoorden zijn voor hem: eigen identiteit, bewustmaking en de middelen. Veel mensen zien door de bomen het bos niet meer, en keren zich af van ,,politiek". Ook veel leden zien het niet meer zitten: Er zijn zoveel terreinen en meningen. Hòe daarop in te spelen? Video? Strips? Dia's? Openbare bijeenkomsten en filmavonden. Op alle mogelijke manieren opheldering verschaffen! Onderwerpen die we niet moeten vergeten:

- **geschiedenis van de partij**
- **analyse van de maatschappij**
- **internationale situatie.**

konklusies?

Niet mogelijk. Wel een deels kritisch, maar ook positief beeld en talloze zinvolle suggesties.
Losse opmerkingen:

- **ophouden met interne ruzies**
- **diskussie was positief**
- **partij moet collectieve kracht vormen**
- **verbeteren aandacht voor CPN in De Waarheid**
- **diskussie geeft blijk van een stuk verlangen om het geluid van de CPN op een moderne manier te laten horen.**

groep 2

algemene ronde

In de algemene ronde kwam een aantal zaken uit de diskussie in de partij aan de orde. Zo werd het belang van De Waarheid benadrukt: De Waarheid moet bij de diskussie betrokken worden en is onmisbaar in de informatievoorziening. In de eigen politieke stellingname, die ons van andere partijen onderscheidt, moet De Waarheid een rol kunnen spelen. Sommigen in de groep vonden dat met De Waarheid nu niet te werken was. Toch bleek dat 'ie in zeer veel plaatsen nog (weer) deur aan deur werd verkocht. Een partijgenoot stelde het tendensrecht aan de orde en aan de kaak. Hij was bovendien van mening dat paal en perk gesteld moest worden aan de zelfstandigheid van afdelingen.
De propagandadiskussie spitste zich toe op een tweetal thema's: de eigen identiteit van de CPN in het naar buiten treden en de vorm en inhoud van propagandamateriaal.

eigen identiteit tegenover progressieve machtsvorming

Een aantal partijgenoten signaleert het probleem van de anonimiteit waar de CPN in op zou gaan ten gevolge van progressieve machtsvorming. Als communist wordt je steeds gevraagd voor allerlei akties (,,die trekt wel wat los"), vroeger kon je dan in je partij bijvoorbeeld in de kolportage iets doen met je ervaringen uit ,,de beweging". Nu zit je alleen nog maar in die beweging, die nadrukkelijk niet met de CPN in verband gebracht mag worden. Er is hoofdzakelijk vertrouwen in individuele communisten, niet in de partij als geheel. Een partijgenoot uit Amersfoort ziet als mogelijke garantie tegen het opgaan in anonimiteit het vanuit de partijafdeling als basis opereren in bewegingen. Dan versnipper je jezelf niet zo, dan werk je met zelfvertrouwen vanuit de partij. Daarbij stelt de groep o.a. vast dat het bundelende, het stuwende in het proces van progressieve machtsvorming is een stuk eigen identiteit van de CPN.
Juist vanwege de nieuwe opstelling van de partij treed je veel meer als communist naar buiten. Gekonkludeerd wordt dat propaganda ook een funktie heeft in het verbinden van communisten in bewegingen.

vorm en inhoud

Door twee mensen wordt naar voren gebracht dat propaganda gebaseerd moet zijn op je hoofddoelstelling en dat — als die hoofddoelstelling niet helder is — je niet over propagandavormen moet gaan praten. Voorts moet je niet in maniertjes vervallen. De CPN moet zelf goed overkomen. Daartegenover stelt de groep vast dat je bij het kiezen van je vorm de keuze moet maken tussen de methode van de wasmiddelenreklame en de Jehovagetuige. Dat je 't dus wel over vormen van propaganda moet hebben, maar dat de vorm veelal afhangt van de doelgroep. Het is noodzakelijk materiaal voor een bepaalde kategorie van de bevolking met die mensen sámen te maken. Vervolgens moet het materiaal worden voorgelegd aan anderen, een zogenaamde testgroep. Een en ander is een pleidooi niet te nonchalant met de produktie van propagandamateriaal om te gaan. Men vindt ook dat het materiaal er gezellig, leuk, flitsend uit moet zien. Het moet — ook qua uiterlijk — gebaseerd zijn op openheid, integriteit, het moet vertrouwen wekken, en de mensen in en buiten de partij inspireren en motiveren.
Dat wordt geïllustreerd door materiaal van Rotterdam (het 11-puntenprogram), dat erop gericht is mensen een glimlach op het norse gelaat te brengen. Die glimlach is een politieke daad. Je hebt een leesbereidheid opgewekt. Dat doe je door wat je beweegt simpelweg op te schrijven.
Tenslotte wordt over het mediabeleid van de partij opgemerkt dat er meer aandacht aan besteed moet worden. Zo kan er o.a. best wat professioneler voor de kamera's ,,opgetreden" worden.

Aroen, strijder voor de onafhankelijkheid van Indonesië

Aroen, Rebel in Indonesië en Nederland*) gaat over het leven en werk van Jan Cornelis Stam die in 1912 als onderwijzer naar Nederlands-Indië vertrok.
Het boek verscheen op een moment dat Lou de Jong met zijn werk ,,Nederlands-Indië" veel stof heeft doen opwaaien omdat hij bij de beoordeling van wat zich in de Oost heeft afgespeeld uitgaat van de politieke worsteling tussen het Nederlandse gouvernement en de Indonesische nationalisten, om het recht op zelfbeschikking. De regeringskoers was gericht op het behoud van de kolonie met alle noodlottige gevolgen van dien.
Zowel de SDAP als de SDP stelden in Nederland de misstanden in Nederlands-Indië aan de orde maar de SDP was de enige die opkwam voor Indonesië los van Holland.
Naar die tijd voert ons Aroen terug. Jan Stam, tijdgenoot van Sneevliet, Bergsma, Wijnkoop, Darsono, Semaun, Tan Malaka en tal van anderen steunden en bevorderden de Indonesische onafhankelijkheidsbeweging.
Aan de bevrijdingsstrijd van het Indonesische volk heeft ook Jan Stam zijn beste krachten gegeven. En dat was niet niks in een tijd dat de exorbitante rechten golden, dat wil zeggen dat de gouverneur-generaal de absolute macht had iedereen die verdacht leek op te laten pakken en achter de tralies te zetten of te verbannen. Desondanks waren er onderwijzers, marinemannen, letterkundigen en zelfs jongeren die als koloniaal getekend hadden die het onafhankelijkheidsstreven steunden.

Onderwijzer „derde klasse"

Jan Stam, geboren in Giesendam en van streng gereformeerde huize, had zich toen hij naar Nederlands-Indië vertrok aan zijn milieu ontworsteld. In de Bond van onderwijzers waar hij al jaren aktief was kwam Stam in aanraking met socialisten. Bij een lezing over sterrenkunde die hij hield voor het Nivon in Den Haag ontmoette hij Aaltje van Minnen, afkomstig uit Leeuwarden en lid van de SDAP. Maar een oom had hem volgens de kinderen ,,echt rood" gemaakt. In 1912 trouwden zij en vertrokken gewapend met een ,,Akte van bekwaamheid als hoofdonderwijzer" naar Batavia. Daar werd Stam als onderwijzer aangesteld op een Hollands-Chinese school op het tineiland Banka, standplaats Soengeiliat.
Je kunt je afvragen waarom vertrok hij naar Indië. In het blad van de onderwijzersbond waarschuwde men vooral gehuwde onderwijzers niet te hoge verwachtingen te hebben wat hun positie betrof want de eerste zeven jaar onder de palmen waren magere jaren. Meedoen in de Oost aan politiek of arbeidersbeweging was buitengesloten, omdat die er niet zou zijn. Het salaris bedroeg 100 gulden per maand met ingang van inscheping plus geld voor een tropenuitrusting en om de zeven jaar verlof.
Het is duidelijk dat Jan en Aaltje vertrokken als politiek bewuste mensen. Hun socialistische opvattingen en hun kijk op het leven namen ze mee en dat zou zo blijven.

Medewerker van „De Tribune"

Reeds enkele maanden na aankomst verscheen de eerste ,,Indische Brief" in ,,De Tribune" het blad van de SDP. Zoals beloofd zou hij ,,zo nu en dan" de krant op de hoogte houden van ,,wat hier woelt en gist, hoe het kapitalisme huishoudt".
Het schrijven van die brieven hield Stam 14 jaar vol. Joop Morriën citeert ruim uit deze bijdragen aan ,,De Tribune" en uit ,,Het Vrije Woord", het blad van de Indische Sociaal Democratische Vereniging. De ISDV was de eerste zelfstandige revolutionair Marxistische organisatie in Indonesië. Indonesiërs en Nederlanders vormden samen het bestuur. In 1920 werd de ISDV, de PKI die zich na een congresbesluit aansloot bij de Communistische Internationale. Het zijn vooral de oorspronkelijke stukken bijeengebracht door Joop Morriën en van uitstekende toelichting voorzien die het boek zo interessant maken.
Naast een tijdsbeeld en een levensschets van een rebel uit de Alblasserwaard komen tal van onderwerpen aan de orde die ook nu nog inspireren tot strijd tegen neokoloniale onderdrukking. Uit alles wat bewaard is gebleven — veel ging verloren tijdens de bezetting — krijg je een indruk wat voor een persoon Jan Stam was. Hoewel door de nationalistische beweging onderwijs en opvoeding hoog gewaardeerd werd besefte Jan Stam dat er meer moest gebeuren dan lesgeven. Stam was dan ook daarnaast politiek en maatschappelijk zeer actief. Hij bekommerde zich om de kwaliteit van het onderwijs en de gezondheidszorg voor de leerlingen. De arbeidstoestanden, de rechteloosheid van de Indonesiërs, mishandelingen van koelies en rassendiscriminatie werden door Stam in de openbaarheid gebracht.
Ook vond hij nog tijd afdelingen van het Indisch Onderwijzersgenootschap die niet floreerden nieuw leven in te blazen en geld in te zamelen voor het onderwijzerssanatorium in Lunteren waar hij had gekuurd om van tbc te herstellen.
De bijdragen in ,,De Tribune" over de toestanden in Nederlands-Indië werden door Louis de Visser en David Wijnkoop in concrete daden omgezet, zoals interpellaties in het parlement en het uitwerken van een anti-koloniaal strijdprogram. Het uitgangspunt was volledige onafhankelijkheid van Indonesië.

Gijs van Munster

In 1924 werd de onderwijzer Gijs van Munster geëxterneerd zoals dat werd genoemd, d.w.z. naar Nederland teruggestuurd. Van Munster werd beschuldigd achter de schermen de leiders van de spoorwegstaking in Semarang advies te hebben gegeven.
Men wilde Van Munster dwingen een verklaring te tekenen dat hij in de toekomst zich van politieke activiteit zou onthouden. Gijs van Munster weigerde zulk een verklaring te tekenen. Teruggekeerd in Nederland zette hij de verslaggeving van Stam voort o.a. over de opstandige beweging van 1926/1927 op Java en Sumatra.
Nadien verscherpte zich de situatie. Zonder vorm van proces verdwenen honderden mensen naar het beruchte kamp op Nieuw-Guinea, het malariaoord aan de Boven-Digoelrivier.
Jan Stam werd gedurende zijn loopbaan diverse keren overgeplaatst bij voorkeur naar afgelegen oorden ver van de politieke centra. Zijn dienstjaren zaten er bijna op.

Terug naar Nederland

Na twintig tropenjaren keerde Stam terug maar ging niet stilzitten. Een greep uit zijn activiteiten na zijn pensionering: parlementsverslaggever voor ,,De Tribune", scholingsinleider, ,,Hulp aan het Republikeinse Spanje" en aan Duitse emigranten op de vlucht voor het Hitlerregime. Ook tijdens de bezetting bleef hij werken voor de illegale CPN. Doordat de Harderwijkerboot te laat aankwam kon Stam zijn onderduikadres in Amsterdam niet voor Sperrtijd bereiken. Noodgedwongen nam hij op het Damrak in de Rode Leeuw een kamer, waar hij bij een algemene controle werd gearresteerd. Via Amersfoort kwam hij in Neuengamme terecht waar hij met zijn oude strijdmakkers Anton Struik en Louis de Visser in de kampleiding zat. Jan Stam overleed in 1943. Zo kwam een einde aan het leven van een opmerkelijk man die leefde en werkte in een zeer bewogen historische periode.
Het boek ,,Aroen" is vlot geschreven, omvat veel foto's en een aantal originele dokumenten. Van harte aanbevolen.

Annie van Ommeren-Averink

***) ,,Aroen, rebel in Indonesië en Nederland", uitgeverij Pegasus, prijs ƒ 20,—, 160 blz.**

Maak de CPN sterker met nieuwe donateurs

Zaterdag 10 november j.l. stond de verbetering van de partij-organisatie centraal op een daartoe georganiseerde conferentie. Elders in dit ledenblad wordt daar uitvoerig over bericht. Het is voor iedereen duidelijk en ook een overtuiging dat bij het tot stand brengen van een grote daadkracht van de partij er een goed functionerende partij-organisatie nodig is. Daar ging het op die conferentie over. Daarnaast is het echter even onmisbaar dat de partij kan beschikken over voldoende financiën. Een aktief optreden van de partij tegen de kruisraketten en de regering-Lubbers, het daarvoor benodigde propaganda- en informatiemateriaal kunnen uitgeven, het steunen van het dagblad De Waarheid enz., het kost ontzettend veel geld.
Met kontributiegelden alleen komen we er niet mee. De partij in staat stellen aktief te kunnen optreden, maakt het organiseren van extra financiële steun tot een hoofdzaak. Het is daarom van 't grootste belang dat in alle afdelingen en districten de grootst mogelijke aandacht wordt besteed aan het winnen van donateurs voor de CPN.
De donatie-campagne, die in september van start ging, levert over de hele linie bekeken nog niet voldoende resultaat op. Het totaal-bedrag aan intekeningen is ongeveer twee ton. Dat is niet genoeg, het moet zeker worden verdubbeld.

Dat er mogelijkheden zijn blijkt uit de resultaten van o.m. afdeling Amersfoort, zoals bijgaand bericht van de penningmeester van Amersfoort laat zien. Maar het wordt aangetoond door het district Den Haag en door de afdelingen Midden-Zeeland met ƒ 1479,- en Zutphen met ƒ 1050.-.

STANDENOVERZICHT:

De totaalstand is ƒ	199.150.50
Amsterdam	54.822.--
Brabant	6.126.--
Drente	210.--
Friesland	3.222.--
Gelderland	8.046.--
Gooi/Eemland	6.500.--
Groningen	11.343.50
Den Haag	34.824.--
Kennemerland	4.350.--
Limburg	3.280.--
Noord.H.Noord	6.129.--
Rotterdam	10.674.--
Twente	5.079.--
Utrecht*	13.338.--
Vecht/IJ.Delta	2.460.--
IJsselstreek	4.382.--
Zaanstreek	4.810.--
Zeeland	1.479.--
Diversen	18.076.--

* In een vorig standenoverzicht is door een foutieve berekening Utrecht met een verkeerd bedrag vermeld. Er stond ƒ 19.278.--. Dit is nu gekorrigeerd met het juiste bedrag.

Brief uit Amersfoort

W.K.,
Het verheugt ons jullie te kunnen berichten dat wij onze taak voor het donatiefonds 1984/1985 hebben bereikt. De taak die wij ons nl. gesteld hadden was om in ieder geval het bedrag te halen van 1983 en dat was ƒ 3830.-, een bedrag dat voordien nooit eerder was bereikt. Voor dit bedrag zorgden in 1983 49 intekenaren, waarvan 15 geen lid van de partij. Aan automatische betalingen zat in dit bedrag totaal voor ƒ 2650.- Aan de hand van jullie laatste overzicht hebben kennelijk 2 hun betalingen gestopt, de een van ƒ 20.- p.jr. en de ander ƒ 30.-. Wat daarvan de reden was weten wij niet, deze adressen moeten nog worden bezocht.
Voor 1984 konden wij dus starten met een bedrag van ƒ 2500.-, aan automatische betalingen en bleef een bedrag van ƒ 1330.- langs de weg van huisbezoek binnen te halen. Besloten werd om in eerste instantie al die adressen te bezoeken die in 1983 wel hadden ingetekend, maar geen automatische betalers werden en een aantal geselecteerde adressen, totaal 18 adressen, verdeeld over de 9 bestuursleden.

Het resultaat van dit huisbezoek was dat er 6 automatische betalers bijkwamen voor een bedrag van ƒ 780.- per jaar en 15 anderen waren goed voor totaal ƒ 560,-. Samen dus ƒ 1340.- wat dus inhoudt dat de taak van 1983 met ƒ 10.- is overschreden. Er zijn nog een paar adressen te bezoeken zodat het bedrag waarschijnlijk nog wel iets hoger zal worden. Tot op heden voor het donatiefonds 1984 totaal 44 donaties, waarvan 14 van niet partijgenoten.

Met kameraadschappelijke groeten
ALI VAN BEEK
penningmeesteresse
afd. Amersfoort

uit de tweede kamer

Evelien Eshuis:

tweeverdienersdebat een flop

Het kamerdebat over de ,,derde fase van de tweeverdienerswet'' is in de publiciteit met enorm veel tamtam omgeven. Welnu, die tamtam was voornamelijk Haagse bluf, de uitkomst van het debat is een flop geworden. Tweeverdieners worden nog zwaarder belast, gezinshoofden meer bevoordeeld, er wordt verschil gemaakt tussen degenen die betaald werk hebben en die van een uitkering afhankelijk zijn, in feite is er nog steeds geen oplossing voor de kosten van kinderopvang.

De ,,derde fase'' is de afronding van een nieuwe belastingwetgeving. Bedoeling daarvan is om mensen die achter één voordeur wonen met een andere inkomenstrekker, zwaarder te belasten dan wanneer zij niet in hetzelfde huis wonen.
Die tweeverdienersbelasting is vorig jaar ingevoerd en leidde tot grote onrechtvaardigheden. De grote fracties zijn toen accoord gegaan om die onrechtvaardigheden weg te nemen in de zgn. ,,derde fase''.
Zoals gezegd, die derde fase heeft op geen enkele wijze een oplossing opgeleverd voor onrechtvaardigheden die vorig jaar zijn ontstaan. Om er toch iets van te maken voerden CDA en VVD een groot drama op waarbij ze erg gewichtig deden alsof er heilige afspraken en principes op het spel stonden. Voor de tweeverdieners die vorig jaar zwaar zijn getroffen levert het allemaal niets op. Het debat ging vnl. over het gezicht van het CDA en de VVD.

show

De CPN-fractie heeft zich fel gekeerd tegen deze vorm van politiek maken waarbij het belang van de belastingplichtige volledig ondergeschikt is gemaakt aan de show van een paar heren, waar rookgordijnen worden opgetrokken om de armzalige inhoud (het niet nakomen van fractiebeloften) te verhullen.
De CPN heeft een voorstel (amendement) ingediend om de zgn. arbeidstoeslag om te zetten in een hogere belastingvrije voet voor iedereen. Wij zijn n.l. van mening dat een arbeidstoeslag voor betaald én onbetaald werk moet gelden, en dus voor iedereen van toepassing moet zijn. Het is onjuist om via belastingheffing de verschillen tussen mensen mèt en zonder betaald werk te vergroten.
Een ander voorstel van de CPN betrof de toeslag i.v.m. kosten van kinderopvang. De CPN wil die gelijktrekken voor zowel gehuwde als alleenstaande ouders. Immers die kosten van kinderopvang zijn voor alleenstaande ouders veelal gelijk of zelfs hoger.
Een derde voorstel is om de kosten voor kinderopvang niet te laten ophouden bij de leeftijd van twaalf, maar bij zestien te laten (zoals nu het geval is).

uitgangspunten

Onze voorstellen hebben we gedaan vanuit het uitgangspunt dat iedereen individueel belast moet worden. Daarbij moet voor eenieder in principe een belastingvrije som gelden waarvan een minimaal bestaan mogelijk is. Financiële verplichtingen (zoals kinderopvang, of een partner zonder inkomen die het huishouden doet) moeten via een systeem van vaste toeslagen worden geregeld. Deze toeslagen moeten zó gegeven worden dat ze zowel voor hoge als voor lage inkomens hetzelfde aan belastingvoordeel opleveren.
In een motie hebben we de regering gevraagd onderzoek te doen naar dergelijke emanciperende en individualiserende vormen van belastingheffing. Immers, de regering onderschrijft het belang van een individueel inkomen i.v.m. vrouwenemancipatie, en ook het Europese Parlement dringt aan op een dergelijk type belastingbeleid.
Toen het debat door de ,,ruzie'' tussen VVD en CDA tenslotte een week uitliep, hebben we als CPN-fractie nog voorgesteld om het wetsvoorstel later te laten ingaan, ook in het licht van de uitvoeringsproblemen.
Al deze voorstellen en moties van onze fractie zijn door de rechtse meerderheid weggestemd.

p.t.t.

Iets soortgelijks hebben we meegemaakt rond de PTT. Ook daar maakte de VVD enorm veel stampei over onzinnige details. Intussen is er alleen nog maar een prestige-kwestie. Niemand van de voorstanders van spreiding waagt zich aan een uitspraak over de — geringe — werkgelegenheid die het voor Groningen oplevert, noch over de gevolgen voor het personeel en de werkgelegenheid in Den Haag. En na alle opgeblazen stampei gaat de verhuizing als het aan de meerderheid van de Kamer ligt gewoon door. Gelukkig zal men daarbij niet om het PTT-personeel heen kunnen. Hun demonstratie op het Binnenhof was hartverwarmend.

Rond de kamerdebatten over de PTT is door de CPN districten uit Den Haag en Groningen een gezamenlijke verklaring gepubliceerd, waarin de spreiding van de PTT wordt afgewezen. Als belangrijkste argumenten noemt de verklaring de positie van het PTT-personeel, de ernstige gevolgen voor de PTT als bedrijf en de dreigende privatisering van de telecommunicatie van de PTT.
In de verklaring worden heel wat betere alternatieven voor Groningen genoemd: ,,Gebruik het geld voor het behoud van het aardappelmeelconcern Avebe, onderzoek de oprichting van een Groningse magnesiumfabriek en breidt de Groningse universiteit uit, met name gericht onderzoek naar versterking van de Groningse economie,'' aldus de verklaring.

Solidariteits-campagne moet doorgaan!

Het is absoluut noodzakelijk dat de steun aan de stakende Britse mijnwerkers onverminderd doorgaat en dat er nieuwe initiatieven worden ontwikkeld. Daartoe kan de CPN de volgende faciliteiten bieden:

- **Nederlands ingesproken videofilms (VHS-systeem) van de mijnwerkersbond NUM over thema's zoals de vrouwensteungroepen, het politiegeweld, achtergronden van de mijnstaking e.d.**
- **een partijbrochure over de mijnwerkersstaking. (begin december)**
- **een manifest over de mijnwerkersstaking op A4 formaat.**
- **de verzorging van een spreker op solidariteitsbijeenkomsten, doordat wij frequente contacten onderhouden met Britse mijnwerkers.**

Neem voor inlichtingen contact op met de landelijke partijleiding, tel. 020 - 239704.

CPN-bijeenkomsten over RSV

Begin december komt het rapport van de RSV-enquêtecommissie gereed. Dan zal ook een brochure van de CPN verschijnen. In die brochure staat centraal: welke lessen moet de progressieve beweging uit de RSV-affaire trekken?
Over de standpunten van de CPN worden een reeks openbare bijeenkomsten georganiseerd.
Op 10 december in Heyplaat, 14 december in Dordrecht, 17 december in Purmerend, 18 december in Amsterdam, 19 december in Schiedam. Op al deze avonden zal Evelien Eshuis spreken.
Wie verder rond de RSV-brochures bijeenkomsten wil organiseren kan daarover contact opnemen met het landelijk CPN-secretariaat. Daar kunnen ook de RSV-brochures worden besteld.

Solidariteit... werken aan de basis

Bijna negen maanden staken de Britse mijnwerkers nu al voor het behoud van hun arbeidsplaatsen. Voor de voortzetting van de staking was én is nationale en internationale steun van onmisbaar belang.

Ook in Nederland wordt op vele plaatsen steun gegeven aan de stakende mijnwerkers. Een goed voorbeeld van deze steun zijn de activiteiten van het comité ,,Steun de Britse mijnwerkers'' in Leiden. Edward Koen van het Leidse comité vertelde ons hier iets over..

In het comité zitten mensen uit politieke partijen en vakbonden, met name kaderleden van de Abva-Kabo die betrokken waren bij de grote novemberacties van het vorig jaar. Deze zomer werden al uit de plaatselijke kassen van de vakbonden gelden vrijgemaakt. Later zijn bij het comité ook mensen gekomen zonder zo'n binding. De kracht van het comité is, volgens Edward Koen, de brede opzet en het consequent werken aan de basis, bijv. het houden van straatcollectes. De opbrengsten van deze collectes werden steeds groter, evenals de sympathie van de bevolking.

Belangrijk voor het succes is ook dat de steun gericht was op één streek, nl. de Rhondda Valley in Zuid-Wales. Leden van het Leidse comité zijn daar heengegaan. De informatie kon zo direct worden doorgegeven. Uit die informatie vloeide het idee voort van vakanties voor mijnwerkerskinderen uit Rhondda. De kindervakanties werden geheel verzorgd door het Boddaert-centrum, een dagbegeleiding voor kinderen. Het centrum heeft dmv. een eigen campagne 8000 gulden opgebracht. Tijdens het bezoek van de kinderen en hun begeleiders sprak Harry Coombs, een bestuurder van de mijnwerkersbond tijdens een kerkdienst. Dit leverde 1600 gulden op. Alle activiteiten tijdens de kindervakantie brachten maar liefst 12000 gulden op. Eén van die activiteiten was de organisatie van een benefietconcert met bekende Leidse popgroepen in de speelruimte van het muziekkorps ,,Cum Fioco''. Als dank voor hun diensten is door de Britten aan het muziekkorps een mijnwerkerslamp aangeboden, die onmiddellijk in de prijzenkast is gezet.

Verder is door het comité een kledinginzameling opgezet. Het aardige was dat alle buurthuizen in Leiden hieraan hebben meegewerkt. Vijfhonderd vuilniszakken vol kleding zijn er opgehaald! De gemeente heeft deze actie ook ondersteund, niet alleen financieel maar ook bijv. door de aanwezigheid van een wethouder bij aankomst en vertrek van de mijnwerkerskinderen.

Het comité is nog steeds bezig met het ondernemen van nieuwe acties. Nu probeert men personen zich garant te laten stellen voor de kosten van een voedselpakket voor een week á ƒ 17,50. Iedereen van de CPN in Leiden, zei Edward Koen, stelde zich voor honderd procent achter deze acties op.

De werkzaamheden van dit comité zijn natuurlijk niet de enige in Nederland. Eind november vonden er weer tal van openbare bijeenkomsten plaats in bijv.Utrecht,Den Haag, Zaandam en Rotterdam. Tevens wordt er op 20, 21 en 22 december in Rotterdam door het plaatselijk comité een grote kerstcollecte georganiseerd. Maar verdere ondersteuning is nog hard nodig met de winter voor de deur. Het is nu erop of eronder!

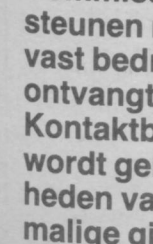

indonesië-commissie van de cpn

Bij de Indonesië-Commissie van de CPN is het volgende informatiemateriaal nog verkrijgbaar:

'Indonesië Anno 1980'
Inleidingen en diskussiebijdragen gehouden op een symposium april '80 ƒ 2,50

De symposiummap:
'CPN-PKI, bevrijdingsbeweging, strijd en solidariteit'
met veel historisch materiaal, o.a. krantenknipsels ƒ 5,-
Wanneer beiden besteld worden is de prijs ƒ 6,—

Kontaktbrief nr. 3:
'De Zeven Provinciën'
De opstand aan boord van het oorlogsschip ,,De Zeven Provinciën'' in februari 1933 ƒ 2,-

Kontaktbrief nr. 4: Redevoeringen gehouden door o.a. Joop Morriën en Joop Wolff op openbare vergaderingen ter herdenking van de opstand op de 'Zeven Provinciën' ƒ 1,—
Beide kontaktbrieven tesamen voor ƒ 2,50

'De Lijdensweg'
Een verslag door een politiek gevangene van een tocht door een aantal gevangenkampen in Indonesië ƒ 5,-
De meeropbrengst van deze brochure is bestemd voor financiële steun aan ex-politieke gevangenen.
Bestellingen richten aan:
Indonesië-Commissie CPN
E. R. Koster-Westerman
De Wittekade 10c
1051 AA Amsterdam.
We zijn genoodzaakt de verzendkosten in rekening te brengen.

Wilt u het werk van de Indonesië-Commissie van de CPN blijvend steunen maak dan periodiek een vast bedrag per maand over. U ontvangt dan vier maal per jaar de Kontaktbrief, waarin u op de hoogte wordt gehouden van de werkzaamheden van de commissie. Ook eenmalige giften zijn van harte welkom.

Met uw financiële steun is het mogelijk daadwerkelijk solidair te zijn met de politieke en ex-politieke gevangenen in Indonesië en bij te dragen aan de strijd voor het herstel van de democratische rechten van de bevolking van Indonesië
Het postgironummer is 2940390 t.n.v. E. R. Koster-Westerman.

Colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Walter Schoonenberg
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Foto's ledenkrant: Boris Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-262565 (tst. 13).
Sluitingsdatum no. 10: 10 december 1984.

Positief-kritische discussie in partijbestuur

Waarheid onmisbaar voor progressieve samenwerking

De CPN heeft De Waarheid ingezet bij haar streven naar progressieve machtsvorming. De uitvoering van dat besluit is niet eenvoudig gebleken, zowel voor de partij als voor De Waarheid zelf.
De Waarheid vervult een onmisbare rol bij het stimuleren van progressieve samenwerking, zoals bij de acties van de vredesbeweging, de strijd tegen racisme, de havenstaking en de acties tegen de kortingen op de uitkeringen van werkenden en uitkeringsgerechtigden.
Tegelijk blijft een kritische discussie over de uitvoering van de congresbesluiten m.b.t. De Waarheid op z'n plaats.
Versterking van De Waarheid, financieel, redactioneel en met aanzienlijk meer abonnees, is van groot belang voor progressieve machtsvorming. De CPN roept een ieder op zich hiervoor in te zetten.
Zo beginnen de conclusies die het partijbestuur trok na een tweetal discussies over De Waarheid die werden bijgewoond door de directie en hoofdredactie van de krant.
Tot het houden van die discussie was al eerder in augustus door het partijbestuur besloten toen de partijbegroting aan de orde was. Daarin is opnieuw een aanzienlijk steunbedrag voor de krant opgenomen.
Bij de vaststelling van dat bedrag is door het partijbestuur gezegd: we geven steun aan de krant naar de mogelijkheden van onze eigen financiën. Daarnaast voeren we als partijbestuur een discussie over het redactionele beleid en de uitvoering van het congresbesluit daarover.

Band

De discussie in het partijbestuur was, zoals het besluit vermeld, positief-kritisch.

Uitgangspunt vormden de besluiten van het 28e kongres en de notitie van het partijbestuur (juni '83) waarover in de extra-ledenkrant van vorig jaar september is bericht.
Tal van vraagstukken kwamen aan de orde, zoals de berichtgeving in de krant over bepaalde onderwerpen, in het bijzonder over de CPN, onevenwichtigheden in de berichtgeving, de relatie tussen de politiek van de partij en het redactioneel beleid, de omstandigheden waaronder de redactie elke dag opnieuw een krant moet maken.
Duidelijk is dat het ondanks alle pogingen daartoe nog niet gelukt is een formule voor de krant te vinden die in staat is om groei, vooral met vele nieuwe abonnees, te bewerkstelligen.

Het staat voor het partijbestuur vast dat er voortgegaan moet worden met het inzetten van De Waarheid voor progressieve machtsvorming. Dat is ook de kern van de politiek van de CPN: het tot stand brengen van een duurzame progressieve machtsvorming voor een andere politiek in ons land, waarin de CPN haar eigen inbreng levert. Die band tussen krant en partij geeft de kaders aan waarbinnen verder gewerkt moet worden.
Tegelijkertijd zal de discussie over de wijze waarop daaraan uitvoering wordt gegeven moeten doorgaan, onder meer in het kader van de voorbereiding van het 29e kongres aan de hand van het verslag van werkzaamheden van het partijbestuur.

Overleg

Voorts werd besloten om de band tussen de CPN en De Waarheid (zoals aangegeven in het redactiestatuut en genoemde notitie van het partijbestuur), uit te werken in de vorm van een aantal werkafspraken van partij en redactie. Genoemd worden:
— Het tot stand brengen van een regelmatig functioneel overleg tussen dagelijks bestuur, directie en hoofdredactie van De Waarheid. Dit overleg heeft ten doel elkaar te informeren.
— Campagne- en themagericht overleg t.a.v. hoofdpunten van strijd, teneinde activiteiten op elkaar af te stemmen in een gemeenschappelijke inzet, bijvoorbeeld rond arbeidstijdverkorting, antiracisme, strijd tegen atoomraketten, 40 jaar bevrijding enz.
— Het besluit van het 28e congres gaf aan de partij uitdrukkelijk ook de opdracht: optreden voor het voortbestaan en organisatorische versterking van de krant en uitbreiding van het aantal abonnees. In het partijbestuur werd geconstateerd dat op dat gebied nieuwe initiatieven nodig zijn, ook naar bondgenoten toe, om de krant met nieuwe abonnees te versterken.
Tevens werden directie en redactie uitgenodigd met nieuwe voorstellen te komen om de relatie met de lezers te intensiveren teneinde het redactiewerk via informatieverschaffing en discussie te verbeteren.
Aan de partijbestuursleden John Geelen, Herman Meijer en Siep Geugjes is de opdracht gegeven genoemde discussie en conclusies m.b.t. de krant nader uit te werken en vorm te geven.

UITNODIGING

De werkgroep van het partijbestuur *„Vrede en veiligheid"* organiseert een studiedag over:

Veiligheidsbeleid en internationale politiek

Op zondag 9 december 1984
aanvang 11.00 uur.
De studiedag heeft plaats:
Hoogte Kadijk 145 (4e verdieping) te Amsterdam.
en eindigt om 16.00 uur.

Ina Brouwer **zal spreken over**
Het feit dat in de atoomwapensindustrie Europa slagveld dreigt te worden, plaatst kleine en middelgrote Europese landen in een andere positie dan de beide grootmachten, met een eigen verantwoordelijkheid.
Voor blokdoorbrekende initiatieven is samenwerking nodig tussen afzonderlijke lidstaten van NAVO en Warschaupact en niet-gebonden landen in Europa.
De reactivering van de Westeuropese Unie heeft niet als achtergrond de versterking van ontspanning en ontwapening in Europa, maar versterking van de defensie-industrie en vergroting van de politieke invloed van m.n. grote Westeuropese landen binnen de NAVO.
Gezien de aard van kernwapens is stationering daarvan dermate ingrijpend dat het Nederlandse parlement zich bij een beslissing daarover niet mag laten leiden door het gedrag van andere staten noch door onkontroleerbare gegevens.

Henk Hoekstra **zal spreken over**
In het kader van coalitiepolitiek is een eigen internationale oriëntatie en aktiviteit van de CPN noodzakelijk.
Strijd(st)ers voor vrede, socialisme en democratie mogen zich niet door het bestaan van blokken laten verdelen.
Een veelzijdige ontwikkeling van kontakten tussen communistische en andere progressieve partijen en bewegingen heeft een doorbrekende invloed op de koude oorlog. Internationale solidariteit moet gestalte krijgen in acties voor konkrete doelen. De CPN dient zich daarvoor in te zetten.
Als reactie op de defensienota van de regering verscheen er bij de brochurehandel van de CPN:

„Van NAVO-zaak tot Nederlandse zaak"

CPN-antwoordnota defensie 1984-1993.
Ten behoeve van de studiedag is het aan te bevelen over deze nota te beschikken.

HET BELEID OM EN HET KABINET WEG

Om de uitkeringen te beschermen, ook het ziekengeld

Opnieuw wil het kabinet-Lubbers werklozen, arbeidsongeschikten en zieke mensen korten.
Om meer geld uit te kunnen geven voor nieuwe wapens.
De begroting van Sociale Zaken wil de regering met twee miljard gulden verlagen.
Die van Defensie met honderden miljoenen verhogen.

Om de koopkracht te herstellen

Het inleveren heeft geen arbeider, uitkeringsgerechtigde
of ambtenaar iets opgeleverd.
Des te beter was het voor het grote kapitaal.
Winststijgingen van soms meer dan 100%.
Daar valt dus heel wat terug te halen.

Om drastiese stappen arbeidstijdverkorting met behoud van loon door te voeren

Met zoveel mensen zonder werk en zo'n tekort aan betaalde banen,
moet het werk beter verdeeld worden.
De ruimte is er.
De winsten stijgen en ook de arbeidsproduktiviteit gaat omhoog.

Om de rechtspositie van ambtenaren te beschermen

De afgelopen jaren heeft de regering z'n eigen ambtenaren als melkkoe gebruikt.
Ze hebben 10% extra ingeleverd.
Daarvoor hebben ze niets teruggezien.
Wel de ondernemers, die kregen van de regering in het afgelopen jaar
11 miljard gulden aan overheidssubsidie.

NAAR EEN ZOMER ZONDER LUBBERS

De ondernemers in de Rotterdamse en Amsterdamse haven zijn gezwicht voor de strijd van de haven werkers.
Dit soort kabinetten verdwijnt alleen als de strijd
van arbeiders voor koopkrachtherstel en arbeidstijdverkorting,
van ambtenaren en uitkeringsgerechtigden tegen weer nieuwe kortingen,
van gemeenten tegen verarming,
van vrouwen voor een zelfstandig bestaan
met elkaar verbonden wordt.

Een beter bestaan kan worden veroverd in gezamenlijke strijd.

no. 10 21 december 1984 Verschijnt 10 x per jaar

CPN leden krant
— OOK VOOR ONZE DONATEURS —

beschrijvingsbrief 29ste congres

DOCUMENTATIECENTRUM NEDERLANDSE POLITIEKE PARTIJEN

zie middengedeelte

1985 moet het jaar worden waarin onze partij haar nieuw gewonnen inzichten ten volle tot gelding zal brengen. Het vaststellen van nieuwe doelstellingen en perspectieven voor socialistische omvorming van de Nederlandse maatschappij was een ingrijpende worsteling, die haar afsluiting vond in het programcongres van 1984. Het 29ste kongres zal het startsein moeten zijn om met nieuw zelfbewustzijn de partij tot daden en strijd in staat te stellen.

1985, de veertigste herdenking van de nederlaag van het Duitse fascisme, zal jong en oud inspireren om met elan de strijd tegen elke vorm van onderdrukking te voeren. De Februariherdenking, de 4e en 5e mei dwingen ons niet alleen terug te zien op de strijdlust van onze oude kameraden, het is een bron van inspiratie voor allen die in de huidige tijd met evenveel dadendrang willen streven naar progressieve veranderingen. Gesterkt door de beste tradities van de CPN en met verwerking van nieuwe inzichten zullen wij

wij wensen de leden en vrienden van de CPN een strijdbaar 1985

de strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat, en tegen elke vorm van onderdrukking zoals van vrouwen en homo-sexuelen blijven voeren. Veertig jaar herdenking zal ook nieuwe inspiratie geven aan de leus nooit meer oorlog, die in een tijd van grenzeloze atoombewapening van een absolute orde is geworden. De drang tot behoud van het leven krijgt in 1985 haar sterkste uitdrukking in het volkspetitionnement tegen de plaatsing van kruisraketten. Het spreekt vanzelf dat onze partij zich daarbij met alle kracht zal inzetten. Strijd voor een beter leven is ook de inzet van acties voor de koopkracht, arbeidstijdverkorting en bescherming en verbetering van de sociale zekerheid. De mensonterende en schandalige praktijken van de grote ondernemingen en hun managers, aan het licht gebracht in de door de CPN geïnitieerde RSV-enquête, zullen moeten worden doorbroken door het opeisen van werkelijke zeggenschap van ondernemingsraden, vakbonden en parlement en door een industriepolitiek, die perspectief biedt op moderne werkgelegenheid. Daaruit volgt dat we in 1985 bredere mogelijkheden krijgen om de strijd te intensiveren tegen multi-nationale ondernemingen en hun grensoverschrijdende machtshonger. Steun aan en solidariteit met de strijd tegen onderdrukking en tegen de economische crisisverschijnselen is daarbij noodzakelijk. In het bijzonder met de strijd voor nationale zelfstandigheid en tegen de Amerikaanse interventie in Midden-Amerika. 1985 zal het jaar moeten worden van een mobilisatie van heel links om een geconcentreerde macht te vormen tegen het rechtse Lubbersbeleid. Zo'n strijdbaar 1985 beginnen we 3 februari met een landelijke manifestatie in het RAI-Congrescentrum, Europaplein Amsterdam. Aanvang 12 uur, sluiting 17 uur.

Op 9 december werd een studiedag gehouden over veiligheidsbeleid en internationale politiek. Twee onderwerpen stonden daarbij centraal. Ina Brouwer hield een inleiding, waarin het reactiveren van de Westeuropese Unie, de gevaren daarvan en mogelijke alternatieven aan de orde kwamen.
Henk Hoekstra sprak over de internationale oriëntatie en aktiviteiten van de CPN.
André Oostveen vatte de inleidingen samen.

Ina Brouwer over de Westeuropese Unie (WEU):

'nieuwe initiatieven nodig van kleine landen'

De huidige vredesbeweging heeft sinds haar opkomst in het midden van de jaren '70 een belangrijk resultaat geboekt, namelijk een verandering in het denken over vrede en veiligheid. Was vroeger sprake van een diskussie over dit onderwerp in kleine, elitaire kring, nu is er sprake van een ,,brede maatschappelijke diskussie". Daarmee is tevens de heersende consensus over het defensiebeleid doorbroken.

'Geen behoefte aan een derde supermacht'

Op nationaal vlak is dit te merken aan de veranderde opstelling van de PvdA, die zich nu tegen kernraketten uitspreekt, en aan de diskussie binnen het CDA, die erop duidt, dat ook daar de consensus weg is. Op internationaal vlak is in West-Europa de verandering te zien bij de sociaal-demokratische partijen, zoals de Westduitse SPD, die niet meer slaafs de NAVO-politiek wensen te volgen. Twee dingen moeten hierbij opgemerkt worden: deze verandering is geen tijdelijke zaak en ze heeft een brede basis. Dit heeft zeer belangrijke gevolgen, omdat daarmee een blokkade wordt gevormd tegen het terugkeren naar de NAVO-politiek, en tegen opportunistische politiek in het kader van de wil tot regeringsdeelname van de PvdA.

het oude bouwwerk kraakt

Deze massabeweging heeft echter het plaatsen van kruisraketten in West-Europa niet verhinderd. Dit kan niet gezien worden als een overwinning van de oude politiek maar is er slechts het staartje van. Het plaatsen van de kruisraketten was tegen de wil van de bevolking.
Als wordt gevraagd, hoe kon het gebeuren dat de kruisraketten tòch zijn geplaatst, dan ligt het antwoord voor de hand: omdat we het niet zelf voor het zeggen hebben.
De afkeer van de bevolking is zo groot, dat het oude bouwwerk kraakt. Een nieuwe diskussie is gestart over de vraag hoe het verder met Europa moet. Kort samengevat: Europa is in, de NAVO is uit. Men realiseert zich dat de oude politiek Europa beschikbaar stelt als slagveld voor de supermachten.
Europa is echter niet om lyrisch te worden. Twee maal reeds leidden *Europese konflikten* tot wereldoorlogen. Dat een verenigd Europa veiliger zou zijn, is dus de vraag. Daartoe moet het aan een drietal politieke kriteria voldoen: **de defensielasten moeten omlaag, men moet streven naar atoomwapenvrije zones en er moet een ontspanningspolitiek gevoerd worden.**
De politiek van Mitterrand in Frankrijk en van bepaalde kringen in West-Duitsland wijkt echter niet wezenlijk af van die van Reagan.
Evenmin is duidelijk dat een verenigd West-Europa het bestaan van twee supermachten doorkruist. Hun huidige macht is gebaseerd op hun atoombewapening. Maar het is zeer wel mogelijk dat die in de toekomst gebaseerd zal zijn op het exclusieve bezit van *ruimtewapens*, een ontwikkeling waar met name de USA op aan sturen.

'Er is een verandering in het denken over vrede en veiligheid'
'Europa is in, de NAVO is uit'

En het volgende vraagteken bij het streven naar een Westeuropese Unie wordt gezet door de steun vanuit het *bedrijfsleven* voor dit plan. Een centrale rol daarin speelt de wapenindustrie. Zij wordt daartoe aangezet door de achterstand die de Westeuropese wapenindustrie heeft bij het ontwikkelen van nieuwe technologieën en door de problemen van het financieren van die kostbare technologieën door de Westeuropese regeringen.

pragmatisch

Al met al is niet ontspanning de achtergrond van het reaktiveren van de oude ideeën van een WEU. Een van de eerste besluiten van de WEU was het *opheffen van de produktiebeperkingen voor de Westduitse wapenindustrie.* Ook wordt binnen de WEU gedacht over de mogelijkheid om *militair buiten het eigen gebied* op te treden. Het is duidelijk, dat vooral bij West-Duitsland en Frankrijk binnen de WEU de tendens bestaat een nieuw blok te vormen tegenover de USA en op te klimmen tot een derde supermacht.
Nederland hoort niet tot de grote koplopers van de WEU. Het zijn pragmatische overwegingen geweest, die ertoe geleid hebben eraan deel te nemen. Binnen de regering is geen grote eenstemmigheid. Zo wijst staatssecretaris Van Houwelingen op de voordelen van standaardisatie en integratie voor de Westeuropese wapenindustrie. Minister Van den Broek daarentegen waarschuwt voor de nadelen van een verzwakte NAVO. Nederland stelt zich duidelijk gereserveerd op. De Europese gedachte staat hier dus tegenover de Atlantische gedachte.
Op de achtergrond speelt natuurlijk ook mee, dat we zwaar moeten meebetalen aan het bewapeningsprogramma van de WEU. Het gaat daarbij vooral om zeer zware, strategische conventionele bewapening, van vooral Westduitse huize.
Ook buiten de regering is de houding t.o.v. de WEU vaak nog niet duidelijk. Aan de ene kant is de WEU vaak de uitdrukking van de afkeer van de NAVO-politiek, aan de andere kant is het gevaar van een Europese supermacht nog zeer abstrakt en te weinig levend bij de bevolking.
Het zou goed zijn indien tegenover de reaktivering van de WEU, nieuwe initiatieven ontwikkeld zouden worden. Zo heeft in 1965 België een ,,Overleg van de Tien" (Oost- en Westeuropese landen) in het leven geroepen, waaraan in 1967 ook Nederland heeft meegedaan. Dit overleg is een stille dood gestorven. Maar als ontspanningspolitiek bij de grootmachten niet in goede handen is, is het nodig dit platform weer op te vijzelen.

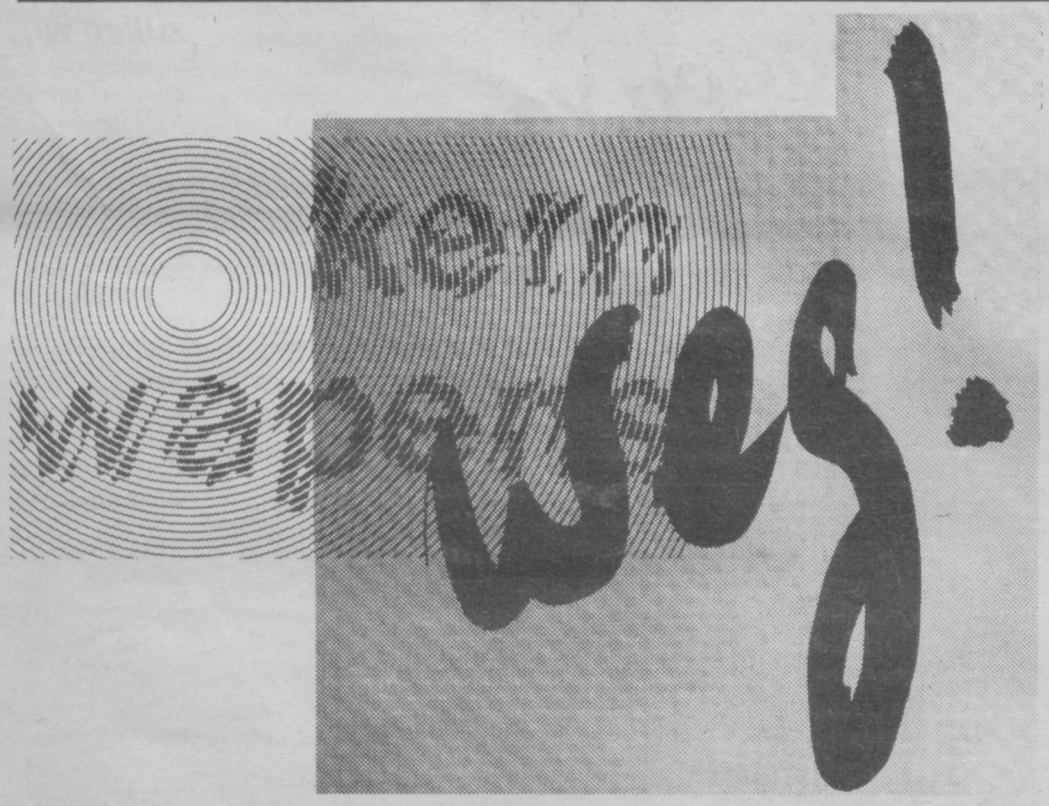

Henk Hoekstra over internationalisme:

'er ligt een belangrijke taak voor de westeuropese communistische partijen'

Het overbruggen van meningsverschillen en het onderschikken van verschillen van opvatting tussen bondgenoten aan de doelstellingen van deze tijd — het voorkomen van een atoomoorlog en het banen van wegen naar een socialistische toekomst — is een geladen onderwerp.

'Contacten tussen communistische partijen stagneren'

We hebben geleerd dat voor demokratische machtsvorming en voor een strijdvaardige coalitiepolitiek een afzwering nodig is van elke dogmatiek. Samenwerken met anderen betekent niet alleen dat men eisen stelt aan mogelijke bondgenoten, maar ook aan zichzelf, aan de eigen partij. Dat roept vaak heftige emoties en reacties op. Dat zijn geen te verwaarlozen bijkomstigheden, integendeel. Maar een juiste instelling, gericht op vernieuwing, komt voort uit een evenwichtige verwerking van alle ervaringen. Het is jammer, dat in dit opzicht zo'n grote achterstand bestaat in de internationale communistische beweging.
In het partijprogram staat, dat het denken en het handelen van de CPN gericht is op internationale solidariteit in de strijd tegen koloniale onderdrukking, oorlogsgevaar en fascisme en voor nationale onafhankelijkheid in politiek, economisch en militair opzicht. Daarbij bouwen we voort op de traditie van de partij. Hoogtepunten daarin zijn de solidariteit met de socialistische Oktoberrevolutie in 1917, het samengaan en het offervaardig vooropgaan van de CPN in de anti-fascistische strijd in de 30er en 40er jaren, en de voorbeeldige solidariteit van de CPN met onze Indonesische kameraden en vrijheidsstrijders.

autonomie

Van zeer groot belang voor het huidige optreden is de internationale politiek van de CPN in de 60er en 70er jaren. Op zijn zachtst gezegd trad er een grote stagnatie op in de contacten van onze partij met de andere partijen.
Onze partij weigerde in die periode deel te nemen aan internationale conferenties en congressen, waarbij partijen uitgesloten werden en die aanleiding werden voor tal van scheuringen. Er dreigde een breuk tussen de communistische partijen uit Europa en die uit Azië, Afrika en Latijns-Amerika. Terwijl het internationaal optreden van onze partij op een uiterst laag pitje stond, werd wèl alles gedaan om de solidariteit met de PKI recht overeind te houden, wat uiterst noodzakelijk was. We wilden onze partij behoeden voor oneigenlijke scheuringen als gevolg van de scheuring van de Internationale Communistische Beweging. Hoewel een zekere onevenwichtigheid aanwezig was, heeft die koers op autonomie van toen het later mogelijk gemaakt juiste posities in te nemen bij de gebeurtenissen in Tsjechoslowakije, Polen en Afganistan.

'Huidige internationale relaties zijn vooral op diplomatiek niveau'

Op dit moment stagneren de contacten tussen de communistische partijen. De soms grote meningsverschillen treden nu duidelijk aan het licht, maar ze zijn nauwelijks bespreekbaar. De communistische partijen komen zo niet dichter bij elkaar, eerder integendeel.

diplomatiek

De contacten tussen oost en west lopen veeleer via de westeuropese sociaal-demokratische partijen. Het gaat hier zowel wat onderwerpen als de aard van de contacten betreft, vooral om relaties tussen staatspartijen en al dan niet van de regering deel uitmakende sociaal-demokratische partijen. Hoe nuttig deze contacten ook kunnen zijn, in hoeverre ze het blokdenken kunnen doorbreken is de vraag.

'Internationaal optreden moet in het verlengde liggen van democratische machtsvorming in eigen land'

Zowel de Westduitse SDP als de PvdA gaan uit van de bestaande blokgebondenheid. Evenzeer is een probleem dat deze relaties zich voornamelijk op diplomatiek nivo ontwikkelen en dat de beweging zowel in Oost- als in West-Europa hier nauwelijks greep op krijgt.
Hier ligt dus een belangrijke taak voor de communistische partijen uit West-Europa. Daartoe dient hun internationaal optreden in het verlengde te liggen van een vastberaden demokratische machtsvorming in eigen land. Zo wordt voorkomen dat de dialoog zich beperkt tot partijen uit Oost-Europa, die niet veel weet hebben van de ontwikkelingen en strategieën van de arbeidersbeweging in kapitalistische landen, met leiders van de sociaal-demokratie, waarvan niet weinigen van nature geneigd zijn zich op een afstand te plaatsen van de massabeweging.

eigen inbreng

Welke punten zou de CPN in haar internationale contacten ter sprake kunnen brengen?

Natuurlijk de **progressieve machtsvorming.** In het verleden stonden hierin centraal de overwegingen van de Russische communistische partij en haar inzichten in de internationale verhoudingen. In Nederland en ook elders is een nieuw idee van progressieve machtsvorming ontstaan met daarin een verhouding tussen socialisten en communisten die in de beweging van onderop tot herleving is gekomen.

De ontwikkeling van het kapitalisme en mogelijke alternatieven.
Juist hier is bij alle verscheidenheid een sterke binding met het lot van de mensen in de beweging vereist om de vervreemding en de abstraktie en daardoor machteloosheid van veel theoretische studies te doorbreken.

Het omgaan met staatsmacht. Juist in de strijd tegen kapitalistische willekeur en toenemend staatsdirigisme ontwikkelen zich vernieuwende ideeën over socialistische staatsmacht, het delen van die macht met meer individuele vrijheid tegen elke vorm van discriminatie.

Verder natuurlijk praktische solidariteit met vrijheidsbewegingen en de vraag hoe op te treden in geval van imperialistische conflicten. Deze punten hebben alles te maken met vrede en veiligheid. Deze veronderstelt immers het overbruggen van de scheidslijnen in de arbeidersbeweging. Daarvoor moeten we niet alleen kritisch zijn maar ook samen willen werken.

actieweken voor sociale zekerheid

Stakingen, werkonderbrekingen, bezettingen en demonstraties tegen de nieuwe korting op de uitkeringen bepaalden het beeld tijdens de actieweek in november. Met als centrum regio Rotterdam — het gebied waar minister Ruding zijn hatelijke opmerkingen tegen werklozen deponeerde — maar ook elders in het land: in de Groningse strokarton, de papierindustrie in de IJsselstreek, de bouw in Amsterdam en Zaanstreek, WAO-ers en werklozen in Limburg.

Eensgezind werd door uitkeringsgerechtigden en betaald werkenden acties gevoerd. De omvang van die acties is zonder meer van bijzondere betekenis te noemen. Vooral in het licht van de niet aflatende pogingen van de regering om werkenden en uitkeringsgerechtigden tegen elkaar uit te spelen. Die opzet van de regering is doorbroken.

Verschillende factoren speelden bij het tot stand brengen van deze beweging een rol
- allereerst de **algemene onvrede** tegen de bezuinigings- en matigingspolitiek als zodanig. Het feit dat dit regeringsbeleid honderdduizenden in een volstrekt onhoudbare positie stort dringt hoe langer hoe meer door. Daartegenover staat in schril contrast dat al het inleveren als enig resultaat een gigantische winststijging van een reeks concerns heeft opgeleverd;
- de acties waren verbonden met een discussie in de vakbeweging gericht op een **actieve inzet in de komende CAO-strijd**, zoals het aanvullen van uitkeringen, het opeisen van koopkrachtbehoud door loonsverbetering en arbeidstijdverkorting. In de bedrijven wordt aangevoeld dat de ondernemers de grootste profiteurs zijn van het regeringsbeleid en dat daar nu de rekening moet worden gepresenteerd;
- zeker niet in de laatste plaats de **actieve opstelling van de uitkeringsgerechtigden** zelf. Het actieberaad van landelijke comitees en platforms van uitkeringsgerechtigden besloot al op 22 september tot acties. Ook uitkeringsgerechtigden in FNV-verband vormden een stuwende kracht. Hun activiteiten waren onmisbaar om de actieweek te kunnen organiseren;
- het tot stand brengen van samenwerking tussen werkenden en uitkeringsgerechtigden en progressieve partijen vond ondermeer gestalte in **plaatselijke anti-crisis comitees**.

bijstandsvrouwen

Bij dit positieve beeld moeten ook kritische kanttekeningen worden geplaatst:
- lang niet overal zijn acties georganiseerd. Met name vanuit de overheidssector was de deelname beperkt, wat vooral werd veroorzaakt door de gang van zaken bij de onderhandelingen met Rietkerk; de delegaties van de ambtenarenbonden bleken bereid de belangrijkste eisen van de actieweek op voorhand prijs te geven;
- de beeldvorming rond de deelname van de uitkeringsgerechtigden aan de acties is veel te beperkt gebleven, volstrekt niet in overeenstemming met hun feitelijke rol in de acties;
- opvallend afwezig in de actieweek waren vrouwen, zoals die ondermeer in de comitees vrouwen in de bijstand en in plaatselijke comitees vrouwen voor economische zelfstandigheid actief zijn. De houding van de FNV speelt hierbij parten. Tot op heden is vandaaruit een neiging het optreden van bijv. bijstandsvrouwen als ,,te lastig" van de hand te wijzen. Deze benadering is zonder meer kortzichtig. Alleen afgezien het feit dat de positie van de bijstandsvrouwen het voorland dreigt te worden van vrijwel alle uitkeringsgerechtigden;
- wat de partij zelf betreft, een inventarisatie langs verschillende afdelingen levert een wisselend beeld op wat betreft de directe betrokkenheid bij het organiseren van de acties.
Algemeen is de inzet van communisten in vakbeweging en uitkeringsgerechtigdencomitees. Sommige partijafdelingen nemen deel aan plaatselijke platforms en verbinden dat ook met optreden in de gemeente voor de positie van uitkeringsgerechtigden. Elders, en met name in de grote steden, staan buurtafdelingen vaak voor de vraag hoe contacten te leggen met uitkeringsgerechtigden en wat voor acties te organiseren.

politiek niveau

Ondanks deze kritische kanttekeningen staat recht overeind dat de twijfelaars en cynici, die voor de actieweek verkondigden dat het ,,toch niks werd", ongelijk hebben gekregen.
Er is in de actieweek de toon gezet **van een eensgezind optreden van werkenden en uitkeringsgerechtigden tot het hanteren van de staking aan toe! En de overtuiging dat de inzet van de strijd moet zijn gericht op het verdwijnen van het kabinet Lubbers heeft belangrijk aan kracht gewonnen, ook in uitspraken van vakbondsbestuurders.**
Daarbij wordt ook naar wegen gezocht om de machtsvorming daartoe tot stand te brengen, bijv. in de voorstellen van de Vervoersbond over een progressief accoord als alternatief voor het kabinet Lubbers.
Duidelijk blijkt, daar waar acties een politiek niveau bereiken als is gebeurd, daar krijgen verregaande en doorbrekende ideeën een kans om naar voren te worden gebracht.
Dit alles onderstreept wat de partij als belangrijkste doelstelling heeft geformuleerd in het ,,actieplan voor sociale politiek": progressieve machtsvorming voor gerichte bestrijding van de werkloosheid, sociale zekerheid, koopkracht en drastische arbeidstijdverkorting.
De ervaringen in de actieweek maken duidelijk dat er kansen zijn.
Het optreden van de partij moet erop zijn gericht die kansen verder te benutten.

blokkade

Welke mogelijkheden en perspectieven zijn er de komende tijd?
Wat betreft de **uitkeringen**: de regering lijkt vooralsnog niet van plan de afbraak van de sociale zekerheid stop te zetten, laat staan te verbeteren. Ook al is er sprake van twijfels in het CDA vooralsnog lijken die geen verdere functie te hebben dan het opbrengen van sociale cosmetica.
De 1 januari-maatregelen zullen opnieuw vele tienduizenden in eení volstrekt onhoudbare situatie brengen, per 1 juli dreigt het slotstuk van de stelselherziening.
De klemmende vraag die beantwoord moet worden is hoe het verzet tegen het kortingsbeleid tot gelding kan worden gebracht en het regeringsbeleid daadwerkelijk kan worden geblokkeerd.
Nu komt het er op aan dat progressieve mensen zeggen: er zijn grenzen overschreden die niet overschreden mogen worden. Daar waar macht gevormd kan worden zal dat tot gelding moeten worden gebracht. Waarom zouden progressieve besturen toestaan dat mensen als gevolg van de kortingen op de uitkeringen en verhoging van de woonlasten uit hun huis worden gezet of van het gas worden afgesloten? Waarom zouden sociale diensten meewerken aan de sociale controle van bijstandvrouwen? Een dergelijke solidarisering met de positie van uitkeringsgerechtigden zal vooral in buurten, van onderop gestalte moeten krijgen.
Wat betreft de **komende CAO-strijd**: er staat een omvangrijke confrontatie met de ondernemers voor de deur. Vooral nu een eisen-pakket is geformuleerd waarin wordt getracht eigen doelstellingen te realiseren m.b.t. bescherming van de uitkeringen (ziektewet), koopkracht en arbeidstijdverkorting tot 36 uur.
Ongetwijfeld heeft bij de samenstelling van dit eisen-pakket de kritiek op de gang van zaken twee jaar geleden een rol gespeeld. Toen werd in het kader van het zgn. Stichtingsakkoord de prijscompensatie op voorhand weggegeven en was er nauwelijks enige controle op de herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen. Vooral op die punten zullen in de komende CAO-strijd harde noten moeten worden gekraakt.
Nu al is duidelijk dat dat inderdaad harde noten zullen zijn. De werkgevers en de regering hebben zich in hun uitgangspunten gekeerd tegen automatische prijscompensatie en tegen collectieve arbeidstijdverkorting. Zij dreigen een blokkade op te werpen die alleen door eensgezinde actie kan worden doorbroken.
De uitkomst van de komende CAO-strijd is van groot belang, willen we het perspectief op verdere arbeidstijdverkorting levend kunnen houden, wil het mogelijk zijn overeenstemming te bereiken over de noodzaak van drastische stappen, als eerste naar een werkweek van 32 uur.
Alleen met dergelijke drastische stappen zal ATV echter resultaten opleveren.
Bij het boven tafel houden van dit perspectief zal het bij de komende strijd niet alleen gaan om het realiseren van de 36 uur, maar vooral ook om de wijze waarop. Er mag géén herhaling plaatsvinden van twee jaar geleden, toen ATV werd doorgevoerd met zware concessies aan de ondernemers op het gebied van prijscompensatie, flexibilisering en onvoldoende herbezetting. Nu zal de ATV op voorwaarde van de werknemers/sters moeten worden doorgevoerd, dus met volledige herbezetting en controle op de invulling ervan, én met behoud van de koopkracht.
Allen die verdere ATV willen, staan voor de dwingende taak aan de komende strijd bij te dragen. Dat geldt zeker voor onze partij.

Frank Biesboer

---

zojuist verschenen de tweede scholingsmap

CPN en de vredesstrijd

De scholingsgroep van het partijbestuur heeft een tweetal artikelen gekozen voor de basisscholing, die een aktuele uitwerking inhouden van de standpunten van de CPN over de strategie van de vredesbeweging. Het eerste artikel van Ton van Hoek geeft een soort overzicht van de politieke standpunten van de CPN rond aktuele kwesties, waarbij zijdelings ook andere inzetten ter sprake komen.
Het tweede artikel van Nico Schouten is veel polemischer van karakter en is voor een belangrijk deel een toepassing van stellingname op die van o.a. Mient-Jan Faber op de vredesconferentie van Perugia. Omdat er ongetwijfeld partijgenoten (tes) zullen zijn, die kennis van dit artikel zullen willen nemen om de polemiek beter te kunnen volgen, is een bewerking van Faber's stellingname uit de IKV-vredeskrant als bijlage toegevoegd.

Tenslotte zijn een aantal passages uit het partijprogramma toegevoegd. In de eerste plaats twee paragrafen (1.8 en 1.10) uit het hoofdstuk over ,,Algemene doelstellingen en uitgangspunten". In de tweede plaats het onderdeel ,,Noodzaak van een aktieve vredespolitiek" (2.3) uit de zes onderdelen van het hoofdstuk over ,,Internationale politiek".
De programmatische passages verhelderen de kaders, waarbinnen de aktuele stellingnames van Ton van Hoek en Nico Schouten zich bewegen.
Deze twee artikelen zijn in een leeswijzer kort samengevat. De passages uit het partijprogramma spreken voor zich.
De prijs van de map is f 2,50. Bestellingen kunnen worden gericht aan Stichting Vorming en Scholing van de CPN, Hoogte Kadijk 145 1018 BH Amsterdam, tel. 020 - 239704 van 9.30 tot 16.30 uur of bij Max van den Berg, tel. 020 - 198476 tussen 18.00 en 19.00 uur.

De scholingswerkgroep heeft inmiddels enkele mapjes geproduceerd voor de basisscholing. Ook zit de ,,winterscholing" over ,,De economie in de jaren '80" er al weer op. De inhoud van dat scholingsweekeinde wordt in P&C gepubliceerd.
Heel langzaam komt het scholingsgebeuren weer op gang. Een beetje tempo zou wel mogen.
Er zijn positieve reacties op de scholingsactiviteiten tot nu toe. Er zijn ook kritische geluiden. Daarvoor houden we ons aanbevolen.
Reakties/ervaringen kun je richten tot de scholingswerkgroep van de CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam. Of telefonisch: 020-262565, Henk-Jan van der Meer/020-198476, Max van den Berg.
Op deze bladzijde tref je het eerste deel van de ,,leeswijzer" aan bij het scholingsmapje ,,De CPN en de vredesstrijd".

foto boris klatser

studieweekend 15-16 december geslaagd

Een groot aantal deelnemers aan het studieweekend hebben een levendige discussie gevoerd met de inleiders Boe Thio, Pim Juffermans en Miriam Nijhof en met elkaar. Er werd voor f 100,- aan brochurematériaal gekocht en f 572,- opgehaald t.b.v. de Britse mijnwerkers.

CPN-brochure over het RSV-schandaal

schipbreuk van ondernemersmacht

Er is een industriepolitiek vereist, waarin de scheepsbouw, ondanks de enorme afbraak als gevolg van het RSV-debâcle, een toekomst wordt gegeven. Door industriële vernieuwing, door een daartoe ontwikkeld steunbeleid. De duivelskring van steeds voortgaande militarisering van de scheepsbouw moet doorbroken worden.
Onlosmakelijk verbonden met een dergelijke industriepolitiek is de noodzaak van democratische vernieuwing. Er moet controle komen op investeringsbeslissingen, op de besteding van steungelden. De zeggenschap van ondernemingsraden, vakbeweging en democratisch gekozen organen, zoals het parlement, moet daartoe aanzienlijk worden versterkt.

Dat zijn de twee centrale conclusies van de nieuwe CPN-brochure over de RSV. Die conclusies worden getrokken aan de hand van een degelijke beoordeling van wat er fout is gegaan bij RSV. En ze worden op actuele en toegespitste wijze uitgewerkt, duidelijk bedoeld om de RSV-enquête niet te laten voor wat ze is. De onthutsende feiten die boven tafel zijn gekomen, moeten aanleiding zijn tot verandering van het huidige beleid.
,,Politieke partijen, vakbonden en andere betrokkenen moeten de moed opbrengen consequenties te trekken uit de RSV-enquête. Geen verdoezeling van onaangename feiten, de onderste steen moet boven komen, wat was het uitgangspunt van de CPN bij het initiatief voor een parlementaire enquête. Dat is ook het uitgangspunt van de CPN bij het trekken van lessen uit de RSV-enquête", zo schrijft Evelien Eshuis in het voorwoord.
In datzelfde voorwoord onderstreept het communistische Kamerlid de betekenis van de parlementaire enquête als middel van democratische controle. De twijfelaars over het nut van de parlementaire enquête hebben ongelijk gekregen.

verkwisting, hebzucht en minachting

Het beeld dat zich gaandeweg rond de RSV ontrolde was dat van verkwisting, hebzucht en minachting.
Verkwisting van miljoenen guldens aan belastinggeld, van vakmanschap en kennis. En vooral van de inzet en toekomstverwachtingen van de werkers van het bedrijf, die jaar in jaar uit strijd hebben gevoerd maar niet konden verhinderen dat het ten gronde werd gericht. *,,In kille cijfers samengevat is de rekening van het RSV-drama het verlies van 18.000 arbeidsplaatsen sinds het ontstaan van RSV, ruim 2 miljard guldens aan overheidssteun en een Nederlandse scheepsbouw die tot een heel bescheiden plaatsje is teruggedrongen",* aldus de brochure.
De hebzucht en minachting werden het best belichaamd, letterlijk en figuurlijk, in de persoon van president-commissaris De Vries, die zich verrijkte met gigantische onkostenrekeningen en het maar niets vond dat een stel parlementariërs het lef hadden hem daarover aan de tand te voelen.
Tegelijk waarschuwt de brochure ervoor dit soort gebeurtenissen niet af te doen als een incident, waarbij volstaan kan worden met het straffen van de schuldigen. Want deze onkostenrekeningen, persoonlijke verrijking en gesjoemel zijn slechts bijverschijnselen.
,,De RSV-zaak is geen uitzondering, maar er in feite één uit een reeks van schandalen: OGEM, Slavenburg Bank, Tilburgse Hypotheekbank, de ABP-affaire. Ze zijn wezenskenmerken van het kapitalistische systeem."

wat ging er mis

De RSV-affaire kan dan ook niet worden gezien als een toevallig incident, bepaald door een paar individuele personen. Het gaat erom de rol van de voornaamste betrokkenen en verantwoordelijken te analyseren.
Allereerst de rol van de regering. De brochure stelt vast dat de neergang van de scheepsbouw in belangrijkte mate is veroorzaakt door het volstrekt ontbreken van een op behoud en vernieuwing van de scheepsbouw gerichte industriepolitiek. De ontwikkeling van de scheepsbouw werd ondergeschikt gemaakt aan de internationale concurrentieverhoudingen, er werd slaafs gehoor gegeven aan de EG-plannen gericht op herstructurering en inkrimping. Alle partijen, die in de loop der jaren deel van de regering hebben uitgemaakt, zijn daarvoor verantwoordelijk.
Het enige waarmee de regering wel in de ontwikkeling van de scheepsbouw ingreep was het actief bevorderen van militarisering. Werven als De Schelde, Wilton Feyenoord en RDM kwamen daarmee in een fuik terecht. *,,De militaire produktie vormde een rem op het ontwikkelen van niet-militaire produktie, waardoor de werven steeds afhankelijker worden van Nederlandse marine-orders en van wapenexport (denk aan fregatten en duikboten voor Indonesië, Taiwan enz.)".*
De actualiteit hiervan blijkt nog eens uit de zgn. Walrus-affaire. Duikboten, die twee keer zo duur worden als gepland, onder meer omdat ze moeten dienen als paradepaardjes voor de internationale duikbotenmarkt.
De steunverlening door de overheid werd volstrekt niet gebruikt om de RSV-bedrijven beter in staat te stellen in te spelen op moderne ontwikkelingen in de scheepsbouw, maar diende vooral voor het zekerstellen van de kredieten van banken.
Via personele relaties van directie (Stikker e.a.), raad van commissarissen en banken (Van den Brink-AMRO, e.a.), de regeringscommissaris (Molkenboer) en enkele Kamerleden (Schmelzer, Toxopeus) werden misstappen afgedekt, werd goedkeuring gegeven aan fataal beleid en werd van de overheid steeds meer steun verkregen.

ondernemingsraden

Van verschillende kanten, onder meer door de voorzitter van de RSV-enquêtecommissie Van Dijk, wordt de beschuldigende vinger vooral naar de ondernemingsraden gewezen. Die zouden het saneringsproces maar hebben vertraagd waardoor de overheid miljoenen guldens is kwijtgeraakt, zo luidt hun redenering.
De brochure wijst dit fel van de hand.
De ondernemingsraden en vakbondskaderleden zijn de enigen geweest, die meerdere keren aan de bel hebben getrokken dat het de foute kant op ging. Voor die waarschuwingen hield het ministerie van economische zaken zich echter volstrekt doof.
Achteraf is gebleken dat de werknemers volkomen terecht geen vertrouwen hadden in het directiebeleid. Hun verzet tegen ontslagen en herstructurering was dan ook verstandig en noodzakelijk.

welke lessen trekken?

Op grond van een beoordeling van wat er mis ging, waarin naast de regering en de ondernemingsraden ook het parlement, de leiding van RSV, en de vakbeweging aan de orde komen, worden in de brochure voorstellen ontvouwd die een antwoord moeten geven op de schandalen die zich rond RSV hebben voltrokken.
Allereerst wordt genoemd de noodzaak van een actieve industriepolitiek, waarbij ook wordt aangegeven aan welke voorwaarden die naar de mening van de CPN moet voldoen. Wat betreft de scheepsbouw wordt gezegd *,,Ondanks de gemiste kansen van de jaren zestig en zeventig en de enorme afbraak die door dit debâcle is bewerkstelligd, is de scheepsbouw voor Nederland geen definitief verloren terrein. Willen we terrein terugwinnen dan is wel een stimuleringsbeleid noodzakelijk, een politiek die industriële vernieuwing ondersteunt gericht op speerpunten zoals de off-shoremarkt. Belangrijke voorwaarde daarbij is ook dat een definitief halt wordt toegeroepen aan de steeds voortgaande militarisering van de scheepsbouw."*
Vervolgens geeft de brochure een concrete uitwerking op welke wijze een off-shore-industrie in ons land kan worden opgebouwd en de militaire produktie kan worden teruggedrongen door het omschakelen naar civiele produktie.

overheidssteun blijft nodig

Door rechts, en soms ook door de PvdA, is in reactie op de RSV-enquête gezegd: bedrijvensteun is uit den boze, de — kapitalistische — markt moet vrijelijk haar werk kunnen doen.
,,De CPN is het daar niet mee eens. Niet de steunverlening is de boosdoener, maar het gebrek aan controle op de besteding ervan. Als uitgegaan wordt van een actieve industriepolitiek, bijvoorbeeld gericht op off-shore, dan zal steunverlening erop gericht moeten zijn die industrie van de grond te tillen."
Dus steunverlening moet zijn verbonden aan voorwaarden. Niet om gouden handdrukken en de rente en risico's van banken af te dekken, maar voor technische vernieuwing en ook sociale investeringen, zoals arbeidstijdverkorting enz.
Essentieel voor het realiseren van dergelijke voorwaarden is de democratische controle op investeringsbeslissingen, de besteding van overheidssteun e.d.
De brochure besluit met een krachtig pleidooi voor het versterken van die democratische controle, zowel door het parlement als door ondernemingsraden en vakbonden.
Daarmee komt de CPN tot geheel andere conclusies dan de huidige praktijk. Onder invloed van het werk van de commissie-Wagner is er door CDA en VVD voor gekozen de industriepolitiek in handen te leggen van ,,deskundigen" die de minister bindend moeten adviseren over steunaanvragen.
,,De inzichten die bij de vakbeweging en ondernemingsraden leven over reorganisaties en vernieuwing van bedrijven en sectoren zijn essentiële onderdelen van industriebeleid. Een industriepolitiek kan niet van bovenaf door technocratische clubjes als die van Wagner bepaald worden. Niet bij de holdings en hoofdkantoren alleen, maar juist op het bedrijvenniveau en bij de werknemers/sters is veel kennis van de mogelijkheden in het bedrijf, de marktontwikkelingen en de vraag naar produktie. Dat zijn evenzovele elementen van industriepolitiek."

traditie

Met de brochure knoopt de CPN aan bij haar tradities in de scheepsbouw. Wat niet in het rapport van de parlementaire enquêtecommissie wordt vermeld is, dat de periode van sanering van de scheepsbouw ook een periode is geweest van initiatieven en actie, waaraan de CPN een belangrijke bijdrage heeft geleverd.
Interessant is te zien dat daarbij benaderingen en opvattingen werden gehanteerd die ook in de nieuwe CPN-brochure zijn terug te vinden.
Op een scheepsbouwconferentie, die door de CPN in 1976 was belegd, werd in de conclusies óók gesproken over de noodzaak van vernieuwing van de scheepsbouw en over democratische controle op investeringen en gebruik van overheidsgelden.
De RSV-enquête heeft vele onderste stenen naar boven gehaald. Nu gaat het erom dat daarmee iets gebeurt. De resultaten van de enquête zijn er niet voor bedoeld in een of ander jaarboek vermeld te worden, maar er politieke conclusies aan te verbinden, het beleid te veranderen.
De CPN-brochure geeft daaraan een belangrijke bijdrage. Nu zal het erom gaan met al degenen die zich ,,wild" hebben geërgerd aan de RSV-schandalen op te treden voor een verandering van het beleid. De verontwaardiging moet worden omgezet in strijd voor een andere politiek.

De brochure kan bij de brochurehandel van de CPN besteld worden of in de afdelingen en districten. De prijs is f 1.-. Vanaf de brochurehandel zijn de verzendkosten f 1.10.

colofon

De CPN-ledenkrant verschijnt elke derde vrijdag van de maand, behalve in juni en juli. Leden van de CPN krijgen het blad gratis via de distrikten en afdelingen.
Leden van de CPN die toezending van de Ledenkrant op prijs stellen moeten dit melden aan het secretariaat. Kosten hiervan zijn 12,50 per jaar (postgiro 511002 t.n.v. alg. penningmeester CPN).
Donateurs ontvangen het blad per post (donaties op giro 511002 t.n.v. Alg. Penm. CPN).
Redactie: Fenna Bolding, Leo Klatser, André van Oostveen, Walter Schoonenberg.
Eindredactie: Frank Biesboer.
Vormgeving: Leo Klatser.
Druk: Dijkman & Co.
Redactiesecretariaat: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam, tel. 020-239704.

BESCHRIJVINGSBRIEF

29ste CPN CONGRES

1, 2 en 3 maart 1985

Op 1, 2 en 3 maart 1985 vindt het 29ste congres plaats van de Communistische Partij van Nederland.
In deze beschrijvingsbrief publiceert het partijbestuur het congresmateriaal, dat de grondslag vormt voor de diskussies op de ledenvergaderingen, vergaderingen van partijgroepen en overleggen, die in de maand januari plaatsvinden, en vervolgens op de distriktsconferenties die eveneens in voorbereiding op het congres worden gehouden in het weekend van 9 en 10 februari.

Deze beschrijvingsbrief bevat:

- *Het verslag van werkzaamheden van het aftredende partijbestuur, periode 1982-1984;*
- *De ontwerp-resolutie 'Voor een krachtenbundeling tegen rechts beleid; voor een sterke CPN; voor een sterk alternatief';*
- *Uitgangspunten ten behoeve van de besluitvorming op het congres;*
- *De congresagenda.*

In de CPN-ledenkranten van januari (3e week) en februari (1ste en 4e week) zal aanvullend materiaal worden gepubliceerd. Het partijbestuur stelde een congrescommissie in die de voorbereiding en organisatie van het congres ter hand neemt.

Het congres vindt plaats in het RAI-congrescentrum te Amsterdam.

CONGRESAGENDA

1. Opening.
2. Verslag van werkzaamheden en toelichting op de ontwerp-resolutie:
   - Voor een krachtenbundeling tegen rechts beleid;
   - Voor een sterke CPN;
   - Voor een sterk alternatief.
3. Diskussie over het verslag van werkzaamheden.
4. Paragraafsgewijze behandeling van de ontwerp-resolutie;
   diskussie en besluitvorming.
5. Het financieel verslag.
6. Verkiezing van het partijbestuur.
7. Afsluiting.

Verslag van werkzaamheden

Doel van het verslag van werkzaamheden van het aftredende partijbestuur is een overzicht te bieden van aktiviteiten van het partijbestuur in het kader van de politieke ontwikkelingen van de afgelopen tijd; verantwoording af te leggen over de werkzaamheden en daarmee ook de achtergronden te schetsen van de voorgelegde ontwerp-besluiten. Deze ontwerp-besluiten liggen in het verlengde van de besluiten die de partij nam na een diepgaande en fundamentele diskussie op het 28ste en het programcongres. Zij hebben dan ook vooral het karakter van een konkrete uitwerking van eerdere besluitvorming en hebben ten doel in de aktuele situatie voor de partij zelf en naar buiten toe de inzet van de partij vast te stellen.
Deze opzet van de besluitvorming houdt naar de mening van het partijbestuur ook in dat de diskussie op het congres het karakter zal krijgen van bespreking van ervaringen.
Op die manier kan het congres ook konkrete voorbeelden opleveren waar het nieuwe partijbestuur en de leden van de partij hun voordeel mee kunnen doen bij de uitvoering van de genomen besluiten.

1. Internationale crisis

'CPN sterk voor progressieve machtsvorming', dat was het motto van de besluiten van het 28ste congres van de partij op 26, 27 en 28 november 1982 te Amsterdam. Dit motto beheerste de aktiviteiten van de partij in de afgelopen twee jaar:
- initiatiefnemend en verenigend optreden in de strijd voor vrede, op sociaal economisch gebied, tegen racisme en voor democratie;
- onze inbreng in samenwerkingsverband en overlegstrukturen met andere progressieve partijen en democratische bewegingen.

Deze besluitvorming voltrok zich in een periode waarin de diepgaande crisis van het kapitalisme zich verder doorzette, ernstige crisisverschijnselen in de socialistische landen bleven aanhouden en zich in de internationale verhoudingen verscherpte spanningen en (gewapende) konflikten aftekenden. Het was tegelijkertijd een periode waarin vredes- en bevrijdingsbewegingen - ook bij het nog uitblijven van direkt zichtbare resultaten - zich onstuitbaar deden gelden. De besluitvorming gaf uiting aan de noodzaak onze weg te vinden in nieuwe verhoudingen en omstandigheden. Dit vereiste een kritische verwerking van ervaringen en het formuleren van nieuwe antwoorden op de vraagstukken van deze tijd. De grote schokken die zich in de maatschappelijke ontwikkeling voordeden, vonden ook hun weerspiegeling in een schoksgewijze ontwikkeling binnen onze partij. De problemen die zich voordoen bij een noodzakelijke heroriëntatie, werden door de partij niet uit de weg gegaan. We hebben het aangedurfd in een open debat de vraagstukken te lijf te gaan en tot formulering van doelstellingen te komen. Het was voor de partij geen eenvoudige periode; op verschillende gebieden trad stagnatie op. Het tot stand komen van het partijprogram 'Machtsvorming voor een socialistisch Nederland' schept voorwaarden voor een doelgericht offensief optreden van de partij en herstel van partijorganisatie.

2. Kabinet-Lubbers

Najaar '82 trad het kabinet-Lubbers aan. Het optreden voor progressieve machtsvorming kreeg de afgelopen periode vooral vorm in het initiëren tot en het bundelen van oppositie tegen de regeringspolitiek. Het kabinet-Lubbers ontpopte zich van meet af aan als zaakwaarnemer. Zichzelf presenterend als' no-nonsense' kabinet, stelde het zich al direkt tot doel de aanval in te zetten op de fundamenten van de 'verzorgingsstaat', met name op het stelsel van sociale zekerheid. Het lanceerde een politiek van 'privatisering' en 'deregulering' bovenop een versnelde afbraak van voor de bevolking noodzakelijke voorzieningen en van de koopkracht ten gunste van een versterking van de winstpositie van de grote concerns. Tekenend voor dit beleid zijn de extra-discriminerende maatregelen ten aanzien van vrouwen (twee-verdieners), jongeren (afbraak minimum-inkomensgaranties) en buitenlanders (vestigingsbeleid) en de voortdurende pogingen om de verschillende groepen die slachtoffer zijn van de regeringspolitiek te verdelen en tegen elkaar uit te spelen, zoals betaald werkenden tegenover uitkeringsgerechtigden; overheidspersoneel tegen werkenden in het particuliere bedrijf; WAO-ers tegenover bijstandsvrouwen. Dit offensief ging gepaard met een negeren en schofferen van de vakbeweging, van maatschappelijke instellingen en adviesinstanties en van gemeentelijke en provinciale besturen.
Ministers en staatsecretarissen zijn in schandalen verwikkeld, gaan zich te buiten aan het demonstreren van minachting voor de slachtoffers van hun politiek, zoals bijstandsvrouwen en werkloze jongeren en aan verdachtmaking van democratische organisaties en bewegingen. Al vrij snel na het aantreden van het kabinet-Lubbers stelde de partij de noodzaak aan de orde van het verjagen van de CDA/-VVD-coalitie door krachtenbundeling van alle oppositionele krachten. Het optreden van dit kabinet werd beoordeeld als een blokkade van de mogelijkheden tot

Belangrijkste besluiten

overzicht van de belangrijkste besluiten, genomen door het partijbestuur in de periode 1982-1984.

Voor alle uitgebreide verslagen/documenten verwijzen wij naar P&C en de LEDENKRANT, uitgegeven in die periode.
Besluiten t.a.v. financiën, financiële campagne, De Waarheid en 'de bedrijven' zijn niet in dit overzicht opgenomen.
Verklaringen van het Dagelijks Bestuur zijn eveneens opgenomen in de LEDENKRANT en P&C.

****

1 dec. '82
Het partijbestuur benoemde een commissie die de volgende PBzitting voorbereidde. De commissie formuleerde de uitgangspunten voor het funktioneren van het PB en het DB en deed een voorstel betreffende de samenstelling van het DB.
De commissie bestond uit: Onno Bosma, Evelien Eshuis, John Geelen, Karel Hoogkamp, Simone Walvisch en Rieme Wouters.

11 dec. '82
Het dagelijks bestuur werd gekozen: Frank Biesboer, Ina Brouwer, John Geelen, Ton van Hoek, Karel Hoogkamp, Elli Izeboud, Bart Schmidt, Boe Thio, Simone Walvisch, Jaap Wolff.
Tot voorzitter werd gekozen: Elli Izeboud.
Tot secretaris: John Geelen.

In een verklaring uitte het PB zijn afschuw over de moorden in Suriname door het militaire bewind en sprak zich uit tegen elke vorm van steun van de Nederlandse regering aan het Surinaamse bewind.

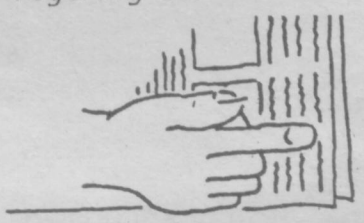

een alzijdig herstel van de economie. Dit optreden verscherpte de crisis, deed de werkloosheid tot Europese rekordhoogte stijgen en staat oplossingen in de weg.
Konform de NAVO-richtlijnen werden de uitgaven voor defensie verder opgevoerd. De door de regering ontwikkelde defensiepolitiek doet afbreuk aan een eigen bijdrage van ons land aan ontspanning en ontwapening, die juist nu dringend noodzakelijk is gezien de ernstige verscherping op het vlak van de internationale betrekkingen.
Het beleid van het kabinet-Lubbers wordt op zijn hoofdpunten bestreden. Er ontwikkelden zich op verschillende gebieden vaak omvangrijke bewegingen, in het bijzonder tegen de plaatsing van kruisraketten en het sociaal-economisch beleid.

3. Nieuwe ontwikkelingen rond vrede en veiligheid

Sinds het laatste congres hebben zich op het gebied van vrede en veiligheid belangrijke nieuwe ontwikkelingen voorgedaan die in de komende jaren grote aandacht zullen vragen. We noemen:
- de plaatsing van nieuwe atoomraketten in West-Europa, met als antwoord ook plaatsing van atoomraketten in de DDR en Tsjechoslowakije;
- sterke verhoging van defensie-uitgaven, met name voor bewapening, tegenover verlaging op andere gebieden;
- de ontwikkeling van nieuwe technologieën en strategieën in de NAVO voor de strijdkrachten in West-Europa;
- de aankondiging van de Amerikaanse president Reagan van een wedloop in ruimtewapens;
- de herleving van de West-Europese Unie (WEU) en de aanzetten tot bundeling van de wapenindustrieën.

De militair-avonturistische politiek van de VS blijft een permanente bedreiging vormen voor de vrede. De USA-interventie in Midden-Amerika belemmert de vrije, onafhankelijke ontwikkeling van de staten en blokkeert de oplossing van bestaande konflikten in deze regio.
Wat Europa betreft blijft de politiek van de VS uitgaan van het doorzetten van de plaatsing van atoomraketten en het uitoefenen van sterke druk om de bewapeningsinspanningen verder op te voeren.
De reaktie van de Sowjet Unie op deze politiek blijft gevangen in redeneringen van militair evenwicht en van verdeling van de wereld in invloedssferen van de supermachten. Dit alles roept het gevaar op van herleving van de Koude Oorlog en verscherping van spanningen tot nieuwe oorlogshaarden. De betrekkingen tussen de USA en de SU zijn sinds de ontspanningspolitiek van de zestiger en zeventiger jaren op een dieptepunt beland. Tegelijkertijd zijn er belangrijke maatschappelijke krachten ontwikkeld die zich richten op ontspanning en wederzijdse veiligheid. Allereerst is te noemen de massabeweging in West-Europa tegen kernbewapening, die zich tot een nieuwe, zelfstandige politieke factor heeft ontwikkeld . Kleine en niet gebonden-landen zoeken wegen naar een eigen bijdrage aan de ontspanning. Ook met b.v. de wereldwijde afwijzing van de V.S.-interventiepolitiek in Midden-Amerika komen nieuwe ontwikkelingen naar voren.
Tegen deze achtergrond winnen de uitspraken van het 28ste congres inzake de noodzaak en de mogelijkheden van zelfstandige stappen, gericht op ontwapening op grond van eigen verantwoordelijkheid van nationale staten, nog aan betekenis.
In Nederland gaf de bevolking in oktober '83 met een demonstratie van nog groter omvang dan al in '82, uiting aan een ondubbelzinnige afwijzing van de plaatsing van nieuwe atoomraketten. Naar schatting 550.000 mensen trokken door Den Haag. De aktiviteiten van de vredesbeweging bereikten opnieuw een hoogtepunt in de aktieweek van 7 tot 12 mei 1984. Meer dan een miljoen mensen zetten hun 'Nee' kracht bij door hun deelname aan een werkonderbreking. Ondanks de enorme druk vanuit de NATO om definitief ja te zeggen tegen de plaatsing heeft de vredesbeweging het de regering onmogelijk gemaakt hieraan volledig tegemoet te komen.

4. CPN en de vredesstrijd

De aandacht van de partij spitste zich de afgelopen periode toe op:
- de campagne tegen de kruisraketten;
- de ontwikkeling van een eigen stellingname in de vorm van een uitgebreide reactie op de defensienota 1984-1994 van het kabinet;
- het voeren van een reeks internationale besprekingen en deelname aan internationale konferenties.

Bij de campagne tegen de kruisraketten hebben overal in het land communisten aktief deelgenomen.
De partij hield zich verder bezig met de bespreking van de ontwikkeling van de vredesbeweging, het beoordelen van de regeringsstellingnamen en het bepalen van de eigen inbreng van de vertegenwoordigers van de partij in het Komité Kruisraketten Nee (KKN), in het overleg tegen de kernbewapening en in 'Vrouwen tegen kernwapens' In de geest van de congresbesluiten heeft de CPN gewerkt aan een verenigende rol, met aanvaarding van de pluriformiteit binnen de vredesbeweging. We hebben steeds massa-akties gesteund en gehamerd op de grote betekenis van een onvoorwaardelijk NEE van Nederland tegen de kruisraket.
De parlementsfraktie van de partij ontplooide een grote aktiviteit bij het ontwikkelen en verwoorden van de opvattingen van de CPN.
In de voorbereiding van de aktieweek tegen de kruisraketten in mei 1984 riep het partijbestuur op tot steun aan de werkonderbreking. In reaktie op de pogingen om onder druk van de NAVO onder een ondubbelzinnig NEE uit te komen, gaf het dagelijks bestuur op 22 mei een verklaring uit waarin het goochelen met allerlei varianten om het voortbestaan van de CDA-VVD-coalitie veilig te stellen, scherp werd gekritiseerd en benadrukt dat er maar één veilige en democratische variant is:' Nee tegen de nieuwe raketten'. Bij het bekend worden van het kabinetsbesluit verscheen een verklaring van het partijbestuur van de CPN met een scherpe afwijzing daarvan en met als uitgangspunt voor de aktie 'Zolang de kruisraketten niet zijn geplaatst,is er de mogelijkheid plaatsing te voorkomen'. Ook op plaatselijke en regionale schaal kwamen CPN-vertegenwoordigers met initiatieven zoals het boycotten van 'bouwers van Woensdrecht' en het kernwapen vrij verklaren van gemeenten. Er is tweemaal een aktieberaad geweest met partijgenoten, aktief in de vredesstrijd (7 april '84 en 30 augustus '84) en tweemaal een uitgebreid districtenoverleg (22 november '83 en 2 november '84)

23 dec. '82
Het dagelijks bestuur werd opgedragen een gesprek met het 'Horizontaal overleg' te regelen en het resultaat daarvan inzichtelijk te maken.

15, 16 jan. '82
Het partijbestuur stelde diverse werkgroepen in en benoemde diverse redacties en besturen. Besloten werd tot het organiseren van de conferentie 'Crisisbestrijding en Maatschappijvernieuwing', waarbij de discussiegrondslag van het 28ste congres gehandhaafd bleef.

Het PB benoemde Marius Ernsting tot penningmeester.

8 febr.'83
Het PB besloot tot verdere voorbereiding van de sociaal-economische conferentie.

4 maart'83
Het PB nam het besluit tot het houden van het Buitengewoon Congres op 4 en 5 februari 1984 in Amsterdam ter vaststelling van het Partijprogram.

30 maart'83
Het PB besloot tot een oproep tegen de bezuinigingspolitiek van het kabinet.

16 april'83
Vond de conferentie 'Crisisbestrijding en Maatschappijvernieuwing' plaats.

22 april'83
Het PB besprak een eerste verslag van de Programcommissie en besloot tot een gezamenlijke 1 Mei- oproep met de progressieve partijen.

7, 8 mei '83
Het PB stelde de lijst vast voor de Eerste Kamerverkiezingen.
Er werden eerste conclusies getrokken over de conferentie 'Crisisbestrijding en Maatschappijvernieuwing'.
Het PB deed voorstellen tot verdere stappen in de progressieve samenwerking en er werden voorbereidingen getroffen i.v.m. de voorbereiding van de Europese Verkiezingen.

27, 28 mei '83
Het PB besprak het verslag en de werkzaamheden van de commissie Buitenland. Er werden eerste besprekingen gewijd aan de uitvoering van de congresbesluiten t.a.v. De Waarheid.
15 juni '83
Het PB stelde een notitie vast voor versterking van De Waarheid.

24, 25 juni '83
Het PB stelde een procedure vast m.b.t. behandeling van het ontwerp-partijprogram.
Het PB besprak nieuwe voorstellen m.b.t. sociaal- economische politiek en het verslag van de werkgroep anti-racisme.

20 aug. '83
Het PB kwam in een spoedzitting bijeen n.a.v. het aftreden van Bart Schmidt.
Het PB gaf een verklaring uit.

26, 27, 28 aug. '83
Het PB wijdde een bespreking aan het ontwerp-partijprogram, zowel over het ontwerp zelf als over de procedure.

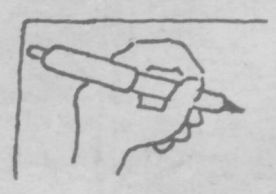

4 sept.'83
Voortzetting bespreking over het ontwerp-partijprogram.

14 sept.'83
Het PB besprak de CPN-inbreng bij de onderhandelingen over de Europese Verkiezingen.

23 sept.'83
Het PB besprak een notitie over de vredesstrijd en stelde de ontwerp-tekst vast van het ontwerp-partijprogram.

11 okt. '83
Het reglement van orde voor het buitengewoon congres werd vastgesteld. Er werden besprekingen gewijd aan de landelijke vrouwenconferentie, bijeenkomst tegen racisme
en over de voorbereiding van de Europese Verkiezingen.

17 okt. '83
Het PB besprak de stand van zaken m.b.t. de onderhandelingen bij de Europese Verkiezingen.

21 okt. '83
Het PB keurde het financieel jaarverslag '82-'83 goed en nam besluiten over de begroting '83-'84. Het PB discussieerde over de opzet van de LEDENKRANT.

18 nov. '83
Het PB besprak de politieke situatie en gaf een verklaring uit.

27 nov. '83
Vond de conferentie 'Europese Verkiezingen' plaats waar de CPN-kandidaten voor de gezamenlijke lijst en het program werden vastgesteld.

dec. '83
De maand december benutte het PB voor de verwerking van de amendementen die door de partij waren ingebracht op het ontwerp-partijprogram, hetgeen werd afgerond op de PB-zitting van 16, 17, 18, 21 en 22 december '83.

16 dec. '83
Het PB nam het besluit de organisatie-conferentie uit te stellen.

6 jan. '84
Vond de vervolg-conferentie 'Europese Verkiezingen' plaats waar het financieel jaarverslag '82-'83 werd vastgesteld.

28 jan. '84
Werd de inhoudelijke en organisatorische voorbereiding van het buitengewoon congres besproken en de congresagenda vastgesteld.

febr.'84
Het Buitengewoon Congres vond plaats op 4 en 5 februari en werd voortgezet op 12 februari en afgerond op 26 februari waarop het partijprogram van de CPN werd vastgesteld.

21 febr.'84
Het PB deed een uitspraak over het besluit m.b.t. ATV en er werd informatie gegeven en besproken over de voortgang van de onderhandelingen voor de Europese Verkiezingen.

Het 28ste congres heeft onder andere besloten het partijbestuur op te dragen een conferentie te organiseren over regionale militarisering. Doordat andere vraagstukken (kruisraketten, CPN-antwoord op defensienota) meer aandacht vroegen is de werkgroep Vrede en Veiligheid van het partijbestuur niet zo ver gevorderd. Het volgende partijbestuur zal dit punt verder moeten uitwerken.
Met de discussie over de relatie vredesstrijd-feminisme heeft de werkgroep een aanvang gemaakt. Ook dit behoeft nog verdere uitwerking.
In de antwoordnota die parlementsfraktie en werkgroep 'Vrede en Veiligheid' uitgaven in reactie op de defensienota van de regering werd een visie van de CPN uitgewerkt voor het werk in het parlement, voor een diskussie over de koers van de vredesbeweging en voor het eigen CPN-optreden in het algemeen. De samenvatting van de nota werd besproken in het partijbestuur. Dit leidde tot het besluit, om uitgaande van de hoofdpunten voor alternatieven zoals die in de antwoordnota worden geschetst, de progressieve samenwerking te bevorderen voor een andere vrede- en veiligheidspolitiek. Deze hoofdpunten zijn:

1. Geen plaatsing van nieuwe atoomraketten.
2. Terugdringing van atoombewapening, gericht op uitbanning.
3. Verlaging van bewapeningsuitgaven, uiteraard in Nederland maar ook op wereldschaal waar de waanzinnige verspilling, die samenhangt met de wapenwedloop, in schril kontrast staat met de onderontwikkeling en honger in de Derde Wereld.
4. Afwijzing van modernisering van konventionele bewapening met grote vernietigingskracht.
5. Ontwikkeling van een zelfstandige vredespolitiek vanuit Nederland; dat wil zeggen losmaken uit de NAVO, doorbreken van het blokdenken, afwijzing van een West-Europese Unie.

Vertegenwoordigers van het partijbestuur zetten de visie van de partij uiteen in een reeks van besprekingen met vertegenwoordigers van communistische, socialistische en andere progressieve partijen.
In de vredesbeweging is, na het besluit van het kabinet inzake de plaatsing van kruisraketten, een periode van discussie ontstaan over de verdere koers. De ontwerp-besluiten, die aan het komend congres worden voorgelegd hebben ten doel daarin als partij met een heldere eigen oriëntatie op te treden.

5. Ontwikkeling sociaal-economische strijd

De initiatieven van het partijbestuur op het terrein van de sociaal economische strijd zijn niet los te zien van de manier waarop de economische crisis zich in ons land de afgelopen jaren heeft verdiept. Progressieve krachten werden gekonfronteerd met grootscheepse aanvallen op de positie van werkenden en uitkeringsgerechtigden. De regeringspolitiek ging gepaard met het tegen elkaar uitspelen van verschillende bevolkingsgroepen. Gevaren van versplintering van progressieve bewegingen zijn dan ook reeël aanwezig, hetzij door zich te bepreken tot pure verdediging van de eigen positie, hetzij door te vluchten in grootscheepse maatschappij-veranderende plannen, hetzij door al te gemakkelijk concessiebereidheid aan de eisen van rechts. Het is dan ook van buitengewone betekenis dat zich in de afgelopen jaren ontwikkelingen hebben voorgedaan die zich tegen een dergelijke dreigende versplintering teweer stellen.
Bijvoorbeeld door initiatieven vanuit de 'Dialoog van Driebergen' (januari 1983) en het aktieberaad sociale zekerheid (april '84) werden stappen gezet waarbij vakbeweging en organisaties en comité's van uitkeringsgerechtigden aktiviteiten op elkaar afstemden en wederzijds ondersteunden. Voorbeelden daarvan zijn de FNV-demonstratie van 11 juni 1983, akties van het landelijk WAO-beraad mei'84 en de aktieweek van november '84.
Het streven naar samenwerking kwam op plaatselijk niveau veelal tot uiting in de vorming van plaatselijke comité's, waarin vakbondsafdelingen, comité's van uitkeringsgerechtigden en progressieve partijen samenwerken. Deze comité's speelden ook een belangrijke rol bij het organiseren van de solidariteit met de akties van de ambtenaren najaar '83.
Gemeenschappelijk optreden uitte zich ook in de toenemende kritiek vanuit sociale diensten, gemeentebesturen, kerkelijke instellingen, instituen als de ziekenfondsraad en kringen uit de gezondheidszorg, op het regeringsbeleid ten aanzien van de sociale uitkeringen en de ziekenfondsvoorzieningen, waarbij ook de medewerking aan de regeringsmaatregelen aan de orde wordt gesteld. Deze situatie biedt perspektieven op reële machtsvorming gericht op alternatieven voor het huidige regeringsbeleid.
De belangrijkste belemmeringen die moeten worden overwonnen om die tot gelding te brengen liggen vooral in het bereiken van overeenstemming over die alternatieven. Vindt bijvoorbeeld aan de ene kant erkenning plaats van het recht van vrouwen op een zelfstandig inkomen, aan de andere kant dreigen sommige opvattingen daarover uit te monden in gelijk-verdeelde armoede voor iedereen, die tot gevolg heeft dat mensen feitelijk worden gedwongen samen te wonen teneinde zich van een redelijk inkomen te verzekeren.
Mede onder invloed van de snel gestegen werkloosheid kwam een stroomversnelling op gang in het denken over arbeidstijdverkorting als wezenlijk instrument in een politiek van werkloosheidsbestrijding en maatschappijvernieuwing. Dat de noodzaak van een drastische arbeidstijdverkorting nu onderschreven wordt door alle progressieve partijen, de vakbeweging en nagenoeg alle bewegingen en organisaties die op sociaal economisch gebied aktief zijn, is vooral het resultaat van het aktief optreden van de feministische beweging en van aktief optreden van feministen in diverse progressieve organsiaties. Tegenover de snelle bewustwording van de noodzaak van drastische ATV staat een zich nog moeizaam ontwikkelende strijd. Zo dreigt ATV op voorwaarden van de ondernemers ingevuld te worden of niet van de grond te komen. Dat neemt niet weg dat de gegroeide overeenstemming over drastische ATV nieuwe voorwaarden geschapen heeft.
De lange tijd overheersende benadering van arbeidstijdverkorting als een stap die slechts gezet zou kunnen worden op voorwaarde van inkomensmatiging begint plaats te maken voor een benadering waarin zowel ATV als een verdediging van de koopkracht als essentiëel wordt gezien voor een arbeidsvoorwaardenbeleid gericht op werkgelegenheid en bestaanszekerheid, op een herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid en van inkomen.
De strijd voor verdediging van het levenspeil kwam ook tot uiting in vaak grote akties in diverse regio's, steden en buurten voor verlaging van de woonlasten - met name op het terrein van huren

en aardgastarieven. Daarnaast werden omvangrijke akties gevoerd voor behoud van werk en tegen massa-ontslagen, zoals rond de ADM en NSM in Amsterdamse scheepsbouw, rond de onttakeling van het RSV-concern begin'83 en tegen de sluiting van Rotterdam Terminal in de Rotterdamse haven zomer '84.

6. Het sociaal-economische werk van de partij

Het doorzetten van de coalitiepolitiek en het bereiken van overeenstemming over doelen waarin de belangen van verschillende groepen tot gelding worden gebracht is onder de huidige omstandigheden van wezenlijk belang. Het vereist dat de strijd voor verdediging van verworven rechten wordt verbonden met de strijd voor verandering en vernieuwing.

Het sociaal-economisch werk van de partij is de afgelopen jaren doortrokken geweest van de hiervoor genoemde, meer algemene meningenstrijd over de manier waarop de kapitalistische crisispolitiek tegemoet getreden kan en moet worden.
Dat is ook niet verwonderlijk voor een partij als de CPN, die verbonden is met verschillende bewegingen op het terrein van sociaal-economische strijd.

De partijdiscussie werd in de afgelopen periode vooral toegespitst op de volgende vraagstukken:
- de verhouding tussen partij en bewegingen, dat wil zeggen de eigen rol en verantwoordelijkheid van de partij en de betekenis van autonomie van bewegingen;
- de sociale zekerheidspolitiek, dat wil zeggen de verhouding tussen de strijd voor vernieuwing van het stelsel en voor verdediging ervan tegen afbraak;
- arbeidstijdverkorting, dat wil zeggen de verhouding tussen de verschillende doelen die daarmee moeten worden bereikt en de voorwaarden die bij doorvoering van ATV tot gelding kunnen worden gebracht.

Deze meningenstrijd over sociaal-economische politiek is o.a. op de sociaal-economische conferentie van april 1983 en het programcongres bij tijd en wijle uiterst fel gevoerd en heeft ook negatieve gevolgen gehad voor de ontplooiïng van het sociaal-economische werk van de partij, met name voor de deelname van partijleden aan de partijaktiviteiten op dit terrein.

Toch moet de meningenstrijd niet uitsluitend negatief worden beoordeeld. Het is van groot belang geweest voor de standpuntontwikkeling van de partij over betreffende vraagstukken. Het heeft bijgedragen tot het nemen van nieuwe initiatieven gericht op samenwerking en onderlinge solidariteit en een nieuwe aanpak van het sociaal-economische werk.
De partij is nauw betrokken geweest bij het ontwikkelen van de oppositie tegen het regeringsbeleid, op het gebied van de strijd voor werk tegen aantasting van inkomens en voor de positie van uitkeringsgerechtigden.

De inspanningen van de partij waren vooral gericht op het overwinnen van scheidslijnen tussen betaald-werkenden en uitkeringsgerechtigden, tussen betaald-werkenden in de particuliere en overheidssector en tussen verschillende groepen uitkeringsgrechtigden onderling. Bovendien was het partijoptreden gericht op het samengaan van bewegingen en progressieve partijen.
Bij het bevorderen van onderlinge solidariteit speelde de partij een belangrijke rol in het tot stand brengen van platforms en overleggen van samenwerking, zowel op plaatselijk, regionaal als landelijk niveau.
In de afgelopen periode is een nieuwe aanzet gegeven tot het tot stand brengen van solidariteit met de sociale strijd in andere landen. Rond de stakingen in West-Duitsland voor de 35 uur werden diverse bijeenkomsten georganiseerd. Solidariteit met de Engelse mijnwerkers resulteerde in een reeks van aktiviteiten.

De oriëntatie van de partij op het tot stand brengen van gemeenschappelijke machtsvorming vereist ook een eigen inbreng van de partij t.a.v. de te stellen eisen en te hanteren aktievormen.
In dit verband kan gekonstateerd worden dat sinds het 28ste congres een aanzienlijke ontwikkeling heeft plaatsgevonden van de stellingnamen van de partij op sociaal-economisch gebied. Dat geldt met name voor het partijprogram, waarin de lange-termijn-doelstellingen van de partij zijn vastgelegd.
Dat geldt ook voor afzonderlijke terreinen, waarin de CPN konkrete uitgangspunten en eisen uitwerkte, die het mogelijk maken om maatschappijvernieuwing te verbinden met strijd tegen rechts.

- Sociale zekerheid: de eigen inbreng van de partij in de strijd rond de sociale zekerheid is vastgelegd in de brochure " 'n muur om tegen te leunen" (najaar 1983) en is toegespitst op de komende stelsel-herziening uitgewerkt in het rapport "CPN-voorstellen voor verbetering op korte termijn" (zomer 1984). Dit laatste rapport is de afgelopen tijd onderwerp van discussie geweest in de partij, die discussie zal binnenkort worden verwerkt;
- Arbeidstijdverkorting: de CPN heeft een politiek program voor ATV ontwikkeld waarin overheidsmaatregelen worden geëist die de invoering van ATV kunnen versnellen en sturen (zomer 1984);
- Industriepolitiek: de CPN heeft voorjaar 1983 het initiatief genomen dat geleid heeft tot een parlementaire enquête over de RSV-affaire.
  Uit de resultaten van deze enquête heeft de CPN lessen getrokken met betrekking het ontwikkelen van een industriepolitiek die gericht is op de belangen van de bevolking en die democratisch gecontroleerd kan worden (december 1984).
- Levenspeil: de strijd tegen de voortdurende aantasting van het levenspeil staat niet los van de strijd voor sociale zekerheid, arbeidstijdverkorting en werkgelegenheidspolitiek.

De CPN heeft een aktieplan gelanceerd waarin de hoofdpunten van de sociaal-economische strijd in een samenhangend geheel gepresenteerd worden (najaar 1984).

De stagnaties die optraden in het sociaal-economisch werk van de partij hebben ertoe geleid dat in het voorjaar 1984 gekozen werd voor een nieuwe opzet. Die stagnaties hingen samen met de felle meningenstrijd en organisatorische verzwakking van de partij. Die stagnaties hingen ook samen met algemene vraagstukken waarvoor de sociaal-economische bewe-

29 febr.'84
Besloten werd het FNV-voorstel tot werkonderbreking te ondersteunen. Het PB gaf een verklaring uit.

Het PB gaf een verklaring uit waarin werd vastgesteld dat de vorming van het VCN onaanvaardbaar is.

23, 24 maart'84
Er werd een bespreking gewijd aan de werkwijze en functioneren van het partijbestuur en werd de oriëntatie van activiteiten op basis van politieke prioriteiten vastgesteld.

11 april'84
Het PB besprak de voorstellen van de sociaal-economische werkgroep.
Het dagelijks bestuur werd uitgebreid met Fenna Bolding en Siem van der Helm.
Er werd een reactie van het PB op de defensienota van de regering besproken.

3 mei '84
Het PB besprak het verslag en de komende werkzaamheden van de werkgroep anti-racisme.

1 juni '84
Werd de planning van werkzaamheden voor het najaar besproken en de datum voor de organisatie-conferentie en het 29ste congres vastgesteld.
Verder vond er een nabespreking plaats van de resultaten van de Europese Verkiezingen.

Het PB gaf een verklaring uit over het kabinetsbesluit t.a.v. de plaatsing van kruisraketten.

22, 23 juni '84
Werd de voorbereiding van de organisatie-conferentie gestart. Er werd een notitie aangenomen over ATV en een notitie van het dagelijks bestuur over progressieve samenwerking.

10 juli '84
Het PB besprak de stand van zaken m.b.t. de partijfinanciën.

24, 25, 26 aug. '84
Het PB besprak de voorbereiding van de organisatieconferentie en nam besluiten over de planning en voorbereiding van het 29ste congres en nam voorstellen m.b.t. internationale activiteiten, het sociaal-economisch actieplan en vredesstrijd aan.

14 sept.'84
Het PB besprak het discussiemateriaal m.b.t. de organisatie-conferentie.

21 sept.'84
Het discussiemateriaal voor de organisatie-conferentie werd vastgesteld evenals de inzet van de partij in besprekingen over samenwerking bij de verkiezingen in 1986.

16 okt. '84
Het PB besprak de voorstellen m.b.t. sociaal-economische politiek en besloot tot eigen propagandistische activiteiten op dit gebied.

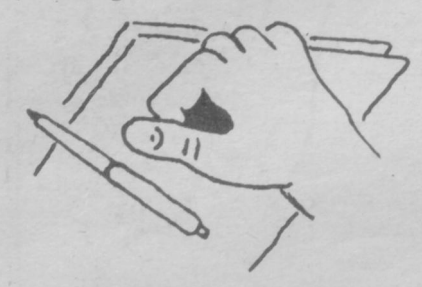

26 okt. '84
Het PB hield een eerste discussie m.b.t. ontwikkelingen met De Waarheid.

3, 4 nov. '84
Er vond een voortgang van de discussie plaats m.b.t. De Waarheid. Besloten werd tot het instellen van een werkgroep die in overleg met de districten uitvoering moet geven aan de besluiten m.b.t. De Waarheid zoals genomen op het 28ste congres, en uitgewerkt in de notitie van het PB van 15 juni '83.

Verder werd de organisatie-conferentie besproken en ideeën m.b.t. propaganda.

10 nov. '84
vond de organisatie-conferentie plaats.

30 nov. en 1 dec. '84
Het PB verwerkte de resultaten van de organisatieconferentie en startte de voorbereidingen van het 29ste congres.

14, 15 dec. '84
Vaststelling van de beschrijvingsbrief voor het 29ste congres.

ging werd gesteld bij het ontwikkelen van een offensief tegenover het rechtse beleid en met de optredende verzwakking van de arbeidsvoorwaardenstrijd. Deze faktoren speelden mede een rol bij het feit, dat het bedrijvenwerk niet de aandacht kreeg, die het had behoren te hebben.In de nieuwe opzet is gekozen voor het opnieuw sterk oppakken van het 'bedrijvenwerk', dat wil zeggen de vorming van groepen in de partij die zich richten op sociaal-economische aktiviteiten, zowel op afdelings- distrikts- als landelijk niveau. Bovendien is op landelijk niveau de verantwoordelijkheid voor de coördinatie van verschillende aktiviteiten en werkgroepen duidelijker geregeld.
Daarnaast is een start gemaakt met regelmatige sociaal-economische beraden in de partij (januari 1984 en september 1984).
Het versterken en ten dele opnieuw opzetten van het bedrijvenwerk in de partij is een zaak die de nodige tijd vergt.
Daarom is het opmaken van een balans op dit ogenblik voorbarig.
Het partijbestuur is echter van mening dat het bedrijvenwerk een onontbeerlijk onderdeel moet zijn van de organisatie van de partij, die de komende tijd verder opgebouwd moet worden.

7. De strijd tegen racisme, vreemdelingenhaat en anti-semitisme

De strijd tegen racisme en vreemdelingenhaat heeft zich in de afgelopen jaren snel ontwikkeld. Dat heeft onder meer geresulteerd in een brede afwijzing van de Centrumpartij en een
toenemend inzicht in de noodzaak van politieke en juridische bestrijding van georganiseerd racisme.
Een belangrijk aspekt in de strijd tegen racisme was het opdoen van nieuwe ervaringen in de samenwerking met organisaties van buitenlanders. Daarbij komen ook de drempels en vooroordelen aan het licht die in organisaties van Nederlanders overwonnen moeten worden.
Deze beweging in ons land is onderdeel van een internationaal verzet tegen neo-fascistische, eng-nationalistische en anti-semitische tendensen in de wereld. Aanslagen op synagoges, geweld tegen buitenlanders, verkiezingswinst van racisten zijn afschuwwekkende en verontrustende verschijnselen.
Om de activiteiten van de partij op dit terrein te verdiepen en uitwisseling van ervaringen ten volle mogelijk te maken, werd een werkgroep van het partijbestuur ingesteld. Een landelijke bijeenkomst over dit vraagstuk werd belegd, later gevolgd door een notitie van het partijbestuur die in een discussieronde met de districten besproken is. Gelijktijdig werd vanuit de 'werkgroep buitenlanders' een ontwerp aktie- en eisenprogram opgesteld ter discussie binnen de partij. Zowel landelijk, regionaal als plaatselijk hadden communisten een belangrijk aandeel in de strijd tegen racisme, waarbij binnen- en buitenparlementaire activiteiten op elkaar aansloten.Deze aktiviteiten bouwen voort op de anti-koloniale en anti-fascistische tradities van de partij onder meer voor de rechten en bevrijding van de Indonesische bevolking en strijd tegen anti-semitisme. In de strijd tegen racisme nu is de verbinding met de anti-fascistsiche traditie in ons land van wezenlijke betekenis. Communisten zetten zich in voor zo breed mogelijke vormen van samenwerking, volledige erkenning van de zelfstandige inbreng van organisaties van buitenlanders, voor het uitwerken van maatregelen ter bestrijding van discriminatie: zowel politiek als juridisch. Een goed voorbeeld van een breed en uniek samengaan tegen racisme zagen we in de Princenhofconferentie in Amsterdam. Door de strijd tegen racisme nu werd een nieuwe dimensie toegevoegd aan de herdenking van de Februaristaking, en aan de herdenking van de 4e en viering van de 5e mei. De opgedane ervaringen stellen ons in staat de komende tijd tot een verdere uitwerking van ons optreden te komen en concrete plannen uit te werken voor ons optreden. Om onze aktiviteiten op het terrein van de strijd tegen racisme verder te ontwikkelen worden aan het congres een aantal ontwerpbesluiten voorgelegd.

8. Internationale solidariteit en samenwerking

Het 28ste congres sprak zich uit voor nieuwe vormen van internationale samenwerking die uitdrukking geven aan onderlinge solidariteit in de strijd voor vrede, tegen onderdrukking en voor nationale zelfstandigheid. Voorts werd besloten de inspanningen ter ondersteuning van de bevrijdingsbewegingen in de Derde Wereld te vergroten. Ook besloot het 28ste congres tot verbreding van kontakten en betrekkingen met bewegingen en partijen, waarbij ook democratische oppositiebewegingen in Oost-Europese landen (Solidarnosc en Charta) werden genoemd.
De uitgangspunten en doelstellingen bij het ontwikkelen van internationale solidariteit en bij het onderhouden/reactiveren/aanknopen van contacten, werden verder uitgewerkt in het partijprogram.
De activiteiten van de partij op dit terrein, kregen op verschillende manieren vorm:

- Bij het ontwikkelen van de vredesstrijd vond een reeks besprekingen plaats met als doel onze ervaringen aan anderen voor te leggen en geïnformeerd te worden over omstandigheden , opvattingen elders; Het vraagstuk van strijd tegen atoombewapening ,doorbreken van de bewapeningswedloop tussen de blokken,en het bevorderen van ontspanning, vormde een hoofdthema van vele besprekingen met communistische, socialistische en andere progressieve (groene) partijen. Een notitie van het dagelijks bestuur verscheen met als doel onze inbreng uit te werken en openbaar te maken. In contacten met partijen uit Oost-Europese landen werd van onze kant stelling genomen tegen redeneringen en maatregelen die gebaseerd zijn op 'militair evenwicht' en werd de noodzaak van politieke initiatieven bepleit, gericht op vergroting van de wederzijdse veiligheid en werd de betekenis benadrukt van zelfstandige vredesbewegingen waarin de individuele betrokkenheid van mensen tot uitdrukking kan komen.

- In de strijd tegen de crisis werd daadwerkelijke solidariteit ontwik-

keld met de strijd voor ATV in de BRD en met de strijd van de mijnwerkers in Engeland.

- Een begin is gemaakt met verbreding van kontakten in de richting van socialistische, groene en andere progressieve partijen. Ook zijn er kontakten geweest met vertegenwoordigers van democratische bewegingen in socialistische landen m.n. Charta '77 en Solidarnosc.

- Eerste aanzetten werden gegeven tot themagerichte kontakten met andere partijen, zoals rond vraagstukken van feminisering en strijd tegen racisme en homoseksualiteit. Over het laatste onderwerp is een internationale conferentie in voorbereiding.

- In eigen land nam de partij aktief deel aan solidariteitsbewegingen (Zd.Afrika, Turkije, Chili en andere Latijns-Amerikaanse landen, Nicaragua, El Salvador). Het bezoek van een partijdelegatie aan Cuba en Nicaragua had als inzet onze aktiviteiten te verdiepen en te versterken.
  De Indonesië-commissie van de CPN zette haar aktiviteiten voort gericht op vrijlating van politieke gevangenen en op konkrete steun aan ex-politieke gevangenen. Deze steun wordt financieel mogelijk gemaakt door een groep geregelde donateurs. Regelmatig brengt de commissie een kontaktbrief uit, waarmee zij de donateurs op de hoogte stelt van haar werkzaamheden en van ontwikkelingen in Indonesië. In 1983 werd een aantal bijeenkomsten belegd ter gelegenheid van de herdenking van de muiterij op de Zeven Provinciën.

- Onze inzet bij de Europese verkiezingen sloot aan bij zowel de coalitiepolitiek in eigen land als bij onze ideeën over internationale samenwerking. De deelname aan het Europese parlement kan mede benut worden voor uitbreiding van internationale kontakten.

Door deze aktiviteiten werden stappen gezet om 'de internationale politiek meer tot zaak van de hele partij te maken, het beleid doorzichtiger te maken, de in de partij aanwezige ervaringen produktiever te doen zijn en het vroeger bestaande exclusieve karakter van de internationale kontakten verder te doorbreken' . (besluit 28ste congres).
De aanbeveling m.b.t. de vormgeving en verantwoordelijkheid voor dit werk (het instellen van een buitenlandcommissie b.v.) werd door het partijbestuur overgenomen, maar leidde niet tot bovengenoemde doelstelling. De ontkoppeling van menings- en besluitvorming op nationaal en internationaal gebied, een onduidelijke verhouding tussen dagelijks bestuur en buitenlandcommissie en commissie vrede en veiligheid alsmede politieke konflikten rond m.n. het bezoek aan de CPSU - leidden tot een onwerkbare situatie, waarin de openbaarheid eerder minder dan meer werd. Op grond van die ervaringen is het partijbestuur tot een nieuwe opzet gekomen:

- Op de verschillende werkterreinen van de partij, waarop ook werkgroepen van het partijbestuur funktioneren, wordt aandacht besteed aan de internationale aspekten en worden voorstellen m.b.t.kontakten en initiatieven gedaan;
- Voor diverse regio's en vraagstukken moet regelmatig overleg tussen partijgenoten plaatsvinden (b.v. Midden-Amerika, Europa, Azie, Zuid-Afrika).
- Het dagelijks bestuur coördineert de aktiviteiten op internationaal gebied en bereidt de besluitvorming van het PB voor.
- Voor een coördinatie van de uitvoering van de besluiten is een groep ingesteld.

Het partijbestuur is van mening dat de bestaande besluiten m.b.t. internationale aktiviteiten voldoende basis bieden voor het werk in de komende periode. Nieuwe besluiten zijn o.i. op dit terrein niet nodig. Wel wordt aan het congres het besluit voorgelegd om de solidariteit met de strijd in Midden-Amerika speciale aandacht te geven.
Het verdient aanbeveling om de komende periode de ervaringen, resultaten en problemen die zich voordoen bij het ontwikkelen van nieuwe vormen van internationale samenwerking en met verbreding van kontakten (zoals besloten op het 28ste congres en in het program) voor de partij inzichtelijk te maken en ter bespreking voor te leggen.

9. Progressieve samenwerking

In het kader van onze coalitiepolitiek heeft de partij bijgedragen aan het bevorderen van de samenwerking tussen progressieve partijen.
Sinds het vorige congres is het overleg en de samenwerking tussen progressieve partijen doorgezet.
Voor het eerst in een crisissituatie van zo'n omvang en diepgang is er geen sprake van scherpe breuken binnen links. Progressieve partijen staan in toenemende mate niet verketterend tegenover elkaar, maar onderhouden normale betrekkingen. Toch zijn er ook stagnaties in het verder ontwikkelen van progressieve samenwerking. Echter daar waar het overleg verbonden is met konkrete vraagstukken en akties wordt zichtbaar dat samenwerking tussen progressieve partijen perspektief biedt op richtingsverandering in de politiek waarbij de inzet van bewegingen tot gelding kan komen.
Voorbeelden daarvan zijn te vinden in de samenwerking in het KKN, in de talrijke plaatselijke platforms tegen afbraak van de sociale zekerheid, in gemeenschappelijke 1 Mei-vieringen en in de oproep voor de Eerste Mei 1983 van de CPN, PSP, PPR en PvdA, in de gemeenschappelijke verklaring tegen het sociaal economische beleid van het kabinet-Lubbers (d.d. november '82) en in de gemeenschappelijke oproep van alle progressieve partijen tot steun aan de akties van vakbeweging en uitkeringsgerechtigden tegen de korting op de uitkeringen van november '84.
Bij de verkiezingen voor het Europese Parlement kwam door het samengaan op één lijst een vertegenwoordiging in het Europese Parlement tot stand die kritisch staat tegenover de EG-politiek. De gemeenschappelijke progressieve inbreng werd weerspiegeld in de lijstverbinding van het GPA met de PvdA.
Ook de samenwerking op gemeentelijk en provinciaal niveau leverde interessante ervaringen op. In een aantal gevallen bood deze samenwerking ruimere mogelijkheden dan op landelijk niveau het geval was. In diverse plaatsen ontstonden brede samenwerkingsverbanden van progressieve partijen en organisaties die er

Het partijbestuur

Samenstelling van het partijbestuur, gekozen op het 28ste congres:

aantal gekozen leden: 55

Aantal zittingen van het partijbestuur: 59 en 3 conferenties, (gerekend t/m 15-12-1984).

OVERZICHT BELANGRIJKSTE AKTIVITEITEN EN AANWEZIGHEID (getal tussen haakjes) LEDEN PARTIJBESTUUR

Marcus Bakker(46)
programcommissie, hoofdredacteur P.en C. scholingsgroep

Harrie van den Berg(51)
programcommissie, voorzitter IPSO-bestuur sociaal-economische werkgroep(vanaf programcongres)

Jan Berghuis(36)
sociaal-economische werkgroep,werkgroep ATV

Frank Biesboer(57)
lid dagelijks bestuur,vrijgesteld verantwoordelijke voor sociaal-economisch werk, hoofdredacteur Ledenkrant

Ingrid Blekman(33)
programcommissie, redactielid P. en C., sinds programcongres wegens studie minder aanwezig, was tot zomer 1984 gemeenteraadslid Utrecht

Anne de Boer(39)
werkgroep anti-racisme, werkgroep coördinatie buitenland, redaktielid PenC

Fenna Bolding(41)
lid dagelijks bestuur sinds 11 april 1984, verantwoordelijk voor organisatie, jongerenwerk, woonlasten, redactielid Ledenkrant

Ina Brouwer(44)
lid dagelijks bestuur, voorzitter Tweede Kamerfractie, commissie sociale zekerheid

Peter Buijs(30)
tot aan programcongres: sociaal-economisch werk. Sindsdien wegens studie minder aanwezig.

Truus Divendal(46)
financiële commissie, verantwoordelijk voor financiële campagnes, Indonesië-commissie, werkgroep vrede en veiligheid

Nel van Dijk(27)
fractielid GPA - Europees Parlement, tot juni 1984 lid van Provinciale Staten in Brabant

Marius Ernsting(36)
penningmeester, lid Tweede Kamerfractie

Evelien Eshuis(32)
lid Tweede Kamerfractie, sociaal-economische coördinatiegroep

John Geelen(53)
secretaris,lid dagelijks bestuur, programcommissie, vrijgestelde, verantwoordelijk voor de coördinatie, coördinatie buitenland, contacten met 'het bedrijf', werkgroep De Waarheid, lid provinciale staten Limburg.

Hans Geleijnse(16)
kascontrolecommissie, juridische adviezen/-werkzaamheden m.b.t. statuten, en relatie 'het bedrijf', wegens doktersadvies verminderde aanwezigheid pb-zittingen

Siep Geugjes(40)
betrokken bij sociaal-economisch werk, werkgroep De Waarheid

Ria Geijssen(22)

Nel van den Haak(43)
programcommissie, landelijk vrouwenoverleg, pottenoverleg

Rinus Haks(8)
gedeputeerde Noord-Holland,voorzitter Stichting Bepenak, door werkzaamheden gedeputeerde verminderde aanwezigheid pb-zittingen.

Siem van der Helm(51)
lid dagelijks bestuur sinds 11 april 1984, vrijgestelde, verantwoordelijk voor propaganda/voorlichting, lid Provinciale Staten Zuid-Holland, tot december 1984, districtsvoorzitter Rotterdam

Ton van Hoek(48)
lid dagelijks bestuur, werkgroep vrede en veiligheid, vrijgestelde, delegatie Links- en Progressief Overleg en GPO

Henk Hoekstra(42)
lid Eerste Kamer, secretaris Stichting Bepenak

Dik Holvast(27)
gemeenteraadslid Enschede

Ger Hoogenberg(27)
parlementaire werkgroep, raadslid Utrecht, woonlastengroep

Karel Hoogkamp(52)
lid dagelijks bestuur, vrijgestelde, verantwoordelijk voor organisatie, sociaal-economische coördinatiegroep

Elli Izeboud(52)
voorzitter, lid dagelijks bestuur, programcommissie, vrijgestelde, delegatie Links- en Progressief Overleg

Geert Lameris(34)
vrijgestelde, secretaris district Groningen en lid Provinciale Staten Groningen, werkgroep partij-organisatie,

Herman Meijer(35)
coördinatiegroep flikkeroverleg, werkgroep De Waarheid, programcommissie

Marlou Min(36)
werkgroep anti-racisme

Leo Molenaar(52)
voorzitter district Den Haag, programcommissie, scholingsgroep

toe hebben bijgedragen dat gemeenten zich aktief opstelden. Het ging daarbij zowel om de afwijzing van de regeringspolitiek als het ontwikkelen van eigen vormen van solidariteit (kernwapenvrije gemeenten, stedenbanden met Nicaragua). Voor het ontwikkelen van verdere stappen is het nodig de plaatselijke ervaringen met progressieve samenwerking en gemeenschappelijke lijsten te inventariseren mede met het oog op de komende verkiezingen.
Als men ziet hoe in allerlei bewegingen progressieve mensen gezamenlijk optreden, kan vastgesteld worden dat ondanks positieve ontwikkelingen het samengaan van progressieve partijen, gericht op machtsvorming hierbij achterblijft. Naast inspirerende voorbeelden is er ook sprake van processen van desintegratie, versplintering en afgeslotenheid. Wat onze eigen partij betreft is te noemen de oprichting van het VCN. De voor het komend congres voorgestelde besluiten zijn erop gericht, als partij met meer elan de eigen inzet voor progressieve machtsvorming door te zetten.

10. Het partijprogram

Met het tot standkomen van het partijprogram 'Machtsvorming voor een socialistisch Nederland' leverden we een oorspronkelijke, realistische bijdrage, aan het uitwerken en verdiepen van de eigen stellingname gericht op crisisbestrijding en vernieuwing van maatschappelijke verhoudingen. Dit is van betekenis is voor de hele progressieve beweging, nationaal en internationaal.
Het stelt ons in staat om principieel en doelgericht (i.p.v.opportunistisch) in coalities op te treden.Door het program beschikken we over een toetssteen voor dagelijkse aktie en politiek maken.Ook in internationale betrekkingen - bij normalisering, aktivering en aanknopen van internationale betrekkingen - is de beschikking over een eigen visie en oriëntatie onontbeerlijk.

11. Ontwikkeling partijorganisatie

Al eerder in dit verslag is gewezen op de ernstige stagnaties die optreden in de ontwikkeling van de partijorganisatie. De reeks van besluiten die op dat terrein op het 28ste partijcongres zijn genomen, kwamen onvoldoende of niet in uitvoering. In voorbereiding van de organisatiekonferentie van 10 november 1984 werden de tekorten in het funktioneren van de organisatie geformuleerd. Wij verwijzen hiervoor kortheidshalve naar de inleiding van het materiaal voor de organisatiekonferentie (speciale uitgave Ledenkrant d.d. 4 oktober 1984). De gedachtenwisseling op de organisatiekonferentie gaf aanzetten tot verbeteren van het funktioneren van de partij. In het verlengde hiervan worden aan het congres een aantal ontwerp-besluiten voorgelegd. Deze komen tegemoet aan de behoefte van de partij om een aantal regels met betrekking tot het intern funktioneren en de noodzakelijke verbetering van het kontakt tussen leden en partijleiding tot stand te brengen. Daarmee wordt een begin gemaakt met een praktische uitwerking van de organisatiestruktuur voor een nieuw type communistische partij, waarvoor de uitgangspunten in het partijprogram zijn vastgelegd. De komende periode zullen hiermee verdere ervaringen worden opgedaan en verwerkt en is het nodig tot vaststelling van nieuwe statuten en reglementen te komen.
Het 28ste congres droeg het partijbestuur op 'om een voorstel voor nieuwe statuten voor te bereiden, waartoe na de vaststelling van een partijprogramma besloten kan worden.' Een werkgroep van het partijbestuur die ingesteld werd om reglementen en statuten voor te bereiden heeft met dat laatste - om begrijpelijke redenen - een start gemaakt na het programcongres. Eerder werd door de werkgroep een reglement voor het programcongres voorbereid. Het huidige PB zal nog voor het komende congres een voorstel tot nieuwe statuten behandelen om besluitvorming daarover voor te bereiden.

Propaganda

De aktieve deelname van communisten en/-of van de communistische partij in brede samenwerkingsverbanden en in maatschappelijke bewegingen schept nieuwe mogelijkheden voor het propageren van onze eigen opvattingen. Juist waar we samenwerken zijn onze aktiviteiten en ideëen deel van de beweging en hebben daarmee sterke invloed.
Deze ontwikkeling stelt ook nieuwe eisen aan ons optreden. Naarmate de samenwerking breder en omvangrijker is, krijgt de rol van afzonderlijke
deelnemende partijen minder nadruk (b.v. in de vredesbeweging). De terechte angst voor het 'claimen' van bewegingen (met vlaggen of manifesten) of voor een 'voorhoede-pretentie' heeft soms tot aarzelingen geleid in het organiseren van toegespitste propaganda voor eigen opvattingen. Samenwerking veronderstelt een eigen inbreng van alle 'partners'om samen te werken moet je iets meebrengen. Kortom: het presenteren van eigen opvattingen en het winnen van mensen daarvoor (manifesten, muurkranten, bedrijfskranten) verdient meer aandacht.
In een ontwerp-besluit wordt dit voorgesteld.

Het partij- archief

De archiefcommissie, die na het vorige congres door het partijbestuur werd ingesteld, heeft haar werkzaamheden vrijwel voltooid. Resultaten van het werk zullen nog voor het congres door het partijbestuur worden besproken.
De archiefcommissie heeft het bestaande archiefmateriaal geordend en inzichtelijk gemaakt. Daarnaast is een ontwerpreglement opgesteld voor de openbaarheid en toegankelijkheid van het archief, waarbij gestreefd is naar zowel garanties voor vertrouwelijkheid als optimale mogelijkheden voor serieus onderzoek.

12. Het partijbestuur

Het 28ste partijcongres koos een nieuw, sterk verjongd, partijbestuur dat zich voor de taak gesteld zag nadere uitwerking te geven aan de vele belangrijke besluiten die op het congres genomen werden. Het partijbestuur moest leiding geven aan de partij in een periode van ongekend felle meningenstrijd die samenhangt met de noodzaak nieuwe antwoorden te vinden op grote maatschappelijke problemen en schokkende ontwikkelingen.
In dit kader vormde het tot standbrengen van een nieuw partijprogram een prioriteit in het werk van het partijbestuur. Dat deze prioriteitstelling konsekwenties had voor de inzet van een reeks partijbestuurders op andere terreinen, die aandacht vroegen, is duidelijk. Toch was het verantwoord deze keuze te maken. De verenigende en initiatiefnemende rol die wij in akties en processen van progressieve machtsvorming willen vervullen, zou stellig gestagneerd zijn als we niet de ontwikkeling van onze ideeën, doelstellingen en verwerkte ervaringen in een program hadden vastgelegd. Het ontwikkelen van het partijprogram eiste grote ruimte voor diskussie en een open debat, als voorwaarde om tot een realistische vereniging van de partij te komen op grond van duidelijk geformuleerde doelstellingen en toekomstvisie. Om die reden heeft het partijbestuur afgezien van disciplinaire ingrepen in de partijdiskussie, ook waar de aandrang daartoe groot was.
De polarisatie in het partijdebat die al voor het 28ste congres zichtbaar was, zette zich desondanks verhevigd door. Het partijdebat dreigde de vorm aan te nemen van geblokkeerde machtsstrijd die slechts zou kunnen uitlopen op scheuring en/of uitstoting.
Het partijbestuur heeft zich ervoor ingezet om dat te voorkomen. Niet voorkomen kon worden dat veel mensen (teleurgesteld) van de partij afhaakten en dat het beeld van de partij sterk bepaald wordt door meningsverschillen en ruzies. Ook moet vastgesteld worden dat de samenhang in de partij, en het funktioneren van onze partijorganisatie als middel, schade ondervond.
Dit geldt ook ten aanzien het funktioneren van het partijbestuur, op wiens aktiviteiten de meningenstrijd een sterk stempel drukte.
Het partijbestuur als geheel slaagde er onvoldoende in om als bestuurlijk en politiek centrum van de partij te funktioneren, en zich als collectief in te zetten voor de uitvoering van meerderheidsbesluiten. Voor de partij (en daarbuiten) leverde dit een onheldere situatie op. Hoewel dit in het partijbestuur herhaaldelijk is besproken en bekritiseerd (zie ook verslagen in de ledenkranten), hebben we geen vorm gevonden om in die situatie direkt verbeteringen te bereiken.
In de loop van de zittingsperiode hebben acht leden van het partijbestuur om diverse redenen hun funktie neergelegd. In een aantal gevallen ging dit gepaard met het opzeggen van het lidmaatschap van de partij.

Het funktioneren van het partijbestuur werd voorts gekenmerkt door een relatief hoge afwezigheid van een aantal leden.
De vele taken van het partijbestuur, de stormachtige ontwikkelingen in de partij en het beproeven van een nieuwe werkwijze, leidde ertoe dat het partijbestuur enorm intensief en frekwent vergaderde en vaak onder grote druk tot besluiten moest komen. Bij het ontbreken van een grondige voorbereiding funktioneerde het partijbestuur niet effektief. Het partijbestuur heeft gekonstateerd dat het brengen van verbetering in deze situatie een versterking van het dagelijks bestuur noodzakelijk maakte. Dat is slechts ten dele gelukt. De soms ontoereikende voorbereiding en uitvoering van besluiten werden mede veroorzaakt door de noodzaak tot fikse bezuinigingen, ook in de persoonele sfeer. Veel werk kwam vaak op weinig schouders terecht.
Het zal duidelijk zijn dat deze situatie weinig bevorderlijk was voor de ontwikkeling van de gewenste feminisering van het partijbestuur en voor initiatieven tot het aantrekkelijker maken van de partijorganisatie voor vrouwen.
Het ontwikkelen van reglementen m.b.t. het funktioneren, de werkwijze en de openbaarheid van het partijbestuur kwam niet van de grond.Wel werden stappen gezet om de werkwijze van het partijbestuur zodanig vorm te geven dat meer partijbestuursleden betrokken zijn bij de voorbereiding en uitvoering van besluiten. Op verschillende terreinen werden werkgroepen ingesteld, waarin ook niet-partijbestuursleden betrokken zijn. Gebleken is dat het met deze opzet mogelijk is om op een groot aantal terreinen de partij-aktiviteiten te ontwikkelen en te leiden. Gebleken is ook dat het effectief funktioneren van werkgroepen een goede coördinatie vereist. M.b.t. het partijbestuur zijn een aantal konklusies te trekken:

* Het partijbestuur moet zich kunnen bezighouden met de besluitvorming over politieke hoofdlijnen en de uitvoering daarvan;
* Dat vereist een samenstelling (en omvang) waarin ervaringen uit verschillende regio's, aktie- en werkterreinen tot uiting komen.
* Dat vereist ook een sterk dagelijks bestuur dat politieke besluiten voorbereidt en de aktiviteiten van de werkgroepen coördineert en binnen het kader van de besluiten van congres en partijbestuur met snelle politieke reakties kan komen.
* Van partijbestuursleden moet verlangd worden, dat ze bereid zijn leiding te geven aan de partij als geheel en zich voor uitvoering van meerderheidsbesluiten in te zetten.
* Het partijbestuur legt de nadruk op versterking van de partij-organisatie.

13. De Waarheid

Als resultaat van intensieve debatten werd op het 28ste congres een besluit genomen m.b.t. De Waarheid. De debatten van vóór het congres werden voortgezet in een interpretatiestrijd over het congresbesluit. Het nieuwe partijbestuur werd aanvankelijk zodanig opgeslokt door een aantal dringende taken (werkverdeling, bezuinigingen, inwerken) dat de ontwikkeling van De Waarheid vanuit het partijbestuur onvoldoende aandacht kreeg. Met name het dagelijks bestuur moest veel aandacht en energie besteden aan de financiële voorwaarden voor het

Eveline van Onck(35)

Inger Pelt(5)
wegens werk en ziekte niet meer aanwezig geweest

Rob Philips(11)
op doktersadvies niet deel kunnen nemen aan werkzaamheden partijbestuur

Aiko Platje(49)
secretaris district Drente

Gerard Pothoven(48)
directeur van De Waarheid, financiële commissie

Martha Reining(18)
werkgroep sociale zekerheid

Nico Schouten(30)
werkgroep vrede en veiligheid

Carl Splinter(33)

René Tabak(52)
werkgroep partijorganisatie(tot december '84 distriktssecretaris Gelderland)

Boe Thio(46)
lid dagelijks bestuur, werkgroep sociaal-economische politiek, programcommissie

Simone Walvisch(33)
tot 1-8-1984 lid van het dagelijks bestuur. Door verandering van werkzaamheden niet meer in de gelegenheid lid van het db te zijn. Statuten en reglementencommissie, lid coördinatiegroep landelijk vrouwenoverleg, lid delegatie GPO

Liesbeth Wever(34)
gemeenteraadslid Alkmaar

Thewis Wits(5)
wegens ziekte en werkzaamheden niet in staat geweest aan pb-zittingen deel te nemen

Jaap Wolff(44)
lid dagelijks bestuur, coördinatiegroep buitenland, financiële commissie

Rieme Wouters(39)
werkgroep ATV, sociaal-economische coördinatie-werkgroep, gemeenteraadslid Delft

Cees IJmkers(35)
lid Eerste Kamer, parlementaire werkgroep, financiële commissie

Overleden: Willem v.d.Berg

bedankt als lid van het partijbestuur

Onno Bosma, (september 1984)
Irene Helle (december 1983)
Joke van Kampen (oktober 1984)
Kees Korevaar (maart 1984)
Marisca Milikowski (december 1983)
André Roelofs (maart 1984)
Bart Schmidt (augustus 1983)
Gijs Schreuders (augustus 1983)

uitgeven van De Waarheid. Er ontstond een interpretatiedebat wat tot onnodige verscherping leidde. In juni '83 verscheen een notitie van het partijbestuur om het congresbesluit uitvoerbaar en hanteerbaar te maken. Over deze notitie bestond overeenstemming tussen partijbestuur, direktie en redactie. De zorgwekkende financiele situatie bleef een (te) sterk stempel drukken op de bemoeienissen met De Waarheid. Het dagelijks bestuur stopte veel tijd en energie in het nemen van zodanige maatregelen dat het voortbestaan van De Waarheid gegarandeerd kon worden en in het bereiken van overeenstemming over die maatregelen met alle betrokkenen. Het konflikt dat - na overeengekomen bezuinigingsmaatregelen in april '84 - in mei '84 uitbrak over de invulling van de bezuinigingen, leidde voor het dagelijks bestuur tot de konklusie dat zij zich meer tot de randvoorwaarden zou gaan beperken, zich op dat punt door de financiële commissie laat adviseren, de direktie ruimte geeft om binnen die voorwaarden te werken en zodoende zelf meer aandacht te kunnen besteden aan andere aspekten van ontwikkelingen m.b.t. De Waarheid.
In oktober '84 vond in het pb een intensieve, positief-kritische diskussie plaats die resulteerde in een aantal konklusies en werkafspraken.

14. Slot

Het geheel van aktiviteiten overziende, kan worden vastgesteld dat een groot deel van de besluiten van het 28ste congres is uitgevoerd of dat voorwaarden voor uitvoering zijn gelegd. De niet-uitgevoerde besluiten hebben bijna alle betrekking op het funktioneren en de wervingsaktiviteiten van de partij. Gezien de ontwikkelingen van de afgelopen periode, is de stagnatie op dat gebied verklaarbaar. Veel zaken zijn echter inmiddels in gang gezet.
Naar de mening van het aftredende partijbestuur scheppen de voorgelegde ontwerpbesluiten, gekoppeld aan een zorgvuldige verkiezing van een nieuw partijbestuur, goede mogelijkheden voor het versterken van het partijoptreden.

★

WERKGROEPEN

Door het partijbestuur zijn in de afgelopen zittingsperiode diverse werkgroepen ingesteld.
In de ledenkranten (januari en februari) die nog voor het congres worden uitgegeven, zal door de werkgroepen verslag worden uitgebracht.

CONGRESCOMMISSIE

De congrescommissie die de voorbereiding en organisatie van het 29ste CPN-congres ter hand neemt, bestaat uit:

Vanuit partijbestuur

Harrie van den Berg
Fenna Bolding
John Geelen
Hans Geleynse
Siem van der Helm
Elli Izeboud
Leo Molenaar
Simone Walvisch

Vanuit de secretariaatsmedewerk(st)ers

Max Prins
Leni Schmidt

Vanuit de districten

Amsterdam	Paul Wouters, Cees Hulsman,
Friesland	Anne Veenstra, Berend Broekert
Gooi/Eemland	Joop Geerligs
Groningen	Bé Woltjer, Pans van der Veen
Den Haag	Henk de Haan, Riet van Putten
Kennemerland	Adèle Meyer
Limburg	Roeland Cleuren
Noord-Holl.-Noord	Jeanette Algra
Rotterdam	Ans de Witte, Johan de Hartog
Twente	Johan de Koning
Utrecht	Pouwel v.d. Siepkamp
Vecht/IJ.Delta	Hennie Willems
Zaanstreek	Carl de Boer

Door de districten Brabant, Drente, Gelderland, IJsselstreek en Zeeland werden nog geen partijgenoten doorgegeven.

ONTWERP-RESOLUTIE
voor krachtenbundeling tegen rechts beleid;
voor een sterke CPN;
voor een sterk alternatief.

niet amendeerbaar

INLEIDING

De komende periode (1985-1987) is het mogelijk geduchte slagen toe te brengen aan het rechtse beleid. De voorwaarden daartoe zijn aanwezig, gezien het brede verzet tegen hoofdpunten van het regeringsbeleid en het nog bredere ongenoegen. Voor het bereiken van een alternatief voor de huidige regeringscoalitie hangt veel af van de ontwikkeling van links: van de bereidheid tot samenwerking onderling en met bewegingen (belangenstrijd en vernieuwingsdrang) onder de bevolking van Nederland.

De komende periode zullen ook op alle niveaus verkiezingen plaatsvinden, met de mogelijkheid om progressieve posities te versterken in Raden, Staten en Parlement en daarmee invloed te kunnen veroveren op het beleid op verschillende niveaus.

In onderstaande besluiten wordt de inzet van de CPN vastgesteld op een aantal hoofdterreinen van strijd. Daarin wordt aangegeven hoe de CPN op al die terreinen wil bijdragen aan brede machtsvorming van onderop.

Die ontwerp-besluiten liggen in het verlengde van eerdere initiatieven en lopen parallel met de speerpunten zoals het partijbestuur die eerder heeft vastgesteld.(I t/m IV) Deze besluiten hebben ten doel concreet aan te geven wat de komende tijd van de CPN verwacht mag worden. Zij hebben een beperkt karakter, en vormen een actuele uitwerking van eerder ontwikkelde stellingnamen, die hun volle geldigheid behouden.

Verder acht het partijbestuur het nodig dat de CPN eigen initiatieven neemt in het bereiken van een samenhangend alternatief voor de huidige regeringscoalitie en op het congres tot inspirerende besluiten komt.
Besluiten die aansluiten bij de inzet van mensen in aktie en beweging, die keer op keer op het kabinet stuiten.

Naar onze mening is een alternatief tegenover de rampzalige VVD-CDA-coalitie dringend nodig en ook mogelijk. Het enige dat zo'n alternatief gestalte kan geven is progressieve meerderheidsvorming, die steunt op samenwerking tussen alle progressieve partijen, bewegingen en organisaties. Zo'n alternatief kan niet bereikt worden door een oriëntatie op een PvdA-CDA- of PvdA-VVD-coalitie. Zo'n oriëntatie, zoals verwoord door de PvdA koppelt het verwerven van regeringsmacht los van de inzet van progressieve bewegingen. Deze worden in feite als belemmering beschouwd waar het gaat om deelname aan de regering. Een dergelijke benadering kan heel wel leiden tot het aanblijven van de CDA-VVD-coalitie.

Het vraagstuk van het versterken van progressieve posities mede door middel van verkiezingen en de invulling van de gewenste regeringspolitiek vereist een eigen stellingname van de CPN. Deze is bovendien van betekenis als bijdrage aan het overwinnen van de verdeeldheid en voorkomen van voortgaande versplintering. Het vraagstuk van samenwerking wordt vaak te bekrompen, vanuit interne partijverhoudingen besproken, wat belemmerend werkt en het risico versterkt van afstoting van aktivisten en samenwerkingsbereide mensen.

Het perspectief op een alternatief voor het CDA-VVD-beleid ligt in krachtenbundeling van alle progressieve partijen en bewegingen. In dat kader wordt in paragraaf V een samenwerkingsakkoord bepleit voor een progressief program van aktie en alternatieven.
Zo'n akkoord moet naar de mening van de CPN van onderop gestalte krijgen en tot uiting gebracht worden in progressieve meerderheidsvorming plaatselijk en regionaal. Een dergelijk samenwerkingsakkoord, dat erop gericht is een einde te maken aan het huidige regeringsbeleid, zal ook de grondslag kunnen leggen voor duurzame samenwerkingsverbanden.
De tot standkoming van dit akkoord vereist een sterke eigen inzet en inbreng van de CPN. De voorstellen in paragraaf VI betreffen stappen om tot versterking van de partij te komen en tot verbetering van de partij-organisatie.
Hieronder volgt de toelichting op de afzonderlijke paragrafen in de ontwerp-resolutie. Voor het overige verwijzen we naar het verslag van werkzaamheden van het aftredende partijbestuur.

I

Initiatieven voor vrede en veiligheid

1. De CPN blijft zich onvoorwaardelijk verzetten tegen plaatsing van kruisraketten in Nederland. Zij zal zich ten volle inzetten voor het tot stand brengen van campagnes onder de bevolking, die daarop zijn gericht. Met name bereidt zij zich voor op een aktieve ondersteuning van het volkspetitionnement.
2. De CPN zet zich in voor drastische verlaging van de defensie-uitgaven en zal initiatieven nemen om ten behoeve hiervan samenwerking te bevorderen.
3. De CPN streeft naar een vrede- en veiligheidsbeleid, waarbij de stopzetting van de wapenwedloop en het terugdringen van de atoombewapening centraal staat in de betrekking tussen de staten. In dit verband neemt de CPN stelling tegen reactivering van de West Europese Unie. De CPN bepleit een herleving van het 'Overleg van de tien', een informeel overleg van kleinere landen in Europa, en treedt op voor de uitbouw van de overeenkomsten zoals vastgelegd in de akkoorden van Helsinki.
   Naast overleg op regeringsniveau tussen Oost en West is het van belang, dat kontakten verder ontwikkeld worden op andere niveaus van de samenleving, zoals tussen steden, beroepsgroepen, bewegingen en partijen.
   Dit proces wil de CPN stimuleren onder andere door het benutten van haar eigen internationale kontakten.

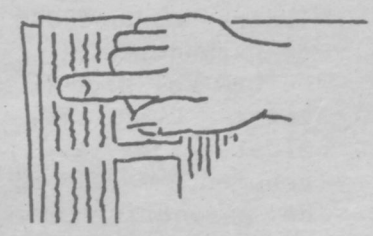

niet amendeerbaar

Toelichting bij de ontwerp-resolutie

PARAGRAAF I

Sinds het laatste congres hebben zich op het gebied van vrede en veiligheid belangrijke nieuwe ontwikkelingen voorgedaan die in de komende twee jaar - de zittingsperiode van een nieuw partijbestuur - grote aandacht zullen vragen. In het verslag van werkzaamheden wordt daarop ingegaan. In de ontwerp-besluiten worden een aantal uitspraken voorgelegd die met name op die nieuwe ontwikkelingen betrekking hebben.
Uitgaande van visies en doelstellingen, zoals neergelegd in eerdere congresbesluiten en in het partijprogram, zal de CPN zich blijven inzetten voor concentratie van de strijd tegen de kernwapenwedloop. Daarnaast zal de partij zich ook aktiever moeten gaan inzetten tegen nieuwe ontwikkelingen op andere gebieden van de wapenwedloop, zoals op het gebied van conventionele bewapening en ruimtewapens, en op het terrein van de groeiende uitgaven voor de bewapening.
In dat kader is het ook van belang nieuwe wegen aan te geven voor het denken over vraagstukken van vrede en veiligheid in Europa. Die nieuwe wegen moeten gericht zijn op ontspanning, doorbreken van blokoptreden en het verminderen van de (kern)-bewapening in Europa.

Ad.1

De concentratie van aandacht en akties op de kernbewapening, met name op de te nemen beslissingen over de kruisraketten heeft haar vruchten afgeworpen. Het maakte op grote schaal deelname van mensen mogelijk aan een beweging die grote invloed op de politiek uitoefent. Deze democratiserende werking van de vredesbeweging is al een wezenlijk resultaat. Voor de bestendiging van de positie van de vredesbeweging is het van groot belang dat zij in staat is zich opnieuw op de kwestie van de plaatsing te

vervolg toelichting

concentreren als een punt waarmee in Nederland en internationaal een doorbraak in de wedloop kan worden bereikt. De CPN verzet zich tegen pogingen om het niet-plaatsen in Nederland onderhandelbaar te maken of afhankelijk te laten zijn van ontwikkelingen elders. De situatie in Europa wordt door een zelfstandig Nederlands besluit om niet te plaatsen, dan wel het feitelijk voorkomen van plaatsing in Nederland het meest gunstig beïnvloed.

Ad.2

In Nederland zijn de defensie-uitgaven keer op keer procentueel verhoogd. Daar was geen enkele reden toe, en het steekt schril af tegen de bezuinigingswoede op sociale uitgaven. Van NAVO-zijde wordt nu opnieuw sterke druk uitgeoefend om de bewapeningsuitgaven te blijven verhogen.
Over de gehele wereld genomen tekent zich jaarlijks een ten hemel schreiende toename af in de defensie-uitgaven met als onbetwiste koploper het Amerika onder president Reagan.
De defensie-uitgaven vormen een kankergezwel van de mensheid:
de economie wordt in veel landen ontwricht, miljoenen mensen worden in een leven van armoede gestort, het milieu wordt aan roofbouw blootgesteld, de spanningen in de wereld worden opgejaagd en de machtspositie van het wapenkapitaal wordt versterkt.
De CPN zal in de komende twee jaren met meer kracht dan in recente jaren zich tegen de omvang van de defensielasten keren en daartoe mede streven naar initiatieven met andere stromingen in
Nederland. Tegen de omvang en de opvoering van de defensie uitgaven moet een brede coalitie mogelijk zijn, in Nederland zelf en over de hele wereld.
Resultaten op dit gebied werken tegelijk remmend op de wedloop op conventioneel wapengebied.
De CPN keert zich tegen een nieuwe ronde in de conventionele wapenwedloop en tegen militarisering van de regio's. Ook de verhoging van de defensie-uitgaven in Nederland heeft voor een belangrijk deel te maken met de introduktie van nieuwe, zeer kostbare wapentechnologieën door de Verenigde Staten waarmee de vuurkracht en de treffzekerheid op grote afstand sterk worden vergroot. Deze ontwikkeling dreigt te leiden tot een nieuwe destabiliserende ronde in de conventionele wapenwedloop. Daarbij komen nog de Amerikaanse plannen om de wapenwedloop uit te breiden tot de ruimte.
De Nederlandse regering stelt zich tot nu toe aarzelend op en lijkt zich vooral te interesseren voor de vraag wáár nieuwe nieuwe wapens geproduceerd gaan worden: in de Verenigde Staten of in West-Europa. Afwijzing van nieuwe rondes in de conventionele bewapening dient zowel de ontspanning als de verlaging van de defensie-uitgaven.

De regionale militarisering blijft doorgaan. Aan de orde zijn vooral de uitbreiding van munitie-opslagplaatsen en een rakettengordel rond Rotterdam. De veiligheid en leefbaarheid van de betreffende regio's wordt daardoor bedreigt, hetgeen terecht tot terugkerend verzet leidt.

Ad.3

De herleving van de WEU (West Europese Unie) baart de CPN grote zorgen. De voornaamste drijfkracht achter deze herleving is het streven van machtige kringen in West-Europa, met name in Frankrijk en de Bondsrepubliek, naar een eigen sterke militaire en politieke rol in de wereldpolitiek.
De eerste stappen - met toestemming van de produktie van zware wapens door de BRD, inmenging buiten WEU-gebied, de militaire integratie en het concurrentiestreven met de VS - wijzen daarop.
Al te gemakkelijk lijken progressieve kringen er vanuit te gaan dat zij dit streven onder controle kunnen houden door zelf met de politiek van herleving van de WEU mee te doen. Evenals bij de EG dreigen hierbij kleine landen overheerst te worden.
De nieuwe blokvorming door de WEU zal nieuwe spanningen oproepen in Europa en de verbetering van bilaterale betrekkingen tussen landen van Oost- en West-Europa in de weg staan.
De CPN moet met alle kracht stelling nemen tegen militaire integratie in West-Europa, tegen een Europese kernmacht, en tegen pogingen om van de WEU een platform te maken voor inmenging in andere landen.
Als tegenwicht tegen de WEU-gedachte bepleit de CPN de herleving van het kleine-landen-overleg. Het forum van kleine landen biedt Nederland en Europa veel meer perspektief voor het op gang krijgen van militaire ontspanning en vermindering van de bewapening. Tevens wordt daarmee de blokvorming verder doorbroken.
Tot het 'Overleg van tien' behoren landen van de NAVO, van het Warschau-pact en van de groep van niet-gebonden landen, namelijk:
België, Denemarken, Nederland, Roemenië, Hongarije, Bulgarije;
Finland, Joegoslavië, Oostenrijk en Zweden.
In de opvatting van de CPN kunnen daar natuurlijk ook andere kleinere landen bij betrokken worden.
Mede om het tot standkomen van overleg op staatsniveau te bevorderen is het verder ontwikkelen van kontakten op andere niveaus van belang; bijvoorbeeld tussen steden, beroepsgroepen, bewegingen en partijen. Een dergelijke uitwisseling van kontakten is reeds vastgelegd in de akkoorden van Helsinki over veiligheid en samenwerking in Europa. Voor een overzicht van internationale kontakten verwijzen wij naar de Ledenkrant van 21 september 1984 en naar P.en C. van januari 1984. Een overzicht van recente aktiviteiten wordt gepubliceerd in de Ledenkrant van januari/ februari.

PARAGRAAF II

Hier wordt op hoofdpunten de inzet van de CPN voor de komende tijd
geformuleerd. De besluiten zijn zo beknopt mogelijk geformuleerd, gericht op wat de belangrijkste strijdpunten van de sociale bewegingen zullen vormen.
Voor uitwerking van stellingname wordt verwezen naar al eerder genomen besluiten en partij-uitgaven zoals het aktieplan voor sociale politiek en de RSV-brochure, en het politieke program voor ATV.
De resolutie begint met een opsomming van de hoofdpunten van sociaal economische aktiviteiten van de CPN, die vervolgens worden uitgewerkt in de punten 1 tot en met 4.

II

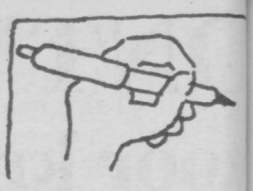

Initiatieven in de sociale strijd

De CPN zal zich de komende tijd inzetten voor versterking van de akties voor sociale zekerheid, koopkracht, verkorting van de arbeidstijd en uitbreiding van de werkgelegenheid.
In dat kader worden in elk geval de volgende initiatieven ontwikkeld:

1. Aktieve werkgelegenheidspolitiek

De CPN zal de in de partij aanwezige inzichten en ervaringen moeten benutten om in samenwerking met andere progressieve partijen een werkgelegenheidspolitiek uit te werken, dat in elk geval omvat: een grootscheepse aanpak van de jeugdwerkloosheid, uitbreiding van gemeenschapsvoorzieningen en versterking van de positie van het midden- en kleinbedrijf.
Bovendien zal de CPN op grond van haar positie in bepaalde regio's en bedrijfstakken een daarop toegesneden werkgelegenheidspolitiek uitwerken. Dat vereist, naast ondersteuning van bewegingen voor behoud van bestaande arbeidsplaatsen, ook een politiek die gericht is op het scheppen van nieuwe werkgelegenheid.
Daarnaast zal de CPN zich inzetten voor een arbeidsmarktpolitiek, die mede gericht is op herverdeling van betaalde en onbetaalde arbeid.
Het partijbestuur dient er voor te zorgen dat de ontwikkeling van aktieve werkgelegenheidspolitiek een ruime plaats krijgt in het sociaal-economische werk van de partij.

2. Bescherming en verbetering van koopkracht

Bescherming en verbetering van koopkracht vereist het optreden voor loonsverbetering, allereerst door het opeisen van de volledige prijskompensatie. Deze zal ook ten goede moeten komen aan ambtenaren en uitkeringsgerechtigden.
Daarnaast is het van belang, dat de levensomstandigheden verbeterd worden door de woonlasten omlaag te brengen.

3. Herstel van de uitkeringsniveaus en uitbannen van de kostwinnersbepalingen.

De CPN zet zich in voor het organiseren van effectieve solidariteit met uitkeringsgerechtigden. Het is van groot belang dat sociale bewegingen en progressieve partijen tegenover de voortdurende aanvallen op de sociale zekerheid een gemeenschappelijke positie ontwikkelen.
De CPN gaat daarbij uit van herstel van het niveau van de uitkeringsrechten en het uitbannen van kostwinnersbepalingen teneinde een ieders economische zelfstandigheid te garanderen.
De CPN zal zich ervoor inzetten dat zowel landelijk, regionaal als plaatselijk initiatieven worden genomen om het regeringsbeleid en de uitvoering ervan daadwerkelijk te blokkeren. Dat vereist concrete stappen ter verdediging en verbetering van de minima en het garanderen van de meest directe levensbehoeften als gas, electra en woonruimte voor degenen die door de afbraak van sociale rechten worden getroffen.

4. Op naar de 25-urige werkweek

De CPN is van mening, dat nieuwe initiatieven in de strijd voor ATV noodzakelijk zijn, om het perspektief van 25 uur naderbij te brengen. Het is van het grootste belang dat er op verschillende niveaus - zowel landelijk als plaatselijk - een overeenkomst tussen progressieve krachten tot stand komt over een gemeenschappelijke ATV-strategie.
Naar de mening van de CPN dient deze strategie gebaseerd te zijn op de volgende uitgangspunten:

a. Verovering van controle op herbezetting is prioriteit:

Op basis van de in haar program vastgelegde uitgangspunten is de CPN van mening, dat de verschillende doelen, die bij ATV in het geding zijn (maatschappelijke herverdeling van de betaalde en onbetaalde arbeid, terugdringen van de fysieke en psychische arbeidsbelasting en verbetering van arbeidsomstandigheden, vermindering van de werkloosheid en vermeerdering van de vrije tijd) alleen gerealiseerd kunnen worden wanneer volledige én maatschappelijk gecontroleerde herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen tot stand komt.

b. Grote stappen is noodzaak:

De CPN is van mening, dat in de strijd voor ATV opnieuw de noodzaak van grote stappen aan de orde gesteld moeten worden. Dat is niet alleen van belang om het tempo van arbeidstijdverkorting te versnellen maar ook en vooral omdat de werkgelegenheidseffecten meer zichtbaar en controleerbaar worden.
Tegen deze achtergrond beschouwt de CPN steun aan de komende vakbondsstrijd voor 36 uur met behoud van loon noodzakelijk. Dat is de basis voor machtsvorming voor de stap naar 32 uur.

c. Financiering is mogelijk:

De CPN verzet zich tegen het inleveren van loon aan ondernemers als financieringsbron voor ATV. Voor de financiering wijst de CPN in eerste instantie de economische mogelijkheden (arbeidsproduktiviteit en winsten) aan.
Radicale ATV vereist bovendien een drastische herverdeling van inkomens uitgaande van het recht op een zelfstandig inkomen.

Voor de financiering is het voorts van belang dat de overheid voorzieningen treft voor bedrijven (met name midden- en kleinbedrijf), die niet in staat zijn om volgens bovengenoemde voorwaarden ATV te financieren.

d. Politieke maatregelen vereist:

De CPN treedt op voor overheidsmaatregelen, die invoering van ATV versnellen, zoals:

- het doorvoeren van ATV met volledige herbezetting bij de overheid en voorrang voor vrouwen in het wervingsbeleid van de overheid.
- het verlenen van bedrijvensteun, mede op grond van de volgende kriteria: de mate van herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen en het voorkeur geven aan vrouwen bij het wervingsbeleid.
- verscherping van de arbeidswetgeving om flexibilisering te voorkomen.
- uitbreiding van de wettelijke bevoegdheden van ondernemingsraden met betrekking tot personeelsbezetting en werktijdregeling.

e. De CPN streeft er naar op alle niveaus hechte samenwerkingsverbanden tussen verschillende progressieve krachten - linkse partijen, vakbeweging, vrouwenbeweging en andere bewegingen die belang hebben bij ATV - te ontwikkelen om:

- campagne te voeren voor een gemeenschappelijk gecoördineerde aanpak van ATV;
- aktie te voeren voor politieke maatregelen, die ATV kunnen versnellen en sturen, zowel op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau;
- de strijd op bedrijven en instellingen te stimuleren en te ondersteunen.

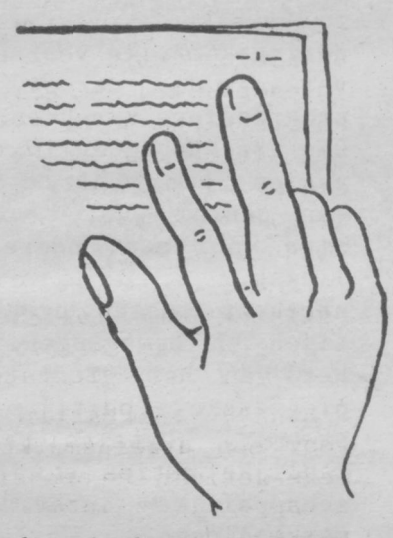

III

Initiatieven tegen racisme en voor gelijke rechten

1. De CPN neemt initiatieven om te komen tot een versterkte aktie en samenwerking tegen racisme en voor gelijke rechten van 'buitenlanders' in Nederland. Het partijbestuur wordt opgedragen om op korte termijn besluitvorming mogelijk te maken over een aktie- en eisenprogram van de CPN te komen om gelijke rechten te realiseren. Hierin zal speciale aandacht worden besteed aan de positie van 'buitenlandse' jongeren en vrouwen. Over dit program zal overleg plaatsvinden met demokratische organisaties van 'buitenlanders'.

2. In de samenwerking met andere partijen en organisaties bouwt de CPN in haar strijd tegen racisme en voor gelijke rechten voort op haar demokratische, anti-koloniale en anti-fascistische tradities. De inzet van de coalitiepolitiek van de CPN op dit punt is het winnen van mensen met verschillende politieke overtuiging voor konkrete akties tegen racisme, die dwars door links-rechts tegenstellingen heen kunnen lopen.
   De CPN zal zich volledig inzetten om aktiviteiten rond '40 jaar bevrijding' te versterken, waar nodig te initiëren, stimuleren en versterken. Deze viering heeft in het kader van het hedendaags racisme en opkomend fascisme een belangrijke aktuele betekenis.
   In de samenwerking met anderen tegen racisme en voor gelijke rechten zal de CPN de samenwerking met de demokratische organisaties van 'buitenlanders' zelf moeten versterken. Op alle niveaus zijn gelijkwaardige kontakten tussen de partij en deze organisaties een eerste vereiste. De partij is als geheel verantwoordelijk voor deze kontakten.
   Tevens zal de partij haar leden moeten ondersteunen en daartoe stimuleren die aktief zijn in komitees tegen discriminatie, racisme en fascisme, die in tal van plaatsen functioneren.

3. Alle aanwezige belemmeringen voor daadwerkelijke deelname van 'buitenlandse' leden aan CPN-aktiviteiten moeten worden weggenomen op alle niveaus. De partij zal hiervoor de noodzakelijke voorwaarden moeten creëren. Waar dat mogelijk is zal de CPN 'buitenlanders' verkiesbaar stellen voor vertegenwoordigende lichamen. Het partijbestuur wordt opgedragen scholingsaktiviteiten op dit punt te continueren en te versterken. De strijd tegen racisme en voor gelijke rechten zal een onlosmakelijk onderdeel moeten vormen van de politiek van de partij op alle terreinen.

4. De CPN zal haar internationale kontakten met politieke partijen en bewegingen moeten benutten om een gezamenlijk optreden tegen racisme en voor gelijke rechten te stimuleren. In de Europese Gemeenschap zijn hiervoor speciale mogelijkheden aanwezig, binnen en buiten het Europees Parlement.

vervolg toelichting

De betekenis hiervan is vooral om aan te geven dat de verschillende doeleinden van sociaal-economische politiek in elkaars verlengde liggen en onderlinge samenhang hebben. Van belang hierbij is ook dat - gezien de internationale verwevenheid van de crisis - internationale solidariteit met de sociale strijd in andere landen wordt versterkt.

Ad.1

Het benadrukken van de noodzaak van een aktieve werkgelegenheidspolitiek is vooral gebaseerd op een beoordeling van het huidige regeringsbeleid, dat een moreel dieptepunt heeft bereikt.
Naast de volstrekte prioriteit voor rendementsherstel, verrijking van de rijken en afbraak van sociale rechten is er in de politiek van de CDA- en VVD-regering geen plaats voor bestrijding van de werkloosheid.
Het in ons land opgetreden herstel is dan ook anders van karakter dan voorheen. Het is een herstel ten bate van de multinationale concerns, waarbij klassentegenstellingen worden aangescherpt.
Pogingen om de expansie van grote ondernemingen te bereiken ten koste van het levenspeil leveren tegelijk aanzet voor hernieuwde crisisverschijnselen.
Om die reden dient bestrijding van de werkloosheid algemene prioriteit te zijn van progressieve politiek, verbonden met versterking van de democratische rechten en controle.

Ad.2

Tegenover de door ondernemers en regeringspolitiek in gang gezette loonmatiging is verdediging en verbetering van de koopkracht van essentieel belang. Niet alleen vanuit sociale overwegingen, maar ook als bijdrage aan bestrijding van de werkloosheid. Want alles wijst erop dat de matigingspolitiek geleid heeft tot een uitholling van de binnenlandse bestedingen en alleen de winsten van de multinationale concerns ten goede is gekomen.
Het opeisen van de volledige prijscompensatie is een van de directe middelen om de koopkracht tegen aantasting van het levenspeil te beschermen.
Als gevolg van het regeringsbeleid zal loonsverbetering niet meer automatisch ten goede komen aan ambtenarensalarissen en uitkeringen. Resultaten in de loonstrijd zijn echter noodzakelijke voorwaarden om de koopkracht van uitkeringen en ambtenarensalarissen te verdedigen, en herstel van het trendbeleid te realiseren.

Ad.3

Centraal onderdeel van de politiek van de CPN is het garanderen van een menswaardig bestaan voor hen die geen betaald werk hebben.
Het gaat om het verkrijgen van een volwaardig en zelfstandig inkomen, met mogelijkheden tot maatschappelijke ontplooiing en versterking van de positie op de arbeidsmarkt. Het huidige regeringsbeleid staat daar haaks op. Verlangens van uitkeringsgerechtigden, vrouwen en jongeren worden genegeerd en vertrapt. Na de afbraak van de zgn. bovenminimale uitkeringen streeft de regering naar het onderuit halen van de beschermende bepaling van minimum-loon en -uitkeringen.
Bovendien worden uitkeringsgerechtigden onderworpen aan kontrôle, betutteling en inbreuk op het privé-leven Uitvoering van een dergelijke politiek bedreigt miljoenen met armoe.
De oppositie tegen het regeringsbeleid dient thans duidelijk te maken dat grenzen zijn bereikt die niet overschreden mogen worden.
Bereidheid tot verdere concessies, die te beluisteren valt in uitspraken van de PvdA, doet hieraan afbreuk.
Onderlinge solidariteit, van werkenden en uitkeringsgerechtigden, van vakbeweging, andere komitees en belangenorganisaties en van progressieve partijen is van essentieel belang.

Ad.4

De CPN hecht groot belang aan radicale arbeidstijdverkorting.
De algemene uitgangspunten van de CPN voor een 25-urige werkweek zijn in het program vastgelegd. Het gaat daarbij om:
herverdeling van arbeid tussen mannen en vrouwen, terugdringen van de arbeidsbelasting en verbetering van de arbeidsomstandigheden, vermindering van de werkloosheid en vermeerdering van de vrije tijd.
De in de afgelopen jaren gevoerde strijd voor arbeidstijdverkorting heeft ongetwijfeld resultaten opgeleverd.
De 'magische' grens van 40 uur is doorbroken. Toch moeten de successen niet overschat worden:

* het tempo van ATV is laag, de stappen zijn klein;
* de werkgelegenheidseffecten zijn gering of onduidelijk;
* in het algemeen ontbreekt controle op de herbezetting van vrijkomende arbeidsplaatsen;
* de concessies zijn aanzienlijk: inleveren prijscompensatie verhoging arbeidsintensiviteit, grote flexibiliteit en toename van overwerk.

Op deze wijze dreigt ATV in het slop te raken, omdat het noch voor werkenden, noch voor uitkeringsgerechtigden, noch voor vrouwen voldoende oplevert.
Daarom zijn nieuwe initiatieven noodzakelijk. Belangrijkste daarbij is het aan de orde stellen van de noodzaak van grote stappen in de richting van 25 uur. Dan worden de werkgelegenheidseffecten meer zichtbaar en controleerbaar. Dan is er kans dat ook vrouwen een betaalde baan kunnen verkrijgen.
Realisering van die grote stappen vereist samenwerking van verschillende krachten die belang hebben bij drastische ATV.
Bij de noodzaak van versnelling van arbeidstijdverkorting verzet de CPN zich tegen pogingen om de onderhandelingsvrijheid van de vakbeweging in te perken of op te schorten ten behoeve van een geleide loon- en ATV-politiek. Dit betekent echter niet dat de strijd voor ATV alleen aan de vakbeweging mag worden overgelaten. Progressieve politiek zal juist van de overheid maatregelen moeten verlangen die arbeidstijdverkorting helpen versnellen en sturen, zoals ook bepleit in het politiek program voor arbeidstijdverkorting van de CPN.

vervolg toelichting

PARAGRAAF III

INITIATIEVEN TEGEN RACISME EN VOOR GELIJKE RECHTEN

Inleiding

Het doel van deze resolutie is om een nadere invulling te geven aan de besluiten, die op vorige congressen zijn genomen met betrekking tot racisme en de ongelijke positie van 'buitenlanders' (zie noot) in Nederland en de strijd er tegen. Deze nadere invulling is nodig om uitvoering van deze besluiten beter mogelijk te maken.
Zo besloot de partij op het 28ste congres, dat 'buitenlanders' voortaan lid van de CPN kunnen zijn, zonder de Nederlandse nationaliteit te bezitten.
Op het bijzondere congres, waarop het partijprogram werd vastgesteld,
werd besloten dat de bestrijding van discriminatie een integraal onderdeel van haar politiek uitmaakt. In het program wordt de eigen betekenis van deze strijd uiteengezet, maar tevens gewezen op de noodzaak om deze te verbinden met andere strijdterreinen.
Besloten werd dat de CPN aktief optreedt voor:
- bestrijding van politiek georganiseerd racisme, anti-semitisme en vreemdelingenhaat;
- bestrijding van sociale achterstelling en discriminatie van etnisch-culturele minderheden;
- bestrijding van racistische voor- en het aanwakkeren daarvan;

Tevens werd besloten om te streven naar de tot standkoming van gelijke rechten van 'buitenlanders' en 'Nederlanders'.

Deze congresbesluiten zijn het uitgangspunt voor de congresresolutie.
De discussie en de besluiten op dit congres moeten leiden tot initiatieven van de partij om te komen tot maatregelen, die de ongelijke positie van 'buitenlanders' in Nederland doet verdwijnen en het racisme effectief bestrijdt.

Tradities en uitgangspunten

De CPN heeft zich in haar geschiedenis konsekwent ingezet tegen elke vorm van rassenhaat.
Anti-racistische overwegingen speelden een belangrijke rol in de anti-koloniale strijd. De CPN plaatste ook als enige partij voor de tweede wereldoorlog Indonesiërs op verkiesbare plaatsen, op haar kandidatenlijst voor de Tweede Kamerverkiezingen. Tussen 1933 en 1940 had een Indonesiër zitting in de communistische kamerfraktie. Tot op de dag van vandaag is de bestrijding van anti-semitisme (waar en in welke vorm dan ook) prioriteit voor de CPN. Een hoogtepunt in de strijd tegen de gruwelijke jodenvervolgingen was de februaristaking van 1941, waar de illegale CPN het initiatief toe nam.
De gelijkwaardigheid van mensen, als belangrijk uitgangspunt voor het optreden van communisten, is ook bij de strijd tegen racisme richtsnoer geweest voor handelen van communisten.
De CPN houdt deze democratische, anti-koloniale en anti-fascistische tradities ook in de huidige tijd hoog.

Multi-culturele samenleving

De komst van etnisch-culturele groepen, uit de voormalige Nederlandse koloniën
(zoals Molukkers, Surinamers, Antillianen) en uit landen rond de Middellandse Zee (o.a. Turken en Marokkanen) naar Nederland, werd aanvankelijk als tijdelijk beschouwd.
De overheid beschouwde hen als 'tweede-rangs burgers' en had géén gelijke rechten in haar vaandel.
Evenals andere partijen heeft de CPN pas naderhand ingezien, dat de aanwezigheid van 'buitenlanders' in Nederland permanent zal zijn.
De CPN had weliswaar kritiek op de georganiseerde 'trekarbeid', die gepaard ging met ronselpraktijken en het in stand houden van de uitbuiting voor zowel het land van herkomst als het ontvangende land. Buitenlandse arbeiders/sters kregen, als onderdeel van de arbeidersklasse, weliswaar aandacht van de partij, maar zij moet nu erkennen dat zij tot voor kort onvoldoende aandacht heeft gehad voor de specifieke problemen en eisen van verschillende etnisch/culturele minderheidsgroepen in Nederland.
De CPN zal haar beleid en aktiviteiten richten op de tot standkoming van een werkelijke multi-culturele samenleving zonder ongelijkheid, gebaseerd op gelijkwaardige verhoudingen tussen mensen.
De aanwezigheid van 'buitenlanders' in Nederland betekent een verrijking van het culturele leven, hiervoor zullen 'witte' superioriteitsgevoelens dienen te worden afgebroken.

Anti-racistische strategie

Racisme is niet van gisteren op vandaag ontstaan, maar is een produkt van de verhoudingen in het koloniale verleden, die door de huidige uitbuitings- en onderdrukkingsverhoudingen in stand wordt gehouden, en diepgeworteld zit in onze samenleving.
Toen de gevolgen van de economische crisis zichtbaar werden, door het ontstaan van grote problemen ten aanzien van werk, inkomen en huisvesting, bracht dit bij velen angst en onzekerheid teweeg over de toekomst. Racistische en neo-fascistische groepen en organisaties trachten de gevoelens van onvrede tegen
de 'buitenlanders' te richten, door hen aan te wijzen als schuldig aan alle problemen. Zij werden tot zondebok gemaakt.
Deze racistische en neo-fascistische organisaties maken in hun optreden bovendien gebruik van wetten en bepalingen, die een juridische en politieke achterstelling van 'buitenlanders' inhouden en bestendigen.
Het Nederlandse overheidsbeleid, dat weliswaar onder druk van de anti-racistische beweging van anti-racistische intenties uitgaat,is in de praktijk nog steeds mede verantwoordelijk voor de toename van openlijk racisme, doordat zij uitgaat van ongelijke rechten voor 'buitenlanders', zoals blijkt uit maatregelen rond de kinderbijslag en de naturalisatiewetgeving. Deze politiek leidt tot een verscherping van de belangentegenstellingen tussen 'buitenlanders en Nederlanders' (zie noot).
Door de media en in het onderwijs worden, gewild of ongewild, vooroordelen over 'buitenlanders' in stand gehouden. Sinds kort zijn op dit niveau discussies en initiatieven om dit te bestrijden.

IV

Stop USA-Interventie in Midden-Amerika

De CPN zal de komende periode speciale aandacht geven aan akties tegen de interventie-politiek van de USA in Midden-Amerika en versterking van de solidariteit met het volk van Nicaragua en met de bevrijdingsstrijd in El Salvador.

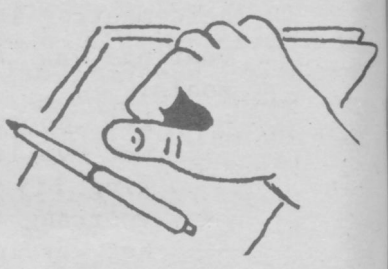

V

Machtsvorming voor een progressief program van aktie en alternatieven

1. De CPN acht het noodzakelijk dat de regering van CDA/VVD zo snel mogelijk verdwijnt en na de verkiezingen niet terugkeert. De CPN treedt op voor bundeling van krachten om te bereiken dat er een andere regering komt, en voor een regeringsvorming die berust op zulk een progressieve krachtenbundeling.
2. Die krachtenbundeling is mogelijk gezien het feit, dat zich op een aantal punten, die wezenlijk zijn voor een andere regeringspolitiek, groeiende overeenstemming aftekent tussen progressieve partijen en bewegingen. De CPN acht het van het grootste belang dat progressieve partijen die overeenstemming gestalte geven in gezamenlijke akties en in een gemeenschappelijke inzet bij komende verkiezingen.
   Om het huidige kabinetsbeleid te keren en om recht te doen aan de groeiende overeenstemming in bewegingen zullen in elk geval centrale punten bij die gemeenschappelijke inzet moeten zijn:
   - onvoorwaardelijke afwijzing van plaatsing van kruisraketten;
   - verdediging en vernieuwing van de sociale zekerheid, met garanties voor een zelfstandig inkomen;
   - bevorderen van drastische arbeidstijdverkorting.
3. De CPN zal zich inzetten voor een tot standbrengen van een samenwerkingsakkoord voor een gezamenlijk program van alle progressieve partijen en bewegingen. Zo'n program heeft tot doel:
   a. coördinatie van aktie en gemeenschappelijk optreden te bevorderen;
   b. het huidige regeringsbeleid een halt toe te roepen;
   c. progressieve invloed in Raden, Staten en Parlement te versterken;
   d. inhoud te geven aan de hoofdpunten van een andere regeringspolitiek;
4. De CPN meent dat bij het streven naar een samenwerkingsakkoord voor een samenhangend program, bestaande of zich ontwikkelende samenwerkingsverbanden op onderdelen een belangrijke bijdrage kunnen leveren.
5. De CPN zal plaatselijk, regionaal en landelijke initiatieven nemen om het tot stand brengen van een progressief samenwerkingsakkoord te bevorderen. De CPN roept allen, die belang hebben bij, en verlangen naar een alternatief beleid op, om mee te werken aan het tot stand brengen van een samenwerkingsakkoord voor een progressief program.
6. De CPN zal initiatieven nemen en meewerken aan die van anderen, voor het doorzetten van de dialoog over de diverse programma's en strategieën van progressieve partijen en bewegingen, gericht op het bereiken van programmatische overeenstemming.
7. De CPN treedt op voor gezamenlijke 1-mei vieringen die in het teken staan van democratische machtsvorming voor progressieve doeleinden.

Verkiezingen

8. De CPN zal aktief deelnemen aan verkiezingen op alle niveaus, naar versterking van de progressieve samenwerking, waarvan de konkretisering van plaats tot plaats kan verschillen.
9. Het congres draagt het partijbestuur op, op korte termijn een verkiezingsprogram van de CPN voor de Tweede Kamerverkiezingen te ontwerpen.
10. De CPN streeft naar een gemeenschappelijke inzet van progressieve partijen bij de komende Tweede Kamerverkiezingen.
    Daarbij onderzoekt de CPN de mogelijkheden van:
    a. een gemeenschappelijk program op hoofdpunten van progressieve partijen (CPN,EVP,PPR,PSP,PvdA);
    b. een lijstverbinding tussen alle progressieve partijen;
    c. een gemeenschappelijk program en een gezamenlijke lijst met PSP,PPR, partijlozen en anderen die zich daartoe aangetrokken voelen. Deze lijst moet nadrukkelijk openstaan voor de inbreng vanuit progressieve bewegingen.
11. Het congres draagt het partijbestuur op om op een geschikt moment in 1985 een partijconferentie bijeen te roepen om de ervaringen en resultaten van bovengenoemde initiatieven met de partij te bespreken.

VI

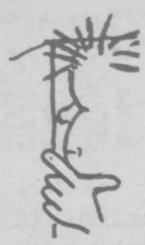

Versterking van de CPN.

1. Het congres draagt het partijbestuur op om een regelmatig functionerend districtenoverleg op te zetten. Doel van dit overleg is: het bevorderen van de partijdemocratie; o.a door het uitwisselen van informatie en het bespreken van initiatieven van het partijbestuur. Uitgangspunten voor het functioneren van het districtenoverleg zijn:
   - de vergaderingen van het overleg worden voorbereid door het partijbestuur dat tijdig de agenda en eventuele andere stukken bekend maakt, zodat een goede voorbereiding in districten mogelijk is;
   - de districtsbesturen kiezen een vaste vertegenwoordiging (eventueel op advies van een districtskonferentie of afdelingenoverleg) en wijzen - afhankelijk van de agenda - districtsvertegenwoordigers aan rond specifieke onderwerpen;
   - de districtsvertegenwoordigers/sters dienen aan hun districtsbestuur te rapporen leggen verantwoording af aan hun district;
   - het districtenoverleg kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan het partijbestuur, waarop het gehouden is te reageren;
   - het districtenoverleg wordt bijeengeroepen wanneer tenminste 4 districten dit wensen.

2. Het partijbestuur, onder wiens verantwoordelijkheid de landelijke ledenkrant verschijnt, dient te garanderen dat de ledenkrant het pluriforme karakter van de partij uitstraalt en dat inzicht wordt geboden in de menings- en besluitvorming in de partij en in het partijbestuur. Uitbreiding van de redaktie en een hogere verschijningsfrequentie is daarbij gewenst. Het congres geeft het partijbestuur opdracht om initiatieven in deze zin te ondernemen om zo de rol van de landelijke ledenkrant te vergroten.
3. Het congres draagt het partijbestuur op om maatregelen te nemen om te komen tot herstel, respectievelijk oprichting van functionele partijgroepen en bedrijfsgroepen. Deze groepen hebben tot taak op een specifiek terrein de partijpolitiek uit te werken en/of uit te dragen in overleg met het partijbestuur. Ook op districts- en afdelingsniveau is het wenselijk dat deze groepen functioneren.
   Deze groepen hebben de bevoegdheid advies uit te brengen aan bebesturen en dienen regelmatig geraadpleegd te worden. Daarnaast hebben deze overleggen de mogelijkheid om kandidaten voor te dragen voor alle bestuurlijke functies in de partij. Tevens hebben zij het recht zelfstandig hun opvattingen binnen en buiten de partij aan de orde te stellen.
4. Het congres draagt het partijbestuur op om het functioneren van overleggroepen van vrouwen, van buitenlanders en van potten en flikkers te bevorderen en daartoe ruimte te scheppen.
   Deze groepen hebben de bevoegdheid advies uit te brengen aan besturen en dienen regelmatig geraadpleegd te worden. Daarnaast hebben deze overleggen de mogelijkheid om kandidaten voor te dragen voor alle bestuurlijke functies in de partij. Tevens hebben zij het recht zelfstandig hun opvattingen binnen en buiten de partij aan de orde te stellen.
5. Partijleden die onderling, bijvoorbeeld vanwege het delen van bepaalde minderheidsopvattingen, overleg willen voeren hebben daartoe het recht, met inachtneming van de volgende uitgangspunten:
   a. overleg rond minderheidsopvatting gaat uit van respect voor meerdheidsbesluiten en de uitvoering daarvan;
   b het bestuur wordt op de hoogte gesteld van het overleg;
   c. het overleg heeft een open democratisch karakter en is toegankelijk voor de partij;
6. Het congres geeft het partijbestuur de opdracht om, in afwachting van nieuwe statuten, beroepsmogelijkheden te openen voor leden van de partij.
7. Het congres draagt het partijbestuur op in de partij een discussieronde te organiseren aan de hand van het door het aftredende partijbestuur gepubliceerde materiaal ten behoeve van ontwerp- statuten. Op grond daarvan dient het partijbestuur een definitief ontwerp voor te leggen ter behandeling op een buitengewoon congres, bij voorkeur in 1985.
8. Het congres draagt het partijbestuur op om een veelvormige propaganda en voorlichting te ontwikkelen met betrekking tot de doelstellingen en aktiviteiten van de CPN.
9. Het congres draagt het partijbestuur op om ook het winnen van leden en het oprichten van nieuwe afdelingen als een belangrijk doel van de partij te beschouwen en een ledenwerfcampagne voor te bereiden.
10. Het congres draagt de partij op zorg te dragen voor een afdoende organisatie van de partijfinanciën: het bijhouden van een aktuele ledenadministratie, het zorg dragen voor een vlotte kontributie-inning, het organiseren van donatie- en andere financiële campagnes zijn absolute voorwaarden voor het versterkt optreden van de partij voor haar politiek.

★

vervolg toelichting

De positie van 'buitenlanders' in Nederland vergt zelfstandige aandacht, maar zal verbonden moeten worden met de klassen- en seksenstrijd. De kracht van de progressieve politiek van de CPN is hierin gelegen. Er is een samenhangende, effectieve anti-racistische strategie nodig, die alle niveaus waarop racisme zich in de samenleving voordoet, omvat.
De CPN heeft daarin, op grond van haar uitgangspunten en haar beoordeling van de huidige situatie een eigen verantwoordelijkheid.

Gelijke rechten

Racisme is meer dan 'georganiseerd racisme' (zoals de Centrumpartij) of 'alledaags racisme'. Buitenlanders worden op tal van manieren structureel achtergesteld. De strijd voor gelijke rechten is een belangrijk onderdeel van de strijd tegen racisme, en zal alle aandacht van de partij moeten krijgen. De CPN zal daarom stelling moeten nemen
tegen discriminatie in de wet, en de daarmee verbonden discriminerende praktijken bij toewijzing van werk en woonruimte, optreden van politie en justitie, beperkingen van zelforganisaties van 'buitenlanders'.
Zowel in de gekozen organen als op het niveau van partijdistricten en -afdelingen zal opgetreden moeten worden om deze achterstelling in rechtspositie op te heffen, waarbij meer kennis en bewustzijn bij Nederlanders over de feitelijke situatie waarin veel buitenlanders zich bevinden vereist is.
De discussies die gestart zijn rond het ontwerp-aktie-en eisenprogram van de CPN over gelijke rechten zullen binnenkort moeten worden afgerond om te komen tot een definitief program op dit punt. De inbreng van en het overleg met democratische organisaties van buitenlanders is hierbij onontbeerlijk.

De partij

Het tot stand brengen van een brede anti-racistische campagne vergt een intensieve politieke discussie in de partij zelf, die tevens moet leiden tot veranderingen in de partij.
Naast de informatie over de feitelijke positie van 'buitenlanders' in Nederland gaat het hierbij om de vraag, hoe samen met buitenlanders en hun organisaties op te treden.

De CPN gaat er hierbij van uit, dat de positie van buitenlanders en vraagstukken van racisme niet aan buitenlanders alleen mogen worden overgelaten. Het is een zaak van de hele partij.
Een konsekwent anti-racistisch optreden van de partij betekent ook dat op allerlei andere terreinen, zoals in de vredesstrijd, de sociaal-economische strijd en de feministische strijd, verbanden moeten worden gelegd met anti-racisme en de strijd voor gelijke rechten van 'buitenlanders'.
Afdelingen en districten zullen met buitenlanders en hun organisaties (plaatselijk en regionaal) discussies aan moeten gaan om, elk vanuit een eigen verantwoordelijkheid en op basis van gelijkwaardigheid, te komen tot gezamenlijk optreden, om de strijd van de 'buitenlanders' te ondersteunen.
Binnen de partij zélf zijn momenteel belemmeringen voor een daadwerkelijke deelname van 'buitenlanders' aan alle CPN-aktiviteiten. Wij zullen als 'witte' organisatie moeten veranderen en voorwaarden creëren voor participatie en invloed op alle niveaus, zoals vertalingen van de belangrijkste partijpublikaties. Eén van de belangrijkste voorwaarden is echter de mogelijkheid voor 'buitenlanders' in de partij om zich te organiseren.
Hierover worden in paragraaf VI besluiten voorgesteld, ten aanzien van de bevoegdheden en de plaats van een dergelijk overleg in de partij.
Het aktief en passief kiesrecht van 'buitenlanders' bij de Gemeenteraadsverkiezingen in 1986, zal volgens de CPN ook moeten gaan gelden voor Provinciale Staten en Tweede Kamerverkiezingen. De partij zal zich in moeten zetten om 'buitenlanders' verkiesbaar te stellen, waarbij zij in principe niet afwijzend staat tegenover ongebonden kandidaten.

Samenwerking

Anti-racistische strijd is een zaak voor Nederlanders en buitenlanders samen.
Belangrijke onderdelen van de anti-racistische strijd zullen voorlopig niet op een brede politieke ondersteuning kunnen rekenen, zoals de strijd voor gelijke rechten. In de huidige politiek die leidt tot het uit elkaar spelen van Nederlanders en 'buitenlanders' is eenheid in de anti-racistische strijd geen automatisme en zal moeten worden bevochten, op basis van overeenkomstige belangen en verlangens.
Partijen die de achterstelling van 'buitenlanders' en hun organisaties bestendigen en bijvoorbeeld de 1-novemberwet verdedigen zullen moeten worden bekritiseerd.
Sektarisme moet worden vermeden, door op al die punten waar samenwerking mogelijk is, samen te werken op basis van eigen verantwoordelijkheid en gelijkwaardigheid.
Wanneer er geen eensgezindheid bestaat, zal zij in discussie gaan over die punten.
In de strijd tegen racisme en voor gelijke rechten is de samenwerking met democratische organisaties van 'buitenlanders' van primair belang. De kontakten tussen de partij en deze organisaties mogen niet worden overgelaten aan 'buitenlandse' leden van de partij die lid zijn van deze organisaties, maar zijn een verantwoordelijkheid van de hele partij, zowel landelijk als op districts- en afdelingsniveau.
Zij zal plaats moeten vinden op basis van respect voor de autonomie van de democratische organisaties van buitenlanders en op basis van gelijkwaardigheid zonder 'witte' arrogantie.

Internationale solidariteit

De strijd tegen racisme en voor gelijke rechten vereist aktieve solidariteit met anti-racistische krachten elders in de wereld.
Het huidige racisme is namelijk een mondiaal probleem en beperkt zich niet tot Nederland. Hierbij moet worden genoemd de strijd tegen het apartheidsregime in Zuid-Afrika en het optreden tegen neo-koloniale praktijken.

vervolg toelichting

In de Europese Gemeenschap zijn speciale mogelijkheden aanwezig. De democratische organisaties van 'buitenlanders' hebben hun eigen internationale kontakten, waar o.a. eisen zijn geformuleerd aan het Europese Parlement. De partij zal deze eisen aktief moeten verwerken.
Het Europees Parlement kan een belangrijke rol spelen bij het verbeteren van de positie van 'buitenlanders', en zij zal tevens moeten blijven optreden te tegen fascisten in het parlement.

noot

In deze tekst gebruiken we de termen 'buitenlanders' en 'Nederlanders'.
Vaak worden ook de termen 'zwart-wit' of 'etnisch/culturele groepen gebruikt.
Allesomvattende begrippen of definities zijn nog niet gevonden.

Hieronder wordt onder 'buitenlanders' verstaan:

alle buitenlanders met een andere dan 'witte huidskleur; onafhankelijk van de Nederlandse nationaliteit; mensen verschillen naar redenen van hun komst naar Nederland (kolonialisme, trekarbeid, politieke vluchtelingen); vestigingsduur in Nederland of maatschappelijke positie in Nederland; het betreft zowel mensen die hier als elders geboren zijn. Het betreft Surinamers, Antillianen, Molukkers, Indonesiërs, Marokkanen, Turken,

Italianen, Spanjaarden, Chinezen, Vietnamezen, Chilenen, enz.

Onder 'Nederlanders' verstaan we 'witte' Nederlanders.

PARAGRAAF IV

De aktiviteiten van de CPN op hoofdterreinen van strijd vereisen allen een aktief internationaal optreden gericht op dialoog, uitwisseling van ervaringen en praktische solidariteit.
Dit ontwerp-besluit brengt tot uiting de beslissende betekenis die de CPN hecht aan de uitkomst van de strijd in Midden-Amerika, met name in Nicaragua. Het is duidelijk dat de Verenigde Staten uiteindelijk niet bij machte zijn de drang naar vrijheid en zelfbeschikkingsrecht van de volkeren in Midden-Amerika te keren. Waar het om gaat is te verhinderen dat Nicaragua een tweede Vietnam wordt; dat wil zeggen dat pas na vernietiging van massa's mensenlevens, natuur en kultuur de Verenigde Staten op de terugtocht werden gedwongen. Het versterken van daadwerkelijke solidariteit en een aktieve 'stop interventie-campagne' dienen daarom prioriteit te hebben bij ons optreden.
Ook in vele andere delen van de wereld worden volkeren onderdrukt en wordt gevochten voor vrijheid en democratie zoals in Indonesië, Zuid-Afrika, Turkije, Afghanistan en Latijns-Amerika, met name in Chili. Uiteraard zal de CPN op al die punten aktiviteiten blijven
leveren en zal het partijbestuur zonodig extra initiatieven daartoe nemen.
Verder blijven t.a.v. de internationale aktiviteiten de besluiten van het 28ste congres en het program van kracht.

PARAGRAAF V

Ad 2

De laatste jaren heeft een belangrijke toenadering plaatsgehad van progressieve partijen en bewegingen. Deze toenadering heeft zowel vorm gekregen in gemeenschappelijke stellingnames als in gezamenlijk optreden op de volgende terreinen:

a. Voor vrede en veiligheid
   - voor een zelfstandige Nederlandse vredespolitiek;
   - geen plaatsing nieuwe atoomraketten;
   - terugdringen atoombewapening met uitbanning als doel;
   - verlaging defensie-uitgaven;
b. Crisisbestrijding (zie de gemeenschappelijke verklaring van progressieve partijen in december 1982
c. Aktieve bestrijding van discriminatie, vreemdelingenhaat, racisme en fascisme en anti-semitisme-
   - gelijke rechten voor buitenlanders;
   - voor vervolging en verbod van racistische en fascistische organisaties;
d. Aktieve bestrijding van seksisme en homohaat
e. Milieubescherming
   - geen nieuwe kerncentrales, sluiting van de bestaande.
f. Ontwikkelingshulp en internationale solidariteit
   - tenminste handhaving van het peil van de ontwikkelingshulp en deze richten op wat ten goede komt aan de bevolking van de ontwikkelingslanden;
   - solidariteit met bevrijdingsbewegingen in hun strijd tegen impérialistische onderdrukking, voor zelfbeschikkingsrecht.

Ad.3

De CPN gaat hierbij uit van erkenning van de onderscheiden verantwoordelijkheid van politieke partijen en bewegingen en respect voor ieders identiteit. We verwijzen hiervoor naar de betreffende passages in het partijprogram.

Ad.9

Het doel van het optreden van de CPN in Gemeenteraden en Provinciale Staten, zoals omschreven in de besluiten van het 28ste congres en in het partijprogram, blijft volle geldigheid behouden.

voorstellen met betrekking tot het kiezen van een nieuw partijbestuur

De kandidaatstelling moet open en inzichtelijk plaatsvinden, via de ledenkrant en informatie aan de districtsconferenties en de gekozen congresdelegaties.

Bij de kandidaatstelling moet er inzicht komen over wie hij/zij is, wat hij/zij doet, door wie voorgesteld, of er bereidheid is tot het vervullen van taken.

In gesprekken met de voorgestelde kandidaten moeten ook zaken aan de orde komen als: bewilliging, ideeën over de werkwijze van het partijbestuur, etc.

UITGANGSPUNTEN VOOR HET NIEUWE

PARTIJBESTUUR

* Van partijbestuursleden moet verlangd worden, dat ze bereid zijn leiding te geven aan de partij als geheel en zich voor uitvoering van meerderheidsbesluiten in te zetten.

* Gedacht wordt aan een 'werkbestuur', waarbij de verantwoordelijkheden binnen dit bestuur duidelijk geregeld dienen te zijn.

* De samenstelling van het partijbestuur dient zoveel mogelijk een weerspiegeling van de pluriformiteit van de partij te zijn.

* Dat vereist een samenstelling waarin ook ervaringen uit verschillende regio's, aktie- en werkterreinen tot uiting komen. Speciale aandacht dient er te zijn voor het aantal te verkiezen vrouwen en de positie van buitenlanders in het bestuur.

* Het partijbestuur moet zich kunnen bezighouden met de besluitvorming over politieke hoofdlijnen en de uitvoering daarvan;
  Met het regelen van het kontakt tussen bestuur en de partij met daarbij de verantwoording voor de informatiestroom binnen de partij.

* Dat vereist ook een sterk dagelijks bestuur dat politieke besluiten voorbereidt en de aktiviteiten van de werkgroepen coördineert en binnen het kader van de besluiten van congres en partijbestuur met snelle politieke reacties kan komen.

* Het partijbestuur legt de nadruk op versterking van de partijorganisatie.

DE PROCEDURE TOT AAN HET CONGRES

We adviseren de partij dringend om de kandidaatstelling voor het nieuw te kiezen partijbestuur op de ledenvergaderingen zo spoedig mogelijk te agenderen, zodat:

1. een eerste inzicht van bewilligde kandidaten op de districtsconferenties kan worden gegeven en een totaaloverzicht van bewilligde kandidaten in de tweede beschrijvingsbrief kan worden gepubliceerd ten behoeve van de delegatievergaderingen.
   Dit alles onder het voorbehoud dat statutair tot op het congres kandidaten voor het nieuwe partijbestuur gesteld kunnen worden.

De verkiezingsprocedure op het congres

We streven er naar dat alle gedelegeerden voor de aanvang van het congres in het bezit worden gesteld van een lijst met bewilligde kandidaten, voorzien van - in overleg met hun geformuleerde informatie - betreffende deze kandidaten.
Het stemformulier is een alfabetische lijst van bewilligde kandidaten. Hierop mogen een maximaal aantal stemmen worden uitgebracht en alleen die kandidaten die meer dan de helft van het aantal uitgebrachte stemmen krijgen, zijn gekozen in het nieuwe partijbestuur.

De kandidatenkommissie

Om deze voorgestelde procedure te kunnen volgen zal er in overleg met de districten via de congreskommissie een zgn. kandidatenkommissie worden benoemd. Gezien het belang van een open en inzichtelijke procedure ook al voorafgaande aan het congres, zal deze kommissie haar werkzaamheden moeten starten parallel aan de ledenvergaderingen, vanaf begin januari.

Er ook zullen ook gesprekken plaatsvinden met bewilligde kandidaten.

Aan de hand van het overzicht van de bewilligde kandidaten en de discussie over uitgangspunten en taken voor het nieuwe bestuur zal de kommissie een inhoudelijk advies opstellen voor het congres.

Het zal duidelijk zijn dat - wil deze kommissie kunnen functioneren vanaf begin januari - we de partij dringend adviseren de formele bekrachtiging van de samenstelling van deze kandidatenkommissie tijdens het congres vooraf te laten gaan door een feitelijke samenstelling als volgt te regelen:

1. de kandidaten voor deze kommissie vanuit de districten door de districten zelf te laten aanwijzen, rekening houdend dat voorgestelde kandidaten ook deel uit moeten maken van de congresdelegatie.
   Daarbij de sleutel hanterend:

   1 kandidaat namens de kleine districten
   2 voor de grotere en
   3 voor district Amsterdam.

   Mochten deze kandidaten voor de kandidatenkommissie niet gekozen worden in de delegatie van hun district, dan zal vervanging moeten plaatsvinden.

2. De kandidaten voor deze kommissie vanuit het partijbestuur zijn:

   Jan Berghuis,
   Fenna Bolding,
   Evelien Eshuis,
   John Geelen,
   Siep Geugjes.

Uitgangspunten van de besluitvorming

Besluitvormingsprocedure

(Op basis van eerdere besluiten, m.b.t. het 28ste congres en het Buitengewoon congres.)

1. Procedure tot aan het congres

Amendering

Alle leden van de partij hebben het recht om voorstellen te doen tot aanvulling, wijziging en verbetering van de door het partijbestuur gepubliceerde ontwerp-besluiten, via hun ledenvergadering of districtsconferentie.
Amendementen worden aan het congres voorgelegd indien ze door een meerderheid van de afdelingsledenvergadering of een meerderheid van een vergadering van een zgn. functionele groep (bedrijfsgroep e.d.) worden gesteund. Leden die geen meerderheid voor hun amendement hebben verworven kunnen hun amendement voorleggen aan de districtsconferentie. Alle amendementen die door de afdelings- of groepsvergadering zijn gesteund worden onmiddellijk doorgestuurd aan het partijbestuur en het districtsbestuur, met vermelding van de indiener/ster. Leden die hun amendement na verwerping in de afdelings- of groepsvergadering willen voorleggen aan de districtsconferentie dragen daarvoor zelf zorg. Op de districtsconferentie bestaat de mogelijkheid te controleren of de in afdelingen en groepen gesteunde amendementen op de juiste wijze aan het partijbestuur zijn doorgestuurd en kan stemming plaatsvinden over de amendementen die alsnog zijn ingediend. Indien deze amendementen alsnog een meerderheid verkrijgen worden ze doorgestuurd aan het partijbestuur, met vermelding van de naam van de indiener/ster.
Het partijbestuur voorziet de amendementen van pré-adviezen, die evenals de voorstellen m.b.t. de commissies door het partijbestuur tijdig worden bekend gemaakt.(vóór 20 februari 1985)

Het partijbestuur kan werkcommissies instellen die het partijbestuur terzijde staan bij de verwerking/pré-advisering van de amendementen.

Door de congrescommissie wordt een voorstel gedaan voor uniforme verslaglegging vanuit ledenvergaderingen/conferenties. UITERLIJK WOENSDAG 13 FEBRUARI om 12.00 uur moet bij het congressecretariaat ingeleverd zijn: De samenstelling van de congresdelegatie, kandidaten voor het nieuw te kiezen partijbestuur, verslagen/voorstellen en een verwerkt overzicht van de amendementen vanuit de conferentie.

Commissie van beroep

Door het partijbestuur wordt een Commissie van Beroep ingesteld, bestaande uit partijleden (niet leden van het partijbestuur) die gezamenlijk het vertrouwen genieten van de partij.
Tot de taken van de commissie van beroep behoren:

* het behandelen van een met redenen omkleed bezwaar, dat een indiener-(ster) heeft ingediend tegen de verwerking van zijn/haar amendement.
* de commissie brengt advies uit aan het congres om het amendement wel of niet ter besluitvorming voor te leggen.

De uitspraak van de commissie wordt door het partijbestuur als bindend beschouwd.

Bezwaren kunnen via het partijsecretariaat bij de Commissie van Beroep worden ingediend TOT 28 FEBRUARI 1985.

2. Procedure op het congres

De leiding van het congres

art.1

Het congres staat onder leiding van een te kiezen presidium.

Na het uitbrengen van het verslag van werkzaamheden van het partijbestuur wordt uit en door de gedelegeerden een presidium gekozen.

De congrescommissie regelt één en ander m.b.t. de voorzitters van de zittingen en de verdeling van de spreektijd.

De stemtelcommissie

Art.2

Door het congres wordt uit de gedelegeerden een stemtelcommissie gekozen die de voorzitter(ster) bijstaat bij de vaststelling van de uitslag bij de stemmingen. De stemtelcommissie bestaat uit een oneven aantal leden.

De commissie regelt onderling de taakverdeling en kan desgewenst deskundige medewerking inroepen.

De beraadslaging

Art.3

Gedelegeerden en leden van het oude partijbestuur kunnen het woord voeren. Zij dienen zich hiervoor schriftelijk bij de leiding van het congres te melden vóór een door de leiding van het congres te bepalen tijdstip.
Op ieder voorstel c.q. amendement kan een toelichting worden gegeven door/namens de indiener(ster) en indien nodig

vervolg toelichting

Ad.9, 10, 11 en 12

De besluiten beogen om de inzet bij verkiezingen te koppelen aan de al bestaande en nog te bereiken samenwerkingsverbanden in akties. Met het besluit om op te treden voor een samenwerkingsakkoord voor een gezamenlijk program, wordt de richting aangegeven waar we naar toe werken.
Dat besluit geeft dus de richting aan ons optreden binnen en buiten parlementaire organen. De hoofdpunten die door ons benoemd zijn, blijven voor ons gelden of we nu met álle progressieve partijen, met de drie, of alleen initiatieven nemen. De prioriteiten van onze politiek zijn dus niet afhankelijk van de breedheid van de samenwerking. Ook waar de partij alleen de verkiezingen in gaat, staan deze punten in ons optreden centraal.

PARAGRAAF VI

Op het 28ste congres van de CPN is een aantal belangrijke besluiten genomen die betrekking hebben op versterking van de partijorganisatie en verbeteren van het functioneren ervan.
Voor een deel zijn deze besluiten nog onvoldoende uitgevoerd door het aftredende partijbestuur. De redenen hiervan zijn gegeven in het verslag van werkzaamheden.
Met de hier voorliggende besluiten op het gebied van de partijorganisatie worden die besluiten van het 28ste congres niet van tafel geveegd. Deze besluiten (bijvoorbeeld regeling openbaarheid partijbestuur, vaststelling huishoudelijk reglement, besluiten m.b.t. feminisering en het starten van een jongerenoverleg) blijven uitgangspunt voor uitwerking in de komende tijd. De voorgelegde besluiten zijn mede het resultaat van de organisatieconferentie.

Ad.1

Het is voor leden en besturen van de partij van belang van elkaar te weten hoe menings- en besluitvorming plaatsvindt en hoe aan genomen besluiten uitvoering wordt gegeven. Daarvoor is nodig een betere communicatie, zowel schriftelijk als mondeling.
Het is wenselijk om aan het bestaande districtssecretarissen-overleg een uitgebreider karakter te geven, er meer partijgenoten bij te betrekken om zo meer deskundigheid en ervaring te benutten bij het bespreken van het beleid en aktiviteiten van de partij.
Om de relatie tussen partijbestuur en leden van de partij te versterken kan het partijbestuur naast het districtenoverleg ook direkte kontakten met afdelingen onderhouden.
Ook regiobijeenkomsten kunnen een bijdrage leveren aan het verbeteren van de relatie tussen het partijbestuur en leden van de partij.

Ad.3

De aktiviteiten en het functioneren van in de partij bestaande groepen per sector of bedrijf is de afgelopen tijd ernstig gestagneerd. Het besluit beoogt dit te herstellen, wat mede van belang is gezien de voorbereiding van een verkiezingsprogram.

Ad.4

In deze paragraaf staat, dat partijgroepen het recht hebben zelfstandig hun opvattingen binnen en buiten de partij aan de orde te stellen.
Ook wanneer deze groepen van oordeel zijn dat, een besluit strijdig is met hun specifieke belangen, moet dit mogelijk zijn.

Ad.5

Met dit besluit wordt een begin gemaakt met de uitwerking van besluiten met betrekking tot een pluriforme en strijdbare partijorganisatie zoals die in het program zijn vastgelegd.
Uiteraard heeft dit een voorlopig karakter, in afwachting van de besluitvorming over nieuwe statuten.
Duidelijk moet zijn op welk onderdeel van de partijpolitiek het overleg betrekking heeft en het overleg moet er op gericht zijn het debat in de partij op dat onderdeel te verdiepen.

kan het pré-advies van het partijbestuur worden toegelicht. Daarna vindt de beraadslaging plaats.

De voorzitter(ster) van de vergadering bepaalt de volgorde van de sprekers.

Hierna wordt de beraadslaging gesloten, tenzij het congres op verzoek van één van de gedelegeerden -die in eerste termijn het woord heeft gevoerd- besluit een tweede termijn te doen plaatsvinden.

Alleen degenen die in eerste termijn het woord hebben gevoerd, kunnen in tweede termijn het woord voeren.

De delegaties geven voor de aanvang van het congres te kennen welke gedelegeerden van de spreektijd gebruik willen maken.

3. Reglement van orde op het congres

Art.1

Het 29ste congres van de CPN is openbaar.

Art.2

Gedelegeerden zijn bevoegd om op het congres een voorstel van orde in te dienen.

Art.3

Onder een voorstel van orde wordt verstaan een voorstel tot het nemen van een besluit betreffende de wijze, het tijdstip of de duur van behandeling van een onderwerp dat aan de orde is.

Art.4

Een voorstel van orde kan zowel mondeling als schriftelijk worden ingediend via de secretaris van het presidium.

Voorstellen en amendementen

Art.5

Als voorstel wordt aangemerkt de ontwerp-besluiten/resoluties van het aftredende partijbestuur.

Art.6

Als amendement wordt aangemerkt een amendement zoals opgenomen in de tweede beschrijvingsbrief t.b.v. het congres. Tijdens het congres kunnen geen nieuwe amendementen worden ingediend.
Het congres kan zelf besluiten aan de hand van bestaande teksten en bestaande amendementen, zoals vermeld in het definitieve congresmateriaal, te komen tot compromisteksten.

Besluitvorming

Art.7

Nadat de beraadslaging is gesloten, vindt besluitvorming plaats. Indien over een amendement met een positief pré-advies door geen enkele gedelegeerde stemming wordt verlangd, wordt het geacht te zijn aangenomen.

Art.8

Er wordt bij hand opsteken gestemd.
Bij stemming beslist de eenvoudige meerderheid van de uitgebrachte geldige stemmen. Stemonthoudingen worden daarbij buiten beschouwing gelaten.

Indien de stemmen staken, vindt herstemming plaats. In geval de stemmen opnieuw staken, wordt het amendement geacht te zijn verworpen.

Na de besluitvorming over de amendementen per onderdeel, vindt een stemming over het geamendeerde stuk plaats.

Na de besluitvorming over alle onderdelen vindt een stemming over de geamendeerde besluiten/resoluties plaats.

Art.9

Het door de voorzitter(ster) in het congres uitgesproken oordeel, dat door het congres een besluit is genomen, is beslissend.

In geval onmiddellijk na het uitspreken van het hierboven vermelde oordeel de juistheid daarvan door een gedelegeerde wordt betwist, vindt één keer een herstemming plaats.

Art.10

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet beslist het presidium, gehoord het congres.

CONGRESDELEGATIE

Het aantal gedelegeerden naar het 29ste CPN-congres werd door het partijbestuur vastgesteld op 500, plus 50 reserves

	Gedelegeerden met stemrecht	reserves
Amsterdam	165	16
Brabant	20	2
Drente	9	1
Friesland	19	2
Gelderland	19	2
Gooi/Eemland	8	1
Groningen	44	4
Den Haag	50	5
Kennemerland	17	2
Limburg	12	1
Noord-Holl.-Noord	25	2
Rotterdam	29	3
Twente	16	2
Utrecht	27	2
Vecht/IJ.Delta	11	1
IJsselstreek	5	1
Zaanstreek	21	2
Zeeland	3	1

Vanuit de afdelingen kunnen voorstellen voor kandidaten voor de congresdelegatie worden gesteld aan de conferentie. De werkelijke verkiezing van de congresdelegatie vindt plaats op de door het district te houden districtsconferentie.
Ook vanuit groepen kunnen aan de districtsconferentie kandidaten worden voorgedragen voor de congresdelegatie.
Er zijn dus alleen gedelegeerden met stemrecht. Reserves worden aangewezen om gedelegeerden te vervangen, die om welke reden dan ook het congres niet kunnen bijwonen. Afmelding kan slechts door de gedelegeerde zelf gebeuren.
Gedelegeerden die verhinderd zijn, dienen zich af te melden bij het congressecretariaat op de Hoogte Kadijk en tijdens het congres in het RAI-Congrescentrum. Het vervangen van gedelegeerden door reserves kan slechts plaatsvinden op de eerste congresdag, 1 maart 1985, tot 12.00 uur, in overleg en in aanwezigheid van de delegatiesecretaris.
1 maart 12.00 uur zijn de congresdelegaties definitief vastgesteld en worden er geen veranderingen meer aangebracht.

PARTIJFINANCIËN

INKOMSTEN	BEGROTING 1983/1984	WERKELIJK 1983/1984	BEGROTING 1984/1985
Contributie 45%	300.000	245.454,27	250.000
Fin.kampanje 90%	900.000	551.116,87	600.000
Incidentele giften	50.000	110.491,66	50.000
Persfonds(incl.retour netto lonen)	450.000	438.550,61	450.000
Beginselprogram	10.000	10.658,30	5.000
Ledenblad-inkomsten		123,87	
Congres/Conf./Themabijeenk.		18.563,80	15.000
Doelgroepaktiviteiten	1.500	5,00	
Propaganda(incl.R/TVuitz.)	45.000	35.301,17	35.000
Doorberekende kosten en expl.offset	35.000	61.601,74	60.000
Rente obligaties	50.000	50.000,00	50.000
Uit vermogen	62.000	318.462,70	
TOTAAL	1.903.500	1.840.329,99	1.515.000

Toelichting bij de cijfers over het afgelopen financiële jaar en de begroting 1984/1985

Het financiële verslag 1983/1984 sluit af met een tekort van ruim 3 ton. Dat is ernstig.
Zoals uit de cijfers blijkt is het tekort vrijwel geheel toe te schrijven aan sterk tegenvallende inkomsten, vooral uit de financiële campagne. Ledenverlies leidde tot ruim ƒ 50.000,- minder aan contributie-inkomsten. Daarbij moet vermeld worden dat naast ledenverlies ook groeiende achterstand bij de contributie-inning en -afdracht heeft geleid tot verminderde inkomsten. De grote klap zit echter, zoals gezegd in de financiële campagne; een opbrengst van ƒ 550.000 i.p.v. de begrote 9 ton; een verschil van maar liefst ƒ 350.000,-!
De feitelijke opbrengst van de financiële campagne is ruwweg te verdelen in ƒ 350.000,- voor de donatiecampagne en bijna ƒ 200.000,- voor de beide enveloppenacties. De terugval in deze opbrengsten heeft verschillende achtergronden: het bereik van mensen is als gevolg van ledenverlies en abonneeverlies bij de krant geringer geworden, problemen op het vlak van de organisatie, de economische crisis, waardoor mensen minder te missen hebben, en ook de politieke strijd in de partij hebben daarbij een rol gespeeld. Overigens moet benadrukt worden dat dat niet overal op gelijke wijze het geval is; er zijn districten waar de opbrengst van de financiële campagne is gehalveerd, maar er zijn ook districten waar de opbrengst zelfs hoger is als het vorige jaar.

UITGAVEN	BEGROTING 1983/1984	WERKELIJK 1983/1984	BEGROTING 1984/1985
Lonen, incl.soc.lst.+vac.toesl. onder verr.van ziekengelden	650.000	540.685,63	550.000*
Beginselprogram	10.000	31.869,06	5.000
Drukkosten org.(incl.ledenblad)	50.000	52.164,97	50.000*
Inventaris	10.000	7.045,37	20.000
Organisatiekosten	30.000	33.758,16	30.000
Dag.bestuurskosten	2.500	2.255,88	2.500
Aktiviteiten internationaal	10.000	13.389,47	10.000
Partijbestuurskosten	10.000	10.916,67	10.000
Congres/Conf./Themabijeenk.	70.000	98.231,17	50.000
Doelgroepaktiviteiten	10.000	5.357,81	5.000
Propaganda(incl.R/TVuitz.)	60.000	86.211,14	70.000
Bedrijfswerk	20.000	16.954,42	20.000
Verkiezingen Eur.Parl.	75.000	39.202,99	-
Kantoorkosten en expl.offset	260.000	283.166,87	270.000
Bijdragen/subsidies:			
De Waarheid e.a.drukk.mat.	500.000	500.000,00	300.000*
Kaderkosten	10.000	9.120,38	10.000
IPSO	75.000	75.000,00	50.000
Stg.Vorming en Scholing	30.000	30.000,00	30.000
Div.commissies	1.000	-	1.000
Distrikten	20.000	5.000,00	10.000
Saldo			21.500
TOTAAL	1.903.500	1.840.329,99	1.515.000

Wat de uitgaven betreft is het beeld gelukkig gunstiger: tegenover overschrijdingen t.a.v. het partijprogram en congres (dat 2x verlengd moest worden), propaganda en kantoorkosten, staan meevallers in de uitgaven t.a.v. de lonen, de verkiezingen (ons aandeel in de gezamenlijke campagne)voor het Europese parlement (waarvoor al een tegemoetkoming vanuit de EEG verrekend is) en subsidies aan districten. Al met al werd er zo'n ƒ 60.000,- minder uitgegeven dan begroot. Maar tegenover de grote terugval van inkomsten, resteert er toch dat eenmalig wel op te vangen, maar niet vol te houden tekort van ruim 3 ton!
De begroting van het lopende begrotingsjaar is dan ook op sommige punten stevig aangepast.
Enerzijds is gepoogd een reële inschatting te maken van te verwachten inkomsten anderzijds zijn uitgaven bijgesteld: ondanks knelpunten in de personele sfeer zal de personeelspost zoveel mogelijk op het werkelijke niveau van 1983/1984 gehouden worden, de uitgaven voor congres en conferenties verlaagd, de bijdrage aan De Waarheid is een ton lager dan oorspronkelijk was bedoeld vóor 1984/1985, en zijn er geen uitgaven en ook geen reserveringen opgenomen voor verkiezingen. Een dergelijke realistische becijfering maakt hopelijk duidelijk dat grote inspanningen op het financiële vlak nodig zijn: zowel om de begrotingscijfers waar te maken als om ernaar te streven de tendens naar beneden, die in de cijfers overduidelijk zit, om te buigen: een versterkte CPN is onmogelijk zonder een versterkte financiële situatie van de partij!

Marius Ernsting,
penningmeester

CONGRES IS OPENBAAR

Toegangskaarten kunnen aangevraagd worden bij het congressecretariaat, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam of telefonisch 020 - 239704.
Sluitingsdatum: 23 februari 1985.

SPEELGOED OVER?

Voor de CPN-crêche kunnen we nog wat - of eigenlijk een heleboel - speelgoed gebruiken.
Maar.....geen kapotte spullen.
Dus.....als je nog wat hebt staan, of bij een eventuele opruiming wat tegen komt:
Graag inleveren bij CPN, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

SLAAPADRESSEN

Voor een aantal gedelegeerden uit de verre districten zoeken we 'slaapadressen' in Amsterdam.
Het gaat om de vrijdagnacht van 1 op 2 maart en de zaterdagnacht van 2 op 3 maart, plus een ontbijtje en zo.

Ben je in de gelegenheid een gedelegeerde te ontvangen, dan graag opgave aan: Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam; telefoon 020 - 239704; of rechtstreeks aan district Amsterdam: 020 - 250472, dat bereid is om de organisatie van de slaapadressen te regelen.

LEDENVERGADERINGEN

LEDENVERGADERINGEN EN ANDERE BIJEENKOMSTEN IN VOORBEREIDING OP HET 29ste CONGRES. ALLEN IN DE MAAND JANUARI '85

(Voorzover niet anders vermeld beginnen de vergaderingen om 20.00 uur)

Datum	Afdeling/plaats
Ma.7	Bollenstreek(Den Haag)
Di.8	Rijswijk(Den Haag) te Delftweg 42
Wo.9	Amersfoort
	Amstelveen Gr. Albrechtlaan 71
	Maastricht in "De Dreij Keuninge" Grote Gracht,Maastricht
	Spaarndammerbuurt(A'dam) Knollendamstraat 2
	Delfzijl/Appingendam Wijkcentrum De Kuilsburg Delfzijl
Do.10	Ooststellingerwerf (Friesland)
	Geuzenveld/Slotermeer(A'dam) Geert Grootestr./hoek B.de Haanstraat
	Staatsliedenbuurt(A'dam) v.d.Hoopstr. 43 hs
	Dordrecht Pol.Centrum Voorstraat
	Beerta 19.30 uur
	Hoogezand/Sappermeer Spoetnik 65 Hoogezand
Vr.11	Rotterdam-Centrum
Ma.14	Stadionbuurt(A'dam) Pr.Hendriklaan 31
	Landsmeer/Den Ilp Den Ilp 78a
	Slotervaart(A'dam) v.Mourik Broekmanstr. 3
Di.15	Duinoord(Den Haag) in "De Regenvalk"
	Scheveningen te W.de Zwijgerlaan 36
	Zoetermeer te Havikveld 2
	Osdorp Buurthuis Jes Pieter Callandlaan
	Diemen De Kring Pr. Mauritslaan 3
	Schagen Lindenlaan 96
Wo.16	Jordaan(A'dam)
Do.17	Delft
	Leiden
	Holendrecht(A'dam) Remmerdenplein 9 hs
	Oud Zuid/Ferd.Bol(A'dam) v.d.Helststraat
	Wageningen Wijkhuis Buurtseweg 3
	Groningen-Zuid Partijkantoor
Vr.18	Rotterdam-Centrum (zie ook 11/1)
Ma.21	Midden-Zeeland
	Vruchten(Den Haag) Galvanistraat 72
	Drachten Zwaluwstraat 21
Di.22	Haarlemmermeer Lutulistraat 140 Hoofddorp
	Zwolle Diezerpromenade 82a
	Spaarndammerbuurt(A'dam) Knollendamstr. 2 (zie ook 9/1)
Wo.23	Deventer Partijgebouw, Bruyns steeg 6 K 72
	Gouda Raam 66
	Maastricht (plaats:zie 9/1)
	Haarlemmerpoort(A'dam) Het Turfschip Roggeveenstraat 12
	Wageningen (zie ook 17/1)
Do.24	Ooststellingerwerf (Friesland)
	Haarlem
	Beerta (19.30 uur)
	Hoogezand/Sappermeer Spoetnik 65 Hoogezand
	Schagen Houtduif 16
Vr.25	Zwolle (zie 22 jan.)
	Nijmegen centrum O'42
Za.26	Diemen (zie ook 15/1)
	Districtsconferentie Twente (11.00-16.00 uur)
Ma.28	Bollenstreek(Den Haag)
	TBN(A'dam) Waarheidgebouwtje Purmerplein
Di.29	Haarlemmermeer (zie 22 jan.)
	Leiden
	Rijswijk (zie 8 jan.)
	Sittard Kantoor Rampenplan Putstraat 22
Wo.30	Deventer (zie 23 jan.)
Do.31	Delft
	Haagse centrale ledenvergadering Prinsengracht 60
	Groningen-Zuid Partijkantoor (zie 17/1)
	Finsterwolde

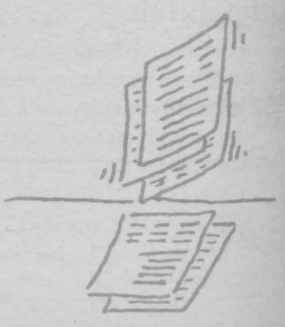

CPN-vrouwenoverleg over arbeidstijdverkorting en sociale zekerheid

Met 20 vrouwen, minder dan we het afgelopen jaar gewend waren, zaten we op 24 nov. om de tafel om te praten over atv en sociale zekerheid. Op het vorige landelijk overleg van CPN-vrouwen was afgesproken, dat we de uitkomst van drie bijeenkomsten over vrouwen en arbeidstijdverkorting in de vorm van een manifest naar buiten zouden brengen. Het bleek erg moeilijk onze visie op één velletje papier te zetten zonder kreterig te zijn. Het konsept dat gemaakt was, leek meer op een samengeperste brochure dan op een manifest. Daarom besloten we naar een vorm te zoeken met meer ruimte om onze stanpunten te onderbouwen en om konkreter de betekenis van atv voor vrouwen in verschillende posities te kunnen schetsen. Een **vrouwen-atv-krant** dus.
De CPN-vrouwenwerkgroep ,,herverdeling van arbeid en inkomen'' is inmiddels bezig met het maken van zo'n krant (of brochure). Het centrale stuk in deze krant zal aan de vrouwenkonferentie van 19 en 20 jan. 1985 voorgelegd worden. Daarnaast zal de krant interviews met vrouwen bevatten over ervaringen met en zonder atv en over een toekomst met drastische atv voor iedereen. We willen zo snel mogelijk na de konferentie uitkomen. De krant is bedoeld voor CPN-vrouwen om met vrouwen in en buiten de partij de diskussie aan te gaan. Want alleen als vrouwen er zich flink mee bemoeien, zal de strijd voor atv tevens een strijd zijn voor ekonomische zelfstandigheid van vrouwen.
Drastische atv èn individualisering van inkomens zijn beide nodig om ekonomische zelfstandigheid te bereiken. Het is immers niet te verwachten, dat iedereen een inkomen zal kunnen (of willen) verwerven door betaald werk te doen. Vooral de oudere generatie vrouwen, met weinig of geen opleiding, heeft niet veel kans een aantrekkelijke baan te vinden. Individualisering van de sociale zekerheid kan ook voor deze vrouwen ekonomische zelfstandigheid mogelijk maken.

Ook de diskussie over sociale zekerheid op 24 nov. was voorbereid door de werkgroep herverdeling van arbeid en inkomen. Als achtergrondmateriaal was er een vergelijking gemaakt van de plannen van CPN, PSP en het Breed Platform van Vrouwen voor Ekonomische Zelfstandigheid. De diskussiestellingen waren vooral toegespitst op de CPN-brochure ,,Voorstellen voor verbetering van het sociale stelsel op korte termijn''.

verzorgingsverlof

In de CPN-brochure wordt een verzorgingsverlof van acht maanden voorgesteld als een maatregel ,,om vrouwen met kinderen in staat te stellen te blijven werken'' en om tijdelijk werk te scheppen. Wij denken, dat zo'n lang verzorgingsverlof averechts zal werken, omdat toch voornamelijk vrouwen het zullen opnemen. Dat betekent een verzwakking van de positie van vrouwen op de arbeidsmarkt, want een arbeidskracht die er één of meer keren acht maanden uit is, wordt minder aantrekkelijk gevonden door werkgevers en in bepaalde beroepen kan zo'n lange afwezigheid ook nadelig zijn om ontwikkelingen in het werk bij te kunnen houden.
We zijn er overigens wel voor het zwangerschaps- en herstelverlof te verlengen, maar dan tot vier maanden.
Daarnaast zou er een ,,bijzonder verzorgingsverlof'' mogelijk moeten zijn bij ziekte van kinderen of andere huisgenoten, of bij het ontbreken van opvang voor de kinderen. Deze mogelijkheid zou niet beperkt moeten zijn tot de biologische ouders.

recht op een uitkering

Het kostwinnersprincipe moet helemaal uit het stelsel van sociale zekerheid geschrapt worden, dus niet alleen uit de loondervingsregelingen zoals de WWV, maar ook uit de bijstand. In de CPN-brochure wordt wel gepleit voor individualisering van de sociale zekerheid, maar wat betreft de bijstand staat er alleen dat er onderzoek moet worden gedaan naar de mogelijkheden voor een zelfstandige uitkering voor vrouwen zonder arbeidsverleden. Door vooralsnog de koppeling van het recht op een uitkering aan het betaald arbeidsverleden te handhaven, blijven veel vrouwen uit de boot vallen.
Als ik de diskussie van het vrouwenoverleg goed begrepen heb, dan zijn we uiteindelijk wel voor het handhaven van de koppeling tussen arbeid en inkomen, mits het begrip ,,arbeid'' zo wordt opgevat dat ook huishoudelijke arbeid, vrijwillig(st)ers werk e.d. eronder vallen. Dan wordt ook onmiddellijk duidelijk dat vrouwen al eeuwenlang een ,,arbeidsplicht'' hebben. Een probleem met deze redenering is, dat je moet voorkomen dat het in de praktijk toch neerkomt op huishoudloon. In ieder geval moet het recht op een loondervingsuitkering gekoppeld zijn aan beschikbaarheid op de arbeidsmarkt. Dat betekent het opeisen van een arbeidsplaats. Ook vrouwen zonder een (recent) betaald arbeidsverleden zouden dan in aanmerking komen voor een loondervingsuitkering, maar het probleem is dan hoe de hoogte van die uitkering bepaald wordt. Deze hoogte is nu immers gekoppeld aan de hoogte van het laatstgenoten loon en wordt gefinancierd uit premies.
We zijn er dus nog niet uit. De diskussie over individualisering zal voortgezet worden op een vergadering van het vrouwenoverleg op 22 dec. Hoe stellen we ons bijvoorbeeld individualisering van de bijstand voor? Moeten twee mensen achter één voordeur allebei recht hebben op 100%? Komen degenen die alleen een huis-(houden) runnen dan niet in de knel? Of moet dit opgelost worden door een woonlastensubsidie? Ook de hoogte van de uitkeringen en de financiering van het stelsel zullen op de 22ste aan de orde komen.

Anneke Theunissen

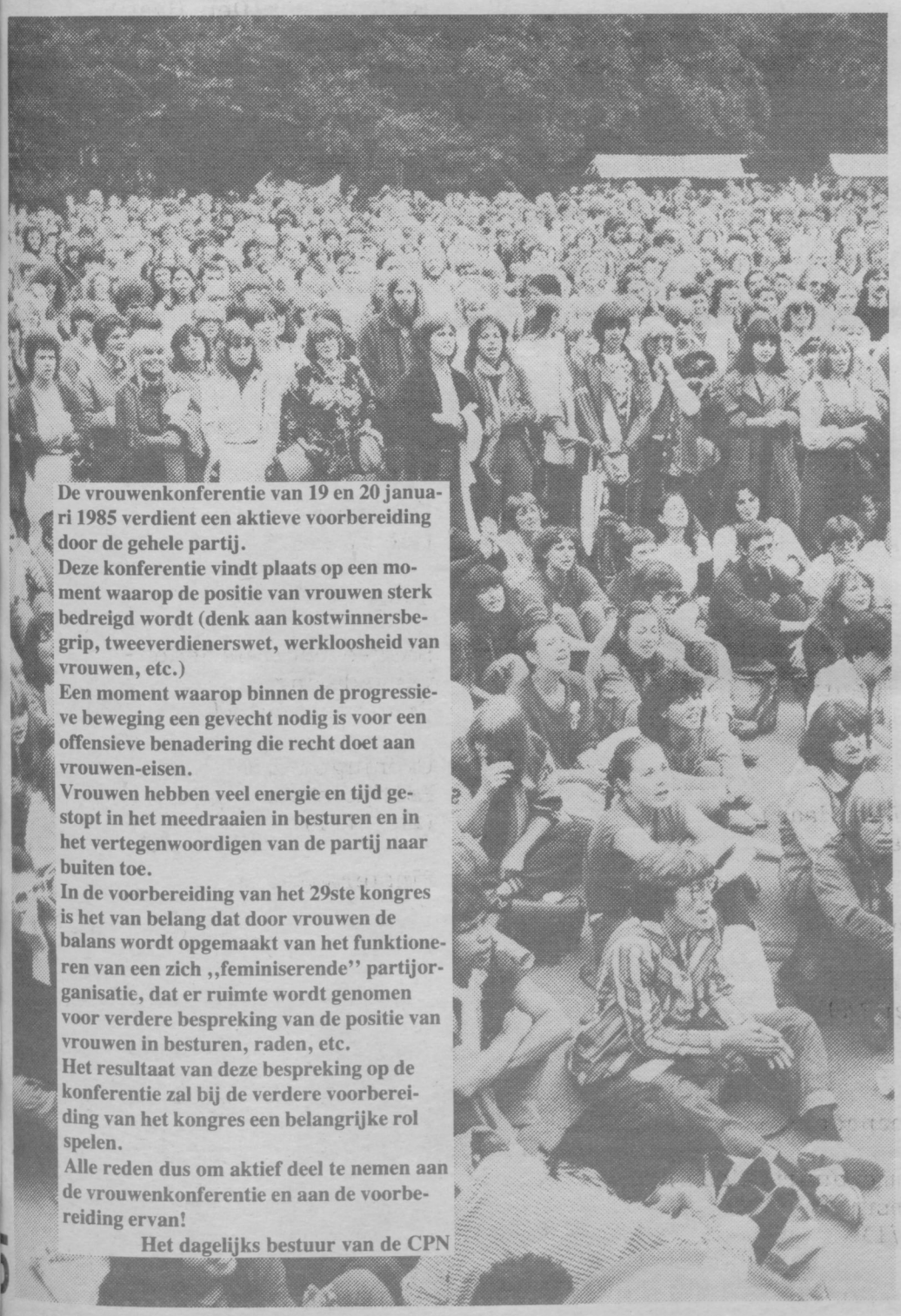

De vrouwenkonferentie van 19 en 20 januari 1985 verdient een aktieve voorbereiding door de gehele partij.
Deze konferentie vindt plaats op een moment waarop de positie van vrouwen sterk bedreigd wordt (denk aan kostwinnersbegrip, tweeverdienerswet, werkloosheid van vrouwen, etc.)
Een moment waarop binnen de progressieve beweging een gevecht nodig is voor een offensieve benadering die recht doet aan vrouwen-eisen.
Vrouwen hebben veel energie en tijd gestopt in het meedraaien in besturen en in het vertegenwoordigen van de partij naar buiten toe.
In de voorbereiding van het 29ste kongres is het van belang dat door vrouwen de balans wordt opgemaakt van het funktioneren van een zich ,,feminiserende'' partijorganisatie, dat er ruimte wordt genomen voor verdere bespreking van de positie van vrouwen in besturen, raden, etc.
Het resultaat van deze bespreking op de konferentie zal bij de verdere voorbereiding van het kongres een belangrijke rol spelen.
Alle reden dus om aktief deel te nemen aan de vrouwenkonferentie en aan de voorbereiding ervan!

Het dagelijks bestuur van de CPN

Overzicht van diverse bijeenkomsten ter voorbereiding van de vrouwenkonferentie op 19 en 20 januari a.s.

3 jan. 14.00 uur:	bijeenkomst van partijbestuursvrouwen georganiseerd door de koördinatiegroep van het landelijk vrouwenoverleg. Plaats: Hoogte Kadijk 145.
3 jan. 20.00 uur:	vrouwenoverleg Rotterdam.
8 jan. 20.00 uur:	vrouwenoverleg Zaanstreek over Heksentoer en eigen aktiviteiten.
9 jan. 20.00 uur:	vrouwenoverleg Friesland over ervaringen van vrouwen in afdelingen, besturen en met mannen in de partij.
9 jan. 20.00 uur:	ledenvergadering Nijmegen ter voorbereiding van de vrouwenkonferentie.
9 jan. 20.00 uur:	vrouwenoverleg Zwolle.
10 jan. 20.00 uur:	bijeenkomst van het distrikt Amsterdam over Heksentoer; ervaringen met feminisering in de afdelingen; positie van vrouwen in gekozen organen; bijdrage van mannen aan feminisering; voorbereiding kongres.
10 jan. 20.00 uur:	vrouwenoverleg Haarlem over Heksentoer.
12 jan. 14.00 uur:	vrouwenoverleg Brabant over arbeidstijdverkorting en voorbereiding van de vrouwenkonferentie.
14 jan. 20.00 uur:	bijeenkomst in Den Haag over Heksentoer.
14 jan. 20.00 uur:	afd. Heemskerk - Beverwijk - Castricum vrouwenoverleg over Heksentoer.
15 jan. 20.00 uur:	thema-ledenvergadering van de parallel-afdeling Groningen ter voorbereiding van de vrouwenkonferentie.
17 jan. 20.00 uur:	afd. Haarlemmermeer over Heksentoer.

Programma vrouwenkonferentie CPN 19 en 20 jan. 1985

Plaats
Zonnehuis Amsterdam

Zaterdag 19 jan. globale oriëntatie, uitwisseling en meningsvorming

's ochtends
Inleiding door Joke van der Zwaard over de *positie en perspektieven van vrouwen in Nederland in de jaren tachtig* (aandacht voor het ideologisch klimaat; voor de positie van verschillende vrouwen; welke perspektieven zien we binnen het huidige politieke krachtenveld en wat is de plaats van CPN en CPN-vrouwen daarin.
Diskussie in groepen.
's middags
Inleiding door Annel van Houts met een *feministische beoordeling van de partijpolitiek in de afgelopen periode en voorstellen voor prioriteiten de komende tijd.*
Diskussie in groepen (over deze inleiding en het atv-stuk; zie ook Heksentoer deel B en het aktiviteitenplan).
's avonds
Diskussie in groepen over de *aktiviteiten en struktuur van het landelijk vrouwenoverleg* en over de *positie van vrouwen in raden en besturen.*
(zie diskussiestuk, aktiviteitenplan en Heksentoer deel A en C).

Zondag 20 jan. besluitvorming

's ochtends plenaire presentatie van voorstellen die ter besluitvorming voorliggen (ten dele vantevoren bekend, ten dele resultaat van de groepsdiskussies).
's middags
besluitvorming over
— aanbevelingen aan het partijkongres
— aktiviteiten en struktuur van het landelijk vrouwenoverleg
— positie van CPN-vrouwen in besturen en vertegenwoordigende organen.

Materiaal

- ***brochure HEKSENTOER***
- ***aktiviteitenplan voor het landelijk vrouwenoverleg (door de koördinatiegroep)***
- ***atv-stuk van de werkgroep herverdeling van arbeid en inkomen***
- ***reakties op HEKSENTOER, voorstellen vanuit vrouwenoverleggen, e.d.***
- ***diskussiestuk over de positie van vrouwen in besturen en raden***
- ***konsept-besluiten.***

De brochure HEKSENTOER (zie vorige Ledenkrant) is voor *f* 3,50 te koop bij je distrikt of afdeling of te bestellen door overmaking van *f* 5,80 op gironummer 612991 van de brochurehandel CPN, Hoogte Kadijk 145, Amsterdam, o.v.v. HEKSENTOER.
Het overige materiaal zal omstreeks 10 jan. toegestuurd worden aan degenen die zich opgegeven hebben.

Oproep

Mensen die tijd en zin hebben om tijdens de vrouwenkonferentie voor de kinderen te zorgen, worden verzocht kontakt op te nemen met Anneke Teunissen, tel. 020-239704, toestel 10.

Opgave-formulier voor de vrouwenkonferentie van 19 en 20 jan. 1985.

Naam.....
Adres.....
Postkode + plaats.....
Tel. .....
O geeft zich op voor de vrouwenkonferentie van 19 en 20 jan. 1985.
O heeft een slaapplaats nodig
O heeft . . . slaapplaatsen beschikbaar
O heeft kinderopvang nodig (. . .kinderen, leeftijd...)
Opsturen aan CPN-vrouwen, Hoogte Kadijk 145, 1018 BH Amsterdam.

Rinus Haks:

„Communisten moeten het verworvene verdedigen en verbeteren, daar moet je voor knokken."

geen doorgeefluik van het kabinet

Het 28ste Congres van de partij heeft over de taken van vertegenwoordigers in het openbaar bestuur een aantal besluiten genomen.

Om inzicht te krijgen in de praktische toepassing voerde Leo Klatser een gesprek met Rinus Haks, gedeputeerde bij de Provinciale Staten van Noord-Holland.

Rinus Haks: Onze partij heeft zolang ik weet op het standpunt gestaan dat we met onze deelneming in vertegenwoordigende lichamen uitgaan van de belangen van de bevolking. Op welk niveau je deelneemt aan het bestuur, landelijk, provinciaal of gemeentelijk, je neemt op je om wat de mensen beweegt een stap vooruit te brengen.
Bij de laatste verkiezingen voor de Provinciale Staten hebben we vooral duidelijk willen maken dat de bestuurslichamen, ieder op hun plaats, een zelfstandige positie moeten innemen en niet het doorgeefluik moeten zijn van het Rijk. In het algemeen staat een provinciaal bestuur nogal ver weg van de mensen. Als partij moet je tussen die twee gegevens een weg vinden.
In Noord-Holland zitten we nu tweeënhalf jaar in een college van gedeputeerden met 3 VVD-ers, 2 PvdA-ers en 1 CDA-er en dan ik als CPN-er. Je kan zeggen een dagelijks bestuur van de provincie met een „rechtse" meerderheid. In de praktijk loopt het niet zo. Het is niet alleen het standpunt van CPN en PVDA dat we geen doorgeefluik van Den Haag zijn, ook VVD en CDA zien dat zo. Maar hoe maak je dat naar de bevolking duidelijk? In het algemeen wordt op afstandelijke wijze naar het optreden van partijen gekeken, uitgaande van „links-rechts" formule. Zo simpel is het echter niet, ook CDA en VVD moeten rekening houden met de stemmingen van hun achterban. Het bestuur van provincie en gemeente staat dichter bij de mensen dan parlement en kabinet. Elk treetje lager in het bestuursapparaat brengt de bestuurders dichter bij de bevolking. Vanzelfsprekend moet elke partij daar rekening mee houden. Dat dwingt gedeputeerden van CDA en VVD om de voornemens en beslissingen van hun partijgenoten in kabinet en parlement niet zonder meer uit te voeren. Ook daar kan men er niet omheen zijn eigen verantwoordelijkheid op provinciaal en gemeentelijk niveau te bekijken.
Geef eens een concreet voorbeeld van dat afwijkende gedrag bij die partijen.
De hele diskussie over kernenergie en kerncentrales. Noord-Holland stond al vroeg op het standpunt dat er in deze provincie geen kerncentrales gebouwd kunnen worden. Dat standpunt heeft het nieuwe college gehandhaafd en nog eens bevestigd in zijn standpunt: „geen medewerking aan de vestiging van kerncentrales zolang het vraagstuk van het kernafval niet definitief is opgelost." Een college dat in meerderheid gelijk is aan het kabinet neemt een fundamenteel andere beslissing dan dezelfde partijen in het kabinet.

haagse trucendoos

Iets dergelijks zien we bij de woningcontingentering. Onder druk van Amsterdam verhoogt Broks het contingent van die stad met 900 eenheden. Geweldig. Dat heeft Amsterdam hard nodig maar dan blijkt dat hij dat weghaalt bij het provinciaal contingent, wat ten koste gaat van andere gemeentes. Als provincie kom je dan voor niet te aanvaarden beslissingen te staan en het college is daar unaniem tegen te hoop gelopen. Wij zijn naar Den Haag gegaan en hebben daar het extra contingent voor Amsterdam verdedigd, maar tevens hebben we geëist dat de minister geen mooi weer speelt ten koste van het provinciaal contingent. Dat is ook een voorbeeld dat CDA en VVD bereid zijn om samen met PvdA en CPN in Noord-Holland stelling te nemen tegen een CDA-minister. Niet dat hij zich daar iets van aantrekt. In overleg met de Staten zullen we dan ook moeten nagaan wat ons te doen staat. Wij mogen de minister in geen geval de kans geven om de hele verdeling in Noord-Holland vast te stellen en dat kan hij doen als wij weigeren hem verder op dat punt de adviseren. Dat betekent dat wij samen met de gemeentebesturen naar oplossingen moeten zoeken om te voorkomen dat Broks zijn rijksbeleid aan de provincie en de gemeentes kan opleggen. Daaruit blijkt dat het provinciaal bestuur geen filiaal is van Den Haag.

In het conflict tussen Rietkerk en de ambtenaren koos het college unaniem de zijde van de ambtenaren. Daarin werden we gevolgd door de meerderheid van de Staten en dat hebben we duidelijk laten blijken tijdens een demonstratie hier voor het Provinciehuis, waar ik namens de gedeputeerden het woord heb gevoerd.
In de sociaal-culturele sector hebben we de door Brinkman opgelegde bezuinigingen niet ponds-pondsgewijs opgelegd aan de gesubsidieerden. We hebben eerst gekeken wat we konden tegenhouden met provinciegelden en daarna hebben we in grondig overleg met de gesubsidieerden nagegaan waar we het geld, dat wij niet konden bijpassen, vandaan zouden kunnen halen. Zo zijn we er in geslaagd de bestaande structuur overeind te houden. Dat was alleen mogelijk doordat we dwars door alle partijen heen een gemeenschappelijk front opbouwden, waarin ook meegewerkt werd door vertegenwoordigers van partijen die ons door het kabinet bezuinigingen opleggen. Er zijn onmiskenbaar politieke tegenstellingen maar die staan de verdediging van de provinciale belangen niet in de weg. CDA en VVD kozen hier vóór de provincie en tégen Den Haag.
Welke rol speelt de fractie hierin en hoe worden hun bijdragen verwerkt?
De CPN is een kleine fractie die voor iedereen zichtbaar pluriform is samengesteld. Binnen die fractie vindt zeer grondig overleg plaats. Over de manier van werken hebben we één gemeenschappelijks benadering: we zijn allemaal gekozen op hetzelfde verkiezingsprogram en dus zijn we allemaal daaraan gebonden. Tweeënhalf jaar geleden hebben we ingestemd met een program voor het college dat ons voldoende ruimte biedt om onze opvattingen tot hun recht te doen komen. We polariseren niet in de Staten maar we hebben voldoende gezag om naar ons te laten luisterer en anderen ertoe te brengen met onze wensen rekening te houden. In het provinciebestuur zoeken we niet naar tegenstellingen maar naar gemeenschappelijke fronten om de belangen van de bevolking te verdedigen. We werken ook met al onze overtuigingskracht die we als fractie kunnen opbrengen aan het tegenhouden van maatregelen, die we tot geen prijs kunnen doorlaten. Niets kan tot stand gebracht worden of verhinderd zonder dat we nauwe relaties onderhouden met gemeentebesturen en de hele bevolking. Dat doet de fractie als geheel uitstekend. En dat heeft tot gevolg dat zowel in de provinciale staten als in het college van gedeputeerden met aandacht wordt geluisterd naar de inbreng van onze fractie en van communistische raadsleden en wethouders. De ervaring bewijst dat het juist is om als CPN bestuursverantwoordelijkheid te aanvaarden, en zelfs moet opeisen, omdat de mensen er niets aan hebben als je alleen zegt waar je voor bent zonder alles in het werk te zetten om dat ook te helpen verwezenlijken. De mensen kopen er niets voor als je alleen zegt dat we een kabinet hebben met uitsluitend afschuwelijke maatregelen. Ze willen dat je er iets tegen doet en vanaf een plaats waar je de kans hebt er iets tegen te doen. Vanwaar je de ergste klappen kunt afweren en het verworvene verdedigen.

relaties provincie - gemeenten - linkse partijen

In de CPN-fractie vind je bestuurskennis op vele gebieden. Henk Onderwater en Frans Aarts zijn beide gemeentebestuurders met grote ervaring. Op voorstel van links in zijn woonplaats werd Aarts onlangs tot wethouder gekozen. Cora Dekker werkte in de provinciale gezondheidszorg en Bep van Gemst komt uit het sociaal-cultureel werk. Zowel bij de instellingen als in de besturen van Noord-Holland heeft de CPN een goede naam. Je hoort het overal om je heen: die CPN is wat en die doet wat. Zelf ontmoet ik die waardering ook op landelijk niveau, het interprovinciaal overleg, in de contacten met kamerfracties, overal merk je dat ons optreden respect afdwingt. Men gaat er van uit dat de CPN ook doet wat ze zegt. In de hitte van het interne debat ziet de partij dit alles vaak over het hoofd, terwijl het juist zoveel uitmaakt voor onze verhouding met de andere linkse partijen.
Al in de vorige zittingsperiode was onze verhouding met PPR en PSP aanzienlijk verbeterd. De tijden dat we met het mes op tafel tegenover elkaar zaten zijn lang voorbij. Sinds zes jaar werkt de CPN aan de verbetering van onze betrekkingen met de PvdA. Dat is lang niet altijd gemakkelijk geweest. In de eerste jaren waren binnen de eigen PvdA-fractie de verschillen van mening zo groot dat er moeilijk tot gemeenschappelijke doelstellingen gekomen kon worden. Sinds de CPN in 1982 toetrad tot het college van gedeputeerden en er niet langer gewerkt wordt met een tweepartijencollege, is de situatie zienderogen verbeterd. Sindsdien is er regelmatig overleg tussen PvdA en CPN. Natuurlijk blijven er punten waarover we het volstrekt oneens zijn. Daarom zoeken we naar uitgangspunten die voor beide partijen aanvaardbaar zijn. We hebben geen behoefte aan polarisatie en daardoor komen we op hoofdlijnen veel sneller tot gemeenschappelijk optreden. Van geen van beide partijen mag verwacht worden dat ze de standpunten van de ander overneemt en daarom komen we altijd tot standpunten die de uitkomst zijn van gemeenschappelijk overleg.
Hoe verklaar jij de paradox dat de buitenwacht de CPN en haar leden veel meer kwaliteiten toekent dan de partij zichzelf bewust is?
Dat is iets waar ik me steeds meer zorgen over maak. Men realiseert zich veel te weinig dat de CPN en haar vertegenwoordigers naar buiten de naam hebben dat ze in hun werk voor kwaliteit staan. Het herkennen van die kwaliteit wordt gemakkelijker naarmate de waarnemer beter weet waar het om gaat. Dat wordt het duidelijkst in de vertegenwoordigende lichamen. Daar red je het nu eenmaal niet met slogans, je moet er verschrikkelijk hard werken Zeker in deze tijd moet je oplossingen aan de hand doen, nieuwe wegen inslaan. En die kan je alleen vinden als je weet hoe de dingen in elkaar grijpen. Daarvan hebben teveel mensen in de partij te weinig weet. Naarmate de partij zich met steeds meer vezels aan steeds meer onderling verschillende mensen verbindt, kunnen onze vertegenwoordigers in openbare lichamen hun standpunten breder ontwikkelen zodat de partij zich ook op steeds meer terreinen moet kunnen gaan bewegen.

geef ze de ruimte

Wat onze statenfractie betreft geven wij elkaar de ruimte en vragen we aan de partij ons de ruimte te laten, zodat we op onze manier kunnen doen waarvoor men ons heeft afgevaardigd. Wij kennen de richting waarin de partij denkt, we kennen de punten die de partij verwacht te verwezenlijken en waarop wij ons standpunt baseren en we laten elkaar de ruimte om dat zo goed mogelijk in te vullen. We hoeven elkaar daarvoor niet dagelijks te controleren op punten en komma's. We bekijken als fractie of het geheel aan onze verwachtingen voldoet. Om tot juiste besluiten te komen overleggen we met gemeenteraadsfracties en met afdelingen of districten. Wat nu wel eens wordt ervaren als discrepantie tussen de basis van de partij en de vertegenwoordigers moet globaal overwonnen worden door steeds weer de algemene richting duidelijk te maken en te verklaren waarom het één wel en het ander niet verwerkelijkt kon worden.
Als partij moet er gewerkt worden op basis van heldere, algemene lijnen. De CPN is anti-kapitalistisch, de CPN streeft naar een andere samenleving, dat zijn onze doelen maar die bereik je nooit als CPN alleen. Daar moet je aan werken samen met anderen. Allerlei soorten weerstanden en hindernissen moeten worden opgeruimd. En dat bereik je nooit door kibbelen over punten en komma's.
Er moet een algemeen beeld zijn waarbinnen door practische stappen vooruitgang geboekt moet worden. Communisten zijn meestal actief op één terrein en zijn daar vaak specialist in. Het gaat er om die specialisten in relatie te brengen met het geheel. Alleen als je daar vanuit gaat kan je vruchtbaar werken in een vertegenwoordigend lichaam. Daar kan je absoluut niet uit de voeten met specialistische kennis op één bepaald terrein. Dan verzand je in je werk en val je van de ene teleurstelling in de andere. Dat betekent dat doorlopende informatie uit je partij en uit de bevolking het vanzelfsprekende fundament moet zijn voor de fractiebeleid. Omgekeerd legt dat een verantwoordingsplicht op. In Noord-Holland hebben we daarover niet te klagen. Van alle kanten bereikt ons een stroom van informatie waar wij ons voordeel mee doen. Op grond daarvan maken wij keuzes, die niet alleen op zichzelf duidelijk moeten zijn, zowel naar de partij als naar de bevolking moeten wij ook de vraag verantwoorden waarom nu juist die keuze gemaakt werd en niet een andere.
Het moet er altijd om gaan dat ondanks bezuinigingen en andere ingrepen van de Haagse instanties de verzorgingsstructuur op alle gebieden in stand gehouden wordt. Dat kan. Met de juiste inhoudelijke argumenten plus de bereidheid om ergens voor te knokken bereik je tenslotte wat nodig is.

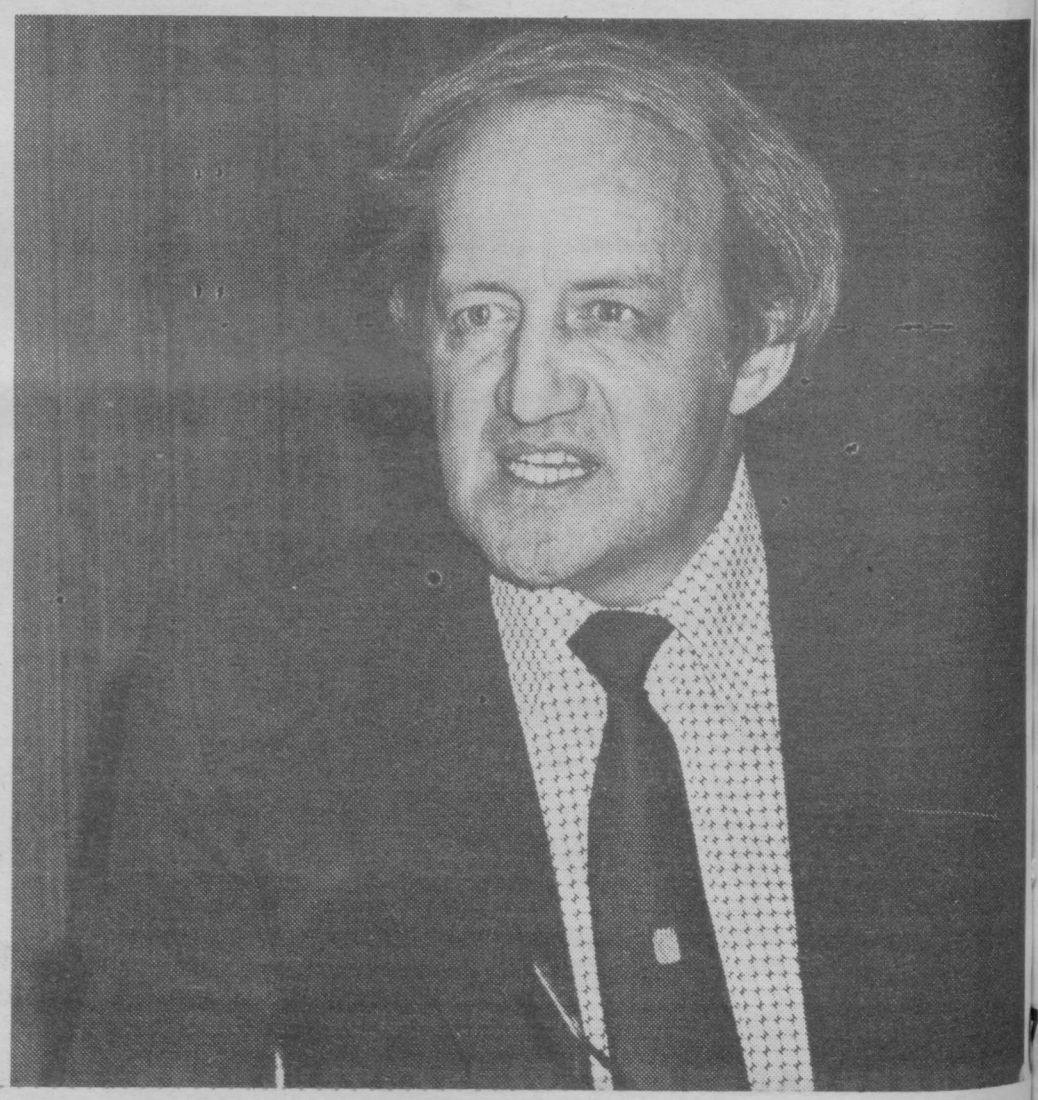

CPN sterk voor progressieve machtsvorming

De noodzaak dringt zich op om het rechtse beleid geduchte slagen toe te brengen. Dat kan ook gezien het brede verzet en ongenoegen onder de bevolking.
Voor het bereiken van een alternatief voor het huidige kabinetsbeleid hangt veel af van de ontwikkeling van links: van de bereidheid tot samenwerking, zowel onderling als met de bewegingen die zich richten op belangenverdediging en vernieuwingsdrang.
Voor de CPN is de keus duidelijk: het perspectief voor een alternatief voor het CDA-VVD beleid ligt in een krachtenbundeling van alle progressieve partijen en bewegingen.
Daar wil de CPN zich sterk voor maken.
Die toon van oppositie willen we manifesteren met onze landelijke CPN bijeenkomst op 3 februari in Amsterdam.

★★★

Komende maand zullen miljoenen mensen opnieuw worden geconfronteerd met de gevolgen van het bezuinigingsbeleid van het kabinet Lubbers. Alle maatregelen die door CDA en VVD met zalvende opmerkingen door het parlement zijn gejaagd zullen als een botte bijl neerkomen op allen die afhankelijk zijn van een loon of uitkering.
Arbeidsongeschikten en werklozen, bijstandsgerechtigden die samen een voordeur delen, al degenen die van het minimum rond moeten zien te komen, vrouwen die eigenlijk recht behoren te hebben op de WWV, tweeverdieners waarvan een der partners een part-time minimumlooninkomen heeft, ambtenaren, voor hen allen geldt op 1 januari één verhaal: je inkomen omlaag of helemaal geen inkomen, de (woon)lasten verder omhoog.
Daartegenover staan de nieuwe jaarcijfers van met name de grote internationaal opererende concerns, voor wie de winsten steeds sterker stijgen.
Deze regering schoffeert de rechtvaardige verlangens van honderdduizenden, veegt het streven naar een menswaardig en zelfstandig bestaan voor mannen én vrouwen van tafel.
Wie deze rampspoed overziet kan zich er niet bij neerleggen dat pas in 1986 nieuwe verkiezingen worden gehouden. Wie zich beseft welke sociale ellende deze regering rondzaait, hoezeer deze regering een belemmering vormt voor een gerichte bestrijding van de werkloosheid en voor drastische arbeidstijdverkorting kan maar tot één conclusie komen: deze regering moet zo snel mogelijk verdwijnen. Het past in die overtuiging dat de CPN zich aan het begin van het nieuwe jaar manifesteert. Zoals op een manifest van de partij tijdens de actieweken in november werd geformuleerd: naar een zomer zonder Lubbers.

★★★

Vanuit tal van bewegingen is de afgelopen tijd storm gelopen tegen het kabinetsbeleid. In toenemende mate groeit de overeenstemming dat het huidige kabinet zo snel mogelijk moet verdwijnen. Tijdens de actieweken in november was dat een van de centrale thema's.
In die bewegingen is ook de discussie groeiende over de vraag op welke wijze een alternatief voor het huidige regeringsbeleid tot stand kan worden gebracht. Bijvoorbeeld de voorstellen van de Vervoersbond, die een samenwerking bepleit van sociale bewegingen en politieke partijen om kampagne te voeren voor koopkrachtbescherming, arbeidstijdverkorting met volledige herbezetting en individuele inkomensrechten. En de discussies in de vredesbeweging, waar de vraag aan de orde is gesteld hoe met verkiezingen de kracht van een neen tegen atoomwapens versterkt kan worden. Het besef groeit dat er een alternatief moet komen voor het huidige regeringsbeleid en dat daarvoor samenwerking van partijen en bewegingen noodzakelijk is.

Zo'n alternatief kan niet bereikt worden door een oriëntatie op een PvdA-CDA of PvdA-VVD coalitie. Deze oriëntatie, die door de PvdA wordt nagestreefd, leidt ertoe dat het verwerven van regeringsmacht wordt losgemaakt van de inzet van progressieve bewegingen.
Eisen van die bewegingen worden eerder als een belemmering dan als voorwaarde voor regeringsdeelname beschouwd. Met uitzondering van het uiterst gewichtige neen tegen kruisraketten lijkt alles bespreekbaar om zo'n coalitie tot stand te brengen, zelfs de positie van de minima...
Versterking van progressieve posities, mede door de verkiezingen en de invulling van de gewenste regeringspolitiek vereist een duidelijke eigen stellingname van de CPN.
In het materiaal dat voor het komende congres is verschenen pleit het partijbestuur onomwonden voor een krachtenbundeling van alle progressieve partijen en beweging gericht op een alternatief voor het huidige regeringsbeleid.
Voor het tot stand brengen van een dergelijk samenwerkingsakkoord is een eigen inzet en inbreng van de CPN noodzakelijk.
De CPN zal zich sterk moeten maken om de toon van de oppositie in die richting te veranderen.
Voor allen, die van de CPN verwachten dat ze een realistische en strijdbare bijdrage zal leveren aan het verdwijnen van het kabinet Lubbers.
En richting andere progressieve partijen, die twijfels koesteren aan de „haalbaarheid" en de „wenselijkheid" van verdergaande progressieve samenwerking.

★★★

Het organiseren van een landelijke manifestatie is ook van belang voor het gezicht van de CPN zelf. De afgelopen tijd is dat verregaand overheerst door meningsverschillen, partijstrijd en onderlinge banvloeken. De meningstrijd in de partij hangt nauw samen met de noodzaak doelstellingen en uitgangspunten voor maatschappelijke verandering en vernieuwing opnieuw te formuleren, en is uitgemond in de vaststelling van een nieuw partijprogram.
De beoordeling van die periode en van het optreden van het partijbestuur daarin zal moeten plaatsvinden op het komend congres.
In de partij is ondertussen de wil groeiende om uitgaande van het nieuwe program en met volledige erkenning van de betekenis van een veelvormige partij, de energie ook te richten op overeenstemming op hoofdpunten van de politiek, op verenigend optreden.

Wij allen staan voor de uitdaging te bewijzen dat een nieuw type communistische partij mogelijk is. Wil linkse politiek perspectief en vertrouwen bieden, dan is het van het grootste belang dat de partij laat zien dat ze in staat is discussie en daarbij horende meningsverschillen te combineren met initiatieven en verenigend optreden over punten van overeenstemming.
Dat te manifesteren zal een positieve uitwerking hebben op degenen die vanuit hun acties en vanuit hun onvrede een links alternatief willen, en op andere partijen en bewegingen die reële twijfels koesteren over de vraag of links wel een alternatief kan vormen. De landelijke bijeenkomst van 3 februari biedt een uitstekende gelegenheid om te bewijzen dat de CPN zich sterk wil maken voor progressieve machtsvorming.

Landelijke CPN manifestatie 3 februari 1985

RAI congrescentrum Amsterdam

Landelijke CPN manifestatie

Geen kruisraketten in ons land

Voor een sociale politiek

Tegen racisme en fascisme

Handen af van Nicaragua

CPN sterk voor progressieve machtsvorming

Spreeksters/sprekers:
Ina Brouwer
en diverse anderen
Cultureel programma,
kinderopvang/programma
Toegang: *f*5.-
kinderen gratis

RAI Congrescentrum
Europaplein 8, A'dam

3 februari 1985 12-17 u.